

= en 1785 =

Boucher

à l'hopital mil.re de [illegible] et Maubeuge

an 2 de la Rep. fr.

PHARMACOPOEIAS

Würtemberg

F. C Grotrian del. F. C. E. inv. J. B. Winckler Sculps.

PHARMACOPOEA WIRTENBERGICA

IN
DUAS PARTES
DIVISA
QUARUM PRIOR
MATERIAM MEDICAM
HISTORICO-PHYSICO-MEDICE
DESCRIPTAM
POSTERIOR
COMPOSITA ET PRÆPARATA
MODUM PRÆPARANDI ET ENCHEIRESES
EXHIBET.

JUSSU
SERENISSIMI
DOMINI DUCIS
ADORNATA
ET
PHARMACOPOEIS WIRTENBERGICIS
IN NORMAM PRÆSCRIPTA.

ACCEDUNT
SYLLABUS MEDICAMENTORUM
COMPOSITORUM
IN CLASSES DIVISUS
ET
INDICES NECESSARII.
EDITIO NOVA REVISA AUCTA ET EMENDATA.

Cum Gratia & Privilegiis Sacr. Cæs. Maj. Seren. Elect. Saxon. nec non Seren. Ducis Wirtenberg.

STUTGARDIÆ
SUMTIBUS IOANNIS CHRISTOPHORI ERHARDI BIBLIOPOLÆ.
ANNO MDCCLXXI.

1771

PRIVILEGIA.

I.

Nos JOSEPHUS SECUNDUS, Divina favente Clementia Electus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus, Germaniæ & Hieroſolymarum Rex, Corregens & Hæres Regnorum Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ & Slavoniæ, Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ & Lotharingiæ, Magnus Dux Hetruriæ, Magnus Princeps Tranſylvaniæ, Dux Mediolani, Barri &c. Comes Habspurgi, Flandriæ & Tyrolis &c. &c. Agnoſcimus, & notum facimus tenore præſentium univerſis, quod cum Nobis Noſter, Sacrique Romani Imperii fidelis dilectus JOANNES CHRISTOPHORUS ERHARD, Bibliopola Stuttgardenſis humillimè ſupplicârit, quatenus Privilegium Impreſſorium ipſi ſuper librum, cui Titulus: *Pharmacopœa Wirtembergica, in duas partes diviſa*, in Folio, ſub die decima ſeptima Maji anno milleſimo ſeptingenteſimo ſexageſimo ad decem annos renovatum, *ad aliud decennium*, & *ad omnes dicti libri partes*, extendere clementiſſimè dignaremur; Nos ſubmiſſæ pariter, ac æquæ ejus petitioni annuendum cenſuerimus; Ac proinde Authoritate Noſtra Cæſarea omnibus & ſingularis Bibliopolis, Bibliopegis, Typographis, & aliis quibuscunque, rem librariam, ſeu negotiationem exercentibus, firmiter inhibemus, vetamus, & interdicimus, ne quis ſupra nominatam *Pharmacopœam Wirtembergicam* ſub hoc aliove titulo, aut hac aliave forma, ſeu ut ajunt, formato, *per ulterius decem annorum ſpatium* a lapſu prioris computandum, intra Sacri Romani Imperii fines recudere, vel aliis recudendum dare, aliorſumve impreſſam apportare, vendere, vel diſtrahere, citra præfati impetrantis, ejusdemque hæredum ac ſucceſſorum voluntatem, & aſſenſum in ſcriptis obtentum auſit vel præſumat. Si quis verò ſecus faciendo Privilegium hoc Noſtrum, ſeu Interdictum violare, contemnereque præſumpſerit, cum non ſolum ejusmodi Exemplaribus, ubicunque locorum repertis, perperam quippe recuſis, ſeu apportatis, (quæ di-

)(ctus

ctus JOANNES CHRISTOPHORUS ERHARD, sivè propria authoritate, sive Magistratus illius loci auxilio sibi vindicare poterit,) de facto privandum, sed & *quinque marcarum auri puri pœna*, ærario, seu Fisco Nostro Cæsareo, & parti læsæ ex æquo pendenda, omni spe veniæ sublata, mulctandum decernimus, dummodo tenor hujus Nostri privilegii in fronte libri impressus reperiatur, & consueta quinque Exemplaria de qualibet hujus libri parte Consilio Nostro Imperiali Aulico exhibeantur. Mandamus itaque omnibus & singulis Nostris, Sacrique Romani Imperii fidelibus dilectis, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus, cujuscunque status, gradus, dignitatis, aut ordinis fuerint, præsertim verò iis, qui in Magistratu existentes, vel suo, vel superiorum suorum loco, aut nomine, jus justitiamque administrant, ne quemquam Privilegium hoc Nostrum Cæsareum impunè violare, spernere, aut transgredi patiantur, sed si quos contumaces compererint constituta à Nobis mulcta eos puniri, & quibuscunque modis idoneis coerceri curent, quatenus & ipsi gravissimam Nostram indignationem, prædictamque pœnam evitare voluerint. Harum testimonio literarum, manu Nostra subscriptarum, & sigilli Nostri Cæsarei appressione munitarum, quæ dabantur Viennæ die vigesima prima Maji, Anno Millesimo septingentesimo septuagesimo. Regni Nostri septimo.

JOSEPHUS mppr.

Vt. R. Princeps Colloredo mppr.

(L. S.)

Ad Mandatum Sacræ Cæs. Majestatis proprium.

Andreas Nobilis de Stock mppr.

II. Der

II.

Der Durchlauchtigste Fürst und Herr, Herr **Friedrich August**, des heiligen Römischen Reichs Erz-Marschall und Churfürst zu Sachsen rc. rc. auch Burggraf zu Magdeburg rc. rc. haben auf Johann Christoph Erhards, Buchhändlers in Stuttgard beschehenes unterthänigstes Ansuchen gnädigst bewilliget, daß derselbe folgendes Buch unter dem Titul:

Pharmacopœia Würtenbergica, &c. nebst der Würtenbergischen Apothecker-Taxe,

über welches sein verstorbener Vater das Anno 1750. erhaltene Privilegium, untern 29. Augusti 1760. erneuert bekommen hat, nachdem nunmehro dessen Buchhandlung durch Erbgangs-Recht, auf ihn, Supplicanten gekommen, unter höchstgedachter Sr. Churfürstl. Durchl. Privilegio drucken lassen und führen möge, dergestalt, daß in dem Churfürstenthum Sachsen, desselben incorporirten Landen und Stifftern kein Buchhändler noch Drucker oberwehntes Buch in keinerley *Formate*, oder Stück- oder Auszügs-Weise in den nechsten von unten gesezten dato an, zehen Jahren, bey Verlust aller nachgedruckten *Exemplarien*, und dreyßig Rheinischen Gold-Gülden Straffe, die denn zur Helfte der Churfürstl. Sächsis. Renth-Cammer, der andere halbe Theil aber ihm Johann Christoph Erharden verfallen, weder nachdrucken, noch auch da dasselbe an andern Orten gedrucket wäre, darinnen verkauffen und verhandeln, worgegen er mehrgedachtes Buch fleißig corrigiren, aufs zierlichste drucken, und gut weiß Pappier darzu nehmen zu lassen, auch so oft es aufgeleget wird, von jedem Druck und Format zwanzig vollständige Exemplaria in Sr. Churfürstl. Durchlaucht Ober-Consistorium ehe es verkauffet wird, auf seine Kosten einzuschicken schuldig, und dies Privilegium niemanden ohne höchstgedachter Sr. Churfürstl. Durchlaucht Vorwissen und Einwilligung zu cediren befugt seyn soll. Gestallt er bey solchem Privilegio auf die bewilligte zehen Jahre geschüzet und gehandhabet, auch, da diesem Jemand zuwider handeln, und er um Execution desselben ansuchen würde, solche ins Werk gerichtet, und die gesezte Straffe eingebracht werden soll. Jedoch daß er, und zwar bey Verlust des Privilegii, von sothanem Buche, die obenbedungenen Exemplaria, zu der bestimmten Zeit, würklich und vollständig liefere. Immittelst und zu Urkund dessen ist dieser Schein, bis das Original-Privilegium ausgefertiget werden kann, und statt desselben in Sr. Churfürstl. Durchlaucht Kirchen-Rath und Ober-Consistorio unterschrieben und besiegelt, ausgestellet worden, welchen er durch den bestallten Bücher-Inspectorn, Christian Ernst Haubolden, denen Buchhändlern zu insinuiren, wiedrigenfalls die Insinuation vor null und nichtig erkannt werden soll. So geschehen zu Dreßden, den 30. Aprilis 1770.

(L. S.)

Hannß Gotthelff von Globig.

Friedrich August Justh.

III.

Von GOttes Gnaden, Wir Carl Friderich, Herzog zu Würtemberg und Teck, auch in Schlesien zu Oels, und Bernstatt, Graf zu Mömpelgardt, Herr zu Heydenheim, Sternberg, Medzibohr, und des freyen Königlichen Burg-Lehen Auras, Ritter des Königl. Pohlnischen weissen Adler-Ordens, Administrator und Ober-Vormunder 2c. 2c.

fügen hiemit zu wissen, was massen Wir unserem Vormundschaftlichen Rath und Leib-Medico Dr. GESNER, auf sein beschehenes unterthänigstes Ansuchen, den Verlag des neuen *Dispensatorii*, ingleichem des neuen revidirten Apothecker-Taxes, und Ordnung, in Compensationem seiner damit gehabten Bemühung gnädigst überlassen, und ein Privilegium darüber dergestalten gnädigst ertheilt haben, daß sothanes Werk nirgends im Land nachgedruckt, oder heimlich ohne dessen Vorwissen verkauft werden solle; da hingegen Er Leib-Medicus Dr. GESNER das *Dispensatorium*, und die Ordnung zwar in einerley Format, jedoch ein jedes separatim drucken, und so dann zum Behuf des Publici in einem leidentlichen Preiß debitiren zu lassen; wie Wir dann hiemit gnädigst verordnet haben wollen, daß bemeldtes *Dispensatorium*, Apothecker-Tax, und Ordnung, von niemand in dem Land, wer der auch seyn mag, nachgedruckt und verkauft, vielweniger unter dessen Nahmen falsche Exemplaria ausgegeben, oder distrahirt werden sollen; befehlen auch hiemit allen und jeden in unserem Vormundschaftlichen Herzogthum und Landen wohnenden Buchdruckern, Buchführern, Buchbindern, und Buchverkäuffern, bey Vermeidung ohnausbleiblicher Strafe, daß weder Sie selbst, noch sonsten jemand von Unsern Vormundschaftlichen Unterthanen vorgemeldtes *Dispensatorium*, Apothecker-Tax, und Ordnung nachdrucken, oder also nachgedruckt distrahiren, fail haben, und verkaufen, sondern solches Jhme Leib-Medico Dr. GESNER allein gnädigst gestattet, und verwilliget seyn solle. Jn Urkund dessen haben wir Uns eigenhändig unterschrieben, und Unser Fürstlich Secret-Jnsiegel hievor drucken lassen. So geschehen Stuttgardt, den 25. Nov. Anno 1740.

Carl Friderich, H. z. W. O.

(L. S.)

Vt. Hochstetter.

Cessio.

Extract aus dem Verlags-Accord, so den 1. Octobris 1741. zwischen dem Herzogl. Würtemberg. Rath und Leib-Med. D. Gesner und dem seel. Buchhändler Christoph Erhard, (als des Verlegers Vater,) geschlossen worden:

Art. 2. Dieses Werk übergeben Dieselbe (der Autor) in Verlag dem hiesigen Buchhändler Christoph Erhard, mit allem Recht und Gerechtigkeiten, und mit Uebergebung des darauf erhaltenen Hochfürstl. gnädigsten Privilegii, dem Verleger als eigen.

Rath und Leib-Med. D. Gesner.

T. Christoph Erhard.

AD

AD PRIMAM

PHARMACOPOEÆ WIRTENBERGICÆ

EDITIONEM

PRÆFATIO.

L. B. S.

Recentiſſimam hancce mercem dum in forum extrudimus pharmacevticum, non diffitemur, BENEVOLE LECTOR, quod circa idem penſum plures alii non modo Germani, ſed omnium quoque nationum celeberrimi gnaviter jamjam deſudaverint viri, materiam medicam exploraverint ſtudioſiſſime: atque Chemiam non minus ac Pharmaciam expoliverint feliciſſime: Alii compoſitionum & formularum inſignes commentarios, imo integra prodige cumulaverint plauſtra: Alii ſelectum prudenter inſtituerint: Alii virgulam cenſoriam acerbe ſtrinxerint ac confuſum chaos ſcite digeſſerint: Alii nævos fraudesque nonnullorum pharmacopolarum ingenue detexerint: Alii medica-

menta ad juſtum religioſe reduxerint pretium: Alii denique & medici & integri magiſtratus leges ac ordinationes ſanxerint longe ſaluberrimas.

Nomen omnino laudesque manebunt egregie de pharmacia promeritos inſignes viros, qui ante ſesquiſeculum, & quod excurrit, illam dogmatice cœperunt excolere, novisque ſemper in hunc usque diem acceſſionibus atque commentariis augere, emendare ac perficere ſedulo perrexerunt. E plurimis nominaſſe ſufficiat Joh. WECKERUM, Caſp. BAUHINUM, Guern. ROLFINCIUM, Joſeph. QUERCETANUM, Joh. RENODÆUM, Joh. ZWELFERUM, Luc. SCHROECKIUM, Joh. SCHROEDERUM, hujusque commentatorem Frid. HOFFMANNUM, Georg. Wolfg. WEDELIUM, Dan. LUDOVICI, Moſen CHARAS, Nicol. LEMERI, Joh. Helfric. JUNCKENIUM, Auguſt. Quirin. RIVINUM, Joh. Cunrad. BARCKHAUSEN, Georg. Erneſt. STAHLIUM, Herm. BOERHAVIUM, & qui Halenſem Univerſitatem adhuc ornant, Frid. HOFFMANNUM, & Joh. Henr. SCHULZIUM &c.

Fraudes, vitia & mangonia candide ac data opera detexerunt Symphor. CAMPEGIUS, Liſettus BENANCIUS, Joh. Anton. LODETTUS, Petr. POMETUS, JUNCKENIUS &c. Taxarum moderationem ſolide docuit inprimis ſupra laudatus LUDOVICI. Diſpenſatoria vero, quibus partim, licet rarius & minus perfecte, ſimplicia deſcribuntur medicamenta, partim compoſitionum formulæ atque Taxæ, partim vero annexæ etiam leges ſunt publicæ, quæ medicos ſpectant atque pharmacopolas, tanto luxuriant numero, ut non integræ modo regiones & provinciæ, ſed & ſingulæ pasſim urbes ſingulis propriisque gaudeant diſpenſatoriis atque taxis.

E recentioribus jure meritoque laudamus *Pharmacopœam Auguſtanam* reformatam, *Bateanam*, *Diſpenſatorium Brandenburgicum*, *Vien-*

Viennense ac *Argentinense.* Inter taxas quamplurimas Onoldina, quæ 1714. & Windsheimensis, quæ An. 1708. prodierunt, æquitate non modo se commendant præcipue, sed & multarum compositionum novitate. Et, quanta eheu farrago est librorum, qui materiam medicam, domesticam & exoticam per tria naturæ regna tradiderunt amplissime & iconibus illustraverunt nitidissime!

Igitur ne actum videamur agere & noctuas ferre Athenas, dum novum heic molimur Dispensatorium, aut arroganter velle supra laudatissimos illos sapere viros arguamur, paucis primo caussas afferre, quæ nos ad hoc impulerunt institutum, tum vero ipsum instituti modum atque scopum explicare consultum duximus.

Scilicet usi hactenus sunt pharmacopolæ nostrates Pharmacopœa Augustana, tanquam auctore classico. Sed, cum non modo plurimæ medicamentorum hodie usualium formulæ ibi exulent in genere, sed illæ etiam maxime compositiones, quas patria nostra sibi quasi proprias vindicat, a celebribus olim nostris medicis, GABELKOVERO, HAUGIO, GMELINO, CELLARIO, BRODTBECKIO ZELLERO, CAMERARIO &c. officinis cum applausu dudum introductas, ne verbulo tangantur, præter hæc autem a pharmacopœis nostris descriptæ horum medicaminum formulæ passim dissonare, imo subinde vel tituli observati fuerint confundi; Itaque operæ pretium nos facturos confisi sumus, si utrumque non modo supplentes defectum uno codice singulas tam extraneas, quam domesticas colligeremus compositorum formulas, sed uniformem quoque & constantem pharmacopœis nostris præciperemus normam, ad quam omnes quascunque præparationes pharmacevticas atque chemicas exigerent strictissime, neque vel vagas deinceps timide sequerentur, vel, certas quidem, pro ingenio & lubitu temere porro mutarent præscriptiones.

Accedunt & hæ ſatis, quod putamus, momentoſæ rationes, quod, etiamſi hoc Augiæ ſtabulum plures jam purgare cœperint, noſtræ tamen nihilominus etiam officinæ incondita obſoletorum, inutilium atque ſuperfluorum medicaminum mole adhucdum obrutæ in antiquo fere hæſerint luto, præparationes vero ipſæ paſſim vel præter neceſſitatem operoſæ ac ſumptuoſæ, vel inconcinnæ aut inſufficientes, vel arbitrio pharmacopœi nimis expoſitæ manſerint hucusque. Quot vero quantumque hinc non potuerint non propullulare incommoda atque damna, peritus in arte facile intelligit?

Neque minus Taxa noſtra Wirtenbergica & Ordinationes, quibus A. 1721. renovatis uſi ſumus ab eo tempore, aliquam paſſim mutationem & emendationem poſtulare videbantur. Unde juſſu & authoritate SERENISSIMI atque CLEMENTISSIMI DOMINI DUCIS noſtri manus operi admovere cœpimus, nos Georg. Burck. SEEGER, Joh. Wendel. BILFINGER, Joh. Albert. GESNER, atque ego Burck. Dav. MAUCHART, Med. Doctores, Conſiliarii & Archiatri Wirtenbergici ordinarii, habitaque prius ſeria deliberatione totum ita diſpeſcere penſum conſtituimus, ut, duobus voluminibus, altero tota materia medica, altero præparationes ſimplicium & compoſitorum comprehenderentur. Sub finem præter indices neceſſarios, Taxam ſeu pretium medicamentorum adjunximus. Laudabilem præcipuamque operam contulit honoratiſs. Collega noſter GESNERUS, in ipſa pharmaciæ ac chemiæ praxi dudum verſatiſſimus. Statuendis medicaminum atque laborum pharmacevticorum pretiis adhibuimus una binos non modo e Stutgardienſibus Pharmacopœos, ſed & Tubingenſes, dexterrimos, & abſolutum denique totum opus cum ampliſs. Facultate medica Tubingenſi communicavimus, neque minus deſideriis monitisque medico-

dicorum atque pharmacopolarum tam indigenorum, quam extraneorum æquas præbuimus aures.

Hanc vero totius operis ichnographiam præmittimus, ut statim in limine appareat, quænam ejus sit materia, ordo atque structura. Exhibemus itaque primo succinctam, ex optimis quibusque auctoribus historiam physico-medicam, & divisionem in certas classes totius materiæ medicæ, per tria, sic dicta naturæ regna, notas bonitatis & mangonii, fideliter aperimus, vires atque usus, nonnunquam etiam doses, aliorum nostraque experientia, vel justo saltem ratiocinio confirmatas, subnectimus, ut sic non modo tirones medicinæ ac pharmaciæ, sed & provectiores compendium habeant doctrinæ pariter ac sumptuum, in ampliorem materiei medicæ supellectilem librariam erogandorum. Nomina auctorum, unde plerasque hausimus descriptiones, quod subticuerimus utplurimum, vel solum brevitatis studium satis excusabit. Magnifice & confidenter nimis elatas nonnullorum medicamentorum virtutes, sed certo usu & eventu nondum satis comprobatas, nemo, quod speramus, ægre feret, a nobis vel certe inter dubias fuisse relatas. Indicem nativorum pariter ac arte paratorum, ad certas classes relatorum, præfiximus, ut uno obtutu non modo tota materia medica conspici, sed & juxta hunc indicem visitationes officinarum pharmacevticarum solennes institui possint commodius, adjecto insuper discrimine, quibus instrui debeant medicamentis ampliora majorum urbium pharmacopolia, quibus arctiora minorum.

Momenta Dispensatorii pharmacevtico-chemica quod attinet, animus primo fuit, vela contrahere, &, quantum fieri possit, arctissimis constringere limitibus luxuriantem planeque stupendum compositorum maxime numerum. Sed, ut ipse selectus omnium

ingeniis adcommodari vix potuiſſet, præterea etiam extraneis, quibus amplior variusque remediorum apparatus ad palatum eſt, vel etiam indigenis, ad certas compoſitiones jam adſuetis, opera noſtra parum fuiſſet utilis vel jucunda; ita plures, vel invitis nobis, ſe ingeſſerunt formulæ, molemque, omiſſis tametſi quam plurimis ſuperfluis & obſoletis, auxerunt, atque ſic noſtrum Diſpenſatorium ipſa remediorum copia nulli palmam facile cedit alii, ſi quidem laureolam in muſtaceo quærere liceat.

In formularum recenſione ordinem ſervavimus alphabeticum, in ipſa vero diſpenſatione talem, a potiori, qui regulis pharmaciæ magis reſpondeat, atque ſic in arte minus verſatos vel incautos adjuvet dirigatque. Rejecimus vero antiquitus receptas claſſes medicamentorum, ad certas compoſitiones numeroſe adhibitorum, cum per experientiam conſtiterit, multo commodius aptiusque tractari in diſpenſatione, ſi conjuncta ſerventur. Medicamentorum nomina, pondus, doſin, expreſſis literis dilucide potius, quam numeris atque chemicis ſignis reddere maluimus, ut omnis, qui facile obrepit, evitetur error. Doſes medicamentorum, atque activorum vel draſticorum ingredientium proportionem, e.g. quantum Reſinæ Scammonii, quantum Opii, quantum Mercurii dulcis, &c. inſit ſingulæ drachmæ vel ſcrupulo totius compoſiti, nec non dubiam ſecuritatem & noxas certorum medicamentorum ideo adſtruximus, ut junioribus medicis ſtatim dispaleſcat, qua ſingulum tale medicamentum doſi tuto poſſit exhiberi, quibus abſtinere præſtet, vel circumſpecte ſaltem uti oporteat, &, ſi qua patientes inconſulto medico minus ſecurum expetant medicamentum, aut formulæ in officinas transmiſſæ immodicas & ſuſpectas præcipiant doſes, pharmacopoei regulam habeant conſtantem, damnumque imminens avertere ſciant.

Nec

Nec ingenua hac apertaque methodo empiriæ medicæ januam aperuisse redarguendi sumus. Audaculos enim & nasutulos agyrtas, quemadmodum alias nihil est quod moretur, ita minime reticendum videbatur ideo monitum aliquod salutare, ne vertatur ab illis homuncionibus in abusum. Ceterum qui veræ & dogmaticæ medicinæ præcepta vel primis degustavere labris, facile perspiciunt, quod optimorum quorumlibet remediorum & arcanorum notitia nondum faciat medicum, sed verissimum cedroque dignum sit CAPIVACII responsum, medicinæ Candidato, ipsius arcana sciscitanti ac efflagitanti, datum: *Disce meam methodum, & habebis mea arcana!* Unde per leges patrias dudum apud nos prospectum ac denuo severe cautum est, ut ne quicunque alii, nisi in medicina legitime promoti, ultra crepidam sapere, & in medicinæ sacra illotis manibus irrumpere tentent.

Antiquis medicamentorum nonnullis formulis, civitate pharmacevtico-medica dudum gaudentibus, licet sæpe admodum inconcinnæ sint, limam non adhibuimus, cum vel ex ipsa ferragine incondita tertium quoddam laudabile queat resultare medicamentum, theriacæ testimonio: recentiores etiam compositiones, quæ auctorum suorum nominibus clarent, utplurimum suo reliquimus pretio. At alibi passim a communi tramite discessimus in præparationibus medicamentorum chemicis nec ratione, nec experientia, nec hinc inde etiam authoritate destituti. Aloën e. g. atque Opium, nuper demum evulgata methodo, corrigere hic jussimus. Vagum illud in formulis præceptum: quantum vis, vel quantum satis, neque minus præscribi solitos manipulos, pugillos, pro digitorum modulo & phantasia pharmacopoei valde discrepantes, redegimus ad certum pondus atque numerum, hinc quoque effectum daturi, ut in posterum aquæ, spiritus, tincturæ, essen-

(b) 2 tiæ,

tiæ, elixiria, easdem qualitates & vires ubique & conſtanter obtineant, ſyrupi etiam, noſtra methodo parati, reddantur gratiores, atque vires, longa coctione difflari ſolitas, ſervent integriores. Cæteras pariter præparationes, juxta modernæ ac ſanioris Pharmaco-chemiæ regulas, ubique inſtruximus ac emendavimus.

Factum hinc eſt, ut, quemadmodum nonnullorum præparatorum vires ſunt exaltatæ, doſes autem imminutæ, & ſuperflua pretioſa omiſſa, e. g. in præparatione Tartari emetici, ſine chryſtalliſatione parati, & Nitro perlato, ſubſtituta margaritis matre perlarum, ita aliorum compoſitorum pretia evehere, aliorum imminuere oportuerit.

Supereſt, ut pauca adhuc de Taxa medicamentorum moneamus. In ſcopuloſo & procellis tumenti hoc mare ceu cynoſuram ſecuti ſumus æquitatem, regionis populique conditionem, præſentia mercium pharmacevticarum pretia, artis, laboris tædii, periculi ac expenſarum juſtam æſtimationem: Inſtabile & varians certorum exoticorum pretium ſeorſum ad finem, ut uno conſpectu cerni, & juxta ſyllabos nundinales pretiorum authenticos, die Preiß-*courants* dictos, quoties opus fuerit, ex æquo accommodari queat in ſeparata pagina ſubneximus, atque ſingulis pretium præſens adpoſuimus.

Quamvis ergo haud perfunctorio labore, & citra cujuscunque obtrectationem, ſolo boni publici ſtudio cuncta fideliter exſecuti nobis videamur, tamen & excuſare ſilentium, quod in deſcriptione nonnullorum pharmacopolii noſtratis aulici arcanorum, e. g. Theriacæ cœleſtis, Emulſionis perlatæ, Maſſæ pilul. de ſuccino GREIPHII, ſervare cogimur, & errores, ſi qui obrepſerunt, deprecari fas exiſtimamus, bene gnari, ne quidem machinari licere opus ab omni parte beatum, imo ex ampliſſima hac meſſe non defuturum

ſatis

ſatis adhuc copioſum ſpicilegium. Unde, ſi quid humani videamur paſſi, humaniter moneri non detrectamus. Ad ultimum vero DEUM TER OPTIMUM MAXIMUM ſupplices rogamus, velit laboribus hisce noſtris ex alto benedicere, vires infundere medicamentis, cunctaque noſtra conſilia in ſui ipſius honorem & largiſſimos rei publicæ ac literariæ fructus clementer dirigere.

Scripſi Collegarum nomine
Tubingæ Menſ. April. A. MDCCXL.

BURCARDUS DAVID MAUCHART,
Med. & Chir. D. Med. Anat. & Chir. Prof. Ord.
Conſiliarius & Arch. Wirt. Collegii Archiatralis
& Facult. Med. Tubingenſis Senior.

AD
SECUNDAM ET TERTIAM
PHARMACOPOEÆ WIRTENBEGICÆ
EDITIONEM
PRÆFATIO.

L. B. S.

Agimus jam tertium luſtrum, BENEVOLE LECTOR, ex quo prima vice in lucem prodiit Pharmacopœa Wirtenbergica. Placuit noſter ille labor publico ita, ut, qui maximo numero typis exſcripta fuerant libri exemplaria, omnia nos inter, atque exteros gentes diſperſa, indiesque plura a Bibliopolis petita fuerint.

Reaſſumſit itaque Clariſſimus Collega noſter D. D. GESNERUS calamum, & uti eſt rerum pharmacevticarum doctiſſimus, editio-

 nem

nem hanc ſecundam, priori hinc inde auctiorem, paravit, quam jam publico uſui tradimus.

Præfatus eſt multa perſpicue alter Collega Clariſs. D. D. MAUCHARTUS ad primam libri editionem, atque inſtituti Leges, librique ſummam indicavit, ut hac vice pauca ſaltim de differentia, & prærogativa hujus editionis, ejusque additionibus præfanda habeamus.

Prima libri pars, Materiam Medicam ſimplicem complectens, aucta eſt I. Nomenclatura Gallica, ut ſcilicet exterorum uſibus, qui magnam partem vel Galli ſunt, vel Gallica amant, inſerviamus. II. Numerus etiam ſimplicium auctus eſt, & III. Vires ſpecificas, plantarum inprimis, quæ experientia certa, vel auctoritate virorum clariſſimorum, quos inter, *Illuſtrem* HALLERUM, *Gœttingenſium decus*, primo loco nominamus, nituntur, adjunximus.

Exoticorum patriam, & hiſtoriam naturalem ex fontibus hauſimus, eumque in finem RAJI, KÆMPFERI, VALENTINI, GARCIÆ AB HORTO, PISONIS, LEMERY, POMETI, TOURNEFORTII, BOERHAVII, opera, imo *Germanorum* atque *Gallorum Ephemerides* in uſus noſtros adhibuimus, ut ita Lectoribus noſtris ſumtuum & laboris compendium, faceremus. Sunt quædam, quæ nuper demum erudito orbi innotuere, ab uno alterove magnis laudibus deprædicata, quorum tamen vires medicæ vel non ſatis cognitæ, vel non ſatis probatæ ſunt: his etiam hac editione, poſt reliqua locum dedimus, ut ne quid numero ſimplicium deſit.

Alteram libri partem, quæ præparata, & compoſita medicamenta complectitur, quod attinet: & hanc, multarum formularum inſperſione auctam damus. Haud quidem ignoramus, pharmacopolia & libros pharmacevticos laborare copia magis, quam inopia, bonamque ac prudentem methodum medendi non opus

habere

habere tot tantisque compoſitionibus & formulis: inde etiam in nos non recipimus, ut rationem omnium in hoc libro collectorum medicamentorum reddamus, cum non raro compoſitiones & decompoſitiones, quæ inconcinnæ, non neceſſariæ etiam, & inutiles videntur, occurrant, quæ tamen a poſteriori, & ex uſu ſe commendarunt, quorum illuſtriſſimum in *Theriaca Andromachi* exemplum habemus. Placuit tamen diverſitati guſtus inſervire, & divitias libri augere, atque eadem præciſione, multas novas formulas, clariſſimorum noviſſimorumque Doctorum progenies, deſcribere, qua in prima libri editione uſi ſumus: id enim eſt illud punctum, in quo labor noſter multorum aliorum curas antecellit, ut nihil indeterminatum relictum ſit, ſed omnia ad menſuram & libram dimenſa proſtent.

Quilibet vel pro uſu privato, vel publico eliget ex hac farragine formularum ſelectarum ea, quæ maxime neceſſaria, & utiliſſima judicabit, ita fiet, ut quæ centum pro ſuperfluis habebunt, alii centum tanquam maxime neceſſaria ſeligant.

Tandem Indici latino, gallicus & germanicus adjectus eſt, ut inſtar Lexici inſervire liber poſſit.

Hæc ſunt, BENEVOLE LECTOR, quæ ſecundæ libri editioni præmiſſa, hic repetimus. Supereſt, ut fidem olim datam & culpa aliorum hactenus non ſolutam, liberemus, atque *Taxam medicamentorum*, in partes vocatis celeberrimis pharmacopolis, iterata opera expolitam & correctam, ſuperaddamus. Utere noſtris BENEVOLE LECTOR, & ſi placet, meliora redde. Vale!

Stutgardiæ
d. 8. Aprilis 1754.

D. J. W. BILFINGER,
Archiater Wirtenberg.

PRÆFATIO
COLLEGII ARCHIATRALIS WIRTENBERGICI
AD HANC NOVAM EDITIONEM.

Exemplaria ſatis numeroſa priorum editionum jam diu divendita, etiam ſi taceas libri deſiderium, novam hanc editionem abunde excuſant.

De ſtructura operis Collegæ noſtri, nunc omnes pie defuncti, ad primam & ſecundam editionem ampliſſime diſſeruerunt. Pauca igitur reſtant, hanc ſolummodo concernentia editionem, de quibus lectores erunt præmonendi, ut ſtatim à limine pateat, in quibus hæc à prioribus differat. Structuram libri intactam reliquimus, utpote omnibus huc usque ſatis probatam. Simplicibus ea addidimus, quorum vires medicas noſtri ævi medicorum ſagax immo nonnunquam audax detexit ſolertia; ſi quas receptorum qualitates adhuc incognitas recentiorum Practicorum obſervationes nobis ſubminiſtrarunt, eas tironum gratia ſuo loco adjecimus, deſcriptiones paſſim emendavimus, & ſingulas plantas Linnæana definitione determinavimus; appendicem quoque antecedentium editionum ordini alphabetico congrue inſeruimus.

Dum in ſecunda parte quasdam præparationes & compoſitiones chymicas emendavimus, manes noſtrorum Collegarum carpendi animus non fuit. Chymicorum enim recentiorum indefeſſus labor plura invenit compendia, de quibus ante aliquot luſtra ne doctiſſimus quidem cogitavit. Et quid, ſi aliquid humani paſſi fuiſſent? Idem nobis contigiſſe lectorum deteget ſolertia.

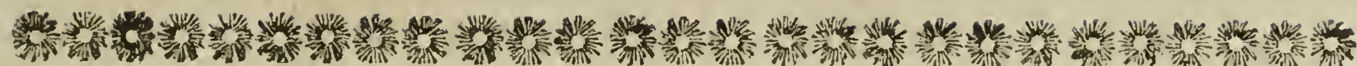
Nova inventa, quæ vel præparationis concinnitas, vel virtutis prærogativa, vel conſpicuus in aliis laboribus chymicis uſus, commendant, qualia ſunt: *Sal ſedativum Hombergii*, *Mucilago mercurialis Plenkii*, *Sulphur antimonii auratum liquidum*, *Extracta Stœrkiana*, *Ceratum Saturninum Goulardi*, *Pilulæ alterantes Plumeri*, *Liquor probatorius*, *Julapium è Camphora acetoſum*, *Phosphorus &c.* locum jure quodam ſuo in hoc libro ſibi vendicant; nec veremur, ne horum additione compilatorum mereamur titulum, non adeo glorioſum. Circa finem præteriti & initium hujus Sæculi naſutuli quidam Pharmaco-Chymici artem ſuam ſine ſcientia exercentes, & laureolam in muſtaceo quærentes, ut producta ſua ſpecioſiora adpareant, magis figuram externam, quam internam pharmaci naturam, curarunt. Horum correximus errores. Salia vegetabilia fixa erunt pro exemplo. Sicubi denique proceſſus quidam chymicus, vel nimis tædioſo fatigavit artificem labore, vel operationes non ſatis carioſe determinavit, illum majori compendio inſtruximus, hunc vero ita adornavimus, ut operanti nulla ſuperſit ambiguitas.

Sed dum nova addidimus, defectuoſa emendavimus, falſa correximus; multa tamen reliquimus, quæ nos pariter, ac omnes rite ſapientes Medici, pro inertibus & ſuperfluis jam diu habuimus. Si quod in hac incuria crimen videtur, in eo diluendo nobis otium factum eſt in præfatione ad primam editionem. Nihilominus tamen Salium fixorum vegetabilium diverſa nomina, cum aliquot extractis, exulare juſſimus, parum curantes ea pharmaca, quorum compoſitionem hi exules ingrediuntur. Syllabum inſuper typorum differentia contractiorem reddidimus. Ea enim, quæ extempore parari poſſunt, vel quæ ætate corrumpuntur, præter ea, quæ obſoleta & inertia, vel præter neceſſitatem prætioſa judicantur, ut præſto ſint in officinis noſtris, non poſtulamus. Hoc modo pharmacopœis & medicinæ practicis conſuluimus. Scripſimus Stutgardiæ d. 18. Septembris 1771.

Sereniſſimi Domini Ducis Wirtenbergici
Conſiliarii & Archiatri ordinarii.
D. A. R. Reuſs.
J. F. Breyer.
J. G. Hopfengærtner.

DE

DE

NONNULLIS,

LECTORIBUS & PHARMACOPOEIS,

SCITU NECESSARIIS.

Quantum interſit, ut in medicamentorum præſcriptione omnia ad pondus & menſuram ſumantur, etiam hoſpiti in medicina notum eſt. Sunt enim pondera & menſuræ quaſi regulæ & canones, ſecundum quas in medicamentorum compoſitione & medicina facienda, omnia ad æquitatem & pro intentione Medici ponderantur, ne vel exceſſu noceant, vel defectu peccent.

Neceſſu igitur eſſe putavimus, pondera & menſuras, quibus in Diſpenſatorio hoc noſtro uſi ſumus, & quibus Medici in præſcribendis formulis uti ſolent, adponere.

Libræ, ubi mentionem fecimus, libram medicam, quæ uncias pendet duodecim, intelligi voluimus. Libra vero civilis noſtra uncias habet ſedecim.

Uncia una octo habet drachmas.

Drachma una tres habet ſcrupulos.

Scrupulus unus viginti habet grana.

Menſura noſtra ordinaria Wirtenbergica pendet aquæ libras quatuor medicas, vel uncias quadraginta octo.

Menſuræ quadrans (ein Schoppen) libram unam facit medicam, vel uncias duodecim.

Manipulum, quando ſcribimus, quod plerumque in herbis & floribus præſcribendis fieri ſolet, illam intelligi vo-

lumus quantitatem, quam manus modica capere potest.

Sub Pugillo tertiam partem manipuli, vel quod tribus digitis capitur, intelligimus.

Præstat tamen, herbas & flores etiam pondere determinare, & pro manipulo drachmas tres, pro pugillo drachmam unam sumere, ut, si forsan repetitione opus habeat præscriptio quædam, illa eo accuratior parari possit, & tam quoad saporem, quam odorem, in omnibus cum priori conveniat, atque ægrotis omnis scrupulus, mancæ ac minus accuratæ præparationis dematur.

Plura etiam nonnunquam simplicia uno nomine præscribi solent: exempli gratia cum Medicus præscribit:

Radices quinque aperientes majores, sumantur	Apii Asparagi Fœniculi Petroselini & Rusci.		
Radices quinque aperientes minores.	Capparis Eryngii Graminis Ononidis Rubiæ tinctorum.		
Herbæ quinque emollientes.	Altheæ Malvæ Mercurialis Parietariæ Violariæ	vel	Malvæ Brancæ ursinæ Betæ Parietariæ Mercurialis.

Herbæ

Herbæ quinque capillares.	Adianti aurei
	Capilli Veneris
	Ceterach
	Rutæ murariæ
	Scolopendrii.
Flores quatuor cordiales.	Borraginis
	Buglossæ
	Rosarum
	Violarum.
Semina quatuor calida majora.	Anisi
	Carvi
	Cumini
	Fœniculi.
Semina quatuor calida minora.	Ammeos
	Amomi
	Apii
	Dauci.
Semina quatuor frigida majora.	Citrulli
	Cucumeris
	Cucurbitæ
	Melonum.
Semina quatuor frigida minora.	Cichorii
	Endiviæ sive Scariolæ
	Lactucæ
	Portulacæ.
Quinque Genera Myrobalanorum.	Belliricæ
	Chebulæ
	Citrinæ
	Emblicæ
	Indæ.

Fragmenta Lapidum quinque pretioſorum.	Granati Hyacinthi Sapphiri Sardæ ſive Carneoli Smaragdi.
Quatuor Aquæ cordiales.	Buglоſſæ Borraginis Roſarum Violarum.
Quatuor Aquæ pleuriticæ.	Cardui benedicti Cardui Mariæ Scabioſæ Taraxaci.
Aquæ quatuor catarrhales.	Farfaræ Scabioſæ Taraxaci Veronicæ.
Quatuor Unguenta calida.	Aggrippæ Altheæ Martiatum Nervinum.
Quatuor Unguenta frigida.	Album camphoratum Infrigidans Galeni Populeum Roſatum Meſues.
Tria Olea Stomachica.	Abſinthii Cydoniorum Maſtiches.

PHAR-

PHARMACOPOEÆ WIRTENBERGICÆ

PARS PRIMA

MATERIAM MEDICAM

EXHIBENS.

ejus eſt proventus in Helvetia, in cavernis montis pileati ſive fracti, & montis Wallenſtock; reperitur etiam in caverna illa celeberrima Ducatus Wirtenbergici, quæ Nebelloch vocatur. *Virtutem habet abſorbentem, & ad lactis augmentationem nutricibus* (annon incongrue?) *præſcribitur.*

Lithomarga, Medulla ſaxorum, *Moëlle de pierre*, **Steinmarck.** Eſt ſubſtantia ſolida, coloris utplurimum griſei, pinguis, lubrica; *adſtringentis ſaporis & virtutis.*

Ochra, *Ochre*, *Ocre*, **Ochergelb.** Eſt terra martialis, coloris ſubflavi. *Pictoribus inſervit.*

Rubrica fabrilis, Sinopis veterum, *Craye rouge*, **Röthel-Stein.** Eſt Ochræ ſive potius Margæ martialis ſpecies, Bolo durior, valde adſtringens. Ex Epiſcopatu Salisburgenſi magna in copia advehitur. *Raro tamen in uſum medicum venit; cum melle roſato mixta ad Aphthas commendatur.*

Terra Japonica. Vide Succi condenſati.

+ Terra Lemnia, *Terre Lemnienne, ou de Lemnos*, **Lemniſche Erde, Erde aus der Inſul Lemnus.** Coloris diverſi, vel pallidi, vel flavo fuſci, vel ruſeſcentis; nobis ex Turcia advehitur. Eligatur, quæ ſaponis inſtar, pinguis eſt, modice adſtringit, nec digitos colore inficit. *Virtute gaudet adſtrictiva. Pulveres varios, Bezoardicos dictos, ingreditur, hodie vix amplius probatos.*

/ Terra ſigillata alba Turcica, *Terre ſigillée blanche de Turquie*, **weiſſe Türckiſche Siegel-Erde.**

+ Terra ſigillata alba Goldbergenſis, *Terre ſigillée blanche de Sileſie*, **weiſſe Schleſiſche Siegel-Erde.**

Terra ſigillata Melitenſis, ſive de Maltha, *Terre ſigillée de Malthe*, **Maltheſiſche Siegel-Erde.** Coloris albi, & plerumque effigie S. Pauli ſignata eſt. Uti reliquæ terræ ſigillatæ, impalpabilis & pinguis eſſe debet. *Terræ ſigillatæ albæ omnes viribus conveniunt, nec adeo, ſicut rubræ, adſtringunt.*

+ Terra ſigillata rubra Turcica, *Terre ſigillée rouge de Turquie*, **rothe Türckiſche Siegel-Erde.** *Hæc, & aliæ hujus coloris, cum Bolo Armena conveniunt.*

+ Terra ſigillata Sileſiaca griſea, vel lutea Strigonienſis, *Terre ſigillée griſe de Sileſie*, **graue Schleſiſche geſiegelte Erde.** A nonnullis *Axungia ſolis* vocatur. Pinguis, minus friabilis, atque ſabuli omnis expers, eligenda. *Viribus cum terra Lemnia convenit.*

Terra Tripolitana, Tripela offic. *Tripoli*, **Tripel-Erde.** Eſt terra argilloſo-arenoſa, martialis indolis. Coloris vel cinerei, vel lutei, vel albi. *Uſus potius eſt mechanicus,* (*maxime luteæ, quæ levis atque impalpabilis eſſe debet,*) *quam medicus.*

Terra viridis, Viride montanum, Chryſocolla veterum, *Terre verde*, *Verd de montagne*, *Chryſocolle*, **grüne Erde, Berggrün.** Eſt ochra venerea.

venerea. Ex Hungaria nunc, olim ex Armenia adferebatur; eligenda, quæ ſaturate viret. *Pictoribus inſervit potiſſimum; Chirurgi vero etiam ad purganda & exſiccanda ulcera maligna, ea uti poſſent.*

CAPUT II.

DE SALIBUS NATIVIS ET ARTE FACTIS.

Alumen crudum vulgare, album, glaciale, *Alum ou Alun blanc, vulgaire*, gemeiner, weiſſer Alaun. Eſt ſal minerale, quod in Anglia, Suecia & Germania ex propria minera educitur. Paſſim invenitur etiam alumen nativum. Acidum Aluminis, cum Vitrioli acido, convenit; terra vero Aluminis, ſpecificæ, alcalinæ, argillaceæ, & Vitrioli, metallicæ indolis eſt. *Uſus ejus eſt multifarius medicus, valide adſtringens, coagulans, exedens.*

Alumen Romanum, rupeum, rubrum, *Alum ou Alun Romain, de roche*, rother Römiſcher Alaun. Ex Italia advehitur, & prope *Tulfam*, ex ſaxo calcinato, certis encheireſibus, extrahitur. Coloris roſei pallidi, & in cryſtallis eſſe debet; *cum præcedente convenit.*

Alumen ſaccharinum, ad præparata pertinet, & in parte poſteriori quærendum eſt.

Borax, Borax Veneta, Chryſocolla, *Borax de Veniſe*, Borras, Borax. Eſt ſal, quod ex peculiari mixto ſalino, quod ex Orientalibus Indiis ſub nomine *Tinkal* advehitur, Venetiis & in Hollandia paratur. Eligenda eſt alba, cryſtallina, levis, in igne facile fluens, atque vitreſcens. Curioſum eſt, Boracem, ad cujus ſolutionem viginti aquæ partes requiruntur, addito cremoris tartari duplo, pauca aqua ita ſolvi, ut ne formam quidem ſolidam amplius induat. *Incidit, attenuat, abſtergit, ſtimulat; urinam, menſtrua & partum promovet, atque hoc ſcopo aliis calidis, ſanguinem commoventibus medicamentis præferri meretur. Doſis ſcrupulus unus vel drachma ſemis. Aurifabri borace ad aurum fragile, ductile reddendum, utuntur.*

Cineres clavellati, Sal alkali vulgare, *Potaſſe*, *Vedaſſe*, *Cendre gravelée*, Potaſche. Sunt ſal fixum lixivioſum, ex cineribus lignorum, præſertim duriorum, e. g. querni & fagini extractum & calcinatum, quod in magna quantitate e Moſcovia, Curlandia & Haſſia advehitur, atque etiam apud nos in ſylva martia paratur. Non purum eſt alkali, ſed ſal continet neutrum ſive medium, cum Tartaro vitriolato conveniens, quodque facile ſolutione & cryſtalliſatione ſeparari poteſt. *Uſus Cinerum clavellatorum eſt varius; & plurimus in arte tinctoria & vitriaria. In Medicina, ſi a terra & ſale neutro depurantur, loco ſalis tartari inſervire poſſunt. Salium alcalinorum fixorum omnium vis eſt acidum domans, glutinoſa dividens, exæſtuans, diuretica, externe, ſi ſoluta in forma fomenti applicentur, tumores lymphaticos & lacteos potenter reſolvens.*

Nitrum, Sal petræ, *Nitre*, *Salpetre*, Saliter, Salniter, Salpeter. Tam regno animali, quam vegetabili & minerali, originem debet. Elicitur apud nos, mediante aqua, ex terra nitroſa, quæ in hypocauſtis & ſtabulis foditur, atque urina, vel aliis excrementis animalium, a longo tempore impræ-

gnata fuit. Solutio five extractio, ob pinguitudinem nunquam in cryftallos abit; hinc per lixivium, ex vegetabilium cineribus & calce viva paratum, depuratur, atque evaporata fuperflua aquofitate, ad cryftallifandum reponitur. Eligendum album, purum, quod cryftallos exhibet longas, fexangulares, prismaticas; carbonibus ignitis infperfum, absque crepitatione promte deflagrat, atque in aqua facile disfolvitur. *Eft medicamentum polychreftum, refrigerans, orgasmum fanguinis & bilis acrimoniam temperans, antifpasmodicum, ifchæmum & diureticum. Datur a granis quinque ad fcrupulum unum & ultra. Ufu nimio debilitatem, inprimis ventriculi, induxiffe, experientia docuit.*

Sal Anglicum laxativum, Ebshamenfe, *Sel d'Epfon*, *Sel purgatif amer*, Englifches Laxier-Salz. Olim ex fonte medicato Ebshamenfi in Anglia folum, aquam evaporando, parabatur; nunc etiam ex falis culinaris lixivio refiduo, etiam apud nos Sulzæ ad Nicrum, certa encheirefi conficiunt. Advehitur nobis ex Anglia, ubi prope urbem Lemmington, quæ ad comitatum Southampton vel Hant-Shiere pertinet, magna ejus quantitas ex refiduo lixivio a falis marini depuratione, paratur. Eligitur album, ficcum, purum, in aqua facillime folubile. *Medicamentum eft, alvum ciens, incomparabile, & fecure etiam in febribus ab uncia ad unam femis in aqua folutum dari poteft.*

Sal armoniacum, ammoniacum, *Sel ammoniac ou armoniac*, Salmiac. Sal eft artificiale, ex ftercorum animalium & ftraminis fuligine in placentas fublimata, paratum. Advehitur ex Ægypto, ubi magna quantitas hujus falis in provincia, quæ Delta vocatur, non procul ab urbe *Menfoura*, in pagis *Damire* paratur. Eligatur candidum & purum, quod addito fale alcalico ftatim odorem falis volatilis fpargit. Datur & nativum, quod inter rariora numerandum. Vulgare hoc fal continet acidum falis communis, & alcali volatile urinofum. *Ufus illius eft varius, tam medicus, quam mechanicus. Incidit, attenuat humores pituitofos, diaphorefin auget; a nonnullis pro fpecifico habetur antifebrili, & a fcrupulo uno ad duos exhiberi folet.*

Sal Egranum, *Sel purgatif d'Eger*, Eger-Sauerbronnen-Salz. Paratur ex acidulis evaporatis. Seligitur album in cryftallis. *Alvum leniter & absque torminibus laxat. Dofis drachmæ duæ ad fex. Datur aquas minerales bibentibus.*

Sal gemmæ, *Sel gemme*, *mineral*, *foffile*, *de roche*, Stein-Salz. Sal eft foffile feu nativum, quod ex Polonia adfertur. Eligendum pellucidum, album. *Ufus eft tam culinaris, quam medicus.*

Sal marinum, *Sel marin*, Meer-Salz. Eligendum purum, cryftallifatum, cubicam figuram exhibens. *Sal culinare noftrum, fontanum, gemmæ, & marinum ejusdem funt indolis, & non nifi puritate differunt; hinc etiam culinare illis fubftitui poteft. Sal eft condimentum ciborum univerfale, & vim habet incidentem, difcutientem & diureticam.*

Sal Sedlizenfe, *Sel purgatif de Sedliz*, Sedlizer Salz. Ex aquis mineralibus amaris Sedlizenfibus in Bohœmia conficitur. Eligendum album, cryftallifatum. *Cum Sale Anglico virtute laxativa convenit; in eo autem differt, quod illud acidum quoque Salis communis, hoc purius vitriolicum contineat. Siquidem affufo Oleo vitrioli ex Sale Anglico Spiritus acidus fumans expellitur, ex Sale vero Sedlizenfi non ita.*

Soda

Soda Hispanica, *Soude*, *Soude en pierre*, Spanisches Aschen-Salz. In glebis diversæ magnitudinis, coloris cinerei, ex Hispania advehitur. Paratur per incinerationem plantæ, quam *Kali geniculatum*, vel *Salicorniam* vocant. Planta nimirum exsiccata, in fasciculos collecta, in ferrea crate super foveam posita, comburitur, cineres inde orti, in fovea collecti, cooperiuntur, qui, successu temporis, in massam, duritie lapidem æmulantem, coëunt. Quæ massa diffracta, ubicunque divehitur. Præfertur Soda, quæ *Soude d'Alicante* vocatur, & ex portu Valenciæ *Alicanta* advehitur, quæ ex cœruleo cinerea, sicca & tinniens, intrinsecus & extrinsecus spongiæ instar porosa & odoris paludosi madefacta expers est. *Usus sodæ in medicina nullus, nisi ad Sal Seignette; in arte vitriaria & tinctoria plurimus.*

Vitriolum album, *Vitriol blanc*, weisser Vitriol, Galitzen-Stein, Augen-Stein. Apud Goslarienses, ex minera plumbi argentifera montis Rammelsberg elicitur. Modum parandi, *Schlüterus*, in elegantissimo opere de arte fusoria, Schmelz- und Hüttenwerck, describit, ferrum, cuprum & copiosam terram zinci habet. Sit, sacchari instar, album, & non nimis durum. *In collyriis adhibetur; mundificat, siccat & adstringit. Ob particulas cupreas interne sumtum vomitum ciet, & caute hoc scopo exhibendum.*

Vitriolum cœruleum, de Cypro dictum, *Vitriol bleu de Chypre*, blauer Vitriol, blauer Galitzen-Stein. Artificiale, cupreæ vel venereæ indolis est. Eligendum Sapphiri instar cœruleum, crystallisatum. *Virtutem habet septicam & adstringentem; raro vero in usum venit medicum, nisi externe, & ad pulverem sympatheticum.*

Vitriolum viride, Romanum, Hungaricum, Anglicum, *Vitriol verd*, *Romain*, *d'Hongrie*, *d'Angleterre*, Römischer, Ungrischer, Englischer, grüner Vitriol. Ferri dives est. Sit herbacei coloris & crystallisatum. Ex Hungaria & Anglia, nec non Episcopatu Salisburgensi, ubi tam e minera propria, quam ex pyrite calcinato conficitur, advehitur. Datur etiam nativum, quod in metallo-thecis curiosum adservatur. *Usus est mechanicus & medicus. Tartarus vitriolatus Tachenianus optime ex hoc Vitriolo paratur.*

Vitriolum vulgare, *Vitriol d'Allemagne*, *vulgaire*, gemeiner Vitriol, Kupferwasser. Coloris dilute virescentis, siccum & crystallinum esse debet, pariter cupri & ferri particeps est, & apud Goslarienses magna in copia paratur. *Tinctoribus usus est maximus; cum gallarum infusione mixtum, atramentum præbet scriptorium, & ad decoctum requiritur nigrum.*

CAPUT III.

DE LAPIDIBUS VULGARIBUS ET MINUS PRETIOSIS.

Aëtites, Aquilæ lapis, *Pierre d'Aigle*, *Aëtites*, Adlerstein. Lapis quasi prægnans, alio in utero sonante. Differt a Geode, qui non sonat, & intus marga plenus est. Præfertur Orientalis, qui plerumque ovalis figuræ est & magnitudinis. *Usus ad partum promovendum ridiculus; cum vero martialis indolis est, vis adstringens omnibus innotescit.*

Alabaſtrum, Alabaſtrites, *Albâtre*, Alabaſter. Eſt Gypſi purioris ſpecies, polituram admittens, plerumque albi coloris. *Vim habet refrigerantem, & ad unguentum alabaſtrinum requiritur.*

Alumen plumoſum, plumeum, Trichites, *Alum ou Alun de Plume*, Federweiß. Asbeſti eſt ſpecies, quæ ex Inſulis Rhodo & Creta advehitur. *Propter fibras acutas pungentes, & per affrictionem cutem rubefacientes, unguentis ad membra tabida, admiſceri a nonnullis ſolet.*

Alumen ſciſſile, Lapis ſpecularis, *Talc transparent, Pierre ſpeculaire, Miroir d'Ane*, Frauen-Glaß, Frauen-Eiß. Eſt Spatum ſeleniticum, lamellatum, vitri inſtar pellucidum. *Uſus plurimus eſt mechanicus; ad pulverem Viennenſem album etiam requiritur.* Non confundendum eſt cum hoc lapide ſpeculari Vitrum Moſcoviticum, *Verre de Moſcovie*, Moſcowitiſches Frauen-Glaß, quod in Gypſum per ignem non mutatur; ſed pellucidiſſimum, lamellatum, igni reſiſtit, & ad *Micarum* claſſem pertinet.

Amiantus, vide Asbeſtus.

Armenius lapis, *Pierre Armenienne, Azur*, Armenier-Stein, Bergblau. 'Opacus eſt, cœruleus, maculis nonnunquam argenteis, viridibus & nigris, intermixtus. Minera eſt Veneris; inde etiam eſt virtus ejus purgans. *Melius & ſecurius ad pigmenta, quam in Medicina adhibetur. Probatur ſaturate cœruleus.*

Asbeſtus, *Asbeſte, Amiante*, Stein-Flachs. Lapis eſt ſciſſilis, & filamentoſus, igni reſiſtens. Veteres, induſia, aliaque, ex hoc lapide præparare ſciebant; quæ, ubi ſordida igni tradebantur, pura evadebant. Fibras Alumine plumoſo habet molliores, & optima ex Japonia & China advehitur. Amiantus & Asbeſtus paſſim ut ſynonyma occurrunt. Lapides hujus varietates nonnullis impoſuerunt, ut diverſas ſtatuerint ſpecies.

Bufonites, Bufonius lapis, Batrachites, Brontias, Chelonites, *Crapaudine, Batrachite*, Krötenſtein. Lentem vitream ſimulat, una parte convexam, altera concavam. Coloris eſt ex fuſco pallentis, aliquando fuſci, interdum nigri, viridis, verſicoloris. Sunt, qui diſtinctionem inter Bufonitam & Batrachitam faciunt, atque priorem a bufone, poſteriorem vero foſſilem & mineralem eſſe credunt. De utroque nullum eſt dubium, illos ad petrefacta, vel lapides ſic dictos figuratos, pertinere. Haud raro in Daniæ regno reperitur. *Alexipharmaca, antepileptica & lithontriptica venditatur virtus.*

Calaminaris lapis, *Pierre Calaminaire, Calamine, Cadmie*, Gallmey. Vocatur etiam *Cadmia foſſilis.* Eſt minera terrea ſive Ochra Zinci coloris ſubflavi, rufeſcentis, nonnunquam griſei; eruitur ex fodinis propriis & metallicis, inprimis circa Aquisgranum magnus ejus eſt proventus. *Metallicæ indolis eſt; cum cupro enim fuſus, non ſolum colorem ejus rufum in aureum mutat, ſed & pondus auget & in orichalcum transmutat. In Medicina, ad collyria, emplaſtra & unguenta exſiccantia adhibetur.*

Calx, Lapis calcarius, *Chaux, Pierre a chaux*, Kalchſtein. Calcinatus lapis, calx viva dicitur. Marmoris ſpecies eſt, ſiquidem ex quovis marmore, forti igne calcinato, calx viva producitur. *Varius ejus eſt uſus in medicina.*

dicina. Cum salibus alcalinis, vel etiam cineribus mixta, dat lixivium forte, ex quo Lapis causticus, *vel* Cauterium potentiale, *paratur; item ad saponis confectionem, nec non ad aquæ calcis vivæ præparationem, requiritur. Aqua multa lota atque edulcorata,* Emplastrum defensivum *ingreditur.*

Crystallus montana, *Cristal, Cristal de roche,* Crystall, Berg-Crystall. Vitri instar transparens, dura, atque sexangularis esse debet; duritie a fluoribus, qui sæpius in metallifodinis reperiuntur, distinguitur. Variis in locis reperitur, inprimis ex Helvetia nobis adfertur. *Vis absorbens & specifica ad diarrhoeas biliosas infantum a lacte coagulato ortas, merito in dubium vocatur.*

Glacies Mariæ vulgaris, *Pierre speculaire, Miroir d'Ane,* gemein Frauen-Eiß, Federweiß. Glacies Mariæ, Specularis Lapis & Selenites, multum inter se conveniunt, ut vix discerni possint. Multis in locis, etiam in Ducatu Wirtenbergico, reperitur; Coloris albicantis, figuræ rhomboideæ, scissilis. Præfertur clara & pellucida. *Calcinata, a veterinariis pecudibus ad calorem febrilem temperandum, exhibetur. Argentifabris ad polienda vasa inservit.*

Hæmatites, *Pierre Hematite, Pierre Sanguine, Ferret d'Espagne,* Blutstein. Minera est Martis, coloris obscure rubentis, saporis terrei adstringentis. Diversæ reperitur speciei, *fibris longioribus*, qui in usum medicum vocatur; *fibris brevioribus*, figura convexa, sicut cranium humanum, qui germanis metallicolis Glaskopf audit; tertia species *Schistus* est, qui loco fibrarum lamellas, sicut Alumen scissile, habet. *Omnes virtute adstringente martiali pollent.*

Judaicus lapis, Phœnicites, Tecolithus, *Pierre judaïque,* Judenstein. Lapis est variæ figuræ, ut plurimum olivaris, cum & sine petiolo. Colore est cinereo; duritie vix silici cedit, facile tamen in pulverem redigitur. Reperitur in Judæa, unde forsan nomen accepit: tamen haud raro etiam in aliis obvius est provinciis. Ad petrefacta pertinet, & secundum modernorum sententiam, sunt radioli Echini marini petrefacti. *Adscribuntur huic & aliis ejusmodi petrefactis vis diuretica & absorbens.*

Lazuli lapis, *Pierre d'Azur, Azur, Outre mer,* Lasurstein. Coloris debet esse cyanei, punctulis aut flammulis, ac venis aureis, ornatus. Durior est armenio lapide; ambo autem sunt mineræ cupreæ prosapiæ. Eligitur pulchre, Sapphiri ac Cyani florum instar, cœruleus; ex Oriente allatus, & in igne colorem non mutans, in usum trahitur medicum. Duplo vel triplo, salis alcali, igne forti fusus, in vitrum abit nigerrimi coloris. Quod signum præbet, præter cuprum etiam ferrum, & quidem in majori quantitate, respectu cupri, continere; quin *Marggrafius* in experimentis de hoc lapide institutis, ne vestigium quidem cupri, sed pyritis martialis invenit. Circumferuntur etiam nonnunquam a metallicolis vagabundis, lapides, coloris dilute violacei, striis aureis ornati, quos pro vero Lapide Lazuli vendere conantur. Sunt vero arsenicalis & martialis indolis; hinc pharmacopœi caveant, illos vero Lapidi Lazuli substituere. Quamvis non negandum, etiam vero eleganter carere officinas nostras posse. *Ingrediens est* Confectionis Alkermes, *& ad melancholicos humores educendos commendatur. Pictoribus largitur colorem elegantissimum cœruleum,* Ultramarinum *dictum.*

Lyncis lapis, Belemnites, Ceraunius, Dactylus Idæus, *Pierre de Lynx, ou Belemnite*, Katzenstein, Luchsstein, Donnerstein, Druydenfinger. Figuræ & magnitudinis diversæ reperitur. Succini instar est diaphanus, & fere ejusdem coloris flavescentis, figuræ teretis, & dum corporibus duris affricatur, urinosum graveolet. Ille, qui pyramidalis vel coni figura, coloris griseo-nigricantis & non pellucidus est, Belemnites stricte dicitur; ambos ex concharum & quidem Holothuriorum familia, & inter petrefacta esse, certum est. *Virtute, cum lapide judaico, convenit. A plebe ad incubum & febres intermittentes commendatur.*

Magnes lapis, *Pierre d'Aimant ou Aiman*, Magnetstein. In ferrifodinis reperitur. Ferri colorem habet, & ferrum continet. Virtutes ad polos directivæ, ferrique ac arenæ martialis attractivæ, omnibus notæ. Quo validius ferrum attrahit, eo melior. *Usus in Medicina est rarus; emplastris siccantibus nonnunquam additur.*

Nephriticus lapis, *Pierre Nephretique*, Griesstein. Coloris obscuræ viridis, variis coloribus permixtus; semper quasi oleo inunctus videtur. Falso Jaspidum familiæ adnumeratur. Gypsum potius esse, instituta experimenta demonstrant. Affertur ex Hispania & Bohœmia. *Virtus ex nomine patet; interne datur a drachma dimidia ad integram, externe vel carpo, vel regioni renum, alligare jubent.*

Osteocolla, *Ostéocolle*, Beinbruch, Bruchstein. Tophus calcareus, cylindricus, perforatus. Ob figuram, ossa æmulantem fistulosam, ita vocatur, ossiumque fractorum coalitum promovere creditur. A nonnullis pro radice populi nigræ petrificata habetur. Coloris est albicantis & Coralli instar. In locis arenosis in Palatinatu, Silesia &c. reperitur. *Emplastris additur siccantibus & catagmaticis.*

Pumex, *Pierre ponce*, Bimsenstein. Eligendus est levis, albicans, & tritu facilis. Ab ignivomis montibus Ætna & Vesuvio ejicitur; reperitur etiam haud procul a Thermis Embsensibus. *Virtutem habet siccantem, adstringentem & mundificantem. Usus plurimus est ad dentifricia.*

Selenites, *Selénite*, Selenit. Lapis est figuræ & coloris varii. Igne calcinatus, gypseam indolem ostendit; nam cum acidis non uti calcareæ terræ effervescit. Multis in locis reperitur, & varias sub se comprehendit species.

Silex, *Caillou*, Kieselstein. Omnibus notissimus. Laudatur e fluviis collectus. *Ad liquorem silicum requiritur.*

Smiris, Smyris, *Emeri*, *Emeril*, Schmergel, Schmirgel. Lapis est ponderosus, ferruginei coloris, ad nigredinem tendentis. Ex Hispania adfertur, & in ferrifodinis reperitur. *Usus est mechanicus, & raro vel nunquam in Medicina adhibetur.*

Spongiarum lapis, *Pierre d'éponge*, Schwammstein. In spongiis marinis reperitur. Est concretum tophaceum salsum, ordinario coloris griseo-albicantis & substantiæ friabilis. *Strumis opponitur, atque virtute gaudet diuretica & absorbente.*

Talcum,

Talcum, Stella terræ, *Talc*, Talch, Talck. Varii eſt coloris, lamellis molliuſculis, tenuioribus, ad tactum quaſi pinguibus, igni reſiſtentibus, conſtans. Præfertur illud, quod Venetiis nobis advehitur, pingue & coloris virideſcentis. *Uſus eſt cosmeticus. Non niſi in mortario probe calefacto in pulverem teri poteſt.*

Vitrum Moſcoviticum, vide Alumen ſciſſile.

CAPUT IV.

DE LAPIDIBUS PRETIOSIS.

Amethyſtus, *Ametiſte*, Amethiſt. Gemma, violacei coloris, pellucida. Eſt Orientalis & Occidentalis. *Viribus conveniunt, & ebrietatem geſtati arcere antiquitus credebantur.*

Carneolus, Sarda, Sardius lapis, *Sardoine*, *Sardienne*, *Cornaline*, Carniol, Carneol. Gemma eſt ſemidiaphana, carnis loturæ, ſive carni ſanguinolentæ ſimilis, unde nomen. Vero nomine eſt Achates rufeſcens. Nam reliquæ gemmæ figura polyhedra cryſtallina diſtinguuntur. Optimus ex Sardinia inſula adfertur; in Bohemia, Sileſia, aliisque regionibus, etiam reperitur. *Sanguinis profluvia, tam interne ſumtum, quam externe geſtatum, ſiſtere prætendunt.*

Chryſolithus, Topaſius, Chryſopaſius, *Chryſolith*, *Topaſe ou Topaze*, Chryſolith. Diaphana eſt gemma, luteo-videſcentis coloris, lævigatus aureo fulgore ſplendens. Advehitur ex Indiis; reperitur etiam in Bohemia. *Ad Epilepſiam & Phrenitidem laudatur.*

Granatus, *Grenat*, Granat. Gemma pellucida, ſaturate violaceo-rubri coloris. Ex Oriente advehitur; reperitur etiam in Bohemia, Hiſpania & Sileſia. Apud nos Granati orientales minoris ſunt pretii, quam Boji & Hiſpani. *Commendatur ad cordis palpitationes, melancholiam & ſanguinis ſputum.*

Hyacinthus, *Hyacinthe*, Hyacinth. Gemma pellucida, ex flavo aut croceo colore rubens. Orientalis & Occidentalis habetur; præferenda tamen Orientalis. Vitro Saturni adulterata, facile diſtinguitur mollitie & pondere. *Adſcribuntur vires antiſpasmodicæ & roborantes.*

Rubinus, Carbunculus, *Rubis*, Rubin. Gemma diaphana, pulchre rubens, duritie ab adamante ſecunda. Optimus ex inſula Ceylon affertur. *Geſtatus & intus hauſtus, venenis reſiſtere, atque a peſte præſervare traditur.*

Sapphirus, *Saphir*, Sapphyr. Gemma pellucida, colore cœruleo, duritie ab adamante tertia. *Cordialis, alexipharmaca & ophthalmica creditur.*

Smaragdus, *Emeraude*, Smaragd. Ad pellucidas pertinet gemmas; coloris eſt viridis, omnium gemmarum fragiliſſima. Orientalis eſt & Occidentalis; Occidentalis e Peru advehitur. *Alvi & ſanguinis fluxum ſiſtere, & in febribus peſtilentialibus conferre perhibetur.*

Gemmis quidem eleganter officinas pharmaceuticas carere poſſe, ſiquidem omnes, tanquam lapides pyromachi, vix alium effectum, quam ſilex, in corpore humano præſtent, plurimi contendunt; vitra enim quaſi ſunt indiſſolubilia, quæ vix aquis ſtygiis obediunt, unde facile etiam hoſpes in medicina per-

ſpicere poteſt, quid ab earum uſu expectari queat. Verum cum a longo tempore in republica medica receptæ ſint, eas quidem exulare noluimus; monemus tamen pharmacopœos, ut ſibi proſpiciant, ne pro genuinarum gemmarum fragmentis, fluores ſive vitra, & gemmas artificiales, Saturno infectas, emant, quod quidem facile ex duritie, quam genuinæ ſibi propriam habent, & qua falſæ diſtinguuntur, cognoſcitur. Operam porro dent, ut gemmæ, non in mortariis æneis, ſed ferreis, in pollinem ſubtiliſſimum terantur, antequam ſuper porphyritem lævigentur. Præſtat etiam, ante ſic dictam præparationem, integras leviter calcinare, atque ignitas in aquam frigidam effundere, quam absque prævia hac calcinatione crudas terere.

CAPUT V.

DE METALLIS, MINERALIBUS ET PIGMENTIS.

Antimonii minera, *Mine d'Antimoine*, Spießglaß-Erz. Eligenda ponderoſa, ſtriata, obſcure cœrulei ac plumbei coloris. Adfertur ex Hungaria, quæ optima cenſetur; reperitur vero etiam multis in locis Germaniæ. *Pro Antimonii diaphoretici præparatione expetitur, quod hinc albidius conficitur, ſi modo ab adhærente ſilice vel ſpato prius purgetur.*

Antimonium crudum, Stibium, *Antimoine*, Spießglaß. Probatur, quod ſtrias longas ſplendentes habet, & ex Hungaria advehitur. *Olim pro veneno habebatur; a Kunckelio vero ab hac ſuſpicione vindicatum, & in uſum medicum vocatum eſt. Commendatur ab illo in morſulis ad ſcabiem, & dolores rhevmaticos pertinaces. Uſus in decoctis vix probandus. A veterinariis, in equorum & pecudum morbis, ejus uſus eſt frequens, nec non ad varios labores chemicos expetitur.*

Argentum foliatum, *Argent fin en feuilles*, geſchlagen Silber, Silber-Blättlein. Fit laminas argenti, ſæpius calefaciendo, & inter membranas interiores inteſtini recti bubuli, ſingulari methodo præparatas, mallei ope extendendo. *Folia ad pilulas obducendas requiruntur, & admiſcentur pulveribus, ſplendoris gratia.*

Argentum vivum, Mercurius vivus, *Argent-vif*, *Mercure*, Queckſilber. Eſt Semimetallum fluidum. Reperitur nativum, quod Mercurius virgineus vocatur, maxima vero pars ex minera deſtillatur. Largiſſimus mineræ & ipſius Mercurii virginei proventus eſt in Iſtria. Reperitur vero etiam in Hungaria, Tranſylvania & Germania. Optimus Mercurius vivus habetur virgineus, a nullo alio metallo vel ſemimetallo inquinatus. Fraus facile detegitur, ſi drachma una aut altera in cochleari ferreo carbonibus ſuperimponitur; ſic Mercurius in auras abit, atque metallum vel ſemimetallum, quo inquinatus fuit, relinquit. *Variis uſibus tam chemicis, quam medicis, & mechanicis inſervit.*

Arſenicum album, *Arſenic blanc*, weiſſer Arſenic, Maus- oder Ratten-Gift. Eſt concretum minerale, ex multa terra metallica & ſale conſtans. Non ſolum ex minera arſenicali, (Gift-Kieſen) ſed etiam ex mineris ſtanni, & cobalto pro cœruleo, in uſtulatione harum minerarum, ſub forma fumi albi, allium

allium redolentis, expellitur, atque in camino, peculiari modo in hunc finem constructo, dem Giftfang, capitur, & substantia pulverulenta, coloris albi & cinerei, colligitur: qui pulvis a metallicolis, Hüttenrauch & Giftmehl, appellatur, & addita portione salis alcali sublimatur. Præsentissimum est venenum; hinc caute cum illo versandum, & omnia ex illo præparata medicamenta pro suspectis habenda, donec evidentius ostensum sit, posse salutarem reddi internum arsenici usum. Odore allii, carbonibus inspersum, se prodit.

Arsenicum citrinum, sive flavum, *Arsenic jaune*, gelber Arsenic. Artificiale est concretum, & ex Arsenico albo, addita decima sulphuris parte, sublimatione paratur. *Causticum venenum est, paulo tamen, ob additum sulphur, mitius albo.*

Arsenicum rubrum, *Arsenic ou Orpiment rouge*, *Réalgar*, rother Arsenic, Rauschgelb. Pariter ex Arsenico albo & pyrite sulphureo sublimatur. *Pictoribus inservit. Datur etiam nativum, quod* Risigallum *seu* Sandaracha Realgar *vocatur.*

Auripigmentum, Sandaracha Græcorum, *Orpin*, *Orpiment*, Operment, Auripigment, Goldgelb. Est minerale nativum & fossile. Optimum censetur, quod ex Turcia advehitur, punctulis sive micis, velut aureis, nitet, & coloris citrini est. *Venenatum est, & ex arsenicalibus particulis, cum sulphureis mixtis, constat. A pictoribus expetitur, & iis, qui cuticulam depilandam curant. Cum calce viva Liquorem constituit illum probatorium vini Lithargyrio infecti, & atramentum sympatheticum. Auripigmentum ad rubedinem calcinatum, a veteribus* Sandaracha *vocabatur.*

Aurum foliatum, *Or fin en feuilles*, *Or battu*, geschlagen Gold, Goldblättlein. Eodem modo, quo Argentum foliatum, paratur, *iisdemque usibus inservit.*

Cadmia nativa, fossilis, metallica, Cobaltum, *Cadmie*, *Calamine*, *Cobalt*, Kobalt, Mücken- oder Fliegen-Stein, Arsenic-Stein. Minera est arsenicalis, & ab illa, quæ ad Smalti præparationem adhibetur, & non raro Argenti dives est, differt. Metallicolæ, hanc, vulgo Giftkiese; Cobaltum vero, ex quo, additis silicibus, & sale alkali, smaltum conficitur, Farben-Cobalt appellant, prius copiose in Misnia effoditur; posterius etiam in diversis Wirtenbergicis argentifodinis reperitur. *Ambo inter venena reponenda. Septicæ est virtutis cobaltum, & ad enecandas muscas in usum trahitur.*

Cerussa alba Norica, *Ceruse blanche*, *Blanc de plomb*, weiß Bleyweiß. Factitium est, & calcinatione vaporosa mediante aceto, ex plumbo conficitur. Eligenda alba & ponderosa, creta vel bolo non adulterata. *Siccat, adstringit & refrigerat; ad emplastra & unguenta requiritur, & pictoribus inservit.*

Cerussa citrina, *Ceruse jaune*, Bleygelb. Est calx plumbi, ad flavedinem calcinata. Citrini coloris esse debet. *A pictoribus expetitur.*

Cerussa Veneta, *Ceruse de Venise*, Venedisches Bleyweiß. In minoribus conis, quam cerussa alba advehitur, & olim Venetiis parabatur. Alba, & quæ gustu dulcis est, eligi debet. *A pictoribus, quia color ejus albus constantior, quam vulgaris illius Noricæ est, requiritur; præfertur tamen omnibus*

illa ceruſſæ ſpecies, quæ ex laminis plumbi paratur, & quam Schieferweiß *appellant. Sicut reliqua producta ex plumbo, adſtringit, reprimit & ſiccat. Uſus eſt in emplaſtris, unguentis & collyriis.*

Chalybis limatura, *Limaille d'acier*, Stahlfeil, Martis limatura, *Limaille de Mars, ou de Fer*, gefeiltes Eiſen, Eiſenfeil. Eligatur limatura chalybis, ſeu ferri puri, Venere non inquinati. Irritum eſt tentamen, limati ferri ſeparationem, a Venere, ope magnetis ſuſcipere; nam quamvis limatura Veneris & Martis ſingula ſeorſim limata & commixta, tali modo ſecerni poſſint; tamen id non ſuccedit cum limatura fabrorum, multis miculis interſperſa, quæ ex altera parte vel latere, ferreæ, ex altera autem cupreæ exiſtunt, & ſub una eademque portione lima abraſæ fuerunt. Quales propterea ex latere ferreo arripere ſolet magnes, licet ex altera parte vel latere, particula cupri illiquata adhæreat. Imo duplum Veneris, cum ferro fuſum, magnetem ſequi, *Henckelius* obſervavit. *Ad varios uſus medicos & chemicos expetitur.*

Chryſocolla, Viride montanum, Berggrün. Vide Terra viridis.

Chryſocolla cryſtalliſata, factitia, eſt Borax. Vide Salia nativa.

Cinnabaris factitia, *Cinabre ou Vermillon artificiel*, Zinnober. Eſt compoſitum ex Mercurio & Sulphure. Videatur Pars poſterior Pharmacopœæ Wirtenberg. ubi & *Cinnabaris Antimonii* fit mentio.

Cinnabaris nativa, *Cinabre ou Vermillon minerál*, Berg-Zinnober. Eſt minera Mercurii, nonnunquam Auri particeps, ſeptem plerumque partes Mercurii & unam Sulphuris continet. Optima ex Tranſylvania, Hungaria & Japonia advehitur. Sit pura ab adhærentibus lapillis, ſpato & ſabulo liberata, nec Riſigallo inquinata. *Uſus ejus eſt in Medicina, uti factitiæ; præſtat vero, eam, antequam interne exhibeatur, ſublimare.*

Cobaltum. Vide Cadmia nativa, foſſilis, metallica.

Fel vitri, Recrementum vitri, Sal vitri, Anatron, *Sel ou Fiel de verre*, Glasgalle. Eſt ſpuma, aut materia recrementitia, in vitri fuſione & præparatione, ſupernatans. Alcalicæ eſt proſapiæ, & ad neutrorum ſalium naturam proxime accedit. Sit album, leve, ſpongioſum. *Uſus eſt ad dentifricia; vim habet diureticam.*

Ferri flores, *Fleurs de Mars*, Eiſenblüthe. Sunt concretum album, ex fodinarum & cuniculorum martialium parietibus exſudans, quod ramoſas, Coralliorum inſtar, ſtirias oſtendit, & ad ſtalactitas pertinet. Ex Styria afferuntur, nonnunquam etiam ejusmodi ſubſtantia in ferrifodina Wirtenbergica, prope civitatem Imp. *Aalen*, reperitur. *Adſtringunt, parum vero martialis continent.*

Indigo, Indicus color, *Inde, Indigo*, Indig. Eſt præparatum artificiale, quod ex planta Anil, in India tam Orientali, quam Occidentali, paratur. Optimæ notæ, coloris cœrulei parum diluti eſt, & præfertur obſcuriori. Bonus porro cenſetur, qui aquæ ſupernatat. *Tinctoribus & pictoribus inſervit; in Medicina rarus illius eſt uſus; valde adſtringit, & fluxiones alvi & lochiorum nimias ſiſtit. In Ictero profuiſſe, fama eſt.*

Lacca

Lacca Florentina, *Lacque ou Laque fine de Florence*, Florentiner Lack. Pigmentum eſt rubrum, ad purpureum colorem accedens, & ex Coccinella, vel etiam non raro ex ligno Braſilienſi, in lixivio cocto & alumine præcipitato, conficitur. *Adſtringens eſt, & pictoribus inſervit; in Medicina pro tingendis trochiſcis Alkermes & ad pulveres dentifricios atque electuaria gingivalia, adhibetur. Eligatur colore pulchre rubens & levis.*

Lacca in globulis, *Lacque colombine, Laque en boules*, Kugellack. Uti modo dictum, ex ligno Braſilienſi, lixivio, alumine & creta paratur. Ad colorem dilute purpureum vergit. *Adſtringit, & præter pictorios uſus etiam ad dentifricios pulveres adhibetur.*

Lacca cœrulea, *Tourneſol en pâte, en pain, en pierre, Orſeille*, Lackmuß, blauer Lack. Sunt glebæ cubicæ ſiccæ, ex ſucco Heliotropii Tricocci, ſive Ricinoidis *Tournefortii*, plantæ in calidioribus Europæ regionibus ſponte naſcentis, calce & urina paratæ. Affertur ex Gallia & Batavia; laudatur illa, quæ colore pulchre cœruleo & levitate ſe commendat. *Tinctoribus & condita parantibus inſervit.*

Lithargyrium auri, Lythargyrus, *Litharge d'or*, Goldglette. Eſt productum ex plumbo, & in purgatione argenti per plumbum acquiritur. Coloris eſt paulo rubicundioris, quam, quod ſequitur, Lithargyrium Argenti; nimirum magis coctum ſeu calcinatum eſt, unde color ſaturatior.

Lithargyrium argenti, Lithargyrus, *Litharge d'argent*, Silberglette. Cum præcedente convenit, niſi quod coloris pallidioris. Facile plumbum ex ambobus reſtitui poteſt. Plumbum in cupellatione, im Abtreiben, cuprum, quo argentum infectum eſt, abſorbet, & cum illo, in hanc ſemivitream ſubſtantiam abit, unde Saccharum Saturni ex lithargyrio, a particulis cupreis inquinato, ad uſus medicos, præſertim internos, non probatur. Præſtat, quod ex puro plumbo acquiritur. Solutio lithargyrii, cupro inquinati, virideſcit, quod cum illo, ex puro plumbo, non contingit. *Amborum uſus eſt in Medicina, ad emplaſtra & unguenta conficienda; ſiccant & refrigerant.*

Marcaſita, Marcaſita argentea, ſive Biſmuthum, *Etain de glace, Biſmuth, Marcaſſite*, Biſmuth, Wiſmuth. Eſt ſubſtantia metallica, quæ ex ſua propria minera extrahitur. Invenitur in argenti venis, & prope illas; in Miſnia inprimis, nec non Ducatu Wirtenbergico. Eligenda eſt alba, argentei coloris, a Zinco differt colore, pondere & fragilitate. *Uſus eſt ad coſmetica & varia mechanica; Internus vero ſuſpectus, quia Biſmuthum arſenicalis indolis eſt, & plerumque vel ſemper, cum cobalto pro cœruleo mixtum reperitur.*

Minera Martis ſolaris, *Mine martial d'Heſſe*, Heßiſcher Eiſen-Vitriol-Kieß. Eſt minera martialis, ab omni venereo inquinamento libera, & ad claſſem pyritarum, quos vulgo Waſſerkieſe metallicolæ vocant, refertur. Ex obſcuro glauca eſt, nitidis fruſtulis, inſtar mineræ Antimonii reſplendet; ſaporis eſt vitriolacei. Latet plerumque in luto ſeu argilla, in fruſtis figuræ ovalis. In Haſſiæ variis locis, præcipue vero juxta *Almerodam* pagum, invenitur. *Verum Vitriolum Martis exinde parari poteſt, & in ſubſtantia etiam, ubi alia martialia adhiberi ſolent, dari. Doſis grana decem ad viginti.*

Minium rubrum, *Minium*, *Plomb rouge*, Mennig, rother Meng, Mini. Est calx plumbi, ad rubrum hunc colorem reverberata. A minio vix differt *Sandix*, quæ nihil aliud est, quam Cerussa ad rubedinem calcinata. *Siccat & refrigerat; in Medicina ad emplastra & unguenta, in arte pictoria ad pigmenta, Turcicum præstantius ipso Norico, nostratibus usuali, usurpatur.* Minium veterum, nostra est Cinnabaris.

Nihilum album, Pompholyx, *Calamine blanche*, *Pompholyx*, weisses Nichts. Est quasi flos plumbi, qui inter fusionem minerarum, & in reductione Lithargyri & cineritiorum, ad latera camini sublimatur. Eligendum, quod album, leve, & impalpabile, atque acrimoniæ expers. *Ad collyria; emplastra & unguenta requiritur. Refrigerante & siccante gaudet virtute.*

Oleum Petræ album, Petroleum album, *Pétrole blanc*, *ou Huile de pétrole clair*, weiß Stein-Oel.

Oleum Petræ nigrum, Petroleum nigrum, *Pétrole noir*, *Huile de Gabian*, *ou de pétrole noir*, schwarz Stein-Oel.

Oleum Petræ rubrum, Petroleum rubrum, *Pétrole rouge*, *ou Huile de pétrole rouge*, roth Stein-Oel. Ad regnum minerale referuntur; Petroleum enim est Naphta sive Bitumen liquidum, quod ex rimis rupium & terræ exstillat, & in fontibus aquæ innatans colligitur.

I. Album, ex Sumatra insula, Persia, & Modenensi Italiæ Ducatu,

II. Nigrum, ex Languedocia, ubi prope pagum *Gabian* reperitur, advehitur.

III. Rubrum, quod ex Sicilia & Italia venit, usitatissimum est. Destillatur etiam ex carbonibus fossilibus oleum, Petroleo simillimum, ubi primo album, postea rubrum, & ultimo ignis gradu, nigrum empyrevmaticum fœtidum prodit; quæ olea vix a nativo Petroleo distingui possunt, viribus etiam cum illo conveniunt. Eligatur Petroleum fluidum, spirituosum, odoris non ingrati, quod in spiritu vini non solvitur: hac enim nota ab illo distinguitur, quod in Hollandia ex oleo templino paratur, & pro Petroleo venditur. *Album & rubrum Petroleum calefaciunt, digerunt & resolvunt, atque nervoso generi conferunt; interne nunquam vel raro, quia sanguinem valde commovent, adhibentur; a quibusdam tanquam probatissimum anthelminticum commendatur petroleum nigrum nativum, ad guttas tres vel sex interne exhibitum.* Cum Petroleo convenit

Oleum terræ, *Huile de terre*, Erd-Oel, quod ante paucos annos ex India Orientali advehi cœpit. Colore est rubrum, diaphanum, & odoris Petrolei, atque *in nervorum affectibus externe adhiberi solet.*

Orleana, Orlean, *Achiote*, *Orléan*, *Rocou*, *Roucou*, Orlean. Sunt grana Bixæ, sive Mitellæ Americanæ maximæ tinctoriæ *Tournefort.* in massam coacta. Ex America adfertur. *Refrigerat & adstringit; raro tamen in Medicina, sæpius vero a tinctoribus, ad pannos & lintea, colore aurantio inficiendos, expetitur.* Eligenda levis, quæ neque nimium madida, neque tota exsiccata est.

San-

Sandaracha Græcorum, Risigallum, Rauschgelb. Vide Arsenicum rubrum.

Sandix, vide Minium.

Sulphur caballinum, *Soufre grossier*, Roß-Schwefel. Sunt feces; quæ in rectificatione & purificatione sulphuris citrini remanent. *Pulverem equorum ingreditur.*

Sulphur citrinum, *Soufre jaune*, *commun*, gelber Schwefel. E pyrite, magno igne, expellitur. Largus ejus est proventus in Suecia, Germania, & ejus provinciis. Ducatus etiam Wirtenbergicus non caret eo. Eligitur purum, citrinum. Reperitur etiam nativum, pellucidum & opacum. *Usus est varius, tam medicus, quam mechanicus. Interne sumto adscribuntur vires aperientes, balsamicæ & alexipharmacæ; externe adhibitum siccat & repellit.*

Sulphur vivum griseum, *Soufre vif gris*, lebendiger grauer Schwefel. Reperitur in Islandia & Italia, inter Puteolos & Neapolin. Eligitur, quod purum, & arena non permixtum est. *Viribus cum antecedente convenit.*

Torna Solis rubra, Bezetta, *Tournesol en drapeau*, Farb- oder Schminck-Flecklein, Spanischer Flor. Sunt lintea, coccinella tincta. Eligenda pulchre rubra, & saturate tincta, quæ ex Turcia advehuntur. *Usus est in culinis, ad gelatinas, condita & liquores tingendos, & abusus ad fucos notissimus.*

Torna Solis cœrulea, Bezetta cœrulea, *Tournesol bleu*, blaue Farb-Flecklein. Sunt lintea, mixtura illa, ex qua Lacca cœrulea paratur, tincta. *Ejusdem sunt usus in culinis, & apud conditores.*

Tutia, Thutia, Nihilum griseum, Cadmia, Botrytis, Tutia Alexandrina, *Tutie*, Tutia. Productum est metallicæ prosapiæ, & in fornacibus, ubi æs caldarium funditur, reperitur. Eligenda est densa, modice gravis, quæ fracta cinerea est. *Siccat, detergit; usus est in collyriis. Ad unguenta ophthalmica & emplastra siccantia adsumitur. Cuprum colore tingit aureo.*

Viride æris, Ærugo, Æs viride, *Verdet*, *Verd de gris*, Grünspan, Spangrün, Spanisch Grün. Est factitium ex cupro, mediantibus vinaceis, corroso. Paratur in Gallia & Hispania. Eligendum, quod colore ad cœruleum vergit, & quod creta non adulteratum. *Septicum est, & ad* Unguentum Ægyptiacum *& alia, requiritur. Internus usus semper noxius. Etiam a pictoribus, & aliis mechanicis, expetitur.*

Vitrum Venetum, *Verre de Venise*, Venedisches Glas. Artificiale est, ex arena vel silicibus, cum sale quodam alcalino, ex vegetabili regno, conflatum, omnibus notum. *Creditur anthelminthicum, cum melle umbilico superimpositum, sed falso. Si quis enim experimentum sequitur effectus, melli potius adscribendus erit, quam vitro.*

CAPUT VI.

DE MARINIS.

Ambra grisea, Ambarum, *Ambre gris*, Ambra, Amber, graue Amber. Bituminis est species, ex venis alveisque terræ, in mare deposita, ubi quandoque a balænis deglutitur; ex earum enim intestinis non raro, sed nigricantis coloris & deterioris qualitatis, eximitur. Frusta nonnunquam monstrosa, & vix credibilis magnitudinis, passim in Indiis reperiuntur; *Kæmpferus* mentionem facit massæ Ambræ, in litore Japonico inventæ, libras Belgicas centum & triginta pendentis. Eligatur Ambra levis, odorata parum, & quæ, si candenti laminæ imponitur, gratum edit odorem, & parum, vel plane nihil, relinquit, quæ facile liquescit, & bene cohæret. Veteribus plane ignota fuit, & demum ab Arabibus in usum vocata est. Adulteratur glumis orizæ, in pollinem redactis, mastiche & ladano; fraus facile detegitur masticatione, solutione, combustione super lamina ignita. *Calefacit & resolvit, atque analeptica, cephalica, cordialis, & ad longævitatem facere, censetur; nec non ad varia composita in pharmacia adhibetur.*

Asphaltum, Bitumen Judaicum, *Asphalte, Bitume de Judée*, Juden-Pech. Bitumen est solidum, nigrum, fragile, resplendens; odoris, dum accenditur, ingrati. Reperitur magna ejus copia in mari mortuo, & in Chinæ lacubus nonnullis. Conficitur ex hoc, cum pice mixto, Pisasphaltum. *Mundificat ulcera sordida; usus est in emplastris & unguentis digestivis, & ad Balsama tingenda adhibetur. Ingreditur etiam Theriacam; veteres eo ad condienda cadavera uti solebant.*

Corallina, Muscus corallinus, marinus, *Coraline, Mousse marin*, Corallen-Mooß, Meer-Mooß. Est planta, sub aqua rupibus marinis, conchis, & nonnunquam etiam coralliis adnascens, coloris albicantis, viridiusculi, grisei, saporis subsalsi, odoris ingrati pisculenti. Præfertur integra, & quæ sabulo & conchis variis non commixta est. Ex mediterraneo mari colligitur. *Anthelminticis, a nonnullis quoque emenagogis adnumeratur, & a dimidia ad integram drachmam præscribitur.*

Corallium sive Corallum album, *Corail blanc*, weisse Corallen. Planta est marina, quæ cum corallio rubro, præter colorem, per omnia convenit, nisi quod rarior est. *Corallium album officinale.* J. B. quod pro vero plerumque venditur, *Madreporæ* vel *Coralliodis* est species, quæ in mediterraneo mari copiose reperitur, & cum Corallio vero albo viribus convenit. Crudum nunquam, præparatum autem sæpius in usum medicum vocatur.

Corallium seu Corallum rubrum, *Corail rouge*, rothe Corallen, Corallen-Zincken. Planta est marina, quæ rupibus, & nonnunquam conchis adnata reperitur. Variis in locis, præprimis vero in mediterraneo mari ad littora provinciæ, Cataloniæ & Siciliæ oras, & non tam in fundo maris, quam in cavernis rupium, provenit, atque, non sicut aliæ plantæ sursum, sed ex superiore parte cavernarum deorsum, crescit. Eligitur pulchre rubens, & a sordibus liberum. *Usus & virtutes inter præparata occurrunt.*

Coral-

Corallium nigrum, *Corail noir*, schwarze Corallen. Rarum eſt, & ex India, ubi in Oceano Orientali circa Bantam reperitur, advehitur. *Uſus in Medicina nullus.*

Pila marina, Sphæra marina, Sphæra Thalaſia Galeni, Halcyonium rotundum, *Pelote de mer*, Meer-Ballen. Nondum conſtat, quæ earum origo ſit; probabile videtur, concrementum eſſe, perpetuo fluxu maris & magnorum lacuum, e junco, pilis animalium marinorum, & non raro conchulis, cum ſpuma maris ita compactum. Non eandem figuram habent; ſunt enim aliæ prorſus rotundæ, aliæ depreſſæ vel oblongæ. Eligendæ ſunt leves & ſiccæ, quæ odorem marinum ſpirant, recentes. *Exſiccandi & calefaciendi vis adſcribitur; toſtæ pulverem ſtrumalem ingrediuntur, & a nonnullis pro anthelminticis habentur.*

Spongia marina, *Eponge*, Badſchwamm. Dicitur etiam *fungus marinus.* Eſt plantæ genus molle, foraminibus pervium. In mari ſaxis, conchis, & aliis concretis adnaſcens. Eligantur Spongiæ albæ, foraminibus exiguis perviæ, leves. Per deſtillationem ex retorta, magnam quantitatem ſpiritus urinoſi, & ſalis volatilis elargiuntur, quod illis, qui ſpongias Zoophyta eſſe credunt, pro argumento inſervit. Magnus earum proventus eſt in mari mediterraneo. *Spongiarum uſus eſt varius, tam chirurgicus, quam œconomicus; in medicina, toſtæ ad pulverem ſtrumalem requiruntur.*

Succinum, Electrum, Carabe, Ambarum, Gleſſum, *Ambre jaune*, *Succin*, Agtſtein, Bernſtein. Succino, omnibus cognito, ſolum fere Boruſſiæ regnum, dives eſt. Colligitur enim ibi, non ſolum in littore maris Baltici, aut & ex ipſo mari, piſcando quaſi hauritur, & vocatur *hauſtile*, ſed effoditur etiam ex terræ viſceribus, montibus & cavernis, littori illi propinquis, & in aliis regionibus, in Suecia, Sicilia, Gallia, & dicitur *foſſile.* Licet de ſingulari ejus natura nondum ſatis clare conſtet; a vero tamen non multum aberrare videntur, qui putant, in eo componendo concurrere oleum bituminoſum, petroleo non diſſimile, ceu baſin, & ſalem acidum vitriolicum ſive ſulphureum, una cum ſubtiliſſima terra & aquæ portione, & pro diverſa horum ingredientium combinatione, ſuccinum non ſolum generari ſolidum, ſed & varie coloratum, album, quod reliquis præſtare credunt, citrinum, nigrum, rubrum, plus minus opacum, transparens &c. Succinum in prima ſua origine liquidum eſſe, teſtantur varia animalcula, quæ involuta in eo reperiuntur, uti muſcæ, araneæ, culices &c. Characteres, quibus dignoſcitur, ſunt, quod igni impoſitum fumet, fluat, ardeat, quod ita tractatum odorem Succino ſpecificum ſpargat, quod neque ab aqua ſola, neque Alkohole ſolo, neque facile ab alio quocunque menſtruo, ſi oleum Vitrioli excipias, perfecte ſolvatur, & quod electricitate ſive vi attractiva gaudeat & emineat, quibus notis etiam a *factitio* illo & *ſpurio* Americano, *Gummi de Loock* alias vocato, quod vero etiam in deſtillatione Sal volatile non exhibet, diſcerni poteſt. *Laudatur tanquam reſolvens, roborans, balſamicum, nervinum, diureticum medicamentum, & hinc multiplici uſu inſervit, tam interno in lymphæ vitiis, catarrhis, rheumaticis fluxionibus, pectoris atque capitis morbis, affectibus ſoporoſis, convulſivis, nephriticis, urinariis, uterinis; quam externo in læſionibus maxime capitis & partium nervoſarum atque tendinearum, uti & in ſuffitibus ad ſeroſas congeſtiones reſolvendas; unde etiam quam plurimas compoſitiones ingreditur.*

Adnumerantur a quibusdam marinis, quæ tamen ad regnum animale pertinent, ex. gr.

Blatta Byzantina, Unguis odoratus, *Blatte Byzantine*, Indianische wohlriechende Muschel-Schaalen. Sunt opercula muricis ramosi inodora. Odor enim, quem spirat conchylium cum vivo incola recenter extractum, aliquot dierum spatio perit. *Ad suffitus, hystericis præsertim adhibetur, alvum laxare & lienis vitiis mederi, interne sumpta censetur.*

Dentalia, Syringites, *Dentales*, Zahn-Purpur-Schnecken. Canaliculi sunt striati, parum inflexi, in utraque parte obtusi, pollices duos vel tres longi, coloris pallido-grisei. Veteres credebant, esse dentes piscium, & hanc ob causam dentalii nomen imposuerunt. Hodie inter conchilia numerantur. A Rumphio *Solenes univalves*, ab aliis *Buccina* vocantur.

Entalia, *Entalies*, Zahn-Schnecken. A præcedentibus, non nisi magnitudine, differre, atque minora & acutiora esse, nonnulli perhibent. *Aldrovandus*, concharum marinarum, quas *Tellinas* cum *Entalibus* vocant, esse partes, scribit. Alii conchas Veneris parvas, quæ Porcellanæ appellantur, substituunt.

Margaritæ, Uniones, Perlæ officinis, *Perles*, Perlen. Sunt lapilli in conchis, quas Rumphius *Ostrea* vocat, ex eadem materia, qua testæ generantur, producti, qui etiam nonnunquam in ipsis animalculis, quæ conchas inhabitant, inveniuntur. Species Ostrearum, in quibus reperiuntur, enumerat laudatus Rumphius: *Ostreum cratium, Ostreum saxatile, Ostreum placentiforme* sive *Ephippium.* Sunt vel Orientales vel Occidentales; priores sunt splendidiores, & cæteris præferuntur, ac circa insulam Ceylon, & in Sinu Persico, maximæ & optimæ habentur; posteriores sive Occidentales, quæ lactei quasi sunt coloris, & minus splendent, ex America advehuntur, & in multis Europæ locis, in Scotia, Silesia, Bohemia, etiam reperiuntur. *Sæpius in usum medicum vocantur, & fere ad omnes pulveres pretiosos requiruntur. Virtutes cordiales, absorbentes acidum & præcipitantes, censentur.*

Mater perlarum, Nacra perlarum sive margaritarum, *Nacre de Perle*, Perlen-Mutter. Sunt conchæ, Ostrei placentiformis sive Ephippii, quæ in mediterraneo mari & alibi inveniuntur, nec unquam veras margaritas includunt. *De præparatione & viribus videatur pars posterior Pharm. Wirtenb.*

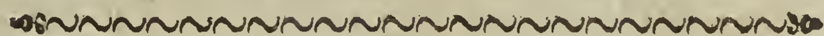
Umbilicus marinus, Belliculus marinus, Faba marina, *Nombril marin*, Meer-Bohnen, Nabel-Stein. Sunt opercula cochleæ lunaris, *Rumphii*, sive cochleæ celatæ *Rondeleti.* Reperiuntur ad littora maris Adriatici. Habentur majores & minores, rubri & Cati oculum referentes. *Creduntur, umbilico impositi, colicos dolores sedare. Interne raro in usum venit; absorbet & adstringit. Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.*

Hoc caput de marinis plurimis forsan superfluum atque inconcinnum videbitur: cum omnia, quæ in illo continentur, vel ad regnum minerale, uti Ambra, Asphaltum, Succinum; vel ad vegetabile, uti Corallia, Corallina, Spongiæ; reliqua vero ad animale regnum, scilicet Blatta Byzantina, Dentalia, Entalia, Margaritæ, Mater perlarum, Umbilici marini referri potuissent ac debuissent; Maluimus tamen peculiarem classem illis assignare, & ordinem, in plurimis officinis a longinquo tempore introductum, servare, quam illum, corallia & spongias ad plantas, margaritas & matrem perlarum ad animalia relegando, præter necessitatem turbare.

CLASSIS

CLASSIS SECUNDA.

REGNUM VEGETABILE.

CAPUT I.

DE RADICIBUS.

Rad. Acetosæ, Oxalidis, Acetosæ pratensis, C.B. Rumicis floribus dioicis, foliis oblongis sagittatis, Linn. *Racine d'Ozeille, d'Oseille, d'Aceteuse*, Sauerampfer-Wurzel. Nascuntur in pratis, & verno tempore colliguntur. *Linguæ gratum acorem imprimunt, & decoctæ rubrum aquæ colorem conciliant. Datur decoctum ad æstum febrilem temperandum.*

Acori veri, Calami aromatici officinarum, *Racine de Calamus aromatique, ou d'Acorus veritable*, Calmus, rechter Ackermann. Indigenæ sunt; nascuntur ut plurimum in aquis stagnantibus. Colligendæ primo vere vel adulto auctumno. Vocatur etiam *Radix nautica*, ob eximium usum, quem navigantibus præstant. Utuntur ea, ut sibi vel nauseam arceant, vel præcaveant, ne aquæ putridæ exitio sint. De Tartaris, extremæ Lithuaniæ incolis, Clusius refert: quod radices Calami sive Acori veri plerumque secum ferant, nec aquam ex paludibus prius bibant, quam in illa radix hæc infusa fuerit. Hinc Simon Pauli, viris castra sequentibus, Tartaros imitari, suadet. *Vires sunt alexipharmacæ, stomachicæ, carminativæ, balsamicæ, attenuantes & resolventes. Datur hæc radix sicca in pulvere a granis quinque ad decem, in infuso ad unciam dimidiam. Decoqui non debet.*

Acori vulgaris, Pseudacori, Gladioli lutei, Ireos corollis imberbibus, petalis inferioribus stigmate minoribus, foliis ensiformibus, *Racine de faux Acorus, d'Acore bâtard, de Glayeul*, Ackermann, gelbe Schwertelwurz, falsche Acorus-Wurz. Ad aquaticas plantas pertinent. *Adstringunt, & in decoctis pro collutione oris, scorbuticis præscribuntur; recentes ad* Electuarium diacori *expetuntur. Datur in infuso vinoso ab uncia dimidia ad unciam unam.*

Alcannæ veræ, Ligustri Ægyptiaci, Lawsoniæ racemis inermibus, Linn. *Orcanette du Levant*, roth Aegyptisches Färberkraut, roth Mundholz. Ex Syria & Ægypto nobis adportatur. Saporem habet austerum, adstringentem. Colorem rubrum suppeditat. *Decoctum laudatur in aphtis fungosis infantum.*

Alceæ vulgaris, majoris, Malvæ silvestris folio cannabino, *Racine d'Alcée, de Mauve sauvage*, Fellriß-Wurzel, Sigmars-Kraut,

Kraut, Sigmunds-Wurzel. *Cum radicibus Malvæ conveniunt; commendantur etiam ad oculorum morbos, & veterinariis inserviunt.*

Rad. Allii ſativi, vulgaris, Allii caule planifolio bulbifero, radice compoſita, ſtaminibus tricuſpidatis, Linn. *Ail*, Knoblauch. Coluntur in hortis. *Vires ſunt alexipharmacæ, diureticæ, anthelminticæ & carminativæ. Calculoſis etiam prodeſt.*

Altheæ, Bismalvæ, Ibiſci, Malvaviſci, Altheæ foliis ſimplicibus tomentoſis, Linn. *Racine de Guimauve, d'Althé*, Eibiſch-Wurzel, Althea-Wurzel. Planta colitur in hortis, floret Julio. Radices colliguntur auctumno. *Interne & externe adhibentur; vires ſunt anodynæ & emollientes, & præcipue interne, ad pectoris & viarum urinariarum affectus in uſum vocantur. Externe, cataplasmatibus emollientibus & maturantibus adduntur.*

Amaræ dulcis, Dulc-amaræ, Solani ſcandentis, Solani caule perenni flexuoſo, foliis ſuperioribus haſtatis, Linn. *Racine de douce-amere, ou de Morelle rampante*, Hinſchkraut-Wurzel, Je länger, je lieber. *Tuſſientibus, aſthmaticis, ictericis, & ab alto lapſis, in decocto commendantur. Viribus Pareiram pravam ſuperare noviſſimis experimentis contendunt.*

Anchuſæ, Anchuſæ floribus puniceis, Bugloſſi arvenſis annui, Anchuſæ tinctoriæ, Linn. *Racine d'Alkanna, de Bugloſe, ou d'Orchanette*, rothe Ochſenzungen-Wurzel. Ex Galliæ provinciis affertur, unde etiam Monspeliaca vocatur. Eligendæ ſunt radices parvæ fibroſæ, quæ colorem purpureum, in tota ſubſtantia magis diffuſum, habent; majores intus albicant. *Requiruntur ad Unguentum rubrum potabile, & alia colore rubro tingenda. Spiritum ſalis armoniaci colore inficiunt amethyſtino.*

Angelicæ ſativæ, Angelica foliorum impari lobato, Linn. *Racine d'Angelique, ou du ſaint Eſprit*, Angelick-Wurzel, Heilig Geiſt-Wurz, Engel-Wurz, Bruſt-Wurz. Colitur in hortis. Eligantur recentes, non carioſæ, & in loco ſicco aſſerventur. *Vis alexipharmaca, ſtomachica, carminativa & uterina omnibus nota.*

Angelicæ ſilveſtris, Angelica foliolis æqualibus, ovato lanceolatis ſerratis, Linn. *Racine d'Angelique ſuavage*, wilde Angelick. Raro in uſum veniunt; *virtutes antecedentibus haud inferiores prædicantur.*

Anthoræ, ſive Antithoræ flore luteo, Aconiti ſalutiferi, Anthoræ foliorum laciniis linearibus, ubique ejusdem latitudinis, Linn. *Racine d'Anthore*, Giftheil-Wurzel, Herz-Wurz. E bulbis, olivæ magnitudinis, conſtant, foris fuſci, intus albi coloris; guſtu ſunt amaræ, & ſapore acres. Eligendæ recentes, vermibus non exeſæ, vel carioſæ. Proveniunt in Alpibus, & aliis Tirolis & Helvetiæ montibus. *Non tantum adverſus Napelli, ſed & cætera quæcunque venena laudantur. Ob vim alexipharmacam, nunnulli* Contrayervam germanicam *appellant, & in morbis malignis exanthematicis, ad vermes & dolores colicos commendant.*

Sed

Sed cum ſit aconitum, pro remedio ſuſpecto haberi & circumſpecte in uſum vocari debet.

Rad. Apii paluſtris, Paludapii, Hydroſelini, *Racine d'Ache, d'Api*, gemeiner Eppich, Waſſer-Eppich. *Inter quinque radices aperientes majores referuntur.* Alia etiam *Apii paluſtris* ſpecies, quæ *Sium alterum* a Dodoneo & *Cicuta aquatica* a Gesnero vocatur, reperitur, quæ vero venenata eſt, & non niſi foliis anguſtioribus ab officinali differt; ſecurius igitur radices Apii hortenſis, *Racine de Celeri*, Garten-Eppich, Seleri, quæ fere eandem vim habent, ſubſtituuntur.

Aquilegiæ, Aquilegia nectariis incurvis, Linn. *Racine d'Ancolie*, Ageley-Wurzel. Coluntur in hortis. Verno tempore effodiuntur. *Vim habent diureticam, alexipharmacam & aperitivam.*

Ari, Barbæ Aronis, Serpentariæ minoris, Dracontiæ minoris, Laphæ, *Racine de pied de veau*, Aron, Aron-Wurzel, Pfaffen-Pint, Teutſcher Ingber, Zehrwurz. Promiſcue diverſæ ſpecies Ari in uſum vocantur, quia eandem habent virtutem. Sunt vero *Arum vulgare non maculatum, maculatum maculis albis, maculatum nigrum.* Colligenda radix verno tempore. Recens valde acris eſt; majori doſi noxia, imo lethalis; exſiccata mitior, vix periculoſa. Recens coctione in aqua multum, in aceto in integrum miteſcit, ut etiam edulis ſit. *Vires Ari ſunt aperientes, incidentes, reſolventes, attenuantes, abſtergentes, diureticæ, & alvum laxantes. Ad membra paralytica & arthritide vexata externe in uſum vocatur.*

Ariſtolochiæ Clematitidis rectæ, C. B. Saracenicæ, Ariſtolochiæ foliis cordatis, caule erecto, floribus axillaribus confertis, Linn. *Racine d'Ariſtoloche clématite des vignes, de Rattelou, d'Oſtroloche, de Sarraſine ou Sarazene*, kleine Oſterlucey-Wurzel. Tenuis eſt radix, & multis fibris dotata, ſaporis amari, acris, ſubadſtringentis, odoris haud ingrati. Ex Hiſpania & Italia advehitur; naſcitur etiam in vineis Alſatiæ, & nonnunquam in noſtris. *Præfertur a nonnullis, reliquis Ariſtolochiæ ſpeciebus, & eſſentia inde parata; remedium creditur eſſe antipodagricum. Diuturnum vero ejus uſum tunicam villoſam ventriculi deſtruere, atque nocere, languore appetitus, & totius corporis illato, b. Bœrhave, monente Ill. Hallero, obſervavit.*

Ariſtolochiæ fabaceæ, Fumariæ radice bulboſa, rotunda, non cava, C. B. Pſeudofumariæ, *Racine d'Ariſtoloche petite ronde*, kleine runde Hohlwurzel, Oſterluceywurz. *Remiſſior & debilior eſt cava, majorem tamen vim habet exſiccantem & abſorbentem; a Chirurgis pulveriſata denudatis oſſibus inſpergitur; interne vinis medicatis additur; cachecticis, hydropicis & ictericis convenit.*

Ariſtolochiæ longæ veræ C. B. *Racine d'Ariſtoloche longue veritable*, lange Oſterluceywurzel, lange Hohlwurzel. Specie, ſecundum Linnæum, a ſequenti differt. Eligantur radices craſſiores, non carioſæ, ſed ponderoſæ. Ex Hiſpania, ubi in vinetis & dumetis provenit,

nit, advehitur. *Odore, virtute & sapore amaro, cum reliquis Aristolochiæ radicibus conveniunt.*

Rad. Aristolochiæ rotundæ veræ, Aristolochiæ fœminæ Lugd. Aristolochiæ caule infirmo ramoso, foliis cordatis integerrimis, floribus solitariis erectis, Linn. *Racine d'Aristoloche ronde veritable*, **rechte runde Osterluceywurzel.** Laudantur radices ponderosæ non cariosæ; advehuntur ex Gallia & Hispania. *Virtutibus conveniunt cum Aristolochia longa & rotunda vera, ac ob vires alexipharmacas, Theriacæ ingredientia sunt; laudantur etiam uterinæ & vulnerariæ.*

Aristolochiæ rotundæ vulgaris, Fumariæ bulbosæ, radice cava majore, Fumariæ caule simplici diphyllo, floribus subnudis, Linn. *Racine d'Aristoloche ronde commune*, **Hohlwurzel, gemeine runde Hohlwurz, Herzwurz.** Indigena est planta, & largus ejus proventus. *Viribus, cum præcedentibus Aristolochiæ speciebus, conveniunt, atque in ciendis mensibus, lochiis, & fœtum mortuum pellentibus, commendantur.*

Arnicæ, Ptarmicæ montanæ, Calthæ vel Calendulæ alpinæ, Nardi Celticæ alterius, Doronici Plantaginis folio, Doronici foliis caulinis oppositis, Linn. *Racine de Betoine de montagne*, **Arnick, Mutterwurz, Wolverley, Lucians-Kraut, Engels-Tranck-Wurzel, Fallkraut-Wurzel.** In pratis & locis humidioribus alpinis & montanis provenit; in Ducatu Wirtenbergico, non procul ab urbe Calwa, & aliis locis nascitur. *Ob virtutem resolventem sanguinem grumosum merito panacea lapsorum vocatur. Non solum radix, sed plerumque tota planta in decocto exhiberi solet; quod decoctum in largiori dosi propinatum nonnunquam anxietates & vomitus creasse observatum est; hinc delicatioribus cum circumspectione præscribendum. Radix raro sola in usum venit.*

Artemisiæ, Parthenii, *Racine d'Armoise*, **Beyfuß, St. Johannis-Gürtel-Wurz.** *Radix in usum medicum raro vocatur; carbonibus vero Artemisiæ, qui nihil aliud, quam radices annosæ, demortuæ, a multis etiam celeberrimis practicis adscribuntur vires antepilepticæ. Colligendos esse hos carbones circa festum Johannis Baptistæ, perhibent.*

Asari, Nardi rusticæ sive silvestris, Vulgaginis, Asari foliis petiolatis subcordatis, floribus trifidis, Linn. *Racine de cabaret, d'Asarum, ou Oreille d'homme*, **Haselwurz, wilder Nardus.** Est planta indigena, ac in silvis & dumetis, plerumque sub corylis invenitur, unde etiam nomen germanicum accepit; nam corylus **Haselstaude** audit. *Vomitus excitare solent in substantia exhibitæ, in infuso, præprimis aquoso, rarius. Menses cient, vehementer purgant, & urinam movent; suspectis igitur non temere dari debent. A nonnullis ad quartanam commendantur, ante paroxismum exhibendæ. Fortiori decoctione, vim emeticam & purgantem deponunt, atque diureticam & uterinam acquirunt. Hydropicis & phlegmaticis præ aliis conducunt; Melancholicis vero pessima symptomata excitasse, Hermannus tradit.*

Rad.

Rad. Aſparagii ſativi, hortenſis, Aſparagi altilis, Aſparagi caule herbaceo erecto, foliis ſetaceis, Linn. *Racine d'Aſperge*, Spargel-Wurzel. Coluntur in hortis, & radicibus quinque aperientibus majoribus, adſcribuntur. Eligendæ carnoſæ, primo vere collectæ.

Asphodeli, Haſtulæ regis, Asphodeli caule nudo, foliis enſiformibus carinatis lævibus, Linn. *Racine d'Asphodele*, Goldwurzel, Affodillwurz. Quæ in officinis occurrunt radices Asphodeli, non ſunt veri Asphodeli, ſed *Lilii floribus reflexis*, aliis *Martagon* dicti, radices ſeu bulbi. Naſcuntur in montoſis ſilvis, & indigenæ ſunt. *Menſtrua & urinam pellunt, interne ſumtæ; externe emolliunt & maturant.*

Barbæ caprinæ, Barbulæ caprinæ, Ulmariæ, Reginæ pratorum, Filipendulæ foliolo impare majore trifido, Linn. *Racine de barbe de chevre, de la Reine des prés*, Geißbartwurzel. *Adſtringunt & ad emplaſtrum contra rupturas requiruntur. Habentur a nonnullis alexipharmacæ, vulnerariæ, & decoctum in dyſenteria & ad injectiones in ulceribus fiſtuloſis commendantur.*

Bardanæ, Lappæ majoris, Perſonatiæ, Arctii, Linn. *Racine de Bardane, ou de Glouteron*, groſſe Klettenwurzel, Buzen-Klettenwurzel. Eligantur radices juniores, non lignoſæ. Ubique occurrunt. *Habentur alexipharmacæ & ſudoriferæ, atque in arthritide, lue venerea & mercurii in corpore deliteſcentis ægritudinibus commendari ſolent. S. Pauli decoctum radicis Bardanæ, lignorum decocto præfert, præſertim in emaciatis, & raræ texturæ ægris.*

Been albi, ſive Behen, Centaureæ calycibus ſquamatis, foliis radicalibus lyratis, pinnulis oppoſitis, caulinis amplexicaulibus, Linn. *Racine de Been blanc*, weiſſer Behen, Wiederſtoß, Gliedweich-Wurzel. Secundum *Rajum*, radices ſunt *Jaceæ Orientalis Carthami* facie, flore luteo magno. Optimæ cenſentur radices majores, non carioſæ, amarore haud ingrato. *Adſcribitur vis cordialis & alexipharmaca. Raro præſcribuntur.*

Been rubri, Statices caule nudo ramoſo, *Racine de Been rouge*, rothe Behenwurzel. Sunt *Limonii maritimi majoris* C. B. Optimæ cenſentur, quæ ſunt colore ſaturato rubro, recentes, ſapore adſtringente, & ſubaromatico præditæ. *Exoticæ ſunt, & easdem cum præcedentibus vires habent.*

Betæ rubræ, Rapi rubri, *Bêterave*, rothe Rüben. Coluntur in hortis, & ſiccatæ raro in uſum vocantur; recentium etiam uſus magis culinaris, quam medicus eſt. *Succus vero præbet errhinum egregium; mucum prolicit absque ſternutatione: hinc illis, qui obſtructione narium vel coryza ſicca laborant, imo ubi metus eſt ozænæ, bonam opem præſtat. Radix ano, ſuppoſitorii loco immiſſa, alvum ſtimulat.*

Bismalvæ, vide Rad. Altheæ.

Rad. Biſtortæ, Serpentariæ vulgaris rubræ, Colubrinæ, Polygoni caule ſimpliciſſimo monoſtachyo, foliis ovatis in petiolum decurrentibus, Linn. *Racine de Biſtorte*, Schlangen- oder Natterwurz, Wurmwurzel. Naſcuntur in locis humentibus. Indigenæ ſunt. *Manifeſte adſtringunt; vulnerariis & alexipharmacis adnumerantur.*

Borraginis, Bugloſſi latifolii, veri, urbani, *Racine de Bourrage ou Bourrache*, Borragen, Borretſchwurzel. Colitur in hortis. *Adſcribuntur vires antimelancholicæ; rarus tamen earum eſt uſus.*

Bruſci, Ruſci myrtifolii aculeati, Myrtacanthæ, Ruſci foliis ſupine floriferis nudis mucronatis, Linn. *Racine de petit Houx, de Ruſc, ou de frêlon*, Bruſchwurz, Mausdornwurzel. Sunt albicantes, ſaporis ab initio ſubdulcis, poſtea amari. Copioſe in Italia proveniunt. Radices Phalangii ramoſi flore parvo nonnunquam in officinis pro his venduntur. *Diureticæ ſunt, & radicibus quinque aperientibus majoribus adnumerantur.*

Bryoniæ, Vitis albæ, Vitis ſilveſtris, Uvæ anginæ, Bryoniæ foliis palmatis utrinque calloſo ſcabris, Linn. *Racine de Bryone, de Coulevrée, ou de Vigne blanche*, Zaunrüben, Zaunrebenwurzel, Stickwurz, Hundskürbſenwurzel, a nonnullis etiam weiſſer Enzian vocantur. Radix prægrandis, rapæ inſtar, omnibus nota. Saporis eſt acris, amari & nauſeabundi. *Interne ſumta, valide purgat, & ſerum educit; Anthelminticis nec non emmenagogis, adſcribitur. Doſis in infuſo ſcrupuli quatuor vel drachmæ duæ, in ſubſtantia ſcrupulus unus ad drachmam ſemis. Externe diſcutit & reſolvit.*

Bugloſſi, Linguæ bovis, Bugloſſi anguſtifolii, *Racine de Bugloſe*, Ochſenzungenwurz. *Cum radicibus Borraginis conveniunt, & raro in uſum vocantur.*

Calami aromatici, Calmus. Vide Rad. Acori veri.

Capparis, vel Capparidis ſpinoſæ fructu rotundo minori, Capparis aculeatæ, Linn. *Racine de Caprier*, Cappernwurzel. Naſcuntur copioſe in Apulia. Eligendæ albæ, non carioſæ. *Cortices ſaltim hujus radicis in uſum veniunt, & inter radices quinque aperientes minores numerantur. Spleneticis, hypochondriacis & arthriticis commendantur; uſus eſt in infuſis.*

Cardopatii, Cardopatiæ, Carlinæ humilis, Chamæleonis albi, Karlinæ, Carlinæ caule unifloro, Linn. *Racine de Carline, de Chardouſſe, ou de Chardonnerette*, Eberwurz. Amant montoſa & aprica; copioſe in Ducatu Wirtenbergico reperiuntur. Saporis & odoris aromatici grati; *virtutis alexipharmacæ, carminativæ & ſtomachicæ ſunt.*

Cardui benedicti, Cardui ſancti, *Racine de Chardon benit*, Chardobenedicten-Wurzel, Spinnendiſtel-Wurz. Hortenſis eſt planta. *Uſus radicis rarus in officinis; frequentior herbæ.*

Rad.

Rad. Caroli ſancti, *Racine de St. Charles*, St. Carls-Wurzel, ob inſignes facultatis ita dicta. *Garcias ab Horto* ſequentibus verbis plantam deſcribit: noſtro lupulo ſimilis eſt, & perticis ſe convolvit illius more, quibus ſi careat, humi ſpargitur & diffunditur. Folia etiam lupulo ſimilia colore viridi ſed obſcuriore, odore gravi. Neque florem, neque fructum fert. Radix craſſo capite eſt, ex quo aliæ oriuntur digiti majoris craſſitudine, colore candicantes. Cortex radicum, qui pro optima & medicinali parte plantæ habetur, facile abſcedit, & odoris eſt aromatici, guſtus amari, cum quadam acrimonia. Naſcitur temperatiſſimis provinciæ Mechoacan locis, ſolo neque nimium ſicco, neque humido. *Cortex hujus radicis matutino tempore commanducatus, multam pituitam, aliosque humores ex capite elicit, eamque ob cauſam rhevmatismos, capitis dolores & defluxiones curat. Gingivis abscendentibus auxilio eſt, dentes ſtabilit, eosque a corruptione defendit ac liberat. In nonnullis etiam vomitu multam bilem & pituitam e ſtomacho expellit. Menſes movet, & ad Epilepſiam commendatur.*

Exhibetur tam in pulveris forma, quam in decocto. Doſis in ſubſtantia non definitur; parvam tamen eſſe debere, Auctor monet. Drachmas duas in tribus aquæ ſextariis, ad dimidias coqui ſuadet, additis ſub fine coctionis citri & cinnamomi corticibus. Decocti hujus ſex uncias ſingulis diebus mane, addito ſaccharo ſumere jubet.

Non ſemper tamen emeticum habere effectum, ſed & per ſudorem operari hoc decoctum, Monardes auctor eſt.

Caryophyllatæ vulgaris, Sanamundæ, Lagophthalmi, *Racine de Benoite, de Réciſe, de Galliot*, Benedictwurzel, Weinwurzel, Nägelein-Benedictwurz. Proveniunt in incultis, ad dumeta & juxta ſepes. *Odorem ſpirant, & ſaporem aromaticum, caryophyllaceum; colorem intus habent carmeſinum, & virtutem roborantem, cereviſiam ab acore præſervant. Aphrodiſiacæ, vulnerariæ, pectorales & uterinæ habentur.*

Caſſummuniar, Riſagon, M. Lond. R. Bringalle Indorum, Zedoaria, radice lutea Breyn. Prodr. an Zerum beth, ſeu Zingiber rubrum ſylveſtre Ternatenſe, Camell. Syllab. Stirp. Inſul. Luzon. *Racine de Caſſummuniar*, Caſſummuniar, Caſſamoniar, falſcher runder Zittwer, Blockzittwer. Radix eſt tuberoſa, ad digitum & amplius craſſa. In taleolas transverſim ſecta ad nos venit. Superficie laterali, circulis quaſi geniculatis, uti Galanga, notatur. Foris eſt cinerea, intus flaveſcens, ſapore ſubacri, amaricante, aromatico, odore fragrante. Ex India adfertur Orientali. Plantæ characterem Botanici hucusdum ignorant. *Vires prædicantur nervinæ & confortantes; hinc in affectibus hyſtericis, colica, vertigine, apoplexia & motibus convulſivis commendatur. Doſis in ſubſtantia ſcrupulus ſemis ad drachmam ſemis.*

Cavæ, vide Rad. Ariſtolochiæ rotundæ cavæ.

Chelidonii vulgaris majoris, Chelidoniæ majoris, Chelidonii pedunculis multifloris, Linn. *Racine de grande Chelidoine*, groß Schellkraut-Wurzel. Scatet tota planta ſucco acri luteo. *Ictericis & hydropicis commendantur.*

Rad. Chelidonii, five Chelidoniæ minoris, Ficariæ minoris, Chelidonii rotundifolii, Ranunculi foliis cordatis angulatis petiolatis, Linn. *Racine de petite Chelidoine*, Feigwarzenwurzel, klein Schellkrautwurzel, Scharbocksfrautwurzel. Colligendæ primo vere. *Spleneticæ & antiscorbuticæ habentur; recentes contusæ, cum pulpa pomorum & croco mixtæ, ad tumores & dolores hæmorrhoidum laudantur.*

Chinæ, Chinnæ, Cinæ, Smilacis caule angulato aculeato foliis dilatato - cordatis inermibus, Linn. *Racine de Quinquina, d'Esquine, ou de Squine*, Chinawurzel, Pockenwurzel. Planta a plerisque pro *Smilacis* specie habetur. *Kæmpferus* sub nomine *Smilacis minus spinosæ, bacca sive fructu rubicundo*, Japonensibus *Sankira*, officinis China dictæ, describit, atque in incultis locis, inter filices & vepres, luxuriari perhibet. Et hæc est *China orientalis vera.* Ex America aliam asportant, cujus planta sub eodem genere militat. Olcacatzan pahuatanica. *Hernand.* Jupicanga Brasiliensibus. *Pison Hist. Bras.* Smilax aspera, fructu nigro, radice nodosa, magna, farinacea, *Sloane Catal. Pl. Jam.* Orientalis in Malabaria, Cuncan, China aliisque regionibus; Occidentalis in Hispania nova, Peru & Brasilia nascitur. Eligantur recentes, non cariosæ, ponderosæ, foris fusci, intus ex albo rubescentis coloris. *Commendari solent Chinæ radices in morbis serosis, lue venerea, podagra & cæteris. Usus est in decoctis. Hodie non tanti æstimantur harum radicum virtutes.*

Cichorei hortensis, sativi, Seris sativæ, *Racine de Chicorée*, Wegwarten, Garten-Wegwarten, Hindläuften-Wurzel. Coluntur in hortis, atque primo vere, vel adulto auctumno effodiuntur. Eligendæ sunt carnosæ, non lignosæ. *Ad hepatis & bilis vitia commendari solent, atque etiam in usum culinarium cedunt.*

Cichorei, Cichoreæ agrestis seu silvestris, Cichorii caule simplici, foliis dentato sinuatis, Linn. *Racine de Chicorée sauvage*, wilde Wegwarten, Wegweiß, Hindläuf-Wurzel. Crescuntur juxta vias in campestribus. *Decoctis colorem reddunt, vario gradu coctionis, vel flavum, vel smaragdinum, & saporem amarum. Vires habent hortensis.*

Cipo de Cameras. Hujus radicis Acta phys. Med. N. C. Vol. I. mentionem faciunt, & cum Hypecacuanha easdem vires adscribunt, mitiores tamen, & quod sine molestia operetur: addunt, quod coloris sanguinei, majoris etiam pretii. Forsan hæc radix est Hypecacuanha flava & species Caa-apiæ.

Colchici communis, autumnalis, Colchici foliis planis lanceolatis erectis, Linn. *Mort aux Chiens, Tue-Chien, Chiennée, Colchique*, Zeitlosen, Spinnblumen-Wurzel. In pratis copiose provenit; floret versus autumnum. Ab antiquissimis temporibus hæc radix pro venenatissima habita; seculo elapso a Cl. *Wedelio* ut amuletum contra pestem & alios morbos contagiosos corpori humano adplicata; novissima ad debellandos pertinacissimos diversi generis morbos interne propinata est. *Stœrkius & alii Mel colchicum asthmaticis & hydropicis summopere commendant.*

Rad.

Rad. Colubrinæ. Vide Rad. Biſtortæ.

Conſolidæ majoris, Symphyti majoris, Symphyti foliis ovato lanceolatis decurrentibus, Linn. *Racine de grande Conſoude, d'Oreille d'Ane*, Wallwurzel, Schwarzwurzel, Schmeerwurzel, Beinwelle. Sponte proveniunt in locis humidis, coluntur etiam in hortis. *Sunt admodum mucilaginoſæ & adſtrictivæ. Adduntur decoctis vulnerariis, & emplaſtris catagmaticis. Ad contuſiones & ſuffuſiones cataplasma ex radicibus multum laudatur.*

Contrayervæ, Drackenæ, Cyperi odoris, Peruviani, Dorſteniæ ſcapis radicatis, Linn. *Racine de Contrayerve*, Peruvianiſche Giftwurzel. Sunt nodoſæ & fibroſæ, coloris foris rufi, intus pallidi. Locus natalis eſt Peru, Mexico, nova Hiſpania, Vera Crux, Tabago & Inſula St. Vincentii. Optimæ cenſentur radices recentes, ponderoſæ, ſapore ſubadſtringente aromatico præditæ. Tam aqua pluviali, quam ſpiritu vini extracta, tincturam exhibet rubram. *Contrayerva*, vocabulum Hiſpanicum, ſignificat *contra venena. Sunt alexipharmacæ, roborantes, ſudorem movent, & ſpecifice ad dyſenteriam malignam commendantur.*

Contrayervæ novæ, albæ, majoris, Mexicanæ; Pſoraleæ, foliis quaternis & quinis. Pſoralea foliis digitato quinatis: foliolis inæqualibus, Linn. *Racine de Contrayerve blanche de Mexique*, weiſſe, groſſe, Mexicaniſche Giftwurzel. Radix eſt digitorum vel pollicum duorum craſſitiei. Cortex eſt inæqualis, nodoſus fuſci coloris. Subſtantia radicis alba cum medulla lignoſa guſtu deprehenditur aromatica ſubdulcis. Naſcitur in Americæ meridionalis Provincia Gujana & easdem habere perhibetur virtutes, quas *Contrayerva officinalis.*

Coſti amari, officinalis, Comagenii, iridem redolentis, *Racine de Coſtus amèr*, bittere Coſtuswurz. *Coſtus Indicus, violæ martiæ odore.* Mus. Zeil. *Tſiana-Kua*, Hort. Malab. Part. II. tab. 8. *Chianſou*, Sinenſium. Radices ſunt ſolidæ, craſſæ, oblongæ, interdum per medium diſſectæ, foris cinerei vel pallidi, intus albicantis coloris, ſaporis aromatici, amaricantis, odoris ad Iridem Florentinam accedentis. Coſtus, olim ex Arabia & Syria advectus, Arabicus & Syriacus dicebatur; creſcit vero etiam in nemoribus Malabariæ, Braſiliæ & Surinamæ. Planta eſt graminifolia, quæ florem in caulis folioſi vertice profert. Terminatur vero hic caulis capitulo piriformi imbricato; ſquamis ovatis, obtuſis, concavis, e quibus exeunt flores candidi ſinguli. Perianthium parvum, tridentatum germini inſidet. Petala ſunt tria lanceolata, concava, erecta, æqualia. Nectarium monophyllum, magnum, oblongum, tubuloſo-inflatum, ore ringens, bifidum in duo labia, e medio reflexum. Antheræ duæ parallelæ. Capſula ſeminalis ſubrotunda, trilocularis; ſemina plana triangularia.

Coſti dulcis, *Racine de Coſtus doux*, ſüſſe Coſtuswurzel. Ejusdem plantæ radicem eſſe, cujus deſcriptionem ex *Horto Cliffortiano Linnæi* modo dedimus, plurimi perhibent, & non niſi loco natali, & vetuſtate radicis, differre; per vetuſtatem enim, non ſolum obſcuriorem colorem, ſed amaritudinem quandam contrahere, & tunc ſub *Coſti amari* nomine

nomine venire; recentes vero radices albicantes, *Coſtum dulcem* exhibere ſolent. *Tam Coſti amari, quam dulcis vires ſunt ſtomachicæ, uterinæ, carminativæ & alexipharmacæ. Ad Theriacæ compoſitionem requiruntur; violaceo odore urinam inficiunt.*

Rad. Cucumeris ſilveſtris, Cucumeris aſinini, Elaterii, Momordicæ absque cirrhis, Linn. *Racine de Concombre ſauvage*, Eſelskürbiswurzel, Springkürbiswurz. Sunt radices rapi inſtar magnæ; coluntur in hortis; planta eſt annua. Ex fructu paratur Elaterium. *Vehementer alvum movent, & raro interne, niſi hydropicis, præſcribi ſolent; recentes ad Unguentum de Arthanita expetuntur.*

Curcumæ, Curcuma foliis lanceolatis utrinque acuminatis, nervis lateralibus numeroſiſſimis, Linn. *Racine de Curcuma, Safran d'Indes*, Gilbwurz, Gelbſuchtwurz, gelber Jngwer. *Mangella-Kua.* H. M. Arabibus *Curcum*, aliis *Terra merita.* Radix Zingiberis facie, intus flava; celeberrimo Boerhavio ſunt *Cannacori radice crocea.* Ex India Orientali advehuntur. Eligantur recentes, ponderoſæ, non carioſæ, ſaporis aromatici. *Incidunt & reſolvunt, atque hydropicis & ictericis commendantur. Præter medicos uſus etiam tinctoribus inſerviunt. Indi, loco croci, ad cibos colore flavo inficiendos, Curcuma utuntur.*

Cyclaminis, Arthanitæ, Panis porcini, Cyclaminis orbiculato folio interne purpuraſcente, Cyclamen foliis cordatis corolla reflexa, Linn. *Racine de pain de pourceau*, Schweinsbrod, Erdäpfel, Waldrüben, Erdſcheibwurz. Radix colligenda autumno. Saporem primo linguæ mucilaginoſum, dein acrem fervidum, imprimit. *Potenter reſolvit, & ob vim menſes & fœtum pellentem, cum circumſpectione dari debet; recens ad Unguentum de Arthanita adhibetur.*

Cynogloſſæ majoris vulgaris, Cynogloſſi ſive Linguæ caninæ, Cynogloſſum foliis lanceolato ovatis tomentoſis, corollis calycem æquantibus, Linn. *Racine de langue de chien*, Hundszungenwurzel. Sponte proveniunt in locis aridis, & circa ſæpes. *Refrigerant & adſtringunt, vulnerariis adſcribuntur, & ad Pilulas de Cynogloſſo in officinis expetuntur. Sunt anodynæ, humorum acrimoniam mitigantes, & ad alvi fluxus, hæmoptyſin &c. commendabiles. Pediculos pellere perhibentur.*

Cyperi longi odorati, Cyperi odorati, Panicula ſparſa ſpecioſa, Cyperus culmo triquetro folioſo, panicula folioſa ſupradecompoſita, pedunculis nudis, ſpiculis alternis, Linn. *Racine de Souchet long*, lange Cyperwurz. *Vires ſunt ſequentis.*

Cyperi rotundi, Orientalis majoris, C. B. Cyperi Syriaci & Cretici, Cyperus culmo triquetro ſubnudo, umbella decompoſita, ſpiculis alternis linearibus, Linn. *Racine de Souchet rond*, runde Cyperwurz. Longus Cyperus in Gallia, præſertim in Provincia & Italia reperitur; rotundus vero ex Ægypto, & Orientalibus regionibus advehitur. Ab Ægyptiis *Hodweg* vocatur, & in lacubus, aliisque locis palu-

paluſtribus provenit. *Alpin.* Eligendæ ſunt radices odoratæ, graves, non carioſæ. *Utplurimum ad odoramenta Cyperi eſt uſus; interne vero adhibitus, vim habet ſtomachicam, diſcutientem, & urinam moventem. Doſis in pulvere drachma ſemis.*

Rad. Dentariæ majoris, Squamatæ, Squamariæ, Anblati, Plumbaginis foliis amplexicaulibus, Linn. *Racine de Dentaire grande*, Schuppenwurzel, Streubelwurz, Creuzwurz. Locos amant umbroſos, & primo vere colliguntur. *Raro in uſum vocantur. Aqua, inde deſtillata, antepileptica habetur.*

Dentariæ minoris, Dentariæ pentaphyllæ, Violæ dentariæ, Saniculæ albæ, Symphyti dentarii, *Racine de Dentaire petite*, Zahnwurzel, weiſſe Steinbrechwurzel. Ex Helvetia adferuntur. *Adſtringunt & ſiccant; Hernioſis & vulneratis commendantur.*

Dentis Leonis, vide Rad. Taraxaci.

Dictamni albi, Diptamni officinalis, Fraxinellæ, Fraxini pumilæ, *Racine de Fraxinelle*, weiſſer Diptam, gemeiner Diptam, Aſchwurzel. Naſcuntur in montoſis Galliæ, Italiæ & Germaniæ locis. Eligantur radices albicantes, ab interiore parte lignoſa liberæ, non carioſæ. *Alexipharmacæ potiſſimum & anthelminticæ habentur; ad Epilepſiam, menſes & lochia pellenda commendantur.*

Doronici, Doronici latifolii, ſcorpii radice, Romani, Doronici foliis cordatis obtuſis, radicalibus petiolatis, caulinis amplexicaulibus, Linn. *Racine de Doronic*, Gemſenwurzel, Schwindelwurz. Proveniunt in montibus Helvetiæ, Tirolis, Stiriæ & Auſtriæ. Eligantur, quæ ſunt albicantes, ſaporis ſubdulcis, aromatici, acris, non carioſæ. *Specificum contra vertiginem habentur, & ad nonnullas compoſitiones pharmaceuticas expetuntur.*

Ebuli, Sambuci humilis, Sambuci agreſtis, Chameactes, Sambuci caule herbaceo ſimpliciſſimo, Linn. *Racine d'Ieble, d'Hieble*, Attich, Acker-Holunderwurz. Cortices radicis in uſum vocantur, abjecta lignoſa parte. *Vehementer purgant, & inter hydragoga numerantur.*

Ellebori albi, Veratri flore ſubviridi, Veratri caule ramoſo, Linn. *Racine d'Ellebore blanc*, weiſſe Nießwurzel, Schampanierwurzel. Naſcuntur in montoſis & aſperis locis Helvetiæ, Sileſiæ, Auſtriæ & aliis Germaniæ provinciis. *Tournefortius* diſtinctionem facit inter *Elleborum* & *Veratrum:* album potius Veratrum appellari debere cenſet, quod & *Rajus* monet. Differt enim ab *Helleboro*, quod corniculis careat, & ſemen habeat marginatum; ideo etiam, diverſis nominibus hæc duo genera diſtinguenda eſſe, perhibent. *Vehementer per ſuperiora & inferiora purgant, etiam in parva doſi exhibitæ, & nonnunquam convulſiones excitaſſe, exempla proſtant; proinde in ſubſtantia, non niſi robuſtiſſimis, maniacis vel melancholicis, dari debent: ſufficit grana ſex vel octo pro una doſi præſcribere; ſecurius vino maceratæ, & vehementia orbatæ, ubi ad ſcrupulum*

unum ascendere licet, dantur. Usus frequentissimus vero Ellebori est in pulveribus sternutatoriis, sed & hic caute instituendus. Suibus etiam egregia est medicina. Succus Ellebori albi, vulneribus inditus, lethalis. Tela sive sagittæ, succo intincta, vulnera faciunt insanabilia, modo non lethalia.

Rad. Ellebori nigri, Hellebori nigri angustioribus foliis, flore roseo, Melampodii, Veratri, Hellebori scapo subnudo bifloro, foliis pedatis, Linn. *Racine d'Ellebore noir*, schwarze Nießwurzel, Christwurzel. Nascitur optimus Helleborus niger in Stiria. Eligendus radicibus fibrosis, longis, nigris, carnosis. Caveant Pharmacopœi, ne Helleborastrum, qui Hellebori albi est species, pro nigro vero emant. Folia Hellebori nigri veri, sunt glabra, serrata, & separatim spectata, foliis lauri fere similia. Pharmacopœi substituunt nonnunquam, parvo, ut putant, vel nullo errore, radicem *Ranunculi fœniculaceis foliis, Hellebori nigri radice.* Linnæo vocatur hæc planta: *Adonis flore dodecapetalo, fructu ovato. Raro solus, nisi illis, qui absque febre delirant, in substantia, sed plerumque in infusis & vinis medicatis, ad educendos humores melancholicos, præscribitur. Datur in substantia robustioribus, a granis quindecim ad drachmam dimidiam, in infuso ad drachmam integram, imo unam semis, exhibere licet. Sicut autem, quid veterum Elleborus, non certo constat; ita nec satis certa videtur laus a veteribus adscripta. Inprimis caveant Pharmacopœi a radice apud Materialistas & Rhizotomos passim obvia, quæ fibras habet tenuissimas, nigerrimas, gustantis linguam primum sapori non adeo ingrato, sed postmodum acri-nauseo inficiente, & caput per aliquot horas imo integrum diem tentante.*

Enulæ campanæ, Helenii, Elenii, *Racine d'Aunée, d'Aune, d'Enule campane*, Alantwurzel. Vocatur etiam ab aliis *Panax Chironium. Linnæo, Aster foliis ovatis, rugosis, subtus tomentosis amplexicaulibus. Aster omnium maximus Raji.* Coluntur in hortis; effodiantur primo vere. *Incidunt & resolvunt; alexipharmacæ, stomachicæ & pectorales sunt: Cum aqua, per vesicam destillatæ, oleum præbent butyraceum, & spermatis ceti instar foliaceum.*

Eryngii, Lyringii, Acus veneris, Capituli Martis, Asteris inguinalis, Cardui volutantis aculeati, Eryngii foliis radicalibus pinnato tripartitis dentatis, Linn. *Racine de Panicaut, ou de Chardon Roland*, Mannstreu, Radendistel, Brackendistel. Vocantur in usum Eryngii vulgaris, campestris radices. Eligantur carnosæ. *Radicibus quinque aperientibus minoribus adnumerantur; urinam cient, & venerem languidam stimulare creduntur.*

Esulæ minoris, Tithymali Cyparissiæ, Cupressini officinalis Linariæ admodum similis, Euphorbiæ foliis lanceolatis, umbella universali polyphylla: partialibus trifidis triphyllis: propriis dichotomis, Linn. *Racine de Tithymale, d'Esule*, Wolffsmilchwurzel. Proveniunt copiose in locis sterilibus, incultis, aridis, circa vias. Succo scatent lactescente, acri, caustico. Eligantur cortices radicum. *Hydragogis adnumerantur; vehementer purgant, hinc per acida corrigun-*

tur

tur atque mitigantur. Dosis a scrupulo uno ad duos, raro ad drachmam, in substantia; in infuso vero, ad drachmam unam ascendere licet, hac tamen præcautione, ut acido antea corrigantur, aceto vel succo citri.

Rad. Farfaræ, Tussilaginis, Bechii, Ungulæ caballinæ, Tussilaginis scapo imbricato unifloro, foliis subcordatis angulatis denticulatis, Linn. *Racine de Pas d' Ane, de Tussilage*, Brand-Lattich, Huff-Lattichwurzel. Crescunt in locis humidis, circa rivos. Primo vere, dum florescere incipiunt, colligi debent. *Pectorales sunt, & phthisicis conveniunt; ex recentibus paratur* Looch de Farfara.

Filicis, *Racine de Fougére femelle*, Farnkrautwurzel. In usum vocari solet illa species, quam *Filicem majorem ramosam*, sive *fœminam radice repente* vocant. Linnæus in sua Materia medica *Filicem non ramosam dentatam* sive *Filicem marem* substituit. Colligi debent autumnali tempore. Ubique proveniunt, præcipue vero apud nos in silva martia largissimus earum est proventus. *Latis tæniis & lumbricis expellendis vel solæ, vel cum Æthiope minerali, & quovis laxante mixtæ, ad scrupulum unum vel drachmam dimidiam exhibitæ, inserviunt; commendantur in decocto etiam lienosis, calculosis & podagricis.*

Filipendulæ, Oenanthes, Saxifragiæ rubræ, Filipendulæ foliis pennatis: foliolis uniformibus, Linn. An Molon Plinii? *Racine de Filipendule, de Saxifrage rouge, de Fougére aquatique*, rothe Steinbrechwurz. Proveniunt in pratis & pascuis montosis. Vocatur etiam planta, *Filix florida, Osmunda*, Wasserfarn. Præter vires aliarum filicis specierum, huic præprimis virtus vulneraria attribuitur, atque ex alto lapsis, læsis & ruptis commendatur; sanguinem enim coagulatum dissolvere creditur. Bœcler. Sic etiam ad fluorem album, & *a Sylvatico* ad epilepsiam laudatur. *Rajus* pro specifico ad rachitidem vel in decocto, vel in forma pulveris exhibitam, habet. *Hist. Plant.*

Fœniculi, Fœniculi vulgaris, Anethi fructu ovato, Linn. *Racine de Fenouil*, Fenchel-Wurzel. Seruntur in hortis; & altero post sationem anno effodiuntur. Pars radicis corticosa in usum vocatur. *Radicibus quinque aperientibus majoribus adscribuntur.*

Fragariæ, Fragulæ, Fragariæ vulgaris, Fragariæ flagellis reptantis, Linn. *Racine de Fraisier*, Erdbeer-Kraut-Wurzel. Sponte in silvis proveniunt. Auctumnali tempore colligendæ sunt. *Vim habent subadstringentem; adduntur decoctis vulnerariis.*

Fraxinellæ vide Rad. Dictamni albi.

Galangæ, ad Aromata referuntur.

Gentianæ cruciatæ, Gentianæ minoris, *Racine de Gentiane Croisette*, Modelgeer, Creuzwurz. Indigenæ sunt. *Incidunt, abstergunt, aperiunt, menses provocant, febribus medentur, lumbricos enecant, atque vulnerariæ sunt.*

Gentianæ majoris, luteæ, Gentianæ veterum, Gentianæ corollis rotatis, verticillatis, Linn. *Racine de Gentiane*, Enzian,

 Genzian,

Genzian, Bitterwurzel. Copiose in Helvetia proveniunt, etiam in Ducatu Wirtenbergico, in silva nigra, & alpibus nostris, largus earum est proventus. Eligendæ sunt ponderosæ, carnosæ, non cariosæ. *Alexipharmacæ, roborantes & stomachicæ sunt.*

Rad. Gentianæ Indicæ, *Racine de Gentiane d'Indes*, Indianischer Enzian. Sub hoc nomine a Lusitanis radix quædam geniculata, pallide flavescens, variis nodulis ac circulis instar Hypecacuannhæ calamistrata, ante aliquot annos ex America allata fuit. Tantæ & tam penetrantis aromaticæ, neutiquam tamen ingratæ, amaritudinis deprehenditur, ut gentiana nostra, centaureum minus, colocynthis, aliaque amara cum hac collata, (sed nostro palato nunquam est oblata,) insipida ac inertia vocari mereantur.

De charactere botanico nihil nobis constat. *Laudatur adversus omnium malæ moratarum febrium indolem, atque unicum hujus radicis scrupulum, ad febrile fermentum ex visceribus excutiendum, plus efficere, quam plures Corticis Chinæ drachmæ. Quinimo plurimos ex sola hujus radicis Gentianæ Indicæ masticatione, & saliva deglutita, tanquam incantamento restitutos fuisse*, Excell. D. Schendo, Russorum Exercituum medicus, *perhibet.*

Graminis, Graminis arvensis, loliacei, radice repente, Graminis canini, Tritici radice repente, foliis viridibus, Linn. *Racine de Chien-dent*, Graßwurzel, Queckenwurzel, Hundsgraß. *Adnumerantur radicibus quinque aperientibus minoribus; censentur etiam diureticæ & anthelminticæ.*

Helenæ S. Cyperus Hernand. *Racine de la Ste. Heléne*, St. Helenen-Wurzel. Nodosa est, crassitudine pollicari, foris nigra, intus alba, saporis aromatici, Galangæ instar. Plantam tradunt ramos per tertam diffundere, & folia ampla viridia habere. A Botanicis pro specie Cyperi habetur. Ex radicum nodis perforatis faciunt Sphærulas, recitandis ad numerum precibus idoneas, quibus de collo suspensis, tam Hispani, quam Indi multas tribuunt virtutes. Indi radices recentes lapidibus conterunt, totique corpori sibi balneaturis inducunt, persuasi, cutim constringere & membra roborare. *Interne pulvis radicis, ex vino haustus, ad ventriculi dolores & urinæ difficultatem commendatur.* Hæc Monardes.

Hellebori albi & nigri. Videantur Rad. Ellebori.

Hermodactyli, Colchici alba radice, C.B.J.B. *Racine d'Hermodattes, d'Hermès*, Hermodattel, oder fremde Zeitlosen-Wurzel. Sunt radices oblongæ rotundæ, latæ, & quasi compressæ, cordis figuram referentes, foris albicantes, intus prorsus albæ, saporis dulcescentis & acris, odoris nullius. Nonnulli Botanicorum putant esse Radices Colchici, radice alba siccatas, C. Bauh. Ex Syria, Smirna & Aleppo advehuntur. Eligantur albæ & solidæ. *Leniter laxant; decoctis adduntur antarthriticis, antivenereis, ac a Wedelio inter leniora & mitiora purgantia recensentur; specifice laudantur ad guttam serenam in collyriis.*

Hirundinariæ, Asclepiadis, multis floribus albicantibus, Vincetoxici, Asclepiadis caule erecto simplici herbaceo, foliis cordato lan-

lanceolatis, racemis conglomeratis alternis, Linn. *Racine de Dompte venin*, *ou d'Asclepias*, Schwalbenwurzel. Amant montosa. *Vires habentur alexipharmacæ, incidentes, resolventes & urinam pellentes; Hydropicis præcipue commendantur. Sunt tamen, qui, propter affinitatem & similitudinem, quam planta cum Apocynis habet, non sine suspicione admittere volunt. Certum est, recentes radices vomitum provocare.* Dosis in decocto uncia semis, in pulvere scrupulus unus vel etiam duo.

Rad. Hydrolapathi, Lapathi aquatici, magni, J. B. longifolii, nigri, palustris, sive Britannicæ antiquorum, Munt. Rumicis floribus hermaphroditis, valvulis integerrimis: omnibus graniferis, foliis lanceolatis, vaginis obsoletis, Linn. *Racine de Patience de Marais, de Hydrolapathum*, Wasser-Mengel-Wurz, grosse Mengel-Wurzel. *Laudantur antiscorbuticæ, resolventes & leniter adstringentes; succus vel decoctum specifice ad stomacacem, aliaque ulcera putrescentia commendatur.*

Hyoscyami, Jusquiami, Fabæ suillæ vel porcinæ, Hyosciami albi majoris, Hyosciami foliis petiolatis, floribus sessilibus, Linn. *Racine de Jusquiame blanche, d'Hannebane*, Bilsenkraut-Wurzel, Toll- oder-Schlaffkraut-Wurzel. Distinguuntur albus & niger, ratione florum & seminis; albus præfertur nigro, qui virulentior creditur. Distinguitur ab albo foliis amplexicaulibus. *Raro in usum veniunt; interdum ad somnum conciliandum in pediluviis adhibentur.*

Hypecacuanhæ, Ipecacuanhæ, Hyppoacannæ, dysentericæ radices, Lonicerae caule procumbente repente foliis obverse ovatis acutis scabris, Linn. *Racine d'Ipecacuanha*, Indianische Ruhr-Spey-Wurz. Tres apud autores recensentur species, nigra, alba, & flava. Ex his prima, scilicet nigra, apud nos in usum vocatur; alba, a Portugallis blanca vocata, rarior est, & flava, quæ tamen optima censetur, rarissima. Ex America, & præsertim ex Brasilia advehitur. Planta in *Horto Cliff.* vocatur *Ouragoga*, a *Pluckenetio*, *Periclimenum parvum Brasilianum, alexipharmacum*, a *Rajo*, *Herba Paris Brasiliana polycoccos.* Eligantur a fibris mundatæ, asperæ, multis annulis notatæ, tenaces, compactæ, pulposæ & resinosæ, quæ crassiori cortice sunt cinctæ. *Ipecacuanha lene & securum præbet emeticum, quod etiam infantibus dari potest, non raro per inferiora quoque purgat. Præscribitur utplurimum in substantia, adultis, a scrupulo uno ad drachmam semis, infantibus, pro ratione ætatis, a granis duobus vel tribus ad decem, addito stimulo salino. Celebratur etiam alexipharmaca & antidysenterica, in quo morbo tamen cum circumspectione adhibendam esse censemus. Non magna ejus quantitas insimul in pulverem teri debet, sed tempore usus tantum recenter teratur; aër enim, qui minimas particulas subit, vim emeticam aufert.*

Jalappæ, Gialappæ, Chelapæ, Mechoacannæ nigræ, Gelapii, Rhabarbari nigri, Jalappa officinarum fructu rugoso Tournefortii, & Convolvulus Americanus, Jalappium dictus, *Racine de Jalap*, Jalappen-Wurzel. *B. Bærhave, Mirabilem*

 Peru-

Peruvianam, pro Jalappa habet, ea tamen diſtinctione, quod ſub Nr. 5. Jalappam fructu rugoſo officinarum ponit. *Ind. pl. T. 1. Gleditſchius* ſaltim mirabilem longifloram pro vera Jalappa agnoſcit. Radices ſunt craſſæ, oblongæ, raparum inſtar, & orbiculatim inciſæ nobis adferuntur. Patriam agnoſcunt *Americam*, ubi in inſula *Madera* largus & ſpontaneus earum eſt proventus. Eligendæ ſunt nigricantes, reſinoſæ, ponderoſæ, quæ candelæ admotæ mox accenduntur. *Uſus & virtutes radicis hujus ſunt purgantes, omnibus notæ, anodynæ vero & ſomniferæ incertæ. Doſis reſinoſæ in ſubſtantia ſcrupulus unus ad drachmam dimidiam.*

Rad. Ikan. Radices ſunt mole parvæ, oblongæ, teretes tenuem in caudam exporrectæ; intus reſinoſæ, flavæ inſtar curcumæ, quam & aliis dotibus æmulantur, ſapore tamen magis aromatico excellunt. Creſcunt in Chinenſi provincia Suchuan. Virtutes adſcribuntur ſanguinem purificantes, emmenagogæ, ſtomachicæ, carminativæ & ſudoriferæ. Doſis ſcrupuli duo ad drachmam unam ex vino vel cereviſia.

Imperatoriæ vide Rad. Oſtrutii.

Ipecacuanhæ vide Rad. Hypecacuanhæ.

Iridis Florentinæ, Iridis albæ Florentinæ C. B. Iridis corollis barbatis, caule foliis longiore multifloro, Linn. *Racine d'Iris de Florence*, Florentiniſche Veil- oder Violen-Wurzel. Ex Italia, Rhodo inſula, Cypro & Dalmatia advehuntur. Eligantur radices albæ, longiores, craſſæ, odore Violas martias æmulantes. *Tam ad odoramenta, quam in Medicina, multus earum eſt uſus. Reſolvunt, alvum & urinam movent, & præſertim hoc ſcopo infantibus, bono cum effectu, præſcribuntur. Doſis grana tria ad ſcrupulum unum. Pulvis adſpergitur oſſibus denudatis, & ad cariem præſervandam, vel præſentem auferendam, laudatur.*

Iridis noſtratis, Iridis vulgaris Germanicæ, ſive ſilveſtris C. B. *Racine d'Iris bleue, ou de Glayeul*, gemeine Veilwurz, blaue Schwertel- blaue Lilienwurzel. Linnæus hanc radicem pro varietate præcedentis habet. Nonnunquam ſponte proveniunt, coluntur etiam in hortis. Radix colligenda auctumnali tempore. *Commendatur hydropicis & œdematoſis; alvum laxat & ſerum educit. Datur uncia dimidia in ſero lactis decocta.*

Lapathi acuti, folio acuto, C. B. Oxylapathi J. B. Rumicis ſilveſtris, Rumicis floribus hermaphroditis, valvulis crenatis grano incumbente, Linn. *Racine de Patience ſauvage, de Parelle*, Grindwurzel, wilder Ampfer, Mangelwurz, Lendenwurz. Ubique occurrunt. *Adſtringunt & vulnerariæ cenſentur; ad ſcabiem & cutaneos morbos externe commendantur.*

Leviſtici, Lybiſtici, Liguſtici, Laſerpitii Germanici, Liguſtici foliis multiplicibus, foliolis ſuperne inciſis, Linn. *Racine de Leveche ou Liveche*, Liebſtöckel, Badkraut, Saukraut-Wurzel. Coluntur in hortis. Verno tempore effodiendæ ſunt. *Vires habent alexipharmacas, carminativas, uterinas & diureticas.*

Rad.

Rad. Liliorum alborum, Liliorum candidorum, Liliorum foliolis ſparſis, corollis campanulatis intus glabris, Linn. *Racine des Lis blancs*; weiſſe Lilienwurzel. Sunt radices bulboſæ, ex pluribus ſquamis carnoſis conſtantes. Coluntur in hortis; auctumnali tempore colligendæ. *Uſus internus eſt rarus; in clyſteribus & cataplasmatibus emollientibus frequens.*

Liquiritiæ, Glycyrrhizæ, Glycirrhizæ leguminibus glabris, Linn. *Racine de Régliſſe*, Süßholz, Süßholzwurzel. Præfertur Liquiritia, quæ in Germania & præcipue circa Bambergam colitur, Hiſpanicæ & Italicæ, quæ raro ſatis recens, & ſitu non corrupta, advehitur. Diu in aqua cocta amareſcit; hinc decoctis in fine addi debet, remoto cortice exteriore. *Acrimoniam humorum demulcet, dolores nephriticos mitigat, atque expectorationem promovet. Datur in pulvere & in decoctis.*

Malvæ, Malvæ vulgaris, flore minore, folio rotundo, Malvæ caule procumbente, foliis cordato orbicularibus obſoleto-quinquelobis, Linn. *Racine de Mauve*, Pappelwurzel. *Cum Radicibus Altheæ conveniunt; raro tamen in uſum vocantur, niſi ad dentes affrictione extergendos.*

Mandragoræ, Mandragoræ fructu rotundo, vel Maris, *Racine de Mandragore*, Alraunwurzel. Naſcuntur in calidis regionibus, Italia & Hiſpania; coluntur apud nos nonnunquam in hortis. *Uſus in Medicina eſt rarus, quia ob vim ſtupefacientem inter infida medicamenta locari merentur. In pediluviis, contra dolorem capitis & ad ſomnum conciliandum, nonnunquam adhibentur.*

Mechoacannæ albæ, Bryoniæ Mechoacannæ albæ C. B. *Racine de Méchoacan*, weiſſe Jalappa, weiſſe Rhabarbara. Pertinet ad convolvulorum claſſem, & *Rajo* pariter ac *Linnæo*, *Convolvulus Americanus*, *Mechoacanna* dictus, audit. Ex America advehitur, & in regione Mexicana, quæ vocatur *Mechoacanna*, a qua nomen habet, provenit. Saporis & odoris fere omnis expers eſt. Eligenda ponderoſa, alba, inſipida, quæ non radicibus *Mandragoræ* vel *Bryoniæ* adulterata vel permixta, nec carioſa ſit. *Ad infantes laxandos commode adhibetur, quia inſipida eſt. Doſis grana quinque, ad drachmam ſemis.*

Sunt, qui varia funeſta ſymptomata uſum Mechoacannæ ſecuta, obſervaſſe, ſcribunt; quæ vero ſymptomata nunquam a Mechoacanna vera, ſed a Mandragoræ radicibus, quæ faciem externam Mechoacannæ habent, & a falſariis his ſubſtitui ſolent, excitantur.

Mechoacannæ nigræ. Vide Rad. Jalappæ.

Metaliſtæ, Mataliſtæ, *Racine de Metaliſte*, Mechoacannæ ſpecies eſſe videtur. A mercatoribus Batavis ex India Orientali ad nos advehitur. Cujus plantæ ſit radix, nondum ſatis conſtat. *Leniter alvum ciet, & ſerum educit. Doſis drachma una.*

Mei, Mei Athamantici, Anethi urſini, Fœniculi urſini, Athamantæ, Athamantæ foliolis capillaribus ſeminibus glabris ſtria-

 tis,

tis, Linn. *Racine de Meum*, Bärwurz, Mutterwurz, Bärenfenchel, Herzwurzel. Sunt radices oblongæ, digiti vel pollicis craſſitie, foris fuſcæ, intus albicantes. Naſcuntur in montoſis Galliæ, Italiæ & Germaniæ, inprimis in ſilva Hercynia proveniunt. Eligantur recentes, non carioſæ. *Vires ſunt alexipharmacæ, carminativæ & Theriacam ingrediuntur.*

Rad. Moringa. Eſt radix arboris Lentiſci foliis, fructu magno anguloſo, in quo ſemina Ervi *Joh. Bauhin.* a *Chriſtophoro Acoſta Libr. Aromat.* deſcribitur: Frutex Lentisci magnitudine, cui folia perſimilia, paucis prædita ramis. Multis ſcatet nodis, adeoque fragilis eſt, ut facillime cum ipſe frutex tum rami confringantur. Fructum fert pedalem, octangulis inſignitum, ſemina rotunda, Ervo ſimilia. Radices paſtinaceas hortenſes luteas referre, niſi quod annulis pluribus numero, calamiſtratæ celebris inſtar *Ginſeng* conſpiciantur. *Odoris ſunt aromatici, & ſubſtantia videntur reſinoſæ, Zingiberis inſtar, adverſus omnis generis venenatorum animalium morſus, & puncturas inſectorum tam interne quam externe adhibetur. In cholerica paſſione ſingularis efficaciæ eſt, atque anthelmintica celebratur; præcipue ad Elephantiaſin commendatur.* Radice hac Hyſtrices perdite delectari ajunt, & ab illa vim bezoardicam lapidis illius celebris *Pedra del Porco* originem habere. Abunde provenit in Indiæ Orientalis provinciis, præſertim vero apud Malabaros.

Morſus diaboli, Succiſæ hirſutæ C. B. Præmorſæ, Jaceæ nigræ, Scabioſæ corollulis quadrifidis, caule ſimplici ramis approximatis, foliis lanceolato-ovatis, Linn. *Racine de Succiſe*, Teufels-Abbis-Wurzel. Indigena planta, provenit in pratis. Radix colligenda primo vere. *Alexipharmaca & vulneraria habetur.*

Mungos, Ophiorhizæ, Linn. *Racine Mungos*, bittere Indianische Giftwurz. Radix eſt plantæ, Malaice *Hampaddu Tanah*, i. e. *fel terræ* dictæ, a ſapore amariſſimo omnium fere partium, præſertim radicis, quæ intenſam bilis amaritiem exhibet. Luſitanis *Mungo*, Batavis *Muncus* appellata, a Muſtela quadam ſeu Viverra, quæ radicem monſtraſſe, & uſum ejus pro alexipharmaco prima mortalibus prodidiſſe creditur. Eſt muſtelæ huic is genius, ut ſerpentem naturali odio proſequatur; tradunt igitur, ſi contingat, morderi Muncum, pro alexipharmaco hanc radicem quærere, & ejus eſu illico reſtitutum, certamen redintegrare. Indi, præcipue, qui *Sumatram* & *Javam* incolunt, radicem pro explorato habent antidoto, ſive venenum extrinſecus vulneri illatum, ſive intrinſecus aſſumtum fuerit. Maximam autem celebritatem radicis hujus enatam eſſe ab eximia illa virtute, quam adverſus exitiale illud & vix alio remedio vincibile Macaſſarienſe toxicum præſtat, *Kæmpferus*, qui nobis deſcriptionem dedit, perhibet. Patriam agnoſcit *Javam*, *Ceylanam* & *Sumatram* inſulas. Creſcit, altitudine pedali & longiori, faciem eminus conſpecta exhibet Centaurii minoris. Radix illi una eſt & ſimplex, ſpithamam longa, digiti craſſitie, crebro vagoque deflexu intorta; cortice firmiter adnata fungoſa, rufa, rugoſa, ſubſtantia lignoſa, dura, fibrarum exorte & fragili, coloris albidi, ſaporis amariſſimi, inſtar Gentianæ, ſed ſubtilioris & haud æque ingrati. Caule aſſurgit recto, tenui, æquali, ramulis raris, alterne ad-

adverſis, quos folia ornant pari ordine diſpoſita, rariora, anguſta, longitudinis uncialis, figuræ lanceatæ; ſtylis ſingulis, ex ſurculorum axillis in duorum vel trium digitorum transverſorum longitudinem exſurgentibus, tenuibus, deciduis, inſiſtunt floſculi circiter quinquaginta, parvi, in plures faſciculos digeſti, & in umbellam tantillam, quam ungue obumbres, conglobati, pulchre rubentes; qui per microſcopium cognoſcuntur nudi, tubulati, extremitate in quinas & ſenas lacinias diviſi. Areſcente floſculo, ex umbilico ejus ſemen minutiſſimo pediculo protruditur, in aliis geminum, vel ex duobus ſeminibus ad baſes concretum, faſtigiis divaricatis, in aliis ſimplex & unum, inæqualis rotunditatis, & ex quadantenus compreſſo utrinque turbinatum, oſſeum, ſeminis Coriandri magnitudine, cute veſtitum carnoſa adnata, per ſiccitatem rugoſa, coloris promiſcue vel nigricantis, vel ex viridi pallentis.

Doſis eſt drachma integra, vel etiam dimidia, cum hauſtu aquæ. Externe radicem ſputo vel aqua in pultis formam tritam vulneribus venenatis imponere ſolent. Non ſolum autem contra venena, ſed & in febribus putridis & malignis, & adverſus morſum canis rabidi infallibilem habere virtutem, perhibet, quem laudavimus, Kæmpferus.

Rad. Ninzin, Nindſin, Dſin, Gin-ſem, Genſing, Ginſeng, Niſi, *Racine de Ninzin, ou Gin-ſeng*, Indianiſche, Japaniſche Kraftwurz. Vocatur planta a *Kæmpfero*, *Siſarum montanum Corvenſe*, radice non tuberoſa. Sunt radices oblongæ, vix digiti minimi craſſitie, utplurimum bifidæ, albicantes, nonnunquam flaveſcentes, ſaporis ſubdulcis & amaricantis ſimul, ſuavis, aromatici. Naſcuntur in Japonia, China & regno Siam. Colliguntur ineunte hyeme, &, ad uſum ut fiant idoneæ, ita præparantur: recens effoſſæ triduum macerantur in aqua dulci frigida, vel Oryzæ, maceratæ in aheno operculato ſuſpenduntur in vapore ſuper igne; tum exſiccatæ ab ima parte, usque ad mediam, duram, rufam, reſinoſam ac quaſi pellucidam acquirunt faciem. Eligendæ bifidæ, flaveſcentes, & quæ quaſi diaphanæ apparent. *Virtutes harum radicum a Japonenſibus & Sinenſibus prædicantur variæ, ex quibus præcipue ſunt, quod roborent, pinguefaciant, renibus conducant, analepticæ & aphrodiſiacæ ſint. Earum uſu Sinæ homines veluti immortalitatem conſequi perperam ſibi perſuadent. Kircheri China monument. illuſtr. p. 178. Utuntur veluti Thea in India. Dantur ex infuſo aquæ ferventis, vel etiam in pulvere, a ſcrupulo uno ad duos. Magno in pretio etiam in India ſunt, & unica uncia olim quinquaginta florenis Hollandicis & ultra vendita eſt, quæ nunc decem modo conſtat.* Sub nomine Ninzin alia quandoque venditur radix, quæ in Aſiæ parte Boreali & America Septentrionali provenit. Hæc eſt radix *Panacis foliis ternis quinatis. Gronov. Flor. Virg.* Colore magis fuſco, amaritie majori & odore fortiori a præcedenti diſtinguitur. Ceterum iisdem laudibus evehitur.

Nymphææ albæ majoris, C. B. Nenupharis, Nenufaris, Nymphææ foliis integerrimis cordatis, calyce tetraphyllo, corolla multiplici, Linn. *Racine de Nenufar*, weiſſe Seeblumen-Waſſer-Lilienwurzel. Naſcuntur in ſtagnantibus aquis & fluminibus pigro curſu labentibus. *Adſtringentis ſunt virtutis, a nonnullis ad fluorem album commendantur.*

Rad. Olsnitii, Apii lacteo ſucco turgentis, Apii ſilveſtris, Thyſſelini Plinii, Mei paluſtris Sileſiaci, *Racine d'Olsnitium*, **Elſenich, Oelnitz.** Radices ſunt digiti minimi craſſitie candidæ, ſaporis amari, acris. *Calefaciunt, incidunt & reſolvunt; aſthmaticis & ictericis conveniunt; alexipharmacæ ſunt virtutis, urinam & menſes movent.*

Ononidis, Reſtæ bovis, Remoræ aratri, Ononidis floribus ſubſeſſilibus ſolitariis, lateralibus, caule ſpinoſo, Linn. *Racine d'Arrête Boeuf, de Bugrane, de Bugrade,* **Hauhechel-Stallkraut-Ochſenbrech-Wurzel.** Vocatur etiam *Urinaria*, ob effectum. Adnumerantur radicibus quinque aperientibus minoribus. Ubique ad vias occurrunt. Primo vere colligendæ ſunt. *Vim habent diureticam, abſtergentem & attenuantem. Specifice ad ſarcocèlen a Tournefortio, ad drachmæ unius pondus pro doſi exhibitæ, commendantur.*

Oſtrutii, Imperatoriæ, Magiſtrantiæ, Aſtrantiæ, *Racine d'Imperatoire, ou d'Otruche*, **Meiſterwurz, Kayſerswurz.** Intelligitur *Imperatoria major* C. B. Proveniunt in locis montoſis, noſtris Alpibus, etiam in Styria. *Sunt nervinæ, alexipharmacæ, carminativæ & diureticæ. Præferuntur a C. Hoffmanno, Angelicæ & Zedoariæ, præſertim in colicis doloribus; ad quartanam, hydropem & febres diuturnas, non habere ſibi parem, & divinum eſſe remedium, perhibet. Ad urinam pellendam, infuſum theiforme, & in clyſtere, ad partum facilitandum, laudantur.*

Oxylapathi. Vide Rad. Lapathi acuti.

Palmæ Chriſti, Orchidis palmatæ, Satyrii Baſilici, *Racine de Palme de Chriſt*, **Creutzblumen-Wurzel.** Naſcitur in humidis pratis. *Cum Satyrio vel Orchide rotunda conveniunt; alii ad febrem quartanam & maniam commendant.*

Pareiræ bravæ, Ambutua, Butua, Ciſſampelos foliis peltatis cordatis emarginatis, Linn. *Racine de Pareira brava*, **Americaniſche Grießwurzel.** A Braſilianis hæc planta *Caapeba*, a Luſitanis *Pareira brava*, quod vitem ſylveſtrem notat, vocatur. Planta in America, & præſertim in Braſilia naſcens, juvencula exiſtit ſarmentoſa & tortuoſa, arbores vicinas ſcandit, vel ſuper terram repit, annoſa vero craſſitie rudentes navium adæquat. Radices juniores & minores foris coloris e cinereo ſunt nigricantis; annoſiores & majores, quæ ſæpius ad craſſitiem brachii perveniunt, extrinſecus plane nigricant, intrinſecus vero colorem habent ex fuſco luteum, & ſaporem dulcamarum. Eligendæ ſunt radices craſſiores, non carioſæ. *Vim habent demulcentem & diureticam; hinc in doloribus ſpaſticis, renum, pulmonum & articulorum affectibus, nec non Hydrope & Ictero bonam præſtant opem. Exhibentur tam in forma pulveris, quam in decoctis; ſunt etiam, qui ſpiritu vini eſſentiam extrahunt. Incolæ Braſiliæ unciam unam hujus radicis, cum ſalis armoniaci drachma, in menſura aquæ coquunt, & de hoc decocto ſingulis quatuor horis ægrotis hauſtum præbent. Doſis in ſubſtantia a ſcrupulo ad drachmam ſemis, in infuſo drachmæ duæ.*

Rad.

Rad. Pefaulina. Ex provincia Chinenfi Junnan adferri tradunt, & propter colorem lacteum, quem recens habet radix, a Malayis *Lac tigrinum* adpellari. Subftantia eft fpongiofa, Agarici inftar, cortice obducitur nigro. In medio lignofa fubftantia prædita eft. Nunquam ante tertium ætatis annum effodiunt. Ex viribus & denominatione judicare licet, plantam hanc non ficut aliæ lactefcentes, fuccum vehere acrem, fed potius dulcem uti Tragopogon, Scorzonera &c. *Sicca in pollinem trita albedine farinam tritici æmulatur, atque fingulari gaudet virtute confortante: hanc ob caufam hecticis, tabe confumptis & hæmoptoicis commendari folet. Acrimoniam fanguinis & humorum temperat, & tam junioribus quam fenibus proficua æftimatur. Præcipue vero gravidis, quod deliquia & naufeam abolet, datur. Confert etiam nephriticis, & illis, qui catarrhis ex acri materia cum febricula vexantur. Exhibetur in decocto, & quotidie quantum V. vel VI. vafcula porcellana, theæ forbillationi infervientia, capiunt, fumere fuadent.*

Pentaphylli, Quinquefolii majoris repentis C. B. Potentillæ foliis digitatis, caule repente pedunculis unifloris, Linn. *Racine de Quinte-feuille, de Pempedula*, Fünffingerkraut-Wurz. Proveniunt in locis arenofis. Colligantur verno tempore. *Alexipharmacæ, vulnerariæ & adftringentis funt virtutis. A* Tabernæmontano *radicibus Chinæ æquiparantur; Theriacam ingrediuntur.*

Petafitidis majoris, vulgaris rubentis, rotundiori folio, Tuffilaginis fcapo imbricato thyrfifero, flofculis omnibus hermaphroditis, Linn. *Racine de Pétafite, de grand Pas d'Ane*, Peftilenz-Wurzel, Schweiß-Wurz, neue Kraft-Wurz. Crefcunt in locis humidis, pratis uliginofis & irriguis. Colligantur primo vere. Flores Petafitidis & Farfaræ ante folia proveniunt; hinc Farfara *filius ante patrem* apud nonnullos audit. *Vis attribuitur alexipharmaca, cardiaca & anthelmintica; externe ad Bubones & maligna ulcera laudantur.*

Petrofelini vulgaris, Apii hortenfis, Apii foliis caulinis linearibus, Linn. *Racine de Perfil*, Peterfilien-Wurzel. Seruntur in hortis. *Sunt diureticæ, & radicibus quinque aperientibus majoribus adnumerantur.* Tabernæmontanus *Petrofelini ufum, gravidis, puerperis & lactantibus prohibet, ne infantes epilepfia, vel motibus convulfivis corripiantur.*

Peucedani, Fœniculi porcini, Pinaftellæ, Peucedani foliis quintuplicato-tripartitis lineari-fubulatis integerrimis, Linn. *Racine de Queue de Pourceau*, Haarftrang-Sau-Fenchel-Schwefelwurz. Sponte proveniunt in noftris Alpibus. *Refolvunt & attenuant; carminativæ, alexipharmacæ & diureticæ celebrantur. Etiam externe decoctum, ad ulcera inveterata fordida curanda commendatur.*

Phu Pontici, Valerianæ hortenfis, Phu folio Olufatri Diofcorid. C. B. Phu magni, veri, Valerianæ floribus triandris, foliis caulinis pinnatis, radicalibus indivifis, Linn. *Racine de grande Valeriane*, groffer Baldrian, Garten-Baldrian. Sunt radices oblongæ, rugofæ, fuperficie geniculatæ, digitum craffæ, multis fibris dotatæ,

tæ, foris cinerei, intus albicantis coloris, saporis acris, odoris aromatici. Effodiendæ verno tempore. Coluntur in hortis, nonnunquam in silvis occurrunt. *Habentur alexiteriæ, & ad Theriacæ confectionem requiruntur.*

Rad. Pimpinellæ sanguisorbæ, Sanguisorbæ spicis ovatis, Linn. *Racine de Pimprenelle*, Pimpernell-Wurzel, Blutkraut-Kölbleinkraut-Wurzel. Inveniuntur in incultis, & circa limites agrorum aridiorum; amant aprica & petrosa. *Virtutem habent adstringentem & vulnerariam; a Palmario contra Hydrophobiam laudantur: Equis, teste Tabernæmontano, anthelminticum præbent.*

Pimpinellæ albæ, umbelliferæ, hircinæ, Saxifragæ, Tragoselini, Pimpinellæ foliolis subrotundis, Linn. *Racine de Pimprenelle blanche, de Boucage*, Bibernell, Steinpeterlein, Pfefferwurz. Nascuntur in locis arenosis & incultis. Effodiendæ vel verno vel auctumnali tempore. Saporis sunt acris, & odorem quasi hircinum spirant. *Virtute gaudent alexipharmaca, lithontriptica, uterina, vulneraria & anticatarrhali.*

Pimpinellæ nigræ, Tragoselini minoris, *Racine de Pimprenelle noire*, schwarze Bibernelle, Blau-Wurzel. Pro varietate præcedentis habetur; gustui se minus acrem offert; recens succum fundit cæruleum, qui color cum spiritu vini per alembicum ascendit.

Plantaginis latifoliæ, Plantaginis majoris, Plantaginis foliis ovatis glabris, Linn. *Racine de Plantain*, breit Wegerich-Wurzel. Ubique occurrunt. Colligendæ auctumnali tempore. *Decoctum commendatur in febribus intermittentibus; vulnerariis potionibus & gargarismis adduntur.*

Pœoniæ, Rosæ benedictæ, regiæ, *Racine de Pivoine*, Päonien-Wurzel, Pfingstrosen-Gichtrosen-Wurzel. Præfertur illa species, quæ mas dicitur, folio splendido, nigricante. Coluntur in hortis, & primo vere, crescente luna, effodi debent. *Sunt anodynæ, antispasmodicæ, & inprimis antepilepticæ censentur, atque plerisque pulveribus antepilepticis adduntur. Dosis a granis decem ad triginta, in decocto a drachmis duabus ad unciam semis.*

Polygonati majoris, latifolii, vulgaris, Sigilli Salomonis, Geniculatæ, Genicellæ, Convallariæ foliis alternis, pedunculis axillaribus unifloris, Linn. *Racine de sceau de Salomon*, Weiß-Wurz, Schminkwurzel. In silvis & umbrosis locis proveniunt. Verno tempore effodiendæ sunt. *Ad sugillationes in forma cataplasmatis applicatæ pro specifico habentur, atque cosmetico usui inserviunt.*

Polypodii vulgaris, Filiculæ dulcis, *Racine de Polypode*, Engelsüß, Baumfarn, Eichfarn, Kropfwurz, Corallenwurz. In silvis ad radices caudicesque arborum Fagi, Quercus & Coryli nasci solent. Eligendæ sunt quercinæ, vel quæ ad caudices Quercuum reperiuntur. Coloris intus viridescentis, saporis dulcis. *Aperiunt, incidunt, ad pectoris & renum vitia, febre quartana laborantibus, & melancholicis, ex decocto,*

cto, commendantur; in podagra & arthritide efficacissimæ habentur. Veteres etiam melanagogis adscribebant. Usus est in infusis; longa coctione amara reddunt decocta. Dosis est uncia semis ad integram purgandi & drachma una reserandi scopo.

Rad. Pseudacori. Vide Rad. Acori vulgaris.

Pulsatillæ cœruleæ, Herbæ venti, Pulsatillæ foliis decompositis pinnatis, flore nutante: limbo erecto, Linn. *Racine de Coquelourde*, Küchen-Schell- Osterblumen-Wurzel. Sunt crassæ, longæ, Cardopatii modo excesæ, saporis subdulcis, acris. *Vi pollent alexipharmaca, & contra pestilentiæ contagia, virulentorum animalium ictus, cum vino potæ commendantur. Aliis earum usus internus est suspectus.*

Pyrethri officinalis, Salivalis, Dentariæ, Buphthalmi caulibus simplicissimis unifloris, foliis pinnato-multifidis, Linn. *Racine Salivaire, ou de Pyrethre*, Bertram- Zahnwurz, Speichelwurz, St. Johanniswurz. Sunt Pyrethri, flore Bellidis, radices, ex calidioribus regionibus allatæ. *Incidunt & attenuant; raro interne adhibentur. Piperis instar acres sunt; ad linguæ Paralysin, & ad dentium dolores masticatæ præcipue commendantur.* Ettmüllerus *singularem virtutem, externe cum pinguedine coturnicis, membro, generationi dicato, adhibitis adscribit stimulantem.* Raro in officinis nostris vera Pyrethri Radix invenitur. Plerumque pro ea *Radix Ptarmicæ*, quæ viribus multo est inferior, substituitur.

Quinquefolii. Vide Rad. Pentaphylli.

Raphani rusticani, Raphani rustici, Raphani marini, Armoraciæ, Cochleariæ folio cubitali, Tournefort. Cochleariæ foliis radicalibus lanceolatis crenatis, caulinis incisis, Linn. *Racine de grand Raifort*, Meer-Rettich. *Coluntur in hortis, & plantis antiscorbuticis adnumerantur. Calculosis, hydropicis, verminosis & mensium vitiis laborantibus, commendari solent.*

Rhabarbari Monachorum, Lapathi latifolii hortensis, Rumicis sativi, *Racine de Rhubarbe des Moines*, Münchs-Rhabarbara. Coluntur in hortis. *Multum cum Rhabarbaro vero conveniunt, magis vero adstringunt.*

Rhabarbari veri, Rhabarbari lanuginosi, sive Lapathi Chinensis longifolii, *Racine de Rhubarbe*, edle Rhabarbara, wahre Rhabarbara. Lapathum præstantissimum, Rhabarbarum officinale Munting. Ob florem monopetalum, campaniformem, multifidum, proprium genus constituit *Bœrhave Ind. pl.* part. II. p. 84. A *Tournefortio* ad plantas flore monopetalo, campaniformi, multifido, refertur. *Linnæus Rhabarbarum Sinense, folio crispo, flagellis rarioribus & minoribus Ammanni* pro vero habet Rhabarbaro & in sua materia medica *Rheum foliis subvillosis* adpellat. Sed *Gleditschius* hanc ad viliores species amandat, & in suo Verzeichnuß der gewöhnlichsten Arzneygewächse, p. 305. genuinam Rhabarbari speciem fusius, sed non satis botanice, describit. Patriam agnoscit Chinam,

nam, unde per reliquas Asiæ regiones ad nos pervenit. Eligendum est Rhabarbarum, quod rarum existit, & minorem stipticitatem habet, quod inter mandendum glutinosum est, cum levi adstrictione, & croceæ tincturæ; varii coloris, dilute ex carneo colore rubens. Frusta nodosa minora præferuntur majoribus, quæ sæpius intus putrescunt & nigrescunt. Hodie etiam radices in taleolos dissectæ advehuntur, quæ reliquis præferri merentur. Sit mediocriter ponderosum & non cariosum. *Vires vere habet polychrestas, quas recensere nimis longum esset.* Tilingius *integrum scripsit tractatum, sub titulo* Rhabarbarologiæ. *Unicum monemus: Rhabarbarum assumtum urinam tingere flavo colore, quod juvenes practici, ne in urinarum examine hallucinentur, notent.*

Rad. Rhapontici officinalis, Lapathi Alpini folio subrotundo J. C. Lapathi hortensis rotundifolii C. B. Rumicis floribus hermaphroditis, valvulis integerrimis unica granifera, foliis cordatis, Linn. *Racine de Patience grande, de Rhapontic*, gemeine Rhapontic. Sunt unius vel duorum pollicum crassitie, extus flavæ, intus sicut Rhabarbarum verum variegatæ, saporis amaricantis adstringentis. Reperiuntur nonnunquam crassæ proxime ad formam & magnitudinem Rhabarbari veri accedentes; distinguuntur vero odore, qui non ita gravis, sapore magis adstringente & glutinoso, atque, quod masticatæ, salivam colore non ita intense flavo, sicut Rhabarbarum, inficiant. Coluntur in hortis, & sponte in Styriæ & Austriæ alpibus proveniunt. *Alvum, ad drachmam unam usque vel duas exhibitæ, solvunt. Commendantur vulneratis, ictericis & ab alto lapsis.*

Rhapontici veri, Rhei foliis glabris, Linn. *Racine de Rapontic*, wahrhafte, gerechte Rhapontic. Sunt oblongæ, pollicis crassitie, coloris foris fusci, intus crocei, substantiæ raræ & laxæ, saporis amaricantis subadstringentis, parum glutinosi, odoris haud ingrati. Planta inter *Lapatha* a nonnullis ponitur; *Tournefortius* vero, ob florem monopetalum, campaniformem, multifidum, proprium inde genus constituit: hinc inde, eandem cum Rhabarbaro vero plantam esse, multi, quibus etiam *Linnæus* annuit, autumant, & non nisi loco natali & radicibus minoribus distinctam produnt. Raro in officinis reperiuntur, & loco Rhapontici veri, plerumque radices *Centaurii majoris*, quod *Rha capitatum*, sive *Rhaponticum Helenii folio* appellant, prostant. *Optime igitur, si Rhaponticum verum præscribitur, Rhabarbarum verum orientale substituitur, cum quo etiam ratione virium convenit.*

Rhodiæ, Rosariæ, *Racine de Rhodus*, *Racine sentant les Roses*, Rosenwürz. Planta sub nomine *Anacampseros, radice rosam spirante, majoris, a Tournefort.* describitur. A *Boerhavio*, *Thelephium, radice rosam spirante majus, foliis cæsis, minus serratis*, vocatur. Nascuntur in alpibus. *Vim habent subadstringentem, & tam interne sumtæ, quam externe, fronti cum aceto applicatæ, ad Cephalalgiam laudantur.*

Rubiæ tinctorum, sativæ majoris, Erythrodani Raji, Rubiæ foliis lenis, Linn. *Racine de Garance*, Färber-Röthe-Wurzel. Coluntur copiose fere per totam Germaniam & Galliam. *Vulneraria sunt & radicibus quinque aperientibus minoribus adsociantur. Propter traumaticas*

maticas vires a Turcis per excellentiam Baya, i. e. Balſamum, *vocantur. Uſus maximus in arte tinctoria. Decoctum animalibus junioribus propinatum oſſa infecit rubedine.*

Rad. Ruſci, vide Rad. Bruſci.

Salab. Sunt radices *Orchidis Perſicæ* unifoliæ bulboſæ, ſubſtantia quaſi cornea, ſaporis glutinoſi. *Linnæus* plantam adpellat: *Orchidem bulbis indiviſis, nectarii labio quadrifido crenulato, cornu obtuſo.* Sinenſes & Perſæ magni pendunt has radices & illis vim adſcribunt aphrodiſiacam, atque fere easdem virtutes, quas Japonenſes de ſua *Ginſeng* prædicant. Drachma una hujus radicis in pulverem trita, atque aquæ fontanæ unciis octo macerata, leni calore, fere tota in gelatinam vel mucilaginem ſolvitur, quæ acrimoniam bilioſam in inteſtinis hærentem mitigat & dolores demulcet; hinc inde non ſolum dyſentericis, ſed etiam ad colicos dolores & convulſiones infantum commendantur. B. *Geofroy* docuit etiam noſtratis orchidis radices ad modum radicum Salab præparare, atque ablato cortice, in aqua fontana frigida, per aliquot horas macerare, poſtea parum coqui, & filo, mediante acu trajecto, appenſas in aëre calido ſiccare jubet: ſic quaſi corneam & ſemi diaphanam acquirunt faciem, atque in pulverem tritæ & aqua fervida dilutæ, pariter, ſicut perſicæ, in mucilaginem abeunt. *Pro una doſi ſufficiunt grana XXIV.*

Saniculæ, Saniculæ officinarum, vulgaris, Diapenſiæ, Saniculæ foliis radicalibus ſimplicibus, floſculis omnibus ſeſſilibus, Linn. *Racine de Sanicle*, Sanickelwurzel, Bruchkrautwurz. Indigena eſt planta, & in ſilvis naſcitur. *Folia & radices leniter adſtringunt, & decoctis adduntur vulnerariis; commendantur etiam hernioſis.*

Sanley. Sunt radices *Acori veri paluſtris.* Creſcunt in regno Chinenſi circa urbem *Canton* in provincia *Suchuan*, ubi recentes in tenues taleolos ſciſſæ, ſiccatæ, in plumbeis receptaculis, uti herba Thee, ne virium jacturam faciant, aut ab aëre marino corrumpantur, aſſervantur. *Apud Chinenſes magno habentur pretio, ob plurimas, quibus pollent, virtutes medicas. Præcipue laudatur vis earum in febribus malignis & morbis contagioſis. Dari ſolet in pulvere a granis XX. ad XL. bis vel ter de die cum vehiculo idoneo. Serviunt etiam hæ radices uſui externo ad morſus animalium venenatorum, atque pulvis vino ſubactus, parti affectæ adplicatur.* Plura *Acta Phyſico-Medica Vol. IV.* habent.

Saponariæ majoris lævis, C. B. Lychnidis Saponariæ dictæ, Saponariæ calycibus monophyllis cylindraceis, foliis ovato-lanceolatis, Linn. *Racine de Saponnaire, ou de Savonniere*, Seiffenkrautwurzel. Juxta rivulos & foſſarum margines creſcunt. Radices primo vere effodiendæ. *Vires ſunt ſudoriferæ, attenuantes, aperientes & diureticæ, ac in morbis ſeroſis, pectoris, lue venerea & menſibus ciendis commendari merentur.* Stahlius *radices Saponariæ, Sarſaparillæ radicibus longe præferendas eſſe, autumat.*

Sarſaparillæ, Salſaparillæ, Zarzaparillæ, Smilacis caule angulato aculeato, foliis dilatato-cordatis inermibus, Linn. *Racine de Sarcepareille, de Salſepareille*, Sarſaparill. Sunt *Smilacis viticulis*

ticulis asperis Peruvianæ, folio hederaceo lævi. Smilax caule angulato aculeato, foliis ovatis, acutis, inermibus; vel *Smilax viticulis asperis Virginiana, folio hederaceo lævi. Zarza nobilissima. Hort. Lugd. Royen.* Ex multis Americæ provinciis, Peru, Mexico, Virginia & Brasilia advehuntur. Eligendæ sunt radices recentes, coloris foris obscurioris, intus albicantis, quæ non facile franguntur, nec cariosæ sunt; præferuntur, quæ calami scriptorii crassitiem habent. *Temparatissima est radix, & in morbis lymphæ bonam præstat opem, longam vero exposcit coctionem, vel macerationem.*

Rad. Satyrii, Cynosorchidis latifoliæ C. B. Orchidis bulbis indivisis, nectarii labio integerrimo lanceolato, cornu longissimo, petalis patentibus, Linn. *Racine de Satyrion*, **Stendelwurz, Knabenkrautwurz.** Radices *Orchidis* & *Satyrii* hodie confunduntur, atque sæpius una pro altera sumitur. A veteribus vero distinguebantur, ita ut species, quæ radicem bulbosam, eamque geminam obtinerent, *Orchides*, quæ vero tantum unicam, *Satyria*, appellarentur. Differunt etiam ab illa specie, quæ *Palma Christi* vocatur, & radices multifidas habet. Nascuntur in pratis humidis, colliguntur ineunte vere. *Radices Satyrii, virtute multum cum illa Persica radice*, Salab *dicta, convenire*, Degnerus *in Dissertatione* de Dysenteria contagiosa biliosa, *perhibet; quæ & celeberr. & illustr.* Hallerus *confirmat.* Muntingius *ad spasmos & convulsiones nervorum, fluorem album, & hæmorrhagias uteri commendat. Vulgo pro aphrodisiacis habentur, & ad* Electuarium Diasatyrium *expetuntur.*

Saxifragiæ albæ, Saxifragiæ rotundifoliæ C. B. radice tuberosa, Saxifragæ foliis reniformibus lobatis, caule ramoso, radice granulosa, Linn. *Racine de Saxifrage*, **weisse Steinbrechwurz.** Proveniunt in pratis & collibus humidis. Ordinario in officinis sub nomine seminum Saxifragiæ veniunt, magnitudine semen Coriandri æquantes. *Resolvunt, & humores viscidos attenuant; hinc ad pectoris, renum & vesicæ vitia commendantur.*

Scillæ, Squillæ, Scillæ rubræ, sive Pancratii veri, Scillæ radice tunicata, Linn. *Racine de Scille, Oignon marin*, **Meerzwiebel, Mauszwiebel.** Sunt species *Ornithogali maritimi*, radice rubra *Tournef.* magnitudinis variæ, aliquando duorum pugnorum, e plurimis squamis, lamellatim, ceparum instar, sibi incumbentibus compactæ, inferius multis fibris donatæ, extus rusæ, quæ ordinarii sunt usus, albæ rarioris. Utræque saporis amari & acris, odoris nullius. Nascuntur in locis maritimis arenosis Lusitaniæ, Hispaniæ, Siciliæ. Flores, hyacyntho stellari similes, in spica crescentes, antequam folia apparent, emergunt. Crudæ raro, præparatæ vero sæpius in usum vocantur. Vide *Scilla præparata, Parte II. Pharm. Wirt. Scilla alba mitior habetur rubra. Dari squillam esculentam nonnulli adstruunt.*

Scorzoneræ, Latifoliæ, Sinuatæ, Serpentariæ, Scorzoneræ caule subnudo unifloro, Linn. *Racine de Scorzonnere*, **Scorzoneraewurzel, Schlangenwurzel.** Scorzonera a voce Catalonica *Escorzo, Vipera*, cujus morsui & assumta, & externe applicata, mederi creditur.

creditur. Coluntur in hortis. *Tam alimentum, quam medicamentum, blandum, diaphoreticum & alexipharmacum præbent.*

Rad. Scrophulariæ, nodoſæ fœtidæ, vulgaris & majoris, Ficariæ, Ferrariæ, Caſtrangulæ, Scrophulariæ foliis cordatis, caule obtuſangulo, racemo terminali, Linn. *Racine de Scrophulaire*, Braunwurz, Saukrautwurz, Feigwarzwurz. Naſcuntur in locis humidis, circa rivulos & foſſas. Verno tempore colligi debent. *Vulneraria ſunt & inciſivæ, ſed odoris & ſaporis ingrati, amari.*

Seneka, Senegar, Senegan, Polygalæ caule ſimpliciſſimo, foliis ovato-lanceolatis erectis alternis integerrimis, racemo terminali erecto, Linn. *Racine Seneka*, Seneka, Senegar, Virginiſche oder Penſylvaniſche Klapper-Schlangenwurzel. Eſt radix perennis ſemi ſpithamam vel etiam ſpithamam longa, variæ pro ætate craſſitiei, utplurimum digitum circiter minimum craſſa, varie contorta, in plures ramos divaricata, fibris ſtipata lateralibus, & margine veluti membranaceo extuberante, ſecundum longitudinem decurrente, foris ſublutea, intus alba, ſapore acri amaricante, nonnihil aromatico prædita. Adfertur ad nos ex Virginia, Carolina, Marylandia, Penſylvania & hujus provincia Senega. *Remedium apud Virginiæ incolas eſt ad morſus viperæ caudiſonæ, pleuritidem, peripnevmoniam, aliasque febres phlogiſticas. In officinis olim non uſitata fuit Polygala; exemplo vero Virginienſium, Pariſienſes Medici noſtram exhibuere, eventu feliciſſimo & eodem, licet vi debiliori gaudeat. Vomitus & catharſis, quandoque hoc remedio benigne cientur, idque ſatis feliciter. At ſi æger admodum debilitatus fuerit, nec vomitum facile pertulerit, emeſin ſiſtent abſorbentia quævis teſtacea.*

Paratur Eſſentia ex radicum Seneka unciis tribus, Valerianæ ſylveſtris uncia una ſemis, Vini Canarienſis libris duabus. Doſis tria cochlearia ſtatim poſt venæſectionem, quæ doſis ſingulis ſex horis repetenda.

Serpentariæ Virginianæ, Viperinæ, Colubrinæ, Contrayervæ Virginianæ, Ariſtolochiæ caulibus infirmis anguloſis flexuoſis, foliis cordato oblongis planis, floribus recurvis ſolitariis, Linn. *Racine Serpentaire*, *Racine Viperine de Virginie*, Virginiſche Schlangen-Wurzel. Planta ad ariſtolochiarum claſſem refertur, atque *Serpentaria* ſive *Piſtolochia flore atro purpureo, in terræ ſuperficiem procumbente, foliis cordiformibus* a *Clayton in flora Virginica*, vocatur. Apud *Gronovium*, *Ariſtolochia, caulibus infirmis, anguloſis, flexuoſis, foliis cordato oblongis, planis, floribus recurvis, ſolitariis*, audit. Plerumque tota planta, in faſciculos ligata, ad nos pervenit. Radices ſunt tenues, fibroſæ, ſaporis aromatici, odoris camphorati, vel ad *Valerianæ* accedentis, gratioris tamen. *Vires alexipharmacæ, balſamicæ, anticatarrhales, carminativæ, diureticæ, & uterinæ, celebrantur.*

Sigilli Salomonis, vide Rad. Polygonati.

Spicæ Celticæ, Nardi Celticæ, Alpinæ, Valerianæ Celticæ, Tournefort. Valerianæ floribus triandris, foliis ovato-oblongis

obtusis integerrimis, Linn. *Racine de Nard Celtique*, Celtischer Nardus, Magdalenen-Kraut, Magdalenen-Blumen. In officinis quidem ad flores referuntur; accuratius vero examinatæ, sunt radices cum foliis, quæ in Alpibus Tyrolensibus, Styriacis & Ligusticis crescunt. Eligendæ sunt odoris aromatici, jucundi, radiculis numerosis cohærentes, haud fragiles & plenæ. *Alexipharmacæ, uterinæ & diureticæ sunt. Ad Theriacæ confectionem adhibentur. Valerianæ officinarum viribus æquiparari imo præferri meretur.*

Rad. Spicæ Indicæ, Nardi Indicæ, Graminis Cyperoidis aromatici Indici, Laguri paniculæ racemis supra decompositis proliferis, Linn. *Racine de Spicanard*, Indianische Spicanard. Radices sunt longæ, fungosæ, digiti crassitie & longitudine, ex nervosis quasi filamentis convolutæ, & congestæ, colore ex fusco rufescente, saporis amari aromatici. Ex India orientali ad nos advehuntur. Eligendæ recentes, leves, coma longa præditæ, Cyperum redolentes. *Usus præcipuus est ad Theriacæ confectionem, ad menses ciendos, vermes necandos; carminativæ, stomachicæ & nephriticæ etiam habentur.*

Squamariæ, vide Rad. Dentariæ.

Succisæ, vide Rad. Morsus Diaboli.

Taraxaci, Dentis Leonis, Leontodontos calyce inferne reflexo, Linn. *Racine de Pisse en Lit, Pissenlit, ou de Dent de Lion*, Pfaffenröhrlein, Löwenzahn, Löwenkrautwurz. Ubique occurrunt. Colligendæ primo vere. *Cum Cichorii radicibus conveniunt, sanguinem purificant, vulnerariæ, aperitivæ & diureticæ sunt.*

Tormentillæ, Heptaphylli, Tormentillæ silvestris, Tormentillæ caule erecto, Linn. *Racine de Tormentille*, Tormentill-Rothwurz, Blut- und Ruhrwurz. Proveniunt in arenosis locis. *Adstringunt, vulnerariæ & alexiteriæ sunt. Decoctum, roseum quasi odorem spirat, & ad tonum ventriculi & intestinorum deprædicatur. Quia vero fortius adstringit, non saturatum, sed dilutum exhiberi debet. Etiam in gargarismatibus & collutionibus, ad dolores & dentium vacillationem, usus est.*

Trifolii fibrini, aquatici, antiscorbutici, Menyanthis foliis ternatis, Linn. *Racine de Trefle de Castor*, Biberklee- Wasser- und Scharbocksklee-Wurzel. Rarioris sunt usus. In locis paludosis proveniunt. *Easdem vires, quas foliis, adscribunt; efficaciora vero folia habentur. Lapponiæ incolis, exsiccatæ, tam pro pabulo pecorum, quam, urgente annonæ sævitia, cum farina mixtæ, panificio inserviunt; panis vero inde paratus, admodum amarus & detestabilis est, monente Linn. Flor. Lappon.*

Turbith, Turpethi, Convolvuli foliis cordatis angulatis, caule membrano quadrangulari, Linn. *Racine de Turbit*, Turbit-Wurzel. Advehuntur ex Insula Ceylon & Malabaria, ubi in locis opacis, humidis, ad fossarum margines, aliisque locis silvestribus proveniunt. Eligendæ sunt resinosæ, albicantes, non cariosæ. *Tormina*

Tormina excitare solent, nec temere gravidis exhibendæ sunt; hydropicis optime & mirifice conveniunt. Dosis scrupulus unus, ad duos, vel drachmam unam.

Rad. Tussilaginis, vide Rad. Farfaræ.

Valerianæ palustris, vel silvestris montanæ, quæ etiam pratensis vocatur, *Racine de Valeriane*, kleiner Baldrian, Kazenwurzel, Augenwurzel. Indigenæ sunt, posterior priori præfertur. Colliguntur verno tempore. *Viribus sunt alexipharmacæ, emmenagogæ, uterinæ, antarthriticæ & diureticæ, ac specifice ad ophthalmiam & epilepsiam commendantur.*

Victorialis longæ, Victorialis maris, Allii Alpini, Allii montani latifolii maculati, Allii caule planifolio umbellifero, umbella globosa, filamentis simplicibus corolla longioribus, Linn. *Racine de Victorialis longue*, lange Siegwurzel, Allermanns-Harnisch-Wurzel, Schlangen-Knoblauchwurzel. Proveniunt in alpibus Tyrolensibus. *Raro in medicina inserviunt; mulierculæ contra veneficia & magicas incantationes in usum vocare solent.*

Victorialis rotundæ fœminæ, Gladioli foliis ensiformibus, floribus uno versu dispositis, purpureo-rubentibus C. B. Gladioli foliis ensiformibus, floribus distantibus, Linn. *Racine de Victorialis ronde*, runde Siegwurz, Siegwurzweiblein, Acker-Schwertel. Apud nos coluntur in hortis; in regionibus calidis sponte inter segetes occurrunt. Utriusque Victorialis radices corticem fibrosum, lamellatum & quasi reticulatum habent, odorem alliaceum & nonnihil quoque saporem. *Rarissimi in medicina sunt usus; externe ad emolliendos tumores adhibentur.*

Vincetoxici, vide Rad. Hirundinariæ.

Ulmariæ, vide Rad. Barbæ caprinæ.

Urticæ, Urticæ majoris urentis, vulgaris, Urticæ dioicæ, foliis oblongo-cordatis, Linn. *Racine d'Ortie*, Nesselwurz, Brennesselwurz. *Vim habent diureticam & sanguinem depurantem; specifice ad mictum cruentum commendantur.*

Zedoariæ, vide Aromata.

Zinziberis, vide Aromata.

CAPUT II.

DE HERBIS ET FOLIIS.

Herba Abrotani maris angustifolii, Artemisiæ foliis ramosissimis setaceis, caule erecto fruticoso, Linn. *Auronne ou Garderobbe le mâle*, Stabwurz, Gartheyl. Colitur in hortis. Colligenda Augusto. *Cum Absinthio Pontico, cujus est succedaneum, convenit, & habetur balsamica, uterina, anticterica, anticachectica, & contra morsus animalium venenatorum laudatur.*

Herba Abſinthii Pontici, Romani, nobilis, tenuifolii, incani, hortenſis, Artemiſiæ foliis compoſitis multifidis: ſubtus tomentoſis, floribus ſubrotundis nutantibus: receptaculo nudo, Linn. *Abſinthe Romain*, *Abſince Pontique*, Welſcher, Römiſcher Wermuth. Colitur in hortis; ſponte provenit in Ponto, mitius eſt Abſinthio vulgari. *Vis ſtomachica, anticachectica, anthelmintica notoria eſt, & ſpecifica diuretica ab Hermanno adſcribitur.*

Abſinthii vulgaris, Artemiſiæ foliis compoſitis, multifidis, floribus ſubgloboſis pendulis, receptaculo pappoſo, Linn. *Abſinthe*, *Abſince*, *Aluine*, gemeiner Wermuth. Colitur in hortis, & nonnunquam ſponte provenit. *Viribus cum antecedente convenit; adſcribitur etiam vis anodyna. Externe ſuccus vel decoctum ad ulcera inveterata, putrida & ſcabiem, ſuffitus vero auribus exceptus ad otalgiam commendatur.*

Acetoſæ, Oxalidis, Acetoſæ pratenſis vulgaris, *Ozeille*, *ou Oſeille*, *Acetenſe*, Sauerampfer. *In decoctis & juſculis medicatis adhibetur, bilem temperat & antiſcorbutica eſt.*

Acetoſellæ, Allelujæ, Trifolii acetoſi, Oxytriphylli, Oxalidis ſcapo unifloro foliis ternatis, radice ſquamoſo-articulata, Linn. *Oſeille ſauvage*, *Alleluja*, Sauerklee, Buchampfer, Herzklee. Provenit in ſilvis, circa radices fagorum. Colligitur Majo. *Saporem acidum gratum præbet. E ſucco plantæ paratur Syrupus & Sal eſſentiale.*

Acmellæ, Attmellæ, Admellæ, Acemellæ, Achmellæ, Verbeſinæ foliis oppoſitis lanceolato-ovatis petiolatis ſerratis, pedunculis unifloris dichotomiæ caulis, Linn. *Acmelle*, Indianiſch Harnkraut. Sunt folia *Bidentis, urticæ folio, Ceylanicæ*, vel *Chryſanthemi Zeylanici flore luteo, Lamii folio.* Naſcuntur in Ceylon Inſula. *Virtus adſcribitur huic plantæ lithontriptica, diaphoretica, anodyna & humores viſcidos attenuans; ſpecifice etiam ad fluorem album commendatur. Bibitur ceu apozema; datur etiam in ſubſtantia. Infuſum nunquam abſque Liquiritia, Syrupo de Althæa, vel ſimili quopiam, quod acrimoniam foliorum temperat, propinari debet. Pretioſa eſt medicina, cum unciam unam pro quatuor imperialibus divendant Batavi; propterea commode noſtram Bidentem, Lamii vel Urticæ folio, quæ fere eaſdem vires habet, huic pretioſæ ſubſtitui poſſe, cum clariſſimo Nebelio cenſemus.*

Aconiti, Napelli, Aconiti foliorum laciniis linearibus, ſuperne latioribus linea exaratis, Linn. *Cappe de Moine*, Eiſenhütlein. Sponte creſcit in Helvetia, Bavaria, Gallia. Apud nos in hortis ornamenti gratia colitur. Planta hæc ſemper pro venenata, & quidem jure, habita, procul ab officinis pharmacevticis abeſſe jubebatur. Introduxit eam Celeberrimus *Stærkius.* Poſtquam extractum ejus Saccharo palliatum in minutiſſima doſi deprehendit, non ſolum *innocuum, ſed etiam in tumoribus ſcirrhoſis, tophis nodisque emolliendis; in atrociſſimis articulorum partiumque induratarum doloribus ſopiendis & ulce-*

ulceribus cacoethicis & rebellibus depurandis & firma cicatrice consolidandis proficuum.

Herba Adianti, Adianti albi, Rutæ murariæ, Paronychiæ, Matth. Asplenii frondibus alternatim decompositis: foliolis cuneiformibus crenulatis, Linn. *Adiante blanche*, Mauer-Rauten, Stein-Rauten. E scissuris & juncturis vetustorum murorum, in locis umbrosis provenit. *Vim habet diureticam, ad rachitidem & enterocelas puerorum, specifice commendatur.*

Adianti aurei, Polytrichi aurei, Musci capillacei majoris, Tournefort. Polytrichi capsula parallelipipeda, Linn. *Percemousse*, Golden Wiederthon. In silvis provenit, & ad muscos pertinet. *Raro in medicina in usum vocatur. Refertur inter antimagicas herbas.*

Adianti nigri, foliis Coriandri, Linn. Capilli Veneris, *Capillaire, Cheveux de Venus*, Frauen-Haar, Venus-Haar. In Languedocia, circa montem Pessulanum, multus ejus est proventus. *Incidit & attenuat, pulmonica & diuretica est. Paratur ex hac plantula syrupus ille celebris* Syrop capillaire.

Agrimoniæ, Lappulæ hepaticæ, Eupatorii veterum, Hepatorii, Agrimoniæ foliis pinnatis, fructibus hispidis, Linn. *Aigremoine*, Odermenig, Leberkletten, Steinwurz. Circa agrorum & viarum margines provenit. Majo & Junio colligenda. *Vulneraria est, atque hepaticis & lienosis dicata, ad urinæ incontinentiam & renum ulcera commendatur.*

Alceæ, Alceæ vulgaris, Malvæ caule erecto, foliis multipartitis scabriusculis, Linn. *Alcée, ou Mauve sauvage*, Sigmars-Simeons-Kraut, Fellriß. Differt a Malva foliis divisis & profundius incisis; provenit in incultis. *Viribus cum Malva convenit; laudatur inprimis ad nodos & tumores scirrhosos mammarum, de cancro ipso suspectos, in cataplasmate.*

Alchimillæ majoris, Pedis Leonis, Leontopodii, Alchimillæ foliis lobatis, Linn. *Pied de Lion*, Sinnau, Löwenfuß, Frauenmantel, grosser Sanicul. Crescit in pascuis & pratis humidis. *Vulneraria est & adstringit.*

Alliariæ, Alliastri, Erysimi foliis cordatis, Linn. *Alliaire, Herbe des Aux*, Knoblauchkraut, Läuchelkraut. In dumetis & juxta sepes provenit. Mense Majo colligenda. *Folia recentia contrita Allium redolent & viribus cum Scordio conveniunt. Ad gangrænam, & ulcera cancrosa a Bœrhavio commendatur.*

Alsines mediæ, Morsus gallinæ, Alsines foliis Trissaginis, Alsines petalis bipartitis, foliis ovato-cordatis, Linn. *Morgeline*, Hünerscherben, Vogelkraut. Ubique provenit, & etiam hyeme viret. *Externe ad ulcera & scabiem adhibetur; interne sumta refrigerat & atrophia laborantibus commendatur.*

Herba Althææ, Bismalvæ, Ibiſci, *Guimauve*, Eybiſchkraut, Heylkraut. Colitur in hortis. *Adnumeratur herbis quinque emollientibus.*

Anagallidis maris, flore phœniceo, Anagallidis foliis indiviſis, caule procumbente, Linn. *Morgeline*, *Mouron*, *Anagallis le mâle*, Gauchheil, Collmarkraut, Vogelkraut, Hünerdarm. Creſcit in vinetis & hortis. *Adſcribitur vis ſingularis antimelancholica, antepilepta & antimaniaca. Antiquatam contra morſum canis rabidi virtutem impreſſa, publica autoritate divulgata, reſtituere videntur.*

Anethi hortenſis, Anethi fructu compreſſo, Linn. *Anet*, Dillkraut, Dill, Garten-Dill. Seritur in hortis. *Raro herba ſicca, niſi forſan in clyſteribus & pediluviis, in uſum vocatur.*

Anſerinæ, Argentinæ, Argentariæ, Potentillæ, Potentillæ foliis pinnatis, caule repente, Linn. *Argentine*, Genſerich, Gänßkraut, Silberkraut. Juxta ſepes & vias occurrit. Colligitur menſe Junio. *Refrigerat, adſtringit & vulneraria eſt.*

Antirrhini, majoris folio longiori, C. B. Antirrhini corollis acaudatis, calycibus flores ſuperantibus, Linn. *Muffle de Lion, de Veau*, Kalbsnaſe, Löwenmaul, Sterckkraut, Dorant. Colitur in hortis. *Virtute gaudet diuretica, & herbis antimagicis adnumeratur.*

Apalachines, Paraguay, *Thée de la Mer du Sud.* Angl. *Caſſio-berry-buſch*, *Caſſina* Floridanorum. Species eſt *Alaterni*, & ſub nomine *Apalachine* ante aliquot luſtra in Gallia celebris fuit. Ab aliis frutex *Alaternoides lauri ſerrato folio* appellatur. Non ſolum in America, ſed & in Africa reperitur. Apud Americanos magni æſtimatur, & eorum fere unicum ſolatium eſt. Hinc quotannis, ſicut apud nos, ad fontes ſalutares, ita apud illos, certo anni tempore, ad ripas maris, ubi frutex copioſe provenit, magnus eſt confluxus. Infundunt folia recentia aqua fervente & in circulo accumbentes vas hoc infuſo repletum unus alteri porrigunt. Hoc plerumque per tres dies inſequentes continuare ſolent, atque interim quilibet quantitatem horum foliorum ſecum domi transportandam colligit. *Vires hujus infuſi ſunt emeticæ, & absque omni moleſtia ventriculum purgat.*

Ex effectu indoles plantæ, quæ ad Thymelæam refertur, cognoſcitur. Ipſi etiam Americani plantam olim fuiſſe venenatam, ſed ex benedictione S. Bartholomæi ſalutarem nunc habere effectum, ſibi perſuadent. Præcipue Metallicolis & Peruani regni circa celebres illas fodinas montis Potoſi incolis ſalubris eſt medicina. Folia hæc & eorum infuſum intenſe ſunt amara. Apud Hiſpanos audiunt *Yerba de Palos* & *Yerba de Camini.* Præferri ſolent illa, *Yerba de Camini*, quæ & ab Anglis *Paraguay* vocantur: frutex vero, qui *Yerba de Palos* profert, *Caſſio-berry-buſch* inſignitur.

Ariſtolochiæ, Piſtolochiæ dictæ C. B. Ariſtolochiæ polyrhizæ J. B. Ariſtolochiæ foliis cordatis crenulatis petiolatis, floribus ſolitariis, Linn. *Ariſtoloche menue*, *Sarraſine*, *Ratelou*,

Oſter-

Oster-Luceykraut. Nonnunquam in vinetis occurrit; colitur etiam in hortis. *Vulneraria habetur, & plerumque a veterinariis, præsertim ad equorum ulcera, adhibetur.*

Herba Arnicæ, Ptarmicæ montanæ, Doronici, Plantaginis folio, *Plantain des Montagnes*, Fallkraut, Lucianskraut. Vide *Radices* Arnicæ.

Artemisiæ vulgaris, caule & flore purpurascentibus, Artemisia rubra, *Armoise ou Arsemise rouge*, rother Beyfuß, rother Buck. Est varietas sequentis.

Artemisiæ albæ vulgaris, caule ex viridi albicante, Artemisiæ foliis pinnatifidis planis laciniatis floribus erectis, Linn. *Armoise blanche*, weisser Beyfuß, weisser Buck. Sponte proveniunt. *Alba & rubra virtutibus conveniunt, & inter plantas seu herbas vulnerarias & uterinas numerantur. Ex Artemisia Chinensi paratur illa lanugo, quæ* Moxa *dicitur, & in curatione podagræ per ustionem, apud orientales gentes, celebre est remedium.*

Asari, Nardi silvestris, rusticæ, *Cabaret*, *Oreille d'homme*, Haselwurzkraut. Nascitur in dumetis & circa caudices Corylorum, perpetuo viret. Colligenda Majo & Junio. *Vim habent folia radicis; mitiora tamen sunt, & in parva dosi diureticum & emmenagogum præbent insigne: raro tamen, ob nauseam & vomitus, quos excitare solent, in usum vocantur, nisi in pulveribus errhinis & pediluviis. Fortiori coctione vim emeticam & purgantem deponunt.*

Asplenii, vide Herba Ceterach.

Auriculæ muris, vide Herba Pilosellæ.

Basilici, Ocymi vulgatioris, medii, magni, Ocymi foliis ovatis glabris, Linn. *Basilic*, Basilgen, Basilienkraut. Colitur in hortis. *Cephalica & uterina est.*

Beccabungæ, Anagallidis aquaticæ, folio subrotundo C. B. Veronicæ aquaticæ, Veronicæ racemis lateralibus, foliis ovatis planis, caule repente, Linn. *Becabunge*, Bachbungen, Wasserbungen. In fossis, palustribus & rivulis provenit. Colligenda primo vere. *Siccata raro in usum venit; recens antiscorbuticis adnumeranda est. Scirrhis viscerum resolvendis, ipsique podagræ, longum hujus plantæ usum, opposuit Bœrhavius. Succus ad integros scyphos, vel solus, vel cum sero lactis mixtus, exhiberi potest.*

Belladonnæ, Solani lethalis Dod. Atropæ, Linn. *Belladonne*, *Belledame*, Tollbeeren, Wald-Nacht-Schatten. Provenit passim in Germania, colitur etiam in hortis. Planta est venenatissima. *Folia recentia externe imposita, & eorum infusum parca dosi interne sumtum ulceribus cancrosis mederi perhibentur.*

Bellidis minoris, pratensis, Bellidis scapo nudo unifloro, Linn. *Pâquerette*, *petite Marguerite*, Maßliebenkraut, Margarethenkraut,

kraut, Gänsblumenkraut. Ubique luxuriat. *Vulneraria & pectoralis est, refrigerat, abstergit & roborat.*

Herba Betæ albæ, Betæ communis viridis, *Poirée blanche*, Mangold. Colitur in hortis. *Usus maxime est culinaris; in officinis a nonnullis adscribitur herbis quinque emollientibus.*

Betonicæ, Veronicæ vulgaris purpureæ, Betonicæ corollarum lacinia labii inferioris intermedia emarginata, Linn. *Betoine*, Betonien, braune Betonien, Zehrkraut. Crescit in pratis & montibus herbidis. Colligenda mense Junio. *Polychresta est herba, atque ad multos præcipue nervorum morbos commendabilis. Folia integra, naribus intrusa, & per aliquot horæ quadrantes detenta, singulare quidpiam præstare in Epiphora, seu Ophthalmia serosa, Act. Phys. Med. Vol. IV. testantur. Vim narcoticam observationes nonnullorum adstruunt.*

Boni Henrici, Lapathi unctuosi, Tota-bonæ, Chenopodii folio triangulari, Tournefort. Chenopodii foliis triangulari-sagittatis, Linn. *Toute bonne*, *Bon Henri*, guter Heinrich, stolzer Heinrich, Smerbel. Ubique in locis incultis, ad sepes & parietes hortorum reperitur. *Pollet insigni virtute in vulneribus recentibus sanandis, & ulceribus antiquis expurgandis, ad hæmorrhoidum dolores, cum butyro frixa, specificum habetur.*

Borraginis, *Borrage*, *Bourrache*, Borragenkraut, Borretsch. Colitur in hortis. *Antimelancholica, cordialis & alexipharmaca habetur; herba sicca vero raro in usum venit.*

Botryos, Botryos Mexicanæ, Ambrosioidis, Chenopodii, Atriplicis odoratæ Americanæ, Ambrosioidis Mexicanæ, Tournefort. Chenopodii foliis oblongis dentato-sinuatis, racemis nudis multifidis, Linn. *Piment*, *Patte d'Oye*, Traubenkraut, Mottenkraut, Lungenkraut. Colitur hæc planta in hortis; & ante paucos annos, sub titulo *Theæ Romanæ* sive *Silesiacæ*, celebris fuit. Planta tota odorata est, non insuaviter graveolens, saporis subacris, resinosi, aromatici, amari. Vires promittit & habet. *Ad pectoris affectus, præsertim ad tussim ferinam, ad menses ciendos, & fœtum mortuum ejiciendum commendatur; usus est in infusis & decoctis. Recens siccata & in usum vocata vim habet inebriantem. Intra vestes reposita ad tineas abigendas laudat Rajus.*

Brancæ ursinæ Italicæ, Acanthi mollis Virgilii, Bauh. Acanthi foliis sinuatis inermibus, Linn. *Acanthe*, *Branche ou Branque ursine*, Bärenklauen. Provenit in Italia & Sicilia. *A nonnullis refertur ad herbas quinque emollientes.*

Brancæ ursinæ Germanicæ, Spondylii, Heraclei foliolis pinnatifidis, Linn. *Branche ou Branque ursine*, Bärenklauen, Bärentatzen. Provenit in pratis humidioribus. *Spiritum vini colore eleganti viridi inficit, qui color durabilior est, quam ullius herbæ. Vires non satis examinatæ: male præcedenti substituitur.*

Herba

Herba Buglossæ, Buglossi angustifolii, Linguæ bovis, *Buglosse*, Ochsenzungen. Colitur in hortis; etiam passim sponte provenit. *Cordialis & antimelancholica celebratur; sicca tamen raro in usum vocatur.*

Bursæ pastoris, Herbæ cancri, Sanguinariæ, Bursæ pastoris majoris, folio sinuato, Thlaspi siliculis verticaliter cordatis, Linn. *Tabouret*, *Bourse à Berger*, Täschelkraut, Hirtentäschlein, Seckelkraut. Occurrit in locis incultis. *Refrigerat, adstringit & in fluxionibus sanguinis pro specifico habetur, tam interne, quam externe adhibita.*

Calaminthæ montanæ, flore magno, C. B. Melissæ floribus ex axillis superioribus, pedunculo communi confertis, Linn. *Calamente*, wohlriechende Bergmünz. Ex regionibus calidioribus advehitur; colitur etiam in hortis. *Alexiteria, nervina, uterina & diuretica habetur, & ad Theriacam requiritur.*

Calaminthæ vulgaris, Calaminthæ agrestis, Calaminthæ Pulegii odore, seu Nepetæ, Melissæ pedunculis axillaribus dichotomis folio longioribus caule decumbente, Linn. *Herbe aux Chats*, Kornmünz, Feldmünz, wilder Poley. In arenosis & locis apricis provenit. Colligitur Augusto mense. *Diuretica & uterina est.*

Capilli Veneris, vide Herba Adianti nigri.

Cardiacæ, Marrubii Cardiaca dicti, Brancæ seu Patæ lupinæ, Lycopis, Leonuri foliis caulinis lanceolatis trilobis, Linn. *Agripaume*, wild Mutterkraut, Herzgespankraut, Herzgesperrkraut. Provenit in locis asperis & incultis, juxta sepes & vinetorum muros. Colligenda mense Junio. *Urinam & menstrua movet, vermes enecat, in pectoris pituitosis morbis convenit, atque ad infarctum & inflationem hypochondriorum infantibus commendatur.*

Cardui benedicti, Cardui sancti, Cnici sylvestris, *Chardon benit*, Cardobenedictenkraut, gesegneter Distel, Spinnen-Distel. Colitur in hortis. *Polychresta est & vere benedicta, atque præsertim morbis ex ventriculo oriundis medetur. Succus subemeticus, unciæ unius, duarum dosi febribus intermittentibus, viscerum obstructionibus, ictero utilis, externe ad ulcera cancrosa, putrida, imo gallica, commendatur.*

Cardui Mariæ, Lactei, Spinæ albæ, Cardi squamis calycinis, margine apiceque spinosis, Linn. *Chardon de nôtre Dame*, Vehedistel, Mariendistel. Colitur in hortis. *Pleuritidi & hepatis morbis opponi solet.*

Cassinæ, vide Herba Apalachines.

Centaurii minoris, Febrifugæ, Fellis terræ, Gentianæ corollis infundibuliformibus quinquefidis, foliis lineari-lanceolatis, caule dichotomo, Linn. *Petit Centaurée*, klein Tausendguldenkraut, Fieberkraut, Erdgallen. In silvis & pascuis nascitur.

O *Omni-*

Omnibus morbis a bile ortis dicata eſt, ut vix præſcribatur vinum medicatum, cui non addatur Centaurium. Contra furfures & cruſtoſam capitis ſcabiem, vix præſtantius ullum decoctum reperiri, quam Centaurii ex piſorum brodio, Rajus *perhibet. Pediculos enecare idem aſſerit. Etiam ad reliquas cutis affectiones, varos, alphos &c. conducit ſecundum* Matthiolum. *Decoctum per clyſterem infuſum, mirificum auxilium ad iſchiaticum malum eſſe, humores educere, & dolores ſedare,* Fernelius *auctor eſt.*

Herba Centumnodiæ, Centinodii minoris, Polygoni, Sanguinariæ, *Renouée*, *Centinode*, Wegtritt, Weggraß, Tauſendknoten, Blutkraut. Ubique ad vias occurrit. *Refrigerat & adſtringit; hinc in ſanguinis & alvi fluxionibus commendatur.*

Cerefolii, Chærefolii, Chærophylli ſativi, Scandicis ſeminibus nitidis ovato-ſubulatis, Linn. *Cerfeuil*, Körfelkraut. Colitur in hortis. Colligenda vere. *Diuretica, pectoralis, emmenagoga & lithontriptica cenſetur. Ad dolores puerperarum poſthumos ſummopere laudatur. Diuturno uſu Cancrum ſanandi ſpem alunt nonnulli ex veterum promiſſis.*

Ceterach, Scolopendrii veri, Aſplenii, Aſplenii frondibus pinnatifidis laciniis alternis adnatis, Linn. *Ceterac*, Milzkraut, Milzfarn. Ex Helvetia, ubi in montibus aſperrimis atque rupibus ad umbram ſitis provenit, adfertur. *Spleneticis, calculoſis & ictericis commendatur, atque herbis quinque capillaribus adnumeratur.*

Chamædryos, Chamædryos repentis minoris, Querculæ minoris, Teucrii foliis ovatis inciſo-crenatis petiolatis, floribus laxe verticillatis, Linn. *Germandrée*, *petit Chêne*, Gamanderlein, klein Bathengel, edel Gamanderlein. Provenit in montoſis, & colligitur per æſtatem. *Arthriticis, hydropicis & ſcorbuticis præprimis commendatur. Bibitur infuſum ejus loco Theæ.*

Chamæpityos, Ivteæ vulgaris, folio trifido, Ivæ artheticæ, Ajugæ, Teucrii foliis linearibus trifidis integerrimis, Linn. *Ivette*, Erdkieffer, Feld-Cypreß, Schlagkräutlein, Je länger je lieber. Odorem ſpirat terebinthinaceum. *Balſamica eſt planta, nervina & anodyna; apoplecticis & epilepticis, vertiginoſis atque pareticis commendabilis.*

Chelidonii majoris, Chelidonii vulgaris, *Chelidoine grande eclairé*, groß Schöllkraut, Schwalbenkraut. Provenit in locis incultis circa ſepes & muros. Succum in ſe habet acrem crocei coloris. *Ictericis commendatur, & in obſtructionibus hepatis laudatur; externe egregium eſt vulnerarium, detergit & mundificat ulcera. Tota planta hydropicorum plantis pedum ſubditur.*

Cichorii hortenſis, *Chicorée*, Wegwartenkraut, Sonnenwendkraut. Colitur in hortis. *Vires ſunt eædem ac radicum; rari tamen uſus.*

Herba

Herba Cicutæ, Cicutæ majoris, Conii ſeminibus ſtriatis, *Ciguë*, Schierling. Non in omnibus officinis eadem herba ſub nomine Cicutæ deprehenditur. Sunt, pro quibus *Cicuta aquatica Gesneri*, colligitur; aliæ *Ethuſam cynapium* vendunt, aliæ *Phellandrium aquaticum* recipiunt. Invenies etiam ubi ex *Chærophyllo tenulo* Extractum cicutæ paratur. Ipſe Linnæus pro conficiendo *Emplaſtro de cicuta* ſeligit *Cicutam aquaticam*, a quibus omnibus probe diſtinguimus noſtram. Noſtrum vero facimus & officinis noſtris commendamus eam, quæ Stœrkianis experimentis materiam dedit, circa ſepes & in dumetis occurrit, & caule ſuo maculoſo ac odore viroſo etiam indoctis non-Botanicis facile innoteſcit. *Utilem eſſe perhibent hanc Cicutam malis ſcirrhoſis, ſcrophuloſis, quæ vel reſolvit, vel ad benignam ſuppurationem redigit; cancro limites ponere, etiam acre cancroſum emendare, & ichorem in bonum pus convertere, Cataractas incipientes ſolvere, vel earum progreſſus impedire, fomentando dolores podagricos, imo tophos dispellere, rhevmatismum & arthritidem curare.*

Cochleariæ folio ſubrotundo, Cochleariæ foliis radicalibus ſubrotundis, caulinis oblongis ſinuatis, Linn. *Herbe aux Cuillers*, Löffelkraut. Colitur in hortis, & colligitur verno tempore. *Aperitiva, diuretica & antiſcorbutica eſt. Præfertur recens ſiccæ.*

Conſolidæ majoris, Symphyti majoris, *Grande Conſoude*, Wallwurzkraut. Sponte provenit in locis humidis & circa foſſas pratorum. *Decoctis additur vulnerariis.*

Conſolidæ mediæ, Bugulæ, Ajugæ tetragono-piramidalis, Linn. *Bugle*, *Conſoude moyenne*, gulden Günſel, gulden Wundkraut. Naſcitur in pratis & paſcuis humidis. *Vulneraria cenſetur, ſubadſtringit & refrigerat.*

Conſolidæ Saracenicæ, Solidaginis, Virgæ aureæ anguſtifoliæ minus ſerratæ, Solidaginis caule erecto, racemis alternis erectis, Linn. *Verge d'or*, heydniſch Wundkraut. Sponte provenit in ſilvis. *Vulneraria eſt celeberrima & lithontriptica. Gargarisma ex decocto, faucium & columellæ morbis medetur, putredinem gingivarum & vacillationem dentium curat.*

Conyzæ cœruleæ, Aſteris conyzoidis, Senecionis cœrulei, Erigeri vulgaris, Erigeri pedunculis alternis unifloris, Linn. *Coniſe*, blau Dürrwurz, Beruf- oder Beſchreykraut. Provenit in locis ſiccis apricis. *Siccat, digerit, diſcutit, & antimagica habetur.*

Conyzæ pulicariæ, mediæ, Aſteris conyzoidis luteo flore, antidyſentericæ Hoffmanni, Conyzæ foliis lanceolatis, acutis, caule annuo corymboſo, Linn. *Coniſe jaune*, gelbe Münze, Ruhrkraut. In humidis locis naſcitur. *Ad dyſenteriam & icterum commendari ſolet. Suffitu venenatas beſtias fugare, & culices abigere, atque pulices necare, Dioſcorides auctor eſt.*

Herba Craſſulæ, Craſſulæ majoris, Fabariæ, Telephii vulgaris, Illecebræ majoris, Sedifoliis planiusculis patentibus ſerratis, corymbo-terminali nudo, Linn. *Orpin*, fette Henne, Knabenkraut, Bruchkraut, Wundkraut. Provenit in arenoſis. *Refrigerat, adſtringit & vulneraria creditur.*

Cupreſſi, Chamæcypariſſi, Santolinæ, Abrotani fœminæ, Santolinæ foliis quadrifariam dentatis, pedunculis unifloris, Linn. *Garderobbe*, Garten-Cypreſſen, Stabwurz-Weiblein. Colitur in hortis. *Anthelmintica & diuretica eſt, atque cum Abſinthio Pontico convenit.* Garderobbe *a Gallis vocatur, quia veſtes contra tineas defendit.*

Cuſcutæ majoris, Caſſuthæ, Cuſcutæ nudæ repentis filiformis, Linn. *Cuſcute*, *Goutte de Lin*, Flachsſeiden, Flachsdotter, Filzkraut. Planta eſt paraſitica. Inter linum & urticas naſcitur. Si *Thymo* innaſcitur, *Epithymum* vocatur. *Splenetica & hepatica eſt; aperit & abſtergit.*

Daturæ. Vide Herba Stramonii.

Dictamni Cretici veri, Origanum foliis tomentoſis, ſpicis nutantibus, Linn. *Dictam*, *Dictame ou Dictamne de Crete*, Cretiſcher Diptam. Ex Creta advehitur. Folia ſunt eligenda tomentoſa, recentia, odorata. *Alexipharmaca & uterina eſt; Theriacam & Diaſcordium ingreditur. Vulnerarium etiam celebratur, & ad partum difficilem, fœtum mortuum & ſecundinas expellendas, ad grana decem, in forma pulveris exhibitus, multum laudatur. Etiam in infuſo, Theæ inſtar, apud incolas Candiæ, ad febres tertianas, cachexiam, & ſudorem proliciendum, celebris eſt.*

Digitalis purpureæ, folio aſpero C. B. Digitalis calycinis foliolis ovatis acutis, coroliis obtuſis: labio ſuperiori integro, Linn. *Digitale*, Fingerhut. Raro quidem in officinis reperitur; commendatur vero a *Parkinſonio*, in decocto cum radicibus *Polypodii*, tanquam *remedium ad epilepſiam ſive morbum caducum, efficax. Vomitus excitat, & alvum purgat magna cum vehementia.*

Ebuli, Sambuci humilis, arvenſis, *Yeble*, *ou Hieble*, Attichkraut. Provenit in agris & campis. *Serum educit, & eo fine hydropicis confert.*

Endiviæ majoris, latifoliæ, Intybi hortenſis, Cichorii caule ſimplici, foliis integris crenatis, Linn. *Endive*, Andivien, Endivien. Colitur in hortis. *Refrigerat & hepati dicata eſt.*

Epaticæ, vide Herba Hepaticæ.

Epithymi, Epithymi Cretici, Caſſuthæ minoris, Cuſcutæ Thymi, *Epithyme*, Cretiſche Thym-Seyde. Ex Creta inſula advehitur; naſcitur etiam in Italia. Epithymum ſpecies eſt *Cuſcutæ*, & planta paraſitica. Epithymum vocatur, quia *Thymo*, ſicut Cuſcuta, urticis

urticis & lino adhæret. *Purgat melancholicos sic dictos humores, urinam & menses ciet.*

Herba Equiseti, arvensis longioribus setis, Equiseti scapo fructificante nudo, caule sterili, ramis compositis, Linn. *Prêle, Queue de Cheval*, Katzenwedel, Schaftheu. *Laudatur decoctum, vel infusum ejus in exulceratione renum & vesicæ, atque hæmorrhagiis sistendis.*

Ericæ, Ericæ vulgaris humilis J. B. Ericæ antheris bicornibus inclusis, corollis inæqualibus campanulatis mediocribus, foliis oppositis sagittatis, Linn. *Bruyere*, Heyde, Heydekraut. Planta omnibus notissima, copiose circa martiam silvam occurrit. Colligitur planta florescens. *Specifice ad nephritidem & calculum vesicæ, infusum vel decoctum a Matthiolo laudatur: aqua destillata ad Ophthalmiam, insessus & balnea ex decocto arthriticis & paralyticis commendantur.*

Erysimi, Verbenæ fœminæ, Irionis, Erysimi siliquis cauli appressis, Linn. *Velar, Tortelle*, wilder Weg-Senf. Juxta vias occurrit. *Attenuat & resolvit, atque in morbis, a viscididate humorum ortis, convenit, & ad* Syrupum de Erysimo Lobelii *requiritur.*

Eupatorii cannabini Avicennæ, Trifolii cervini, Origani aquatici, Eupatorii foliis digitatis, Linn. *Eupatoire bâtarde*, Wasserdosten, Kunigunden-Kraut, Hirsch-Klee. Provenit circa rivulos & fluviorum ripas. *Vulneraria & antiscorbutica habetur, & præsertim externus ejus usus est. Turfi fossores putrida ulcera pedesque tumentes, hoc & nullo alio remedio sanare, beat.* Bœrhavius *auctor est. Radices hydropicis & ictericis, in infuso commendantur, vehementer purgant, & serum educunt.*

Euphrasiæ flore albo, Euphragiæ, Herba ophthalmica, Euphrasiæ foliis ovatis acute dentatis, Linn. *Eufraise, Euphraise*, Augentrost. Provenit in pratis, & sub initium auctumni colligenda est. *Ictericis commendatur, & ad memoriam confortandam, nec-non Ophthalmiam laudatur.*

Farfaræ, Tussilaginis, Ungulæ caballinæ, *Pas d'Ane, Tussilage*, Huflattich, Roßhub, Brandlattich. Provenit in locis humidis. *Tota planta pectus juvare fertur; folia etiam externe ulceribus imponuntur.*

Fœniculi, Marathri, *Herbe de Fenouil*, Fenchelkraut. Colitur in hortis. *Herba vires habet semine debiliores, atque raro, frequentius radix & semen in usum vocantur.*

Folia Indi, Malabathri, Tamalapatri, Canellæ silvestris Malabaricæ, *Feuille Indienne*, Indianisch Blatt. Folia sunt oblonga, acuminata, densa & glabra, a pediculo ad apicem tribus nervis excurrentibus, odore grato, sapore aromatico. Veterum *Malabathrum* plane incognitum est; nostrum folia sunt arboris *Canellæ Malabaricæ* in H. M. *Katou-Karva* nominatæ. Eligenda sunt recentia, viridiuscula, odorata. *Ad Mithridatii & Theriacæ confectionem requiruntur; alexitericæ, balsamicæ & uterinæ sunt virtutis, & urinam potenter movent.*

Herba Fragariæ, Trifolii fragiferi, *Herbe de fraisier*, Erdbeerkraut. In silvis largus ejus est proventus. *Vulneraria est, leniter adstringit, & hepar imprimis juvare fertur.*

Fumariæ, Fumi terræ, Fumariæ pericarpiis monospermis, Linn. *Fumeterre*, Taubenkropf, Erdrauch, Krätzheyl. Sponte provenit inter olera & in vinetis. Colligenda planta florescens, mense Junio & Julio. Multum salis habet essentialis, & B. *Bœrhave* crystallos, nitri similes, in succo inspissato observavit. *Insigniter amara, splenetica & hepatica est, serum purificat. In morbis chronicis atque cutaneis commendatur.*

Galegæ, Rutæ capraríæ, *Galega*, Geißrauten. Colitur in hortis. *Alexipharmaca & sudorifera est.*

Gallii, Gallii lutei, Gallii foliis octogonis linearibus, ramis floriferis brevibus, Linn. *Caillelait*, Megerkraut, Waldstroh, Bettstroh. Provenit copiose circa vias, margines agrorum, & in collibus apricis. *Acidum in se continet, unde lac coagulat; ceterum vulneraria & detergens est.*

Gallitrichi, Hormini Sclarea dicti, sativi sive hortensis, Salviæ foliis rugosis oblongo-cordatis serratis: floralibus calyce longioribus, Linn. *Ormin*, Scharlachkraut. Colitur in hortis. *Raro in usum venit. Siccat & abstergit, atque vulnerariis adscribitur. Sunt, qui vina hormino & floribus sambuci mangonizant, ut illis saporem & odorem moschatellinum concilient, quæ vero vina citius inebriant, atque enormes capitis dolores excitare solent.*

Geranii Robertiani, Gratiæ Dei, Herba Ruperti, Geranii pedunculis bifloris, foliis quinquetrive partitis: Lobis pinnatifidis, Linn. *Bec de Grue*, *Herbe Robert*, Storchenschnabel, Ruprechtskraut, Gottesgnad, Rothlauffenkraut. Obvia est Geranii hæc species in ruderibus & muris vinetorum. Colligenda mense Majo. *Vulnerarium præstantissimum est; externe applicatum lac in mammis discutit, & inflammationi medetur.*

Gnaphalii montani, Elichrysi montani, flore rotundiore, Tournef. Hispidulæ, Rivini. Gnaphalii caule simplicissimo, corymbo simplici terminali, sarmentis procumbentibus, Linn. *Pied de chat*, Feldkazen, Ruhrkraut, Haasenpfötlein. Nascitur in montosis apricis locis. *Usus est in decoctis & gargarismis; vulneraria est & subadstringit. Commendatur ad tussim ferinam puerorum.*

Gratiolæ Limnesii, Digitalis minimæ, Centauroidis C. B. Gratiolæ floribus pedunculatis, foliis lanceolatis serratis, Linn. *Gratiole*, *Herbe à pauvre homme*, Gottesgnadenkraut, Wild-Aurin. Provenit in locis uliginosis & pratis humidis. *Commendari solet hydropicis & cachecticis, febre quartana, & mensium obstructione laborantibus. Potenter per superiora, pariter atque inferiora, purgat; emmenagoga & anthelmintica est. Datur in substantia a granis quindecim ad drachmam semis,*

ſemis, in infuſo aut decocto a drachma una ad duas exhibere licet: ſed cum grano ſalis propinanda, quia facile hypercatharſin excitat. Præſtat infuſum, lacte vel ſero ejus dulci, quam vino paratum. A Tournefortio *Speciebus pro clyſteribus emollientibus additur.*

Herba Hederæ arboreæ, Hederæ communis majoris, Hederæ foliis ovatis lobatisque, Linn. *Lierre*, Epheu, Baumwinde, Mauer-Epheu-Blätter. In ſilvis reperitur, & paſſim muros antiquos ſcandens occurrit. *Sunt, qui internum uſum foliorum hederæ arboreæ diſſuadent, & mentis turbationem inde ſecutam obſervatum eſſe tradunt;* in Act. Phyſic. Medic. Vol. V. *vero pro ſpecifico ad Atrophiam infantum laudantur, ſi dentur pulveris forma mane ad duas vel tres cultri cuſpides, per tempus, ex juſculo vel cum infuſo foliorum. Externe decoctum præbet mundificans, vulnerarium, & folia fonticulis ſuperimpoſita affluxum concitant majorem.*

Hederæ terreſtris, Chamæclema, Bœrhav. Calaminthæ humilioris, rotundiori folio, Tournef. Glechomatis foliis reniformibus crenatis, Linn. *Lierre terreſtre*, *Terrette*, Gundelreben, Gundermann. Ubique circa ſepes & parietes hortorum occurrit. Colligenda Majo & Junio. *Pectori dicata eſt, & quaſi polychreſtum & balſamicum eſt remedium, in ſputo & mictu cruento. Succus naribus attractus, cephalalgiam etiam vehementiſſimam & inveteratam, non lenire tantum, ſed penitus auferre*, Rajus *refert.*

Hepaticæ fontanæ, Lichenis petræi latifolii, Marchantiæ calyce communi decemfido, Linn. *Hepatique d'eau*, Stein-Leberkraut, Brunnen-Leberkraut. In puteis & circa fontes, ubi radii ſolares raro vel nunquam perveniunt, creſcit. *Siccat, adſtringit & abſtergit.*

Hepaticæ nobilis, Epaticæ, Trifolii aurei, Trifolii hepatici C. B. Hepaticæ, Linn. *Hepatique noble*, Leberkraut, Guldenklee. In ſilvis & dumetis occurit. *Vulneraria eſt & ſubadſtringit. Laudatur ad Gonorrhœam inveteratam, mictum & ſputum cruentum.*

Hepaticæ ſtellatæ. Vide Herba Matriſylvæ.

Herniariæ, Millegranæ, Empetri, Herniariæ calycibus bractea nudis, Linn. *Turquette*, *Herniole*, Harnkraut, Bruchkraut. Creſcit in locis aridis arenoſis. Subſalſa acris & ſtyptica eſt. *Commendatur in renum & veſicæ affectibus, ad urinam ciendam; prodeſt hernioſis in pulvere exhibita.*

Hiſpidulæ. Vide Herba Gnaphalii montani.

Hormini. Vide Herba Gallitrichi.

Hyoſcyami, Jusquiami, Fabæ ſuillæ, Hyoſcyami foliis amplexicaulibus, Linn. *Jusquiame*, *Hanebane*, Bilſenkraut, Schlafkraut. Circa ſepes & muros hortorum occurrit. *Raro in uſum vocatur. Vires ſunt anodynæ & emollientes. Cataplasma cum lacte & croco, ad urinæ ſuppreſſionem, lac abigendum, & perniones laudant.*

Internus usus merito suspectus. Noviter tamen Stœrck *cum extracto, ex herba recenti facto, in affectibus spasmodicis; convulsivis & melancholico-maniacis experimenta, felici partim cum successu, facere cœpit; grana tria, sex, duodecem & ultra per diem, partitis dosibus, suadendo.*

Herba Hyperici, Perforatæ caule rotundo, Hyperici floribus trigynis, caule ancipiti, foliis punctatis obtusis, Linn. *Mille-pertuis*, St. Johanneskraut. Provenit circa vias, in dumetis. Colligenda cum floribus mense Junio. *Vulnerarium, diureticum & anthelminticum est egregium; adnumeratur antimagicis.*

Hyssopi, Hysopi officinarum, spicatæ flore cœruleo, Hyssopi spicis secundis, Linn. *Hysope*, Isop, Ispen, Hyssop. Colitur in hortis. *Est balsamica, incisiva, & multis morbis medetur. In specie ictericis, hydropicis & calculosis prodest; externe ad oculorum sugillationes commendatur.*

Jaceæ tricoloris, Trinitatis, Violæ tricoloris hortensis, Violæ caule triquetro diffuso, foliis oblongis incisis, stipulis dentatis, Linn. *Pensée*, Dreyfaltigkeitkraut, Freysamkraut. Nonnunquam sponte occurrit, nascitur etiam in hortis. *Demulcet & refrigerat, inflammationibus internis opem fert; epilepticis, infantibus præcipue, succus vel syrupus inde paratus conferre creditur.*

Ivæ Artheticæ vide Herba Chamæpytis.

Junci odorati vide Herba Schœnanthi.

Juniperi, Juniperi foliis sessilibus patentibus, Linn. Summitates Juniperi, *Sommitées de Genevrier*, Wachholder Gympf, Wachholdersprossen. *Juniperus tota est balsamica, antiscorbutica, alexipharmaca & diuretica.*

Lamii, alba linea notati, Lamii C. B. Lamii Plinii, mortui Columnæ, Galeopsidis maculatæ J. B. Milzadelliæ vulgo, Lamii foliis cordatis acuminatis serratis petiolatis, Linn. *Archangelique, Melisse de montagnes.* Apud nos ubique provenit. *Prædicatur a* C. Hoffmanno *ad scirrhum lienis.*

Lappæ majoris, Bardanæ, Personatæ, *Bardane grande*, grosse Klettenblätter. *Raro in usum veniunt, & externe ad cutis vitia in decoctis adhibentur.*

Lavendulæ angustifoliæ, fœminæ, Lavandulæ foliis lanceolatis integris, spicis nudis, Linn. *Lavande*, Lavendel.

Lavendulæ latifoliæ, maris vulgaris, Pseudonardi, quæ vulgo Spica, *Aspic*, Spick. Coluntur in hortis. Hanc a præcedenti specie non differre, Linnæus afferit. *Viribus conveniunt; raro herbæ, frequentius flores in usum vocantur. Nervinæ & uterinæ sunt.*

Lauri, sive folia Lauri, Lauri foliis lanceolatis venosis perennantibus floribus quatrifidis dioicis, Linn. *Feuilles de Laurier*, Lorbeerblätter. *Magis in usum vocantur culinarium, quam pharmaceuticum. Possunt in infusis, scopo diuretico & carminativo, dari.*

Herba

Herba Lauro-cerasi sive Folia Lauro-Cerasi J.B. Cerasi folio laurino, *Feuilles de Laurier-Cerise*, Kirsch-Lorbeerblätter, vulgo Mandelblätter. Arbor colitur in hortis. *Folia, in lacte cocta, saporem ei conciliant Amygdalarum, & spiritum vini super illis abstractum, suavi sapore, Persicorum nucleorum instar, impraegnant. Secundum* Linnaeum *folia haec feris tantum, sed aliis observantibus etiam hominibus, lethalia sunt; imo aquam inde abstractam deleteriam esse affirmant. Lac est antidotum. Unde lacti incocta nemini nocuerunt.*

Lichenis arborei, videatur Herba Pulmonariae arboreae.

Lichenis terrestris cinerei, Raj. Musco-fungus terrestris, latifolius, cinereus, hepaticae facie. Oxon. Lichen foliis planis, subrotundis, lobatis, obtusis, calice plano ovali, lacinula propria adnato. Niveus. Linnaei Fl. Lapp. Celeberrimus *Hallerus* in opere splendidiss. *Enum. Plant. Helvet.* in agris & pascuis macilentis provenire, terraeque valide adhaerere scribit. *Pulvis cum pipere mixtus, ad morsus canis rabiosi laudatur, vid. Pulv. Antilyssus.*

Ligustri vulgaris, Ligustri Germanici, C.B. Phillyreae, Dod. Ligustri, Linn. *Troesne*, Hartrigel, Reinweide, Mundholz. Sunt folia fruticis in Germaniae sylvis ubique obvii. *Virtutem habent adstringentem. Usus eorum olim erat frequens in gargarismatibus.*

Linariae vulgaris flore luteo, Osyridis, Antirrhini foliis lanceolato-linearibus confertis caule erecto, spicis terminalibus sessilibus, floribus imbricatis, Linn. *Linaire*, Leinkraut, Harnkraut, Stallkraut. *Diuretica est, & unguentum, ex illa paratum, haemorrhoidum dolores sedat.*

Lini catarctici, Lini caule dichotomo, foliis ovatis lanceolatis, Lini pratensis, foliis exiguis C. B. Lini foliis oppositis ovato-lanceolatis, petalis acutis, Linn. *Lin cathardique*, Purgier-Flachs, klein Leinkraut. Floret in pascuis montosis mense Julio & Augusto. *Ob vim, quam habet catharcticam, ita vocatur; humores serosos satis valide, absque molestia, educit. Sumuntur caulis, folia & capitula exsiccata, atque in pulverem redacta, cum Cremore Tartari, vel in vino infusa. Dosis in substantia drachma dimidia, ad scrupulos duos; in infuso uncia dimidia siccae plantae.*

Lunariae racemosae minoris, Rutae lunariae, Osmundae scapo caulino solitario, fronde pinnata solitaria, Linn. *Lunaire*, Mondrauten, Mondskraut. In montibus ac collibus herbidis, circa silvam martiam, provenit. *Adstringentis saporis est, refrigerat & siccat, atque inter vulnerarias plantas, & quae ad superstitionem adhibentur, locum habet.*

Lupuli salictarii. Vide Flores Lupuli.

Lysimachiae luteae, Lysimachiae luteae majoris vulgaris, Lysimachiae paniculatae, racemis terminalibus, Linn. *Lysimachie*

ou Corneille, Weiderich, gelber Weiderich. In silvis, locis humidis, & ad rivos occurrit. *Vulneraria est; raro autem in usum venit medicum.*

Herba Lysimachiæ purpureæ, floribus spicatis, foliis conjugatis. Salicariæ. Lythrum Linn. *Lysimachie rouge*, rother Weiderich. *A laxitate ortas dysenterias & diarrhoeas, etiam annosas, expurgatis primum sordibus, curare, nova tentamina comprobarunt, dum drachma una vel scrupuli quatuor pulveris hujus plantæ, mane ac sero dantur.*

Majoranæ, Majoranæ æstivæ, Amaraci, Sampsuchi, Origani foliis ovatis obtusis, spicis confertis compactis, pubescentibus, Linn. *Marjolaine*, Majoran, Maseran. Colitur in hortis. *Balsamica, cephalica, uterina & errhina est planta, nec non aromatica, & in usum venit culinarium.*

Malvæ vulgaris, pumilæ, silvestris folio rotundo, flore minori, *Mauve*, Pappeln, Käßpappeln, Hasenpappeln. Crescit circa sepes & inculta. *Adscribitur herbis emollientibus. Veteres illam in usum culinarium vocabant.*

Mari veri Syriaci, Teucrii foliis ovatis utrinque acutis integerrimis, floribus solitariis spicatim digestis, Linn. *Marum*, Amberkraut, Mastichkraut. *Thymbræ* est species, & a *Tournefort. Thymbra Hispanica, Majoranæ folio*, vocatur. Colitur in hortis. *Balsamica est, & inter medicamenta cephalica, ptarmica, diuretica & carminativa excellit. In vitris probe obturatis servari debet.*

Marrubii albi, Prassii, Marrubii denticulis calycinis setaceis uncinatis, Linn. *Marrube blanc*, weisser Andorn. Colitur in hortis; nonnunquam etiam circa rudera sponte nascitur. Colligenda mense Junio. *Calefacit & siccat; uteri & pectori affectibus dicata est, atque nephriticis & hydropicis commendatur. Ptyalismum mercurialem juvare*, Linnæus *innuit.*

Marrubii nigri, Ballote dicti, nigri fœtidi, Ballotæ foliis cordatis indivisis serratis, Linn. *Marrube noir, puant*, schwarzer Andorn. Sponte circa sepes hortorum nascitur. *Commendatur ad hypochondriacos & hystericos affectus.*

Matricariæ, Artemisiæ tenuifoliæ, Parthenii minoris, Matricariæ foliis compositis planis: foliolis ovato-incisis, pedunculis ramosis, Linn. *Matricaire, Espargoutte*, Mutterkraut, Mettrich. Colitur in hortis. Folia & flores simul colliguntur. *Ad uteri morbos frigidos, flatulentiam & renum calculum commendatur: tam interne, scilicet in infusis, quam clysteribus adhibetur. Imponitur mammis ad lac discutiendum.*

Matrisilvæ, Hepaticæ stellatæ, Aparine latifolia humilior montana Raj. Asperulæ, foliis octonis lanceolatis, floribus fusciculatis pedunculatis, Linn. *Muguet de bois*, Waldmeister, Stern-

Sternleberkraut, Herzfreud. Est *Aparine latifolia humilior montana Tournefort.* Nascitur in silvis. Colligenda mense Majo. *Vulneraria est & hepati dicata.*

Herba Meliloti, Meliloti vulgaris, Trifolii odorati, Trifolii floribus racemosis, leguminibus nudis dispermis, caule erecto, Linn. *Melilot*, Steinklee, Honigklee. Ad agrorum margines & inter segetes crescit. Colligenda cum floribus, qui vel albi vel lutei. *Emollit & dolores mitigat. Ad emplastrum ejus nominis requiritur.*

Meliloti cœruleæ, odoratæ, Loti hortensis odoræ, Trifolii spicis oblongis, leguminibus seminudis mucronatis caule erecto, Linn. *Melilot bleu*, Siebengezeit, zahmer blauer Steinklee. Colitur in hortis. *Alexipharmaca, anodyna, diuretica & vulneraria est. Ab Helvetis caseis viridibus, quos* Schaabzieger *vocant, admiscetur. Flores cærulei cum herba Rutæ hortensis in butyro cocti, unguentum exhibent ophthalmicum, laude dignum.*

Melissæ hortensis, Citratæ, Citronellæ, Melissæ floribus ex axillis inferioribus subsessilibus, Linn. *Melisse*, Melissen, Mutterkraut, Citronen-Melissen, Bienenkraut. Colitur in hortis. *Vires habet stomachicas, carminativas, nervinas atque uterinas.*

Melissæ Turcicæ, Peregrinæ folio oblongo, Citraginis Turcicæ, Dracocephali floribus verticillatis, bracteis lanceolatis: serraturis capillaribus, Linn. *Melisse Turque*, Türkische, fremde Melissen. Colitur in hortis. *Viribus cum antecedente convenit.*

Melissophylli Fuchsii, Lamii montani Melissæ folio, Melissæ humilis latifoliæ, maximo flore, Tournefort. Melittis, Linn. *Melisse sauvage*, Wald-Melissen. Provenit in silvis montosis. Colligenda mense Junio & Julio. *Laudatur tanquam incomparabile remedium ad renum & vesicæ affectus, & in retentione urinæ, quæ non a calculo oritur, feliciter adhibetur.*

Menthæ crispæ, sativæ, rotundifoliæ crispæ, spicatæ, cruciatæ, Menthæ floribus spicatis, foliis cordato-dentatis, undulatis sessilibus, Linn. *Menthe crêpue*, *Beaume*, Krausemünz, Kreuzmünz. Colitur in hortis. Colligenda mense Junio & Julio. *Balsamica, stomachica, uterina & carminativa est. Lac in mammis coagulatum superimpositam resolvere perhibent.*

Mercurialis, annuæ, glabræ, vulgaris, Mercurialis caule brachiato, foliis glabris, Linn. *Mercuriale*, Bengelkraut, Hundskohl. Provenit coliturque in hortis & vineis. *Emollit, alvum movet, & herbis quinque emollientibus adscribitur.* Cavendum est: ne *Mercurialis caule simplicissimo, foliis scabris*, quippe quæ subvenenata est, in usum vocetur. Quamvis & nostram *Linnæus* pro suspecta habeat.

Millefolii albi, Achilleæ vulgaris, Achilleæ foliis duplicato-pinnatis glabris, laciniis linearibus acute laciniatis, Linn. *Mille-*

 feuille,

feuille, Garbenkraut, Schafgarben, Tausendblatt. Ad viarum & agrorum margines occurrit; floret per æstatem, & colligenda est florescens. *In fluxibus sanguinis compescendis, præcipue affectibus hæmorrhoidalibus convenit, & summo jure ad tonica referri potest. Adscribitur etiam vis alexipharmaca, vulneraria & lithontriptica. Infusum theiforme haud ingratum, etiam phthisicis commendabile.* Millefolium *in destillatione exhibet oleum cœruleum, sicut Chamomilla.*

Herba Millegranæ, vide Herba Herniariæ.

Morsus Diaboli, Succisæ, *Succise*, Abbiß, Teufels-Abbiß. Crescit in pratis. *Cum scabiosa convenit, & vulneraria est; raro autem in usum venit, frequentius radix.*

Morsus gallinæ, vide Herba Alsines.

Myrti, folia Myrti, Bœticæ silvestris & sativæ, communis Italicæ, Myrti floribus solitariis, calyce fructus diphyllo, Linn. *Myrte*, Myrthenblätter. Myrtus colitur in hortis apud nos; sponte provenit in regionibus calidioribus. *Folia adstringunt, & præprimis masticata, vel decoctum inde paratum, gingivis relaxatis scorbuticorum medentur.*

Napelli, vide Herba Aconiti.

Nasturtii aquatici, supini, Cardamines, Sisymbrii, Sisymbrii aquatici, Sisymbrii foliis pinnatis, foliolis subcordatis, Linn. *Cresson d'eau*, Brunnen-Kresse, weisser Kresse. Provenit in aquosis; colligitur verno tempore. *Incidit, aperit & resolvit; recens in jusculis medicatis, succusque expressus specifice in scorbuto commendantur. Dosis est uncia semis.*

Nepetæ, Menthæ cattariæ, Nepetæ floribus interrupte spicatis pedunculatis, Linn. *Herbe aux Chats*, Kazen-Münz. Sponte circa margines agrorum, & in incultis provenit. *Commendatur ictericis, asthmaticis, nephriticis, tussientibus, in infuso.*

Nicotianæ majoris, Peti, Tabaci, Hyosciami Peruviani, Nicotianæ foliis lanceolatis, Linn. *Tabac*, Taback. Nomen ab *Johanne Nicotio*, Regis Galliæ ad Lusitaniæ Regem oratore, qui semen Nicotianæ vulgaris, a Belga quodam, ex Florida allatum, primus in Galliam misit. Colitur in agris & hortis. *Vires habet abstergentes, incidentes, resolventes, anodynas, vulnerarias, vomitorias & sternutatorias; clysteribus additur in affectionibus soporosis. In usum medicum vocari debent folia probe siccata, lutei coloris, non Tabacum jam præparatum & contortum.*

Nummulariæ, Centummorbiæ, Lysimachiæ foliis subrotundis, floribus solitariis caule repente, Linn. *Nummulaire*, Pfenningkraut, Egelkraut, Schlangenkraut. Provenit in locis humidis & herbosis, mense Majo colligenda. *Antiscorbutica, vulneraria & antiphthisica est.*

Ocymi, vide Herba Basilici.

Herba

Herba Ophioglossi, Echioglossi, Linguæ serpentariæ, Ophioglossi fronde ovata, Linn. *Langue de serpent*, Natterzünglein. Provenit in pratis & pascuis humidis, montosis. *Egregium est vulnerarium, tam interne exhibitum, quam externe applicitum. A Rajo ad ramices, vel in forma pulveris, vel in decocto exhibitum, laudatur. Oleum, per infusionem paratum, ad vulnera recentia, & ulcera inveterata, nec non ad ramices, valdopere commendatur; præsertim, si Terebinthina addatur.* Parckinson.

Origani Cretici, Origani foliis ovatis acutis glabris: venis scabris, spicis tetragonis, Linn. *Origan de Crete*, Cretische Dosten, Cretischer Wohlgemuth, Spanischer Hopfen. Ex Creta insula advehitur. Eligi debent spicæ recentes odoratæ. *Aperit, resolvit, urinam & menstrua movet.*

Origani vulgaris, silvestris, Cunilæ bubulæ Plinii, Origani foliis ovatis, spicis laxis erectis confertis paniculatis, Linn. *Origan*, gemeiner Wohlgemuth, Dosten, Frauendosten. Nascitur in dumetis, & amat locos apricos. *Abstergit & aperit, ad pulmonum, hepatis & uteri affectus commendatur; lac augere etiam perhibent. Sacculus, origano repletus, atque cerevisiæ probe lupulatæ calefactæ immersus, ad urinam movendam pectini bono cum effectu imponitur.*

Parietariæ majoris, vulgaris, Helxines, Parietariæ foliis lanceolatis ovatis, Linn. *Parietaire*, Tag und Nachtkraut, St. Peterskraut, Nachtkraut, Glaßkraut. Colitur apud nos in hortis. *Abstergit, refrigerat, & ad herbas quinque emollientes refertur. Succus expressus, vel infusum saturatum, nephriticis & hæmoptoicis commendari meretur.*

Parthenii, vide Herba Matricariæ.

Pentaphylli lutei, Quinquefolii, *Quinte-feuille*, Fünffingerkraut. Provenit in locis arenosis campestribus. *Vulnerariis & adstringentibus herbis adnumeratur.*

Perfoliatæ, Perfoliatæ vulgaris, annuæ arvensis, Bupleuri involucro universali nullo, foliis perfoliatis, Linn. *Perce-Feuille*, Durchwachs. Colitur in hortis, & nonnunquam sponte inter segetes provenit. *Adstringit & roborat; decoctis vulnerariis additur, & herniosis commendatur.*

Perforatæ, vide Herba Hyperici.

Petroselini vulgaris hortensis, *Persil*, Peterlein, Petersilien-Kraut. Seritur in hortis. *Aperit & urinam movet; raro in medicum, frequentius in culinarium usum vocatur.*

Pilosellæ montanæ hispidæ, vide Herba Gnaphalii montani, sive Hispidulæ Rivini.

Pilosellæ majoris, repentis hirsutæ, Auriculæ muris, Pilosellæ luteæ, Hieracii foliis integerrimis ovatis, caule repente,

ſcapo unifloro, Linn. *Piloſelle*, *Oreille de ſouris*, Mausöhrlein, gelbe Mausöhrlein. Creſcit in montoſis, aridis & arenoſis. *Pectoralibus & vulnerariis plantis adſcribitur. Decoctum ulceribus ſinuoſis inveteratis injicitur, atque ad collutiones, in oris, faucium & columellæ vitiis, laudabilem præſtat opem.*

Herba Pimpinellæ ſanguiſorbæ, *Pimprenelle ſanguiſorbe*, welſcher Biebernell, Kölbleinskraut, Blutkraut. Naſcitur in pratis humidis. *Virtute pollet adſtringente, diuretica & vulneraria.*

Pimpinellæ, Saxifragæ majoris, Bimpinellæ, *Pimprenelle ſaxifrage*, Biebernell, Bockspeterlein, Steinpeterlein. Provenit in locis incultis, campeſtribus. *Aperit, abſtergit, urinam movet & vulneraria cenſetur.*

Plantaginis anguſtifoliæ, Quinquenerviæ minoris, Plantaginis foliis lanceolatis, ſpica ſubovata nuda, ſcapo angulato, Linn. *Plantain long*, ſpiziger Wegerich, Hunde-Rippe. *Cum ſequente convenit. Succus laudatur ad febres intermittentes.*

Plantaginis majoris, latifoliæ, Arnogloſſi, Septinerviæ, *Plantain majeur*, breiter Wegerich. Ubique juxta vias creſcit. *Refrigerat, ſiccat & adſtringit; adhibetur in decoctis vulnerariis & gargariſmis.*

Polii Cretici, montani, anguſtifolii, Teucrii foliis lanceolato-linearibus integerrimis ſubſeſſilibus, floribus ſolitariis pedunculatis, Linn. *Polium de Crete*, Cretiſcher Berg-Poley. Naſcitur in Creta inſula. Eligenda recens & odorata. *Ad Theriacæ compoſitionem requiritur; urinam & menſes movet.*

Polii montani lutei, maritimi erecti Monſpeliaci, Teucrii corymbo terminali, foliis lanceolatis integerrimis, Linn. *Polium de montagne*, Berg-Poley, mit gelber Blüthe. Ex Gallia advehitur, ubi in Provincia, Delphinatu & Languedocia frequenter naſcitur. *Cum præcedenti ratione virium convenit, & ejus eſt ſuccedaneum. Sylvius adſcribit vim antepilepticam; alii maniacis & noctambulis commendant.*

Polygalæ C. B. Ambarvalis, Dod. Polygalæ floribus criſtatis racemoſis caulibus herbaceis ſimplicibus procumbentibus, foliis lineari lanceolatis, Linn. *Polygale*, Creuz-Blumen. Plantæ hujus, quæ in pratis ſiccioribus, & ad margines eorum occurrit, qua huc usque in officinis noſtris nondum uſi ſumus, hic mentionem facimus, propter characterem & eximias virtutes reſolventes, quas cum *Polygala Virginiana* communes habet. Vide Radix Seneka.

Polygoni. Vide Herba Centumnodiæ.

Polytrichi aurei. Vide Herba Adianti aurei.

Potentillæ. Vide Herba Anſerinæ.

Praſii. Vide Herba Marrubii albi.

Herba

Herba Prunellæ, Consolidæ minoris, Brunellæ vulgaris, Brunellæ bracteis cordatis, Linn. *Prunelle ou Brunelle*, **Prunellen-kraut, Gottheyl, St. Anthonikraut.** Crescit in montosis & herbosis locis. *Refrigerat & leniter adstringit; celebratur vulneraria & antiscorbutica; adhibetur recens in jusculis, & sicca in decoctis in gargarismis ad faucium inflammationem.*

Ptarmicæ vulgaris, folio serrato, flore albo, Dracunculi serrato folio pratensis, Pyrethri germanici, Achilleæ foliis integris minutissime serratis, Linn. *Ptarmica*, **wilder Bertram, Berufkraut, weisser spiziger Rheinfarn.** Indigena est; in pratis humidis & fossis crescit. *Naribus indita sternutationem movet; sunt, qui acetariis addunt recentem herbam, ad eorum frigiditatem corrigendam.*

Pulegii hortensis, Pulegii cervini, angustifolii, Menthæ floribus verticillatis, foliis ovatis obtusis subcrenatis, Linn. *Puliot*, **Poley.** Colitur in hortis. Colligenda mense Junio & Julio. *Aperit, attenuat & ad plantas nervinas refertur; ad tussim ferinam & raucedinem pertinacem, aliosque pectoris & uteri morbos specifice commendatur; præcipue menses imo fœtum pellere creditur.*

Pulmonariæ arboreæ, Musci arborei pulmonarii, vocatur etiam Lichen arboreus, Lichenis foliacei repentis laciniati obtusi glabri, supra lacunosi, subtus tomentosi, Linn. *Pulmonaire de chêne*, **Lungenkraut, gemein Lungenkraut.** In silvis occurrit, & plerumque quercubus aliisve arboribus adnascitur. *Siccat & adstringit; vulgo ad pulmonum affectiones adhibetur. In Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Observ. 290. ad icterum, omnium Medicorum solertiam eludentem, efficax remedium, celebratur.*

Pulmonariæ maculosæ latifoliæ, Symphyti maculosi, Echii folio, Pulmonariæ foliis radicalibus ovato-cordatis, Linn. *Pulmonaire*, **Flecken-Lungenkraut.** Colitur in hortis; occurrit etiam in silvis, foliis angustioribus. Colligenda Aprili mense. *Usus est in affectibus pulmonum, ulceribus, phthisi & exspuitione sanguinis.*

Pyrolæ rotundifoliæ, Limonii Cordi, Pyrolæ staminibus ascendentibus, pistillis declinatis, Linn. *Pyrole*, **Wintergrün, Holz- oder Wald-Mangold.** Provenit in montosis silvis. *Refrigerans, adstringens, consolidans & vulneraria est.*

Quercus, Folia Quercus, Quercus foliis annuis oblongis superne latioribus, sinubus acutioribus, angulis obtusis, Linn. *Feuilles de chêne*, **Eichenlaub.** Quercus ubique occurrit. Colligantur folia tenella. *Adstringunt, & in gargarismis atque decoctis externe adhibentur.*

Rorellæ, Roris solis, folio subrotundo, Droseræ scapis radicatis, foliis orbiculatis, Linn. *Ros solis, ou Herbe de la Goutte*, **Sonnenthau.** In humidis & palustribus inter muscos provenit.

Colligenda Junio mense. *Abstergit & incidit. Acrimonia quadam dotata est hæc planta, ob quam nonnulli ejus usum dissuadent. Maxime ovibus noxia a* Rajo *censetur, quia pulmones eorum adurit, & tussim lethalem excitat.*

Herba Rorismarini, Libanotidis, Rosmarini lati & angustifolii; *Romarin*, Roßmarin. Colitur in hortis. *Tota planta est balsamica, nervina, cephalica & uterina; interne & externe in usum vocatur. Herba recens, axungia anguillæ infusa, & ad solem digesta, pro remedio habetur ad gravem auditum.*

Rubi vulgaris, Rubi fructu nigro, Rubi foliis quinato-digitatis ternatisque, caule petiolisque aculeatis, Linn. *Feuilles de Ronce*, Brombeer-Laub. Crescit in silvis & dumetis. *Adstringit & in gargarismis adhibetur.*

Rutæ hortensis, vulgaris, latifoliæ, sativæ, Rutæ foliis decompositis, Linn. *Ruë*, Gartenrauten, Weinrauten. Colitur in hortis, & colligitur, dum floret. *Alexipharmaca, cephalica, nervina, uterina & diuretica est. Succus ut anthelminticum & antepilepticum celebratur. Herba, mammis imposita, lac discutit. Olim erat magnæ contra fascinum & venena laudis.*

Rutæ capraricæ, vide Herba Galegæ.

Rutæ murariæ, vide Herba Adianti albi.

Sabinæ, Savinæ vulgaris, Tamarisci folio, Juniperi foliis inferne adnatis: oppositionibus concatenatis, Linn. *Sabine*, Sevenbaum, Sadebaum, Mägdebaum. Colitur in hortis. *Calefacit, incidit, discutit, urinam movet; ob vim, menses ciendi, suspectis mulierculis nunquam dari debet; externe decoctum ad gangrænam & ulcera mali moris commendabile est.*

Salicis, folia Salicis vulgaris albæ, *Feuilles de saule*, Weidenblätter, Felbenblätter. Ubique occurrunt. *Refrigerant, siccant, & adstringunt; usus est externus & in gargarismis.*

Salviæ hortensis, majoris & minoris, Salviæ foliis lanceolato-ovatis crenulatis, floribus spicatis, calycibus acutis, Linn. *Sauge*, Salbey. Colitur in hortis, & florescente planta colligi debet. Vocatur a Paulino: *Herba sacra. Est nervina, balsamica, uterina & tam externe, quam interne in usum vocatur. Vinum salviatum a* Sebizio *commendatur mulieribus, quæ ob frigiditatem uteri infœcundæ sunt. Camphoram largitur.*

Salviæ silvestris, Scorodoniæ, Salviæ agrestis C. B. Teucrii foliis cordatis serratis petiolatis, spicis laxis secundis, Linn. *Sauge sauvage*, wilde Salbey. In pratis & dumetis provenit. *Inter vulnerarias plantas eminet, menses & urinam ciet.*

Sampsuchi, vide Herba Majoranæ.

Herba

Herba Saniculæ, Saniculæ quinquefoliæ, Diapensiæ, *Sanicle*, Sanickel, Bruchkraut. Nascitur in silvis & montosis. *Refrigerat & adstringit; vulneraria est, & fere omnia decocta vulneraria ingreditur.*

Santolinæ, vide Herba Cupressi seu Abrotani fœminæ.

Saponariæ, majoris, lævis, Lychnidis Saponariæ dictæ, *Saponaire*, Seiffenkraut. In arenosis, juxta rivulos & torrentes, nascitur; colligenda mense Junio, dum floret. *Attenuat, aperit & sudorem movet; externus usus in scabie & cutis vitiis commendatur.*

Saturejæ sativæ, hortensis, Cunilæ sativæ, Saturejæ pedunculis bifloris, Linn. *Sariette*, Saturey, Garten-Isop, Bohnenkraut. Nascitur in hortis, & mense Augusto colligenda. *Stomachica, carminativa, diuretica & uterina est. Etiam in usum cedit culinarium.*

Saxifragiæ albæ, vulgaris, rotundifoliæ, radice granulosa, *Saxifrage*, weisser Steinbrech, Steinbrechkraut. Provenit in pratis & pascuis arenosis humidioribus. Colligenda cum floribus sub finem Aprilis, vel initium Maji. *Usus est in sabulo & calculo renum pellendo.*

Scabiosæ, vulgaris majoris, pratensis, foliis laciniatis, Scabiosæ corollulis quadrifidis, corollis radiatis, Linn. *Scabieuse*, Scabiosen, Apostemkraut. Crescit in pascuis & ad margines agrorum. Colligitur mense Junio & Julio. *Alexipharmaca, travmatica & pulmonica est, atque a Bœrhavio summopere ad pectoris morbos commendatur.*

Scariolæ, vide Herba Endiviæ.

Sclareæ, vide Herba Gallitrichi sive Hormini.

Schœnanti, Junci odorati aromatici, Gramen Orientale aromaticum, panicula ampla, *Schœnant*, *Jonc Oriental odorant*, Cameelheu, Cameelstroh. Est gramen dactylon aromaticum, multiplici panicula, spicis brevioribus tomentoso-candicantibus, ex eodem pediculo binis, *Pluckenetii. Andropogon paniculæ spicis conjugatis ovatis. Linn.* Affertur ex *Arabia*. Eligendum spica non orbatum, &, quod est saporis acris, amaricantis & suavis, odoris fragrantis. *Calefacit, subadstringit & discutit, urinam & menses ciet, capiti & ventriculo gratum est; purgantibus tanquam corrigens addi solet, & ad Theriacæ compositionem requiritur.*

Scolopendrii veri, vide Herba Ceterach.

Scolopendrii vulgaris, majoris, Lonchitidis, Linguæ cervinæ, Phyllitidis, Asplenii, frondibus ensiformibus integris, basi cordato-inflexis, petiolis hirsutis, Linn. *Langue de cerf*, Hirschzungen. Colitur apud nos in hortis; sponte provenit in rupibus Tirolis & Helvetiæ. *Pertinet ad herbas quinque capillares, & easdem habet virtutes. Pulvis herbæ exsiccatæ ad palpitationem cordis, suffocationem*

nem uteri, & motus convulſivos ſpecifice a Rajo *commendatur. Vulneraria & antiſcorbutica eſt planta.*

Herba Scordii Cretici, *Scordium de Crete*, Cretiſcher Lachen-Knoblauch. Ex *Creta* inſula advehitur. Eligenda recens, foliacea, odorata, redolens Allium, ſaporis amaricantis.

Scordii noſtratis, Chamædryos aquaticæ, allium redolentis, paluſtris, Teucrii foliis ovato-lanceolatis ſeſſilibus, floribus ſubbiatis, Linn. *Germandrée d'eau*, *Scordium*, Lachen-Waſſer-Knoblauch, Waſſer-Bathenig. Naſcitur in paluſtribus. Colligenda menſe Junio & Julio. *Alexipharmacum, ſudoriferum, pectorale & anthelminticum medicamentum eſt, & præcedenti Cretico ſubſtitui ſolet in Theriacæ compoſitione.*

Scrophulariæ aquaticæ, vulgaris, nodoſæ fœtidæ C. B. *Scrophulaire*, *Scordium*, Braunwurz, Feigwarzenkraut. Floret Junio, & in paluſtribus, & fluviorum ripis provenit. Colliguntur folia, floreſcente planta, atque in umbra per decem vel duodecim dies ſiccantur, & tandem per aliquot horas ſoli exponuntur. *Virtute gaudent vulneraria, tam externe, quam interne in uſum vocata. Ad odorem & nauſeoſum ſaporem* Sennæ *corrigendum commendantur, &* Yquetayæ Braſilienſi *ſubſtituuntur.* Vide infra: Folia Sennæ.

Scrophulariæ minoris, Chelidonii minoris, Ranunculi verni, rotundifolii minoris, Raj. *Petite Chelidoine*, Scharbocks-kraut, klein Schöllkraut. Naſcitur in humidis. Colligenda Majo. *Ad plantas antiſcorbuticas refertur, & cum reliquis antiſcorbuticis plantis recens, ſiccata vero, utpote virtute fere orbata, raro in uſum venit.*

Sedi, Vermicularis flore flavo, Sedi, foliis ſubovatis adnato ſeſſilibus gibbis erectiusculis alternis, racemo triplici, Linn. *Sedum ou Cedon*, Mauer-Pfeffer, Katzen-Träublein, klein Hauswurz. Ex parietibus & muris vinearum & ruderum naſcitur. *Saporem acrem fervidum præbet, & pro ſpecifico antiſcorbutico habetur.*

Senecionis, Erigeri vulgaris,* Senecionis corollis nudis, foliis pinnato-ſinuatis amplexicaulibus, floribus ſparſis, Linn. *Seneçon*, Creutzwurz, Grindwurz-Kraut, noſtris Goldkraut. In hortis, arvis & inter olera occurrit, atque omni anni tempore floret. Colligenda eſt ante florum pappeſcentiam. *Maxime efficax eſt, atque ſcorbuticis, arthriticis, ictericis, vulgo etiam ad convulſiones & tormina infantum ſuccus expreſſus commendatur.*

Sennæ, Folia Sennæ Alexandrinæ, Caſſiæ foliolis tripennibus quadripinnibusque ſubovatis, Linn. *Sené*, *Feuilles de Sené*, Sennetblätter. In Syria, Perſia, Arabia & Ægypto colitur Senna. Optima cenſentur folia acuta, quæ ex Alexandria advehuntur, coloris ſunt pallido- vel flavo-livideſcentis, ſaporis ſubacris, amaricantis, nauſeoſi, recentia & a ſtipitibus liberata. Italicæ Sennæ folia ſunt latiora & obtuſiora, ſaporis magis ſubdulcis & glutinoſi, atque vilioris pretii & vir-

virtutis. *In classem purgantium usitatissimorum pertinent. Flatulentiam excitare solent; hanc ob causam Zinziberis, Galangæ & Cinnamomi additione corrigi debent. Nauseoso vero sapore, per additionem portionis æqualis foliorum* Scrophulariæ aquaticæ, *orbantur, sicut experimentum fecit Dn.* Marchantius. Eph. Acad. Reg. Paris. 1701. *Dosis in substantia drachma una; in infuso ad quatuor, usque sex, ascendere licet; per longam coctionem virtute privantur laxativa; præstat igitur, aqua infundere bulliente, & infusum post digestionem exhibere.* Huc etiam pertinent

Sennæ Folliculi, *Follicules ou Ecosses de Sené*, Sennetbälglein. Sunt capsulæ sive siliquæ seminales Sennæ sulcatæ, recurvæ, semilunares, compressæ, continentes semina nigricantia. *Nonnulli eos foliis præferre volunt; sed experientia docet, magis flatulentos esse, quam folia.*

Herba Serpilli vulgaris, minoris, Serpilli silvestris repentis, Thymi floribus capitatis, caulibus repentibus, foliis planis obtusis basi ciliatis, Linn. *Serpolet*, Quendel, Feld-Poley, Künlein. Crescit in siccioribus, montosis & sabulosis. Colligenda, dum floret, Junio vel Julio. *Cephalica, stomachica, diuretica & uterina est planta, atque tam externe, quam interne, in usum vocari potest. Urinam & sudorem movet; usus in infuso, Theæ instar, est. Externe ad cucuphas, pediluvia, gargarismata & fomentationem adhibetur.*

Sideritidis, hirsutæ, procumbentis, Sideritidis foliis lanceolatis subdentatis, bracteis cordatis dentato-spinosis, calycibus æqualibus, Linn. *Crapaudine*, Gliedkraut, Wundkraut, Feld-Andorn, Beruf- oder Beschreykraut. In agris siccioribus, sabulosis apricis provenit. *Vulneraria & arthritica est; subadstringit & urinam movet. Balnea ex aqua, in qua Sideritis cocta, mulieres ad infantum atrophiam, ab incantatione putatitia ortam, commendare solent, unde nomen* Beruf- oder Beschreykraut.

Solani, Solatri nigri, Solani caule inermi herbaceo, foliis ovatis angulatis, Linn. *Morelle*, Nachtschatten oder Saukraut. Circa sepes & inter olera nascitur. Colligitur, dum floret. *Refrigerat & anodyna est. Nunquam interne, raro externe in usum vocatur.*

Soldanellæ, Brassicæ marinæ, Convolvuli marini rotundifolii, Convolvuli foliis reniformibus, Linn. *Chou marin*, Meerkohl, Meerwinde, Meerglöcklein. Per terram suas spargit viticulas, ex quibus folia prodeunt subrotunda, retusis alis prædita, latiora, quam longa, *Chelidonii minoris* similia, crassiuscula, liquore lacteo manantia, pediculis longis innixa; flos magnus, purpureus, quadrantalis fere, campanulatus. Crescit in maritimis Galliæ, Angliæ & Italiæ. *Planta est in totum ventriculo inimica, acris; vehementissime alvum ciet. Coquitur, propter acrimoniam, cum pingui carnis jusculo; Valide serum educit; hinc* Altomarus, *Medicus ille celebris, usum Soldanellæ dissuadet, atque potius noxam inferre, quam auxilium hydropicis præstare perhibet.* Raj. in Hist. Plantar. *Dari solet in pulvere drachma una, in infuso vel decocto uncia semis.*

Herba Squinanti, vide Herba Schœnanti.

Stramonii, Solani Maniaci Diosc. Solani fœtidi, pomo spinoso oblongo, flore albo, C. B. Daturæ fructu spinoso erecto, calyce pentagono, Linn. *Pomme épineuse*, Stechapfel. Crescit in incultis. *Planta hæc semper pro venenata habita, solo odore inebriare & mentem turbare credita est. Ill.* Stœrkius, *capto in se ipso experimento, non adeo deleteriam invenit, & postea diversis institutis tentaminibus, eos, quos inducere perhibebatur morbos, maniam scilicet & epilepsiam, extracto inde parato, curasse sibi persuasit.*

Tamarisci, germanicæ, silvestris, fruticosæ, Tamaricis floribus decandris, Linn. *Tamaris*, Tamariskenkraut, Porst. Juxta Rhenum & Danubium fluvios provenit copiose; nascitur etiam in Gallia Narbonensi. *Adstringit & refrigerat; raro tamen in usum venit, frequentius vero cortices.*

Tanaceti vulgaris, lutei, Athanasiæ, Tanaceti foliis pinnatis: pinnis pinnatifidis serratis, Linn. *Tanesie*, Rheinfarn, Wurmfarn. Crescit circa fossas, ad agrorum margines, aliaque sabulosa loca. Colligenda mense Junio & Julio. *Anthelmintica, nephritica, vulneraria & uterina est. Externe ad scabiem & lentigines decoctum commendatur.*

Taraxaci, Dentis Leonis, *Dent de Lion, ou Pissenlit*, Löwenzahn, Pfaffenröhrlein. In hortis & pascuis crescit. *Censetur alexipharmaca, pectoralis & hepatica. Aqua destillata inter antipleuriticas numeratur.*

Theæ, The Sinensium, Tsiæ Japonensium, Thee Indorum, *Thée*, Thee. Colitur in regno Japonico & China. Planta est Evonymo adfinis, nucifera, flore roseo. Frutex ultra orgyæ altitudinem raro exsurgens, vestitur foliis carnosis brevissimis, surculos perenni, nisi decerpantur, vigore inordinate singulatim occupantibus, foliis *cerasi fructu acido* similibus. Flores sunt Rosæ silvestris facie, remisse fragrantes, albi, hexapetali, cum numerosis staminibus. Fructus monococcus, bicoccus & utplurimum tricoccus, concretus ex globulosis capitulis, Pruni silvestris magnitudine, nucula fere globosa fœtis. Florum & fructuum nullus est usus. Decerpuntur prima collectione folia nobilissima, tenella & nondum explicata, quæ rara & etiam in patria valde cara sunt, atque *Thea cæsarea*, nec non *flos Theæ* appellari solent. Secunda collectione folia integra explicata, cum semi-explicatis decerpuntur, atque secundum bonitatem ac magnitudinem in classes seliguntur. Messem claudit tertia collectio, folia rigidiora perfecta largiens. Post collectionem folia Thee præparantur, atque recens decerpta super lamina ferrea torrentur, tosta & adhuc ferventia volis manuum volvuntur, donec crispa evadant. Duæ species Theæ maxime familiares nobis notæ sunt, prior *Thee Bohe*, *Thee Bou*, *Thee rubrum*, rother Thee, posterior *Thee viride*, ad quam etiam *Thee imperiale* refertur, appellatur. Dubium adhuc est, utrum ex eadem, an vero ex specie diversis fruticibus decerpantur *Thee Bou* & *Thee viride*. *Omnes Theæ species magis vel*

minus

minus adstringunt, viridem rubra tamen sapore adstringente plerumque antecellit. Grata fere omnibus est medicina infusum Theæ & vere polychresta; multum tamen aquæ calenti adscribendum esse persuasi sumus. Optima Thea censetur, cujus folia parva tenella, atque in apicibus alba, incana vel lanuginosa sunt, quæ leviter adstringunt, & odoris atque saporis grati deprehenduntur. Thea viridis aquam, in qua infusa est, viridiusculo colore, & odore violaceo, vel fœni recentis instar, imprægnare debet.

Herba Thymi Cretici, Thymi albi capitati veri, Saturejæ floribus spicatis, foliis carinatis punctatis ciliatis, Linn. *Thym de Crete*, **Cretischer Thymian.** Provenit in Creta insula, & aliis regionibus calidioribus. *Eligenda odorata aromatica, capitulis integris.*

Thymi vulgaris, folio tenuiore cineritio, rigidi, Thymi erecti, foliis ovatis, margine reflexis, floribus verticillato-spicatis, Linn. *Thym vulgaire, a feuille menue*, **Thymian.** Colitur in hortis. Colligenda mense Junio. *Carminativas, anticatarrhales & nervinas habet vires. Non solum in usum cedit medicum, sed & culinarium. Est succedaneum prioris sive Cretici, utpote qui vulgari præstantior est, si modo debitas bonitatis notas habet.*

Tormentillæ, Septifolii, *Tormentille*, **Tormentill, Blutwurz-Kraut, Siebenfinger-Kraut.** *Raro in usum, nisi in decoctis vulnerariis, venit.*

Trichomanis. Vide Herba Adianti aurei.

Trifolii fibrini, aquatici, palustris, Menyanthes foliis ternatis, Linn. Limonium Cord. Acopa Dioscorid. Bœrh. H. L. Menyanthes palustre triphyllum Raj. *Treffle de Castor, Menyanthe*, **Bieberklee, Bitterklee, Wasserklee, Scharbocksklee.** Nascitur in aquis stagnantibus & paludosis. Colligenda mense Majo vel Junio. *Aperit, incidit & roborat. Excellens est antiscorbuticum, antarthriticum, antasthmaticum, antihypochondriacum & antifebrile. Externe etiam, scopo mundificandi, ad ulcera tibiæ succus, vel decoctum herbæ conducit. Rajus ad ovium tabem commendat.*

Trifolii pratensis, purpurei, vulgaris, majoris, Trifolii spicis subvillosis, cinctis stipulis oppositis membranaceis, corollis monopetalis, Linn. *Treffle des prées*, **Wiesenklee.** Ubique provenit in pratis herbidis. Colligenda, dum floret. *Vulneraria censetur, & albo fluori conferre, ob vim balsamicam & subadstringentem, creditur.*

Tussilaginis, vide Herba Farfaræ.

Verbasci, flore luteo; maris latifolii lutei, Bauh. Pin. Thapsi barbati, Verbasci foliis utrinque tomentosis decurrentibus, Linn. *Bouillon blanc, Molene, Bonhomme*, **Wullkraut, Himmelbrand, Königskerzen.** Juxta agrorum margines, aggeres & scrobes nascitur. Folia colligenda sunt Junio mense. *Prodest interne sumtum, in morbis pectoris, tussi, sputo cruento, & torminibus ventris. A veterinariis Anglis, in affectibus pulmonum vaccarum & jumentorum,*

 ad-

adhibetur, atque Pulmonaria vaccarum *appellatur.* Raj. Hift. plant. *Externe adhibitum emollit, difcutit & dolores mitigat, atque in lacte coctum ad hæmorrhoidum dolores, tenesmum & ani procidentiam commendatur.*

Herba Verbenæ vulgaris, maris, flore cœruleo, Verbenæ fpicis filiformibus, foliis multifido-laciniatis, Linn. *Verveine*, Eifenkraut, Taubenkraut, Eifenhart. Nafcitur juxta fepes & muros, aliosve locos incultos. Colligenda menfibus æftivis. *Adftringit, refrigerat, vulneraria & anodyna eft.*

Veronicæ majoris, vulgaris ferpentis, Veronicæ fpicis pedunculatis lateralibus, caule procumbente, Linn. *Veronique*, Ehrenpreiß, Heyl aller Schäden, Wundkraut. Nafcitur in pafcuis ac filvis recens cæfis, ficcioribus. Colligenda menfe Majo & Junio. *Inter vulnerarias plantas eminet; diuretica, fudorifera, pectoralis & roborans eft. Succum ad uncias duas de die potum, Podagræ mederi* Boerhavius *afferit.*

Vincæ per vincæ, Clematitidis Daphnoidis, Vincæ foliis ovatis, Linn. *Pervenche*, Wintergrün, Singrün, Ingrün. Provenit in filvis. Colligenda Majo & Junio. *Ob vim, quam habet, leniter adftringentem, vulnerariis adfcribitur, atque in fluxionibus fanguinis commendatur.*

Violariæ, Violæ acaulis, ftolonibus teretibus reptantibus pedunculis radicatis, Linn. *Violette*, Violenkraut, Veylkraut, Merzen-Violenkraut. Juxta fepes, in dumetis & hortis provenit. *Ad herbas quinque emollientes refertur.*

Vitis, Folia Vitis, *Feuilles de Vignes*, Weinlaub, Weintrauben-Blätter. Colligenda funt menfe Augufto. *Adftringunt & refrigerant, atque in gargarismis adhiberi folent.*

Virgæ aureæ. Vide Herba confolidæ Saracenicæ.

Urticæ urentis, vulgaris, racemiferæ, *Ortie commune*, Brennesseln. Ad fepes & rudera crefcit. *Diuretica eft, ad mictum cruentum fpecifice & hæmorrhagias omnis generis commendatur. Cicutæ & Hyofcyamo adverfatur.*

Urticæ mortuæ, inertis, Galeopfidis, Lamii flore albo, Lamii foliis cordatis acuminatis ferratis petiolatis, Linn. *Ortie blanche ou morte*, weiſſe, todte Neſſel. Ad fepes hortorum occurrit. Colligitur, dum floret, menfe Aprili & Majo. *Commendatur fpecifice ad fluorem album & fcrophulas.*

Uvæ urfi, Arbuti caulibus procumbentibus, foliis integerrimis, Linn. *Arboufier*, Bärentraube, Wolfsbeere, Sandbeere. In montibus, collibus & ericetis Sueciæ, Norwegiæ, Ruffiæ, Auftriæ, Styriæ, Carniolæ, Helvetiæ, Italiæ, Hifpaniæ, Gallo-Provinciæ &c. crefcit. *Folia hujus plantæ noftris demum temporibus officinis illata, in fuppreffione urinæ & doloribus renum atque veficæ, a calculo & coacervata materia*

materia sabulosa ortis, tanquam insigne atque specificum remedium commendantur. Qua virtute autem miracula sua præstet, in ambiguo est. Si qualitates requiris manifestas, præter adstringentem, quam gustus detegit, invenies nullam. Forsitan hæc sufficit. Dosis est a scrupulo semis ad drachmam semis.

Herba Uvulariæ, Hypoglossi, Bislinguæ, Bonifaciæ, Lauri Alexandrinæ, Rusci latifolii fructu folio innascente, Tournefort. Rusci foliis subtus floriferis subfoliolo, Linn. *Uvulaire*, Zäpfleinkraut, Zungenkraut, Kehlblatt. Colitur in hortis; sponte provenit in Gallia & Italia in montosis. *Travmatica est, adstringit, & decoctum in affectibus uvulæ, ex nimia humiditate & laxitate ortis, pro gargarismatibus adhibetur.*

CAPUT III.

DE FLORIBUS.

Flores Acaciæ Germanicæ, Pruni silvestris, Pruni spinosæ foliolis lanceolatis, Linn. *Fleurs de prunier sauvage*, Schlehenblüth. In sepibus occurrit Acacia. Floret mense Aprili. Flores colligendi sereno cœlo. *Laxant alvum, serum & sabulum renum educunt; inter anthelmintica & antepileptica numerantur.*

Anethi hortensis, *Fleurs d'Anet*, Dillenblumen, Dillenblüth. Sunt in umbellam congesti. Colligantur Julio. *Anodyni & carminativi sunt; usus est in enematibus.*

Anthos, Rorismarini, Libanotidis, *Fleurs de Romarin*, Rosmarinblüthe. Colliguntur Majo & Junio. Vix apud nos sufficienti habentur quantitate; hinc afferuntur ex calidioribus regionibus. Eligendi odorati, recentes. *Cephalici, nervini & uterini sunt.*

Aquilegiæ, *Fleurs d'Ancolie*, Ackeley, Ageley, Glockenblumen. Nascitur Aquilegia in hortis; nonnunquam sponte occurrit in silvis. Flores reperiuntur diversi coloris; eligendi cœrulei. *Antiscorbutici sunt, urinam & menses cient, vulnerariis adnumerantur; in gargarismis etiam adhibentur.*

Arnicæ. Vide Herba & Radices, cum quibus conveniunt, mitius tamen agunt.

Aurantiorum, Citri petiolis alatis, Linn. Naphæ, *Fleurs d'Orange*, Pomeranzenblüth. Coluntur in hortis. Sicci raro, recentes ad aquam destillandam expetuntur. *Sunt alexipharmaci & cordiales.*

Balaustiorum, Balaustiæ, Mali punicæ silvestris, flore pleno majori, Punicæ, Linn. *Fleurs Balaustes*, Granatenblüthe. Coluntur in hortis, & ex regionibus calidioribus advehuntur. *Valde adstringunt & refrigerant; ad uvulæ laxitatem in gargarismis conducunt. Ex petalis rubris, abjectis calycibus, pulverem rubrum sternutatorium parare solent.*

Flores Basilici, Ocymi, *Fleurs de Basilic*, **Basilgenblumen.** In officinis prostant summitates herbæ cum floribus. *Virtutibus balsamicis, nervinis & uterinis conveniunt cum herba.*

Bellidis minoris, silvestris, *Fleurs de petite Marguerite, de Paquerette*, **Gånseblumen, Angerblumen.** Florent primo vere in pratis & aggeribus. *Cum herba conveniunt. Refrigerant, & pectori, renibus, hepatique sunt amici.*

Bellidis hortensis, Bellidis rubræ, *Fleurs de Marguerite rouge*, **rothe Maslieben, Margarethen-Blumen.** *Virtutes eædem ac prioris, & præcipue ad Tincturam requiruntur.*

Betonicæ, Bethonicæ purpureæ, *Fleurs de Betoine*, **Bethonienblüth.** Junio & Julio colliguntur; plerumque spicæ florescentes tantum, & non flores excerpti in usum trahuntur. *Cæterum cum herba conveniunt, & ad conservam expetuntur.*

Borraginis, Buglossi veri latifolii, *Fleurs de Bourrache*, **Borragenblumen.** Mense Julio & Augusto colliguntur. *Adscribitur illis vis cordialis & antimelancholica, atque floribus quatuor cordialibus adnumerantur.*

Buglossi angustifolii, *Fleurs de Buglosse*, **Ochsenzungenblüthe.** Junio & Julio florent. *Cum Borraginis floribus conveniunt, & pariter ad flores quatuor cordiales pertinent.*

Calcatrippæ, Consolidæ regalis, Delphinii, Delphinii caule subdiviso, nectariis monophyllis, Linn. *Fleurs de pied d'alouette*, **Rittersporublumen, Lerchenklauenblumen.** Sponte inter segetes proveniunt; coluntur etiam in hortis. Silvestres cœrulei in usum vocantur. *Ophthalmici, diuretici, & vulnerarii sunt. Nonnullis tamen usus internus, ob vicinitatem, quam cum* Aconito *Calcatrippa habet, suspectus est. In Ophthalmia flores in sacculis, vel decoctum eorum externe applicantur.*

Calendulæ, Calthæ sativæ, Verrucariæ, Calendulæ seminibus radii cymbiformibus echinatis, disci bicornibus, Linn. *Fleurs de Soucy*, **Ringelblumen, Goldblumen.** Coluntur in hortis. Per totam æstatem florent. *Censentur cardiaci, uterini & alexipharmaci; suffitum a parturientibus, vagina exceptum, partum promovere ajunt.*

Carthami, Cnici sativi, Carthami foliis ovatis integris serrato-aculeatis, Linn. *Fleurs de Carthame, ou de Safran bâtard*, **wilder Safran, Saflohr.** Coluntur in hortis & agris. Florent Julio & Augusto. *Alvum emolliunt, & ictericis commendantur. Usus præcipuus est ad tingendum.*

Centaurii minoris. Vide Herbæ.

Chamomillæ seu Chamæmeli Romani, Leucanthemi odorati, multiplici flore, Matricariæ receptaculis conicis, radiis deflexis, seminibus nudis, squamis calicinis, margine æqualibus, Linn. *Fleurs de Camomille Romaine*, **Römische Chamillen, Edle Chamillen.**

millen. Coluntur apud nos in hortis. *Sunt carminativi, ſtomachici, anodyni & diuretici. Infuſum theiforme ad dolores poſt partum commendabile eſt.*

Flores Chamomillæ, ſeu Chamæmeli vulgaris, ſilveſtris, Matricariæ receptaculis hemisphæricis, radiis patentibus, ſeminibus coronato-marginatis, ſquamis calycinis, margine obſoletis, Linn. *Fleurs de Camomille des Champs*, Chamillen, gemeine Chamillen. In ſegetibus menſe Junio & Julio luxuriant; ſingulis annis colligendi. *Gaudent virtute tonica, carminativa, anodyna & antifebrili. Externe in ſacculis diſcutiendi & in cataplasmatibus reſolvendi gratia adhibetur.*

Cheiri, Keyri, Levcoji lutei, Cheiranthi foliis lanceolatis acutis glabris, Linn. *Fleurs de Giroflée jaune*, gelbe Violen. Primo vere florent; coluntur in hortis. *Ad icterum & uteri vitia commendantur.*

Cichorii, *Fleurs de Chicorée*, Wegwartenblumen. In campeſtribus & circa vias publicas proveniunt. *Hepati dicati ſunt, & conſerva ex floribus, non ex herba, parari debet.*

Conſolidæ regalis. Vide Flores Calcatrippæ.

Cyani cœrulei, Baptiſeculæ, Centaureæ calycibus ſerratis, foliis linearibus: infimis dentatis, ſuperioribus integerrimis, Linn. *Fleurs de Bluet*, blaue Kornblumen. Florent inter ſegetes Junio. Colligendi ſicca & ſerena tempeſtate, & celeriter inter chartam, fornacis calore, ne palleſcant, ſiccandi. *Diuretici ſunt; externe aqua deſtillata & flores ipſi in ſacculis ad ophthalmiam commendantur.*

Farfaræ, Tuſſilaginis, *Fleurs de Tuſſilage*, Huflattich, Roßhubblumen. Primo vere ante herbam proveniunt, & hanc ob cauſam planta *Filius ante patrem* vocatur. *Pectorales ſunt; in decoctis exhibentur, & eorundem ſyrupus atque conſerva in officinis proſtant.*

Galeopſidis. Vide Urticæ.

Geniſtæ, Cytiſo-geniſtæ, flore luteo, Geniſtæ ſcopariæ anguloſæ, Geniſtæ foliis lanceolatis, ramis teretibus ſtriatis, Linn. *Fleurs de Genet*, Ginſter-Pfriemenkraut-Blumen, Künſchotten. Copioſe proveniunt in arenoſis, montoſis, incultis. Menſibus Majo & Junio colliguntur. *Vires ſpleneticæ, nephriticæ, antiſcorbuticæ & diureticæ illis tribuuntur. In ſubſtantia vomitus excitant, in decoctis alvum laxant.*

Granatorum. Vide Flores Balauſtiorum.

Hepaticæ nobilis, *Fleurs d'Hepatique noble*, Edel-Leberkraut-Blüthe. In ſilvis proveniunt & primo vere colliguntur. Sicut flores Cyani colligi & ſiccari debent. *Conveniunt cum herba, & ad conſervam requiruntur.*

Hyperici, Perforatæ, *Fleurs de Millepertuis*, Johannes-Blumen, Harthheu-Blumen. Junio & Julio colliguntur. *Vulnerarii & anthelmintici ſunt. Odorem contriti ſpirant terebinthinaceum, ſpiritum vini & oleum colore carmeſino-rubro inficiunt.*

Flores Lavendulæ fœminæ, anguſtifoliæ, *Fleurs de Lavande*, Lavendel-Blumen. Coluntur in hortis. Vigent menſe Junio & Julio. *Cephalicæ & nervinæ ſunt, atque pro odoramentis & cucuphis expetuntur.*

Liliorum alborum, Liliorum foliolis ſparſis, corollis campanulatis, intus glabris, Linn. *Fleurs des Lis blancs*, weiſſe Lilienblätter. Coluntur in hortis. Flores colligi poſſunt Julio & Auguſto. *Anodyni ſunt; digerunt, humectant & maturant, cuticulam curant; ſicci vero raro in uſum veniunt. Antheras ſive apices luteos liliorum, menſtrua & fœtum pellere, nonnulli perhibent.*

Liliorum convallium, Convallariæ ſcapo nudo, Linn. *Fleurs de Muguet*, Mayenblumen. Florent Majo in ſilvis. *Cephalici ſunt, & contra morbos frigidos capitis adhibentur. In ſubſtantia aſſumti alvum movent; præſtat igitur ſcopo confortandi aquam adhibere ex illis deſtillatam. Errhinam etiam habent virtutem, & pulveribus ſternutatoriis adduntur.*

Linariæ. Vide Herba.

Lupuli ſalictarii, Humuli, Linn. *Fleurs de Houblon*, Hopfen. Sunt folliculi ſquamoſi, vel capſulæ foliaceæ, ſtrobilorum inſtar, molles, quæ ſemina continent parva, & potius fructus, quam flores appellari deberent. Lupulus ſponte provenit; copioſe vero etiam colitur. Planta eſt ſcandens. *Præcipuus uſus Lupuli eſt ad cereviſias condiendas; in medicina vero medicamentum anodinum, diſcutiens, reſolvens, calculum, urinam & menſtrua pellens, præbet; externe contuſionibus & tumoribus auxiliatur.*

Malvæ arboreæ, hortenſis, hyemalis, Alceæ foliis ſinuato-angulatis, Linn. *Fleurs de Mauve de jardin*, groſſe Pappeln, Herbſt-Roſen, Winter-Roſen. Coluntur in hortis. Flores colliguntur menſibus Auguſto, Septembri & Octobri. Eligendi, qui colore ſunt fuſco-purpurei. *Emolliunt, & ob viſciditatem præbent anodinum in faucium inflammatione. Uſus eſt in gargariſmis.*

Meliloti, *Fleurs de Melilot*, Steinklee-Blumen. *Infuſum florum Meliloti, ad partum facilitandum, dolores poſt partum, & nephritidem commendatur. Uſus eorum etiam in clyſteribus eſt.*

Nymphææ albæ, Nymphææ foliis integerrimis cordatis, calyce tetraphyllo, corolla multiplici, Linn. *Fleurs de Nymphée blanche, de Nenuphar blanc*, weiſſe Seeblumen. Naſcuntur in ſtagnis; florent menſe Julio. *Refrigerant, humectant, & ad maniam & ſatyriaſin commendantur.*

Origani, ſunt ſummitates. Vide Herbæ.

Papaveris erratici, Rhœadis ſilveſtris, Papaveris caule multifloro folioſo hiſpido, foliis pinnatifidis, capſulis lævibus, Linn. *Fleurs de Coquelicot, ou de Pavot rouge*, Kornroſen, Klapperroſen, Schnallenblumen. Proveniunt inter ſegetes. Colliguntur menſe Junio & Julio. *Anodyni ſunt, & præcipue in catarrhis acribus, ſalſis & pleuritide conducunt, atque ob mucilaginem leniunt & mulcent.*

Flores

Flores Perſicorum, Mali Perſicæ, Amygdali foliorum ſerraturis omnibus acutis, Linn. *Fleurs de pêcher*, Pferſich-Blüth. Florent menſe Aprili; coluntur in hortis & vineis. *Alvum laxant, ſerum educunt, & vermes necant. Parantur inde ſyrupus & conſerva.*

Pœoniæ, *Fleurs de Pivoine*, Gichtroſen. Coluntur in hortis. Colliguntur menſe Majo. *Conveniunt virtutibus cum radicibus, & antepileptici creduntur. Raro flores, ſæpius ſyrupus ex illis paratus adhibentur.*

Primulæ veris, flore odorato, Paralyſeos, Verbaſculi pratenſis odorati, C. B. Primulæ foliis denticulatis rugoſis, limbo-corollarum concavo, Linn. *Fleurs de Primevere*, Schlüſſelblumen, Himmelsſchlüſſel, St. Petersſchlüſſel. Ubique in pratis verno tempore proveniunt. *Cenſentur nervini, antepileptici, anodyni & pectorales.*

Roſarum albarum, Roſæ albæ vulgaris majoris, *Fleurs de Roſes blanches*, weiſſe Roſen. Coluntur in hortis, & menſe Junio florent. *Ad oculorum inflammationes & fluorem album mulierum commendari ſolent.*

Roſarum pallidarum, *Fleurs de Roſes pâles*, bleiche Roſen, Ulmer-Roſen. Etiam in hortis coluntur, & eodem tempore florent. *Alvum laxant, bilioſis & hydropicis proſunt.*

Roſarum rubrarum, vulgarium, *Fleurs de Roſes rouges*, Zucker-Roſen, rothe Roſen. Colliguntur eodem tempore, quo præcedentes. *Omnes Roſarum ſpecies vim quandam habent ſubadſtringentem; hæ vero paulo magis, quam præcedentes. Sunt ſimul roborantes, analepticæ & cordiales. Floribus adnumerantur quatuor cordialibus. Uſus eſt varius, tam internus, quam externus.*

Roſarum finarum, intenſe rubrarum, flore ſimplici ſericeo, *Fleurs de Roſes de Provins*, Knopf-Roſen, feine Roſen, Eßig-Roſen. Coluntur in hortis. Colliguntur, dum nondum ſunt apertæ, atque abſciſſis ungulis albis celeriter ſiccantur. *Vi adſtringente, omnibus reliquis Roſarum ſpeciebus, præcellunt, in reliquis conveniunt. Requiruntur præcipue ad Tincturam & Acetum.* Linnæus *omnes Roſas officinales ſub una eademque ſpecie*, Roſæ caule aculeato, petiolis inermibus, calycibus ſemipinnatis, *comprehendit.*

Salviæ hortenſis, *Fleurs de Sauge*, Salbey-Blüthe. Colliguntur per æſtatem, & inprimis menſe Julio. *Virtutibus balſamicis & nervinis cum herba conveniunt.*

Sambuci, Sambuci caule arboreo ramoſo, floribus umbellatis, Linn. *Fleurs de Sureau*, Hollunderblüthe. Ubique occurrit Sambucus arbor, & circa rudera, muros & ſepes naſcitur. Floret menſe Junio. *Flores diſcutiunt, emolliunt, reſolvunt, lac augent, dolores mitigant, ſudorem movent; infuſum Theæ loco, ſenibus præſertim, ad cruentum ſputum & tuſſem pertinacem, commendatur.*

Saxifragiæ, vide Herbæ.

Flores Scabiosæ, *Fleurs de Scabieuse*, Scabiosen=Blumen, Apostemkraut=Blüthe. *Cum herba conveniunt, & inprimis ad conservam expetuntur.*

Spicæ Celticæ &

Spicæ Indicæ, vide Radices.

Spicæ hortensis, Lavendulæ latifoliæ, Psevdonardi, *Fleurs de Spic, ou de Nard commun*, Spick. Coluntur in hortis; in Hispania & Gallia Narbonensi sponte proveniunt. Colliguntur mense Junio & Julio. *Adscribitur vis cephalica, nervina atque uterina, & tam externe, quam interne in usum vocantur.*

Stœchadis Arabicæ, Stœchadis purpureæ, C. B. Lavendulæ foliis lanceolato-linearibus, spica comosa, Linn. *Fleurs de Stœchas Arabique*, Stöchas=Blumen, welscher Lavendel. Advehitur ex Gallia, Italia & aliis calidioribus regionibus. *Eligendæ Spicæ integræ, odoratæ, recentes. Nervina, pulmonica, diuretica, uterina & carminativa gaudent virtute.*

Stœchadis citrinæ, Germanicæ, Amaranthi lutei, Elichrysi, Gnaphalii foliis lanceolatis: inferioribus obtusis, caule herbaceo simplicissimo, corymbo terminali composito, Linn. *Fleurs de Stœchas citrin, de Passevelours*, Rheinblumen, Winterblumen, Schaben=Motten=Kraut. Sunt species Elichrysi; proveniunt in locis sabulosis siccis; frequenter occurrunt circa Rhenum. Florent Junio & Julio. *In affectibus pectoris, lienis & renum conducunt, vermes enecant. Fumus, a floribus carbonibus injectis, excitatus, ad arthriticos dolores commendatur.*

Tanaceti, *Fleurs de Tanesie*, Rheinfarn, Wurmkraut=Blumen. Colligendi mense Junio & Julio. *Anthelmintici sunt, & cum herba conveniunt.*

Tiliæ, Linn. Tiliæ fœminæ, folio majori, C. B. *Fleurs de Tillau, de Tilleul, ou de Tillot*, Lindenblüth. Passim sponte & plantata provenit Tilia. Floret mense Julio. *Flores roborant, discutiunt, anodyni & cephalici sunt; ad epilepsiam, apoplexiam & vertiginem commendantur. Speciebus pro potu ordinario additi gratum conciliant colorem rubellum.*

Tunicæ hortensis, rubri, Diantni floribus subsolitariis, corollis crenatis, squamis calycinis subovatis brevissimis, Linn. *Fleurs d'Oeuillets rouges*, Nägelblumen, Garten=Nägelein, Grasblumen. Coluntur in hortis. Florent mense Julio & Augusto. *Cephalici & cordiales censentur.*

Tussilaginis, vide Flores Farfaræ.

Verbasci, Thapsi barbati, *Fleurs de Bouillon blanc*, Wullenblumen. Proveniunt in locis arenosis, juxta agrorum margines. Colliguntur mensibus Julio & Augusto. *Sunt anodyni & emollientes, atque ad hæmorrhoidum dolores & tenesmum, ab hypercatharsi ortos, in lacte dulci cocti*

costi & sacculis applicati, conveniunt. Infusum florum Verbasci ad phthisin laudatur, & Italis familiare esse, Ill. Hallerus *perhibet.*

Flores Violarum, purpurearum odoratarum, *Fleurs de Violettes de Mars*, blaue Violen, wohlriechende Veilgen, Merzen-Violen. Juxta muros, sepes & in hortis proveniunt. Florent mense Martio & Aprili. *Refrigerant, humectant, emolliunt & laxant; vis etiam adscribitur cordialis, & hanc ob causam floribus quatuor cordialibus adnumerantur. Siccati in vitris loco calido asservandi, ne accessu aëris pallescant.*

Urticæ mortuæ, Galeopsidis, Lamii albi, *Fleurs d'Ortie morte, ou de Lamium*, taube Nesselblumen. Ad hortorum sepes occurrunt, Martio, Aprili & Majo florent. *Specifice ad album fluorem commendantur.*

CAPUT IV.

DE SEMINIBUS.

Semen Abelmosch, Ketmiæ Ægyptiacæ, semine moschato, Tournefort. Alceæ Ægyptiacæ villosæ, Bamiæ moschatæ, Ketmiæ Americanæ hirsutæ, flore flavo Raj. Hibisci foliis peltato-cordatis septem angularibus serratis hispidis, Linn. *Graines de Musc*, Bisamsaamen. Grana sunt reniformia, pusilla, albicantia, odorem moschi & ambræ spirantia. Tam ex Oriente, quam ex Americæ regionibus calidioribus advehuntur; in hortis etiam nonnunquam coluntur. Eligenda probe odorata & recentia. *Aphrodisiaca censentur, & ad odoramenta & alia odore moschato imbuenda, inserviunt.*

Acetosæ, Oxalidis pratensis, *Semence d'Ozeille*, Sauerampffer-Saamen. Est nigrum, parvum, triangulare, punicei coloris, splendentis, saporis adstringentis. *Pro alexipharmaco habetur, & hoc fine nonnullis compositionibus additur.*

Agni casti, Viticis officinalis, *Semence d'Agnus castus*, Keuschbaum, Keuschlamm-Saamen, Schaaffmüllen-Saamen. Arbuscula sponte in Italia & Sicilia nascitur. Semina sunt grana rotunda, pipere minora, colore cinereo, saporis subadstringentis, acris. *In calidioribus subjectis habere vim antaphrodisiacam; in frigidioribus vero venerem excitare, non satis compertum, id vero certum est, vim habere narcoticam & esse medicamentum valde calidum, quare usus ejus caute instituendus.*

Alkekengi, Halicacabi, Physalidis caule simplici, radice annua, foliis integerrimis geminatis, floribus solitariis, Linn. *Bajes de Coqueret*, Judenkirschen-Saamen. Proveniunt Alkekengi in vineis & silvis. Semina & fructus maturescunt mensibus Octobri & Novembri. *Adnumerantur antinephriticis.* Vid. Fructus.

Altheæ, Ibisci, *Semence de Guimauve*, Eybischkraut-Saamen. Sunt semina parva, semicircularia vel reniformia. Mucilaginem, in aqua macerata, exhibent. *Emolliunt, leniunt, & nephriticis commendantur.*

 Semen

Semen Ammeos, Ammi veri Cretici, odore Origani, Sisonis foliolis subcapillaribus, *Semence d'Ammi*, **Cretischer Ammy=Saamen.** Ad umbelliferas & annuas refertur plantas. Semen parvum, striatum, e rufo spadiceum, saporis aromatici, acris est. Ex Alexandria Ægypti advehitur. Eligendum recens, maturum, saporis acris. *Alexipharmacum, diureticum & carminativum est; Theriacam ingreditur; & seminibus quatuor calidis minoribus adnumeratur. Commendatur a* Matthiolo *ad fluorem album, & sterilitatem mulierum.*

Amomi, *Semence d'Amome*, **wohlriechender Saamen, oder Frucht aus Indien, Amömlein.** Inter Auctores lis est, quid verum sit Amomum; hodie plerumque pro Amomo baccæ rotundæ ex fusco nigricantes, pipere paulo majores, *Myrti arboreæ aromaticæ, foliis laurinis, acuminatis*, sive *Myrti foliis alternis Linnæi*, venduntur, quæ etiam *Caryophylli rotundi*, vel *Piper odoratum Jamaicense & Pimenta* vocantur. Colliguntur immaturæ, & saporis sunt aromatici, ex Caryophyllorum, Nucis moschatæ & Cinnamomi sapore & odore quasi compositi. Angli iis ad condiendos cibos utuntur, & ex *Jamaica* insula, ubi arbor in montosis silvis crescit, sub nomine *All-Spice*, quia odorem & saporem omnium aromatum, scilicet *Cinnamomi, Caryophyllorum* & *Nucistæ* referunt, advehunt. *Rajus* ex *Sloani Historia Jamaicæ* arborem sub nomine *Caryophylli aromaticæ Americanæ, lauri acuminatis foliis* sequenti modo describit: "Arboris hujus truncus, femoris humani crassitudinem æquat, ad triginta pedum altitudinem recta assurgit, cortice glaberrimo incano tectus, quaqua versus ramos emittit. Virgularum extrema folia diversæ sunt magnitudinis, amplissima, quatuor vel quinque uncias longa, duas vel tres lata, glabra, tenuia, nitentia, saturato virore imbuta, pediculis uncialibus insidentia, attritu odorata, & laurinis per omnia similia." Surculorum extrema, seu summitates in multos, unciam longos, pediculos facessunt, totidem flores sustinentes, quorum unusquisque e plurimis ex albicante viridibus staminibus, quatuor petalis perexiguis, deorsum reflexis, concoloribus constat. Floribus delapsis, succedunt baccæ multæ coronatæ, seu umbilicatæ, per maturitatem baccis juniperinis majores, nigræ, glabræ & splendentes, in quibus continetur pulpa humida, subviridis, acris & aromatica. Baccæ hæ per vesicam destillatæ, oleum largiuntur suave, odoriferum, quod, velut *Oleum caryophyllorum & cinnamomi* fundum petit. Alii pro Amomo vero venditant semen quoddam angulosum, rugosum, aromaticum, nigrum, quod in capsulis seu siliquis subovatis, trigonis, in tria loculamenta divisis, apportatur, & a nonnullis *Cardamomum majus*, ab aliis *Amomum racemosum* vocatur, atque a *Linnæo* in *Horto Cliffortiano*, sub nomine *Amomi, scapo nudo, spica ovata & spica oblonga obtusa*, describitur. *Amomi vires sunt cephalicæ, stomachicæ, incidentes & roborantes; ob virtutes alexipharmacas ad Theriacæ confectionem requiritur.* Alii *Amomum* hoc, *scapo nudo Linnæi*, pro *Cajeput, Cardamomi* specie sumunt. Celebratissimum antiquitati *Amomum* hodie in integrum ignoratur.

Anethi hortensis, *Semence d'Anet*, **Dill=Saamen.** Compressum, membranaceum quasi & tenue est, tribus striis notatum, coloris dilute

lute fuſci, ſaporis aromatici, odoris grati. *Digerit & diſcutit, auget lac, & ſomnum conciliat, flatus & urinam pellit.*

Semen Angelicæ ſativæ, *Semence d'Angelique*, Angelick-Saamen. Albicans, latum & compreſſum eſt, ſaporem acrem & odorem Angelicæ radicis habet. *Carminativum eſt, diureticum & alexipharmacum.*

Aniſi, *Semence d'Anis*, Anis-Saamen. Oblonge rotundum, parvum & ſtriatum eſt, coloris viridiuſculi, ſaporis dulcis, aromatici. Ex annua planta, quæ copioſe in agro Bambergenſi ſeritur, colligitur. Eligantur ſemina magna, matura, & a ſtipitibus & quisquiliis libera. *Carminativum, pnevmonicum & ſtomachicum eſt. Ad quatuor ſemina calida majora refertur.*

Aniſi Indici, ſtellati, Philippinarum inſularum, Badianæ, *Semence d'Anis de la Chine, ou Anis êtoilé*, Indianiſcher Anis, Stern-Anis. Externa forma, capſula ſeminali ſtellam repræſentat, dum ex ſex vel ſeptem radiis conſtat, ex eodem centro ortis, qui hiantes grana tot proferunt, quot ſunt radii. Coloris eſt ex fulvo fuſci, ſaporis ex Fœniculi & Aniſi mixti dulcis. Non raro integræ ſtellæ ad nos veniunt. Cujus plantæ fructus ſit, nondum conſtat; creditur eſſe planta, quæ *Evonymo* affinis Philippinarum inſularum, *Aniſum ſpirans, nuculas in capſulis ſtellatim congeſtis proferens*, vocatur. Ex India orientali advehitur, & in Moſcoviam ex Tartaria transportatur, unde forſan *Fœniculum* & *Aniſum Sibirienſe* nominatur. Eligendæ capſulæ vel radii majores, multo oleo dotati, ſaporis ſubdulcis. *Convenit virtute cum ſemine Aniſi vulgaris, penetrantius, gratius & præſtantius tamen eſt.*

Apii ſativi, *Semence d'Ache*, Garten-Eppich, Selery-Saamen. Parvum, ſtriatum, Petroſelini ſemine minus eſt. *Ad calculum & uteri vitia commendatur. Adnumeratur ſeminibus quatuor calidis minoribus.*

Aquilegiæ, *Semence d'Ancolie ou d'Ancholie*, Ackeley-Glocken-blumen-Saamen. Nigrum, parvum, ſplendens eſt. *Tribuitur illi vis alexipharmaca & antiſcorbutica. Commendatur ictericis, vel in ſubſtantia, vel in emulſione, quæ emulſio etiam in peripnevmonia, variolis, morbillis, aliisque febribus exanthematicis, nec non eryſipelate, bono cum effectu datur.*

Aſparagi ſativi, *Semence d'Aſperge*, Spargel-Saamen. Plerumque baccæ rubræ, in quibus ſemina, ſeu acini nigri duri includuntur, loco ſeminum proſtant. *Vis adſcribitur diuretica; raro vero in uſum venit.*

Atriplicis hortenſis, albæ ſativæ, Atriplicis caule erecto herbaceo, foliis triangularibus, Linn. *Semence d'Arroche*, Melten-Saamen. Albicans, orbiculatum, compreſſum eſt. *Vim habet emeticam & purgantem, atque ad drachmas duas cum aqua calida propinari ſolet; ictericis inprimis commendatur.*

Aurantiorum, *Semence d'Orange*, Pommeranzen-Kern, Pommeranzen-Saamen. *Virtute gaudet alexipharmaca, diaphoretica & anthelmintica. In emulſionibus datur.*

Semen Bardanæ, ſeu Lappæ majoris, *Semence de Bardane*, Kletten-Saamen. Oblongum, fuſcum, nigris ſtriis interſtinctum eſt, ſaporis amaricantis. *Habetur inſigne diaphoreticum & diureticum. Datur in ſubſtantia, vel in emulſione ad drachmam unam & ultra.*

Baſilici, Ocymi vulgatioris, *Semence de Baſilic*, Baſilgen-Baſilien-Saamen. Parvum, nigricans, & ſaporis mucilaginoſi eſt. *Ad Uteri affectus commendatur. In aqua maceratum dat mucilaginem, quæ ad aphthas & fiſſuras labiorum & mammillarum utiliter adhibetur.*

Berberum, Acini fructus berberum, Berberis pedunculis racemoſis, Linn. *Semence d'Epine vinette*, Erbſelen-Saamen, Saurachbeer-Saamen. Sunt acini, ſive arilli oblongi ex fructu, coloris pallidi, ſaporis adſtringentis. Frutex, in qua fructus Berberis naſcitur, ſponte provenit in dumetis ſilvoſis, & incultis locis; alitur etiam quandoque in hortis. Floret Aprili & Majo, & circa finem Septembris fructus perficit. *Semen adſtringit; ſed raro in uſum vocatur.*

Bombacis, Goſſypii fruteſcentis, ſemine albo, annui, Goſſypii foliis quinquelobis, Linn. *Semence de Coton*, Baumwollen-Saamen. Eſt coloris ex nigro cinerei, Piſorum majorum magnitudinis; nucleum condit album, oleoſum, dulcem. Goſſypium ſive Bombax colitur in Cypro, Maltha, Sicilia, & aliis inſulis Archipelagi. *Semen vim habet demulcentem, & recens, non rancidum, nephriticis & hecticis prodeſt.*

Braſſicæ rubræ, Braſſicæ radice cauleſcente cylindracea carnoſa, Linn. *Semence de Chou rouge*, rother Köhl-Saamen. Rotundum, Sinapi magnitudinis, coloris ex ruſo fuſci, ſaporis oleoſi, ſubacris eſt. Colitur braſſica in hortis & agris, & demum altero poſt ſationem anno ſemina perficit. *Commendantur ad gonorrhœam, vermes necandos & colicam.*

Buniadis. Vide Semen Napi.

Cannabis ſativæ, Cannabis foliis digitatis, Linn. *Semence de Chanvre*, Hanf-Saamen. Parvum, rotundum, cineracei coloris, ſaporis dulcis, oleoſi eſt. *Intus ſumtum ventriculum & caput gravat; commendatur a nonnullis in tuſſi, & ad icterum. Doſis eſt in ſubſtantia; ſcrupulus unus, ad drachmam unam; præſtat in emulſionibus exhibere, externe ad capitis dolores quoque utilibus, nec non ad maculas a variolarum ſuppuratione contractas delendas.*

Cardui benedicti, *Semence de Chardon benit*, Cardobenedicten-Saamen. Oblongum, teres, ſtriatum eſt, & ſcopulam quaſi refert, ſaporis amari. *Vires ſunt alexipharmacæ, antipleuriticæ; in variolis & morbillis etiam adhiberi ſolet. Additur emulſionibus.*

Cardui Mariæ, albis maculis notati, vulgaris, *Semence de Chardon Marie*, Mariendiſtel, Vehdiſtel-Saamen. Oblongum, aliquantum compreſſum, fuſcum eſt, ſaporis amaricantis. *Non ſolum ob ſignaturam, ſed revera antipleuriticum eſt, atque emulſio exinde parata ad internas inflammationes quaſcunque conducit.*

Semen

Semen Carthami, flore croceo, Cnici, *Semence de Saffran bâtard*, **wilder Safran-Saamen.** Album, oblongum, angulare eſt, & ſub cortice duriore album, dulcem nucleum condit. Copioſe in Alſatia & in agro Argentoratenſi colitur Carthamus. Semina ſunt eligenda matura, magna, nucleum oblongum, album, pulpoſum, ponderoſum includentia. *Egregium & leve eſt catharcticum, hydragogum, atque tuſſientibus, hydropicis, & febre quartana laborantibus, convenit. Optime in emulſionibus exhibetur, & a drachmis duabus ad ſex dari poteſt.*

Carvi, Cari, Linn. Cumini pratenſis, *Semence de Carvi*, **Kümmich, Wiesen-Kümmel.** Planta ſponte provenit in pratis; floret Majo, & ſequente menſe ſemina maturantur. *Semina carminativa, ſtomachica & diuretica ſunt, atque ad quatuor calida majora referuntur.*

Cataputiæ majoris, Ricini vulgaris, Ricini foliis peltatis ſerratis, petiolis glanduliferis, Linn. *Semence de Ricin, de Chaſſetaupe*, **Purgier-Körner, Treib-Körner.** Ovalis figuræ atque quodammodo compreſſæ eſt, Fabæ minoris magnitudinis, coloris albicantis & cineracei, ex nigro variegati; ſub putamine tenui nucleum condit album, ſaporis acris. Colitur in hortis, ubi eodem, quo ſeritur, anno floret; in Ægyptó vero ſponte naſcitur & perennat. *Hydragogum & purgans ſatis vehemens eſt; Emulſio ex granis decem vel duodecim, i. e. ſeminibus duobus vel tribus, parata, vehementer ſerum educit, & hydropicis, non vero emaciatis & bilioſis, convenit. Oleum ex ſemine expreſſum externe ad membra paralytica commendatur, atque ad drachmas duas & ultra interne poteſt dari ad ſerum educendum.* Ricini majoris *ſemina in multis officinis proſtant, cum hisce noſtris non confundenda, quia ex alia planta* Jatropha, *nempe*, foliis cordatis angulatis *deſumuntur. Utraque tamen ob exurentem acrimoniam & vim inflammantem, admodum ſuſpecta eſſe debent.*

Cataputiæ minoris, Tithymali latifolii, Lathyridis majoris, Euphorbiæ inermis, foliis oppoſitis lanceolatis, umbella univerſali quadrifida tetraphylla reliquis dichotomis, Linn. *Semence d'Epurge*, **Spring-Körner, Treib-Körner.** Seritur in hortis, & quotannis ſe ſponte propagat. Semina ſunt grana rotunda, Piſi magnitudine; nucleus albus a corticoſa ſubſtantia includitur. *Vehementer ſurſum & deorſum purgat, ſed vix aliis, niſi hydropicis exhiberi debet, cum ob nimiam acrimoniam facile inflammationem inteſtinorum excitare poſſit. Caveant etiam pharmacopolæ hæc grana indiſcriminatim divendere, præſertim ſuſpectis mulierculis nunquam dari debent. Doſis hydropicis grana quinque ad ſeptem. In ſucco expreſſo & inſpiſſato, cum mercurio & ſaturno miſto, ſpecificum quærunt nonnulli contra cancrum.*

Chærefolii, *Semence de Cerfeuil*, **Körbelkraut-Saamen.** Longum, nigrum, acuminatum, ſaporis acris, aromatici eſt. Seritur in hortis; planta eſt annua. *Seminum vires cum herbæ conveniunt.*

Cicerum rubrorum, ſativorum, flore ex purpureo rubeſcente, Ciceris foliolis ſerratis, Linn. *Semence des pois chiches rouges*, **Kichern, Kicher-Erbſen, Ziesern.** Seruntur Cicera verno tempore.

Decoctum commendatur puerperis ad lochiorum fluxum promovendum; nonnulli venerem excitare credunt.

Semen Cichorii hortensis, sativi, *Semence de Chicorée*, Wegwarten-Saamen. *In emulsionibus, ad hepatis inflammationem commendatur.*

Cinæ, Cynæ, Zinæ, Zedoariæ, Sanctum, Santonicum, contra vermes, *Semence contre les vers*, Wurm-Saamen, Zittwer-Saamen. Ex Persia & Ægypto advehitur. De planta, ex qua hoc semen colligitur, nihil certi constat. Volunt esse Absinthii speciem, quæ *Absinthium Santonicum, Judaicum & Alexandrinum* C. B. vocatur. Alii ex seminibus, terræ mandatis, plantam Tanaceti similem provenisse, perhibent. Eligantur semina ex viridi flavescentia, non pulvere & quisquiliis mixta, odoris Zedoariæ, saporis acris, amari. *Vermibus adversatur, & stomachicum ac emmenagogum præbet.*

Citri, Mali Citrei, *Semence de Citron*, Citronen-Saamen. Ex fructu maturo colligendum. *Calefacit, attenuat, & lumbricos necat; ob magnam amaritiem ingratum est: additur tamen nonnunquam emulsionibus in febribus malignis.*

Citrulli, Anguriæ, folio Colocynthidis secto, semine nigro, Cucurbitæ foliis multipartitis, Linn. *Semence de Citrouille*, Angurien-Wasser-Melonen-Saamen. Eligatur recens, non rancidum. *Vim habet refrigerantem & demulcentem. Seminibus quatuor frigidis majoribus adnumeratur.*

Coccognidii, Laureolæ folio deciduo, flore purpureo, Chamæleæ, Mezerei, Daphes floribus sessilibus infra folia elliptico-lanceolata, Linn. *Semence de Lauréole*, Kellerhals, Seidenbast, Purgier-Körner-Saamen. Rotundum, pipere paulo majus, fuscum & urentis saporis est. Frutex est Laureola, quæ Martio in silvis & editioribus locis flores; semina circa auctumnum perficit. *Vehementer, ob vim causticam, purgat, ut non nisi robustissimis concedi debeat; hydropicis tria integra grana ab empiricis dantur. Religiosi medici illius usum merito interdicunt.*

Cochleariæ, rotundifoliæ hortensis, *Semence de Cochlearia*, Löffelkraut-Saamen. Parvum, seminis Papaveris instar, est, ex rufo fuscum, rotundum, saporis acris, amaricantis. Seritur in hortis. *Antiscorbuticum est, & cum herba convenit.*

Colocynthidis, Cucumeris foliis multifidis, pomis globosis glabris, Linn. *Semence de Coloquinte*, Coloquinten-Saamen. Albicans, oblongum & compressum est. Medulla alba, quam sub cortice duriusculo continet, non adeo amara deprehenditur, sicut fructus. *Raro, vel nunquam in usum venit.* Videatur Fructus.

Coriandri vulgaris, sativi, majoris, Coriandri fructibus globosis, Linn. *Semence de Coriandre*, Coriander-Saamen. Seritur in hortis & arvis. Planta est umbellifera & annua. Semen rotundum, saporis aromatici. *Stomachicum, carminativum & antifebrile est. Veteres*

res quibus etiam Linnæus *adſtipulatur, Coriandrum pro venenato habuerunt, ideo aceto præpararunt. De virulentia vero experimenta deſunt.*

Semen Cucumeris ſativi, Cucumeris foliorum angulis rotundatis, Linn. *Semence de Concombre*, Gurcken = Cucumern = Saamen. Albicans, oblongum, planum, & ſaporis oleoſi-dulcis eſt. Seritur in hortis. Fructus in uſum culinarium cedit. *Semen inter quatuor majora frigida numeratur; refrigerat & demulcet, modo ſit recens, non rancidum.*

Cucurbitæ, Cucurbitæ ſeminibus obſolete-bicornibus, Linn. *Semence des Courges*, Kürbſen = Kern. Plures dantur Cucurbitarum varietates; hinc etiam ſemen, quod in officinis proſtat, variæ eſt formæ & magnitudinis, ſemper tamen planum & album, atque margine cinctum. Colitur in hortis, agris & vinetis; Autumno ſemen matureſcit. *Ob vim refrigerantem ſeminibus quatuor majoribus frigidis adſcribitur. Uſus horum ſeminum eſt in emulſionibus, quæ nunquam ſine ſaccharo, ne lentore & mucilagine ventriculum moleſtent, propinari debent; addito vero ſaccharo hoc incommodum præveniri poteſt.*

Cydoniorum, *Semence des Coins*, Quitten = Kern, Quitten = Saamen. Fulvo colore, & magnitudine pomorum ſemina imitatur. Arbores in hortis & vinetis coluntur. *Mucilago e ſeminibus extracta refrigerat, & tam acrimoniam, quam æſtum temperat; in alvi fluxu, ardore & excoriatione linguæ ac faucium cæteris mucilaginoſis ob gratiorem ſaporem præfertur.*

Cymini, Cumini Linn. Cumini ſemine longiore, hortenſis, Romani, Fœniculi Orientalis, Cuminum dicti, Tournefortii, *Semence de Cumin*, Römiſcher Kümmel, langer Kümmel. Oblongum & ſtriatum, ex flavo ſpadiceum eſt. E regionibus calidis, præcipue ex Melita inſula, ubi copioſe ſeritur, advehitur. *Ingrati eſt odoris & ſaporis; carminativum tamen, diſſolvens & diureticum inſigne. Seminibus quatuor majoribus calidis accenſetur.*

Cynosbati, Roſarum ſilveſtrium, *Semence d'Eglantier*, Hägen-Hüften = Hagenbutten = Saamen. A lanugine, quæ pruritum & moleſtiam in ano parit, probe liberari debent. *Laudantur ob lithontripticam virtutem ad calculum præcavendum.*

Dauci Cretici, Candiani, Myrrhidis annuæ, ſemine ſtriato, villoſo incanæ, Athamanthæ foliolis linearibus planis hirſutis, petalis bipartitis, ſeminibus oblongis hirſutis, Linn. *Semence de Daucus de Créte*, Mohren-Kümmel, Cretiſcher Vogelneſt-Saamen. Daucus habet folia Fœniculi tenuiſſima, ſemina oblonga, incana, ſuperiore parte acutiora; ſaporis eſt acris, aromatici, grati. In Creta ſponte provenit; colitur etiam in hortis. *Alexipharmacam, diureticam, carminativam & uterinam virtutem habet. Ad Theriacæ & Mithridatii confectionem requiritur.*

Dauci vulgaris Germanici, Paſtinacæ ſilveſtris, Dauci Seminibus hiſpidis, Linn. *Semence de Panais, ou de Carotte ſauvage*, Vo-

Vogelnest- wilder Möhren-Saamen. Floret menſe Junio, in ſegetibus, paſcuis & pratis. In medio umbellæ floris purpureus plerumque reperitur floſculus, qui instar Coccionellæ purpureo colore inficit, & ad Epilepſiam commendatur. Dicitur a vulgo: das Vögelein im Nest, ſ. *Avicula in nido. Semen cum præcedente, tam forma, quam ſapore, convenit, paulo tamen minus eſt, & ſaporis non adeo aromatici. Carminativa & diuretica gaudet virtute, & adſemina minora calida refertur.*

Semen Ebuli, Sambuci agreſtis arilli vel acilli, *Semence d'Yeble*, Attich-Saamen. *Hydragogis adſcribuntur, & urinam ſimul movent. Dantur ex vino, vel in ſubſtantia, vel infuſo. Oleum ex ſemine expreſſum per ſuperiora & inferiora, a drachma una ad unam ſemis aſſumtum, purgat, & contra philtra laudatur.*

Endiviæ albæ, ſativæ, Scariolæ, Intybi ſativæ, Cichorii latifolii, Tournefort. *Semence d'Endive*, Endivien, Winter-Endivien-Saamen. Parvum, oblongum, albo, & etiam alia ſpecies nigro cortice tectum, reperitur. Colitur planta in hortis, & in uſum culinarium cedit. *Seminibus quatuor minoribus frigidis adſcribitur. Refrigerat, ictericis & hepaticis prodeſt; uſus eſt in emulſionibus.*

Erucæ, Sinapi hortenſis, Sinapi albi, Braſſicæ foliis lyratis, caule hirſuto, ſiliquis glabris, Linn. *Semence de Roquette*, weiſſer Senf. Rotundum, parvum, flaveſcens, & ſaporis acris eſt. Colitur in agris & hortis; floret Majo & Junio; Auguſto & Septembri ſemina perficit. *Antiſcorbutica & diuretica vi pollet; externe ad ſinapiſmos etiam expetitur. Condimentum illud, quod* Muſtardam *vocant, ex Erucæ & Sinapios ſemine cum muſto parari ſolet.*

Fabarum, vulgarium, albarum, viciæ caule erecto, petiolis cirrho deſtitutis, Linn. *Féves*, Bohnen. Sunt ſemina plantæ annuæ, papilionaceo flore; ſeruntur in hortis & agris. *Magis in culinarium, quam medicum uſum veniunt. Farina eſt coſmeticum & abſterſorium, atque ad cataplaſmata emollientia & diſcutientia inſervit.*

Fagopyri, Tritici fagini, Polygoni caule erectiuſculo inermi ramoſo, foliis cordato-ſagittatis, ſeminibus lævibus, Linn. *Blé noir, Sarraſin*, Buchweizen, Heydenkorn, Heidelkorn. Grana ſunt triquetra, oblonga, nigra, quæ ſub cortice nigro farinaceam continent ſubſtantiam albiſſimam. Seritur in agris. *Panis, pulmenta & juſcuſca ex Fagopyro cocta, cibum præbent haud ingratum, & inprimis commendari ſolent in vulneribus & eroſione ventriculi atque inteſtinorum, cataplaſma ad inflammationem teſtium & mammarum laudatur.*

Fœniculi Cretici, dulcis, Romani, majore ſemine, *Semence de Fenouil doux*, Römiſcher, ſüſſer Fenchel-Saamen. Colitur in hortis, & ex Italia advehitur. Ex cinereo ſpadiceum, oblongum, ſtriatum, ſaporis dulcis, grati eſt. Eligatur recens, multo oleo dotatum, & a ſtipitibus liberum. *Commendatur ad lac augendum, calculum & flatus pellendos. Datur in trageis & infuſis.*

Semen

Semen Fœniculi vulgaris, Germanici, *Semence de Fenouil commun*, Fenchel-Saamen. Colitur in hortis, & altero, poſt ſationem, anno floret & ſemina perficit. *Semen gaudet virtute carminativa, diuretica, lac auget, & pectori amicum eſt. Egregium etiam præbet ophthalmicum, & inter ſemina quatuor majora calida numeratur.*

Fœni græci, Fœnugræci, Trigonellæ leguminibus ſeſſilibus ſtrictis erectiuſculis acuminatis, Linn. *Semence de Fenugrec*, Bocks-horn-Saamen. Granula ſunt dura, parva, flava, anguloſa, quæ in longis, acuminatis ſiliquis, corniformibus, creſcunt. Saporis & odoris ingrati mucilaginoſi. Seritur in agris, floret Junio; annua eſt planta, & ad papilionaceas refertur. *Uſus ſeminis eſt externus in cataplaſmatibus. Virtute pollet anodyna, emolliente & diſcutiente. Equis etiam eſt medicamentum confortans.*

Fraxini, Lingua avis, Fraxini floribus nudis, Linn. *Semence de Frêne*, Eſchbaum-Saamen, Vogelzungen. Fraxinus arbor in ſilvis provenit. Semen ex longis, planis & ad modum linguæ acuminatis laminis, ſeu foliolis conſtat, in quibus ex flavo fuſcum ſemen latet, ſubacri & amaro ſapore præditum, quod excorticatum in uſum vocatur. *Adſcribitur illi vis diuretica, lithontriptica, antipleuritica, antihydropica & aphrodiſiaca.*

Geniſtæ anguloſæ, Scopariæ, *Semence de Genêt*, Geniſten-Pfriemen-Künſchotten-Saamen. Eſt ſeminis Lini magnitudine, lutei coloris, aliquantum planum, cordiforme, ſaporis amaricantis. Provenit in incultis, floret menſe Majo & Junio. *Seminis drachma una in pulvere ex aqua exhibita alvum & urinam movet, & hydropicis confert; in majori doſi vomitus excitare ſolet.*

Hordei, Hordei floſculis lateralibus maſculis muticis, angularibus imbricatis, Linn. *Semence d'Orge*, Gerſte. Seritur in agris; eſt vel hybernum vel vernum; prius ante hyemem, poſterius verno tempore ſeritur. *Virtute demulcente, anodyna, nutriente & refrigerante conveniunt; plerumque in uſum vocatur excorticatum ſive perlatum. Uſus eſt in decoctis, ptiſanis, & externe in cataplaſmatibus.*

Hyoſciami albi, *Semence de Jusquiame*, weiſſer Bilſen-Saamen. Pallidi coloris, parvum, planum, reniforme, & oleoſi ſaporis eſt; menſe Septembri ad maturitatem pervenit. *Stupefacientem vim habet, & merito inter infida medicamenta ponitur, a nonnullis tamen ſpecifice in hæmoptyſi commendatur. Ingreditur Pilulas de Cynogloſſo & Philonium Perſicum. Nonnunquam etiam in parva doſi exhibitum funeſtos edidit effectus, deliria, maniam, ſopores, convulſiones lethales; imo etiam externe fumo ſuſcepto, & fomentationibus, deliria moviſſe, exempla proſtant. Doſis in ſubſtantia grana octo ad ſcrupulum ſemis usque. Hyoſciami antidota ſunt ſinapi, allium, cepæ, & vomitoria.*

Hyperici, *Semence de Millepertuis*, Johanneskraut-Saamen. Parvum, oblongum, cylindriforme, coloris ex rufo fuſci, ſaporis amari,

 reſinoſi

resinosi est. *Vulnerarium, diureticum, antinephriticum & anthelminticum egregium habetur. Datur a drachma dimidia ad integram.*

Semen Lactucæ sativæ, non capitatæ, *Semence de Laitue*, Lattich-Saamen. Colitur in hortis. *Semina cum tota planta refrigerant, biliosis conveniunt, & seminibus quatuor minoribus frigidis adnumerantur.*

Lapathi acuti, *Semence de Patience*, Mengel- oder Grindwurz-Saamen. Fuscum & triangulare, Acetosæ simile est. *Virtute pollet adstringente & alexipharmaca.* Volkamero *teste, semen ex lapatho folio acuto rubente, miraculi loco sopit alvi fluxum dolentem, scrupuli unius, vel drachmæ semis dosi contusum, & in vino sumtum.*

Lappæ majoris. Vide Bardanæ.

Levistici, Ligustici, *Semence de Leveche*, Liebstöckel-Saamen. Oblongum, planum & striatum ac membranaceum est, coloris pallidi, odoris fragrantis, saporis aromatici. Colitur in hortis. *Alexipharmacum, diureticum, carminativum & hystericum censetur.*

Lini sativi, Lini foliis alternis lanceolatis integerrimis, calycibus acuminatis angulatis, capsulis mucronatis, Linn. *Semence de Lin*, Leinsaamen, Flachssaamen. Seritur in agris. Oblongum, planum, læve, splendens, fuscum & saporis oleosi est. *Vires habet anodynas, emollientes & maturantes. Decoctum vel mucilago tussientibus, phthisicis & pleuriticis commendatur; imo mucilagine hujus seminis sola, per aliquot septimanas loco jentaculi assumta, colica spasmodica, ex plumbi fumo contracta, quam metallifusores* Hütten-Katze *vocant, laborantem, me restituisse, memini; externe in cataplasmate dolores mitigat, emollit, discutit, & fœtum mortuum pellere creditur.*

Lupinorum sativorum, flore albo, Lupini calycibus alternis, appendiculis lateralibus nullis, Linn. *Semence de Lupin*, Feigbohnen, Wolfsbohnen. Fabæ adæquat magnitudinem; colore est album, figura rotunda, compressum & in medio quasi concavum. Colitur in hortis; semina seruntur vere; planta floret Junio, Julio & Augusto; semina maturitatem Septembri consequuntur. *Interne raro vel nunquam in usum vocantur; externe ad conficienda cataplasmata discutientia inserviunt. Cosmeticum etiam præbent, ob vim abstergentem.*

Lycopodii, Plicariæ, Musci clavati, squamosi, vulgaris, repentis, Lycopodii foliis sparsis filamentosis, spicis teretibus pedunculatis gemminis, Linn. *Semence de Lycopodium*, Beerlappen-Gürtelkraut-Truttenfußsaamen. Provenit in ericetis silvæ Martiæ. Pulvis flavescens, qui in clavis reperitur, ab aliis pro semine, aliis pro polline antherarum habetur. *Commendatur tanquam panacea fere ad omnes infantum morbos. Est diureticum, roborans, anodynum, antihecticum, antepilepticum & travmaticum. Dosis grana sex, scrupulus semis, ad scrupulos duos in adultioribus. Externe valet ad intertrigines, cum Tutia, vel pauxillo Cerussæ mixtum. Flammis injectum tanquam pyrius pulvis fulgurat; hinc inde a nonnullis* Sulphur vegetabile *appellatur.*

Semen

Semen Malvæ, folio ſinuato rotundo, *Semence de Mauve*, Pappeln-Käß-Pappeln-Saamen. Eſt fuſcum, ſemilunare, in parvas placentulas caſeoli inſtar congeſtum, mucilaginoſi ſaporis. Malva provenit in ſepibus, floret Majo, & ſemina perficit Junio & Julio. *In aqua decoctum, vel in pulvere exhibitum, vim habet demulcentem, antinephriticam.*

Melonum, Cucumeris foliorum angulis rectis, Linn. *Semence de Melon*, Melonen-Kern oder Saamen. Vix a ſemine Cucumeris diſtinguitur; craſſius tamen eſt. Colitur in hortis; Julio & Auguſto maturеſcit. *Refrigerat, demulcet, nephriticis commendatur, & inter ſemina quatuor majora frigida numeratur. Sit recens, ponderoſum, non rancidum.*

Milii ſolis, Lithoſpermi majoris Cretici, Lithoſpermi ſeminibus levibus, corollis calycem vix ſuperantibus, foliis lanceolatis, Linn. *Semence de Gremil*, Meerhirſe, Steinſaamen, Perlenhirſe. Rotundum, glabrum, ſplendidum, album, ſemine Cannabis paulo minus eſt. Provenit in ſegetibus. *Diureticum & lithontripticum eſt, partum promovet, & ad febrem quotidianam, ante paroxysmum ad drachmam integram aſſumtum, laudatur.*

Napi ſativi, Buniadis, Braſſicæ radice cauleſcente fuſiformi, Linn. *Semence de Navet*, Steckrüben-Saamen. Parvum, rotundum, ex rubro nigrum, ſaporis acris, amaricantis eſt. Seritur in agris; altero poſt ſationem anno floret & ſemina perficit. *Alexipharmacæ, abſtergentis & attenuantis virtutis eſt. Datur in emulſionibus.*

Naſturtii hortenſis, Lepidii foliis oblongis multifidis inciſis, Linn. *Semence de Creſſon*, Kreßig-Garten-Kreſſen-Saamen. Parvum, oblongum, ex flavo fuſcum, ſaporis acris eſt. Seritur in hortis primo vere, & Junio vel Julio ſemina maturantur. *Commendantur hernioſis & ſcorbuticis; urinam cient.*

Nigellæ, Melanthii, Cumini nigri, Nigellæ petalis ſubtricuspidatis, foliis ſubpiloſis, Linn. *Semence de Nielle*, ſchwarzer Kümmich, ſchwarzer Coriander. Extus nigrum, anguloſum & rugoſum, intus album eſt, ſaporis acris. Colitur in hortis; floret Julio & Auguſto. Semina odorem quendam gratum aromaticum ſpirant. *Incidunt, aperiunt, & urinam movent; ad hydrophobiam & animalium rabidorum morſus, lac augendum, & febres quartanas commendantur, & inter errhina decantata ſunt. Multis vero internus uſus ſuſpectus eſt, ob characterem, quem planta habet.*

Orobi, Ervi veri, Ciceris piſtillorum germinibus undulatoplicatis, Linn. *Semence d'Orobe*, Ervenſaamen. Grana ſunt ſpadicea, & aliquantum rotunda, ſaporis farinacei, amaricantis. Seruntur in hortis, ad plantas flore papilionaceo referuntur. *Semina in decocto ad nephritidem, & in cataplasmatibus ad emolliendos & maturandos abſceſſus laudantur.*

Papaveris albi, hortenſis, ſativi, Papaveris caule multifloro, foliis ſimplicibus glabris inciſis caulinis, Linn. *Semence de Pavot*

blanc,

blanc, weisser Mag-Mohnsaamen, Oelmagensaamen. Album, valde minutum, saporis subdulcis, oleosi, est. Colitur in hortis, floret Junio, Julio & Augusto; eligatur recens, maturum, ponderosum. *Virtutis est anodynæ, lenitivæ & demulcentis. Datur in emulsionibus.*

Semen Papaveris nigri, hortensis, semine nigro, *Semence de Pavot noir*, schwarzer Mag-Saamen. *Cum præcedente convenit magnitudine & virtute.*

Perfoliatæ, *Semence de Percefeuille*, Durchwachs-Saamen. Ex nigro fuscum, oblongum, in uno latere convexum, in altero aliquanto planum, & quasi crenatum, saporis subamari, acriusculi. *Adstringit, & herniosis tam interne, quam externe commendatur.*

Petroselini Macedonici, Apii saxatilis, petræi, Bubonis foliis rhombeis serratis glabris, umbellis paucis, Linn. *Semence de Persil Macedonien*, Stein-Eppich, Stein-Peterlein, Macedonischer Petersil-Saamen. Petroselini vulgaris semine paulo longius & tenuius, striatum & villosum, obscure viride, acris, aromatici saporis, odoris fragrantis est. Colitur in hortis. *Cum semine Apii convenit; alexipharmacam, diureticam & carminativam habet virtutem, & ad Theriacæ compositionem requiritur.*

Petroselini vulgaris, *Semence de Persil*, Petersilien-Saamen. Est oblongum, striatum, parvum, saporis aromatici, subacris. Seritur in hortis. *Alexipharmacum & diureticum est.*

Plantaginis, *Semence de Plantain*, Wegerich-Saamen. Minutissimum est, longiusculum, fulvum, saporis mucilaginosi. *Adstringit & refrigerat; ad calculum, hernias, sanguinis & alvi fluxiones commendatur. Refertur a nonnullis ad semina quatuor minora frigida.*

Pœoniæ folio nigricante maris, *Semence de Pivoine*, Gicht-Rosen-Saamen. In cortice nigro, splendente rotundum, pisi magnitudinis, album nucleum, ingrati saporis, continet. *Habetur antepilepticum & anodynum. Nonnunquam vomitus excitasse, & alvum movisse, B.* Bœrhave *auctor est.*

Portulacæ hortensis, latifoliæ, sativæ, Portulacæ foliis cuneiformibus sessilibus, Linn. *Semence de Pourpier*, Burzel-Burzelkraut-Saamen. Valde exiguum, nigrum, & saporis oleosi est. Seritur in hortis, & autumno semina perficit. *Semen refrigerat, & seminibus quatuor minoribus frigidis adscribitur.*

Psyllii; Pulicariæ, Plantaginis caule ramoso, foliis dentatis, spicis nudis, Linn. *Semence de l'herbe aux puces*, Psyllienkraut, Flöhkraut-Saamen. Puliciforme, fusci coloris, saporis mucilaginosi, & parum acris est. Colitur in hortis; in calidioribus regionibus sponte luxuriat. *Virtute gaudet refrigerante, demulcente & laxante; biliosis convenit; mucilago extracta ad faucium & linguæ siccitatem, nec non anginam confert.*

Semen

Semen Raparum ſativarum, Braſſicæ radice cauleſcente orbiculari depreſſa carnoſa, Linn. *Semence de Rave*, Rüben-Saamen, weiſſer Rüben-Saamen. Eſt Raphani ſemine minus, fuſcum, rotundum, ſaporis oleoſi, acris. *Cum ſemine Napi convenit, & in emulſionibus ad variolas & morbillos expellendos datur.*

Raphani, Raphani ſiliquis teretibus toroſis bilocularibus, Linn. *Semence de Raifort*, Rettig-Saamen. Rotundum, rufi coloris, ſaporis acris eſt. Colitur in hortis; radices cedunt in victum. *Semina incidunt, & urinam movent.*

Ruſci, *Semence de Houx - frelon*, Mausdorn - Saamen. Bacca eſt rotunda, ex fuſco rubra, quæ ſemen continet nigrum, ſaporis ſubdulcis. *Diuretica & abſtergente gaudet virtute, & cum radice convenit; raro, vel nunquam, niſi ad Electuarium benedictum laxativum in uſum vocatur.*

Rutæ hortenſis, *Semence de Rue*, Rauten-Saamen. Nigrum eſt, parvum, figuræ ſemilunaris, ſaporis acris, amari. Perennat & colitur Ruta in hortis; floret per æſtatem, & ſemina matura profert autumno. *Commendatur ad ſingultum a flatibus ortum, lumbricos enecandos, gonorrhæam, urinam & menſtrua pellenda.*

Sabadilli, *Semence de Sabadillum*, Mexicaniſcher Laus-Saamen. Figura & colore nigreſcente Muſcerdam refert, & in capſulis oblongis, gibboſis, quaſi corniculatis, trilocularibus adfertur. Saporis eſt fervidi, amari, ingrati ſicut *Staphidis agriæ*, odoris nullius. Maſticatum ſalivam ciet, atque acrimonia cauſtica fauces afficit, & nauſeam excitat. E Mexico, Americæ regno advehitur, &, quantum ex capſula ſeminali & effectu conjicere licet, *Veratri* vel *Aconiti* eſt ſpecies. *Miræ contra pediculos eſt efficaciæ, quos vix adplicitum, magis præſentaneo effectu, quam Mercurius vel ſemen* Staphidis agriæ, *perimit. Semen cum capſula ſeminali in pulverem teritur, & vel ſolus pulvis, vel axungia ſuilla exceptus, adplicatur. Milites, religioſi & nautæ, futuras veſtium hoc ſemine fricare ſolent, atque ſe contra hos, alias infenſiſſimos hoſtes, reddunt ſecuros. Pulvis hujus ſeminis ſacchari commixtus, vel quibusvis eduliis inſperſus, mures & glires necat.*

Sambuci, *Semence de Sureau*, Hollunder-Saamen. Sunt arilli, ſive acini ex baccis Sambuci. *Oleum inde expreſſum alvum laxat, & ſerum educit; ad drahmas duas ſumptum, ſpecifice contra philtra commendatur.*

Santonicum, vide Semen Cinæ.

Saxifragiæ albæ, vide Radices ejusdem.

Scariolæ, vide Semen Endiviæ.

Seſami, Digitalis Orientalis, Seſamum dictum, Tournefort. Seſami foliis ovato-oblongis integris, Linn. *Semence de Seſame, ou Jugeoline*, Leindotter, Flachsdotter - Saamen. Ex Ægypto, Sicilia & Italia advehitur. Eligenda ſemina albicantia, oleoſa, dulcia.

 Emol-

Emolliunt, resolvunt & digerunt. Ægyptiis in cibum cedunt. Passim pro semine Sesami *semen Myagri sativi* vendunt.

Semen Seseli Cretici, Tordylii minoris, Tordylii involucris partialibus longitudine petalorum, foliolis ovatis lanceolatis, Linn. *Semence de Seseli de Candie*, Sesel-Saamen, Cretischer Berg-Kümmel. Oblongum, striatum & depressum, coloris obsolete viridis, ad fuscum inclinantis, saporis acris, aromatici, est. Sponte provenit in Candia, in incultis Apuliæ, & aliis calidis regionibus. *Diuretica, carminativa, & uterina pollet virtute.*

Seseli Massiliensis, Sileris montani, Laserpitii foliolis lanceolatis integerrimis petiolatis, Linn. *Semence de Seseli de montagne*, Sesel-Saamen, Berg-Kümmel. In Gallia Narbonensi & Provincia, in viis & locis incultis provenit; floret Augusto & Septembri. Semina colliguntur Novembri. Depressum & oblongum est semen. Eligendum viridiuscule pallidum, saporis acris, aromatici, succi plenum. *Carminativum est, alexipharmacum, diureticum & emmenagogum. Ad Theriacam assumitur.*

Sinapi, Rapi folio, semine rufo, Sinapeos siliquis glabris tetragonis, Linn. *Semence de Moutarde*, rother Senf-Saamen. Perfecte rotundum & saporis acris est. Seritur in agris; floret Majo & Junio; semina mense Augusto & Septembri perficit. *Frequens ejus est usus ad mustardam parandam. Incidit, attenuat, diuresin promovet. Contra vertiginem & in prophylaxin apoplexiæ pituitosæ datur interne; externe ad sinapismos adhibetur.*

Sophiæ Chirurgorum, Nasturtii silvestris tenuissime divisi, Sisymbrii annui, Absinthii minoris folio, Tournefort. Sisymbrii petalis calyce minoribus, foliis decomposito-pinnatis, Linn. *Semence de Sisymbrium*, Sophienkraut-Well-Saamen, Habicht-Saamen. Minutissimum, oblongum, rufum, & saporis acris est. Provenit in locis incultis, circa vias & in arenosis. Floret per æstatem, & semina simul matura perficit. *Vulneraria & mundificante, anthelmintica & diuretica pollet virtute.*

Staphidis agriæ, Herbæ pedicularis, Delphinii Platani folio, Tournefort. Delphinii nectariis diphyllis, foliis palmatis, laciniis integerrimis, Linn. *Semence de Staphis aigre*, Staphis-Körner, Läuse-Körner. Est triangulare, asperum, nigro-gryseum, saporis acris, nauseosi, & ingrati odoris. Nascitur in calidis regionibus, Hispania, Italia, Gallia, nonnunquam in hortis colitur. *Ad purgantia acria, drastica, pertinet; tam per superiora, quam inferiora evacuat; raro igitur interne adhibetur. Usus est decocti, in ore detenti, ad dolores dentium; frequentius autem, ad pediculos necandos, in pulvere & unguento adhibetur.*

Sumach, Rhois Ulmi folio, Rhois coriariæ, culinariæ, obsoniorum, Rhois foliis pinnatis serratis, (subtus villosis,) Linn. *Se-*

Semence de Sumach, Gerberbaum, Färberbaum=Saamen. Colitur in hortis; ſponte etiam provenit in calidioribus regionibus, præcipue in Hiſpania. Sunt baccæ orbiculatæ, villoſæ, parvæ, rubentes, quæ nucleum ſeu ſemen orbiculatum includunt. *Adſtringunt, & in fluxionibus alvi & ſanguinis conferunt.*

Semen Tanaceti, *Semence de Taneſie*, Rheinfarn=Saamen. Saporis aromatici, amari eſt, & cum *Semine Cinæ* convenit. *Egregium præbet carminativum & anthelminticum; laudatur etiam uterinum & emmenagogum.*

Thlaſpios arvenſis, Thlaſpios ſiliculis orbiculatis, foliis oblongis dentatis glabris, Linn. *Semence de Thlaſpi*, Bauren=Senf, Beſenkraut=Saamen. Oblonge rotundum, parvum, fuſcum, saporis viſcoſi, acris eſt. Provenit in locis incultis, apricis & ſaxoſis; floret Majo & Junio. *Urinam potenter movet, & ad aperiendos abſceſſus internos commendatur.*

Violarum, purpurearum, martiarum, *Semence de Violettes*, blauer Violen=Saamen. Albicans, rotundum, ſplendidum, & saporis oleoſi, ſubacris eſt. Violæ florent Martio & Aprili, & ſemina menſe Junio ad maturitatem perveniunt. *Virtute pollent diuretica, leniter laxativa. In emulſionibus dantur.*

Viticis, vide Sem. Agni caſti.

Urticæ Romanæ, piluliferæ, Hiſpanicæ, ſemine lini, Urticæ foliis oppoſitis, amentis fructiferis globoſis, androgynæ, Linn. *Semence d'Ortie Romaine*, Römiſcher Neſſel=Saamen. Fuſcum, ſplendens, Lini ſemine minus, ſaporis parum acris eſt. Colitur in hortis apud nos; in regionibus calidis ſponte provenit. *Commendatur ad affectus pulmonum, aſthma, tuſſim ferinam & pleuritidem; nephriticis prodeſt, & in pulvere, vel, quod præſtat, in emulſionibus propinatur.*

Urticæ urentis, vulgaris, racemiferæ, *Semence d'Ortie*, Brenn=Neſſel=Saamen. *Diureticum eſt, & ſubadſtringit.*

Zedoariæ, vide Semen Cinæ.

CAPUT V.

DE FRUCTIBUS, BACCIS ET NUCLEIS.

Acaciæ germanicæ, noſtratis, Pruna agreſtia, *Prunelles ſauvages*, gedörrte Schlehen. Autumno maturæ colliguntur & exſiccantur. *Refrigerant & adſtringunt; in gargariſmis ad uvulæ relaxationem, & gingivas relaxatas proſunt. Præcipuus recentium uſus eſt ad ſuccum inde exprimendum, qui ſucco* Acaciæ Ægyptiacæ *ſubſtitui poteſt.*

Alkekengi, ſeu Halicacabi baccæ, Solani veſicarii, *Coquerets*, Juden=Kirſchen. In vineis & ſilvis umbroſis proveniunt; florent Junio & Julio

lio, & autumno fructus, in vesica inclusi, maturitatem adipiscuntur. *Refrigerant, urinam movent, & calculosis prosunt.*

Amygdalæ amaræ, *Amandes ameres*, bittere Mandeln. Arbor primo vere floret, & ab Amygdalo, dulces fructus proferente, non differt. *Linnæo* vocatur: *Amygdalus foliis petiolatis: serraturis infimis glandulosis.* Colitur in hortis, sed raro occurrit; inter alias amygdalos dulces in tractu Rheni & regionibus calidioribus frequentior. *Ut plurimum ad oleum exprimendum in usum vocantur. Vulpibus, Psittacis & aliis animalibus carnivoris lethales sunt.*

Amygdalæ dulces, *Amandes douces*, süsse Mandeln. Amygdalus sativa colitur in hortis & vineis; copiose provenit in Provincia, Languedocia & aliis calidis regionibus. Eligantur majores, quas *Ambrosinas* vocant, non rancidæ, nec verminosæ. *Ad emulsiones & oleum conficiendum præcipuus earum est usus.*

Anacardium, est arboris Malabaricæ, *Oepatæ* & Linnæo *Aviceniæ* dictæ, fructus, *Anacardes*, Elephanten-Lauß. Orientale figuræ cordis compressi, occidentale vero reniforme est, & *Acajou* vocatur; nigricat utrumque, sub involucro duplici nucleum solidum albicantem, saporis subdulcis, condit; inter hoc involucrum succus rubicundus oleosus, saporis acris & exurentis reperitur. *Nucleos ventriculum roborare, venerem stimulare, & memoriam confortare, perhibent; succus oleosus ad scirrhos resolvendos, & clavos pedum extirpandos, commendatur. Raro in usum venit medicum; ipsa etiam* Confectio Anacardina *obsoleta est.*

Been, Balanus myrepsica, Glans ungentaria, *Ben*, Ben. Fructus est *Guilandinæ inermis, foliis triplicato pinnatis: foliolis infimis ternatis, Linnæi*, arboris in Syria & Arabia nascentis, & ab incolis ad montem Sinai *Pharagon* dictæ, avellanæ magnitudinis, triangularis, in putamine corticoso, cinereo nucleum pinguem condentis. *Olei acris amari plenæ sunt Balani, quod, cum non facile rancescat, & odoris plane expers sit, variorum florum suavi odore facile inficitur, & fraudulenti mercatores olea destillata hoc oleo inquinare solent. Fructus raro apud nostros pharmacopolas reperitur, & rarioris est usus. Vomitum movet & violenter purgat; ad cutis vitia nonnunquam adhibetur.*

Berberes exsiccatæ, Oxyacanthæ fructus, Berberis pedunculis ramosis, Linn. *Berberis seché*, gedörrte Saurach-Beerlein, Erbselen, Weinnägelein. Baccæ sunt oblongæ, in racemos congestæ, per maturitatem rubræ, acido grato sapore præditæ. Frutex sponte in dumetis & silvestribus locis provenit; floret Aprili, & maturos fructus mense Septembri offert. *Baccæ refrigerant, bilem refrænant, & æstum sanguinis temperant; siccatæ in decoctis adhibentur.*

Cacao, Cacavahe, Avellanæ Mexicanæ, *Cacao*, Caccau, oder Chocolade-Frucht. Arbor a Barbaris *Cacahuse*, aliis *Cacao Cacavifera*, Botanicis vero recentioribus *Theobroma foliis integerrimis* vocatur. Flos surgit ex calice pentaphyllo rosaceus, pistillum tubi cujusdam multiscissi laciniis cinctum mutatur in fructum cucumeriformem, quinquangularem, striatum, seminibus seu nucleis, in quinque ut plurimum acervulos oblongos collectis, fœtum, qui amygdalarum formam habent, & fissiles sunt. Nascitur in locis uliginosis, pinguibus, riguis Americæ calidioris. *Theobroma* dicta est arbor, cum fructus

fructus basin sternat potionis saluberrimæ, maxime nutrientis, *Chocolate* Mexicanis, Europæis quondam solis Magnatibus propriæ, (βρωμα των θεων, vos Deos feci, dixit Deus de imperantibus,) licet nunc vilioris factæ. *Non solum vero ad Chocolatæ confectionem requiruntur fructus, sed & oleum ex illis exprimitur dulce, grati saporis, copiosum, quod sevi instar frigescens coagulatur, & sub nomine:* Butyri Cacao *venit, de quo inter Olea expressa. v. Pharm. Wirt. P. II.*

Capita Papaveris, Codia, *Têtes de Pavot*, Mohnhäupter, Mohnköpfe. Capsulæ sunt seminales Papaveris sativi, globosæ, utplurimum nucis juglandis, non raro mali mediocris magnitudine, coronatæ quasi, & operculis stellatis tectæ, semen nunc nigricans, nunc album continentes. Asservantur cum & sine seminibus. *Vires sunt eædem, quæ seminum, magis tamen narcoticæ. Ad Diacodii confectionem & pediluvia eorum est usus.*

Caricæ, Ficus passæ, *Figues seches*, dürre Feigen. Sunt fructus Ficus arboris sativæ, *Ficus foliis palmatis*, *Linnæo* dictæ. Variæ & multæ earum numerantur species; optima censetur *Ficus sativa, fructu parvo, serotino, albido, intus roseo, mellifluo, cute lacera Tournefortii.* Hæ, in minutis e spartio paratis corbibus, ex Marsilia afferuntur, & Marsilianische Korb-Feigen vocantur. Eligantur pingues, non verminosæ. Vocabulum *Ficus* in officina denotat recentes fructus; *Carica* vero Ficum exsiccatam vel passam significat. *Demulcent humores acres, & in raucedine, nephritide, ardore urinæ, & tussi sicca commendantur. Decoctum in variolis laudatur; externe emolliunt, maturant & leniunt.*

Carpobalsamum, *Carpobalsame*, Balsam-Körner, die Frucht vom Balsam-Baum. Sunt grana, seu baccæ oblongæ, pediculo donatæ brevi, cortice rugoso, fusco, quatuor costis distincto, odoris & saporis aromatici, grati. Planta, in qua nascuntur, est *Balsami Syriaci Arbuscula;* secundum *Linnæum Amyris, foliis bijugis.* Crescit hæc ad Ligustri vel Cytisi altitudinem, cortice est vestita subrubro, ramuli longi, recti, graciles, paucis foliis inordinatim referti, sunt ejusdem coloris. Folia Rutæ similia, perpetuo virentia, alata, impari numero vel terna, quina aut septena, deprehenduntur. Flores parvi, albi, Acaciæ proximi, terni singulis alis vel extremitatibus ramulorum, quasi in umbellæ forma insident, summe odorati. Patriam agnoscit Arabiam felicem, & in pluribus locis etiam arenosis & sterilibus, prope *Mecham* & *Medinam*, nec non citra villam quandam *Bedruniam* ab Arabibus vocatam, ubi mons prægrandis arenosus, innumeris Balsami arbusculis refertus, sponte nascitur; parum vero vel nihil ex his silvestribus fruticibus Balsami producitur, semina tamen vel fructus ferunt copiosos. Incolæ igitur, ut Balsamo fœcundas reddant arbusculas, in Balsameta & pingue solum transferunt, atque diligenter colunt. Non solum autem in Arabia felici, sed etiam in Ægypto Balsami arbusculæ, in hortis ad hunc finem constructis, aluntur. Carpobalsamum est eligendum grave, oleo vel balsamo fœtum, saporis cum Opobalsamo convenientis. *Raro in usum venit medicum; ad Theriacæ vero compositionem requiritur. Stomachicum, nervinum, vulnerarium atque diureticum est.*

Cassia fistula, Siliqua purgatrix, *Casse en bâton*, Caßien-Röhrlein. Siliqua est longa, rotunda, nigricans, includens sub putamine corticoso, in loculamentis, semina depressa, fulva, & pulpam dulcem nigricantem. Optima censetur Alexandrina, sive Orientalis. Advehitur etiam ex America, quæ

longe craſſiores & breviores ſiliquas, pulpam vero ſaporis amariuſculi, & virtute purgativa præſtantiorem habet. Arbor, quæ Caſſiam fert, *Linnæo* dicitur: *Caſſia foliolis quinque pinnis, ovatis acuminatis glabris petiolatis.* Siliquæ eligi debent recentes, graviores & medulla plenæ. *De virtute hujus medullæ videatur* Pulpa Caſſiæ, *in Parte II. Pharmac. Wirtemberg.*

Ceraſa acida, exſiccata, *Ceriſes aigres ſeches*, **ſaure Kirſchen, Wein-Kirſchen, Weichſeln.** Sunt fructus Ceraſi ſativæ, fructu acido, ſerotino, ſucco ſanguineo. Colitur arbor in hortis; fructus perficitur Junio & Julio. *Ex recentibus ſuccus exprimitur pro confectione Syrupi; e ſiccatis parantur decocta pulchre rubentia, bilioſis ad æſtum ſanguinis & ſitim ſedandam utilia.*

Ceraſorum Nuclei, *Noyaux des Ceriſes*, **Kirſchen-Kerne.** Ex omnibus Ceraſorum ſpeciebus colliguntur. *In emulſionibus adhibentur. Sunt anodyni & diuretici.*

Coccognidium. Vide Semina.

Cocculi Indi, Cocculæ Orientales, vel de Levante, *Coques de Levant*, **Köckel-Körner, Fiſch-Körner.** Ex Oriente afferuntur. Arbor a *Rajo*, *Solanum Indicum arboreſcens, cocculos Indos ferens*, & in *Horto Malabarico*, *Natſiatam* vocatur, & *foliis cordiformibus, floribus monopetalis quinque partitis, candidis, fructibus racematim congeſtis*, deſcribitur. *Linnæo Meniſpermum foliis cordatis retuſis mucronatis* audit. Fructus eſt baccarum Lauri magnitudine; rotundior tamen, fuſco & rugoſo cortice tectus. *Pernicioſi ſunt, atque nunquam in medicina adhiberi intus ſolent. Pediculos enecant, & ad capiendos piſces inſerviunt.*

Coffée, Caffee, Caffea, Coffea, Linn. *Caffé*, **Coffe, Caffe-Bohnen.** Eſt fructus, ſive nucleus arboris *Bon* vel *Pan*, quæ a nonnullis *Jaſminum Arabicum, Lauri folio*, vocatur. Folia habet Lauri, majora, ſemper virentia, pinnata; calix floris eſt quinquefidus, flos infundibuliformis, bacca ſubrotunda, ceraſi magnitudinis, ex carne molli, dulci, viſcoſa, & nucleo bifido conſtat. Sponte provenit arbor in Oriente, præſertim in Arabia & Perſia; in Americam translata, magna in quantitate colitur, neque infrequenter in hortis botanicis reperitur. Baccæ vel ceraſa nunquam in uſum veniunt medicum, quamvis viſcoſa ſua ſubſtantia acrimoniam demulcere valeant; ſemina vero bina, ſibi invicem parte plana cohærentia, & folliculo membranaceo tecta eo frequentius. Variæ nobis afferuntur Coffée ſpecies, quæ ratione bonitatis differunt; ex omnibus optima habetur, quæ ex Oriente affertur, atque *Caffée de Levante* appellatur, quæ cæteris eſt minor, & coloris pallidi; hanc ſequitur alia viridiuſculi coloris; infimæ notæ eſt, cujus ſemina ſunt majora, ex albo flaveſcentia. *Uſtulata, & in pulverem redacta, cum aqua coquuntur, & decoctum, addito Sacharo, fervens ſorbillatur. Ad roborandum ventriculum, juvandam coctionem, & ſpiritus excitandos, laudatur; virtute antihypnotica etiam celebratur. Convenit magis phlegmaticis, & illis, qui frigidioris ſunt temperamenti, quam bilioſis & macilentis.*

Colocynthis, fructu rotundo minor, *Coloquinte*, **Coloquinten.** Adſcribitur plantis pomiferis, & a cæteris cucurbitaceis folio, in profundas lacinias diſſecto & fructu amaro, differt. Fructus, Pomi mediocris magnitudinis, cortice cingitur duro, flavo, quo vero, antequam ad nos venit, orbatur;

tur; in ſubſtantia alba, levi, fungoſa, ſemina albicantia, plana includit. In Syria & cæteris orientalibus regionibus provenit. Eligatur a cortice exteriori mundata, alba, levis. *Vehementiſſimam vim habet purgantem, ut ſuſpectis mulierculis nunquam dari debeat. In ſubſtantia nunquam, ſed in vino infuſa & in petia ligata, atque in compoſitione Trochiſcorum Alhandal, qui inde parantur, medico inſervit uſui. Optimum, vires draſticas Colocynthidis corrigens, habetur* Nux Moſchata *vel* Macis.

Corna, arboris, Corni hortenſis, Corni arboreæ, umbellis involucrum æquantibus Linnæi, fructus exſiccati, *Cornouilles*, Cornel-Kirſchen, Ruhr-Kirſchen, Dürlüzen. Floret arbor, quæ in hortis colitur, menſe Martio, fructus vero maturos menſe Julio perficit. *Refrigerant & ſiccant, & in fluxionibus alvi, atque ad ſitim reſtinguendam commendantur. In decoctis adhibetur fructus exſiccatus; ex recentibus* Roob Cornorum *paratur.*

Cubebæ, vide Aromata.

Cupreſſi Nuces, *Noix de Cyprès*, Cupreſſen-Nüſſe. Sunt coni arboris *Cupreſſi, foliis imbricatis erectis Linnæo*, quæ in Creta inſula copioſe provenit, atque apud nos frequenter in hortis colitur, & perpetua fronde viret. *Nuces ſive coni adſtringunt; in diarrhœa, mictione involuntaria, & ubi adſtrictione opus eſt, vel in pulvere, vel infuſo ac decocto tam interne, quam externe adhibentur.*

Cydonia exſiccata, *Coins ſecs*, gedörrte Quitten. Sunt fructus arboris *Cydoniæ, Pyri foliis integerrimis Linnæi.* Colitur in hortis & vineis; floret Aprili & Majo; fructus Octobri maturat. *Adſtringunt & roborant, ſitim & æſtum temperant. Vulneribus, telis vel aliis inſtrumentis bellicis intoxicatis, inflictis, bono cum effectu imponitur cataplaſma, ex carne cydoniorum cocta, quod & de Succo Cydoniorum* Foreſtus *affirmat.*

Cynosbata, *Cynorrhodons, ou Gratte-cu*, Hüften, Hagenbutten. Sunt fructus *Roſarum ſilveſtrium*, exemptis ſeminibus & lanugine abſterſa, ſiccati. *Adſcribitur eis vis diuretica, aperitiva; laudantur ad ſodam ſive ardorem ventriculi in pulvere exhibiti, & a nonnullis in decoctis pro potu adhibentur.*

Dactyli, *Dactes, Dattes*, Datteln. Sunt fructus *Palmæ* majoris, vulgaris, dactyliferæ, *Phœnicis frondibus pinnatis, foliolis alternis enſiformibus baſi complicatis, petiolis compreſſis, dorſo rotundatis, Linnæi.* Vocantur etiam *Palmulæ* & *Cariſtæ.* Figura ſunt oblongi, rotundi, Glandium majorum magnitudine & forma; includunt ſub dulci carne nucleum durum, oblongum, per longitudinem ſulcatum. Naſcuntur in Syria, & Ægypto, aliisve calidis orientalibus provinciis. Eligendi ſunt magni, fulvi, parum rugoſi, molles, carnoſi, ſaporis mellei, vinoſi. *Vires habent demulcentes; hinc in catarrhis, tuſſi & faucium aſperitate, calculo, nephritide & dyſuria utiles ſunt.*

Ebuli Baccæ exſiccatæ, Attich-Beer. Vide Semen Ebuli.

Faba S. Ignatii, Faba febrifuga, Nux Vomica legitima Serapionis Camelli, *Feve de S. Ignace*, St. Ignatius Bohnen. Sunt ſemina oblonga, Avellanæ nuci cum putamine æqualia, nonnunquam paulo majora, nodoſa, duriſſima, corneæ quaſi ſubſtantiæ, ſaporis intenſe amari, coloris glauci. Naſcitur in planta cucurbitifera, *Malabathri folio ſcandente, Catolongay* &

Contara Philippinis Orientalibus dicta; in uno fructu viginti & plures hujusmodi fabæ reconduntur, molli flaventeque pulpa ab invicem distinctæ. Facile fiunt cariosæ, quæ rejiciendæ. *Venenis resistere, febres quartanas curare, urinam & menses provocare, creditur. Nimis largam dosin vertiginem & vomitus, sudores frigidos, & animi deliquia excitasse,* Rajus *in* H. Pl. *auctor est. Dosis in substantia grana sex, adultiori etiam grana decem dari possunt. Vino infusa amaritie illud,* Centaurii minoris *instar, inficit.*

Gallæ, *Noix de Galle*, Gallápffel. Plerumque inter fructus ponuntur; sunt vero excrescentiæ morbosæ a puncturis insecti cujusdam, ovula deponentis, ortæ. In robore, quercus specie, nascuntur. Præferuntur cæteris illæ, quæ ex Aleppo & Smirna advehuntur, atque nigræ, nodosæ, aculeatæ, ponderosæ & minores sunt; flavescentes vero magnæ & leves improbantur. *Virtutis sunt adstringentis, & pro febrifugo habentur. Decoctum ad examinandas aquas minerales inservit, & cum* Vitriolo Martis *exhibet atramentum.*

Glandes quercinæ, *Glands*, Eicheln. Fructus arboris notissimæ, quercus vulgaris. Diversæ sunt quercus species, quæ tamen omnes virtute conveniunt, glandes vero vel magnitudine, vel sapore distinguuntur. *Esculus* dulces habet glandes; *Ilex* & ceteræ amaras. *Virtute pollent adstringente, & in alvi fluxionibus atque urinæ incontinentia commendari solent.*

Grana Kermes, Grana Tinctorum, *Kermes, ou Graines d'Ecarlate*, Scharlach=Beer, Carmesin=Beer. Eandem originem, quam Gallæ, habent, & in foliis *Ilicis coccigeræ aculeatæ*, e puncturis & depositione ovulorum insecti cujusdam nascuntur. Ex Monspeliensi agro ad nos veniunt. Eligenda sunt grana rubicundo-fusca integra. *Ex his granis* Succus *vel potius* Syrupus Chermes & Confectio Alkermes *parantur. Modice adstringunt, & cardiaca creduntur.*

Grana Paradisi, vide inter Aromata.

Grana Tiglia, *Pignons d'Inde, ou Graines de Tilli*, Purgier=Körner. Sunt *Ricini Indici* arborescentis, *Pavana* incolis & *Croton foliis ovatis glabris acuminatis serratis, caule arboreo, Linnæo* dicti, fructus oblongi, ovales, Ricini vulgaris magnitudine, coloris cinerei, putamine tecti, quod condit nucleum saporis acris. Seritur & colitur in Malabaria hæc arbor, & magni ab incolis æstimatur. Truncus suppeditat *Lignum Moluccense. Vehementer purgant, hinc personis suspectis nunquam, & aliis summa cum circumspectione dari debent; serum potenter educunt, & in hydrope nonnunquam laudabilem præstiterunt effectum. Ob excedentem acredinem, fauces, palatum, & nonnunquam anum inflammant. Corriguntur* Succo liquiritiæ, *aromatibus vel viscosis. Dosis granum unicum fructus, vel grana sex ponderis medicinalis.*

Granatorum poma, vide Cortices.

Hederæ Baccæ, *Bayes de Lierre*, Epheu=Beer. Sunt fructus Hederæ arboreæ corymbosæ, seu fructibus in corymbos digestis. *Purgant per superiora & inferiora; laudantur ad febres intermittentes, & philtra. Dosis drachma dimidia ad integram, ex aceto vel vino.*

Hippocastanum vulgare, Castaneæ equinæ, folio multifido, Æsculi floribus heptandris, Linn. *Marons d'Inde*, Roß=Cästen, wilde bittere

bittere Castanien. Arbor olim in Germania rara, nunc frequenter occurrit. *Nucleus in pulverem redactus præbet errhinum, & serum copiosum e naribus educit, atque hemicranicos dolores nonnunquam mitigasse compertum est. Cæterum equis anhelosis & tussientibus, cum pabulo exhibitus, opem fert.*

Jujubæ, *Jujubes*, rothe Brustbeer. Sunt fructus arboris *Ziziphi*, sive *Jujubæ majoris*, magnitudine olivari, coloris rubri, saporis dulcis, mucilaginosi, continentes ossiculum unicum. In Italia, Hispania & Botanophilorum hortis colitur. A *Linnæo: Rhamnus, floribus digynis, aculeis geminatis rectis, foliis ovato-oblongis*, vocatur. Eligantur recentes, succulentæ, non putridæ ac cariosæ. *Demulcent & humectant; exhibentur in decoctis, maxime pectoralibus.*

Juniperi Baccæ, Juniperi foliis sessilibus patentibus, Linn. *Bayes de Genevre*, Wachholder-Beer. Sunt fructus Juniperi vulgaris, ubique in silvosis, montosis, & ericetis obviæ, flores a fructu sunt remoti. Colligantur baccæ maturæ, magnæ, nigræ, resinosæ. *Incidunt, resolvunt, urinam cient, carminativæ & alexipharmacæ sunt.*

Lauri Baccæ, *Bayes de Laurier*, Lorbeeren. Arboris *Lauri latifoliæ* fructus rotundus, nigricans, sub putamine tenui nucleum geminum includens, saporis amari, aromatici. Arbor habet flores pentapetalos, fructum per maturitatem siccum, monococcum. Sponte gignitur in Italiæ sepibus & silvis; colitur apud nos in hortis. *Menses & urinam cient; in affectionibus colicis, & ventriculi frigidis conducunt. In colica lochiali raro tutæ. Dosis in pulvere scrupulus semis.*

Mespili Fructus exsiccati, Mespili foliis lanceolatis integerrimis subtus tomentosis, calycibus acuminatis, Linn. *Nefles seches*, gedörrte Mespeln. Fructus arboris ejusdem nominis, folio laurino non serrato. Colitur in hortis; floret Majo & autumno fructus absolvit. *Refrigerant & adstringunt; avilli laudantur ad calculum.*

Myrobalani Belliricæ, rotundæ, *Myrobalans Bellirics*, Belliri-sche Myrobalanen. Gallarum majorum magnitudinem, figuram rotundam, nonnunquam angulosam obtinent.

Myrobalani Chebulæ, *Myrobalans Chebules*, grosse schwarzbraune Myrobalanen. Omnium sunt maximæ, oblongæ, rugosæ. Ex arbore Myrobalanifera, Persici folio, colliguntur.

Myrobalani citrinæ, *Myrobalans citrines*, gelbe Myrobalanen. Sunt arboris, Sorbi folio, Myrobalaniferæ fructus oblongi, rotundi, pentagoni, rugosi, Chebulis Myrobalanis minores.

Myrobalani Emblicæ, *Myrobalans emblics*, Aschfarbe Myrobalanen. Fructus arboris, foliis minutim incisis, rotundi, nigri, sessiles, sexangulares. *Linnæus* arborem, quæ hunc fructum fert, vocat: *Phyllanthum foliis pinnatis floriferis pedunculatis, caule arboreo, fructu baccato.*

Myrobalani Indæ, *Myrobalans Indiens noirs*, Indianische schwar-ze Myrobalanen. Arboris Myrobalaniferæ, Salicis folio, fructus oblongi, superficie octangulari, rugosi, solidi & duri, intus & extus coloris nigri. My-

robalaniferæ arbores nondum fatis innotuerunt; ad Pruniferas referuntur, & in multis Indiæ Orientalis regionibus reperiuntur. Eligendæ funt carnofiores & ponderofiores. *Adfcribebant veteres Myrobalanis citrinis bilem flavam, Indis bilem atram, Chebulis, Belliricis & Emblicis pituitam & bilem educendi facultatem.*

Myrti Baccæ, *Bayes de Myrte*, Myrten=Beer. Sunt fructus *Myrti communis Italicæ*, oblongi, nigri, umbilicati, triloculares, multis feminibus reniformibus fœti, faporis acerbi, adftringentis. Advehuntur ex Italia & Gallia. *Refrigerant & adftringunt; tam interne, quam externe adhibentur; raro tamen in ufum veniunt, & plerumque Baccæ Myrtilli, feu Vitis Idææ illis fubftituuntur.*

Myrtilli exficcati, Baccæ Vaccinii foliis ovatis ferratis deciduis, caule angulato Linn. *Bayes de Myrtille, d'Airelle*, Heidelbeer. Planta in ericetis nafcitur; floret Majo, flos urceolum refert, & menfe Julio & Augufto fructus maturantur. *Frigidi funt & fubadftringunt, febrium calorem mitigant, & in decoctis, quæ pulchro colore inficiunt, adhibentur.*

Nuces Vomicæ, *Noix vomiques*, Krähen=Augen. Semina funt *Solani arborei Indici maximi, foliis Oenopliæ majoribus, fructu rotundo, duro, rubro, feminibus orbicularibus, compreffis, maximis*, in *Horto Malabarico Caniram* appellatæ. *Linnæo* vocatur: *Strychnos foliis ovatis, caule inermi.* Ex Malabaria advehuntur; funt orbiculatæ, cornea duritie, colore cinereo. *Veteres pro alexipharmaco Nuces Vomicas habuerunt; merito vero inter infida a recentioribus ponuntur medicamenta: narcoticæ & virulentæ; canibus, felibus, corvis, aliisve brutis carnivoris præfentiffimum funt venenum.*

Nuclei Pineæ, Pigneoli, *Pignons*, Pinien=Nüßlein, Zirbel=Nüßlein. Arbor Pinus fativa, *Pinus foliis geminis: primordialibus folitariis ciliatis Linnæi*, quæ hos fructus fert, copiofe in Italia crefcit. Nuclei funt oblongi, candidi, inclufi officulis craffis & duris, in fquamato cono difpofitis. Eligantur recentes, non rancidæ. *Demulcent, refolvunt & pinguefaciunt; phthificis, tuffi ficca & ftranguria laborantibus, profunt.*

Paridis Baccæ, *Bayes des raifins de Renard*, Wolfs=Beer, Einbeer. Solani quadrifolii, bacciferi, five Paridis herbæ funt fructus. Flos in fingula planta eft unicus, perfectus, tetrapetalus, quem fequitur fructus folitarius. Floret menfe Majo & Julio, & Augufto maturefcit; provenit in filvis & umbrofis. *Alexipharmacæ creduntur, & maniacis convenire.*

Paffulæ majores, Uvæ paffæ majores, *Raifins de Damas, ou gros raifins*, groffe Rofinen, Zibeben. Sunt Vitis viniferæ fructus, & ex Italia & Hifpania ad nos veniunt; præferuntur tamen, quæ ex Syria advehuntur. Eligantur majores, pingues & recentes. *Temperatæ funt, alvum laxant, acrimoniam temperant, ventriculo, pectori & hepati gratæ.*

Paffulæ minores, Paffulæ Corinthiacæ, *Raifins de Corinthe*, kleine Rofinen, Weinbeerlein, Corinthen. Vitis Corinthiacæ, five Apyrenæ, fructus. Ex infulis Ægei maris advehuntur. *Ad æftum fitimque febrilem temperandam, & alvum laxandam in ufum vocantur; plurimus ufus eft in decoctis.*

Per-

Persicorum Nuclei, *Noyaux des pêches*, Pfersich-Kern. Colliguntur ex fructibus maturis arboris Mali Persicæ. *Commendantur ad præcavendum & pellendum calculum & sabulum. Anacollemata & emulsiones frontales ex his nucleis parata ad cephalalgiam & agrypniam laudantur.*

Pistaciæ, Nuces pistaciæ, *Pistaches*, Pistacien, Syrische Pimpernüßlein. Fructus arboris Pistaciæ peregrinæ, fructu racemoso, vel *Terebinthi Indicæ*, *Pistaciæ foliis impari pinnatis, foliolis retrorsum subfalcatis, Linn.* In Persia, Syria copiose hæ arbores proveniunt; nonnunquam etiam in Hispania & Italia coluntur. Fructus seu nuces angulosæ, oblongæ, Avellanæ magnitudinis, includunt sub putamine tenui, rufo, nucleum virescentem, oleosum, pellicula obductum rufescente, saporis subdulcis, grati. Eligantur recentes, ponderosæ, non rancidæ. *Roborant, pinguefaciunt, semen augent, & stomacho gratæ sunt.*

Pruna Damascena, Pruna magna atro-cœrulea, dulcia, *Pruneaux doux*, Zwetschen, Quetschen. Fructus pruni omnibus notus. *In officinis ad pulpam conficiendam, & pro decocto florum & fructuum requiruntur. Refrigerant, humectant & alvum laxant.*

Sambuci Baccæ exsiccatæ, Grana Actes, *Bayes de Sureau*, Hollunderbeeren. Fructus arboris notissimæ. *Sunt alexipharmacæ, sudoriferæ, diureticæ, atque ad diarrhœam commendantur.*

Sebestenæ, Sebesten, Myxæ, *Sebestes*, schwarze Brust-Beerlein, Sebesten. Fructus est arboris in Syria & Ægypto nascentis, quæ *Linnæo Cordia, foliis subovatis, serrato-dentatis*, vocatur, calici insidens, acetabuli instar, concavo, pruno fere similis, minor tamen, nigricans, & sub pulpa carnosa, dulci, mucilaginosa, nucleum includens. Eligantur recentes & carnosæ, situ non infectæ, quales tamen raro ad nos perveniunt; hinc eleganter officinæ his carere queunt, atque Jujubæ, quæ recentes haberi possunt, illis substitui, cum quibus etiam viribus conveniunt. *Demulcent & in catarrhis acribus, urinæ ardore & biliosis febribus, in decoctis in usum veniunt.*

Siliqua dulcis, Ceratia, Xylocaracta, Caroba, *Carouge*, Johannis-Brod, Bockshörnlein. Fructus est arboris in regionibus calidioribus, Sicilia, Neapoli & Syria frequentis, flore apetalo, plurimis staminibus constante, ex divisuris calicis nascentibus; meditullium occupat pistillum, quod abit in fructum, seu siliquam planam, compressam, carnosam; folia sunt pinnata, lata, decidua. *Linnæo* vocatur: *Ceratonia.* Eligendæ sunt Siliquæ carnosæ, recentes. *Demulcendi & acrimoniam mitigandi habent virtutem; in decoctis pectoralibus & ordinariis, pro infantum potu, adhibentur.*

Sorbi Torminalis Baccæ, Cratægi foliis cordatis septangulis, Lobis infimis divaricatis, Linn. *Sorbes sechées*, Speyerling, Arlas-Beer, Elster-Beer. Sunt fructus *Sorbi Torminalis*, sive *Cratægi folio laciniato, subtus incano, floribus & fructibus in umbellam congestis.* Floret Majo, & fructum auctumno perficit. Nascitur in montosis, & ad silvam Martiam in dumetis nonnunquam occurrit. *Refrigerant & adstringunt fructus, atque ad calculum laudantur.*

Spinæ Cervinæ Baccæ, Rhamni cathartici seu solutivi, Spinæ in-

infectoriæ, Rhamni ſpicis terminalibus, floribus quadrifidis, Linn. *Bayes de Nerprun*, Creuz-Beer, Wegdorn-Beer. Fructus ſunt fruticis, flore monopetalo, infundibuliformi, foliis mali minoribus, in margine denticulatis. Succus baccarum recentium, addito alumine, vireſcit; amaricantis & nauſeoſi eſt ſaporis. Occurrit in ſepibus & ſilvis; floret Majo, & fructus Octobri matureſcit. *E ſucco Baccarum maturarum recentium paratur Syrupus domeſticus, & color viridis, qui* Saftgrün *appellatur. Baccæ exſiccatæ in pulverem tritæ, a drachma una, vel ad drachmas duas, in decocto exhibitæ, alvum movent, & inprimis Cachecticis & Arthriticis commendantur.*

Tamarindi, *Tamarinds*, Tamarinden, ſaure Datteln. Sunt pulpa fructuum e fuſco nigricans, acidi ſaporis, filamentis lignoſis pertexta, in qua latent oſſicula dura quadrata, rubicunda, ſplendentia. Arbor *Siliquæ Arabicæ*, *Tamarindus* dictæ, florem habet roſaceum, ex plurimis petalis, in orbem diſpoſitis, conſtantem, e cujus calice multifido ſurgit piſtillum, quod deinde in ſiliquam compreſſam, aliam condentem, ſemine fœtam plano, utplurimum anguloſo, abit; intervallum autem, quod inter duas ſiliquas occurrit, pulpa turget nigra & acida, quæ Tamarindos conſtituit. Provenit in Arabia felici arbor. Fructus ad nos non integri, ſed pulpa ſaltem, adferuntur. Eligatur recens, nigra, rufeſcens, tenera, multis villis intertexta, pinguis & acida. *Refrigerant Tamarindi, humorum & inprimis bilis fervorem temperant, & blande educunt, ſitimque ſedant. Uſus eſt in decoctis.*

Tribuli aquatici, Caſtaneæ aquaticæ paluſtres, cornutæ, *Tribules aquatiques*, Waſſer-Nüſſe, Stech-Nüſſe. Eſt fructus *Tribuloidis vulgaris, aquæ innaſcentis, Tournefortii; Trapæ petiolis foliorum natantium ventricoſis, Linnæi.* Planta eſt flore roſaceo, ex cujus calice piſtillum ſurgit, quod deinde cum calice abit in fructum ſubrotundum, aculeatum, unicapſularem, ſemine, Caſtaneæ ſimili, fœtum; folia ſunt anguloſa. Naſcitur in aquoſis. Floret menſe Majo, & circa auctumnum fructus perficit. *Utuntur plebeji hac nuce in pleuritide.*

Vainiglia, Vaniliæ, Vanillæ, Bainillæ, *Vanilles*, Vanilien. Siliquæ ſunt compreſſæ, ſemipedem fere longæ, calami ſcriptorii majoris craſſitie, coloris atro-fuſci, ſaporis aromatici, odoris grati, quæ pulpam, ſeu medullam, cum minutiſſimis acinis, pinguem continent. *Vaynilla* ab Hiſpanis, a vaginarum ſimilitudine, vocantur. Fructus ſunt *Volubilis ſiliquoſæ Mexicanæ, foliis Plantaginis, & floribus nigricantibus*, quæ *Epidendrum foliis ovato oblongis nervoſis ſeſſilibus caulinis, cirrhis ſpiralibus. Linn. Angurek Kæmpf.* & *Thlxochitl* Americanis dicitur. Ex America & inprimis nova Hiſpania advehuntur. Eligendæ ſunt ſiliquæ pingues, recentes, aromatici ſaporis & odoris, dum recentes, gratiſſimi. *Creduntur virtutis roborantis & diureticæ; calefaciunt, flatus diſcutiunt, & concoctionem adjuvant. Vainillarum tinctura, ſpiritu vini extracta, ad melancholiam & phreneſin, remedium ſingulare & ſpecificum habetur, quo multos, poſt methodos uſitatas, incaſſum tentatas, ſanatos eſſe*, Raj. H. Pl. *perhibet. Præparatur ex ſeminibus, cum ſacchari albiſſimi tripla vel ſextupla portione tritis; apud Hiſpanos celebris ille pulvis* Vacaka *dictus, quo ad Chocolatæ fragrantiam, in ipſo hauſtu ex tempore exaltandam, utuntur.*

Uva Quercina, Eichtraube. Eſt excreſcentia quædam, ad radices quercuum, ab inſecti cujusdam puncturis, quod ovula deponit, orta, & quaſi

Galla

Galla ſubterranea, in forma uvæ, conglomerata. *Vehementer adſtringit, & in omnibus cum Galla convenit. Laudatur a nonnullis in dyſenteria, ſed, ob vim vehementer adſtringentem, caute adhiberi debet.*

CAPUT VI.
DE AROMATIBUS.

Anthophylli, *Meres de Girofle*, **Mutter-Nägelein.** Sunt arboris Caryophylliferæ fructus maturi, Caryophyllis craſſiores & tumidiores, odoris & ſaporis pene ejusdem. Arbor colitur præcipue in inſula *Moluccenſium Ternata*, ſolo omnium aridiſſimo & ſiticuloſo, ut vix ſiccior terra ulla inveniatur, atque a *Rumphio* in *Herbario Amboinenſi* ſequenti modo deſcribitur: „Arbor Anthophyllos & Caryophyllos gerens Lauro quodammodo ſimilis eſt. „ Trunco ſimplici anguloſo, verſus inferiora utplurimum diviſo, gaudet; Cor-„ tex eſt glaber, tenuis, coloris ex cinereo lutei; Folia laurinis longiora & an-„ guſtiora, bina ſemper oppoſito ſitu conſpicua, ita, ut cum ſequenti pari cru-„ ciatim ponantur, in ambitu integerrima, ſuperius obſcure viridia; ſplenden-„ tia, inferius flava. Menſe Majo tenera folia propullulant, & ſimul floris &„ fructus rudimenta evolvuntur. Quarto deinde ſubſequente menſe comple-„ tam Caryophyllorum dant ſpeciem. Fructus rudimentum ſenſim læte viri-„ dem deponit colorem, atque pallide flavum induit, qui demum in ſangui-„ neum tranſit. Flore evoluto fructus nondum maturi aromaticam, quam ex-„ optamus, vim habent, tamen ad propagationem apti non ſunt. Ad matu-„ ritatem accedentes, amplum acquirunt ventrem, quatuor anguli antea in ca-„ pitulo immaturi fructus conſpicui, ſeſe contrahunt, & color iterum in viri-„ dem mutatur. Tum demum nucleum durum continent, & Caryophylli ma-„ tres, ſive Anthophylli dicuntur. Caryophylli fructus tres dantur ſpecies:„ Prima parum rubet; altera, minor præcedente, ſanguinei eſt coloris: ter-„ tia, quæ fœmina dicitur, alba eſt, parum rubens, omnes vero aromaticæ„ indolis. Caryophylli olim in Moluccis inſulis tantum inveniebantur; nunc„ vero in Amboina majori cura, quam in naturali ipſorum patria, coluntur.„ Arbuſculæ juniores, arborum ſilveſtrium umbra obteguntur, adultiores ve-„ ro factæ requirunt, ut arbores aſſitæ extirpentur. Minime vero credendum„ eſt, ac ſi arbores propinquæ calida Caryophyllorum natura, deſtruerentur.„ Ex fructibus maturis ſive Anthophyllis arbor ſponte ſe propagat, & arbuſcu-„ læ inde natæ transplantantur. Anthophylli ipſi ne quidem per octo dies in„ ædibus vegeti poſſunt conſervari, ſtatim enim exſiccantur, & nunquam ger-„ minant.„ Cæterum, quoad characterem, arbor Caryophyllus pertinet ad plantas flore roſaceo, quatuor petalis, in orbem poſitis, calici inſidentibus. Filamenta ſunt plurima, perianthium ovale, & ſemen unicum. *Anthophylli viribus cum caryophyllis aromaticis conveniunt, & inprimis ad hyſtericos affectus laudantur.*

Cardamomum maximum, vide Grana Paradiſi.

Cardamomum minus, officinale, C. B. *Petit Cardamome*, **kleine Cardamomen, Cardamemelen.** Variæ ſpecies ſunt Cardamomi, & vel in capſulis, ſive ſiliquis ſeminalibus, brevibus, triangularibus, vel digitum fere longis, triquetris, pallidis, vel granis anguloſis, fuſcis advehuntur, & nobis, ſub nomine Cardamomi minoris, venduntur. Planta, in qua naſcuntur hæc

grana, a *Rajo* ad graminifolias floriferas, flores & racemos fructuum in caule peculiari, non foliofo, ex radice orto, ferentes, refertur. A *Linnæo* vocatur: *Amomum fcapo bracteis alternis laxis caule breviore.* Flores habet tetrapetalos, difformes, albos, luteo colore diftinctos, odoris aromatici, fuaviffimi, ovario infidentes; fructus eft trilocularis, polyfpermus. Præfertur Cardamomum minus, thecis minoribus inclufum, recens, oleofum, faporis fuavis, aromatici, odoris grati. Tam in orientalis, quam occidentalis Indiæ regionibus, præcipue in Malabar provenit; Cardamomum majus vero in filiquis longioribus utplurimum ex Java advehitur. *Utrumque calefacit, attenuat, flatus difcutit, coctionem juvat, & urinam ciet.*

Caryophylli Aromatici, *Cloux de Girofle*, *Girofles*, Nelken, Gewürz-Nägelein. Sunt fructus immaturi, vel potius germina cum calicibus florum arboris Caryophylliferæ, *Ts-binka* dictæ. Capitellum feu fphærula, quæ Caryophyllo infidet, eft rudimentum floris ex quatuor petalis conftantis, quæ complicata firmiffime Caryophyllis adhærent, quando manu decerpuntur, vel arundinibus decutiuntur, colliguntur & cratibus impofiti atque latis foliis Ari tecti, per aliquot dies fumo macerantur, & deinde in fole exficcantur. Si vero Caryophylli diutius fuis furculis adhærent, petala expanduntur, coloris cœrulei, lineolis albis notata, ftamina autem purpurei funt coloris, & paucas poft feptimanas in Anthophyllos abeunt. Eligendi funt oleofi, faporis fervidi, & odoris fuavis. Plura reperiuntur fub titulo *Anthophyllorum.* *Ufus Caryophyllorum tam in medicina, quam in culinis, frequentiffimus eft: Cardiaci, cephalici & ftomachici funt; calefaciunt & difcutiunt. Ad febres intermittentes, cortici Peruviano additi, laudantur.*

Caryophylli rotundi, vide Semen Amomi.

Caffia Caryophyllata, Canella Cubana Jonft. *Ecorce de Girofle*, Nelken-Rinden, Nelken-Zimmet. Eft cortex tenuis, ex rufo ferrugineus, in modum tubuli convolutus, fapore & odore caryophyllaceo. Arbor eft Myrti fpecies, & a Botanicis *Myrtus arborea aromatica, foliis laurinis*, five *Caryophyllus aromatica Americana, Lauri acuminatis foliis, a Linnæo Myrtus foliis obverfe ovatis*, vocatur; Americanis vero *Caninga* dicitur. In Cuba infula, montofis Jamaicæ filvis, & aliis Indiæ occidentalis regionibus provenit. Eligatur cortex recens, odoratus, & faporis acris, caryophyllacei. *Virtute cum Caryophyllis convenit, inferioris autem efficaciæ & pretii.*

Caffia lignea, Xylo-caffia, *Caffe*, Mutter-Zimmet, Caßien-Rinden. Eft cortex *arboris Canelliferæ, Malabaricæ*, cujus folium *Malabathrum* officinarum. Character arboris cum Cinnamomi Zeilanica arbore fere idem eft; Linnæana defcriptio, qua *Laurus* eft *foliis lanceolatis trinerviis, nervis fupra bafin unitis*, vix eam a Cinnamomi arbore diftinguit, unde faltem loco natali differre nonnullis vifa eft. Cortex lignofior, odore & fapore plerumque debiliore, & magis mucilaginofo, a vero Cinnamomo differt. Hinc a *Breyn. Prodr. II. Arbor canellifera Indica, cortice acerrimo, vifcido, feu mucilaginofo, quæ caffia lignea, officinarum* vocatur. *Virtutes funt Cinnamomi, fed longe debiliores, & ob mucilaginem, quam condit, non adeo diu durantes. Quo magis ad Cinnamomum accedit, eo melior habetur.*

Cinnamomum, Canella Zeylanica, *Canelle fine*, Zimmet, Canell. Eft cortex tenuis, ab exteriore pellicula alba purgatus, cannulatus, coloris ex

ex flavo rubeſcentis, ſaporis acris, ſubdulcis, grati, odoris fragrantiſſimi. Arbor, ex qua colligitur, ab Illuſtr. *Linnæo, Laurus foliis oblongo-ovatis, trinerviis, baſi nervos unientibus, in Mat. Med.* vocatur. Naſcitur in *Ceylon*, vel *Zeylan*, inſula Indiæ orientalis, & ad arbores fructu caliculato refertur, foliis oblongis, trinerviis, nitidis, planis, ex adverſo binis, floſculis monopetalis, in ſex lacinias diviſis. Fructus glandi quernæ ſimilis, a calice excipitur. Eligendum eſt Cinnamomum longum, ſaporis acris, & odoris fragrantis. *Calefacit, ſiccat, roborat, menſtrua movet, partum accelerat, & in omnibus affectionibus frigidis locum invenit; præſtantiſſimum eſt cordiale.*

Coſtus corticoſus, Canella alba, *Canelle blanche*, weiſſer Zimmet. In oblongos tubulos convolutus, ab exteriore cortice purgatus, tam foris, quam intus, albicans, Caſſia lignea craſſior, ad nos venit. Saporis eſt aromatici, acris, odoris grati. Eſt arboris bacciferæ, laurifoliæ, aromaticæ, fructu viridi caliculato, ramoſo, cortex. Flos eſt pentapetalus, coloris coccinei, baccæ tetrapyrenæ caliculis inſident. Naſcitur in inſula Jamaica & aliis Americæ regionibus. Plurimi diſtinguunt hanc corticem a Cortice Winterano, nonnulli vero pro uno eodemque habent, inter quos: *Linnæus, Cranzius, Gleditſchius &c. Calefacit & ſiccat, incidit, ſcorbuto medetur, & vomitus ſiſtit; ventriculum roborando.*

Crocus, *Safran*, Safran. Eſt piſtillum ovarii in tres lacinias fiſſum, non ipſe flos, neque ſtamina floris. Planta eſt radice bulboſa, foliis anguſtis, gramineis, linea in medio alba, ſecundum longitudinem decurrente; Flores nudi, erecti, ab ipſa ſtatim radice orti, absque pediculis herbaceis, monopetali, in ſex partes ampliati, ſtamina tria: Capſula ſeminalis ſubrotunda, trilocularis: ſemina plura, rotunda. Floret autumnali tempore, & colitur in regionibus temperatis, in Gallia, Anglia, Germania, & præcipue in agro Vienneſi. Optimus eſt *Auſtriacus* & *Anglicus*, & præſertim ille, quem provinciæ *Eſſex* & *Cambridge* producunt. Notæ bonitatis ſunt filamenta, neque nimis pinguia, neque nimis marcida, coloris purpurei, ad aureum inclinantis, ſapor amariuſculus, acris, odor fragrans & parum acris, &, ſi exigua quantitate magnam aquæ quantitatem tingit. *Vires ſunt anodynæ, cordiales, pnevmonicæ, uterinæ. Doſis grana tria, ad duodecim.*

Cubebæ, *Cubebes*, Cubeben, Schwindel-Körner. Sunt grana rugoſa, exiguo petiolo prædita, piperis magnitudine, coloris cinerei, intus quodammodo cava, & parvum nucleum continentia, odoris fragrantis, ſaporis acris, aromatici, ſubamari. Cujus plantæ ſint fructus, nondum certe conſtat. Creduntur eſſe fruticis convolvulacei Javanenſis, *Carane* dicti. Ex Java inſula advehuntur. Eligantur majores, recentes, ponderoſæ & oleoſæ. *Calefaciunt, incidunt, diſcutiunt, nervos roborant, flatus pellunt, & ſpecificam vim contra vertiginem habere creduntur, ad apophlegmatiſmos utiliter adhibentur, atque aphrodiſiacis adnumerantur.*

Galanga major, *Grand Galanga*, groſſer Galgant. Eſt radix tuberoſa, pollicis craſſitie, nodoſa, geniculata quaſi, fuſca, intus rufeſcens, ſaporis acris, amaricantis, odoris aromatici. Venditatur pro radice plantæ Indicæ, *Barebabe* dictæ, quæ cum Cannacoro, vel Canna Indica convenire, a Celeb. *Bœrhavio* in *Hort. Lugd.* traditur. *Linnæo* vocatur: *Kæmpferia foliis ovatis ſeſſilibus*, & Galanga minor a majori ſpecie non differre creditur. Adve-

vehitur ex Malabaria & Java. Eligantur radices recentes, non cariofæ, & non adeo lignofæ.

Galanga minor, *Petit Galanga*, kleiner Galgant. In omnibus cum præcedente convenit, nifi quod minor & paulo acrior fit. Sponte in China, ubi *Lagondi* vocatur, nafcitur. De charactere plantæ nihil certi conftat; plurimi ad graminifolias referunt. Eligendæ funt radices minores, ponderofæ, non fibrofæ, odoratæ, non cariofæ. *Præfertur Galanga minor majori, ac in cruditate ventriculi & vertigine valde laudatur. Specificum etiam eft emmenagogum. Vim habet incidentem, roborantem & attenuantem, atque virginibus, ob retentionem menftruorum pallefcentibus, utiliter exhibetur.*

Grana Paradifi, Cardamomum maximum, Melaguette, *Graines de Paradis*, *Grand Cardamome*, Paradieß-Körner. Sunt grana triquetra, parva, foris fpadicei coloris, intus albi, faporis acris, fervidi, ficut Piper. Planta, ex qua colliguntur hæc grana, nondum fatis cognita eft. *Rajus* tamen in *Hift. Plant.* mentionem facit *Cardamomi Surinamenfis*, cujus defcriptio cum Granis Paradifi convenit. Et *Linnæus* vocat *Amomum caule ramofo*. Radix eft craffa, oblonga, tuberofa, faporis aromatici expers, caulis & folia Zingiberis filveftris. Flores non in fummitate caulis, fed fcapo peculiari, e radice feorfim prodeunte, in parva fpica difpofiti. Fructus pruni majoris magnitudine & forma, in tres partes dehifcunt, quorum cortex cœruleus, carnofus, plane aromaticus includit femina, grana Paradifi tam facie, quam fapore ad amuffim referentia, fextupli ferie, fecundum fructus longitudinem, eleganter difpofita. Singulis feminum interftitiis interjacens fubftantia alba fungofa, qualis in fructu Cardamomi cernitur. Ex Oriente magna ejus quantitas advehitur. *Calefaciunt & incidunt, atque cum Pipere magis conveniunt, quam Cardamomis; hinc abufive Cardamomo majori fubftituuntur.*

Macis, *Macis ou fleurs de Mufcade*, Mufcaten-Blüthe. Non eft flos, fed involucrum, quod fecundo putamini, duro, Nucis mofchatæ, inftar reticuli, circumducitur, coloris ex aureo rufefcentis. Eligenda recens, integra, magna, colore faturato, rubefcente, odore fuavi, fapore fubacri; pinguis & oleofa. *Stomachica, uterina & carminativa eft.*

Nuces mofchatæ, Myrifticæ, Nuciftæ, *Mufcades*, Mufcaten-Nüffe. Arbor, in qua crefcit, ab Indis *Pala*, *Pongopala*, & a *Linnæo: Myriftica* vocatur. Provenit in infula Banda. Tradunt, piri habere magnitudinem, corticem grifeum, lignum porofum, folia nervofa; florem pentapetalum, qui cum bafi fructus cohæret. Ipfe fructus eft folitarius, pediculo breviffimo, & a reliquis hujus generis, triplici integumento, & nucleo inprimis, exterius rugofo, pulpa interiore, venis flavo-rubentibus variegata, aromatico differt. Nuces mofchatæ funt vel majores, vel minores, rotundæ vel oblongæ; præferuntur rotundæ: oblongas filveftres effe putant, rotundas domefticas. Eligendæ ponderofæ & pingues, quæ acu candefacta punctæ oleum emittant. *Calefaciunt, fubadftringunt; ftomachicæ, cephalicæ, uterinæ & anodinæ funt.*

Piper album, rotundum, *Poivre blanc*, weiffer Pfeffer. Sunt grana albida, rotunda, non rugofa; a nonnullis pro fructu ejusdem plantæ, in qua Piper nigrum crefcit, habetur, & artificio quodam decorticari traditur. Eliguntur fcilicet grana Piperis nigri majora, & aqua marina maceratis cortex

ex-

exterior niger detrahitur. *Jonstonius* & alii, peculiarem, quæ Piper album profert, esse plantam, perhibent, eamque non nisi in Malabaria & Malacca, provenire. *Viribus cum pipere nigro convenit, attamen non adeo est acre.*

Piper Jamaicum, vel Jamaicense, vide Semen Amomi.

Piper nigrum, rotundum, Malabaris Molagocodi, Piper foliis ovatis septinerviis glabris, petiolis simplicissimis, Linn. *Poivre noir*, schwarzer Pfeffer, Pfeffer-Körner. Est fructus plantæ scandentis, foliis nervosis, subrotundis, acuminatis, flosculis monopetalis, tripartitis, racematim digestis, fructu rotundo, monopyreno, racemoso. Colitur in Malabaria, Java & multis Indiæ orientalis regionibus. Eligenda grana majora, pulvere & aliis quisquiliis non mixta. *Piperis usus multus & frequens est in culinis, rarior in Medicina; sunt, qui grana integra piperis deglutita pulveri præferunt, & ad febrem quartanam maxime suadent. Vires habet calefacientes, incidentes & resolventes. Suibus est noxium & quasi venenum.*

Piper Hispanicum, *Poivre d'Espagne*, Spanischer Pfeffer. Est fructus, seu siliqua *Capsici*, sive *Piperis Indici*, *Capsici annui Linnæi.* Planta florem habet monopetalum, stellatum, multifidum; pistillum ex calice surgens abit in fructum mollem, membranaceum, in duo loculamenta divisum, seminibus compressis fœtum. Variæ sunt species Capsici; ex his tamen plerumque in usum veniunt siliquis propendentibus, & erectis longioribus. Frequenter in hortis colitur, floret Augusto, & fructus siliquosos, coloris rubri vel lutei, auctumno perficit. *Ferventissimi est saporis, & vix unquam in Medicina adhibetur. Vires habet piperis incidentes & attenuantes. Apud Indos & etiam nonnullos Europæos familiare est, siliquas nondum perfecte maturas in aceto & saccharo coquere, atque iis condimenti loco uti. Acetum his siliquis conditum citius acescit, diutius durat, & a vappa præservatur, quod etiam tinctoribus, qui colorem nigrum, pro tingendis linteis, Capsico condiunt & conservant, notum est.*

Piper longum, Macro-Piper, *Poivre long*, langer Pfeffer. Est fructus oblongus, teres, cinerei coloris, figuræ julorum Coryli, e numerosis, vermiculato plexu dispositis granis minutim compactus. Planta, quæ *Linnæo* vocatur: *Piper foliis cordatis petiolatis sessilibusque*, est sarmentosa, foliis latis, subrotundis, nervosis, acuminatis, flosculis monopetalis, quinquepartitis, fructus, uti diximus, longus, teres, aggregatus, saporis fervidi & amaricantis est. Colitur in Malabaria, Java, & aliis regionibus Indiæ, indeque nobis advehitur. *Potentius est pipere nigro; sumendum igitur, ubi in compositionibus piperis mentio fit. Incidit, attenuat, resolvit, digestionem promovet. Ad Theriacæ Mithridatii & Diascordii compositiones requiritur.*

Zedoaria, *Zedoire*, Zittwerwurz. Radix est tuberosa, nodosa, cinerea, saporis acris, amaricantis, odoris ad Camphoram accedentis, fragrantis. Apud Auctores Zedoariæ longæ & rotundæ fit mentio, quas tamen non inter se differre, nisi quod ejusdem radicis partes sint diversæ, aliis videtur. Notæ plantæ sunt folia longa, nervosa, flores pentapetali, in singulari scapo. *Linnæus* eam vocat: *Kæmpferiam, foliis lanceolatis petiolatis.* Ex India Orientali, China & Zeylon ad nos transfertur. Eligenda ponderosa, non cariosa, & quæ odoris est fragrantis. *Alexipharmaca est, calefacit, siccat, in colicis doloribus prodest, menses movet, & vermes enecat. Dosis est a granis quinque ad decem.*

Zingiber Album, Inſchi, vel Inſchikua Hort. Malab. *Gingembre blanc*, Ingwer, weiſſer Ingwer. Radices ſunt ramoſæ, nodoſæ, compreſſæ, pallidæ, ſaporis fervidi, odoris aromatici, a cortice exteriore aliquantum liberatæ.

Zingiber, Gingiber, Zinziber vulgare, *Gingembre*, gemeiner Ingwer. Ejusdem plantæ radices ſunt, infuſione cum aqua fervida ita paratæ. Facile enim vel vermibus arroditur Zinziber, vel, dum adhuc recens eſt, inter ſiccandum germinat; hoc, ut impediant cultores, recentes & a fibris mundatas radices aqua ferventi infundunt, & poſtea ſolis vel fornacis calore exſiccant. Quo fit, ut faciem quaſi corneam interior earum ſubſtantia induat. Zinziber vero album, detracto cortice ex parte, ſine immerſione, ſiccatur, atque majori indiget cura & labore. A plerisque ad Iridum claſſem refertur Zinziber, & Iris latifolia tuberoſa, flore albo, quæ Zinziber eſt, vocatur. Notæ Zinziberis ſunt: radix tuberoſa, folia Cannacori, flos in ſcapo ſingulari, pentapetalus, difformis, quaſi bilabiatus, inſidens ovario trigono triloculari. Plantam *Linnæus* vocat: *Amomum ſcapo radicato, ſpica ovata.* Copioſe provenit & colitur Zinziber tam in orientalis, quam occidentalis Indiæ regionibus. Eligatur minus fibroſum, ponderoſum, non carioſum. *Incidendi, attenuandi & roborandi vim habet; commendatur hydropicis, feroſis, cachecticis; additur quoque purgantibus, & inprimis foliis ſennæ, ad corrigendam eorum flatulentiam & vehementiam.*

CAPUT VII.

DE CORTICIBUS.

Cortex Acaciæ Germanicæ radicum, *Ecorce de prunier ſauvage*, Schlehendornwurzel⸗Rinde. Colliguntur auctumnali tempore. Adſtringunt et refrigerant; in gargariſmatibus, ad uvulæ, & in balneis, ad uteri, & ani laxitatem adhibentur. In Act. Ph. Med. Vol. V. etiam ad febres intermittentes decoctum eorum laudatur.

Aurantiorun, Arantiorum, Pomorum Aurantiorum, *Ecorce d' Orange*, Pomeranzen⸗Schalen. Sunt cortices fructuum *Mali Aurantiæ*, quæ adnumeratur arboribus pomiferis, *fructu corticoſo molliori.* Notæ ſpeciales ſunt, arbor fruticoſa, foliis ſemper virentibus, glabris, acuminatis, odoratis, floribus pentapetalis, albis, odoratis, ſemina utrimque acuminata, in carne ſucculenta. Provenit in regionibus calidioribus, Luſitania, Hiſpania & Italia; colitur & in hortis apud nos. Cortices eligendi ſunt amari, recentes, non ſitu corrupti. Qui ex inſula *Curaſſao* advehuntur cortices Aurantiorum, Europæis multo ſunt præſtantiores. *Vires habent tonicas, carminativas, & antiſcorbuticas. Liberati ab interna fungoſa albida ſubſtantia ingrati ſaporis, ſuppeditant, quod in officinis vocant* Flavedinem Corticum Aurantiorum.

Capparis vide Radix.

Caſcarillæ, Chacarillæ, Clutiæ, foliis cordato-lanceolatis,

tis, Linn. Hort. Cliffort. *Chacarille*, **Chagrillen-Rinde.** Sunt gryſei extus, ferruginei intus coloris, ſaporis acris & amari, fragrantis, maxime, ſi accendantur, odoris quaſi moſchati. Magna huc usque inter Materiæ Medicæ Scriptores lis fuit, qualis Planta ſit, quæ Chacarillam profert? Tandem *Marcus Catesby*, Anglus, in Hiſtoria Naturali Carolinæ Floridæ & inſularum Bahamæ, tradit: eſſe illam *Ricinoidem, Elæagni folio*, copioſe in plurimis Bahamæ inſulis creſcentem; raro altitudine decem pedes attingere, vixque craſſitie pedem ſuperare; folia eſſe oblonga, anguſta, acuminata, pallide viridia. In extremis ramificationibus, e calicibus, ſurgere floſculos exiguos, hexapetalos, albicantes, flavis apicibus; hoc excipere baccas ex albo virideſcentes, diſtinctas in tres loculos, magnitudine piſi, quæ tria ſemina nigra continent, in ſingulis loculis unum. Collectio corticis fit, reſecto circa radicem cortice, ut nutritionis defectu, reliqua pars a trunco & ramis ſoluta, decidat. Creſcit non ſolum in Florida & Bahamæ inſulis, ſed & in Peru, & magna quantitate ad nos vehitur. Eligendi cortices odorati & reſinoſi quaſi. *Vires ſunt blande ſedativæ, balſamicæ, tonicæ, diapnoicæ & diſcutientes.*

Cortex Chinæ Chinæ, Kinkinæ, Peruvianus, Antifebrilis, Antiquartius, Febrifugus, *Quinquina*, *Chine Chine*, **China China, Fieber-Rinde.** Cortex eſt craſſitiei mediocris, ſcaber, parum caneſcens, aliquando muſco-obductus, intus lævis, coloris e fuſco rufeſcentis, ſaporis adſtringentis, parum aromatici, amari. Arbor corticem hunc nobilem elargiens, Americæ civis eſt, atque maxime in Peruanis montibus, Cajanuma dictis, duo milliaria ab urbe Loxa diſtantibus, provenit, a *Linnæo Cinchona* vocatur. Ramum cum floribus, fructibus & ſeminibus delineatum *Hiſtor. Academ. Pariſiens. Anni* MDCCXXXIIX. cum ulteriori deſcriptione & hiſtoria arboris exhibet. Quina apud veteres Peruanos corticem ſignificare, atque more illorum, propter eximias virtutes per excellentiam *Quina Quina, Cortex corticum* vocari, *de la Condamine*, qui hiſtoriam ſuppeditavit, autumat. *Chinæ Chinæ* nomen a *Comitiſſa de Chin Chon, Pro-Regis Peruani conjuge*, quæ ejus uſu a febre pertinaci liberata fuit, accepiſſe fertur. Ipſa Comitiſſa remedium, in ſe expertum, omnibus, quibus opus fuit, gratis diſtribuit, atque tum demum, ſcil. circa annum MDCXXXXIIX. ſub nomine *Pulveris Comitiſſæ* innoteſcere cœpit. Et cum paulo poſt, R. P. S. J. copiam corticis a laudata Comitiſſa illis traditam, etiam gratis diſtribuerent, nomen *Pulveris Jeſuitarum* accepiſſe, perhibent. Eligendus cortex non nimis craſſus, ex junioribus arboribus detractus, qui etiam odoris eſt ſuavis, aromatici, ſapore amarus, & ſine moleſtia adſtringens. *Vis antifebrilis, tonica, roborans &c. omnibus nota; non ſolum in febribus intermittentibus celebratur ſpecificum, ſed & contra gangrænam a cauſa interna, & ad inhibendos ſphaceli progreſſus ab Anglis commendatur. Doſis, intuitu ætatis & circumſtantiarum, varia. Raro tamen ultra drachmam in ſubſtantia, & drachmas duas in decocto Coffée toſti, vel vino infuſum exhibetur.*

Citri, *Ecorce des Citrons*, **Citronen-Schalen.** Sunt cortices

 fructus

fructus Citreæ, ſive Medicæ mali. Arbores ab Aurantiis non niſi foliis, quæ in Citrea absque appendice, diſtinguuntur. Copioſe creſcunt in Italia, Hiſpania & Luſitania. Fructus magna in copia ex comitatu Nicienſi & ditione Genuenſi nobis advehuntur. Ex diverſis citri ſpeciebus in uſum veniunt fructus & cortices citrei vulgaris. Eligantur recens ſiccati citrini, non virides, fuſci ac ſitu corrupti. *Calefaciunt, atque alexipharmaca, cardiaca & carminativa gaudent virtute.* Flavedo Corticum Citri *eandem habet rationem, quam Corticum Aurantiorum.*

Cortex Coccognidii, Mezerei, Laureolæ deciduo folio, Thymelæa lauri folio deciduo Tournef. *Ecorce de Garou, ou Bois-gentil,* Seidelbaſt, Kellerhals-Rinde. *Vehementer purgant; igneum, acrem & cauſticum habent ſuccum, & hanc ob cauſam ad draſtica & periculoſa pertinent purgantia. Vehementia corrigitur maceratione in aceto. Setaceum e cortice radicis Mezerei, auriculæ perforatæ trajectum, ad inflammationes pertinaces oculorum compertum eſt remedium.*

Culilavvan, Culilavan, Caryophilloides, *Culilavan,* bittere Zimmet-Rinde. Eſt cortex arboris Amboinenſis, quæ Caſſiæ ligneæ, ſive Canellæ ſilveſtris arbori valde ſimilis, extus albicans & ſubcinereus, ubique minutis verrucis obſitus, intus ex rufo flaveſcens, qui in parte infima, vel trunco, detractus eſt, digiti craſſitiem habet, verſus ſuperiora tenuior eſt, ille, qui calami ſcriptorii craſſitiem non habet, abjicitur; ſuperior & tenuior pro optimo habetur, ſaporis debet eſſe acris, aromatici, ad Caryophyllorum aromaticorum proxime accedentis. *Apud Indos externus ejus eſt uſus in torminibus, colica & cephalalgia, ex cauſa frigida; nimirum corpora ſua hoc cortice, antea cum Maſſoy cortice in maſſam coacto, inungunt. Ob oleum copioſum carminativus, roborans & ſtomachicus eſt.*

Ebuli. Vide Radix.

Eſulæ. Vide Radix.

Frangulæ, Alni nigræ bacciferæ, Rhamni, inermis floribus monogynis hermaphroditis, Linn. *Ecorce de Frangula,* Faulbaum-Hundsbaum-Zapffenholz-Rinde. Naſcitur in ſilvis, locisque humidis; floret Majo; folia ſunt decidua. Cortices eliguntur arboris mediani, vel, qui præſtant, radicum, vel flaveſcentes, amaricantes. *Vehementer purgant, tam per ſuperiora, quam inferiora. Propinantur a drachma una ad drachmas tres in infuſo. Externe Unguentis ad Scabiem dicatur.*

Fraxini, *Ecorce de Frêne,* Eſchbaum-Eſchen-Aſchbaum-Rinde. In uſum vocantur *Fraxini excelſioris, vulgatioris,* Cortices, qui ſunt ex cinereo palleſcentes, ad viriditatem inclinantes, ſaporis acris, amari, adſtringentis. Arbor creſcit in ſilvis montoſis; floret Aprili & Majo; ſemen auctumno matureſcit. *Cortex adſtringentis eſt virtutis, &, ob acrimoniam & amaritiem, ſimul attenuat. Laudatur in cachexia, hydrope & febribus intermittentibus.*

Gra-

Cortex Granatorum, Cortices Mali Punici, Malicorium, *Ecorce de Grenades*, Granaten-Schalen. Arbor pertinet ad illas, quibus flos summo fructui insidet, & ob id umbilicatus appellatur. Folia sunt decidua, flos rosaceus perfectus, pentapetalus, fructui insidet, qui in plura loculamenta divisus, acinis succi plenis, membranis tenuissimis distinctis, impletus est. In Italia, Gallia, Hispania provenit, & apud nos in hortis colitur. Cortices, qui etiam *Malicorium* vocantur, sunt coriacei, duri, rugosi, saporis amaricantis, adstringentis. *Raro interne in usum vocantur; ad gargarismata, balnea & fotus adstringentes eorum frequentior est usus.*

Guajaci, foliis pinnatis, foliolis quatuor obtusis, Linn. *Ecorce de Guajac, ou de Bois saint*, Franzosenholz-Rinde. Sunt ligni Guajaci cortices tenues, duriusculi, lignosi, e cinereo rufescentes, maculati, intus pallidi, lamellatim congesti, saporis acris, amaricantis. *Nobiliores & potentiores Ligno habentur. Præcipuus usus est in Decoctis lignorum, ad veneream luem, & sanguinem mundificandum.*

Hippocastani, Castaneæ equinæ, folio multifido, J. B. *Ecorce de Maronier d'Inde*, wilde Castanienbaum-Rinde. Arbor, alias in Germania hospes, nunc frequenter occurrit, & ad ambulationes copiose plantatur. *Cortices ante aliquot annos in usum venire cœperunt medicum, & pro succedaneo Chinæ Chinæ habentur, eodemque modo & dosi exhiberi solent.*

Jujabæ, cortex Peruvianus. Cujus radicis vel arboris sit, nobis non constat. Afferri ex America, cordi confortando inservire, sapore gratissimo, ac mire balsamico se commendare, suavitate enim Vaniglias superare, hinc ad Chocoladæ confectionem illis præferendum esse, *Seba in Thesauro natural.* tradit. Alii saporem amygdalinum, suave amaricantem, huic cortici adscribunt.

Mandragoræ. Vide Radix.

Mori radicis, *Ecorce de Meurier*, Maulbeerbaum-Rinde. Colitur in vinetis & hortis; cortex e radice detrahitur. *Abstergit & calefacit, alvum laxat, & pro specifico habetur ad lumbricos latos enecandos.*

Quercus, *Ecorce de Chêne*, Eichbaum-Rinde. Provenit in silvis & fere ubique. Cortex eligitur a junioribus, non ab annosis detractus. *Virtutis est adstringentis; non tam interne, quam externe, in gargarismis, balneis & fotibus adstringentibus in usum venit.*

Sambuci medianus, *Ecorce mediane de Sureau*, Hollunder-Rinde. Florem & fructum in umbella dispositum habet, & ubique occurrit; floret Majo, & fructum circa auctumnum perficit. Cortex, de quo hîc sermo, tempore verno detrahitur; debet esse medius, qui scilicet externum cineritii coloris sequitur, viridis. *Remedium est insigne antihydropicum, serum educit, ictericis convenit, & menstrua movet. Infunditur uncia dimidia, vel habita ratione subjecti, uncia in-*

Ff *tegra*

tegra recentis in vino, & exhibetur pro una doſi. Imponitur etiam eryſipelati.

Cortex Saſſafras, *Ecorce de Saſſafras*, Saſſafras-Fenchelholz-Rinde. Sunt leves, ferruginei coloris, odoris & ſaporis intenſioris Ligno. *Easdem vires, quas lignum, habent; ob oleum vero, quod copioſius in cortice reſidet, minori doſi præſcribi ſolent. Ligni vires non, niſi coctione aliqua, corticum vero infuſione aqua fervida facile extrahuntur; hinc infuſionibus theæformibus anticatarrhalibus, aliisve, commode addi poſſunt. Plura vid. ſub Lignis.*

Simaruba, *Simarouba*. Eſt cortex fibroſus pallidi coloris, ſaporis amari, haud ingrati, parum adſtringentis; ex America primum MDCCXIII. in Europam translatus eſt. Patriam agnoſcit non ſolum Cayennam, ſed in aliis etiam inſulis ad ventum provenit. De charactere arboris non ſatis certi ſumus. Vocatur *Burſeria gummifera. Jacquin. Hiſt. Stirp. Amer. Betula Americana, ſeminibus lithoſpermi frumentaceo æmulis. Plucke. Almag. Terebinthus major, betulæ cortice fructu triangulari. Sloan Hiſt. Jamaic.* Arborem ferunt eſſe ſatis magnam, folia longa acuta, pallide vireſcentia. Cortex ex radice colligitur, & tiliæ inſtar longis fibrillis intertextus eſt. Lignum, quod leve & fibroſum, ob amaritiem ſe ab omnium inſectorum injuria defendit. *Cortex hic gummi-reſinoſarum partium eſt, quod ex lacteo colore, quo aquam, in qua coquitur, inficit, cognoſcitur. Vi tamen quadam irritante ventriculum & inteſtina præditus eſt. Vomitus enim nonnunquam, præſertim, quando decoctum nimis ſaturatum eſt, & copioſiores dejectiones, nec non ſudores valde incommodos excitare ſolet. Correctis vero doſibus, experientia magiſtra, egregium præbet in dyſenteria remedium. Coquuntur drachmæ duæ hujus corticis in aquæ fontanæ libris duabus, ad dimidiæ partis exhalationem. Quantitas hæc tres doſes, ſingulis tribus horis ſumendas, conſtituit.*

Tamariſci fruticoſæ, foliis craſſioribus, Germanicæ, *Ecorce de Tamaris*, Tamarisken-Rinde. Juxta ripas Rheni & Danubii creſcit frutex. Præferur cortex radici detractus. *Ad icterum, fluorem album, ſcabiem, melancholiam, & ſpecifice ad affectus lienis laudatur. Uſus eſt in decoctis & vinis medicatis.*

Thuris, Thymiamatis, Thuis Judæorum dicti, *Styrax Thymiama*, Weihrauch-Rinde, Juden-Weihrauch. Fragmenta ſunt corticis, coloris ferruginei, ſaporis acris, aromatici & amari, odoris ſuavis, ad Styracis & Balſami Peruviani accedentis. Præferuntur cortices pingues, ordorati, craſſiores. Ex India Orientali ad nos advehuntur; cujus vero arboris vel plantæ pars ſint, adhuc incognitum eſt. Putant, eſſe cortices arboris Storacis, ex qua liquida Storax exprimitur, atque incola eſt Aſiæ minoris. *B. Fridericus Hofmannus, mediante Spiritu vini, eſſentiam & reſinam extraxit, quarum priorem, propter vim anodynam, ad tuſſes ferinas & convulſivas, poſteriorem ad ſuffimenta, commendat. Suffimentis, odoris gratia, adduntur, & ad prolapſum uteri ex ſuffitu proſunt.*

Cortex

Cortex Winteranus, nonnullis Canella alba, *Ecorce de Winter*, Winters Americanische Gewürz-Rinde. Sunt crassi, cannulati, foris cinereo integumento fungoso, inæquali, fisso, & multis rimis hiante, obducti, intus solidi, densi, pallidi, saporis acris, aromatici, odoris fragrantissimi. Ex arbore laurifolia Magellanica, seu potius Periclymeno odorato Magellanico colligitur, cujus notæ sunt folia laurina, flores pentapetali, albi, odorati, racematim congesti; baccæ subvirides, multis seminibus angulosis, acinis uvarum similibus refertæ. In Jamaica, Barbados & Magellanica abunde in campestribus, & ad viarum margines nascitur, atque ita vocatur a Præfecto classico, Wintero, qui ipsum corticem primus ex Magellanica attulit. *Cum Canella alba convenit; potentior tamen creditur. Calefacit, siccat, vomitum sistit, flatus discutit, & specificum in scorbuto frigido habetur.*

CAPUT VIII.

DE LIGNIS ET VISCIS.

Lignum Aloës, Agallochum, Xyloaloës, *Bois d'Aloës*, Paradies-Holz. Fragmenta sunt lignosa & resinosa arboris cujusdam, nondum satis cognitæ, in Siamensi, Cambodiæ & Sinensi regnis, crescentis, atque Siamensibus *Kissinà*, Latinis *arbor Aquilæ* & *Aloës*, dictæ. Lignum non, nisi per vetustatem arboris, odorem acquirit fragrantem, qui odor in succo resinoso residet, & marcente & putrescente arbore, interiores quasdam ligni partes occupat, & circa nodos copiosius condensatur. Hæc resinosa fragmenta singulari nomine, *Calambà*, vel *Calambac*, reliquæ vero ipsius arboris nomine appellantur *Kissinà*. Raro vel nunquam ad nos venit Agallochum verum; magno enim in pretio apud Indos habetur, & duplo Argenti pondere venditur; quod ad nos transvehitur, spurium est, &, tradente *Rumphio*, ex arbore *Excæcante*, ita ab incolis & nautis vocata, colligitur. Est vero arbor *Excæcans Lathyridis arborescentis* species, fructus fert triquetros, baccis *Lathyridis*, quæ vulgo *Cataputia* audiunt, valde similes; succus arboris lactescit. Deformis arbor non, nisi in littoribus desertis ac solitariis crescit. Nomen *Excæcantis* accepit, quia lacteus, quo turget, succus, casu oculis immissus, magnos excitat dolores, &, nisi citissime succurratur, summa cum inflammatione & mordacitate excæcat. In hujus periculosæ arboris caudice & radicum cavernis odoratum hoc lignum reperitur. Nascitur circa Amboinam, in Insulis, & ad nos advehitur in frustis, magnitudine varia, ex quibus solida, densa, resinosa, nigro-purpurea, ponderosa, amara, odoris, dum accenduntur aut durius perfricantur, fragrantis, eligi debent. *Cum sufficiente quantitate aquæ, per vesicam destillatum, exhibet oleum, coloris albicantis, camphoræ instar, quandoquidem parva quantitate, tamen fragrantissimum, quod promte in spiritu vini solvitur. Lignum Aloës calefacit, & confortativum cerebri, cordis, ac uteri creditur; vim tamen inebriantem, delicatioribus largius exhibitum habet.*

Lignum Aſpalathum officinale, Aſpalathus, C. B. *Bois d'Aſpalat*, Rhodiſer Dorn-Holz. Fragmenta ſunt ligni exotici, reſinoſi, cujus arbor nondum ſatis deſcripta eſt, ligno Aloës ſeu Agallocho leviora, laxiora & pallidiora. Ex India Orientali nobis advehuntur, & ſæpius Aſpalathum pro Agallocho, & Agallochum pro Aſpalatho venditur. *Easdem etiam habet vires, modo debiliores.*

Buxi arboreſcentis, *Bois de Buis*, Burbaum-Holz. Arbor ſponte naſcitur in Italia & Galliæ Provincia; colitur apud nos in hortis. Pertinet ad arbores bacciferas, fructu per maturitatem ſicco. Flores ſunt pentapetali, baſin fructuum excipientes; Fructus tricuſpidales, interne in tres capſulas diviſi, in quarum ſingulis bina ſemina lucida, deprehenduntur; Folia parva, perpetuo virentia. *Lignum eſt ponderoſum, flaveſcens, durum, & easdem virtutes cum Ligno ſancto vel Guajaco habet, atque Antimagicum cenſetur.*

Colubrinum, ſive Serpentarium officinale, *Bois Couleuvré*, Schlangen-Holz. Eſt radix lignoſa, arboris Timorenſis, Solani arboreſcentis Indici, foliis Napecæ ſeu Oenopliæ minoribus, floribus parvis in umbellam diſpoſitis, fructu rotundo, duro, ſeminibus orbicularibus, compreſſis, quæ Nuces Vomicæ minores, *Scheru Katuvalli-caniram* Horti Malabarici, cortice ex fuſco ferrugineo, ſubinde maculis cinereis aut albicantibus notato, includens materiam ſolidam, ponderoſam, acrem, amariſſimam, odoris nullius. Eligendum eſt amarum, grave, non carioſum. *Adſcribitur huic ligno ſpecifica vis adverſus ſerpentum & venenatorum animalium morſus, vermes & febres intermittentes. Alii vi virulenta, ſoporoſa, hoc lignum præditum eſſe volunt. Forſitan hæc virulentia ineſt ligno recenti, quam vero perdidit noſtris officinis illatum annoſum exſiccatum. Ex fructu, quem profert arbor, indoles ligni ſuſpecta aliquatenus concludi poſſet.*

Cupreſſinum, Cupreſſi officinale, *Bois de Cyprès*, Cupreſſenholz. Eſt arboris coniferæ, foliolis brevibus, acutis, in ſquamas degenerantibus, floribus amentaceis, fructu ſeu cono, e clavatis, lignoſis tuberibus, in formam globoſam coaptatis, compoſito, nucleis angulatis, acuminatis, parvis. Colitur apud nos in hortis; in calidis regionibus ſponte provenit. *Refrigerat, ſiccat & adſtringit; ſudoriferum & diureticum eſt, atque in decoctis præſcribitur.*

Ebenum officinale, *Ebene*, Eben-Holz. Lignum omnium ponderoſiſſimum. Meditullium eſt arboris *Ebeni* C. B. quæ in India Orientali provenit, & prunifera eſt. Folia ſunt juglandinis paulo minora, pinnata, praſſinum colorem referentia; fructus oblongus, viridis, edulis, perſicæ fructus æmulus. Nomen habere dicunt a vocabulo hebraico *Eben*, quod lapidem ſignificat; durum enim eſt lignum, lapidis inſtar. *Virtutibus cum Ligno Guajaco convenit. Uſus tamen magis eſt mechanicus, quam medicus.*

Guajacum officinale, Guajacum magna matrice, C. B. *Bois de Gayac*, *Bois ſaint*, Franzoſen-Holz. Eſt lignum ſolidum, denſum,

densum, ponderosum, & resinosum, nigricantis coloris, saporis acris, amaricantis, odoris haud ingrati. Inter plures arborum Guajaci species lignum officinis dat illa, quæ folia habet subrotunda, pinnata, pari numero, sicut Lentiscus, læte virentia, cujus flos est roseus, pentapetalus, colore albus, pistillum stiliforme, rectum & longum; Fructus parum compressus, cordiformis, bilocularis, loculo uno plerumque vacuo, in altero continet semen, quod est nux ovata, durissima. *Plumier Nov. Gen. plant.* arborem *Guajacum, flore cæruleo fimbriato, fructu tetragono* describit. *Linnæus* vocat: *Guajacum foliis pinnatis: foliolis quatuor obtusis.* Ex Hispaniola, Jamaica & aliis provinciis Americæ advehitur. Eligenda est matrix, sive pars interior, non pars corticosa, quæ prior est, coloris ex fusco cinerei, resinosa. *Siccat, sudorem & urinam promovet, sanguinem mundificat, & specifice ad luem veneream adhibetur.*

Lignum Juniperinum, *Bois de Genevre*, Wachholder-Holz. Est radix resinosa, odorata Juniperi officinalis, vulgaris, fruticosæ. *Sudoriferum atque diureticum est, & in morbis lymphæ & catarrhalibus, in decoctis, propinari potest; ad suffitus etiam adhibetur.*

Lentiscinum, *Bois de Lentisque*, Mastich-Holz. Est nodosum, non admodum crassum, interne album, cortice cinereo tectum, saporis & odoris resinosi. *Lentiscus* officin. *Lentiscus vulgaris* C. B. Arbor Mastichen fundens. *Pistacia foliis abrupte pinnatis, Linn.* Flos ex foliorum alis egrediens, est amentaceus in mare, in fœmina calix trifidus, minimus. Fructus unicus, nucleus glaber. In Chio insula copiose nascitur; floret Martio & Aprili. Optimum censetur ponderosum & resinosum. *Siccat & adstringit; ad sanguinis & alvi fluxiones, uteri & ani procidentiam laudatur, urinam ciet, & dentes vacillantes firmat. Usus est in decoctis.*

Moluccense, Pavana, *Bois des Moluques*, Moluckisches Purgier-Holz. Est spongiosum, leve, pallidum, cortice tenui tectum, saporis acris nauseosi, odoris fere nullius. Colligitur ex arbore *Ricino*, fructu glabro, *Grana Tiglia* officinis dicta, foliis Malvæ, cortice molliore & nigricante. Pavana ab incolis appellatur. *Cadel Avenacu Hort. Malabar.* In Malabar colitur, unde ad nos advehitur. *Recens vehementer purgat, atque serum educit, nonnunquam vomitus facit, & ob acrimoniam pruritum, imo inflammationem in ano excitat. Siccum & inveteratum mitius se gerit, & sudorem movet, præcipuus sed semper suspectus usus est in morbis chronicis, febre quartana & hydrope. Hypercatharsis & ani pruritus ab hoc pharmaco excitati, cremore oryzæ vel avenæ, facile sistuntur. Ad avium capturam etiam adhiberi solet; illico enim concidunt, si de tritico vel alio frumento, cui pulvis hujus ligni immistus est, assumserint. Ex quibus patet, cautius cum hoc ligno mercandum esse. Dosis a granis quatuor ad decem pro robustissimo, ex carnis jusculo.*

Nephriticum, *Bois nephretique*, Grieß-Holz, Blaues Sandel-Holz. A colore, quo aquam inficit, etiam a nonnullis vocatur: *Sandalum cæruleum.* Fuscum, solidum, durum & grave est, sa-

ſaporis acris, amaricantis. Arbor, ex qua colligitur, ſecundum *Linnæum: Guilandina inermis, foliolis triplicato-pinnatis: foliolis infimis ternatis.* Provenit in Malabaria & Zeylonia, ac fert *Nuces Been.* An eadem ſit cum *Acacia arborea, majori, ſpinoſa, pinnis quatuor majoribus, ſubrotundis, ſiliquis varie intortis,* quam deſcribit *Sloan Hiſt. N. Jamaic.* non ſatis conſtat. In uſum venit pars interior, ſive meditullium fuſcum; corticoſa alba abjicitur. *Ad renum vitia, calculum & urinam pellendam, laudatur. Exhibetur in infuſo & decocto. Curioſum eſt experimentum, quod cum infuſione hujus ligni in aqua fontana inſtituitur; verſicolor enim illa cernitur, prout in hoc vel illo ſitu ſpectatur.*

Lignum Rhodium, *Bois de Rhode, de Cypre, de Roſes,* Roſen-Holz. Radix eſt lignoſa, dura, contorta; nodoſa, reſinoſa, odoris roſei, ſaporis ſubamari. Dicitur etiam: *Aſpalathum colore buxi* C. B. Sunt, qui volunt, eſſe *Cytiſi incanæ, ſiliquis falcatis,* C. B. radicem, quæ eſt planta, flore papilionaceo, fructu ſiliquoſo. *Linnæus* dubitat: an ſit radix *Geniſtæ foliis ternatis?* Ex inſulis Canarienſibus & aliunde ad nos advehitur. Eligatur reſinoſum, ponderoſum, odoris fragrantis, roſei. *Uſus ejus frequentior eſt ad odoramenta, quam internus. In decoctis tamen nonnunquam lignorum, ad ſanguinem mundificandum, præſcribitur; urinam & ſudorem ciet.*

Sanctum officinale, quaſi Guajacum propemodum ſine matrice C. B. *Bois ſaint,* Pocken-Holz. Pro eodem cum Guajaco habetur; vires etiam, odor & ſapor vix differunt, colore vero paullo albidius, & pondere levius eſt Guajaco. Arbor *Jasminum* vulgo *Americanum,* at rectius *Evonymo* affinis *Occidentalis, alatis Ruſci foliis, nucifera,* Indis *Hvaxacon* dicta, vocatur. Ex America advehitur. *Easdem cum Guajaco habet vires; Guajacum tamen potentius eſt.*

Sandalinum album, Santalum ſ. Sandalum album officinale, *Bois de Santal blanc,* weiſſes Sandel-Holz. Eſt durum, ſolidum, pallidum, odoris & ſaporis grati, ſubamari, aromatici. Arbor eſt baccifera, folia ſunt pinnata, flores ex cœruleo nigricantes, fructus ceraſi magnitudine per maturitatem nigri. Ex India advehitur Orientali, & quidem inſula Timor; arbor ab Indis *Sercanda* vocatur. *Linnæo* teſte ignota eſt arbor.

Sandalinum citrinum, Santalum citrinum officinale, *Bois de Santal citrin,* gelber Sandel. Colore eſt flavius præcedenti, ſuperat illud etiam pondere, denſitate & odore fragrantiore, ſapore, virtutibus & pretio. Ejusdem arboris Timorenſis bacciferæ, *Sercandæ* dictæ, eſt pars interior; Santalum album vero, quod haud raro etiam in ſegmentis cylindraceis, in quibus nulla medulloſa ac reſinoſa ſubſtantia cernitur, ad nos venit, pars corticoſa, ſive exterior. Alii putant: Santalum album lignum eſſe arboris junioris, citrinum vero adultioris. *Cardiaca & hepatica cenſentur, & in decoctis ad lymphæ vitia præſcribuntur.*

Lignum

Lignum Sandalinum rubrum, Santalum rubrum officinale, *Bois de Santal rouge*, rothes Sandel-Holz. Eſt arboris pars interior, ab externo cortice liberata, colore rubrum, ponderoſum, fibroſum, denſum, ſaporis adſtringentis. Præter nomen cum Santalis nihil commune habet. Species eſt Ligni Braſilienſis tinctorii, & arboris, folio pinnato, flore papilionaceo, ſiliqua bivalvi, ſeminibus reniformibus. Forſitan ad *Cæſalpinias Linnæi* referri poteſt. Adfertur tam ex Orientalis, quam Occidentalis Indiæ provinciis. *Tinctores æque ac Medici hoc Santalo utuntur; ſiccat & adſtringit.*

Saſſafras, Winanck Virginienſium, J. B. *Bois de Saſſafras*, Saſſafras, Fenchel-Holz. Radix arboris eſt lignoſa, levis, rara, coloris pallidi, nonnunquam cinerei, ſaporis acris, ſubdulcis, odoris aromatici, Fœniculi inſtar. Cortice veſtitur tenui, foris cinereo, intus ferrugineo. Arbor, ex qua deſumitur: *Laurus, foliis integris & trilobis*, in Hort. Cliffort. *Saſſafras & Cornus mas odorata, folio trifido, margine plano*, ab Indis vero *Pavane* vocatur. Mediocris eſt magnitudinis, fructu calicibus inſidente, acetabulorum inſtar concavis; foliis trilobis ſeu anguloſis, ſemper virentibus, ſubtus cinerei coloris, floſculis luteis racematim congeſtis, e ſex petalis ovatis acuminatis conſtantibus, ſtaminibus novem. Fructus baccæ parvæ ſunt, per maturitatem nigricantes, ſicut floſculi, racematim congeſti, & continent ſemen unicum, nucem nimirum ovatam, acuminatam, quæ includit nucleum ejusdem formæ. In Virginia & Florida largus hujus arboris eſt proventus, unde etiam ad nos advehitur. Eligatur odoratum, in parvis ſegmentis, cortice veſtitis. *Laudatur ad lymphæ vitia, catarrhos, arthritidem, fluorem album, & alios hujus generis morbos. Uſus eſt in decoctis & infuſis.*

ſive Stipites Solani Dulcamaræ, Solani caule perenni flexuoſo, foliis ſuperioribus haſtatis, Linn. *Bois de Douce-amère*, Steigenden Nacht-Schatten-Hinſchkraut-Holz; Creſcit inter ſepes; floret Junio & Julio. Cortex radicis & ramorum craſſiorum ſaponacei quid continet; hinc eximia virtute pollet reſolvente, aperiente & diuretica. *Laudatur in decocto ad aſthma pituitoſum, phthiſin ante humorum colliquationem, luem veneream, icterum, & arthritidem vagam. Doſis eſt uncia una ad duas.*

Suberis, Quercus foliis ovato-oblongis indiviſis ſerratis, cortice rimoſo, Linn. *Liege*, Pantoffel-Holz, Kork. Eſt cortex arboris, quæ Quercus ſpecies, atque foliis perpetuis, non aculeatis, & cortice craſſo a reliquis differt. Provenit in Hiſpania & Italia. *Virtute gaudet adſtrictiva; ſæpius tamen in uſus venit mechanicos, quam medicos; præcipue ad obturanda vitra inſervit. Carbo ex ſubere conſtituit* colorem *illum* nigrum, Hiſpanicum *dictum.*

Viſcus vel Viſcum, *Gui*, Miſtel. Baccis albis, planta eſt paraſitica, fruticoſa, aliis arboribus innaſcens. Folia ejus conjugata ſunt, anguſta, oblonga, ſemper virentia; flores in perianthio tetraphyllo, monopetali, patentes, ſemiquadrifidi, fœminini cum maſculinis in eadem planta.

Bacca eſt ovalis, alba, unilocularis, ſemen unicum cordatum. Deſcriptio hæc omnibus Viſci ſpeciebus convenit, quæ in Medicina adhibentur: Sunt vero

Viſcus Betulæ, *Gui de Bouleau*, Birken-Miſtel.
Coryli vel Corylinus, *Gui de Coudrier*, Haſel-Miſtel.
Quercinus, *Gui de Chêne*, Eichel-Miſtel.
Salicis, *Gui de Saule*, Weiden-Miſtel.
Tiliæ, *Gui de Tillau*, Linden-Miſtel.

Vix ulla proſtat pulveris epileptici deſcriptio, quæ non pro ingrediente Viſcum agnoſcat. Quernus plerumque in uſum vocatur; alii Corylinum, vel Tiliaceum præferunt. *Veteribus polychreſtum fuit remedium quernus, qui & in morbis lymphæ locum habet; antepilepticum & diureticum eſt, atque in arthritide, catarrhis, alvi & menſium nimio fluxu feliciter, in pulvere vel in decoctis, exhibetur.*

CAPUT IX.

DE GUMMI ET RESINIS.

Ammoniacum Gummi, *Gomme Ammoniac*, Ammoniac. Eſt concretum gummoſum & reſinoſum, e magna ferulacea planta exſtillans, collectum. Ex India Orientali advehitur; in Lybia etiam, juxta Jovis Ammonis templum proveniſſe, & inde allatum, atque nomen accepiſſe, ferunt. Eligendum eſt in granis, inſtar Olibani, condenſatum, ab arena & aliis quisquiliis liberum, odoris gravis, ex Caſtoreo & Allio mixti, ſaporis amari, parum acris, digitis tractatum molleſcens, exterius flavum, intus candidum. Mirum, quantum per depurationem de fragrantia ſua perdit. *Emollit, reſolvit, digerit, maturat, alvum movet, & tam interne, quam externe feliciter adhibetur.*

Animi & Animæ Gummi, Cancamum, *Gomme Animé.* Eſt reſina arida, quæ in fruſtis variæ magnitudinis advehitur, foris albida, intus palleſcens, aliquatenus transparens, friabilis, ſaporis terebinthinacei. Dum accenditur, tota conſumitur, & hanc ob cauſam, gummi animæ dicitur. Odorem ſpargit fragrantem. Arbor in nova Hiſpania & Braſilia provenit, & ab incolis *Jetaiba*, a botanicis *Lebus peregrinus cartilaginoſus, phaſeolo nigro puniceo annulo cincto*, vel *Arbor ſiliquoſa animifera Braſiliana*, a *Plumier*, *Courbaril bifolia, flore pyramidali*, & a *Linnæo*, *Hymenæa* vocatur. *Attenuat & reſolvit, nervos roborat. Uſus eſt externus in emplaſtris, ad capitis & nervorum affectus.*

Arabicum Gummi officinale, Senegal, Senica, *Gomme Arabique*, Arabiſcher Gummi, Dinten-Gummi. Eſt ſubſtantia gummoſa, pallida, pellucida, ſaporis viſcoſi, fatui, odoris nullius. In globis, ovis columbinis majoribus, exterius ſcabris, intus claris & transparentibus, nobis ex Guinea Africana advehitur. Secundum *Rajum H. Pl.* fluit ex arbore, quæ eſt: *Acacia Indica Farneſiana Ald.* ſecundum *Linnæum: Mimoſa ſpinis geminatis di-*

distinctis, foliis duplicato-pinnatis, particularibus utrinque quinis, pluribus. Verum Gummi Arabicum, post incisionem fruticis, exstillat ex Acacia Ægyptiaca, foliis Scorpioidis, leguminosa, siliquis albis compressis, isthmo interceptis, flore luteo; vermiculatum est, & vix unquam ad nos fertur. Cum eo vero virtutibus convenit Gummi *Senegal*, quod minori pretio & copiosius & purius habetur; facile igitur vero ex Acacia carere possumus; eligatur modo vitri instar pellucidum, purum & candidum. *Temperat lymphæ acrimoniam, & leniter adstringit.*

Asa dulcis, Benzoë, Benzoin, Belzoinum, *Benjoin*, **Benzoe, wohlriechender Asand.** Resina est arida & indurata, ex variis frustulis, diversorum colorum, in massam coacta, saporis acris, resinosi, odoris suavis. Arbor, quæ Benzoin largitur, non solum in Sumatra & Java, pariter in Siamensi & Martabano regnis crescit, sed etiam in America & a *Bœrhavio*, sub nomine arboris *Virginianæ Binzoiniferæ*, Citri vel Limonii folio, notatur. Ex uno caliculo quadrifolio oriuntur flosculi tres, ad eundem ortum, qui singuli constant uno tubo longo, superius expanso in tumidum caput, quod in octo segmenta profunde finditur, intra hæc segmenta stamina sunt brevia, testiculata, in medio tubo floris ovarium, tuba longa instructum, cuncta vero quam minima sunt. A *Linnæo* in *Hort. Cliffort. Laurus, foliis enervibus, obverse-ovatis, utrinque acutis, integris, annuis*, vocatur. Exstillat Benzoin ex arbore vulnerata; optimum censetur, quod *Amygdaloides* vocatur, & maculas candidas, Amygdalarum instar, refert, nec aliis heterogeneis inquinatum est, atque suavissimum spirat odorem. *Calefacit, incidit, attenuat, pnevmonicum est, in tussi, asthmate & catarrhis utile, atque ad suffimenta adhibetur.*

Asa foetida, Laser foetidum, Syriacum, *Asa fœtida*, **stinkender Asand, Teufelsdreck.** Est gummosum, & parum resinosum concretum, e grumis albescentibus, flavescentibus, & *Linnæo*: *Ferula foliolis alternatim sinuatis obtusis* audit, nonnunquam rosei coloris. Planta, ex qua colligitur, *Hingisch* vocata, est umbellifera, Levistico affinis, foliis, instar Pœoniæ, ramosis, caule pleno, maximo, semine foliaceo, nudo, solitario, Brancæ Ursinæ vel Pastinacæ simili. Patria ejus sola est Persia, non Media, nec Lybia &c. &c. & illa potissimum, quæ circa *Heraatum*, campestre desertum occupat, & quæ in montibus vicinis crescit, succi ferax est. Nulla ex caulibus vel sponte fluit, vel arte exprimitur, sed ex radice manat sauciata. Miræ longævitatis est hæc radix, magna, ponderosa, nuda, exterius nigra. Quadriennio minor parum lactescit, & nunquam secatur; quo autem annosior & major, eo copiosiorem fundit lachrymam. Succus ex utriculis illius recens emanans candidissimus, liquidus & pinguis, Flori Lactis simillimus est, ad aëris vero solisve contactum lentescit, & colorem subfuscum induit. Fœtor, virtutis index, ad Allii odorem accedit. Sapor acris est & valde ingratus. *Raro interne adhibetur; in colicis torminibus tamen & hydrope, præsertim tympanite, Indis laudatum est remedium; alias etiam non modo contra veneficia, sed ad affectus quoque uterinos communiter adhibetur. Externe in emplastris ad nervorum, uteri & lienis affectus commendatur.*

Asphaltum, vide Marina.

Bdellium, *Bdellium*, **Gummi Bdellium.** Est lachryma arboris cujus-

dam non ſatis huc usque cognitæ & deſcriptæ, quæ in Guinea, Arabia, Media & India naſcitur, & a nonnullis pro *Palmæ* ſpecie habetur. Tradunt etiam in America arborem Bdelliferam, foliis quernis, ſpinis geminis, ad ortum ſingulorum foliorum, exaſperatam provenire. Cl. *Royen* ex *Plucken. arborem Bdelliferam, lactescentem aculeatam, foliis quernis* deſcribit. Coloris eſt ferruginei, nigricantis, in guttas ſeu grana concretum, ſapore & odore myrrham æmulatur. Præfertur, quod guſtu eſt amarum, translucidum, dum frangitur, pingue & odoratum. *Cum Myrrha convenit, & ad Mithridatii compoſitionem & nonnulla emplaſtra adhibetur.*

Camphora, Caphura, *Camphre*, Campher, Kampfer, Kapher. Eſt ſubſtantia, plane peculiaris, neque reſinis, neque gumminibus, neque ſalibus per dotes ſuas adnumerari poteſt, neque ſatis apte vocatur oleum deſtillatum ſolidum, nivis inſtar candidiſſimum, in panes coactum, ſaporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis, gravis. Camphora, quæ in noſtris officinis proſtat, ex Japonia advehitur, atque ex *Lauro, foliis ovatis, utrinque acuminatis, trinerviis, nitidis, petiolis laxis, Linnæi*, ſive *Arbore camphorifera, foliis laurinis, fructu parvo, globoſo, calice breviſſimo*, colligitur. Arboris folia alternatim ſunt poſita, ſemper virentia, flores, ex foliorum ſede provenientes, hexapetali, albi, fructus ſeu bacca atro-purpurea, pericarpio molli, ſaporis ex Camphora caryophyllacei, nucleo bifido, calloſo, duro ac pingui, cortice integro fragili, calici concavo inſidet. Extractio Camphoræ per ruſticos peragitur, in provincia *Saxuma* & in inſulis *Gotho*; radices & ligna arboris in feſtucas comminuta, cum effuſa aqua, in veſica ferrea, ſuperimpoſito & ſtramine impleto alembico magno, coquunt, & tandem Camphoram ſublimatam, ſtraminibus adhærentem, colligunt, quæ deinde ulterius purificatur, atque, tradente *Künſtio* in *Act. Phyſ. Med.* Vol. V. in vitro probe clauſo, leni igne colliquata, figuram orbicularem nanciſcitur. *Camphora Borneenſis*, quæ optima cenſetur, nunquam ad nos pervenit, ſed magno pretio etiam apud incolas habetur. Nativa eſt & absque deſtillatione, ex trunco arboris eruitur & colligitur. Multæ etiam dantur aliæ plantæ, quæ Camphoram largiuntur: Radices arboris Cinnamomi magnam exhibent quantitatem deſtillatione; Zedoaria vero parum prodit. *Eligenda Camphora candicans, ſine maculis, pellucida, inſtar glaciei, quæ deflagrando tota conſumitur, & in ipſa aqua ardet. Alexipharmaca, calida & anodina eſt. Adhibetur tam interne, quam externe. Doſis interne a paucis granis ad ſcrupulum ſemis, in mania ad drachmam ſemis. Miſcetur, utplurimum cum nitro, & abſorbentibus, vel ſic dictis bezoardicis. B.* Fr. Hoſmannus, *cum* Balſamo de Copaiva *mixtam, ad gonorrhœam, & cum* Tincturis croci, ſuccini & Cort. Aurantiorum, *ad menſtrua ſuppreſſa, commendat.*

Cancamum quid ſit, hodie plane ignoratur. Alii *Laccam* eſſe, alii *Benzöen*; nonnulli *Animæ Gummi*, pro Cancamo habent. Plurimi, ubi in veterum deſcriptionibus ſive compoſitionibus occurrit, *Gummi Animæ* ſumere ſuadent.

Caranna, *Caragne*. Reſina tenax duraque eſt, quæ, dum recens, picis inſtar ductilis, inveterata vero fragilis & dura eſt; coloris ex viridi nigricantis, ſaporis amari, ingrati, odoris fragrantis, præſertim, dum accenditur. Ex nova Hiſpania, in fruſtis cylindraceis, quæ foliis junceis involuta ſunt, adve-

vehitur. Arbori, ex qua exſudat, folia adſcribuntur oleaginea, in crucis formam compoſita, fructus ſeu baccæ oblongæ, quaternæ. *Calefacit & reſolvit. Uſus eſt externus in emplaſtris.*

Ceraſorum Gummi, *Gomme des Ceriſes*, Kirſchen-Harz, Kirſchen-Gummi. *In aqua totum diſſolvitur, & cum Gummi Arabico vel Senegal convenit, atque defectu ejus in uſum vocari poteſt.*

Colophonia, *Colophone*, Spiegel-Harz, Geigen-Harz, Colophonium. Ex urbe Colophone olim habebatur. Pix, ſive abiegna reſina eſt, lento igne ad hanc conſiſtentiam friabilem & colorem brunneum cocta. Fit etiam ex reſiduo Olei Terebinthinæ, vocatur quoque *Pix græca. Fumus ejus ad teneſmum & prolapſum ani ac uteri procidentiam commendatur; additur Emplaſtris; roborat & ſiccat.*

Copal, Pancopal, *Gomme Copal*, Gummi Copal. Reſina eſt duriuſcula, diaphana, ex albo flaveſcens, dum carbonibus inſpergitur, odorata, a nonnullis Succinum vegetabile vocata. Volunt, eſſe arborem, ex qua Copal colligitur, Populo nigro haud diſſimilem, & copioſe in inſulis Antillinis provenire. Sponte ex arboribus defluit, & non raro ab imbribus ad ripas fluminum abripitur, quod forſan, & cum prima facies Succinum referat, anſam dedit, Succinum vegetabile appellandi. A recentioribus botanicis, *Rajo, Pluckenet*, & *Clayton*, *arbor reſinam copal fundens*, *Rhus* vel *Sumach Virginiana* & *Linnæo*, *Rhus foliis pinnatis*, *petiolo membranaceo articulato* vocatur. *Jonſton* viginti ſpecies arborum, Copal proferentium, enumerat: Americani enim fere omnes reſinas transparentes, nomine Copal indigitare ſolent. Copal ſubſtantia ſua non mere reſinoſum eſt, ſed gummoſi quid occultat, unde difficilis eſt ſolutionis. *In Medicina rari, niſi ad ſuffimenta, eſt uſus; frequentius ad vernices ſeu laccas expetitur, atque peculiarem depoſcit encheireſin ſolutionis.*

Elemi, *Gomme Elemi*, wild Oelbaum-Harz. Reſina eſt ſemidiaphana, pinguis, ex flavo albicans, ad viridem colorem inclinans, in maſſam coacta, & foliis arundinaceis involuta, odoris vinoſi ſuavis. Ex America, & præſertim nova Hiſpania & Braſilia advehitur. Arbor Elemifera folia habet pinnata, petiolis longis, pentaphyllis, ſemper virentia; floſculos tetrapetalos, verticillatos; Fructus purpureos, pyriformes, minores. Arbor, Gummi vel potius reſinam Elemi fundens, ab Illuſtr. *Linnæo* in *Horto Cliff. Elemifera foliis ternatis*, a Cl. *van Royen*, *Frutex trifolius reſinoſus*, *floribus tetrapetalis albis*, *racemoſis* vocatur; A *Chabræo*, *Lentiſcus Peruviana*. Deſcribitur & alia arbor a *Breyn.* in *Prodrom.* 2. atque *Elemi* arbor ex *Surinama*, *myrti laureæ foliis*, appellatur; cujus tamen reſina, non pro vero, ſed ſpurio Elemi habetur; idcirco *Gummi Chibou*, *la Gomme Chibou*, in *Codice Pariſienſi pharmaceutico* ſalutatur. *Rajus* in *H. Pl.* ex *Baccio de vinis apulis* locum adducit, ubi Elemi, ex olea arbore vetuſta exſudaſſe, mentio fit: Quæ *Baccii* obſervatio forte anſam dedit, reſinam Elemi vernacula noſtra wild Oelbaum-Gummi appellandi. Eligitur odoratum, purum, pingue. *Calefacit, digerit, reſolvit, & in vulneribus membranoſarum & nervearum partium, bono cum effectu, adhibetur. Uſus eſt in Balſamis vulnerariis & Emplaſtris.*

Euphorbium, *Gomme Euphorbe*, Euphorbium, ein scharfes Gummi. Substantia est gummosa, in guttis sive granis pallescentibus, saporis acerrimi, urentis, nauseosi, odoris nullius. Colligitur ex planta Euphorbii, cerei effigie, caulibus crassioribus, spinis validioribus armati, in apice frugiferis, floribus Tithymali tetrapetaloidibus, quæ in Indiæ Orientalis regionibus & Mauritania crescit, hinc inde etiam *Tithymalus Mauritanicus*, *Aphyllus angulosus*, *spinosus*, apud *Bœrhavium* & apud *Linnæum Euphorbia aculeata nuda multangularis*, *aculeis gemminatis*, audit. Succus plantæ vulneratæ lactescens a sole condensatur. Eligatur albicans in granis majoribus. *Vim habet exurentem*, *inflammatoriam*, *vehementer humores viscidos fundit & educit*; *vix tamen*, *nisi hydropicis fortioribus dari debet*: *corrigitur succo citri vel aliis acidis*, *quamvis lixivio alcalino magis obedire credatur*; *externe cariei ossium absumendæ inservit*.

Galbanum Gummi, *Gomme Galbanum*, Galban, Mutter-Gummi. Est succus in grumos condensatus gummosus, resinosis paucis particulis permixtus, coloris flavescentis, subfusci, saporis amaricantis acris, odoris gravis. Colligitur e *Ferula Syriaca Galbanifera*, *fruticosa*, foliolis pinnatifidis, pinnis linearibus, planis, trifidis, semper virentibus. Radices plantæ valde succulentæ & lactescentes sunt, caules fungosi medulla pleni; semina & flores, in umbella, ovata, tenuia, perampla, plerumque per maturitatem nigra. A *Tournefortio* planta vocatur *Oreosolinum Africanum Galbaniferum*; his a *Rajo* adduntur verba: *frutescens anisi foliis*: *Tournefortius*, quem modo allegavimus, plantam *foliis anisi similibus*, *longioribus tamen & magis incisis* describit: addit *flores luteos*, *semina plana*, *orbicularia*, quibus se planta distinguit a *Ferula*. *Linnæo* dicitur: *Bubon foliis rhombeis serratis glabris umbellis paucis*. Tota planta lactescit, vel succo gummoso lacteo turget, qui succus vel sponte erumpens, vel ex planta vulnerata exsudans, coagulatur a solis calore in grana, quæ optimum Galbanum constituunt. Ex orientalibus regionibus, Arabia, Syria & Æthiopia advehitur. Eligendum Galbanum in lachrymis, sive granis, coloris flavescentis, vel rufi. *Emollit & maturat*; *interne in mensibus ciendis*, *& aliis uterinis affectibus adhibetur*. *Plurimus usus est in Emplastris*.

Galda Gummi, *Gomme Galda*, coloris est subgrisei, & multum cum Elemi Gummi, tam quoad odorem, quam virtutem convenit. De arbore nil nobis constat.

Guajacum, *Gomme de Guayac*, Franzosen-Holz-Gummi. Est substantia gummi-resinosa, friabilis, coloris viridescentis fusci, saporis acris, odoris fere nullius; cum vero carbonibus injicitur, haud ingrati. Distinguitur a Resina, quæ, mediante Spiritu Vini, Ligno extrahitur; hoc vero nativum est, & ex arbore, quæ Guajacum Lignum suppeditat, exsudat. Eligatur illud, quod in minoribus frustis advehitur, & corticibus adhæret Guajaci. *Incidit*, *attenuat*, *resolvit*, *& easdem vires habet*, *quas Resina*, *atque in iisdem affectibus*, *scilicet catarrhalibus*, *Lue venerea*, *gonorrhœa*, *scabie maligna*, *&c. &c. in forma pilulari*, *cum Extractis appropriatis*, *exhiberi potest*. *Dosis grana quatuor*, *ad octo*.

Gummi Gutta, Gutta Gamba, Gutta, Cambodia, Gutta & Gitta Gemu, Gummi de Goa, Gummi de Peru, Gamandræ, *Gomme goutte*,

goutte, Gummi-Gut. Eſt ſuccus gummoſus & parum reſinoſus, inſpiſſatus, flavus, arboris Malabaricæ *Caddampulli* dictæ, pomiferæ, foliis conjugatis binis, floribus tetrapetalis, in ſummis ſurculis, fructu Mali Aurei æmulo. Succus e ſauciato trunco emanans, flaveſcens colligitur, & addita aquæ pluviæ ſufficiente quantitate, a fæcibus purgatur, defæcatus, leniſſimo igne, ne nigreſcat, inſpiſſatur, atque, vel in cylindros efformatus, vel in bacillis, cerei inſtar, contortis, ad nos mittitur. Naſcitur in Malabaria. Eligendum eſt Gummi Gutta flavi vel aurei coloris, purum & a fæcibus liberum. *Acre eſt, & vehementer per ſuperiora & inferiora purgat; hydropicis & phlegmaticis datur a granis octo ad decem; pictoribus vero plurimum inſervit.*

Hederæ Gummi, *Gomme de Lierre*, Epheu-Gummi. Lachryma eſt, ut plurimi putant, Hederæ arboreſcentis, quæ vel ſponte, vel ex trunco vulnerato ſtillat, ſaporis cauſtici ſive acris, ſimul adſtringentis, ſubſtantiæ aridæ, reſplendeſcentis, coloris utplurimum fuſci, fere nigri. Advehitur ex calidioribus regionibus. *Reſolvit, attenuat, urinam & ſudorem movet. Datur in forma pilulari, cum Extractis combinatum.*

Juniperi, vide Sandaracha.

Kikekunemalo Gummi, *Gomme Kikekunemalo.* Habetur pro ſpecie Copal, atque puritate, elegantia & perſpicuitate præ ordinario Copal ſe commendat. Facilius etiam ſolvitur; hinc pro nitida alba vernice paranda vix aliquid aptius reperitur. Arbor, ex qua fluit, ignota; certum tamen, ex America advehi. *In affectibus eryſipelaceis & arthriticis carbonibus injectum partes affectas fumigando juvare dicunt.*

Laccæ Gummi, *Gomme Lacque en graines, en baton, en oreilles*, Gummi-Lack. Eſt ſubſtantia ſui generis. Neque reſina eſt, neque Gummi, neque Gummi-reſina. Tres in officinis ejus reperiuntur ſpecies, in ramulis ſive baculis, in granis, & tabulis. *Lacca in Baculis* dicitur, quia parvis arborum ramulis, ſuper quibus efformata eſt, adhærens, ad nos venit. Subſtantia ſua reſinoſa, fuſci coloris, ſuperficie inæquali, quaſi granulata, baculos circumcludit; ſaporis eſt ſubadſtringentis, parum reſinoſi, odoris fere nullius, & dum accenditur, haud ingrati. Quæ *in Granis* dicitur, pellucida, rubicunda, ſaporis reſinoſi eſt. Hæc fuſa & a fæcibus purgata illam, quæ *in Tabulis* vocatur, exhibet, atque ex flavo rubet, pellucida, & fragmentis Vitri Antimonii ſimilis eſt. Reperitur in ramulis arboris *Jujubæ Indicæ*, *Ber* dictæ, foliis majoribus, rotundis, trinerviis, ſubtus lanuginoſis, floribus pentapetalis, herbaceis. Advehitur e regnis Pegu & Martabane Indiæ Orientalis. Non ſponte ex arbore deſtillat, ſed opificium eſt inſectorum alatorum, formicis ſimilium, quæ materiam hujus concreti reſinoſi, vel ex ipſa arbore, vel aliunde colligunt, alvearia ex illa conſtruunt, atque ovula, ad novi examinis ſui generis productionem, in ea deponunt; ovula, alveolis incluſa, in Chryſalides, more aliorum inſectorum, abeunt, & hæ Chryſalides revera id ipſum ſunt, quod Laccæ colorem rubrum conciliat; quo major igitur harum Chryſalidum copia in dictis alveolis latet, eo præſtantior ad tingendum, & extrahendam Tincturam cenſetur. Quæ vero, a ramulis ſeparata, in granis advehitur, Indis, qui telas & varias res colore rubro, mediante Lacca, inficiunt, jam inſervivit, & ſuo colore orbata eſt. *Lacca in granis ad vernicis, in tabulis, ad ſigillatoriæ Laccæ confectionem, expetitur. In uſum medicum*

quando vocatur, plerumque in granis ſubintelligitur. Leniter adſtringit, & urinam movet. Ad Tincturæ vero præparationem, ob ſupra allegatas cauſas, illa, quæ baculis adhæret, requiritur. De Gummi Laccæ origine legi meretur obſervatio D. D. Godofredi, Act. Phys. Med. Vol. III. Append. p. 60.

Ladanum, Labdanum, Ladan, *Gomme Ladanum*, Ladan. Eſt reſinoſa ſubſtantia, griſea, terra permixta, in ſpiras, cereorum inſtar, contorta; ſaporis amari, odoris, dum accenditur, fragrantis, non omnibus grati. Colligitur ex Ladani vel Ciſti Ladaniferæ planta, & quidem e caulium & foliorum ſuperficie. Plantæ frequens & copioſus eſt proventus in Candia, Cypro & Græcia. *Ciſtus* appellatur *Ladanifera Cretica, flore purpureo, roſaceo.* E calice ſurgit piſtillum, quod deinde abit in fructum ſubrotundum, apice dehiſcentem, multicapſularem, ſeminibus fœtum. Modus colligendi tam a *Bellonio*, quam *Tournefortio* deſcribitur. Incolæ habent peculiare inſtrumentum, quod leniter Ciſto affricant; ſic adhæreſcit Ladanum inſtrumento, quod deinde colligitur. Barbis hircorum & caprarum inter Ciſtum paſcentium etiam adhæret, unde Ladanum de Barba appellatur, quod optimum eſſe cenſetur. Sit reſinoſum, pingue, inflammabile, odoratum. *Nervinum eſt; raro tamen interne datur. Uſus eſt in emplaſtris anticatarrhalibus & nervinis, & ad ſuffitus.*

Look Gummi, *Gomme Look.* Colore Succinum æmulatur. Ex Japonia affertur & ſicut Maſtiche electa *temporibus contra dolores dentium & cephalalgiam imponitur.*

Maſtiche, Reſina Lentiſcina, *Maſtic*, Maſtich, Maſtix. Lentiſcus, ex qua Maſtiche colligitur, copioſiſſime in inſula Chio, Ægæi maris, provenit; naſcitur etiam in Ægypto, Syria, Gallia Narbonenſi, & nonnunquam in hortis Botanophilorum in Germania invenitur. *Linnæo* vocatur: *Piſtacia foliis impare pinnatis: foliolis ovato-lanceolatis.* Arbor eſt ramoſa; rami ſunt flexiles, cortice cinereo obducti. Folia myrtum referunt, per paria ad unam coſtam diſpoſita, non in unum folium deſinentem, ſemper viridia, tenera, odoris non ingrati, fortis, ſaporis adſtringentis, acidiuſculi. Flores ex foliorum alis naſcuntur, racemorum inſtar diſpoſiti, rubri, vel coloris herbacei ad purpureum accedentis. Fructus ſunt baccæ rotundæ, nigræ, ſaporis acidi, nucleum habentes oblongum nigrum, duram continentem medullam albam viridem. Duplex in officinis proſtat Maſtiche, electa ſive *in granis*; altera, quæ multis ſcatet impuritatibus, atque cinerei eſt coloris, *in Sorte* vocatur; Laudatiſſima vero ex *Chio* advehitur. Præfertur, quæ eſt in granis majoribus, alba, pellucida, friabilis, quæ tamen, dum maſticatur, picis inſtar, dentibus adhæret, & ductilis eſt, odoris grati. *Uſus eſt tam externus, quam internus; calefacit, ſubadſtringit, roborat.*

Myrrha, *Myrrhe*, Myrrhen. Eſt ſubſtantia gummoſa & parum reſinoſa, arida, fuſca, ſaporis amari, acris, aromatici, odoris fragrantis, non ingrati. Arbor, ex qua colligitur, nondum clare deſcripta eſt; dicunt ab Arabibus vocari *Pola*, eſſe bacciferam, atque in locis deſertis provenire. Ex Arabia, Ægypto & Æthiopia advehitur Myrrha. Eligenda friabilis, levis, in lachrymis quaſi, ubique concolor, amara, acris, aromatica & fragrans. Myrrha *Stacte* vocatur, quæ pellucida, vel ſaltem egregie ſplendens & pura eſt. Hæ forſitan ſola veterum eſt Myrrha; reliqua quæ nobis venditur, quamvis dicatur

catur electa, semper variis aliis corporibus & sordibus permixta est. *Calefacit, aperit, attenuat, discutit & putredini resistit.*

Olampi Gummi, *Gumme Olampi*, ex America advehitur transparens, durum, coloris pallidi, saporis subdulcis, parum adstringentis. Videtur cum Arabico Gummi multum convenire.

Olibanum, Thus, *Encens*, Weyrauch. Est lachryma resinosa arboris Thuriferæ, e flavo pallescens, duriuscula, semidiaphana, in grana variæ magnitudinis concreta, saporis resinosi, amaricantis, odoris, dum accenditur, fragrantis. Stillat partim sponte e sauciata arbore; arbor vero, ex qua colligitur, nondum descripta est; alii enim Piri, alii Lentisci, alii Lauri, alii Pini & Salicis folia illi tribuunt. Certum est, illam in Arabia, & præsertim ejus provincia, Saba, provenire. *Herbolet* in *Biblioth. Orient.* mentionem facit. *Gummi Laban*, apud *Clusium Louan*, quod ex arbore lentisco simili, quæ in *Arabia felici*, & quidem in provincia *Saba* copiose provenit, colligitur. Arabs *al Edresi* in *geographia Arabiæ*, scribit: Olibani, *Gummi Laban*, magnus esse proventus, in provincia *Schagiar*, circa fretum *Gicum*. Probatur album, in guttis, & friabile, corticibus arboris & quisquiliis non inquinatum, nec Thure silvestri permixtum, quod est resina abietis & pini, ex acervis formicarum collectum. Quæ de Thure Mannæ, testiculato & mammoso, apud veteres auctores, leguntur, de Thure electo albo intelligenda sunt; secundum enim figuram lachrymæ nomina imposuerunt veteres. *Calefacit, siccat, roborat, & subadstringit Olibanum; internus & externus ejus est usus, plurimus in suffimentis.*

Opopanax, Gummi Panacis, *Opopanac*, Panax-Gummi. Gummi sive succus lacteus concretus, e vulnerata circa radicem planta, æstivo tempore exsudans, atque sponte concrescens. Planta, quæ Botanicis *Sphondylium majus*, sive *Panax Heracleum & Linnæo Pastinaca foliis decompositis palmatis* audit, florem habet rosaceum, umbellatum, luteum, folia lata Pastinacæ, verum magis composita sive ramosa, semina ampla, plana, bina, ovata. Gummi est quasi ex granulis, e rufo & albo flavescentibus, in glebas compactum, saporis amaricantis, acris, ingrati, odoris gravis. Bonitatis signum est, si facile in aqua solvitur, lactescit & valde amarum est. In Syria, Bœotia, Macedonia, Sicilia & Gallia meridionali provenit; colitur etiam in Botanophilorum hortis. *Emollit, digerit, flatus discutit, purgat pituitam lentam; externe etiam pro Galbano in emplastris adhiberi potest.*

Pix, *Poix*, *Resine*, Pech. Est pars resinosa, ex arboribus resiniferis, præsertim e pino, abiete, larice, collecta, cocta, & ab impuritatibus liberata. In usum medicum præcipue venit, quæ sequitur.

Pix navalis, Palampissa, *Poix ou Resine noire, navale*, Schiff-Pech, quæ navibus picandis adhiberi solet. Est resina sive pix magis cocta & fusca. *Ex septentrionalibus regionibus advehitur. Siccat, calefacit & discutit; usus est in Emplastris.*

Resina communis, vulgaris, *Poix ou Resine blanche*, Harz, Fichten-Harz. Colligitur magna in quantitate in silva Martia, ex abietibus & pinis, atque a corticibus arboris et aliis heterogeneis, per liquationem & colationem, liberata, in parva vasa lignea effunditur, atque longe lateque di-

venditur. Vocatur Kübel-Harz. Coloris eſt flaveſcentis, ſolida & odorata. *Uſus eſt in Emplaſtris; emollit, diſcutit, digerit.*

Sagapenum, Serapinum, *Sagapenum*, Sagapen. Lachryma ſeu Gummi eſt Ferulæ Sagapeniferæ a botanicis nondum deſcriptæ, ex qua ſauciata colligitur. Naſcitur in Media, Perſia & aliis orientalibus regionibus. Optimum cenſetur in granis translucidum, foris fulvi vel rufi coloris, intus dilutioris, guſtus acris, odoris ad Porrum accedentis. *Inter purgantia validiora habetur; auxiliari cum vino ſumtum a beſtiis venenatis commorſis* Raj. Hiſt. plant. *perhibet. Commendatur hydropicis, aſthmaticis, atque tuſſi inveterata laborantibus. Reſolvit, attenuat, & educit lentos humores ex ventriculo & inteſtinis, menſes & urinam ciet, embryonem enecare creditur.*

Sandaracha Arabum, Vernix ſicca, Gummi Juniperi, *Gomme de Genevre*, Wachholder-Harz, Sandarach. Reſina eſt pellucida, Maſtichis inſtar, in guttis tamen majoribus & longioribus, friabilis, ſaporis reſinoſi, odoris, dum accenditur, ſuavis, ſicut Maſtiche. Ex Africa advehitur, ubi ex arboribus Juniperi majoris, bacca rufeſcente C. B. ſauciatis exſtillat & colligitur. Cedrus eam quoque ſuppeditat; qualis tamen raro ad nos venit. *Proxime ad Maſtichen accedit virtute. Ad ſuffitus etiam eſt uſus; plurimus tamen ad vernices varias.*

Sanguis Draconis, *Sang de Dragon*, Drachen-Blut. Reſinoſa eſt ſubſtantia rubra, igni admota facile liqueſcens, & attritu colorem dilute rubrum reddens. Saporis reſinoſi, adſtringentis. Adfertur in folliculis figuræ olivaris, e foliis arundinaceis, convolutis, & *Sanguis Draconis in Granis* vocatur. Maſſa illa obſcure rubra, quæ *Sanguis Draconis in Tabulis* audit, plerumque factitia, impura, opaca & vilioris pretii eſt. Colligitur e diverſis arboribus, quæ Palmis adnumerantur, inprimis ex illa ſpecie, quæ *Palma prunifera, foliis Juccæ*, vocatur, e cujus caudice reſinam rubram hanc promanare perhibent. Optima Sanguinis draconis reſina, cenſetur illa, quam producit arbor, quæ *Draco Indica, ſiliquoſa, populi folio, Angſana vel Angſana Javanica, Comelin. Hort. Amſt. Pterocarpus* (officinalis) *Jacquin. Hiſt. Stirp. Amer. Append.* & *Linn. Mater. Med.* vocatur. Etiam ex caudice inciſo arboris, quæ lignum nephriticum producit, gummi rubrum profluere, quo, loco Sanguinis draconis utuntur, *Rajus in Hiſt. plant.* perhibet. Plurimi putant, id, quod Sanguinem draconis vocamus, cinnabarim eſſe *Dioſcoridis. Kæmpferus* vero aliam methodum, Sanguinem Draconis, e fructibus ſtrobiliformibus *Palmæ coniferæ ſpinoſæ*, eliciendi deſcribit. Præfertur ille, qui ab aqua non diſſolvitur, clarus, pellucidus, friabilis & eleganter ruber, atque vel in granis, vel fruſtulis, digiti magnitudinis, foliis arundinaceis involutus, advehitur. *Virtutes ſunt adſtringentes & ſiccantes; pulverem ad caſum & dentifricios ingreditur; dentes firmat, & gingivas, ſcorbuto affectas, ſanat.*

Sarcocolla, *Sarcocolle, Collechair*, Fleiſchleim-Gummi. Sunt granula gummoſa, parva, ex albo rufeſcentia, friabilia, ſaporis amaricantis, acris, ſubdulcis, odoris nullius. E Perſia ad nos transfertur. Sunt, qui plantam ſive arborem ſiliquoſam, flore papilionaceo ſcribunt; alii Tithymalum Perſicum ſpinoſum eſſe affirmant: *Linnæus Penæam foliolis ovatis planis* vocat. Eligenda recens, (vetuſta enim rufeſcit,) coloris pallidi, ſaporis amari, ſubſtantiæ poroſæ, glutinoſæ. *Calefacit, adſtringit, conſolidat, glutinat, maturat, in oculo-*

rum

rum fluxionibus, albugine, nubeculis, lacte humano vel asinino macerata, commendatur.

Senegal Gummi, Senica, *Gomme de Senegal*, illud est, quod sub nomine *Gummi Arabici* in officinis prostat, atque ex *Guinea* advehitur, & a fluvio celebri *Senegal* vel *Senega* nomen habere videtur. Productum esse *Acaciæ, siliquis compressis*, plurimi autumant. Vires sunt eædem, quæ *Gummi Arabici. Plurimus usus in arte tinctoria & sericaria, ad lustranda sericea.*

Styrax, Storax Calamita, *Resine de Storax*, Storax. Massa est resinosa, pinguis, e flavo rufescens, saporis subacris, odoris suavis, fragrantis. Ex Styrace arbore, folio lanuginoso Cotonei Mali, flore monopetalo, velut infundibuliformi, multifido, fructu subrotundo, carnoso, uno vel altero ossiculo plerumque fœto, colligitur. In calidioribus Europæ regionibus nonnunquam reperitur, sed non fundit resinam, sicut in orientalibus, Syria, Pamphilia, Cilicia, &c. Olim in calamis sive cannis advehebatur, unde nomen *Calamitæ* accepit; nunc plerumque in massa, multis quisquiliis & rasura ligni inquinata, advehitur. Styrax in granis vero naturalis rarissima est. Eligatur pinguis, multis granulis resinosis, albicantibus mixta, rufescens, odoris suavis constantis. *Calefacit, emollit, concoquit. Cephalica & nervina est, catarrhis & tussi medetur; ad suffitus adhibetur.*

Tacamahaca, *Tacamahac*, *Tacamaque*, Tacamahac. Resina arida, flavescens, vel rufa, in glebas compacta, saporis resinosi, aromatici, odoris suavis, fragrantis est. Stillat ex arbore *Tacamahacæ*, quæ *Linnæo Populus foliis oblongis acutis* vocatur. Folia sunt fruticis rosarum similia, dentata, & utplurimum quinque, uno pediculo adhærentia. Flores parvi, albi, racematim congesti; semen unicum, triangulare. Vocatur etiam a Batavis *Sadelhaut*, id est lignum, ad ephippia conficienda idoneum. Nascitur in Hispania Nova copiose, & haud raro in insula Madagascar provenit. Duplex reperitur Tacamahaca, illa, quæ sponte ex arbore non vulnerata profluit, & in corticibus cucurbitarum colligitur, atque a Gallis *Tacamahac en Coque* vocatur, raro ad nos venit; altera in lachrymis & glebis, variæ magnitudinis, advehitur. Sit modo pura, suaveolens & fragrans. *Roborat, resolvit, maturat, emollit, dolorem ac flatus discutit. Internus usus rarus est; externe in emplastris, præsertim odontalgicis & stomachicis, adhiberi solet.*

Tragacantha, *Gomme Adraganth*, *d'Adragan*, *ou d'Epine de Bouc*, Traganth. Lachryma gummosa lucida, tenax, levis, in aqua solubilis, mucilaginosa est. Colligitur ex radice vulnerata fruticis *Tragacanthæ Linnæi, foliis pinnatis, non deciduis, costa media, cui pinnulæ annexæ sunt, in longam, rigidam, acutam spinam procurrente, flore papilionaceo, siliquis geminatis, in duplici alveolo, duplicem seminum seriem continentibus*, quæ etiam *Astragalus aculeatus fruticosus Massiliensis* a *Pluckenet* vocatur. Provenit planta copiose in Syria, inprimis circa Aleppum, & in Candia. Haud raro etiam in Gallia, circa Massiliam, occurrit, ubi tamen gummi raro vel nunquam fundit. Eligenda est alba, pura, vermiculata; rufa & impura rejicitur. *Humectat, acrimoniam mitigat, incrassat, atque in tussi a materia acri, dysenteria, ardore urinæ, raucedine, nec non in collyriis ad ophthalmiam bono cum successu adhibetur.*

CAPUT X.

DE RESINIS LIQUIDIS ET BALSAMIS NATIVIS.

Ambra liquida, Liquid-Ambra, *Ambre liquide*, flüßiger Amber. Eſt reſina liquida, e flavo fuſca, conſiſtentiæ plerumque Balſami Peruviani nigri, ſaporis acris, aromatici, odoris ſuavis. Fluit vel ſponte, vel ex inciſa arbore Liquidambar ſeu Styracis Virginianæ, quæ a Rajo *Platanus Virginiana, Aceris foliis* quinquepartitis, floribus tripetalis, fructibus ſphærocephalis, ſeminibus minimis, oblongis vocatur, & in Virginia, nova Hiſpania, & aliis Indiæ occidentalis regionibus occurrit. *Reſolvit, emollit, maturat, & cum Balſamo Peruviano convenit. Uſus plurimus eſt externus.* Nierembergius in Hiſt. Nat. *etiam interne in affectibus ventriculi & uteri conducere perhibet.*

Balſamum Canadenſe, *Baume de Canada*, Balſam von Canada. Species eſt Terebinthinæ. Fluit ex abiete Canadenſi, quæ a *Pluckenetio*, *Abies minor, pectinatis foliis, conis parvis, ſubrotundis*, Gallis *Epinette* ou *Sapinette de Canada*, vocatur. Cum Terebinthina Veneta convenit.

Balſamum de Copaiba, Copahu, Copaivæ, *Baume de Copaiba, de Capahu*, Balſam von Copaiva. Eſt liquor reſinoſus, limpidus, pallidi coloris, ſaporis acriuſculi, amaricantis, odoris terebinthinacei, gratioris. Arbor *Copaiba*, hoc balſamum fundens, in *Braſilia*, *Americæ* regione, naſcitur. Folia habet ſubrotunda, ſive ovalia, flores pentapetalos, ſiliquas monoſpermas. Balſamum non niſi ex vulnerata arbore fluit; magna tamen in copia, ut ſpatio trium horarum propemodum duodecim libræ colligi poſſint. Duplex reperitur, quale prius eſt liquor limpidus, poſterius vero craſſioris eſt conſiſtentiæ, inſtar Terebinthinæ; diſcrimen dependet ex diverſo colligendi tempore: illud enim, quod ſtatim poſt arboris inciſionem profluit, eſt admodum clarum, album, odoris reſinoſi; hoc autem, quod ſequitur, magis aurei coloris & conſiſtentiæ denſioris eſt; & ultimum hoc magna in copia ex Portugallia ad nos venit, alterum autem tenuius magis rarum eſt. Eligatur pellucidum, flaveſcens, liquidum, odoris fragrantis, & quod a Tinctura Tartari, vel alia alkalina, totum ſolvitur, atque Oleum copioſum æthereum dat deſtillatum. *Uſus præcipuus eſt in gonorrhœa; dari vero etiam poteſt in diarrhœa & dyſenteria, niſi febris contraindicet. Doſis eſt ſcrupulus dimidius, ad integrum. Externe præbet Vulnerarium egregium.*

Balſamum Indicum album, Peruvianum album, *Baume blanc de Perou*, weiſſer Indianiſcher, Peruvianiſcher Balſam. Eſt liquor reſinoſus, coloris pallidi, odoris ad Benzoës accedentis, ſuavis, ſaporis acris, amaricantis, conſiſtentiæ mellis liquidi. Fluit ex arbore vulnerata, quæ *Cabareiba*, ſive Balſamum Peruvianum a *Piſone* vocatur. Creſcit arbor in America, & quidem Hiſpania nova, eſtque magnitudine Mali Medicæ, foliis Amygdali majoribus, tamen rotundioribus & magis acuminatis; floribus pentapetalis,

lis, in extremis ramorum flagellis luteis initio loculorum, oblongorum forma, ſed, procedente tempore, quorundam veluti foliorum ceteris latiorum. Fructus ſunt ſiliquoſi, breves, ac in ſingulis ſemen unicum continetur. Rarius in Officinis, quam Nigrum, reperitur, quamvis ex eadem arbore eliciatur. *Adſcribuntur vires potentiores Nigri, præſertim in pectoris affectibus, diarrhœis, gonorrhœa & ulceribus internis commendatur. Datur ex ovo ſorbili; doſis guttæ tres, quinque, ad decem. Externe etiam præbet Vulnerarium egregium.*

Balſamum Indicum, Peruvianum nigrum, *Baume noir de Perou*, **ſchwarzer Indianiſcher, Peruvianiſcher Balſam.** Subſtantia eſt reſinoſa, ponderoſa, fluida, coloris ex nigro rubentis, ſaporis acris, paululum amaricantis, odoris ſuavis, fragrantis. Coctione extrahitur, ramos atque etiam truncos arboris, modo ſub Balſami Indici albi titulo, deſcriptæ, aſſulatim & minutim conciſos, in lebetem ampliſſimum injiciunt, multaque inſuper affuſa aqua coquunt, quantum ſatis eſſe putant, igne ſublato frigeſcere ſinunt, & conchyliis Balſamum ſupernatans colligunt. Laudatur ſpiſſum, nigrum, ponderoſum, odore fragrans, & quod mixtionem cum Oleis expreſſis reſpuit. *Calidum eſt, diſſolvit, digerit, & roborat; præſtantiſſimum eſt Vulnerarium, & tam interne, quam externe in uſum venit; quia mixtionem cum omnibus liquoribus reſpuit, commode cum vitello ovi miſceri atque exhiberi poteſt. Doſis guttæ tres ad ſex.*

Balſamum Indicum ſiccum, *Baume rouge ſec, ou dür*, **trockener Indianiſcher Balſam.** Reſina eſt pellucida, coloris fulvi & rutili, ſaporis acris, odoris ſuavis Benzoës, fragrantioris tamen & gratioris, dum recens, picis inſtar ductile, inveteratum vero friabile. Ex balſamifera arbore, quæ præcedentia Balſama, album & nigrum, Peruviana ſuppeditat, colligitur: ramuli nimirum abſciſſi & cortex vulneratus liquorem fundunt, qui, in corticibus cucurbitinis ad ſolem condenſatus, ad nos transportatur. *Ejusdem virtutis cum Peruviano eſt, & commode in pilulis datur.*

Balſamum Orientale verum, Opobalſamum, Balſamum de Mecha, Ægyptiacum, *Baume de Judée, ou de Mecha*, **Balſam von Mecha.** Reſina eſt liquida, limpida, albicans, ſaporis acris, amaricantis, aromatici, odoris fragrantis, grati. Fluit & colligitur ex arbuſcula vulnerata, balſamifera, ſub titulo Carpobalſami deſcripta. Cum emanat, tenuiſſimum & albo colore tinctum eſt, mox poſt paucos dies, color albus in viridiuſculum mutatur, & conſiſtentiam olei balſamum acquirit; demum, poſt aliquot annos, in conſiſtentiam mellis liquidi, vel Terebinthinæ Venetæ, coloris aurei, abit. Carum atque valde rarum olim fuit, nunc vero, cum vires ejus magis innotuerunt, ab incolis Arabiæ, lucri cauſa, copioſius ac frequentius colitur, atque facilius obtineri poteſt; inprimis vero ſincerum per Legatos ad aulam Turcicam, quibus ceu munus a Turcarum Magnatibus offerri ſolet, nonnunquam ad nos venit. Ceterum maxima pars Opobalſami, quæ nobis venditur, *Balſamo de Copaiba* adulterata eſt; imo ipſum Balſamum de Copaiba, cum Oleo e Carpobalſamo expreſſo mixtum, pro vero venditatur. Notæ ſinceri & veri Opobalſami habentur: quod vehementis ſit odoris, & quo magis recens eſt, acutioris, gratiſſimi, quod guſtu ſit amaricans, adſtringens, modice acre, aquæ inſtillatum, tametſi parva ſit gutta, ſupra totam aquæ ſuperficiem expandatur, eamque liquatum totum ſupernatet, atque in ipſa coagulatum,

totum ſtylo excipi ac auferri poſſit, quodque in laneam veſtem fuſum eam non, ſicut oleum, inficiat, quanquam ei adhæreat; ætas vero Balſami ex colore & conſiſtentia, uti ſupra monuimus, æſtimari debet. *Balſamum hoc toto orbe celebratum, tam interne, quam externe in uſum vocatur; confert aſthmaticis, calculoſis & pro medicamento habetur polychreſto.*

Balſamum Rackaſira, *Baume Rakaſira*, Copaivæ Balſamo tam ſapore, quam odore aromatico & viribus longe præcellens. Americæ productum; arbor vero ignota.

Balſamum Tolutanum, de Tolu, *Baume de Tolou*, Balſam von Tolu. Liquor eſt reſinoſus ſive Balſamum, coloris ex pallido ad aureum tendentis, conſiſtentiæ Terebinthinæ Venetæ, glutinoſæ, ſaporis dulcis, aromatici, odoris fragrantis, grati. Arbor balſamifera Tolutana pumilam pinum referre nonnulli perhibent; ſed de ejus charactere inter botanicos nondum ſatis conſtat. Tam ſponte, quam poſt inciſionem factam, Balſamum effluit. Advehitur ex America, ubi circa urbem Tolu colligitur, ſed raro non adulteratum in noſtris officinis invenitur. *Cum Opobalſamo multum convenit, & vulnera recentia ita conſolidare, ut nullam cicatricem relinquant, perhibetur.*

Styrax liquida, *Storax liquide*, flüßiger Storax. Eſt reſinoſa ſubſtantia, e fuſco griſea, tenax, conſiſtentiæ melleæ, odoris utplurimum gravis. Magna diſſenſio inter auctores eſt: An Styrax liquida naturalis, vel factitia ſit? Sunt, qui putant, ex eadem arbore, quæ Ambram liquidam largitur, provenire. Certum eſt: Styracem liquidam, uti in Officinis proſtat, vel adulteratam, vel totam eſſe factitiam. *Calefacit & ſiccat; raro tamen in uſum venit, niſi in Unguentis ad ſcabiem & emplaſtris.*

Terebinthina communis, ſive vulgaris, *Terebenthine ordinaire*, gemeiner Terpentin. Eſt reſina liquida, melleæ conſiſtentiæ, ex abietis & pini arboribus extracta. Colligitur in multis Germaniæ & Galliæ provinciis. Eligenda, quæ pura, alba & fluida. *Uſus eſt in ungentis & emplaſtris; laudatur inprimis in ſcabie leproſa, aliisque cutis defœdationibus.*

Terebinthina Veneta, officinalis, *Terebinthine de Veniſe*, Venediſcher Terpentin. Reſina eſt liquida, mellis recentis conſiſtentia, coloris flaveſcentis, ſaporis acris, amaricantis, odoris haud ingrati, *Laricis, folio deciduo, brevi*, Cedrinorum in modum naſcentis, conis parvis. Naſcitur quidem Larix in regionibus pluribus etiam Germaniæ, ſed modo in calidis Terebinthinam fundit; maxima pars Terebinthinæ Venetæ ex Gallia, ubi in ſilva Lionienſi copioſe colligitur, ad nos venit, & *Terebenthine du Bois de Pilatre* a Gallis vocatur. *Virtute vix a vulgari differt; liquidior tamen, purior, & oleo ditior eſt. Tam interne, quam externe in uſum vocatur; calefacit, emollit, abſtergit & incarnat; uſus inprimis eſt in gonorrhœa debellanda, urina cienda. Drachma una vitello ovi ſoluta & aqua diluta alvum movet, atque ad ardorem urinæ, ulcera renum & veſicæ magnopere commendatur.*

Terebinthina vera, de Cypro, de Chio, *Terebinthine de Chypre*, wahrer Cypriſcher Terpentin. Raro, aut nunquam in noſtris officinis occurrit. Vulgari eſt ſpiſſior, coloris candido-flaveſcentis, ad cœruleum vergentis, odoris grati, & ſaporis acris, amaricantis. Tractu temporis Terebinthina

thina de Chio solidescit, atque formam & substantiam resinæ pellucidæ, solidæ, coloris subflavi, quæ dentibus non adhæret, induit. In Chio & Cypro ex arbore *Terebintho*, seu *Pistacia foliis impare pinnatis: foliolis ovato-lanceolatis, Linn.* colligitur. *Præfertur reliquis, & ad Theriacæ confectionem requiritur; substituitur vero plerumque Veneta, seu laricea, quæ, si viribus non æqualis, tamen haud multo inferior est.*

CAPUT XI.
DE SUCCIS CONDENSATIS ET CONCRETIS.

Acaciæ Ægyptiacæ succus, *Suc d'Acacia veritable d'Egypte*, **Egyptischer = Schotten = Dorn = Saft.** Ex Acaciæ Ægyptiacæ, (quæ *Linnæo* est *Mimosa spinis geminatis distinctis foliis duplicato pinnatis: particularibus utrinque quinis pluribus*,) fructibus immaturis succus exprimitur, & lento igne inspissatur, qui in substantia solida, foris coloris nigricantis, intus rufescentis, saporis acerbi, austeri, adstringentis advehitur. Nascitur in Ægypto & Arabia. Eligendus, qui non nimis nigricans, nec friabilis, sed tenax est, atque totus in aqua solvitur. *Theriacam ingreditur; raro tamen ad nos pervenit; hanc ob causam Acaciæ Germanicæ succum substituunt. Adstringit, refrigerat & siccat.*

Acaciæ Germanicæ succus, *Suc de Prunelles sauvages*, **eingetrockneter Schlehen = Saft.** Acacia Germanica, *Prunus silvestris*, sub fructibus descriptus est. Succus exprimitur e fructibus maturis, atque lento igne in vase fictili terreo inspissatur. *Refrigerat & adstringit. Succo Acaciæ Ægyptiacæ substituitur.*

Aloë caballina, *Aloë caballine*, **Roß = Aloe.** Est succus *Aloës Guineensis Caballinæ*, vulgari similis, *Maculatæ*, succo fœtidiore. Odoris est nauseosi, picei, myrrhati; ponderosa, nec a fæcibus depurata, inspissata, coloris nigricantis.

Aloë hepatica, *Aloë hepatique*, **gemeine Aloe, Leberfarbige Aloe.** Succus est inspissatus, vel calore solis condensatus *Aloës vulgaris* C. B. foris colore fuscus, intus flavescens, hepatis instar. Exprimitur ex foliis; saporis est amarissimi, ingrati, parum adstringentis, odoris fragrantis, ad Myrrham accedentis. Colligitur in *China*, & inde advehitur; nascitur etiam planta in *Barbados*, *Americæ* Insula, & ibi succus inspissatur, qui, sub nomine *Aloës Barbadensis*, in cucurbitis adfertur, & Succotrina Aloë haud inferior est.

Aloë Succotrina, Socotrina, lucida, *Aloë Succotrin*, **feine Aloe, aus der Insul Soccotora.** Succus est gummosus & resinosus *Aloës veræ minoris, Succotrinæ, angustifoliæ, serratæ, spinosæ, floribus suave-rubentibus*, fusco-nigricans, e foliis vel vi expressus, vel e planta, circa radicem incisa, sponte destillans, atque a sole postea condensatus, coloris, quando teritur, crocei, saporis amari, odoris non ingrati. In Insula Soccotora magnus est proventus hujus plantæ, & succus condensatus inde adportatur. Communis hucusque fuit opinio, Aloës species, quæ in Officinis prostant, ex una eademque planta colligi, atque saltem puritate inter se differre; ex præmissis vero

innotescit, diversas Aloës esse plantas ac species. Aloë quidem Epatica vera & Succotrina ex eadem specie elici possunt, & tantum ratione patriæ differunt, illaque, quæ ex China transportatur, Epatica, ex Succotora Insula, Succotrina appellatur; Caballina vero e peculiari specie Aloës maculatæ colligitur; fœtorem nunquam totum amittit, si multoties etiam aqua solvatur, atque rursus inspissetur. Notæ genericæ Aloës sunt radix perennis, fibrosa vel tuberosa; folia longa, integra, Sedis fere accedentia. Flos monopetalus, tubulatus, infra in ventrem prominens, supra angustior, ibique in sex segmenta scissus, nudus, sex staminibus præditus. Fructus oblongus, trilocularis, cilindraceus, hexagonus, fœtus seminibus planis, quasi semicircularibus. Aloë eligenda Succotrina pura, lucida, odoris non adeo ingrati. Aloë Hepatica, quæ hodie a nonnullis Succotrinæ præfertur, easdem notas bonitatis habet, colore tamen dilutior est; sæpius vero, imo semper, Aloë Caballina pro Hepatica divenditur, quæ tamen ab illa facile odore nauseoso myrrhato distingui potest. *Aloë, præter vim purgantem, etiam calefacientem habet, sanguinem commovet, menses & hæmorrhoides ciet, lumbricos enecat; frequenter tamen in usum vocata noxia est, præsertim biliosis, hecticis, ad hæmoptysin, fluxum hæmorrhoidalem nimium, & mulieribus ad abortum dispositis.*

Hypocistidis succus, *Suc d'Hypociste.* Substantia est nigra, nonnihil resinosa, austeri, acidi & adstringentis saporis. Non solum ex Creta insula, sed etiam ex Gallia Narbonensi & Provincia, ubi planta copiose provenit, advehitur. Hypocistis planta est parasitica, quæ sub Cisto assurgit, cujus radicibus inhæret. *Linnæo* vocatur: *Asarum foliis sessilibus imbricatis, floribus quadrifidis.* Tota abscissa contunditur, atque succus expressus inspissatur. *Refrigerat, siccat & adstringit. Ad Theriacam & Mithridatium requiritur.*

Liquiritiæ succus, Glycyrrhizæ, *Suc de Reglisse en bâton*, Süß-Holz-Saft, Lakrizen-Saft. E radice Liquiritiæ exprimitur, ignis calore inspissatur, & in Trochiscos vel Magdaleones formatur. Affertur ex Hispania & Franconia, ubi in agro Bambergensi copiose Liquiritia colitur. Eligitur prior, qui totus in aqua solvitur, & saporis est dulcis, parum amaricantis. *Demulcet, expectorationem promovet, nephriticis & tussientibus prodest.*

Lycii succus, *Suc de Lycium*, Buxdorn-Saft. Extrahitur coctione & inspissatione e ramulis Lycii, arbuscula spinosa, frequenter in Lycia, Asiæ provincia, occurrente. Saporis est amari, austeri & adstringentis, coloris nigri. In glebis advehitur; raro verum in usum venit. *Refrigerat & adstringit; ad ulcera oris & gingivarum masticatus commendatur.* Verosimile est, Gallorum *Grana d'Avignon* esse fructus arbusculæ, ex cujus ramulis hoc extractum excoquitur.

Manna Calabrina, *Manne de Calabre*, Manna. Est succus concretus, collectus ex Arbore *Fraxini* & *Orni*, in Calabria, Sicilia & agro Romano. Saporis dulcis, subacris, pinguis, odoris melliti. Arbores Fraxini diebus canicularibus, calidissimis horis, cœlo sicco sponte emittunt succum viscidum, subdulcem, qui a sole condensatus & collectus, ulterius exsiccatur, & Manna vocatur. Spontanea *Manna*, incolis *di Corpo* dicta, a die vigesimo primo Julii, ad finem hujus mensis usque, e novellis ramulis effluit; Julio desinente, corticem Fraxinorum incidunt, tunc a meridie ad sextam horam fluit idem liquor, & in grumos crassiores, caloris ope, cogitur, atque *Manna forzata* dicitur. Nonnunquam, ob hujus succi copiam, in cortice arboris elevantur tubercula, unde

unde cortex hiſcit, & ſponte ſuccum plorat, qui ſolis calore in Mannam condenſatur. Mannam non omnes Fraxini ac Orni arbores fundunt, ſed juniores tantum, quarum cortex non ſcaber, ſed levis eſt. Optima eſt in granis, ſive granulata, quæ ex Calabria adfertur, alba, parum flaveſcens, dulcis, linguam tamen modice mordens, levis; *Cannulata* dicitur, quæ ex Arbore vulnerata ſtillans, canna vel arundine excipitur, condenſatur, & in fruſtulis longis advehitur. *Leniter alvum movet, abſtergit. Pueris, mulieribus prægnantibus & ſenibus tuto dari poteſt. Doſis drachmæ duæ ad octo vel duodecim.*

Mel, *Miel*, Honig. Liquida craſſiuſcula eſt ſubſtantia, dulcis, ex albo flaveſcens, ab apibus, e variis vegetabilibus collecta. Sunt, qui credunt, Mel nihil eſſe aliud, niſi extractum Florum, cum ſubtiliori roris ſubſtantia conjunctum; alii Chylum apum in ventriculis earum conſummatum, & vomitu intra favos rejectum eſſe contendunt. Certum eſt, Apes ad mellis generationem multum conferre, non ſolum colligendo mel e floribus, ubi a natura paratum proſtat, ſed etiam in ventriculo ulteriori coctione perficiendo, quamvis etiam fieri poſſit, ut mel, quod apes intra cavum proboſcidis colligunt, quæ plena eſt granulis, ſive glandulis, in ea pariter nonnullam mutationem ſubeat. Mel differt tam ratione coloris, quam loci & varietatis plantarum, ex quibus collectum fuit. Habetur *Album*, quod Virgineum vocatur, & ex novellis favis, vel juniorum apum examinibus, citra ignem, colligitur; *Flavum*, quod vetuſtiores favi ſuppeditant. Pro diverſitate loci & plantarum pariter deprehenditur differentia; ubi enim plantæ nobiliores proveniunt, mel etiam gratius & melius exiſtit, quod plantas, ex quibus collectum fuit, redolet, & ſapore prodit; ſic *Mel ſilveſtre* plerumque pinum & reſinam redolet; Mel vero *Narbonenſe*, ubi Roſmarinus aliæque nobiliores plantæ occurrunt, delicatius deprehenditur, unde reliquis etiam præfertur. Vilioris eſt pretii, quod ex Polonia advehitur. *Mel calidum eſt, abſtergit, nutrit, aperit, pulmonibus confert, urinam ciet; præcipue ſenibus & phlegmaticis convenit, junioribus calidisque ſubjectis parcius propinandum, bilioſis & hyſtericis raro vel plane nunquam.*

Opium, Meconium Thebaicum, *Opium de Thebes*, ausgetrockneter Mohn-Saft. Colligitur e capitibus *Papaveris ſativi*, maturitati proximis, vulneratis. Culter, huic negotio inſerviens, quintuplici acie eſt inſtructus, qui una ſectione quinque infligit vulnera longa, parallela. E vulnuſculis ſtatim promanat liquor lacteus, qui a ſole condenſatur, & poſtridie ſcalpro abſtergitur; tum altera capitis facies eodem modo vulneratur, & Opium colligitur. Colitur expreſſe Papaver in agris, & in plantis ramoſis majoribus ſuperflua capita amputantur, ut reliqua magis grandeſcant, & ſucco impleantur majoris efficaciæ. Lachryma primæ collectionis præfertur, & majori pollet demulcendi virtute. Opium ita collectum aqua humectant, ſpata lignea optime permiſcent, in glebas efformant, & foliis Papaveris plerumque involutum, vendunt divitibus ſub nomine *Affion*. Pauperes ex foliis ac ſtolonibus Papaveris Opii ſpeciem excoquunt, quam ſoli porro condenſandam exponunt; hoc medicamentum *Pouſt* vocant, quod nobis ſub nomine *Meconii* venit, & vilioris virtutis & pretii eſt. Opium, quod in regione Thebaica, Ægypto confini, colligitur, optimum cenſetur. Copioſiſſima etiam in Natolia, Cilicia, Cappadocia, aliisve Orientalibus regionibus collectio eſt. Eligendum, quod coloris e nigro ruſeſcentis eſt, ponderoſum, denſum, inflammabile ac ardens, ſapore amarum & acre, odoris fortis, narcotici, nauſeoſi, quod facile aqua diluitur, aut ſolvitur, nec multas fæces relinquit. Gummoſæ ſubſtantiæ plurimum,

resinosæ parum alit. *Variæ virtutes Opio adscribuntur, quarum primariæ somniferæ, anodynæ, diaphoreticæ & antispasmodicæ; Indi aliique Asiæ incolæ aphrodisiacas addunt. Certum divinum est Medicamentum, quo in Medicina vix aut nullo modo carere possumus, &, si Medicis hoc remedio non esset prospectum, tradente Bontio, frustra in calidissimis Indiæ regionibus Medicinam facerent dysenteriæ, choleræ, febribus ardentibus, ac reliquis biliosis affectibus, orgasmo turgentibus; sic etiam Confectiones illas celebres, Theriacam, Mithridatium, aliaque Philonia maximam suæ laudis & efficaciæ partem Opio debere, extra dubitationis aleam positum est. Crudum apud nos raro in usum venit, sed plerumque Extractum vario modo paratum; an vero hac prætensa correctione revera corrigatur, vel potius castretur? lis inter autores est. Dosis Opii vix determinari potest; sufficit unum aut alterum granum, imo præstat, in minima Dosi, exempli gratia, quartam grani partem, repetitis vicibus, quam majori, una vice, exhibere quantitate; præsertim in colica spasmodica caute cum illo mercandum, ne funesta paresis illam sequatur. Opio assueti facile majorem dosin perferre possunt, & prostant exempla inter germanos, qui spatio 24. horarum integram drachmam, immo unciam semis, absque ulla secuta noxa, devoraverunt. Aliquo jure locum sibi hic vindicat.*

Sagu, Zagoe, nonnullis Sego, sunt granula pallida, milii, imo sinapeos semine paulo majora, quæ ex India Orientali afferuntur. Arbor ex qua Sagu colligitur, ad Palmas refertur, & apud Botanicos: *Palma Japonica, spinosis pediculis, polypodii folio; Palma Indica, caudice in annulos protuberante distincto, fructu pruniformi; Palmam referens arbor, farinifera, audit.* Nascitur in Japonia, & plurimis Indiæ Orientalis regionibus, præcipue in Ternate & Amboina insulis. Tres arboris species, Sagu proferentis, a *Jonstonio* recensentur: prima, quæ Zagu fert in orbiculato capite, quod in summo vestigio brassicæ capitate instar extuberat. Secunda quæ illud in trunco fert, & tertia, quæ materiam duntaxat suppeditat.

Plurimi putant, Sagu, quod ad nos defertur, præparatum, & ex farina, sive medulla arboris aqua subacta, certa encheiresi granulatum & siccatum esse. Quod & vero simile est. Granula enim sinapi semine vix majora in lacte vel jure carnis cocta, grandescunt ad hordei excorticati magnitudinem. *Non solum delicii loco habetur Sagu, sed & morbo consumptis & emaciatis bonus est cibus, imo medicina refrigerans & demulcens.*

Saccharum, Mel Cannæ, Zuccarum, *Sucre*, Zucker. Est succus ex arundinibus sacchariferis expressus, dulcis, concretus, & in salis formam redactus. *Arundo sacchariferа herba graminifolia est, floribus imperfectis stamineis, media inter Miliaceas & Arundinaceas.* Radices sunt succulentæ, dulces, e quibus germina erumpunt, quæ transplantata adolescunt, & in cannas, sex pedes, vel etiam quandoque ultra longas, geniculatas, foliis angustis, striatis, circa genicula vestitas, excrescunt: fungosa medulla dulcissimo succo ubertim referta est. Cannas has, cum ad dimidiam sui altitudinem pervenerunt, abscindunt, atque, separatis foliis, succum certis machinis exprimunt, statimque, ne acescat, in ahenis ebullire faciunt, despumant, &, addito lixivio e cineribus & calce viva, purificant, atque ad justam consistentiam redigunt. Saccharum hoc, quod farinaceum appellant, postea rursus solvitur, magis purificatur, &, pro gradu puritatis, & ratione formæ, varias dat Sacchari species, quod vel in cistulis, vel pyramidibus, variæ magnitudinis, charta cœrulea involutum, ad nos venit, atque vel *Saccharum Farinaceum*, vel

vel *Melis*, *Refinatum*, *Canarienſe* & *Finiſſimum* vocatur. *Saccharum Thomæum*, *Rubrum*, Thomas-Zucker, nomen ab Inſula St. Thomæ habere ajunt; paratur vero etiam e Syrupo, qui in efformatione pyramidum ſaccharinarum exſtillat, & ad cryſtalliſationem haud idoneus eſt; propter lentorem & pinguedinem facile humeſcit ac diffluit; ſaporem cæteris habet dulciorem & melleum, haud gratum. Quo ſolidioris & ſiccioris conſiſtentiæ eſt, eo melius habetur.

Saccharum liquidum, *Sucre liquide*, Syrup-Zucker. Liquor melleus eſt fuſcus, & nunquam ad ſolidam conſiſtentiam perduci poteſt, &, ſi in eam perducatur, tamen ſponte iterum diffluit, e conis pyramidatis exſtillat, & viliſſimum omnium eſt.

Saccharum candiſatum, *Canthum*, Gallis *Candi*, Candel-Zucker, Zucker-Candi, paratur, cum Saccharum pyramidale in aqua ſolvitur. Solutio ad certum gradum cryſtalliſationi aptum, lente inſpiſſatur, & in vaſis, quæ fila hic ibi trajecta habent, ad cryſtalliſationem reponitur. Quo purius adhibetur Saccharum, eo albidiores & pulchriores ex eo naſcuntur cryſtalli, unde *Saccharum candiſatum cryſtallinum album*, vel *rubrum*, diverſæ ſpeciei, obtinetur.

Uſus Sacchari eſt notiſſimus, & tam medicus, quam culinaris. Sunt, qui credunt, Saccharum mucaginem in ventriculo generare; quod tamen non fit ex Sacchari lentore, cum ſit ſal potius Eſſentiale reſolvens, & hoc reſpectu uſus ſaccharinorum in febribus intermittentibus, ex viſciditate & lentore humorum, & obſtructione ortis, non ſolum plane innoxius, ſed potius commendandus eſt, juxta nonnullos. Externe ulceribus ſordidis ſcopo mundificandi inſpergitur.

Scammonium, Scammonea, *Scamonée*, purgirender Winden-Saft. Eſt ſuccus reſinoſus concretus, e radice *Convolvuli Syriaci*, *flore majori*, *Scammonea dicti*, vel *Convolvuli foliis ſagittatis poſtice truncatis*, *pedunculis ramoſis inflatis Linn.* per inciſionem prolectus, vel etiam expreſſus. Naſcitur planta in regionibus calidioribus, præſertim in Syria, circa Antiochiam, in Lesbo & Samo inſulis. Optimum cenſetur Scammonium Aleppenſe, & illi, quod e Smyrna venit, longe præfertur. Sit purum, leve, nitidum, ſplendidum, reſinoſum, friabile, madefactum lacteſcens, & linguæ admotum non vehementer acre & urens. *Purgans eſt catholicum, & bene operatur. Male quidem apud nonnullos audit Scammonium, & ſunt, qui illi vim draſticam, inflammatoriam, & quod cruciatus & tormina excitet, adſcribunt: Verum enim vero Scammonium, ſi caute adhibeatur, & non delicatulis, ſiccis, becticis & debilitate ventriculi laborantibus propinetur, ſemper bonum edit effectum, præſertim, ſi per liquiritiæ decoctum, uti in poſteriori parte hujus Diſpenſatorii deſcribitur, correctum eſt, atque ſalibus permixtum in uſum vocatur. Doſis grana tria, ad duodecim.* Succis condenſatis & concretis ſubjungimus aliud concretum, terreo-acido-oleoſo-ſalinum, quod

Tartarus, *Tartre*, Weinſtein, vocatur, & Sal eſt Eſſentiale Vini, quo dolia, in quibus vinum aſſervatur, intus quaſi incruſtantur. Vel *ruber*, vel *albus* eſt; vina rubra rubrum, alba album Tartarum largiuntur. Optimus cenſetur albus, cui nullæ fæces adhærent, & qui cryſtallis albis in ſuperficie ornatus eſt. Hiſpanica, Hungarica & dulcia Gallica vina parum ſuppeditant; Rhenana, Moſellana & Franconica magnam, Neccarina haud ita largam deponunt quantitatem. Difficile, & non niſi in vigecuplo aquæ ferventis, ſolvitur. Crudus, ſi in uſum vocatur, aqua tepida prius ablui & iterum ſiccari debet. Sed ſi duabus & dimidiæ partibus Cremoris tartari addit Boracis, ſalis fere æque difficulter ſolubilis, mixtum habebis in aquæ triplo ſolubile. Sunt, qui

ita ablutum etiam cryſtallis præferunt, atque a drachma una ad duas exhibent. *Purgat primas vias, absque ulla moleſtia, incidit, atque reſolvit, ſummumque eſt corrigens bilioſorum & acrium humorum. Nullum, præter Tartarum, cognitum eſt corpus, quod plus aëris elaſtici, dum crematur vel deſtillatur, generet, & tantos vapores omnino incoërcibiles exhalet. Non ſolum ad uſus medicos & chemicos, ſed & varios mechanicos expetitur.*

Terra Japonica, Terra Catechu, *Cachou*, Japoniſche Erde. Ad vegetabile regnum pertinet, eſtque ſuccus condenſatus, ex variis vegetabilibus expreſſus; baſin ſuccus Acaciæ Orientalis conſtituit, vel ſecundum *C. B.* fructus ſeſſilis, Palmæ Arecciferæ, qui *Fauſel* dicitur. Advehitur ex India Orientali, Pegu, Malabaria, Bengala & Zeilon. Eligenda reſinoſo-gummoſa, dura & purpureo nigricans, & quæ facile in aqua tepida ſolvitur, menſtruis tamen ſpirituoſis pariter auſcultat. *Adſtringit & in fluxionibus alvi & hæmorrhagiis nimiis adhibetur.*

CAPUT XII.

DE FUNGIS ET MUSCIS.

Agaricus albus, Agaricum, *Agaric*, Lerchen-Schwamm. Eſt excreſcentia fungoſa arboris *Laricis*, rotundo-anguloſa, inæqualis, pugni, non raro hepatis infantis magnitudine, ſubſtantia interna candida, friabili, externa corticoſa, calloſa, cinerea, ſubrufa, ſapore ſubdulci, mox amaricante & acri, parum adſtringente. Signa bonitatis ſunt: ut ſit fragilis, candidus, & ſplendens atque levis. Larix arbor juvenis Terebinthinam, quam Venetam vocant, fundit, ſeneſcens vero, loco Terebinthinæ, Agaricum progignit. In Galliæ Provinciis, Alpibus & montibus Tirolenſibus provenit. *Bilem, ſerum & pituitam educit, aſthmaticis & tuſſi laborantibus confert. Veteres adhibere ſolebant, dum a remotis locis materiam peccantem educere voluerunt. Etiam menſtrua ducit; unde & prægnantibus, monente* Rajo, *ejus uſus interdicitur. Crudus nunquam, niſi in infuſo, Trochiſcatus in pilulis datur. Doſis in infuſo drachmæ duæ vel tres. Adduntur pro ſtimulo* Sal gemmæ *vel* Cremor Tartari; *pro correctione* Zingiber *vel* Caryophylli.

Boletus cervinus, Fungus cervinus, Tubera cervina, Lycoperdon ſolidum Linn. *Boletus cervinus*, Hirſch-Brunſt. Eſt fungus inæqualis, rotundus, magnitudine juglandis nucis, aliquando minoris, ſub cortice coriaceo fuſco includens medullam pulverulentam, ex purpureo nigreſcentem ſubtiliſſimam, quæ exſiccata nullius eſt odoris. Naſcitur in ſilvis. *Recens habetur pro aphrodiſiaco, exſiccata interior pulverulenta ſubſtantia vero, vix operæ pretium præſtabit; ad tingenda Balſamorum corpora autem utilis eſt.* Sunt, qui *Fungum Phalloidem fœtidum*, penis imaginem referentem, & qui inſigni odore cæteros omnes antecellit, atque in ſilvis, menſe Junio & Julio, in locis umbroſis creſcit, pro cervino Boleto, qui e ſpermate cervi ortus ſit, falſe offerunt; qui tamen potius ad noxios fungos pertinet, & nullius uſus eſt in Medicina.

Boviſta chirurgorum, Fungus rotundus, orbicularis, pulverulentus, Crepitus lupi dictus, ſive ovatus, Lycoperdon ſubrotundum lacerato-dehiſcens, Linn. *Veſſe de Loup*, Boſiſt. Vocatur etiam *Lycoperdon*, & ad fungos pertinet noxios. Eſt levis, & non raro magnitudinem

nem pugni excedit, cortice tenui cinereo veſtitus, medulla, ſive interiori parte ſpongioſa & compreſſa, pulverem ſubtiliſſimum, fuſcum profundit. In paſcuis & pratis ſiccioribus naſcitur, atque copioſe circa pagum *Deinacum*, ob acidulas ibi ſcaturientes, celebrem, in ſilva occurrit. *Adſtringit & ſiccat, & abs Chirurgis vulgo ad hæmorrhagias ſiſtendas in uſum vocatur externum.*

Fungus Salicis, *Eponge de Saule*, Weiden-Schwamm. Fungus pileatus, lamellatus, pileolo, dum recens, ſuperius flaveſcente, lamellis candicantibus, ſalici adnaſcitur. *In phthiſi, etiam conſummata & deplorata quaſi curanda; celebratur; bis de die, a drachma ſemis ad integram, ex ovo ſorbili, vel in pulvere, ſacchraro mixtus, commendatur; ab aliis vero ad noxios fungos refertur.*

Fungus Sambuci, membranaceus, Auriculam referens, Auricula Judæ, *Oreille de Judas, ou de Juif*, Coloris e cinereo nigricantis, in caudice Sambuci naſcens, Hollunder-Schwamm, Judas-Ohr. Fungis pernicioſis accenſetur; in aqua molleſcit, & illam mucilaginoſam reddit. *Adhibetur tanquam refrigerans in oculorum inflammationibus, in aqua roſarum maceratus; additur etiam nonnunquam gargariſmis, ad faucium inflammationem.*

Spongia Cynosbati, ſeu Fungus Bedeguar, *Eponge de Cynorrhodon*, Schlaf-Kunzen, Schlaf-Aepfel, Haagenbutten-Schwamm. Pila hirſuta, ſeu excreſcentia quædam ſpongioſa, hirſuta, quæ nonnullis *Fungus comoſus* vocatur, & in meditullio alveolos, inſecti ſobole repletos, habet, atque frutici *Roſæ ſilveſtris* adnaſcitur; coloris eſt rufi herbacei, odoris, dum recens, roſacei, magnitudinis nucis juglandis, ſæpe ad Mali mediocris accedentis. Ortum habet, ſicut Galla, ab inſectorum punctura, ovula deponentium, e quibus primo vermiculi, poſtea Nymphæ & tandem Muſcæ, colore ex aureo viridi coruſcantes, prodeunt. *Adſcribitur illi vis adſtringens, antinephritica, ſi in pulverem trita, a ſcrupulo uno ad duos, exhibeatur, & ab aniculis hypnotica, ſi pulvinari ſubdatur.*

Muſcus Acaciæ, *Mouſſe de Prunier ſauvage*, Schlehen-Mooß. Muſcus vocatur ſubſtantia illa exſucca, incana, tenuibus filis contexta, arida, villoſa, arboribus adultis adnaſcens, *Bryon* quoque dicta. *Muſcus, qui Acaciæ Germanicæ vel Pruno ſilveſtri adnaſcitur, adſtringit, & ad balnea & fotus adhibetur, in prolapſu uteri & ani, aliiſve morbis, ubi adſtrictione opus eſt.*

Muſcus arboreus, quernus, *Mouſſe de Chêne*, Baum-Mooß, Eichen-Mooß. Eligendus albus ſive candidus, prolixus, qui barbæ inſtar e ramis Quercuum adultorum pendet. *Adſtringit, & inſigne eſt anodynum; hinc in tuſſi clangoſa, ferina, infuſum hujus Muſci laudatur. Ventriculum roborat, & fluxiones quaſcunque prohibet.*

Muſcus corallinus, ſive marinus, inter Marina quærendus, ſub tit. Corallina.

Muſcus terreſtris, clavatus, Lycopodium, *Mouſſe terreſtre*, dictus, ſub Seminibus deſcriptus proſtat. *Adſcribitur plantæ huic vis ſingularis contra Plicam Polonicam. Virtutem habet travmaticam; ſcorbuticis, tuſſientibus, phthiſicis, hæmoptyicis, calculoſis & aſthmaticis medetur. Exhibetur in infuſo, cum aqua fontana, vel vino albo.*

Mm 2 CLAS-

CLASSIS TERTIA.

REGNUM ANIMALE.

DE

ANIMALIBUS ET EORUM PARTIBUS.

Ægagropilæ, Pilæ Damarum, Rupicaprarum, *Ægagropila, Bezoard d'Allemagne*, Gemſen-Kugeln. Ita vocantur, quia in primo, ſeu ſecundo ventriculo horum animalium inveniuntur. Raro ſunt rotundæ figuræ, frequentius oblongæ, pondere leviſſimæ. Duplici conſtant ſubſtantia, quarum interior e fibris radicum, aut filamentis & cauliculis concreta eſſe videtur; exterior cortex eſt quaſi coriaceus, mollis, interdum etiam lignoſus, rariſſime lapideſcens, coloris utplurimum cineritii, fuſci, ex luteo obſcuri, vel ex pallido savideſcentis. Magnitudinis ſunt variæ, quæ tamen pugni magnitudinem vix vel nunquam excedit. Non in omnibus Damis & Rupicapris pilæ hujusmodi reperiuntur; concretum enim ſunt præternaturale, quod de diſpoſitione animalis morboſa teſtatur. Per cohæſionem fibrarum cum ſucco plantarum, nondum perfecte reſoluto, ac muco ventriculi, ſucceſſive formari, vero eſt ſimillimum. Ex Helvetia & Tirolenſibus Alpibus, quas Rupicapræ incolunt, ad nos portantur. Sunt, qui ex fibris herbarum & radicum, additis pilis, ejusmodi Pilas efformare ſtudent, atque emtores decipiunt, quæ tamen fraus ab exercitato facile detegitur. Eligantur pilæ non adeo magnæ, leves & tamen ſolidæ, non ex pilis, ſed potius e fungoſa, fibroſa & foliacea ſubſtantia concretæ. *Adſcribitur vis antepileptica, cephalica, alexiterica, &* Bezoar Germanicum *appellantur; prodeſſe creduntur in morbis malignis, partu difficili, atque arthriticis commendantur. Sed noſtris temporibus uſus earum exoluit.*

Album Græcum, Stercus caninum album, *Crotte de Chien*, weiſſer Enzian. Sunt excrementa alvina canis, oſſibus nutriti, alba, non fœtentia. *Siccat & abſtergit, diſcutit & aperit. Utiliter interne in Colico dolore & dyſenteria, externe ad anginam & ulcera maligna exhibetur.*

Alcis Cornu, *Corne d'Elan*, Elends-Horn.

Alcis Ungulæ, *Ongle d'Elan*, Elends-Klauen.

Alces eſt animal gregarium, biſulcum, cornibus palmatis, in hoc genere maximum; mutat cornua, ſicut cervus. *Tam Cornu, quam Ungula, præſertim vero hæc, pro infallibili Antepileptico habetur, & vix ullus proſtat antepilepticus pulvis, cui non admixta eſt Ungula Alcis. Incenditur etiam & naribus admovetur, ad arcendos inſultus epilepticos. Cornu cum Cornu Cervi convenit, cum quo easdem virtutes habere a ſanioribus creditur.*

Apri

Apri Dentes, *Dents de Sanglier*, wilde Schweins-Zähne. Aper ad porcinum genus pertinet, non ruminat, & bisulcus est. Reliqua sunt notissima. *Dentes specifice in pleuritide vulgo commendantur. Vide Præparata.*

Aselli, sive Millepedes, Millepedæ, Centipedes, *Cloportes*, Mauer-Esel, Keller-Esel. Sunt insecta terrestria, non alata, exsanguia; adscribuntur a nonnullis viviparis, ab aliis oviparis; gaudent quatuordecim pedibus, utrimque septem, latera peripheriæ corporis serræ modo sunt dentata, cutim habent quasi squamosam, e novem articulis inæqualibus constantem, quibus sese contrahere & complicare in orbem piluliformem possunt; instructa præterea sunt antennis prominentibus; degunt in cellis, aliisque locis uliginosis, in rimis parietum, & tepido vivunt humore. *Vires possident specificas in visciditate tartarea resolvenda, in obstructionibus viscerum aperiendis, adeoque in morbo regio, dolore nephritico, asthmate, & difficultate urinæ adhibentur.*

Bezoar Occidentalis, *Bezoard Occidental*, Occidentalischer Bezoar. Est concretum lapideum in *Capricervæ occidentalis*, *Cuguacu*, ventriculo natum. Orientali est fragilior, & laxior, minus levis, e multis sibi invicem impositis lamellis, multo crassioribus, coloris & magnitudinis varii, modo nigri, modo cinerei, modo viridescentis. In meditullio plerumque reperiuntur vel paleæ, vel pili. Lapides hi Bezoardici non in omnibus reperiuntur Capricervarum ventriculis, sed, sicut de Ægagropilis notavimus, præternaturalia & morbosa concreta esse videntur. Proprium hoc habet India occidentalis, quod vix reperiatur animal, in quo non tales lapides inveniantur, qui omnes, sub nomine Bezoar occidentalis, adferuntur, & ideo differentis figuræ & coloris sunt, atque tam vili pretio, respectu orientalium, venduntur. *Adscribitur illis vis alexipharmaca, sudorifera, antepileptica, cordialis, absorbens, acrimoniam temperans, & urinam movens. Sed experimenta prudenter instituta adhuc desiderantur.*

Bezoar Orientalis, *Bezoard Oriental*, Orientalischer Bezoar. In Capricervæ orientalis, *Gazellæ indicæ*, *cornibus rectis*, *longissimis*, *nigris*, *prope caput tantum annulatis*, ventriculo reperitur. Patria hujus lapidis est Persidis provincia *Laar*, aliæque. Animal pilis brevibus e cinereo rufis vestitur, magnitudinem Capræ domesticæ, ejusdemque caput barbatum obtinet; cornua fœminæ sunt vel nulla, vel exigua; Hircus longiora & liberalius extensa gerit, annuli in cornibus annos ætatis animalis referunt; timidissimum & fugitivum est animal, atque asperrimos montes inhabitat; non autem in omnibus regionibus, quas inhabitat, lapides in hisce gignuntur animalibus. Lapidem Bezoar ferre judicantur annosa, valde macilenta, quæ circumspectius incedunt, & insidias magis, quam sodales, metuunt. Locus, in quo lapis invenitur, est Pylorus, sive productio quarti, quem vocant, Ventriculi fundus, ad cujus latus plica quædam, sive scrobiculus, mucoso humore oblitus, lapillum suggerit. Lapides hos, vivente animali, nondum habere eandem duritiem, sed molliores & friabiles esse, perhibent; propterea recens exsecti ne improvide frangantur, vel attacti nitorem perdant, ab inventore ore excipi, & aliquamdiu foveri, donec induruerint, mox Gossypio involvi & asservari solent. Notæ bonitatis sunt, quod la-

mellatim ſint concreti, quod cavitas interna eorum non plane vacua, quod in aquam injecti ejus limpiditatem non turbent, nec pondere vel diminuantur, vel augeantur, quod chartæ, creta vel calce, oblitæ, affricti, lineam ducant ex luteo viridem; falſum vero eſt, quod legitimi exinde cognoſcantur, quando candens acus intrudi poſſit, adulterini enim, ex materia reſinoſa compoſiti, acum etiam admittunt, legitimi vero plerique ita indurati ſunt, ut acum candentem reſpuant; nec etiam nota eſt factitii lapidis, ſi interiores laminæ deterioris ſubſtantiæ & coloris ſunt; ea enim disparitas ex diverſitate alimenti provenit, dum genitrix beſtia locum paſtus mutat. Pro genuinis porro lapidibus orientalibus illi habentur, qui inter reſinæ & lapidis ſubſtantiam ambigunt, contuſi in Spiritu Nitri vel Salis diſſolvuntur, ac Menſtruum ſatis rubente colore imbuunt. *Bezoar ut alexipharmacum, abſorbens acidum, & humores reſolvens a nonnullis adhucdum prædicatur, atque ad multas maximam partem exoletas compoſitiones Pulverum Bezoardicorum requiritur.*

Bezoar ſive Lapis Coromandel, *Bezoard de Coromandel.* A regione, unde advehitur, ita dictus. Variæ hi lapides ſunt magnitudinis & coloris diverſi. Alii enim dilute virides ſunt, alii magis ad fuſcum colorem vergentes, alii dilute flaveſcunt, alii ex modo dictis coloribus ſunt variegati. Colorem facile attritu chartæ communicant. Intuitu molis ſunt leves, ſubſtantia fiſſiles atque friabiles. In centro uti plerique lapides hujus originis, ſtraminum, foliorum aut pilorum particulas inter ſe convolutas exhibent. Igni admoti flammam concipiunt, & odorem haud ingratum ſpargunt. Sunt, qui factitios hos lapides, autumant; Certum vero eſt, in ventriculis & inteſtinis Bubalorum inveniri, atque genuinas eſſe concretiones in modo dictis animalibus ortas. Beſtiæ hæ in Orientalibus Indiis admodum ſunt frequentes, atque loco boum & equorum ad agriculturam adhibentur. Vagantur per ſylvas, foliiſque arborum gummoſo-reſinoſarum veſcuntur, quæ procul dubio ab ipſorum ſtomacho difficulter ſoluta coagulum hoc formant, quod appoſitione novæ lamellæ ſenſim augeſcit, & in calculi mollioris foliacei ſubſtantiam abit. Copioſe ſæpius inveniuntur, & vel a beſtia cum excrementis ejiciuntur hi lapides, vel mole & numero graves hoſpitem interficiunt. *Vires hujus concreti habentur bezoardicæ ac ſudoriferæ, & in febribus malignis commendatur. Doſis ſcrupulus unus & ultra.*

Bovis ſive Tauri Fel inſpiſſatum, *Fiel de Boeuf épaiſſi*, eingetrocknete Ochſen-Galle. Lento igne ad Extracti conſiſtentiam evaporatur & ſervatur. *Plerumque ad unguenta & emplaſtra contra vermes adhibetur; interne ſumtum alvum movet, & vermes enecat. Bilem animalium in genere magnopere deprædicat in corrigendo glutinoſo ſpontaneo* L. B. van Swieten.

Bufones exſiccati, Rubetæ terreſtres majores, *Crapaux ſecs*, gedörrte Krötten. Animal hoc omnibus eſt notiſſimum. A veneno Bufonis oritur tumor, pallor, ad buxeum colorem inclinans, reſpiratio difficilis, anheloſa, oris halitus gravis, vertigo repentina, ſyncope, convulſiones, interrupta labia, linguaque nigricans & balbutiens, obtutus torvus, vomitus effrænis, ſudor frigidus, tandem mors. *Antidota hujus veneni habentur vomitus ex hydrelæo, theriaca, mithridatium, lac præſertim humanum. Haſta*

vel

vel palo perfossus siccatur in aëre; uritur in olla, & pulverem vel cinerem contra hydropem summis efferunt laudibus; urinam enim potenter movere fertur. Recentiorum consensu præpostere in medicinam vocatur.

Cancrorum Chelæ, seu Ungulæ, *Pattes des Ecrevisses de Mer*, Meerkrebs-Scheeren. Sunt denticulatæ Cancrorum marinorum forcipes. *Adscribitur illis vis alexipharmaca, antifebrilis, nephritica & absorbens. Ad Pulverem requiruntur bezoardicum Anglicum.*

Cancrorum oculi, Lapides, Lapilli, *Yeux d'Ecrevisses*, Krebs-Augen, Krebs-Steine. Sunt lapilli crustacei, duri, albi, orbiculati, pisorum & lentium, non raro fabarum magnitudinis, una parte compressi & sinuati, acetabuli in modum, altera convexi, saporis terrei, ex Astacis fluviatilibus collecti. Observationes de lapillorum horum ortu sunt sequentes: Astaci quotannis ægrotant, accidit hoc maribus circa medium mensis Julio, fœmellis mense Julio, ante testarum exuvium; vigente hoc morbo, per dies novem & amplius, velut semiexanimes ac immoti sunt; hoc interim spatio stomacho illorum obducitur membranula nova, inter quam & stomachum veterem, ex utroque latere, colligitur liquor quidam lecteus, qui sensim in lapideam obdurescens substantiam, superficiem convexam, illa vero parte, qua ventriculum attingit obducitque, concavitatem exhibet; vetus autem seu interior ventriculus abit in mucilaginem, & Astaco nutrimentum præbet; membranula vero, in qua liquor iste lacteus collectus fuit, ventriculum novum constituit, qui in veteris locum succedit; liquor lacteus partim coagulatur & abit in substantiam lapideam, quam Lapides vel Oculos Cancrorum vocamus, partim vero in nutrimentum animalis cedit; tandem ipsi lapilli resolvuntur, & cibi loco consumuntur; nihil enim interea, quam diu hi lapilli ad stomachum hærent, Astacus edit, nec quicquam in ejus ventriculo reperitur, vivitque viginti septem circiter dies, tam ex veteri stomacho suo, sensim absumto, quam ex lapidibus postea resolutis. Oculi seu lapides cancrorum e vivis desumti ad cœruleum vergunt colorem, e coctis vero albescunt. Tanta prostat horum lapidum quantitas, ut vix credibile videatur, omnes esse genuinos. E Polonia, Borussia, Bessarabia & Ucrainia maxima pars adfertur, ubi cancrorum tanta est copia, ut sues illis saginari possint. Modus colligendi hic est: Cancri vivi contunduntur in Magma, quod aqua diluitur, sic lapides fundum petunt, qui siccati servantur. Adulterari solent vel ex cretra, vel terra alba confectis, qui tamen facile a genuinis, qui e lamellis sibi superincumbentibus vel striis compositi sunt, dignoscuntur. Affusa calida fraudem optime detegit. *Resolvunt, abstergunt, absorbent, urinam & sudorem movent. Usus est frequentissimus in pulveribus. Supra porphyritem in inpalpabilem pulverem redacti, non semper tuti, cum glutinosis enim in massas difficulter resolubiles abeunt.*

Cantharides, Muscæ Hispanicæ, *Cantharides*, Spanische Fliegen. Sunt insecta alata, oblonga, pedata, vaginipennia, coloris lucentis aurei & viridis, saporis acris, picei, caustici, erodentis, odoris, cum recentia, fœtidissimi. Inveniuntur in regionibus calidioribus, Hispania, in Gallia in agro Parisiensi; occurrunt etiam in Germania, & fere tota Europa. Amant,

 præ

præ cæteris, Fraxinum, Liguſtrum & Populum albam; reperiuntur tamen etiam ſuper aliis plantis. Cantharides noſtræ quidem recentes eundem edunt effectum, ac e regionibus calidioribus allatæ; virtus vero earum brevi perit. Extant diverſæ magnitudinis; præferuntur vero minores, integræ recentes, non pulverulentæ. *Vim habent cauſticam, quæ in ſale acri conſiſtit, potenter urinam cient, venerem ſtimulant, & pro ſpecifico in hydrophobia habentur. Hungari cantharides in aceto conſervare, & tam hominibus, quam equis & vaccis &c. a canibus rabioſis demorſis, exhibere ſolent. Suſpectus vero atque noxius eſt earum internus uſus; igitur nunquam, niſi ſumma neceſſitate, exhiberi debent, incipiendo a doſi minori, grano dimidio ſcilicet, & ſi cum levamine ægroti, ad granum integrum vel duo aſcendere licet. Frequentiſſimus eſt uſus in veſicatoriis. Ardorem urinæ & mictum cruentum a Cantharidibus excitatum, lac, emulſiones, & oleum amygdalarum dulcium, vel ſeminis lini, mitigat.*

Carpionum Lapides, *Pierres des Carpes*, Karpfen-Stein. Sunt oſſicula triangularia cartilagine obducta, in acetabulo, quo ſpina dorſi capiti conjungitur, poſita. E Carpionibus ſive Cyprinis colliguntur. *Pleuriticis, colicis doloribus vexatis, calculoſis & epilepticis commendantur.*

Caſtoreum, *Caſtorée, ou Caſtoréum*, Bibergail. Folliculi ſunt duo, qui tam in maribus, quam in fœminis Caſtoris Animalis, utrinque in inguinibus ſtatim ſub cute, Ovorum gallinaceorum magnitudine, & ſæpius majores, reperiuntur, qui liquorem oleoſum, vivente Animali, fundunt; exſiccati vero, cum contentis, Caſtoreum exhibent. Caſtor animal eſt amphibium, quadrupes, & magnitudinem felis ſuperat, pedes anteriores ſunt canum inſtar, quibus terram fodit, poſteriores anſerum pedibus conſimiles, quibus inter natandum potiſſimum utitur; caput non admodum diſſimile eſt Muris montani, cauda non tam piſcis caudam, quam piſcem integrum refert, plano-compreſſa eſt, & pilis in totum nudata, quatuor circiter digitos lata, cineritii coloris, multis rugis & anfractibus, gyrisque inſtructa, excavata quaſi. Caſtores quidem ſemper ad ripas fluviorum ſpecus ſuos ædificare ſolent, & in Germania quoque nonnunquam, frequentius in Moſcovia & Polonia occurrunt, plurimi vero in Canada capiuntur. Probatur Caſtoreum, quod ex Ruſſia advehitur, ponderoſum, carnoſum, colore fuſcum, ſaporis acris, odoris gravis. *Calefacit, attenuat, aperit, flatus diſcutit, nervos roborat, venenis reſiſtit, anodinum, uterinum eſt, menſes promovet. Doſis grana quatuor ad decem.*

Cervi Cornu, *Corne de Cerf*, Hirſch-Horn. Cervus animal omnibus cognitum, & cornibus quotannis deciduis, ſolidis, ramoſis, ab aliis ruminantibus cornigeris facile diſtinguitur. *Adſcribuntur cornu crudo vires bezoardicæ; hinc in variolis, morbillis, aliisve morbis malignis, commendatur; Gelatina phthiſicis & tabe conſumtis præſcribi ſolet. In Officinis proſtat Cornu Cervi philoſophice præparatum, Cornu Cervi uſtum & raſpatum.*

Cervi Priapus, *Priape de Cerf*, Hirſch-Ruthe. *Penis Cervi commendatur adverſus venenatos morbos, pleuritidem, colicam & diarrhœam; pellit urinam & calculum, atque contra mictum cruentum ac ad venerem ſtimu-*

ſtimulandam celebratur. Uſus eſt in pulveribus & electuariis; ſed noſtris temporibus obſoletus.

Ceti Priapus, *Priape de Baleine*, Wallfiſch-Ruthe. Incredibilis magnitudinis, tres & plures ulnas longus nonnunquam invenitur; ſubſtantia eſt carnoſa, ſemipellucida, quaſi cornea, odoris non ingrati, ſaporis carnulenti. *Credunt Venerem excitare; vim ſuam vero magis abſtringendo exſerit; hinc in diarrhœa & fluxionibus ſanguinis adhiberi poteſt. Uſus eſt in pulveribus vel electuariis. Doſis ſcrupulus unus, ad drachmam ſemis.*

Ceti Sperma, *Sperme ou Blanc de Baleine*, Wallrath. Eſt pinguedinoſa, alba, ſquamoſa, tenera, mollis, quaſi ex parvis furfuraceis ſquamulis compoſita ſubſtantia, ſaporis oleoſi, odoris unctuoſi. Veteres perſuaſi fuere, ſubſtantiam hanc, quam ſperma Ceti vocamus, revera eſſe ſemen, ſive Ceti ſperma; hodie vero edocti ſumus, eam potius eſſe pinguedinoſam materiam, cerebro circumfuſam, & ipſiſſimum pingue cerebrum Balænæ, ſive *Ceti dentati*, quæ *Orca*, *Byoris*, vel *Cachelot*, *Phyſeter macrocephalus dorſo impenni, fiſtula in cervice*, Potfiſch, Nord-Caper, vocatur. Intra horum piſcium crania, imo per totam carneam ſubſtantiam piſcis tanta hujus materiæ quantitas invenitur, ut ex unico aliquot tonnæ repleri poſſint. Materia hæc, poſtquam ab oleoſa ſubſtantia, transcolatione per ſaccum laneum eſt ſeparata, maceratur in lixivio, ex Calce viva & cineribus facto, & manibus probe ſubacta per viginti quatuor horas relinquitur. Altero mane per ſaccum piloſum lixivium exprimitur, & ſeparatur, quodque reſtitit, aqua pura abluitur, ſuper linteum explicatur, & digitis diducitur ac exſiccatur; ſi non ſatis album deprehendatur, denuo cum lixivio ſubigitur, atque præſcripto modo tractatur. Eligendum eſt Sperma Ceti probe candidum, pingue, recens, non flavum, nec rancidum. *Reſolvit, demulcet, anodinum & coſmeticum eſt. Cum vitello ovi & melius adhuc cum Gummi Arabico ſubactum, commodiſſimè propinatur.*

Coccinilla, Cochinilla, *Cochenille*, Coccinell, Kuzenell. Inſectum eſt, quod in Ficus Indicæ, *Tunæ* dictæ, ſurculis colligitur. Initio velut veſica quædam exigua apparet in ſurculis modo dictæ Opuntiæ, ſive Ficus Indicæ, quæ poſtmodum calore ſolis in vermiculum Anthermitem evadit, qui proceſſu temporis in inſectum Scarabæiforme parvum, quod *Scarabæus nigricans alarum alias rubicundus limbis*, a *Meriana* in *Deſcript. inſectorum Surinam.* appellatur, abit. Hæc inſecta, cum jam debitam maturitatem adepta ſunt, fumo denſo ex materia aliqua combuſtili, ex ea parte, unde ventus in frutices, quos inſecta depaſcuntur, ſpirat, ſita, excitato, ſubſtratis prius ſub fruticibus linteis, enecantur. Ita fumo ſuffocata, levi fruticum concuſſione, in lintea decidunt, adeoque magna copia, parvo vel nullo fere negotio, colliguntur; deinde ſuper lintea expanſa, in arenoſo quodam aprico loco, ſolis calori exponuntur, donec corpuſculis contractis, exſiccentur, quæ manibus leniter confricata, alis & pedibus decedentibus, in grana abeunt. Ex nova Hiſpania & Mexico advehitur. Eligatur integra, granulata, quæ albicet externe, trita vero purpurea, ponderoſa ſit. *Adſcribuntur Coccinillæ vires cardiacæ, ſudoriferæ, alexipharmacæ & antifebriles, atque in febribus malignis* (neſcimus, quo jure) *laudatur. Diuretica eſt, & ob vim, quam*

cum millepedibus, & hujusmodi insectis communem habet, leniter stimulantem, commendatur. Alias vero usibus mechanicis tinctoriis plurimum inservit.

Cochlearum Opercula, Folia, *Couvercles d'Escargots*, Schnecken-Deckelein. Sunt Cochlearum Domiportarum sive edulium opercula, quibus ante hyemem domunculas claudere solent. *Virtutibus cum lapidibus cancrorum conveniunt; abluta & in pulverem trita pro Specifico diuretico habentur, & hydropicis commendantur.*

Cochlearum testæ, *Coquilles d'Escargots*, Schnecken-Häußlein. Earundem Cochlearum edulium sunt domunculæ, & eadem pollent virtute. *Præferuntur, absque prævia calcinatione, in pulverem tritæ calcinatis. Dosis drachma semis.*

Cranium humanum, *Crane humain*, Menschen-Hirnschale. Nunquam crudum, sed præparatum in usum vocatur. Non sit hominis morbo, sed sani, & violenta morte perempti.

Ebur, *Yvoir*, Helfenbein. Sunt dentes e maxilla superiore Elephantum, e basi ampliori cava in cuspidem desinentes solidissimam, inflexi, diversæ magnitudinis, longitudinis & crassitiei, pro ætate ipsius belluæ, exterius coloris fusci, intus albicantis. Ex India Orientali & Africa advehitur Ebur. *Refrigerat, & moderate adstringit. In usum vocatur tam Rasura, quam Ebur præparatum.*

Equi testes, *Testicules de Cheval*, Pferd-Geylen. Testes sive testiculi equorum in castratione exscissi, dissecti, vino loti, & exsiccati in clibano. *Commendantur, tanquam præsentissimum remedium, ad fœtum mortuum & secundinas pellendas, & ad colicos dolores sedandos. Exhibentur plerumque in pulvere. Dosis scrupulus unus, ad scrupulos duos.*

Erinaceus combustus, *Herison calciné*, gebrannter Igel. Erinaceus quadrupes est animal, terrestre, cuniculi magnitudine, proboscide porcina, aculeis undique armatum, uti Hystrix, præterquam in ima parte. Degit hiberno tempore in cavernis, in globum se volvit, cum de fuga desperat; ita in globum convolutus, atque in aquam calidam immissus, qua delectatur, se evolvit ac dilatat, ut pedibus apprehendi, & sic suspendio enecari possit. Enectus in olla, operculo leviter tecta, comburitur. *Cachecticis, ictericis, & hydropicis, specifice vero ad mictum involuntarium, seu incontinentiam urinæ, commendatur. Dosis scrupulus unus ad drachmam dimidiam.*

Gallinæ ventriculi tunicæ interiores, *Gysieres*, Hüner-Magen-Häutlein. Non solum Gallinarum, sed & Gallorum & Caponum tunicæ membranosæ, ventriculos interne vestientes, lotæ & siccatæ promiscue in usum vocantur. *Commendantur tam adstringendi & corroborandi ventriculum & intestina, tum & calculum & sabulum pellendi fine.*

Hippopotami, Equi Marini, Dentes, *Dents d'Hippopotame, ou de Cheval marin*, Wallroß, See-Pferds-Zähne. Animal Hippopotamus

mus eſt amphibium magnum, auriculis caret, & duobus dentibus magnis, prominentibus, recurvis, præditum eſt. In baſi concavi ſunt dentes, verſus apicem ſolidi, albidiores, duriores & ponderoſiores Ebore, nec tam facile flaveſcunt. *Laudantur qua antepileptici, antiſpaſmodici, antipleuritici, & ſanguinem, nec non fluxiones alvi ſiſtentes. Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.*

Hirci ſanguis exſiccatus, *Sang de Bouc ſec*, **Bocks-Blut.** Hirci herbis vulnerariis per tempus paſti, atque poſtea mactati ſanguinem excipere, & in clibano ſiccare jubent. *Commendatur ad ſanguinem concretum reſolvendum, nec non calculoſis & dyſentericis convenire credunt.*

Hirundines combuſtæ, *Hirondelles calcinées*, **gebrannte Schwalben.** Hirundo avicula, cauda longa, forcipata, vel bifida, Hauß-Schwalben, Gabel-Schwalben, omnibus nota. Hirundinum pulli adulti integri, in olla operculo tecta, in pulverem vel cinerem nigrum comburuntur. *Adſcribitur his cineribus vis ſpecifica antepileptica, & in angina & tonſillarum inflammatione cum melle adhibentur.*

Hirundinum nidi, *Nids d'Hirondelles*, **Schwalben-Neſter.** Colligendi ſunt, vel, cum pulli adhuc nido inſident, vel poſtquam adoleverint. *Non tam in nido, quam excrementis Hirundinum vis conſiſtit reſolvendi & diſcutiendi. Adhibentur in cataplaſmatibus ad Anginam.*

Ichthyocolla, Colla piſcium, *Colle de Poiſſon*, **Hauſen-Blaſen, Fiſch-Leim.** Paratur e cute, inteſtinis, ventriculo, veſica, pinnis & cauda *Huſonis* piſcis. Dictæ partes minutim inciduntur, ſectæ vel inciſæ macerantur in aqua calida, poſtea coquuntur lento igne, ad pultis conſiſtentiam, malaxantur, & antequam maſſa refrixerit, in pelliculas diducuntur, quæ deinde in ſpiras coactæ penitus exſiccantur. Maxima pars advehitur ex Moſcovia, & optima cenſetur alba, ponderoſa, ſolida, & facile ac tota diſſolubilis. *Uſus Ichthyocollæ eſt rarus in Medicina; ad inviſcandos tamen tenues & acres humores commendabilis; a coquis ad gelatinas parandas adhiberi ſolet; frequentiſſimus ejus eſt uſus ad clarificanda vina, & conglutinandas varias res.*

Lepus combuſtus, *Lievre calciné*, **gebrannter Haaſe.** Animal notiſſimum totum medicinale; non ſolum enim ejus viſcera & plurimæ partes, ſed totus in uſum veniunt. Lepus junior totus, vel in fruſtra diſſectus, in olla operculo tecta, comburitur, & in pulverem tritus aſſervatur. *Præſtantiſſimum creditur oſſe remedium in calculo, ad ſcrupulum unum vel duos exhibitum.*

Leporum tali, *Talons de Lievre*, **Haaſen-Sprünge.** Talus, ſive Aſtragalus eſt primum os inter oſſa Tarſi Leporis, in ſuffragine poſteriore, ſuperius per ginglymum tibiæ conjungitur, ex altera vero parte capitulo rotundo donatur. Oſſiculum eſt ſatis ſolidum. *Commendatur ad epilepſiam, pleuritidem, colicos dolores, & ad facilitandum partum.*

Lucii piſcis mandibulæ, *Machoires de Brochet*, **Hechts-Kieffer.**

Lucius eſt piſcis fluviatilis, non aculeatus, unica pinna in dorſo donatus, dentibus acutis præditus. In uſum veniunt præcipue Mandibulæ, ſive Maxillæ inferiores. *Dantur in pleuritide ceu ſpecificum. In calculo & fluore albo pariter conferre paſſim creduntur.*

Lumbrici terreſtres, *Vers de terre ſecs*, getrocknete Regen-Würmer. Lumbrici animalcula ſunt apoda, longa, pennæ anſerinæ plerumque craſſitie, mollia, carnoſa & annulata, dilute ſanguinei coloris. Capiuntur per æſtatem, &, mundati atque vino extincti, mox in clibano calore lento exſiccantur. *Sunt virtutis anodinæ, diureticæ, antiſpaſmodicæ, diaphoreticæ; diſcutiunt, reſolvunt, podagricis conveniunt, & ſpecifice in arthritide ſcorbutica laudantur. Doſis ſcrupulus unus, ad grana triginta.*

Lupi epar, *Foye de Loup*, Wolfs-Leber. Lupus beſtia ferociſſima, cani perſimilis, diverſas partes pro Medicina exhibet, præcipue vero hepar in uſum vocatur, quod, vino & abſinthio parum coctum & exſiccatum, in uſum venit. *Hydropicis, arthriticis & atrophicis commendatur; ſunt, qui ad hydrophobiam laudant.*

Manati lapis, Auris Ceti, *Pierre de Vache marine*, Seekuhe-Stein. Manati nonnullis *Vacca marina* dicitur. Amphibium eſt magnum, bipes, auriculis carens, phytivorum. Lapis Manati eſt os cruſtaceum, album, Ebori fere ſimile, circa aurem beſtiæ ſitum, petroſum. *Summe commendatur ad renum & veſicæ calculos, & dolores colicos ſedandos; cum dentibus Hippopotami convenit & adſtringit. Sunt, qui etiam vim, vomitus ciendi, adſcribunt, quod tamen experientia non comprobatum eſt. Datur a ſcrupulo ſemis ad ſcrupulum unum.*

Moſchus, *Muſc*, Biſam. Subſtantia hæc granuloſa, pinguis ac unctuoſa, ſanguini congrumato fere ſimilis, coloris ferruginei, ſaporis ſubacris, amaricantis, odoris fragrantiſſimi eſt. Animal Moſchiferum neque e caprino, neque cervino genere eſſe videtur; cutis eſt variegata, caput lupinum, ex ore duo deorſum exporriguntur dentes, & infra umbilicum folliculo quodam inſtructum eſt, qui extus piloſus, magnitudine ovum gallinaceum adæquat, & in ſua cavitate Nuciſtam continere valet, interiore vero ſuperficie adhuc ſpecialem habet pelliculam, Moſchum cingentem, in qua præter vaſa ſanguifera, circa meatus moſchiferi orificium, complures glandulas, procul dubio ad Moſchi ſecretionem facientes, invenire licet. Reperitur autem hoc animal *Dorcas* caprea vocatum, in Tartaria, China & India, & occiſis animalibus, folliculi moſchiferi exſcinduntur. Optimus Moſchus cenſetur, qui e ferrugineo nigricantis coloris, unctuoſus, ſaporis grati, amaricantis, odoris fragrantis, laminæ impoſitus ignitæ fere totus evaporat; verum, ſi carbonis ad inſtar multum remaneat, adulteratus eſt. *Moſchus ab Anglo quodam, nomine* Cobb, *commendatur contra hydrophobiam, ſive rabiem caninam. Exhiberi debet ad grana 16. usque, pro una doſi, cum æquali pondere Cinnabaris, in vehiculo ſpirituoſo. Doſis modo dicta, ſcopo præſervativo, ſingulis menſibus ſaltim dari debet. Ubi autem ſymptomata rabiei ſe jam produnt, ſecundam doſin, trium horarum ſpatio, poſt priorem, exhibendam eſſe,* James *in* Lexico medico *ſcribit, additque, plerumque duas doſes hujus remedii ſufficere pro*

pro curatione mali. Cæterum Moſchus calefacit, attenuat, diſcutit; cardiaca, alexipharmaca & aphrodiſiaca pollet virtute. Mulieres autem raro odorem perferre queunt; caute igitur in præſcriptione procedendum. Plurimus uſus eſt ad Odoramenta.

Mumiæ, *Momies ou Mumies d'Egypte*, **Mumien.** Sunt cadavera humana, Aloë, Myrrha & Aſphalto, aliisque aromaticis & balſamicis ſpeciebus condita, & exſiccata. Raro integra cadavera, ſed in partes diviſa, advehuntur, & in ſubſtantia fuſca, ad nigredinem inclinante, ſaporis amari, odoris fragrantis, venduntur. Ex Ægypto adportatur, atque, quo fragrantior & ſplendidior eſt, eo melior habetur. *Laudantur ejus virtutes travmaticæ; frequentius tamen a veterinariis expetitur, & magis in emplaſtris, quam interne dari ſolet.*

Mumia Perſica nativa, *Momie ou Mumie naturelle de Perſe*, **natürliche Persianische Mumie.** Mentionem hujus facimus hoc loco nominis cauſa; pertinet enim ad Regnum Minerale, & eſt bitumen valde pretioſum, in caverna quadam, ſub radice montis Caucaſi, e rupe exſudans, *cui miras adſcribunt in conſolidandis oſſibus & vulneribus virtutes.* Coloris eſt nigri, odoris grati, & ex parte balſamici, ſaporis parum dulcis. Raro vel nunquam apud nos occurrit, niſi Ambram nigram pro Mumia Perſica ſumere velimus.

Mures marini, *Souris marines*, **See-Mäuse.** Non ſunt mures, ſed duplicatæ & intus cavæ, e nigro fuſcæ pelliculæ, latitudine circiter unius ac dimidii pollicis, glabræ, ſtriatæ, & quadrangulæ, inſtar pulvinaris; in quatuor angulis oblongos anguſtosque apices habent. In Seelandia & Hollandia potiſſimum inveniuntur, & ob figuram muris compreſſi, quam exhibent, ita a vulgo vocantur. Ova vero ſunt *Rajæ piſcis*, atque in iſtis, tanquam ovis membranaceis, juniores Rajæ naſcuntur, interdum adhuc in illis reperiundæ, quæ, ſi per anteriorem aperturam exierunt, a mari ad littus projiciuntur. *Ad hæmorrhoides cæcas dolentes in uſum vocantur, atque locus dolens his pelliculis fumigatur.*

Muſtelæ piſcis ſpinæ dorſi, ſive vertebræ, *Arêtes de Murene*, **Aalruppen-Gräten.** Piſcis eſt Muſtela anguilliformis, fluviatilis, ſquamis carens. *Spina dorſi exſiccata, atque in pulverem trita, ad epilepſiam ſeu caducum morbum commendatur.*

Oſſa de cordibus cervi, *Os de cœur de cerf*, **Hirsch-Creutz, Hirsch-Hertz-Bein.** Sunt oſſicula fere cruciformia, ex Aortæ fibris oſſificatis & induratis orta. In cervis non ſolum annoſis, ſed etiam bobus, reperiuntur. Eligenda ſunt candida, non nimis magna & alba; alias bovina ſe magis eſſe produnt. *Habentur cordialia, antepileptica, & alexipharmaca.*

Oſſa Sepiæ, *Os de Seiche*, **Fisch-Bein, Black- oder Kuttelfisch-Bein.** Candida, teſtacea, & levis eſt ſubſtantia, ſupina parte duriuſcula, corticoſa, lævis & glabra, inferna fungoſa, mollis, leviter aſpera, & friabilis,

bilis, nata in dorſo Sepiæ piſcis. Capitur piſcis in Oceano, Mediterraneo mari, aliisve locis littoralibus, & in eſcam cedit. Oſſa eligantur alba, levia, integra, mediocriter magna & craſſa; friabilis, fungoſa vero ejus ſubſtantia interior ſaltem vocatur in uſum. *Exſiccant, abſtergunt, urinam movent, in gonorrhœa conferunt, & Septicum leniſſimum præbent. Ad dentifricia quoque expetuntur.*

Ovorum teſtæ, *Coques des Oeufs*, Eyer-Schaalen. Quamvis teſtæ omnium ovorum viribus ſint eædem, tamen in uſum medicum vocantur potiſſimum gallinaceorum teſtæ, & cum in genere teſtæ ovorum præſcribuntur, hæ intelliguntur. Lotæ & a pellicula interiore mundatæ, in pulverem teruntur. *Cum oculis cancrorum conveniunt, & eadem doſi exhibentur. Teſtæ ovorum, e quibus per incubatum pulli excluſi fuerunt, præſtantiores ad nephritidem & calculum pellendum creduntur; præferendæ etiam ſiccatæ, tritæ, calcinatis.*

Pavonis ſtercus, *Crotte de Paon*, Pfauen-Koth. Sunt excrementa alvina Pavonis utriusque ſexus, avis, ob pulchritudinem notiſſimæ. *Commendatur epilepticis & vertiginoſis. Uſus eſt in pulvere ad drachmam integram, vel in infuſo ad unciam dimidiam; adduntur etiam enematibus pro epilepticis. Sed relegamus pulcherrimæ avis ſtercus, cum tota familia, ad medicinam ſtercorariam.*

Percarum lapides, *Pierres de Perche*, Kaulperſich-Berſing-Steine. Oſſicula, ovalis figuræ, quodammodo in uno latere crenata, lapideæ duritiei, coloris albicantis, in capitibus Percarum, juxta ſpinæ dorſi exortum reperiuntur, bina, quæ ſicut in Carpionibus, Carpionum, ita hæc in Percis, Percarum lapides vocantur. Perca piſcis eſt ſatis cognitus fluviatilis, pinnis dorſalibus ſpinoſus, ichthyophagus. *Lapilli hi cum Carpionum lapidibus conveniunt viribus; magis tamen diuretici creduntur.*

Porcinus lapis, Hiſtricinus Malacenſis, Bezoar porci, Pedra de porco, *Pierre de Malacco, Bezoard de Porcépi des Indes*, Bezoar vom Stachelſchwein. Coagulum eſt bilioſum, rotundum, compactum, utplurimum nudis Myriſticæ vel Juglandis magnitudine, leve, coloris rufi, ſubſtantiæ quodammodo unguinoſæ, ſaporis amareſcentis. Reperitur in veſicula fellea Hyſtricum, terræ Malaicæ, unde *Lapis Melacenſis* vocatur. Plerumque ſphæris vel circulis aureis armatur, adnexa ex eodem metallo catenula, cujus adminiculo commodius tractari queat. Uſus ejus eſt, ut ſuſpendatur per horas aliquot, vel una alteraque vice agitetur in hauſtu aquæ communis, quam, vix grani pondere imminutus, amarore imbuit. *Concretum hoc, ob raritatem & eximias virtutes, valde pretioſum; habetur cordiale & alexipharmacum, tum in ictero, febribus putridis, malignisque, & in quibuscunque viſcerum obſtructionibus medicamentum efficaciſſimum. Sed ſaniores inter recentes medicos pretioſiſſimo huic lapidi anteponunt adhuc bovis vel alias cujuscunque animalis bilem inſpiſſatam.*

Advehitur etiam ejusmodi coagulum bilioſum ex inſula Ceylana, quod a *Kæmpfero*, *Pedra de Porco ſpuria* vocatur; Malacenſi quodammodo ſimile, ſed nigrius, informe & pilis permixtum eſt. Coagulum hoc non in veſicula

ſicula biliari, ſed in ventriculis Hyſtricum invenitur, proditque beſtia crebro ructu ac vomitione latitantem lapidem. *Eædem de illo prædicantur vires, debiliores tamen, licet majori propinetur doſi.*

Reguli uſti, *Roitelets brulées*, **gebrannte Zaun-Könige, Zaunſchlüpfferlein.** Regulus ſeu *Paſſer Troglotydes* in olla combuſtus. *Valdopere ad nephritidem, & calculum pellendum & præſervandum commendatur.*

Rhinocerotis Cornu, *Corne de Rhinoceros*, **Rhinoceros- oder Nashorn-Horn.** Rhinoceros bellua, Elephantis magnitudine, cruribus tamen brevioribus. Cornu foris nigrum, intus album, fiſſile, ulnam circiter longum, firmum, grave & ſolidum, incurvatum, in baſi craſſum, in ſuperiori vero parte acutum, e proboſcide vel naſo hujus animalis exſurgit. *Pro vero habetur unicornu veterum, & ad venena, contagioſos morbos, & epilepticos motus commendatur.*

Sericum crudum toſtum, *Soye brulée*, **gebrannte Seyden-Bälglein.** Folliculi ſericei, ſive textura Bombycum aperiuntur, & ſi forſan Aurelia vel Bombyx mortua in illis latet, ſeparatur, folliculi vero in olla comburuntur. *Uſus eſt rarus; ad Species Temperatas tamen Cordiales requiritur, & antepilepticum habetur. Olim ex his folliculis, Spiritus deſtillari ſolebat, cui virtutes cordiales, alexipharmacas & antepilepticas adſcribebant.*

Serpentum exuviæ, *Depouilles de Serpent*, **Schlangen-Häutlein, Bälge.** Cutis animalis eſt ſponte depoſita, quæ colorem nativum cum figura retinuit. Serpens diſtinguitur a Vipera, quod ſit ovipara, atque ova ſua in fimetum, aliumve locum calidum deponat, ubi calore fota excluduntur. *Exuviæ partum facilitare, ventri vel lumbis alligatæ; hydropicis in forma pulveris conferre, & ad vulnera conglutinanda valere perhibentur.*

Stinci marini, Scinci, Zinci marini, *Scinc marin*, **Meer-Stinz.** Animalcula ſunt quadrupedia, ovipara, Lacertis ſimilia, niſi, quod dorſum habeant latius, magis glabrum, cuti ſquamoſa albicante tecta, cœſia a capite ad caudam decurrente linea. In Nilo fluvio, & Mari rubro degunt; veſcuntur herbis odoriferis, & Polio vel Abſinthio condita adportantur. *Diuretici ſunt Scinci; creduntur etiam aphrodiſiaca & bezoardica virtute pollere. Theriacam, Mithridatium & Diaſatyrium ingrediuntur.*

Struthionis ova, Struthio-Cameli ova, *Oefs d'Autruche*, **Straußen-Eyer.** Struthio avis in Africa haud infrequens, maxima, ob corporis molem, & alarum parvitatem ad volatum inepta, Ova ponit infantis caput magnitudine æquantia, imo ſuperantia, teſta eſt craſſitie calami ſtraminei, foris pallide flaveſcens, intus alba. In Africa, circa promontorium Bonæ Spei copioſe ſunt obvia, indeque adferuntur. *Adſcribitur teſtis horum Ovorum peculiaris vis diuretica & calculum pellendi.*

Talpæ combuſtæ, *Taupes brulêes*, **gebrannte Maulwürfe.** Talpa animal ſubterraneum, notum, quadrupes, pilis molliſſimis, e cinereo nigricantibus, roſtro ſuillo, oculis minimis, cruribus breviſſimis. Capitur, atque

integra in olla comburitur. *Intrinsecus laudatur ad arthritidem vagam; externe opponitur lepris, strumis, ulceribus & fistulis.*

Tauri Priapus, *Priape de Taureau*, Ochsen-Senne, Ochsen-Ruthe. *Cum Priapo cervi convenit; præcipue in diarrhœa & dysenteria laudatur.*

Viperarum spinæ, *Epine des viperes*, Vipern- oder Nattern-Rückgrat. Differt Vipera a cæteris serpentibus non modo, quod segnius serpat, neque in altum exsiliat, sed præcipue, quod illius fœtus in utero materno omnimodam perfectionem consequantur, & vivi prodeant. Mares & fœminæ, cum adultæ sunt, medio sui corporis pollicem crassitie adæquant; in fœminis vero, cum fœtus maturos gerunt, crassior est truncus, longitudinem utplurimum bipedalem attingunt, plus minus; collum in maribus plerumque crassius est, quam in fœminis; cauda in maribus semper longior & crassior continet membra generationi dicata, & longitudinem digitorum quatuor transversorum, in fœminis trium tantummodo habet. Viperæ pellis semper est variegata, fundi tamen color variat, modo enim candicat, modo subrubescit, alias est cineracei coloris, alias flavi, alias ferruginei; fundum hunc distinguunt perpetuo maculæ nigræ; pellem totam obtegunt squamæ, quas cum cute bis in anno exuere solent. Viperæ nunquam terram effodiunt, latebras quæsituræ, sed utplurimum inter lapides & ruinas ædificiorum reperiuntur, sereno tempore Rubos quærunt & densas herbas; morsu tantum sunt venenosæ, venenum in duabus vesiculis, circa dentes posteriores delitescens, ira percitæ, in hostem vibrantes, intus sumtæ totæ medicinales. Non solum in Italia & aliis regionibus calidioribus reperiuntur, sed etiam in Germaniæ quibusdam locis occurrunt; præferuntur vero ex Italia allatæ. *Adscribitur vis alexipharmaca, diuretica & restaurativa. Laudantur ad sanguinem purificandum in lue venerea, lepra, scabie ferina, & ulceribus malignis. In usum veniunt, cute, capite & cauda exutæ, vel recentes in jusculis medicis, vel exsiccatæ & in pulverem tritæ. Dosis a scrupulo dimidio, ad drachmam semis. Theriacam ingrediuntur, & Bezoardicum animale constituunt.*

Umbilici marini, inter Marina occurrunt.

Unicornu marinum, verum Monoceros, *Licorne veritable*, Einhorn. E Cetaceo animali, quod in Mari boreali, circa Grœnlandiæ & Islandiæ littora, degit, & *Narhval* vocatur, depromitur. Alii putant esse dentem, alii, quia non habetur animal unico dente præditum, cornu vocant. Est candidum, teres, striatum & tornatile, aliquot ulnas, plus minus, longum, durum, grave, in basi excavatum, vel secundum longitudinem, ad apicem fere usque, perforatum, odoris & saporis nullius. *Cum aliis dentibus & cornibus convenit. Veteres adscripsere ei virtutem alexipharmacam, & contra omnia venena valentem: potius vero virtus ejus demulcens, antacida, antispasmodica, & diaphoretica reputatur. Dosis a scrupulo uno ad drachmam dimidiam.*

Unicornu fossile, Ebur fossile, *Unicorne mineral*, gegraben Einhorn. Sunt dentes vel cornua, vel alia ossa animalium in lapideam quasi substantiam, longo temporis successu, mutata, vel quasi calcinata. Reperiuntur, quæ sicut ossa calcinata friabilia, & alia, quæ Margæ speciem referunt; alia autem

autem cum ſic dictis philoſophice calcinatis conveniunt, atque artificio parari poſſunt, ſi cornu Cervi vel Eboris fruſtum magnæ quantitati Calcis vivæ immergatur, & Calx, aqua affuſa, extinguatur, ſic brevi tempore calcinabitur, & ſpeciem ſic dicti Unicornu foſſilis exhibebit. Invenitur hoc foſſile in multis Germaniæ locis, etiam in Ducatu Wirtenbergico, prope Cantſtadium maxime. Elephantini dentes, incredibilis magnitudinis, reperti, in Cimeliarchio proſtant Stutgardienſi, quos animalis eſſe proſapiæ, ignis probavit aperte. *Abſorbet, adſtringit, & ſudorem movet.*

Vulpis pulmones, *Poumons des Renards*, getrocknete Fuchs-Lungen. Pulmones recentes vino abluuntur & ſiccantur. *Ad vitia pulmonum commendantur, & pro Loch de vulpis pulmone requiruntur.*

Zibethum, *Civette*, Zibeth. Pinguis & unctuoſa eſt ſubſtantia, a natura ſecreta, & collecta in folliculo glanduloſo, in mare inter penem & teſtes, in fœmina inter vulvam & anum ſito, *Cati Zibethici*, ſive *Hyænæ odoriferæ*, ſeu *Viverræ* Zoologorum. Animal lupum potius æmulatur, quam felem; corpus habet albicans & cinereum, lupi colore, maculis aſperſum nigris, crura & pedes parvos, pedis digitos quatuor & hallucem ſimul, a reliquis digitis parum diſtinctum; ungues ſunt canini, nigri, breves, craſſi & obtuſi, minime adunci. Reperitur in pluribus Indiæ Occidentalis & Orientalis regionibus. Delectari videntur cicurata animalia, dum folliculi auriſcalpio exinaniuntur. Optimum cenſetur, quod ſubpallidum habet colorem, pingue, moderate liquidum, tractu temporis craſſeſcens, papyro impoſitum & affrictum ſolubile, ſine craſſamento, quo ipſo diſtinguitur ab adulterino, odoris fragrantis, ſaporis amaricantis. *Calidum atque anodinum eſt. Uſus ad odoramenta, & in dolore colico umbilico inungitur.*

Regno animali etiam adſcribenda ſunt Seva, Axungiæ & Ceræ. Sunt vero uſitatiora:

Sevum Bovinum, *Suif de Bœuf*, Rinder-Inſchlitt.
Cervinum, *Suif de Cerf*, Hirſchen-Inſchlitt.
Hircinum, *Suif de Bouc*, Bocks-Inſchlitt.

Sevum, Sebum eſt adeps liquatus, & a membranis ſeparatus, conſiſtentia duriuſcula. Diſtinguitur vero adeps a pinguedine, quod adeps ſit craſſior, durior, calore difficilius ſolvatur, & promte coëat, ac præſertim in brutis biſulcis inveniatur, bobus ſcilicet, hircis, cervis, ovibusque. Seva omnia virtute utplurimum conveniunt emolliente & leniente. Uſus plurimus eſt in emplaſtris.

Axungiæ uſitatiores in noſtris Officinis ſunt:

Axungia Anatis, - - *Axonge de Canard*, Enten-Schmalz.
Anguillæ, - - - *d' Anguille*, Ahl- Aal-Schmalz.
Anſeris, - - - *d' Oye*, Ganß-Schmalz.
Ardeæ, - - - *de Heron*, Reiher-Schmalz.

Axungia Aſchii, Aſchiæ, ſ. Thymalli piſcis, *Axonge de Thymallus, de Barbote, d'Ombre,* Aſchen-Schmalz.
Canis, - *Axonge de Chien,* Hunds-Schmalz.
Caponis, - - *de Chapon,* Capaunen-Schmalz.
Caſtorei, - - *de Caſtoreum,* Bibergail-Schmalz.
Caſtoris, - - *de Caſtor,* Biber-Schmalz.
Cati ſilveſtris, - *de Chat ſauvage,* wild Kazen-Schmalz.
Ciconiæ, - - *de Cicogne,* Storchen-Schmalz.
Coturnicis, - *de Caille,* Wachtel-Schmalz.
Cuniculi, - - *de Lapin,* Caninchen-Schmalz.
Equi e collo, ſ. juba, - - *de Col de Cheval,* Kammfett-Pferde-Schmalz.
Gallinæ, - - *de Poule,* Hüner-Schmalz.
Hominis, - - *Humaine,* Menſchen-Schmalz.
Leporis, - - *de Lievre,* Haaſen-Schmalz.
Lucii, piſcis, - *de Brochet,* Hecht-Schmalz.
Lupi, - - - *de Loup,* Wolfs-Schmalz.
Muris Alpini, Montani, - *de Marmotte, de Liron, de Loir,* Murmelthiers-Schmalz.
Porci, - - - *du panne de Porc, Sain doux,* Schweinen-Schmalz.
Serpentum, - *de Couleuvre,* Schlangen-Schmalz.
Taxi, - - - *de Blaireau, ou de Taiſſon,* Dachſen-Schmalz.
Viperarum, - *des Viperes,* Vippern-Schmalz.
Urſi, - - - *d' Ours,* Bären-Schmalz.
Vulpis, - - *de Renard,* Fuchs-Schmalz.

Axungiæ ſunt pinguedines animalium eliquatæ, & a partibus membranaceis cellularum, in quibus reconditæ fuerunt, ſeparatæ; ſuntque partim conſiſtentiæ liquidæ. inſtar olei, partim vero craſſeſcunt; quo liquidiores vero, eo penetrantiores etiam ſunt. *Omnes axungiæ vim habent emolliendi, digerendi, & leniendi; præſertim vero:*

Axungia Anatis,
Anſeris,

Axungia Canis,
Caponis,
Castoris,
Equi,
Gallinæ,
Hominis,
Porci.

Attenuandi & resolvendi vis adscribitur sequentibus:

Axungiæ Ardeæ,
Cati silvestris,
Ciconiæ,
Coturnicis,
Cuniculi,
Leporis,
Lupi,
Muris Alpini,
Serpentum,
Taxi,
Viperarum,
Ursi,
Vulpis,

Vim autem calefaciendi, detergendi & septicam habent:

Axungia Anguillæ,
Aschiæ, sive Thymalli,
Lucii Piscis.

Eligantur seva & pinguedines, & inprimis axungiæ liquatæ recentes, non vetustate & rancore corruptæ, & quæ fœtore nares feriunt; præcipue vero, ubi in linimentis adhibentur, quæ lenire & demulcere debent; rancidæ enim omnes calorem concitant, & affluxum augent. *Axungia Canis* etiam haud raro interne, ad leniendos spasmos, & acrimoniam humorum temperandam sumitur, quo in casu vero ex animali recens mactato, & non per vetustatem rancida esse debet.

Axungia Castorei pretio reliquas axungias multum superat; hinc tanta copia, ut membra ea inungi possint, vix præscribitur, etiamsi antispasmodicum & nervinum sit egregium. *In affectibus vero hystericis, balsamis ad odoratum, & ungentis abdomini illinendis admiscetur.*

Cera alba, *Cire blanche*, weisses Wachs. E flava, frequenti adspersione aquæ, & insolatione paratur.

Cera flava, *Cire jaune*, gelbes Wachs. Est substantia pinguis oleosa, condensata, flavescens, e favis apum, ignis calore liquata & expressa, saporis lenti, oleosi, odoris grati. Per se neque aqua neque Spiritu vini solvitur, sed cum tenuissimo Gummi Arabici pulvere exacte mixta, saponacea fit & aquæ patet.

Propolis, *Propolis*, Stopf-Wachs. Est crassa illa cerosa materia, qua apes favos agglutinant, rimas & latera alveorum obducunt, atque domicilium non solum firmant, sed & externi aëris accessum impediunt.

Cera & Propolis digerunt, maturant, emolliunt & dolores mitigant. Usus plurimus est in emplastris; a nonnullis cum pomo Cydonio tosto, interne sumta, ad dysenteriam commendatur.

APPENDIX.

Caa-apia. Planta est pusilla & depressa. Ex radice enim pennam anserinam crassa, verrucosa, filamentis ad latera & inferius prædita, exterius e griseo flavescente, interius alba, tres vel quatuor pullulant pediculi teretes, quorum quilibet unicum folium sustinet, obrotundum, vel oblongum, tenerrimum, superius splendidum, viride, inferius paulum albicans. Florem producit in proprio petiolo radiatum, floris bellidis æmulum. Radix gustu est acris, & fere ejusdem virtutis, quæ Ipecacuannhæ: mitior tamen agit, & majori dosi, cum vomitus excitare debet, exhibenda. Quandoquidem ejusdem virtutis cum Ipecacuannha celebratur; charactere tamen botanico, longe ab illa, secundum descriptionem, quam Piso dedit, differt. Ipecacuannha enim est planta baccifera, secundum illustrem Linnæum. Hort. Cliffort. & a Rajo Herba Paris Brasiliana polycoccos vocatur. Patriam etiam agnoscit Brasiliam. Indigenæ plantam contundunt integram, & succum expressum hauriunt, nec non vulneribus a colubris vel sagittis venenatis inflictis instillant. Ex quibus virtus hujus radicis alexipharmaca facile cognoscitur.

Cajeput Oleum ex India Orientali advehitur, & pro oleo, ex specie quadam Cardamomi destillato, habetur. *Usus ejus est tam internus, quam externus. Laudatur specifice ad colicam flatulentam, menstrua suppressa & fœtum mortuum pellendum. Ad dentium dolores, sugillationes & suffusiones discutiendas vix simile haberi dicunt remedium. Dosis guttæ tres, quinque vel sex, saccharo albo instillatæ, cum infuso theæ.*

PHARMACOPOEÆ WIRTENBERGICÆ

PARS ALTERA

COMPOSITA ET PRÆPARATA

EORUMQUE

MODUM PRÆPARANDI

EXHIBENS.

* * * * * * *

ACETUM BEZOARDICUM.

REC. Radicum Angelicæ,
Enulæ,
Imperatoriæ,
Hirundinariæ,
Zedoariæ ana drachmas ſex,
Herbarum Scordii,
Rutæ,
Salviæ ana unciam unam,
Baccarum Juniperi unciam ſemis,
Flavedinis Corticum Citri drachmas ſex.

Minutim inciſis affundantur:
Aceti Vini optimi, non deſtillati, libræ tres.

Poſt ſufficientem digeſtionem exprimantur, & filtratum acetum ad uſum reponatur.

In morbis contagioſis, præcipue peſte, tam internus quam externus uſus ad odoratum & collutionem oris commendatur.

Propinatur ab uncia dimidia ad integram.

ACETUM LAVENDULÆ.

REC. Florum Lavendulæ libram dimidiam,
Aceti Vini boni albi libras tres.

Reponantur ad uſum.

Uſus eſt externus. Epithematibus & odoramentis inſervit.

Nota. Durabiliora quidem ſunt aceta compoſita e deſtillato parata, at non efficaciora; imo, tam quoad externum quam internum uſum, longe præferendum eſt acetum ſimplex deſtillato: gratius enim, odoratius & ſecurius eſt.

ACETUM ODORATUM.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Galangæ minoris,
Zedoariæ ana unciam ſemis,
Herbarum Roriſmarini,
Salviæ,
Florum Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Roſarum rubrarum ana drachmas tres,
Ligni Rhodii,
Cinnamomi,
Caryophyllorum aromaticorum,
Corticum Citri recentium, ana drachmas duas,
Aceti Vini albi libras duas.

Inciſis & contuſis ſuperfundatur acetum, & poſt digeſtionem per triduum, ad uſum reponatur.

Uſus eſt externus, pro odoramentis & epithematibus ad pulſus. Reficit, atque ſpirituoſis longe præferendum eſt.

ACETUM PAPAVERIS ERRATICI, ROSARUM, RUTÆ, SAMBUCI, TUNICÆ,

Eodem modo, quo Acetum Lavendulæ, parantur.

Vires habent vegetabilium, quibus imprægnantur, & præcipue ad uſum externum commendantur.

ACETUM SATURNINUM, SIVE LYTHARGYRII.

REC. Lithargyrii triti libram unam,
Aceti Vini deſtillati libras quatuor.

Coquantur lento igne in vaſe figulino prope vitreato, ſpatula lignea perpetuo

petuo agitata, donec acetum probe ſaturatum ſit, quod per chartam filtratum, ſervetur.

Ad inflammationes, ulcera maligna exſiccanda, & affluxum prohibendum, applicari ſolet.

ACETUM SCILLITICUM.

REC. Scillæ præparatæ & exſiccatæ uncias octo.

Aceti Vini albi acerrimi libras octo.

Scillæ radices minutim inciſæ macerentur in aceto per plures dies, acetum per pannum colatum ad uſus reponatur.

Adhibetur in pectoris infarctu viſcido expediendo, tuſſi difficili, aſthmate humido: Gravitatem auditus, a pituita ortam, gargarizatione emendat.

Doſis drachma una ad unciam dimidiam.

ACETUM VINI DESTILLATUM.

REC. Aceti Vini fortis, quantum libet.

Deſtilletur e cucurbita magna vitrea lento igne; prodit primo phlegma, quod ſequitur, acetum eſt. Continuetur deſtillatio, usque dum a duodecim vel quindecim libris, vix libra una & dimidia reſtet, alioquin, ſi ad ſiccitatem acetum abſtraheretur, empyrevma contraheret.

Utimur hoc aceto deſtillato potiſſimum ad ſolutiones coralliorum, oculorum cancrorum, ſaccharum Saturni conficienda, & arcanum tartari parandum.

Ad internum uſum acetum ſimplex merito præfertur.

ÆS VIRIDE CRYSTALLISATUM, SIVE ÆRIS FLORES.

REC. Æruginis, ſive viridis æris, in pulverem triti, libram unam,

Aceti Vini deſtillati libras ſex.

Immittantur cucurbitæ vitreæ, macerentur in loco calido, acetum tinctum per inclinationem vaſis effundatur, novumque affundatur. Hoc fiat aliquoties, & tandem in vaſe cupreo æs viride, addita ſufficienti aceti quantitate, coquatur, ut ſolvatur. Tincturas omnes, per filtrum trajectas, leni calore evaporari permitte ad cuticulam, & ad cryſtalliſandum in locum frigidum repone. Cryſtallos inter chartam leniſſimo calore exſiccatos ſerva.

Rarus in Medicina uſus, niſi ad unguenta mundificantia & Spiritum Veneris deſtillandum. A pictoribus & mechanicis frequentius expetuntur.

ÆS USTUM.

Æris laminæ ſtratificantur Sale culinari, atque in crucibulo probe lutato cæmentantur per duodecim horas, vel usque dum friabiles exiſtant, quæ in pulverem tritæ ad uſum reponuntur.

Uſus eſt externus, in exſiccandis præſertim ulceribus.

ÆTHIOPS ANTIMONIALIS.

REC. Antimonii crudi puriſſimi optime triti uncias duas,

Mercurii vivi e Cinnabari reſuſcitati unciam unam.

Terantur multum & diu, in mortario vitreo, usque dum omnes globuli mercuriales evaneſcant, quod longa & patienti tritura perficitur. Serventur in vitro, vel pyxide lignea.

Vires ſunt eædem, ac ſequentis Æthiopis mineralis.

Doſis a ſcrupulo dimidio, ad drachmam ſemis.

ÆTHIOPS MINERALIS.

REC. Mercurii vivi e Cinnabari reſuſcitati uncias tres,

Florum ſulphuris uncias duas.

Miſceantur & terantur in mortario vitreo vel marmoreo diu & diligenter, donec Mercurius plane diſpareat, & cum floribus Sulphuris in pulverem nigrum redactus ſit.

Eximiæ huic pulveri ſulphurato mercuriali adſcribuntur vires, in tumoribus glandularum colli, exulcerationibus antiquis, fiſtuloſis, ſcabie ſicca, febre quartana, & ubi vermium

ſuſpicio eſt. Sunt vero etiam, qui omnem, præter anthelminticam, ei denegant virtutem.

Datur infanti tenero ad grana tria vel quinque, adultiori ad ſcrupulum dimidium, homini adulto ad drachmam dimidiam, & per complures dies, absque metu ſalivationis, uſus ejus continuari poteſt.

AGARICUS TROCHISCATUS.

Agaricus albiſſimus radula comminuitur, atque per cribrum transmittitur, poſtea in mortario lapideo, piſtillo ligneo, cum vino, in quo zingiber infuſum fuit, & exigua portione tragacantæ, in maſſam cogitur, quæ maſſa in trochiſcos majores formatur, qui, ut eo magis albeſcant, hieme ſunt parandi, & in frigore exſiccandi.

Per trochiſcationem, quam vocant, correctior habetur, atque in vinis medicatis infuſus, pectoris vitiis, humores craſſos & viſcidos educendo, mederi creditur.

ALCIS CORNU PHILOSOPHICE PRÆPARATUM.

Cornu Alcis, in fruſta diſſectum, in magna copia aquæ fontanæ coquitur, ut molleſcat, & medulloſa exteriorque corticoſa pars cultro auferri queat. Cornu exſiccatum in pulverem tenerrimum teritur & aſſervatur.

Præ aliis oſſibus calcinatis parum prærogativæ habet. Præſtat cornu alcis in ſcobem redactum, & in ſubtiliſſimum pulverem tritum, adhibere: additur pulveribus antepilepticis & antiſpasmodicis.

Doſis a ſcrupulo uno ad duos.

ALOE DEPURATA, SIVE LOTA.

REC. Aloës Succotrinæ libram unam, ſolvatur in
Aquæ fontanæ calidæ libris quinque,
Succi Citri depurati libra una.

Solutio reponatur in vaſe vitreo per unum aut alterum diem, ut reſinoſa ſubſtantia cum fæcibus ſubſideat, quo facto clarum a ſpiſſo ſeparetur per decantationem & colationem, lentoque igne ad extracti conſiſtentiam evaporetur.

Longe ſecurius, promtius, & minori quantitate ſumpta, alvum laxat, quam ſola Aloë Succotrina. Per hanc depurationem ſeparatur illa reſinoſa ſubſtantia, hæmorrhoidalium motuum ſæpius cauſa, qui frequentiorem aloëticorum uſum ſequuntur. Tale Aloës extractum baſis eſt Pilularum Celeberrimi Stahlii, & pro baſi Pilularum laxantium adhiberi poteſt.

Grana octo, quin tria, ſufficiunt pro alvo ſtimulanda; pro laxanda verum dari poſſunt grana quindecim.

ALOE INSUCCATA.

REC. Aloës Succotrinæ pulveriſatæ libram unam,
ſolvatur ſuccis ſequentibus, ſcilicet:
Succi Roſarum libris duabus,
Violarum,
Borraginis,
Bugloſſæ ana unciis quindecim.

Solutio, per pannum calide transcolata, evaporetur ad extracti conſiſtentiam.

Aloës inſuccatæ præparatio nititur priſca illa perſuaſione, aloëm hepar lædere: quare factum eſt, ut ſucci herbarum, quas cor & hepar juvare putabant, additi fuerint; quibus etiam particulæ reſinoſæ magis disjunguntur, ut facilius per inteſtina transeant, nec illis adhæreſcentes tormina & hæmorrhoides excitent.

Doſis eſt eadem, quæ præcedentis.

ALOE ROSATA ET VIOLATA.

Fiunt, ſi loco ſuccorum modo dictorum tantundem Succi vel infuſionis ſaturatæ Roſarum vel Violarum adhibeatur.

Doſis & Virtus eſt eadem cum præcedenti.

ALUMEN SACCHARINUM.

REC. Aluminis crudi vulgaris uncias ſex,
Ceruſſæ Venetæ albæ drachmas ſex,
Vitrioli albi drachmas tres,
Sacchari albi Canarienſis unciam unam ſemis.

Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus, qui albumine ovorum & aceti deſtillati æquali portione, in mellis liquidi conſiſtentiam, diluatur, probeque agitatus, formis chartaceis, parvis, conicis infundatur & ſiccetur.

Uſus præcipuus eſt in Collyriis & Cosmeticis; detergit & carnem luxuriantem aufert.

ALUMEN USTUM.

REC. Aluminis vulgaris albi quantum volueris, coquatur & calcinetur in olla fictili, nova, donec totum Alumen, ſpiritibus expulſis, leve, poroſum, & quaſi ſpumoſum evaſerit.

Ad dentifricia & carnem luxuriantem abſumendam, adhiberi ſolet.

ANTIHECTICUM POTERII, S. DIAPHORETICUM JOVIALE.

REC. Reguli Antimonii ſimplicis uncias ſex,
Jovis, ſive Stanni Anglici uncias duas.

Fundantur in crucibulo, fuſa effundantur, terantur in pollinem, & cum Nitri puri, probe ſiccati, triplo, vel unciis viginti quatuor mixta, in crucibulo detonentur. Refrigeſcant, maſſa alba cœruleſcens iterum teratur, & ſufficienti copia aquæ fontanæ calidæ edulcoretur, tandem aqua copioſa diluatur, ut ponderoſior pars fundum petat, levior autem cum aqua, per inclinationem vaſis, ab illa ſeparari queat. Pulvis ſubtilior ita paratus eluatur, leni calore ſiccetur, & uſui ſervetur.

Vires hujus pulveris adſtringentes ſunt. Ad ſanguinis & ſeminis fluxus cohibendos inſervire, & hecticorum etiam colliquativos ſudores minuere credebatur. At Stahlius calcem hanc Antimonii cum calce ſtanni omni abſorbente deteriorem & periculoſiorem exiſtimat.

Datur a ſcrupulo ſemis ad drachmam dimidiam.

ANTIMONII BUTYRUM ET CINNABARIS.

REC. Mercurii ſublimati corroſivi duodecim,
Antimonii crudi quinque partes.

Trita in mortario vitreo optime miſceantur, & per aliquot dies relinquantur; humida inde fit miſcela, quæ immittatur retortæ, cui præponitur excipulum, & ſublimatio ex arenæ balneo inſtituitur; moderato calore aſcendit ſubſtantia ſpiſſa, quæ, ſi difficilius ex roſtro profluit, prunis candentibus admotis liquanda eſt. Hæc *Butyri Antimonii* nomine venit; quo obtento & liquefacto, ad ſummum urgendus eſt ignis, ut aſcendat *Cinnabaris Antimonii.* Refrigeratis omnibus, Cinnabaris ſublimata, rejecto ſulphure, quod ſuperiori ejus parti adhæret, conteratur ſubtiliter, abluatur aqua fontana, & denuo e cucurbita ſublimetur. Semper magis nigricans præ nativa ac factitia apparet. Ejus quantitas ad quantitatem Antimonii ad laborem adhibiti proxime ſolet accedere. Butyrum ſeorſim ſervetur, quod una tertia parte cedit quantitati Mercurii ſublimati, quæ recepta fuit.

Butyrum Antimonii a chirurgis, loco cauterii, adhibetur; eſt enim concentratiſſimus Salis ſpiritus, Regulo Antimonii corroſo unitus, & ad varios chymicos & pharmacevticos labores eſt utilis.

Cinnabari huic ſpecifica quædam virtus antepileptica & antiſpasmodica adſcribitur; verum, an multum a vulgari factitia, rite elaborata, differat? merito dubitatur.

Dari

Dari poteſt a granis quinque ad ſcrupulum unum.

ANTIMONII CLYSSUS, ſive MINERALIS.

REC. Antimonii crudi,
Nitri,
Sulphuris, ana libram ſemis.

Pulveriſata miſce, & in retortam tubulatam candentem, recipiente magno, cui aquæ ſimplicis libra una infuſa, adaptato, nec exacte nimis lutato, ſucceſſive ad drachmas duas una ingere, ac mox fruſtulo luti madidi, linteolo involuto, tubulum bene claude; ubi nebulæ in recipiente ceſſaverint, perge ingerendo, donec omnis materia ingeſta detonuerit; tum liquorem omnem, in recipiente collectum, recipientem hinc inde agitando, effunde, filtra, atque aquam ad dimidias abſtrahe, & clyſſum ſive liquorem acidum reſiduum in vaſe clauſo ſerva.

Sitim & calorem nimium extinguit, & in febribus etiam malignis, loco ſpiritus vitrioli, potui ordinario & julapiis addi, & ad tincturas florum roſarum & aliorum exaltandas adhiberi ſolet.

Doſis ægre determinari poteſt, ſufficiunt plerumque guttæ quindecim.

Vix amplius in uſu eſt.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM MARTIALE.

REC. Limaturæ Martis,
Antimonii crudi, bene triti, ana uncias octo.

Miſceantur & immittantur crucibulo candenti, agitentur baculo ferreo, usque dum in ſcorias mixtura abiiſſe videatur, quæ accurate contrita, & cum triplo nitri crudi puriſſimi & ſicciſſimi mixta, in crucibulo candenti detonetur, atque, poſt lenem calcinationem, in aquæ tepidæ ſufficienti copia ſolvatur: ſic ſubſidebit pulvis e luteo fuſcus, qui, addita copioſa aqua, diluatur, ut levior ac ſubtilior a graviori ſeparetur, quem edulcoratum atque leni calore ſiccatum ſerva.

Propter Martis particulas leniter adſtringit, tonum ventriculi & inteſtinorum roborat, cachecticis & ictericis prodeſt.

Doſis grana quindecim ad ſcrupulum.

ANTIMONIUM DIAPHORETICUM SIMPLEX.

REC. Mineræ Antimonii puriſſimæ libram unam,
Nitri crudi cryſtallini ſicciſſimi libras tres.

Exacte miſceantur, atque in crucibulo magno, per vices ingeſta, detonentur. Agitentur ſpatula ferrea inter detonationem, ut materia æqualiter deflagret & calcinetur. His peractis, maſſa albicans ſufficiente quantitate aquæ diſſolvatur, pulvis albus fundum petens, copioſa affuſa aqua diluatur, ut commovendo ſubtilior pars cum ea decantari poſſit, quæ edulcorata atque ſiccata uſui ſervetur. Eſt vera Reguli Antimonii calx, nitro cicurata. Tres quartas partes ponderis antimonii, quod receptum fuit, æquat. Si aqua ſalſa, nitrum antimoniatum continens, non decantatur, ſed una cum calce evaporando exſiccatur, Antimonium diaphoreticum *non ablutum* dicitur, quod poſt Bœrhavium à multis ceu medicamentum efficacius expetitur.

Adſcribuntur vires abſorbentes, alexipharmacæ, diapnoicæ, ſanguinem purificantes. Datur in febribus cujuscunque generis. Purgantibus admixtum eorum vires acuit. Non ablutum *incidens, expectorans, in glutine pulmonum & in morbis cutaneis utile habetur.*

Doſis a granis quindecim ad drachmam dimidiam.

AQUÆ DESTILLATÆ SIMPLICES.

Plantæ, ex quibus aquæ deftillantur, funt vel

Succofæ, fucco abundanti præditæ, vel

Vifcofæ & minus fucculentæ, vel

Succo acri turgentes, vel

Odoriferæ, oleum aromaticum æthereum reddentes.

Plantæ fucco abundantes ufitatiores, e quibus aquæ deftillari folent, funt:

ACETOSA,
ACETOSELLA,
ANAGALLIS,
BELLIS MINOR,
BORRAGO,
BUGLOSSA,
LACTUCA,
PORTULACA,
SEDUM,
URTICA,

His & fimilibus recentibus, parum concifis, ad fingulam libram duplum ponderis, i. e. libræ duæ aquæ fontanæ adduntur, & ex qualibet libra herbæ, libra una & dimidia aquæ, deftillatione ex vefica cuprea, per alembicum, ftanno probe obductum, elicitur.

Plantæ ufitatiores vifcofæ & minus fucculentæ funt:

ARGENTINA, five ANSERINA,
BETONICA,
BURSA PASTORIS,
CALENDULA,
CARDUUS BENEDICTUS,
CARDUUS MARIÆ,
CENTAURIUM MINUS,
CHELIDONIUM MAJUS,
CICHORIUM,
EUPHRASIA,
FRAGARIA,
FUMARIA,
GALEGA,
HEPATICA NOBILIS,
PLANTAGO,
PRUNELLA,
QUERCUS FOLIA,
SAXIFRAGIA,
SCABIOSA,
SCORDIUM,
SCORZONERA,
SIGILLUM SALOMONIS,
SOLANUM,
TARAXACUM,
TILIÆ FLORES,
TUSSILLAGO,
VALERIANA,
VERBENA,
VERONICA,

Hæ triplum aquæ expofcunt, & dimidiam partem reddunt.

Plantæ fucco acri turgentes ufitatæ funt:

BECCABUNGA,
COCHLEARIA,
NASTURTIUM AQUATICUM,
RAPHANUS HORTENSIS & RUSTICANUS,
TRIFOLIUM FIBRINUM.

Hæ in duplo aquæ macerari, & poftea deftillari debent, atque ex qualibet libra herbæ, libra una & dimidia aquæ prolici.

Plantæ odoriferæ, oleo æthereo dotatæ, funt:

ABSINTHIUM,
ANGELICA,
ARTEMISIA,
CHAMÆMELUM, five CHAMOMILLA,
CHÆREFOLIUM,
FOENICULUM,
HEDERA TERRESTRIS,
HYSSOPUS,
LAVENDULA,
LEVISTICUM,
MAJORANA,

MATRI-

MATRICARIA,
MELISSA,
MENTHA,
MILLEFOLIUM,
PETROSELINUM,
PULEGIUM,
ROSMARINUS,
RUTA HORTENSIS,
SABINA,
SALVIA,
SERPILLUM,
TANACETUM,

His omnibus quadruplum aquæ affundi, & duæ libræ aquæ destillatione elici possunt.

Cum floribus sequentibus integris atque recentibus:

ACACIÆ,
AURANTIORUM,
CYANI,
FABARUM,
KEIRI,
LILIORUM ALBORUM,
CONVALLIUM,
NYMPHÆÆ,
POEONIAE,
PRIMULÆ VERIS,
ROSARUM,
SAMBUCI,

Affuso triplo aquæ, statim destillatio instituenda, & ex qualibet libra florum, libra una cum dimidia aquæ elicienda.

SEMINA ANISI,
CARVI,
CORIANDRI,
FOENICULI.
BACCÆ JUNIPERI,
LAURI.
RADICES ANGELICÆ,
CALAMI AROMATICI.
LIGNA SASSAFRAS,
RHODIUM.
CORTICES CHACARILLÆ,
WINTERANI.

Omnia sextuplum aquæ, & macerationem per aliquot dies, ante destillationem, exposcunt. Ex quavis libra, aquæ lacteæ, oleosæ, libræ tres elici possunt.

CORTICES FRUCTUUM AURANTIORUM & CITRI.

Absque prævia maceratione, statim destillantur, atque ad libram corticum aquæ libræ quatuor affundi, & libræ duæ destillatione abstrahi debent.

FRUCTUS HALICACABI, sive ALKEKENGI, minus succulenti

quatuor partes aquæ exposcunt, atque unam semis reddunt.

CERASORUM,
FRAGORUM,
RUBI IDÆI

duplum aquæ poscunt, & e qualibet libra, libram unam aquæ destillatæ fragrantis exhibent.

Pro vehiculo aliorum medicamentorum ut plurimum inserviunt. Ex herbis, floribus & fructibus frigidis paratæ vix annum durant; oleosorum & odoratorum simplicium aquæ durabiliores sunt.

AQUA ACUSTICA.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ,
Levistici,
Valerianæ ana unciam semis,
Herbarum recentium Majoranæ,
Origani,
Rorismarini,
Rutæ hortensis,
Salviæ hortensis,
Serpilli,
Florum Lavendulæ,
Sambuci ana drachmas tres,
Seminum Coriandri,
Fœniculi,
Rutæ,

 Bacca-

Baccarum Juniperi,
Lauri ana unciam semis,
Ceparum incisarum uncias duas semis,
Castorei drachmas duas.

Incisa & contusa immittantur cucurbitæ vitreæ, & superaffundantur
Aquæ epilepticæ Langii,
Spiritus Baccarum Juniperi ana unciæ quindecim,
Succi Raphanorum libra una semis.

Digerantur per biduum, postea, additis
Cinerum clavellatorum drachmis quatuor,
Salis ammoniaci drachmis duabus,
Camphoræ drachma una.
Aquæ fontanæ quantum sufficit, ad præcavendum empyrevma.

Destillentur ex cucurbita vitrea, & liquoris spirituosi volatilis unciæ sedecim proliciantur, qui in vase probe clauso servandus.

Applicatur vel in frusto panis calidi, e clibano modo extracti, auribus, vel gossypio aliquot guttæ exceptæ immittuntur auri. Crassos humores, nervos & auditorios meatus obstruentes, attenuat, atque tympani atoniæ roborando, medetur.

AQUA ANHALTINA.

REC. Radicum Galangæ minoris,
Florum Anthos ana drachmas sex,
Seminis Fœniculi,
Baccarum Lauri ana unciam dimidiam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cubebarum,
Nucum Moschatarum.
Cinnamomi acuti,
Masticheś ana drachmas sex,
Thuris unciam unam,
Terebinthinæ Venetæ libram dimidiam.

In pulverem contrita infundantur in spiritus vini rectificati libris sex, & digesta per dies sex, addita aquæ fontanæ libra una, destillentur, lenissimo balnei calore, libræ quinque.

Vires hujus aquæ spirituosæ sunt insignes in ventriculo roborando, colica flatulenta, urina pellenda; verum adhibenda prudenter, ne sanguis nimium commoveatur. Externus usus est frequentior, ventriculo applicata, vomitum & diarrhœas sistit, & in roborandis membris, debilitatis a paralysi, valet.

AQUA ANTISCORBUTICA TEMPERATA.

REC. Herbarum, omnium recentium,
Acetosæ,
Nummulariæ,
Beccabungæ,
Bellidis minoris,
Chærefolii,
Fumariæ,
Trifolii fibrini,
Veronicæ ana uncias octo,
Fructuum Rubi idæi libram unam.

Incisa misceantur, superfusis aquæ fontanæ libris quindecim, destillentur, atque libræ sex eliciantur.

Parata est ex herbis antiscorbuticis temperatis, & æque omnibus convenit, ubi affectus æstuosi, febriles, cum diathesi scorbutica, complicantur.

Dari potest ad uncias duas tresve.

AQUA APOPLECTICA SPIRITUOSA.

REC. Florum Liliorum convallium recentium,
Lavendulæ recentium,
Primulæ veris,
Tiliæ,
Betonicæ,

Florum

Florum Tunicæ, ana unciam unam,
Herbæ Rorismarini,
Majoranæ,
Basilici,
Salviæ,
Serpilli,
Mari veri ana unciam unam semis,
Cinnamomi acuti uncias duas,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas sex,
Nucum moschatarum, unciam unam,
Cardamomi minoris,
Cubebarum,
Zedoariæ,
Galangæ,
Sandali citrini ana unciam semis.

Flores & herbæ recentes colligantur successive per æstatem, & in spiritus vini rectificati libris quinque macerentur. Postea aromata, minutim incisa & contusa, vini generosi libris quinque infundantur, & post digestionem per biduum, cum priori infuso commixta, addita prius, ad præcavendum empyrevma, sufficiente aquæ fontanæ quantitate, e vesica, lento igne, destillentur. Clarum & magis spirituosum seorsim, pro usu externo, servandum; quod sequitur oleosum albicans, pro usu interno.

AQUA APOPLECTICA MINUS SPIRITUOSA.

REC. Herbæ, cum floribus, Salviæ uncias octo,
Majoranæ,
Serpilli ana unciam unam,
Florum Liliorum convallium uncias tres,
Lavendulæ,
Anthos una uncias duas,
Cinnamomi electi unciam unam semis,
Cubebarum unciam semis,
Caryophyllorum drachmas tres,
Macis drachmas duas,
Vini albi generosi libras duodecim.

Macerata per triduum destillentur ad dimidiæ partis remanentiam.

Aquæ hujusmodi spirituosæ in Apoplexia, quam sanguineam vocant, internæ sumtæ non conveniunt; externe autem ad partes debilitatas roborandas, & ad odorandum, præcipue adhibentur. In morbis vero a causa frigida ortis, colica flatulenta, & ventriculi debilitate, bono cum effectu, a drachmis duabus ad sex, vel integram unciam, propinari possunt.

AQUA ASTHMATICA.

REC. Radicum Enulæ,
Liquiritiæ,
Iridis Florentinæ ana uncias duas,
Herbarum Hederæ terrestris,
Tussilaginis,
Botryos ana libram semis,
Hyssopi,
Marrubii albi,
Pulegii,
Salviæ ana uncias tres,
Seminum Anisi,
Fœniculi ana unciam unam.

Incisa infundantur spiritus vini rectificati libra una, aquæ fontanæ libris duodecim, & præmissa digestione per triduum, libræ sex vel septem e vesica destillentur.

Senes tussi humida vexatos, mane ad unciam unam vel duas sumta, juvasse visa est.

AQUA BALSAMICA AD GONORRHÆAM RIVERII.

REC. Radicis Iridis Florentinæ uncias tres,

Foliorum Dictamni Cretici,
Menthæ ficcæ ana unciam unam femis,
Seminis Fœniculi uncias duas,
Rutæ unciam unam,
Terebinthinæ claræ Venetæ libram femis,
Vini albi libras decem.

Poft infufionem per triduum deftillentur ad dimidium ex vefica.

Ad gonorrhœam virulentam, tam inveteratam, quam recentem, laudatur. partes enim exulceratas detergit, & materiam corrofivam educit.

Dofis a drachmis quatuor ad unciam unam.

AQUA BENEDICTA SERPILLI.

REC. Herbæ Serpilli in umbra ficcatæ libras duas,
Saturejæ florefcentis,
Thymi florefcentis,
Florum Chamomillæ Romanæ ana uncias duas,
Cinnamomi uncias tres,
Macis unciam femis.

Incifa & contufa mifce, atque, per biduum vini albi generofi libris octodecim infufa, lento igne libræ octo eliciantur.

Prodeft illis, qui catarrhis & defluxionibus vexati funt, nervos & ventriculum, cum reliquis vifceribus, corroborat, afthmaticis fubvenit, urinam, calculum & menfes movet, omnibusque aquis, quas vocant apoplecticas, fortaffe præferenda eft.

Dofis ab uncia femis ad integram.

AQUA CALCIS VIVÆ.

REC. Calcis vivæ libram dimidiam.

Superfundantur aquæ fontanæ libræ quinque; poft ebullitionem decantetur aqua fupernatans, atque fervetur.

Notatu dignum eft, aquam Calcis vivæ etiam decimæ, vigefimæ &c. infufionis ejusdem effe virtutis ac primæ; cum demonftratum fit, quod Calcis in aqua folubilis pars una vel 1500. partes aquæ impraegnare valeat.

Ufus plerumque externus eft ad inflammationes, ambufta (vel fimpliciter adhibita, vel cum oleo, in linimenti formam fubacta) ulcera, & id genus affectiones. Interne in frigidis morbis, chronicis inprimis, fluore albo, diarrhæis chronicis, calculo, ad uncias duas plures, bis de die, imo ad libram unam, quibusdam cum æquali, vel majori portione lactis mixta propinatur, fcopo ficcandi & detergendi.

AQUA CAPONIS.

REC. Caponem evifceratum atque in frufta incifum, depofita pinguedine, decoque, vafe claufo, in fufficiente quantitate aquæ, donec carnes ab offibus feparentur: quibus ad pultis formam contufis, Brodii five decocti Caponis per pannum transpreffi libris duabus femis adde
Aquæ Borraginis,
Bugloffi ana libram unam femis,
Florum quatuor cordialium ana drachmas duas,
Cinnamomi electi unciam.

Deftillentur ex M. B.

Vires habentur analepticæ atque tabidis & a morbo longo extenuatis commendatur.

Dofis uncia una ad duas usque.

Quanquam eandem cum Zwölffero fententiam tenemus, aquis ex animalium partibus deftillatis, jufcula vel decocta eorum longe præferenda: tamen ut muliercuIis, aquam hanc fummopere laudantibus & nonnunquam expetentibus, fatisfaciamus, defcriptionem dare voluimus.

AQUA CARBUNCULI.

REC. Herbæ Majoranæ,
Salviæ ana unciam unam ſemis,
Florum Lavendulæ uncias quatuor,
Liliorum convallium,
Rorismarini,
Roſarum,
Cinnamomi,
Cardamomi minoris ana unciam unam,
Nucis moſchatæ,
Macis,
Caryophyllorum ana unciam ſemis,
Zinziberis,
Galangæ,
Baccarum Juniperi ana drachmas tres.
Spiritus vini rectificati libram unam,
Aquæ rubi idæi,
lavendulæ ana libras tres.

Fiat infuſio per octiduum, in loco tepido, poſtea deſtillatio ad dimidias. Liquori deſtillato, ſplendoris vulgo expetiti cauſa, folia auri immergi ſolent.

Uſus frequens eſt externus ad epithemata cordis & pulſuum; ad fœtum roborandum gravidarum abdomini, cum aqua embryonum imponitur. Internus uſus varior eſt. Nomen inde habere ajunt, quod carbunculos & bubones peſtilentiales expellat, & retroceſſionem eorum prohibeat.

AQUA CARMINATIVA.

REC. Herbæ Abſinthii pontici unciam ſemis,
Centaurii minoris,
Pulegii,
Origani ana drachmas duas,
Florum Chamomillæ Romanæ,
Chamomillæ vulgaris, ana libram unam ſemis,
Seminis Anethi uncias duas,
Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam,
Carvi unciam ſemis,
Corticum aurantiorum exteriorum uncias duas.

Inciſa & contuſa infundantur per quatriduum in aquæ fontanæ libris duodecim, poſtea ad reſiduum unius tertiæ deſtillentur.

Experti uſus eſt in affectibus colicis, hyſtericis, doloribus poſt partum, & in menſibus dolorificis; cum non adeo calida ſit, ubique tutius adhibetur.

Doſis ab uncia dimidia ad integram & ultra.

AQUA CARMINATIVA SPIRITUOSA.

REC. Calami aromatici,
Herbæ Menthæ criſpæ,
Serpilli floreſcentis ana uncias duas,
Florum Chamomillæ Romanæ libram ſemis,
Seminis Aniſi,
Fœniculi ana uncias duas ſemis,
Cinnamomi acuti uncias tres,
Nucum moſchatarum,
Baccarum Lauri,
Juniperi ana unciam ſemis,
Corticum Aurantiorum recentium uncias duas.

Inciſa infundantur ſpiritus vini rectificati libris novem, aquæ fontanæ libris quinque, digerantur per triduum, poſtea deſtillentur ex veſica libræ decem.

Prodeſt contra flatus, & loco alterius ſpiritus, poſt paſtum, ad unciam unam dari poteſt.

AQUA CARMINATIVA PER INFUSIONEM.

REC. Seminum Coriandri,

Seminum Fœniculi,
Dauci,
Anisi,
Carvi,
Anethi, ana unciam semis,
Parum contusis affunde
Spiritus vini optimi, libras quatuor.
Stent per aliquot dies in digestione, postea addantur
Sacchari clarificati unciæ duodecim,
& liquor per chartam emporeticam filtratus usui servetur.

Flatus discutit & pellit; dosis uncia dimidia ad unam usque. In Codice medicamentario Parisiensi sub nomine: Claretum e sex seminibus *venit; aliis ob eximias virtutes*, Aqua immortalis & Rossolis des six graines *vocatur*

AQUA CARYOPHYLLORUM AROMATICORUM.

REC. Caryophyllorum aromaticorum uncias tres, in pulverem tritis adde
Aquæ fontanæ libras quatuor.
Macerentur per triduum, postea destillentur leni igne, & aquæ oleosæ lacteæ libræ tres eliciantur.

Inter aquas cordiales & stomachicas referri meretur, & ob gratum saporem mixturis cordialibus addi potest.

AQUA CEPHALICA CAROLI QUINTI.

REC. Summitatum Majoranæ,
Melissæ,
Origani,
Florum Anthos,
Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Rosarum rubrarum,
Salviæ ana uncias duas,
Caryophyllorum,
Nucum moschatarum ana uncias duas,
Cardamomi minoris,
Cinnamomi,
Cubebarum,
Granorum Paradisi,
Macis ana unciam semis.
Incisa & contusa grosso modo infunde in spiritus vini optimi libris octo, stent per dies sex in loco calido, & postea, addita aquæ fontanæ libra una semis, destillentur.
Si libuerit,
Ambræ griseæ &
Moschi grana aliquot
aliquotæ illius destillatæ parti, aut rostro etiam alembici imponi poterunt, pro iis, qui odorem ferre possunt, & tunc completa vocari.

Quæ de Aqua apoplectica diximus, etiam hic repetenda esse censemus: hanc nempe pariter in affectibus, a causa frigida ortis, feliciter adhiberi; si vero in morbis sanguineis in usum vocetur, majus damnum ab usu interno expectandum esse.

AQUA CHAMOMILLÆ ANISATA.

REC. Florum Chamomillæ recentium libras quatuor,
Seminis Anisi libras duas,
Vini albi generosi libras quadraginta quatuor, vel mensuras tres cum dimidia.
Post digestionem aliquot dierum destillentur ad dimidias.

Usu frequenti tanquam carminativum se commendat.
Dosis uncia dimidia ad unam usque.

AQUA CINNAMOMI BUGLOSSATA.

REC. Cinnamomi acuti contusi uncias sex,
Aquæ Buglossi libras novem.
Macerentur per biduum, postea destillentur lento igne, & aquæ libræ sex eliciantur.

AQUA

AQUA CINNAMOMI CORDIALIS.

REC. Aquæ Borraginis,
Buglossæ,
Rosarum,
Violarum ana libram unam & semis,
Cinnamomi electi uncias quatuor.

Post triduanam infusionem fiat destillatio, ita, ut tertia pars sit residua.

AQUA CINNAMOMI CYDONIATA.

REC. Succi Cydoniorum expressi, & vinosam indolem, mora temporis, nacti libras sex,
Cinnamomi electi uncias quatuor.

Fiat infusio per triduum, postea destillentur, ut residuum tertiam partem æquet.

AQUA CINNAMOMI SINE VINO.

REC. Cinnamomi acuti uncias octo,
Aquæ cerasorum nigrorum libras duodecim.

Misceantur, digerantur per triduum, destillentur ex vesica, donec tertia pars solum restet.

AQUA CINNAMOMI SPIRITUOSA.

REC. Cinnamomi acuti uncias sedecim,
Vini albi spirituosi libras duodecim,
Spiritus vini rectificati libras duas & semis.

Infusa per biduum destillentur per vesicam, lentissimo igne, & liquoris spirituosi lactescentis libræ octo proliciantur.

AQUA CINNAMOMI VINOSA.

REC. Cinnamomi electi uncias novem.

Minutim concisis superfundantur
Vini albi generosi libræ duodecim, macerentur in vase clauso, postea destillentur ad dimidias.

Cum Cinnamomi virtus analeptica sit & nervina, sapor vero & odor omnibus gratus esse soleat, cunctis aquis cordialibus, analepticis & apoplecticis hæ admiscentur, & certe vix ullum est, in totius materiæ medicæ farragine, suavius ac efficacius aroma. Hinc in omnibus morbis adhiberi potest, habita ratione, quo cum liquore aqua fuerit destillata. Phlegmaticis & senibus spirituosa, aliis sine vino destillata propinetur. Admiscentur vero potionibus analepticis, vel solæ etiam ad cochlearia duo vel tria offerri possunt.

AQUA CONFORTATIVA sive PERLATA.

REC. Aquæ Cerasorum nigrorum libram unam & semis,
Tiliæ uncias sex,
Cinnamomi vinosæ unciam unam semis,
Margaritarum occidentalium præparatarum scrupulos duos,
Coralliorum alborum præparatorum drachmam unam,
Cornu cervi usti præparati scrupulos quatuor,
Julepi rosati uncias tres.

Est Aqua, quam confortativam vocant, ordinaria, & infantibus ac aliis, qui medicamenta reformidant, offerri solet. Dosis est ab uncia dimidia ad integram. Hic autem pharmacopœi monendi sunt, ne nimiam ejus quantitatem sacharo temperatam, sed potius, ne acescat, non saccharatam reponant, & , si necesse sit, Julepum rosarum, ad edulcorandum, addant.

AQUA CORDIALIS FRIGIDA.

REC. Cinnamomi acuti uncias duas & semis,

 Corti-

Corticum citri recentium e pomis octo,
Sandali citrini unciam unam,
incisa & contusa infundantur in
Aquæ Buglossæ,
Acetosæ ana libra una,
Cerasorum nigrorum,
Rosarum fragrantissimæ,
Rubi idæi ana libra una & semis,
Misceantur, destillentur ad tertiæ partis remanentiam e vesica.

In morbis acutis ac malignis febribus, ubi calida, & nimium aromatica, merito fugiuntur, optimi effectus est, & admiscetur potionibus & mixturis.

AQUA CORDIALIS TEMPERATA.

REC. Cinnamomi acutissimi uncias tres, drachmas duas,
Corticum citri exteriorum recentium unciam unam,
Sandali citrini unciam semis,
Galangæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Nucum moschatarum ana drachmam unam semis,
Cardamomi minoris drachmas tres,
Florum Lavendulæ drachmas sex,
Borraginis unciam unam,
Rosarum uncias duas semis.
Incisis & tritis adde
Vini albi generosi,
Succi Pomorum redolentium,
Fructuum Rubi idæi ana libram unam,
Aquæ Borraginis,
Buglossi ana libram unam semis,
Rosarum libras duas semis,
Rubi idæi,
Cerasorum nigrorum,
Melissæ ana libram semis.
In vase vitreo bene clauso, per dies quatuor, digerantur, deinde in balneo destillentur ad dimidias, id est libras sex.

In morbis malignis & inde prostratis viribus, potionibus additur; prodest etiam a morbo convalescentibus, ad vires restaurandas.

Dosis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA CORNU CERVI CITRATA.

REC. Rasuræ cornu cervi uncias sex,
Pomorum citri, cum corticibus incisorum, numero quatuor.
Infunde per nycthemeron
Aquæ Rosarum,
Scabiosæ,
Acetosæ,
Cardui benedicti,
Melissæ,
Scordii ana libra una.
Postea destilla ad quartæ partis remanentiam.

Analeptica & alexipharmaca deprædicatur; hinc in febribus malignis utilis. Adposuimus formulam, quia jam a longo tempore a pluribus in usum vocatur. Carere tamen illa æque possumus, ac subsequente Aqua e Corde Cervi.

Dosis uncia una ad duas.

AQUA CORTICUM AURANTIORUM CUM VINO.

REC. Corticum aurantiorum recentium libram unam;
Concisi in
Vini albi libris octo
infundantur, & destillentur ad dimidias.

Carminativa & stomachica est.

Dosis uncia una, vel una semis.

AQUA E CORDE CERVI.

REC. Cor cervi recens scindatur in partes minores, addantur
Foliorum Melissæ,

Foliorum

Foliorum Borraginis recentium ana unciæ duæ,
Florum Rosarum,
Tunicæ ana uncia una,
Corticis ligni Sassafras,
Cinnamomi,
Sandali citrini ana drachmæ sex,
Caryophyllorum,
Nucis moschatæ ana drachmæ duæ.
Incisis & contusis affundantur
Vini albi libræ quatuor,
Aquæ Melissæ,
Borraginis ana libra una semis.
Destillentur statim ex vesica, leni igne, ut residuum libras tres æquet.

In confesso quidem est, aquas destillatas ab animalium partibus tantum haud accipere, quod vulgo creditur, ideoque hanc aquam vix quidquam virtutis e corde cervi nancisci; cum vero abs plebe frequenter e pharmacopoliis petatur, in Dispensatorio hoc nostro locum illi concedere voluimus.

Habet autem eandem, a reliquis ingredientibus, vim, quam aqua cordialis temperata, & ab uncia semis ad unciam unam sola hauriri, vel potionibus admisceri potest.

AQUA DIURETICA E NUCLEIS.

REC. Amygdalarum amararum,
Nucleorum Persicorum,
Cerasorum ana uncias duas,
Florum Sambuci uncias sex,
Vini generosi libras octo.
Contusa digerantur per biduum in loco calido, dein destillentur ad dimidias.

Commendatur nephriticis & calculosis, in quibus neque inflammationis, nec mictus cruenti metus est, post copiosam infusi Theæ vel calidæ potionem, ad unciam dimidiam aut integram sumenda. Tormina sedat & urinam pellit.

AQUA SIVE BALSAMUM EMBRYONUM.

REC. Nucum moschatarum uncias tres semis,
Caryophyllorum,
Cinnamomi,
Zingiberis,
Cubebarum,
Granorum Paradisi,
Zedoariæ ana uncias duas,
Macis unciam semis,
Galangæ drachmas tres,
Croci orientalis drachmas duas,
Florum Tunicæ,
Tiliæ ana libram unam,
Lavendulæ,
Herbæ Salviæ,
Seminum Carvi,
Fœniculi ana uncias tres,
Menthæ crispæ,
Radicum Pœoniæ,
Seminum ejusdem,
Visci querni ana uncias duas,
Medullæ panis tritici a furno calentis libras duas,
Incisa & contusa infundantur in
Vini malvatici libris decem,
Aquæ Borraginis,
Buglossæ ana libris quatuor,
Florum Liliorum convallium libris duabus & unciis octo,
Fragorum,
Rosarum, ana unciis sedecim,
Digerantur per triduum, postea destillentur lento igne ex vesica ad dimidias.

Descriptio, quam modo dedimus, est Pharmacopœæ Augustanæ, in qua, cum a longo tempore apud nos in usu fuerit, nihil immutare voluimus.

Constat ex aromatibus & calidis sanguinem commoventibus, unde caute mulierculis

lierculis ad abortum dispositis, siquidem plethoricæ sint, commendanda est, ne hæmorrhagias excitet. Prodest vero flatulentis & debilibus, potestque loco aquæ carminativæ adhiberi; externe non sine fructu, cum crusta panis calida, abdomini imponitur.

Ab uncia semis ad integram hauriri potest.

AQUA vel BALSAMUM EMBRYONUM correctior, *sive* ELIXIR VITÆ MULIERUM.

REC. Galangæ,
Zedoariæ ana unciam semis,
Herbæ Menthæ,
Melissæ ana unciam unam,
Florum Stœchadis Arabicæ,
Tunicæ,
Tiliæ ana drachmas quinque,
Seminis Sileris montani,
Fœniculi Cretici ana unciam semis,
Nucum moschatarum unciam unam,
Cinnamomi drachmas sex,
Corticum Aurantiorum recentium,
Citri recentium ana unciam unam semis.

Incisa & contusa infundantur Vini albi libris decem. Post digestionem viginti quatuor horarum, destillentur ad dimidias.

Cum præcedenti convenit, tamen non adeo aromatica, calida & pretiosa, atque ad internum usum magis commendabilis est.

Dosis cochlearia duo vel tria.

AQUA EPIDEMICA LONDINENSIS.

REC. Radicum Angelicæ,
Tormentillæ,
Gentianæ,
Zedoariæ,
Liquiritiæ,
Herbarum Chelidonii majoris,
Rorismarini,
Rutæ,
Salviæ,
Artemisiæ,
Absinthii,
Anagallidis,
Dracontiæ,
Scabiosæ,
Agrimoniæ,
Melissæ,
Scordii,
Centaurii minoris,
Cardui Benedicti,
Betonicæ,
Roris solis ana unciam unam.

Macerata in vini albi libris duodecim, destillentur ad dimidias.

Medicis Anglis magni usus est hæc aqua in febribus epidemice grassantibus, malignis, & cum paucæ apud illos aquæ destillatæ simplices prostent, aquam hanc, cujus vires theriacales, vel, si mavis, bezoardicæ sunt, salubri instituto, in usum vocasse videntur.

Dosis ab uncia una ad uncias duas.

AQUA EPILEPTICA LANGII.

REC. Florum Liliorum convallium recentium uncias sex,
Lavendulæ unciam unam,
Rorismarini,
Stœchadis Arabicæ,
Tiliæ ana unciam semis,
Cinnamomi drachmas sex,
Nucum moschatarum unciam semis,
Piperis longi,
Cubebarum ana drachmas duas,
Visci querni,
Radicum Pæoniæ,
Fraxinellæ, sive Dictamni nostratis ana unciam semis.

Macera-

Macerata in Vini generosi libris octo per triduum, destillentur ad dimidias.

Ad epilepsiam, vertiginem, apoplexiam, tum præservandi, tum curandi fine, in ipso paroxysmo, vulgo commendari solet; cum vero aqua sit aromatibus dives, facilis erit conjectura, quid in his morbis valere possit.

Assumi potest ea quantitate, qua aliæ aquæ spirituosæ.

AQUA FLORUM OMNIUM.

REC. Stercoris vaccini recentis, mense Junio collecti, quantum placet,

Includatur sacco lineo; & cum triplo aquæ fontanæ, ex vesica, leni igne destilletur, atque ex qualibet libra stercoris, libra una semis aquæ, proiiciatur.

Laudatur ad arthritidem, colicam, calculum, & urinæ suppressionem; externe inter cosmetica numeratur.

AQUA FORTIS.

REC. Vitrioli vulgaris ad rubedinem calcinati,
Nitri purissimi ana libras duas.

Trita misceantur & destillentur per retortam terream, igne aperto gradatim adhibito, in vas recipiens valde capax, juncturis luto probe obturatis, cui aquæ fontanæ libra una ante sit infusa.

Rarus ejus usus in medendo, sed plurimum a chymicis & artificibus aliis expetitur.

Spiritus Nitri, ope acidi vitriolici paratus, ab omni, quæ ipsi adhæret, labe vitriolica liberatur, abstractione a novo Nitro.

AQUA AD GONORRHOEAM HOFFMANNI.

REC. Radicum Iridis Florentinæ uncias duas,
Herbæ Menthæ siccæ uncias tres,
Dictamni Cretici unciam unam,
Seminis Agni casti,
Rutæ ana uncias duas semis,
Terebinthinæ Venetæ uncias decem,
Vini albi generosi libras decem.

Fiat destillatio ex Mariæ Balneo ad dimidias.

Non solum in gonorrhœa, sed & fluore albo fœminarum, præmissa purgatione, insignis est utilitatis.

Dentur, suadente auctore, ægrotis mane horis duabus vel tribus ante pastum, & vesperi quatuor horis a cœna duo cochlearia.

AQUA GRISEA.

REC. Mercurii vivi,
Aquæ fortis ana unciam unam,
reponantur in locum calidum, ut solvatur Mercurius; solutioni adde decoctum sequens:

REC. Radicis Chelidonii majoris,
Aristolochiæ longæ,
Herbæ Rutæ hortensis,
Scordii,
Florum Rosarum ana unciam unam.

Coque in aquæ fontanæ libris novem, ut post colaturam remaneant libræ octo.

Misceantur calide, & statim abibunt in mixturam grisei coloris.

Commendatur ad ulcera phagedænica, & specifice ad Synoviam.

Convenit cum Liquore BELLOSTII.

AQUA HIRUNDINUM CUM CASTOREO.

REC. Pullorum Hirundinum vivorum, in partes dissectorum numero quadraginta,
Foliorum Rutæ hortensis recentium uncias duas,

Castorei orientalis veri unciam unam,
Vini albi libras octo.

Misceantur, & statim ex vesica destillentur ad dimidias.

Vires sunt antepilepticæ & hystericæ.

Dosis ab uncia semis ad unciam unam per se vel cum aliis.

AQUA HIRUNDINUM SINE CASTOREO.

REC. Pullorum Hirundinum dissectorum numero triginta,
Visci querni,
Radicis Pœoniæ ana unciam unam semis,
Seminis ejusdem unciam unam,
Florum Liliorum convallium uncias quatuor,
Sambuci unciam unam semis,
Aquæ fontanæ libras decem.

Misceantur, destillentur ad dimidias.

Convenit cum præcedente, & infantibus etiam, qui castoreum plerumque nauseant, & spirituosa non ferunt, cum potionibus & mixturis, a drachmis duabus ad sex, præscribi potest.

AQUA HUNGARICA, sive REGINÆ HUNGARIÆ.

REC. Herbæ & florum Rorismarini, una collectorum, libras quatuor,
Herbæ & florum Salviæ libram semis.
Zinziberis uncias duas.

Parum incisa infundantur Spiritus Vini rectificati libris duodecim, aquæ fontanæ libris duabus, & destillatione ex vesica, leni igne, libræ undecim eliciantur.

Si spiritus prolectus denuo cohobetur de novis floribus, odoratui se magis commendabit.

Usus omnibus notus est externus, quippe in decubitu humorum, contusionibus, tumoribus &c. adhibetur, vel sola, vel aliis spirituosis admixta.

AQUA HYSTERICA.

REC. Radicum Pœoniæ,
Zedoariæ,
Levistici,
Imperatoriæ ana unciam unam,
Herbarum Melissæ,
Matricariæ,
Menthæ,
Florum Chamomillæ Romanæ ana unciam unam semis,
Seminis Carvi,
Sileris montani,
Fœniculi,
Corticis Citri exterioris ana unciam unam.

Incisa & contusa infundantur
Spiritus vini rectificati libra dimidia,
Aquæ fontanæ libris septem.

Digesta per biduum destillentur lento igne, ex vesica, donec libræ quatuor liquoris habeantur.

Carminativa est & anodyna. Prodest fœminis hystericis, & in defectu mensium, doloribus post partum, colicis & similibus affectibus, non sine successu adhibetur.

Dosis ab uncia una ad unam semis.

AQUA LIGNI SASSAFRAS COMPOSITA.

REC. Lign. Sassafras odorati libram semis,
Cinnamomi acuti uncias tres,
Vini generosi libras decem.

Stent in digestione per aliquot dies, postea destillentur ad dimidias.

Carminativa & stomachica est, atque senibus & phlegmaticis in affectibus catarrhalibus conducit, & cephalalgiam mitigat.

Dosis drachmæ duæ vel tres.

AQUA LILIORUM CONVALLIUM CUM VINO.

REC. Liliorum convallium recentium, absque ſtipitibus, libram unam.
Vini albi libras octo.

Poſt digeſtionem per triduum deſtillentur leni igne, ex veſica, ad dimidias.

Commendatur apoplecticis & paralyticis, nervina, cordialis & ſtomachica eſt.

Doſis uncia una.

AQUA LOCH SANI ET EXPERTI.

REC. Radicum Ireos Florentinæ,
Liquiritiæ,
Herbarum Hyſſopi,
Capillorum Veneris,
Calaminthæ montanæ, ana uncias duas,
Seminum Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam,
Cinnamomi electi uncias duas.

Inciſa & contuſa macerentur in aquæ fontanæ libris decem, & poſt digeſtionem per triduum, deſtillentur ex veſica, usque dum libræ quatuor reſtent.

Eſt ſaporis & odoris grati, nec etiam effectu pectorali deſtituta. Cum illa paratur Loch ſic dictum ſanum & expertum.

In doſis copia non facile exceditur, & ab uncia una ſemis ad duas exhiberi poteſt.

AQUA MAGNANIMITATIS.

REC. Formicarum, Majo vel Junio collectarum, libras duas,
Spiritus Vini rectificati libras tres.

Macerentur per quinque vel ſex dies, & poſtea in Balneo Mariæ abſtrahatur ſpiritus ad ſiccitatem, in quo denuo infundantur
Cinnamomi electi uncia una,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cardamomi minoris ana drachmæ ſex,
Cubebarum uncia ſemis,
Zedoariæ drachmæ decem.

Poſt digeſtionem per triduum abſtrahantur in Balneo Mariæ.

Commendatur ad vitia nervorum frigida, Venerem languidam, & id genus alia; articulos a paralyſi debilitatos externe adhibita mire corroborat.

Doſis drachmæ duæ ad unciam ſemis.

AQUA MASTICHINA.

REC. Maſtiches uncias quatuor,
Nucum moſchatarum unciam unam.

Contuſis, & per triduum in ſpiritus vini rectificati libra una maceratis, addantur aquæ fontanæ libræ quatuor, deſtillentur ex veſica, leni igne, donec reſiduum ſit librarum duarum, liquor lacteus prodiens ſervetur.

Aqua hæc vires habet ſtomachum confortantes, hinc in ſingultu, ciborum faſtidio, flatulentia, diarrhœa & vomitu commendatur.

Doſis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA ANTI-MELANCHOLICA.

REC. Radicum Bugloſſi recentium uncias quatuor,
Florum Borraginis,
Bugloſſi,
Anthos ana unciam unam,
Croci Auſtriaci drachmas duas,
Flavedinis corticum Citri uncias duas,
Fructuum ſive pomorum Cydoniorum recentium, odoratorum uncias ſex,

Inciſa infundantur in vini albi libris octo, maceratione per viginti qua-

tuor horas peracta, destillentur ad dimidias.

Commendatur melancholicis, atque mentis torporem, mœstitiam & timorem auferre creditur.

Dosis uncia una vel duæ.

AQUA MELISSÆ ANTIHYSTERICA.

REC. Foliorum Melissæ recentium libram unam,
Baccarum Lauri,
Seminis Cumini ana unciam unam,
Myrrhæ electæ unciam semis,
Castorei drachmas duas,
Vini albi spirituosi libras duodecim,

Post sufficientem digestionem destillentur ad dimidias.

Vires ex titulo patent, nimirum anthystericæ, carminativæ.

Dosis uncia semis ad integram.

AQUA MELISSÆ CUM VINO.

REC. Herbæ Melissæ recentis libras duas,
Vini albi libras octo.

Destillentur ad dimidias.

Censetur stomachica, cordialis & hysterica.

Dosis uncia una vel una semis.

AQUA MELISSÆ SPIRITUOSA COMPOSITA, *EAU DES CARMES*, DICTA.

REC. Herbæ Melissæ recentis libram unam semis,
Flavedinis corticum citri recentium uncias quatuor,
Nucum moschatarum,
Seminis Coriandri ana uncias duas,
Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum ana unciam unam.

Incisis affundantur
Spiritus vini rectificati libræ sex,
Aquæ Melissæ libræ duæ.

Post digestionem per biduum, destillentur ad quintæ partis remanentiam; spiritus eductus servetur.

Inter aquas spirituosas eminet; commendatur adversus apoplexiam, paralysin, & quoscunque morbos nervorum, a causa frigida ortos. Stomachicum & carminativum est egregium; externe adhibetur ad spasticos & rhevmaticos dolores, cephalalgiam, vomitum, colicam &c.

Dosis a drachma una ad drachmas tres. Pro usu externo tinctura Croci tingi solet.

AQUA MERCURIALIS AD USUS EXTERNOS.

REC. Cerussæ Venetæ unciam unam,
Aluminis crudi drachmas sex,
Lithargyrii unciam semis,
Mercurii sublimati corrosivi,
Salis ammoniaci ana drachmam unam,
Aquæ Solani,
Plantaginis,
Rosarum,
Nymphææ ana uncias quatuor,
Aceti Vini libram semis.

Trita & commixta modicum bulliant, postea non colata serventur.

Prodest cuti deformatæ, ad verrucas, scabiem malignam, serpiginem, ficus, fissuras, ulcera venerea, vel ubi septico & mundificante opus est, penicillo illita. Unciam unam ingrediuntur mercurii sublimati grana duo semis.

AQUA MYRRHÆ.

REC. Myrrhæ rubræ uncias octo,

In pulverem comminutis, infunde
Aquæ fontanæ libras sex,

& post digestionem per triduum, in loco calido factam, destilla lento igne, atque aquæ oleosæ, suavissimi odoris, libras quatuor elice.

Commendatur in affectibus, a vitio mensium

ſium ortis, & morbis pectoris atque ventriculi.

Doſis uncia una.

E reſiduo in veſica extractum Myrrhæ parari poteſt, ſi per pannum laneum colatur, & leni igne ad mellis conſiſtentiam evaporatur.

AQUA ODORIFERA.

REC. Herbæ Roriſmarini,
Majoranæ ana unciam unam,
Florum Lavendulæ,
Liliorum convallium,
Roſarum ana uncias duas,
Ligni Rhodii,
Corticis citri recentis ana unciam unam ſemis,
Cinnamomi acuti uncias duas,
Caryophyllorum aromaticorum unciam unam ſemis.

Mixtis & contuſis affundantur
Spiritus vini rectificati libræ octo,
Aquæ fontanæ libræ quatuor,
& poſt digeſtionem per triduum, leni igne tres quartæ inde deſtillentur.

Ob odoris fragrantiam in animi deliquiis non ſolum naribus, ſed & pectori & pulſibus applicari ſolet.

AQUA OPHTHALMICA SAPPHIREA.

REC. Aquæ calcis vivæ libram unam,
Salis armoniaci drachmam unam.

Miſceantur, ſtent per viginti quatuor horas in vaſe cupreo, a quo aqua, colorem ſapphireum nacta filtretur & ſervetur.

Præfertur aliis collyriis, atque ad pleroſque oculorum affectus commendatur. Vim habet refrigerantem, deſiccantem & mundificantem Inſtillatur vel oculis, vel mediantibus linteis applicatur.

AQUA PANIS.

REC. Cruſtæ panis recenter e clibano extracti, & adhuc calentis, libras duas,
Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum,
Nucum moſchatarum ana unciam dimidiam,
Vini albi ſpirituoſi libras octo.

Deſtillentur leni igne ad dimidias.

Inter aquas ſtomachicas & analepticas eminet, & guſtui grata eſt.

Doſis uncia dimidia ad integram.

AQUA PHAGEDÆNICA.

REC. Aquæ calcis vivæ uncias ſedecim.
In hac diſſolve
Mercurii ſublimati corroſivi grana viginti quatuor.

Serva.

Ad exulcerationes externas, carnem luxuriantem & fœda inprimis ulcera venerea mundificanda & conſolidanda feliciter adhibetur.

Hac mercurii ſublimati ad aquam calcis proportione mercurius fere omnis colore aurantio præcipitatur. Obtinetur ita medicamentum mite, dolorem non excitans. Si major mercurii ſublimati quantitas additur, hic aqua ſolutus tenetur, nec ultra præcipitatur; eritque aqua talis phagedænica leniter corroſiva, carnem luxuriantem magis exedens. Pro ratione circumſtantiarum & fine Chirurgi doſis mercurii ſublimati vel prudenter minui, vel augeri poteſt.

AQUA PHYSAGOGA.

REC. Seminis Aniſi libram unam,
Sileris montani unciam unam ſemis,
Cinnamomi acuti uncias duas,
Nucum moſchatarum,
Galangæ,
Macis,

Caryophyllorum aromaticorum ana unciam femis,
Contufa macerentur per triduum in Vini albi generofi libris fedecim,
Spiritus vini rectificati libris duabus,
& deftillentur leni igne ad dimidias.

Ventriculum & inteftina roborat, & nomen fuum tuetur.

Dofis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA PROPHYLACTICA, five ACETUM BEZOARDICUM SYLVII.

REC. Radicum Angelicæ,
Zedoariæ ana unciam unam,
Petafitidis uncias duas,
Foliorum Rutæ hortenfis uncias quatuor,
Meliffæ,
Scabiofæ,
Florum Calendulæ ana uncias duas,
Nucum juglandium immaturarum, confciffarum libras duas,
Pomorum Citreorum recentium, confciflorum libram unam.

Contufis omnibus affunde aceti vini optimi libras duodecim. Digerantur per noctem, mane deftillentur igne lento, ad ficcitatem fere, cavendo empyrevma.

Summis laudibus celeberrimus Autor effert ad curationem febrium, continuarum inprimis, & admifceri jubet potui ordinario, mixturis, potionibus, jufculis &c. exhibet eam ad fudores modefte proliciendos, bilis acrimoniam obtundendam, fitim compefcendam, vomitum cohibendum, oris amarorem emendandum, præfertim in pefte & cunctis affectibus epidemicis eximiam effe vult; externus ejus ufus eft, ut pulfibus & naribus admoveatur.

Exhiberi folet ab uncia femis, ad unciam unam femis.

AQUA REGIS.

REC. Aquæ fortis uncias fex,
Salis ammoniaci albi unciam unam.
Mixta ferventur.

Ufus chymicus potiffimum eft ad folvendum aurum; medicus non, nifi rariffime, fi unquam.

AQUA SALVIÆ COMPOSITA.

REC. Foliorum Salviæ recentium uncias octo,
Rorismarini,
Serpilli,
Thymi ana unciam unam,
Cardamomi utriusque drachmas fex,
Macis,
Nucum mofchatarum,
Caryophyllorum,
Zedoariæ,
Galangæ,
Calami aromatici, ana unciam dimidiam,
Vini fpirituofi libras octo,
Spiritus vini rectificati libras quatuor,
Poft fufficientem digeftionem, deftillentur lento igne ad quartæ partis remanentiam.

Vires cum Aquæ apoplecticæ fpirituofæ viribus conveniunt.

Dofis uncia femis ad drachmas fex.

AQUA SAPPHIREA.

Videatur AQUA OPHTHALMICA SAPPHIREA.

AQUA SPERMATIS RANARUM.

Deftillatur, fine alius aquæ additione, ex recens collecto fpermate, facculo lineo, ne alembicum transfcendat,

ſcendat, incluſo, ad tertiæ partis remanentiam.

Uſus eſt coſmeticus, & ad faciei ruborem, atque in collyriis adhibetur.

AQUA SPLENETICA.

REC. Aquæ Meliſſæ,
Menthæ,
Epilepticæ Langii ana uncias tres.
Mixturæ ſimplicis Ludovici drachmas tres,
Eſſentiæ Caſtorei drachmam unam,
Elæoſacchari Succini drachmas duas.

Miſceantur.

Uſus in affectibus ſplenetico-hyſtericis ad unciam ſemis, vel drachmas ſex.

AQUA STOMACHICA.

REC. Summitatum Menthæ criſpæ recentis uncias tres,
Galangæ,
Nucum moſchatarum,
Cinnamomi ana unciam unam,
Vini ſpirituoſi libras octo.

Deſtillentur ad dimidias.

Vires ex ipſa denominatione patent.

Doſis uncia ſemis ad integram.

AQUA THERIACALIS COMPOSITA.

REC. Radicum Angelicæ,
Valerianæ,
Cardopatii,
Oſtrutii,
Zedoariæ ana unciam unam,
Herbarum Scordii,
Rutæ ana unciam unam ſemis,
Corticum Citri recentium uncias duas,
Baccarum Juniperi unciam unam,
Theriacæ Andromachi libram ſemis.
Aquæ fontanæ libras decem.

Miſceantur, & proliciantur per deſtillationem aquæ libræ ſex.

Eſt alexipharmaca, ſtomachica, atque carminativa, & in febribus malignis, affectibus ventriculi, vomitu, torminibus, dyſenteria, additur mixturis & potionibus.

Doſis ab uncia dimidia ad integram.

AQUA THERIACALIS SIMPLEX.

REC. Theriacæ Andromachi uncias quatuor,
Vini albi libras quinque.

Abſtrahantur libræ duæ ſemis.

Alexipharmaca cenſetur, & a theriacæ ingredientibus vim habet ſtomachum confortandi & carminativam.

AQUA TYPHORUM CERVI COMPOSITA.

REC. Typhorum Cervi ſucculentorum libras duas ſemis,
Radicum Pæoniæ unciam unam,
Herbæ Meliſſæ,
Florum Borraginis,
Bugloſſi,
Roriſmarini,
Tunicæ ana unciam unam ſemis,
Roſarum unciam ſemis,

Inciſis affundantur
Vini albi ſpirituoſi libræ duodecim.

Deſtillentur leni igne ad dimidias.

Vires habentur alexipharmacæ, cordiales & antimelancholicæ.

Doſis uncia una, vel duæ.

AQUA TYPHORUM CERVI SIMPLEX.

REC. Cornua cervi recentia ſucculenta conſcindantur in fruſtula, & ad libram unam addantur libræ tres Vini generoſi, deſtillentur ex Mariæ Balneo ad dimidias.

Ad partum difficilem, & in febribus malignis magnarum prædicatur esse virium.
Dosis ad unciam unam, vel unciam unam semis.
Destillatur etiam per se, absque vini additione ex M. B. grata satis, sed & cara.

AQUA VERONICÆ CUM VINO.

REC. Herbæ Veronicæ florescentis libras tres,
Vini albi libras octo.
Postquam per aliquot dies ad incipientem usque fermentationem in loco temperato steterunt,
Destillentur lento igne ad dimidias.

Balsamica, vulneraria & tonica est. Commendatur tam in tussi pulmonali, quam hypochondriaca, inprimis senibus asthmaticis & ad marasmum dispositis convenit.
Dosis bis vel ter in die ab uncia una ad unciam unam semis.

AQUA VISCERALIS MAUCHARTI.

REC. Rad. recent. Symphyti majoris,
Liquiritiæ,
Farfaræ ana uncias quinque,
Herb. recent. Bugulæ,
Chærefolii,
Hederæ terrestris,
Hyperici florentis,
Plantaginis minoris,
Scabiosæ,
Veronicæ, ana manipulos quatuor,
Seminis Anisi stellati drachmas sex,
Macis drachmam unam,
Mastiches electæ drachmas tres,
Cancrorum fluviatilium vivorum N^ro^ triginta,
Pulmonem vituli recens mactati,

Incisis superfundantur
Aquæ Buglossi,
Chærefolii,
Hederæ terrestris,
Veronicæ, ana libra una semis,
Destillentur per Balneum Mariæ, atque libræ quatuor liquoris eliciantur.

Vulneraria est, demulcet, & præsertim phthisicis, atrophicis & hecticis convenit.
Dosis uncia una, aut altera.

AQUA VITÆ MULIERUM.

Videatur AQUA EMBRYONUM correctior.

AQUA VULNERARIA, Gallis *Eau d'arquebusade* dicta.

REC. Herb. recent. Agrimoniæ,
Alchimillæ ana manipulos duos,
Aristolochiæ,
Artemisiæ ana manipulos quatuor,
Bellidis majoris,
minoris,
Betonicæ,
Buglossi ana manipulos duos,
Consolidæ Saracenicæ manipulos quatuor,
Fœniculi,
Hyperici,
Plantaginis utriusque,
Saniculæ ana manipulos duos.
Salviæ hortensis manipulos quatuor,
Scrophulariæ,
Verbenæ ana manipulos duos.
Incisis affundantur vini spirituosi libræ quadraginta, & post digestionem aliquot dierum, donec fermentare paululum

paululum incipiant, destillentur lento igne, ex vesica ad dimidias; aqua spirituosa servetur.

Laudatur aqua hæc ad contusiones, sugillationes, luxationes, ambusta, inflammationes, gangrænam præcavendam, ad vulnera, nec non ad partes roborandas. Sunt, qui etiam interne adhibere solent, ad flatus & tormina discutienda, spirituosa enim est & aromatica.

Descriptio est e Dispensatorio Brandenburgico, atque pro genuina habetur, idcirco in officina aulica regia usualis.

AQUÆ VULNERARIÆ descriptio *Pharmacopœæ Parisiensis.*

REC. Radicis recentis Symphyti majoris,
Foliorum ejusdem,
Bellidis majoris & minoris,
Bugulæ,
Saniculæ,
Betonicæ,
Scrophulariæ,
Plantaginis,
Agrimoniæ,
Hyperici cum summitatibus,
Vincæ per vincæ,
Hederæ terrestris,
Artemisiæ,
Veronicæ,
Verbenæ,
Telephii majoris,
Millefolii ana uncias quatuor,
Salviæ,
Angelicæ,
Tanaceti,
Absinthii,
Chelidonii majoris,
Fœniculi,
Aristolochiæ clematitidis,
Menthæ,
Hyssopi,
Nicotianæ ana uncias octo,
Rutæ,
Chamomillæ,
Scordii,
Majoranæ,
Rorismarini ana uncias quatuor,
Summitatum & Florum,
Lavendulæ,
Origani,
Calaminthæ, ana uncias sex.

Macerentur per quatriduum in vini generosi libris quinquaginta, ponderis civilis, postea destillentur ad dimidias.

Si spirituosa expetitur hæc aqua vulneraria, loco vini, herbis modo præscriptis spiritus vini non rectificati superaffundantur libræ quinquaginta, atque destillentur.

Vires sunt eædem, quæ præcedentis.

AQUA ZEDOARIÆ ANISATA.

REC. Zedoariæ uncias sex,
Seminis Anisi uncias tres,
Corticum citri unciam unam.

Incisa infunde per triduum in vini generosi libris decem.

Postea destillentur ad dimidias.

Easdem cum succedenti habet vires, flatus discutit, & tormina exinde oborta.

Ab uncia dimidia ad unciam integram assumi potest.

AQUA ZEDOARIÆ SIMPLEX.

REC. Zedoariæ uncias octo,
Vini generosi libras octo.

Destillentur ad dimidias.

Est carminativa & alexipharmaca.

Dosis uncia dimidia ad integram.

ARCANUM CORALLINUM.

REC. Mercurii vivi purissimi uncias quatuor.

 Solvan-

Solvantur in Spiritus nitri ſufficienti quantitate, vel unciis circiter octo; ſolutio committatur retortæ, & leni igne liquidum evocetur. Tunc augeatur ignis, & retorta undique carbonibus vivis obruatur, ut omnes ſpiritus expellantur; quo peracto refrigeſcat. Retorta caute diffracta, invenietur in ejus fundo Mercurius præcipitatus, coccineo colore ſplendens; ſublimatum quod ad collum retortæ hæret, corroſivum, provide ſeparari debet. Præcipitatum rubrum, quod in fundo reperitur, in mortario vitreo optime tere, inter terendum Olei Tartari per deliquium uncias tres vel quatuor affunde, atque diu & multùm piſtillo agita; tandem, affuſa aqua copioſa, omnem ſalſedinem elue, & pulverem rubrum exſicca. Cicuratur hac trituratione cum Oleo Tartari alcalino, corroſivum acidum; quod ad grana duo, tria, vel quatuor, ſine periculo, dari poteſt.

Uſus Arcani corallini, in diaphoreſi promovenda, a multis commendatur, ſtimulum alvum ducentibus pharmacis addit, & ad ciendum ſalivæ fluxum interdum adhibetur. Plurimi tamen ab uſu interno præparati hujus, licet mitigati, merito abſtinent.

ARCANUM DUPLICATUM, ſive NITRUM VITRIOLATUM.

REC. Vitrioli Ungarici, vel alius martialis, libras duas,
ſolvantur in
Aquæ calidæ fontanæ libris octo, vel decem;
Nitri fixi tantundem in aquæ fontanæ libris quinque ſoluti.

Ambas ſolutiones filtratas ſenſim commiſce, Nitri fixi ſolutionem Vitrioli lente infundendo; præcipitabitur terra metallica; cum quodam effervescentiæ indicio; affundatur ſolutio alcalina ad punctum ſaturationis usque; filtretur poſtea permixtus liquor. Terra præcipitata eluatur affuſa aqua calida, ut omnis extrahatur ſalſedo. Evaporentur permixti liquores ad cuticulam, & ad cryſtalliſationem reponantur.

Sal medium hoc, Tartaro vitriolato Tacheniano per omnia ſimile; medicamentum in malo hypochondriaco, febribus, verbo, in obſtructionibus, & detergendis ventriculo atque inteſtinis a viſcidis humoribus, egregios effectus præſtat. Alvum ducit, a ſcrupulo ad ſcrupulos duos & drachmam integram exhibitum. Commiſcetur vèro plerumque abſorbentibus, & ita etiam adminiſtratum, ad incidendos viſcidos humores in primis viis, multum valere deprehenditur. Animadvertendum magnopere eſt, ut bene ſit præparatum, atque metallicæ particulæ penitus ſint præcipitàtæ, (quod fit ſufficiente ſolutionis Nitri fixi additione,) alias facile nauſeam & vomitum excitat.

Nota. Parari plerumque ſolet ſic dictum hoc Arcanum duplicatum ex reſiduo Aquæ fortis, vehementiſſimo igne calcinato, & ſufficienti quantitate aquæ ſoluto. Si affuſione portione quadam liquoris nitri fixi reſiduæ forſan metallicæ Vitrioli particulæ penitus fuerint præcipitatæ, filtratione & cryſtalliſatione æque ſecurum, idque minori conſtans pretio, præbet Arcanum duplicatum, ac ſuperior præſcriptio.

ARCANUM TARTARI, ſive TERRA FOLIATA TARTARI.

REC. Salis Tartari albiſſimi uncias quatuor,
Aceti vini deſtillati libras ſex,

Com-

Commiſceantur, & evaporetur acetum in vaſe figulino probe vitreato, ad ſiccitatem, in fine leniſſimum ignis gradum adhibendo. Si non ſatis forſan alcali ab aceto ſaturatum fuerit, quod guſtu deprehendetur, denuo acetum vini deſtillatum affundatur, usque dum nulla amplius effervefcentia oriatur, atque eodem modo tractetur. Remanentia ſalina aqua fontana frigida ſolvitur, atque ſolutio per chartam bibulam filtrata, rurſus, uti antea dictum, evaporatur, & ſiccata, in vitro probe clauſo, loco calido, ne liqueſcat, ſervatur.

Eſt Medicamentum blandum, ſaponaceum, incidit, reſolvit, abſtergit, urinam & alvum movet.

A ſcrupulo uno, ad drachmam unam, in vehiculo aquoſo, exhiberi poteſt.

Solvitur penitus a ſpiritu vini, & tincturam eximiam præbet ſpleneticam, antihypochondriacam, arthriticam, nephriticam, & quintæ eſſentiæ vini nomen meretur, quæ a guttis XL. ad LX. commendari ſolet. Videatur LIQUOR TERRÆ FOLIATÆ TARTARI.

AURUM FULMINANS.

REC. Auri puriſſimi drachmas duas,
Solvantur in
Aquæ Regis unciis duabus,
Solutioni inſtilletur ſpiritus ſalis armoniaci volatilis aquoſi, quantum ſatis, ad plenariam auri præcipitationem; præcipitatum, repetita affuſione & ablutione aquæ fontanæ, edulcora, & pulverem luteo-fuſci coloris, charta bibula exceptum, & leniſſimo calore exſiccatum, in vitro ad uſum ſerva.

Aſſumtum Auri pondus una tertia parte ſolet ſuperare, ob ſalia Auro præcipitato arcte adhærentia.

Nota. Aurum fulminans, ſi non ex puro Auro, ut vulgo fieri ſolet, præparatum fuerit, tormina vehementia excitat. Neque vero nummi, quos *Ducatos* vocant, ex puriſſimo Auro cuſi ſunt, ſed ſemper aliquid & circiter vigeſima quarta pars cupri vel argenti additur, quod monetarii *legare* dicunt; Cuprum vero ab aqua regis etiam ſolvitur, & cum auro præcipitatur. Opus igitur eſt, ut depuretur antea, quod optime per encheireſin illam, quam in arte ſeparatoria periti *quartam* vocant, fit: Auri nimirum pars una, cum tribus argenti, funditur, poſtea in aqua forti ſolvitur; ita aurum in fundo remanet. Ut autem conſtet, omne argentum auro extractum & ab aqua forti ſolutum eſſe, ſuperaffundatur alia, repetatur tertio, & leni calore ebulliat; denique effundatur aqua fortis, & regia ejus loco affundatur, qua ſolvetur aurum, purum jam & aptum, ex quo fulminans paretur.

Refertur aurum fulminans ad purgantia; ſolet vero, ſi multos in primis viis humores acidos inveniat, ſatis vehementer atque copioſe evacuare, ſin minus, mitius eſt. Sunt, qui teneris infantibus præſcribunt, magnas autem nonnunquam anxietates illis excitaſſe compertum eſt, ut caute hoc medicamento ſuſpecto, præſertim in delicatulis, utendum præcipiamus. Excrementa colore nigro, ſicut martialia ſolent, tingit; aliquando, loco purgationis per alvum, valida ſatis diaphoreſis evenit.

Doſis granum unum ad quinque.

BACILLI AD FORNACEM.

Videatur MASSA AD FORNACEM.

BACILLI DE LIQUIRITIA ALBI.

REC. Gummi Arabici,

Specierum diaireos ſimplicium,
diatragacanthæ ana
unciam ſemis,
Radicis Liquiritiæ,
Amyli ana unciam unam.

Terantur omnia in pollinem ſubtiliſſimum, cui addantur
Sacchari albi pulveriſati libræ
duæ,
Mucilaginis Tragacanthæ quantum ſatis;

Pinſantur in mortario, fiat maſſa, ex qua formentur, pro lubitu, bacilli, qui ſub nomine LIQUIRITIÆ ALBÆ COCTÆ reponantur.

BACILLI DE LIQUIRITIA CITRINI.

REC. Liquiritiæ pulveriſatæ unciam
unam,
Iridis florentinæ,
Amyli albi ana unciam ſemis,
Croci ſubtiliſſime triti ſcrupulum unum,
Sacchari albi libram unam.

Fiat, ſufficiente quantitate mucilaginis Tragacanthæ, maſſa, ex qua formentur bacilli.

In catarrhis & defluxionibus acribus ad fauces, indeque orta tuſſi ſicca, & raucedine proſunt.

BALSAMUM APOPLECTICUM.

REC. Olei Nuciſtæ expreſſi uncias tres
ſemis,
Jasmini,
Cinnamomi,
Ligni rhodii ana drachmam
unam ſemis,
Lavendulæ,
Majoranæ,
Caryophyllorum ana
drachmam unam,
Rutæ,
Succini ana ſcrupulum unum,
Moſchi,
Ambræ ana grana ſedecim,
Zibethi ſcrupulum ſemis,
Balſami Peruviani ſcrupulos
duos,
Spodii nigri præparati quantum
ſatis pro colore.

Oleo nuciſtæ lento igne liquato, inſtillentur olea deſtillata, Moſchus & Ambra cum ſpiritu roſato trita, Zibethum & balſamum Peruvianum in fine addantur.

Parari etiam absque Moſcho, Ambra & Zibetho debet, pro illis, qui horum odorem perferre nequeunt.

Apoplecticorum naribus, vertici, temporibusque illitum, potiſſimum vero, ob odoris commendationem, expeti ſolet.

BALSAMUM ARCÆI.

REC. Terebinthinæ Venetæ,
Gummi, vel potius reſinæ Elemi,
Sevi cervini ana uncias duas,
Olei Hyperici unciam unam,
Sandali rubri drachmam unam.

Gummi Elemi in Terebinthina leniſſimo igne ſolvitur, quibus ſucceſſive adduntur ſevum & oleum Hyperici, in alio vaſe liquata.

Præſtans vulnerarium & digeſtivum eſt, quod in vulneribus feliciter adhibetur.

BALSAMUM CARYOPHYLLORUM.

REC. Olei deſtillati Caryophyllorum
drachmam unam,
Nuciſtæ expreſſi drachmas duas ſemis,

Mixtis colorem concilia pulvere tenuiſſimo caryophyllorum, vel Boleti cervini.

Balſama ſimplicia ex olei virtute, e quo parata ſunt, æſtimantur.

BALSAMUM CEPHALICUM SAXONICUM.

REC. Olei deſtillati Lavendulæ,
Succini albi ana
ſcrupulum unum,
Pule-

Olei destillati Pulegii,
Majoranæ,
Salviæ,
Anthos,
Saturejæ ana grana quindecim,
Macis,
Rutæ ana scrupulum semis,
Menthæ,
Origani ana grana duodecim,
Nucis moschatæ expressi unciam unam.

Misceantur & fiat Balsamum.

Cephalicum est, nervinum, stomachicum, roborans, &c.

BALSAMUM CINNAMOMI.

REC. Olei destillati Cinnamomi drachmam unam,
Nucistæ expressi, ope spiritus Vini, odore suo privati, drachmas duas semis,

Fiat Balsamum, Bolo Armena tingendum.

Præstantissimum est in omnibus affectibus, in quibus balsamo opus est, & propter suavissimum odorem, quem nemo facile fastidit, omnibus commendari potest.

BALSAMUM COMMENDATORIS DE PERNE.

REC. Balsami Indici sicci unciam unam,
Styracis in granis uncias duas,
Benzoës electæ uncias tres,
Olibani electi unciam semis.

Trita solvantur in
Spiritus Vini rectificatissimi unciis quindecim.

Solutio per chartam filtrata servetur.

Seorsim infundantur, in
Spiritus Vini rectificatissimi unciis decem,
Radicis Angelicæ,
Herbæ Millefolii,
Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ electæ ana uncia dimidia.

Digesta & sufficienter extracta exprimantur; Essentia, pariter per chartam filtrata, superiori solutioni addatur, & optime per digestionem mixta serventur.

Multis laudibus evehitur hoc balsamum a Pometo, qui nobis descriptionem suppeditavit, & tam internus ejus usus, quam externus, magnopere in variis morbis, & omnis generis vulneribus & ulceribus commendatur; nec etiam laude sua Essentiam hanc balsamicam privandam esse censemus. Monemus tamen, interne illud cum circumspectione, & in parva dosi, ne sanguinem exæstuet, præscribere; sufficiunt guttæ decem, vel quindecim, vitello ovi vel sacchari pulvere, mixtæ, cum vehiculo aquoso exhibere.

BALSAMUM EMBRYONUM.

Videatur AQUA EMBRYONUM.

BALSAMUM LAVENDULÆ.

REC. Olei destillati Lavendulæ drachmam unam,
Nucistæ expressi, odore & colore ope spiritus vini viduati, drachmas duas semis.

Mixta tingantur cœruleo montano.

BALSAMUM LOCATELLI.

REC. Olei Olivarum uncias sex,
Ceræ citrinæ uncias quatuor,
Vini Canariensis uncias quinque.

Leni igne, ad consumtionem vini coctis, adde
Terebinthinæ Venetæ claræ uncias sex,
Balsami Peruviani drachmas duas,
Sandali rubri unciam semis.

Ad vulnera, contusiones, variasque læ-

ſiones internas pariter, ac externas, commendatur;

Interne propinatur a drachmis duabus, ad unciam ſemis in juſculo.

BALSAMUM MAGICUM PFORTZHEIMENSE.

REC. Radicum Succiſæ,
Valerianæ,
Filicis,
Hirundinariæ,
Leviſtici ana unciam ſemis,
Herbæ Antirrhini,
Sideritidis,
Adianti aurei,
nigri,
albi,
Salviæ ſilveſtris,
Rutæ, cum ſummitatibus,
Menthæ criſpæ ana unciam ſemis,
Florum Hyperici uncias quatuor,
Viſci corylini,
querni ana unciam unam,
Fructus Momordicæ uncias duas.

Radices, herbæ, flores recentes & reliqua incidantur & contundantur, atque in
Olei Olivarum puriſſimi, & vini boni ana libris duabus ſemis
macerentur, poſtquam per viginti quatuor horas ſteterint, ad humiditatis conſumtionem, leni igne coquantur, & expreſſis addatur
Olei Scorpionum compoſiti,
Terebinthinæ Venetæ,
Axungiæ hominis ana uncia una ſemis,
Ceræ citrinæ libra ſemis.

His refrigeratis porro admiſceatur
Pulveris Mumiæ,
Maſtichis,
Olibani,
Myrrhæ ana uncia una,
Aſæ fœtidæ uncia ſemis.

Probe ſubacta ſerventur in vitro.

Vires hujus balſami prædicantur antimagicæ, contra maleficia & incantationes. Externe adhibitum, nervoſum genus roborat, interne calculum & vermes expellit, ulceraque ſanat.

Doſis interne a drachmis tribus ad ſex.

BALSAMUM MAJORANÆ.

REC. Olei Majoranæ deſtillati drachmam unam,
Nucis moſchatæ expreſſi drachmas duas ſemis.

Miſceantur.

Vires ſunt cephalicæ, nervinæ & errhinæ.

BALSAMUM NUCISTÆ.

REC. Olei Nuciſtæ expreſſi drachmas duas,
deſtillati ſcrupulos duos,

Miſceantur.

Vires habet ſtomachicas, cephalicas, nervinas, atque bono cum effectu in diarrhœa infantum adhibetur.

BALSAMUM ODONTALGICUM.

REC. Olei ligni ſancti drachmas duas,
Caryophyllorum drachmam unam,
Opii,
Camphoræ ana ſcrupulos duos,
Olei Nuciſtæ expreſſi drachmas ſex,

Opium & Camphora ſpiritus vini pauxillo ſoluta, miſceantur cum reliquis.

Vires in ſiſtendis graviſſimis dentium doloribus compertæ ſunt, ſi vel ſolum, vel goſſypio exceptum, cavitatibus dentium applicetur.

BALSAMUM RUTÆ.

Fit eodem modo, quo Balſamum Lavendulæ, loco Olei Lavendulæ, Oleum Rutæ ſumendo, atque pauxillo florum viridis æris tingendo.

Commen-

Commendatur hystericis atque epilepticis.

BALSAMUM SOMNIFERUM.

REC. Unguenti Populei,
Olei Nucistæ expressi ana unciam unam,
Opii, in spiritu vini dissoluti drachmam unam,
Olei ligni Rhodii guttas sedecim.
Misce, fiat balsamum.

Naribus, temporibus, & pulsibus illitum, in capitis dolore sopiendo, & impediendis nimiis vigiliis, prodest.

BALSAMUM STOMACHICUM.

REC. Olei Absinthii destillati,
Corticum Aurantiorum,
Caryophyllorum,
Macis,
Menthæ ana drachmam semis,
Balsami de Peru drachmam unam,
Olei Nucistæ expressi unciam unam.
Misce, fiat balsamum.

Ventriculum confortat, vomitus & singultum sistit, flatus & ructus pellit ac discutit, epigastricæ regioni illitum.

BALSAMUM SUCCINI.

REC. Olei Nucis Moschatæ expressi drachmas duas semis,
Olei destillati Succini drachmam unam.
Misce, fiat balsamum.

In affectibus hystericis, cephalalgia mulierum, & spasmis infantum externe adhiberi solet.

BALSAMUM SULPHURIS AMYGDALATUM.

REC. Florum Sulphuris unciam unam,
Olei Amygdalarum dulcium recens expressi uncias sex.
Digerantur in arena calore convenienti per dies aliquot, donec oleum colore sit tinctum rubro. Refrigerato vase Balsamum separetur a sulphure non soluto.

Convenit ad ulcera tam interna, quam externa, & secure dari potest a guttis quindecim ad triginta, in subjectis phlegmaticis.

BALSAMUM SULPHURIS ANISATUM.

Eodem paratur modo, quo præcedens, substituto Oleo Anisi destillato, loco Olei Amygdalarum; quod & de subsequis, succinato & terebinthinato, est capiendum.

Prodest in colica flatulenta, & affectibus catarrhalibus, pectus infestantibus.
Dosis guttæ quinque, ad duodecim.

BALSAMUM SULPHURIS RULANDI.

REC. Sulphuris citrini uncias duas,
Olei Terebinthinæ uncias tres,
Lini libras duas.
Sulphuri liquato adde oleum lini, & coque lentissimo igne, donec acquisiverit colorem fuscum; his aliquantum refrigeratis infunde oleum terebinthinæ, digere lenissimo calore, & serva usui.

Usus est externus, resolvens, discutiens, vulnerarius; præcipue vero ad Emplastrum sulphuris Rulandi adhibetur.

BALSAMUM SULPHURIS SUCCINATUM.

Eodem modo, quo Balsamum sulphuris anisatum, parari debet.

Sanguinem excalefacit, emmenagogum est, diureticum & carminativum; caute vero & minuta dosi commendari debet, guttis scilicet quatuor ad scrupulum dimidium.

BALSAMUM SULPHURIS TEREBINTHINATUM.

Modus parandi idem est, qui præcedentis.

Diureticum est, & in gonorrhœa felici effectu commendatur; externe ad ulcera & vulnera partium tendinosarum, una nimirum aut altera gutta instillata, si valde doleant & madeant, adhibetur. Præstat autem, hoc balsamum spiritus vini rectificati triplo diluere, & tum ad vulnera adhibere.

BALSAMUM VITÆ AD MODUM HOFFMANNI.

REC. Olei destillati Lavendulæ,
Majoranæ,
Caryophyllorum,
Macis,
Cinnamomi, ana scrupulum unum,
Rutæ,
Succini albi ana scrupulum semis,
Citri, e corticibus recens expressi, scrupulum unum,
Ambræ griseæ scrupulum semis.

Olea cum Ambra & Balsami Peruviani scrupulo uno misceantur, atque in spiritus vini rectificatissimi tartarisati unciis decem solvantur.

Balsamum vitæ non solum externe ad odorandum, & partes debilitatas confortandas, ad ventriculi affectus, nauseam, ructus, colicam & diarrhœam adhibetur, sed & interno usui ad eosdem morbos, tanquam nervinum, cephalicum, stomachicum, præcipue senibus ac serosis, a guttis decem ad viginti feliciter commendatur.

BALSAMUM VULNERARIUM.

REC. Spiritus Vini rectificatissimi uncias sex,
Terebinthinæ Venetæ unciam unam semis.

Mixta solvantur in liquorem aurei coloris.

Ad vulnera recentia, præcipue nervosarum partium, punctim inflicta, non sine insigni fructu adhibetur.

BALSAMUM VULNERARIUM DIPPELII.

Videatur LIQUOR.

BALSAMUM VULNERARIUM MINDERERI.

REC. Terebinthinæ claræ Venetæ unciam unam semis,
Gummi Elemi pulverisati unciam semis.

Solvatur lenissimo igne, postea addantur

Olei Hyperici, ex floribus per infusionem parati, uncia una semis,
Ceræ destillati scrupuli duo.

Misce, fiat balsamum.

In vulneribus noviter inflictis, linteis applicatum, laudatur.

BALSAMUM VULNERARIUM STAHLII.

REC. Essentiæ Succini ordinariæ uncias duas.
Myrrhæ, unciam unam,
Olei Therebinthinæ unciam semis.

Misce, digere loco calido.

Conducit ad vulnera, & ulcera partium exsanguium, etiam cariosa. In partibus sanguineis proportio Essentiæ Myrrhæ augetur. Ita vices supplere potest pretiosioris Balsami Commendatoris.

BEZOARDICUM ANIMALE.

Est pulvis Viperarum Italicarum.

Vim habet alexipharmacam, sudoriferam, in morbis malignis, & a morsibus venenatorum animalium ortis, nec non in lepra, morbo venereo & Arthritide commendatur.

Dosis scrupulus unus, ad drachmam dimidiam.

BEZOARDICUM JOVIALE.

REC. Reguli Antimonii ſimplicis uncias quatuor,
Stanni Anglici uncias duas.

Fundantur ſimul in crucibulo, effuſa atque refrigerata pulveriſentur, poſtea additis
Mercurii ſublimati unciis octo, atque optime in mortario vitreo mixtis, ad intimiorem ſolutionem, reponantur per aliquot dies noctesque in cellam, tum retortæ immiſſa deſtillentur, butyri Antimonii inſtar; liquor, qui prodit, affuſa magna aquæ fontanæ quantitate diluatur, & præcipitabitur pulvis albus, qui, repetita aquæ tepidæ affuſione, edulcoratus & ſiccatus, cum triplo Nitri detonetur. Poſtea, affuſa multa aqua, omni ſalſedine privatus ſervetur.

Commendatur ad hyſtericos affectus, & ei magnæ attribuuntur vires diaphoreticæ & anodynæ.

Doſis a granis decem, ad ſcrupulum unum.

BEZOARDICUM MARTIALE.

Eadem methodo, qua præcedens Bezoardicum joviale paratur, loco reguli jovialis, regulum martialem ſumendo.

Parum de Marte participat, & viribus a diaphoretico Martiali ſuperatur; hinc, cum multo pretioſior etiam ejus præparatio ſit, merito a Diſpenſatorii Brandenburgici editoribus Diaphoreticum martiale Ludovici ſubſtituitur, quibus & nos ſubſcribimus. Vienneſes ſpecificum ſtomachale Poterii ejus loco commendant.

Adſcribuntur vires roborantes, acidum abſorbentes, & tranſpirationem promoventes.

Doſis grana XV. ad grana viginti quinque.

BEZOARDICUM MINERALE.

REC. Mercurii vitæ uncias duas,
Nitri cryſtalliſati exſiccati uncias ſex.

Miſceantur, & in crucibulo, per vices ingerendo, leniſſime detonentur. Maſſa alba ſalina aqua fontana ſolvitur atque edulcoratur. Pulvis ſubſidens leni calore exſiccatur.

Earundem cum Antimonio diaphoretico ſimplici virium eſt, & eadem Doſi propinari poteſt.

BOLI ARMENÆ PRÆPARATIO.

Bolus Armena pulveriſata, aqua fontana diluitur, aqua turbida, tenuiſſimis Boli particulis mixta, leni inclinatione ſeparatur a ſpiſſo, novaque aquæ quantitas toties affunditur, & effunditur leniter, donec, præter arenulas & craſſiores partes nihil remaneat. Bolus, quæ paulatim in aqua decantata ſubſedit, effuſa illa, ſervatur exſiccata.

Tribuuntur Bolo vires alexipharmacæ & acidum abſorbentes; merito vero inter adſtringentia refertur.

Doſis a ſcrupulo ſemis ad drachmam ſemis.

BUTYRUM ANTIMONII.

Vide ANTIMONII BUTYRUM.

BUTYRUM CACAO.

Vide OLEA EXPRESSA.

BUTYRUM MAJORANÆ. RUBRUM. VIRIDE.

Vide UNGUENTA.

CANDELÆ FUMALES.

REC. Styracis calamitæ unciam unam ſemis,
Benzoës,
Maſtiches,

Caryophyllorum aromaticorum,
Sacchari albi ana drachmas fex,
Carbonum Tiliæ, vel ex alio ligno levi optime exuftorum uncias quindecim.

Fiat omnium pulvis fubtiliffimus, qui mucilaginis Tragacanthæ fufficiente quantitate, in juftam confiftentiam, five maffam, redigendus eft, ex qua, pro lubitu, candelæ formari poterunt.

Si maffæ modo præfcriptæ
Balfami Peruviani uncia femis,
Olei deftillati Caryophyllorum,
Ligni Rhodii,
Lavendulæ ana fcrupulus unus,
addantur, candelæ fragrantiores, & fic dictæ COMPLETÆ formari poffunt.

CASSIA EXTRACTA.

Vide PULPA CASSIÆ.

CAUTERIUM POTENTIALE.

Fit ex Lixivio faponariorum acerrimo, cum calce viva parato, in fartagine ferrea tam diu coquendo, donec omnis fere humiditas ablata fit, atque refiduum falinum ficcefcere & concrefcere incipiat. Tunc ab igne removetur, & maffa jam folidefcens fpatula ferrea eximitur, inque vafe vitreo ficco, accurate claufo, prope fornacem calidam affervatur.

Infervit ad excitandos fonticulos, vel auferendas excrefcentias præternaturales.

CERA ARBOREA.

REC. Ceræ citrinæ,
Refinæ Pini,
Colophoniæ ana libram femis,
Terebinthinæ vulgaris,
Adipis fuillæ ana uncias duas.

Liquefcant & colentur.

Utuntur ea hortulani ad infitionem & læfiones arborum.

CERA SIGILLARIS RUBRA.

REC. Ceræ citrinæ uncias fedecim,
Refinæ Pini uncias fex,
Terebinthinæ Venetæ uncias tres,
Cinnabaris factitiæ præparatæ, uncias tres.

Liquetur cera & refina, atque mixturæ colatæ addatur cinnabaris modico olei lini trita, & effundatur in formas confuetas.

CERA SIGILLARIS VIRIDIS.

Eodem modo paratur, loco Cinnabaris, addendo æruginis, five Viridis Æris probe triti, & in olei lini drachmis duabus foluti, unciam unam.

Ceræ rubræ in Medicina nullus ufus eft, viridi ad clavos & verrucas nonnunquam utuntur Chirurgi.

CERATA.

Ab emplaftris parum differunt, nifi, quod fint molliora ac tractabiliora, hanc ob caufam omnia in claffem Emplaftrorum retulimus, præter unicum

CERATUM SATURNINUM GOULARDI.

REC. Lithargyrii uncias quatuor,
Aceti vini uncias fedecim,
coque invicem, per integram horam, fub perpetua agitatione cum fpatula lignea,

Solutionem decanta & filtra, quæ ab Autore vocatur *Extractum Saturni.*

Hujus extracti fi drachmæ duæ mifcentur cum aquæ communis libris duabus, Autori vocatur *Aqua Saturnina*, vel aqua *vegeto mineralis.*

Jam recipe
Olei olivarum uncias quatuor,
Ceræ unciam unam,
mixta liquentur leni igne, huic Maffæ refrigeratæ fucceffive adde Aquam Saturninam, ex unciis viginti quatuor

quatuor aquæ & uncia una extracti ſaturni paratæ, ea adhibita encheireſi, ut in patina ampla, in loco frigido, per vices exiguæ ſaltem doſes aquæ forti agitatione & concuſſione ope ſpatulæ ligneæ commiſceantur, donec tandem aquæ quantitas omnis, vel quantum fieri poteſt, ſubacta cum oleo & cera formam cerati albi, in magnam molem excreſcentis, induerit. Labor hic commixtionis tribus quatuorve horis abſolvi poteſt.

Vires extracti, aquæ & cerati ex ſaturno magnis laudibus in peculiari libello extolluntur a Goulardo, contra inflammationes externas, contuſiones, ambuſta, ulcera, fiſtulas, cancros, ſerpigines, ſcabiem, imo etiam, ope admixti ſaponis, contra anchyloſes. Notiſſimis aceti lithargyrii & ſacchari ſaturni viribus prudens Chirurgus laudatorum præparatorum uſum facile metiri poteſt.

CHALYBIS PRÆPARATIO.

Limatura Martis vel ferri puriſſimi aqua fontana ſæpius abluatur, & a ſordibus mundetur; poſtea exſiccata in mortario ferreo in ſubtiliſſimum pollinem teratur, & in Porphyrite lævigata ſervetur. Si diu aſſervatæ pars in rubiginem eſſet mutata, vel ſi particulæ heterogeneæ, e. gr. ex aurichalco, limaturæ eſſent admixtæ, hæ ope Magnetis ab illis poſſunt ſeligi.

Adſtringit, & ad tonum viſcerum roborandum facit. Datur ad ventriculi imbecillitatem, cachexiam & menſium vitia, non tamen ſine circumſpectione præſcribenda eſt; præſtat parvas doſes, a granis quinque vel ſex, præcipue ſi continuandus eſt uſus, exhibere, quam largiores præbere. Signum felicis ſucceſſus habetur, ſi feces alvi nigræ ſecedant.

CHALYBS SULPHURE PRÆPARATUS.

REC. Limaturæ Martis uncias quatuor,
Sulphuris citrini uncias duodecim.

Optime miſceantur, atque in patina terrea, ſub perpetua agitatione, leni igne calcinentur, usque dum chalybs, per deflagrationem Sulphuris, in pulverem ferrugineum calcinatus fuerit.

Alii fruſtum Martis candefaciunt, atque illud ſulphuris magdaleoni admovent, ſic Mars cum ſulphure funditur, & in vas ſuppoſitum, aqua frigida repletum, deſtillat, qui colligitur, in pulverem teritur, atque leni igne calcinatur.

Vires Martis ſeu Chalybis ſunt adſtringentes; adſtrictione vero vaſa & partes ſolidas roborat, ſicque ſecretiones & excretiones adjuvat; acidum ventriculi abſorbet, atque cachecticis prodeſt.

Doſis grana quinque ad duodecim.

CHOCOLATA.

REC. Fructuum Cacao, parum toſtorum, & a corticibus mundatorum, libram unam.

Pinſantur diu & diligenter in mortario calido, ut abeant in maſſam pultiformem tenuiſſimam, addatur ſucceſſive

Sacchari albi, ſubtiliſſime triti, libra una,

& in fine

Vanigliarum, optime tritarum, Nro quatuor.

Miſceantur, atque pro lubitu, tabulæ vel cylindri formentur.

Nonnulli etiam

Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum aromaticorum ana drachmas duas, & guttas aliquot Balſami Peruviani nigri

addere ſolent.

Vires ſunt nutrientes, corroborantes & demul-

demulcentes; sine aromatibus parata becticis & tabe consumtis prodest, atque senibus convenit.

CINNABARIS ANTIMONII.

Videatur ANTIMONII CINNABARIS.

CINNABARIS FACTITIA.

REC. Florum Sulphuris uncias quatuor,
Mercurii vivi purissimi uncias duodecim.

Fluat Sulphur in vase figulino satis capaci, cui per vices Mercurius, in tigillo calefactus, addatur; misceantur. fistula, qua fumum Tabaci haurimus, exacte; solet tum fieri subito magnus sibilus, & exoriri fumus densus atque cum sonitu inflammari materies; operculo igitur vas tegendum. Refrigerata postea massa nigra, in pulverem trita, immittatur cucurbitæ vitreæ, vel vasi sublimatorio, cui imponatur alembicus; lutetur luto ex argilla & calce facto, ponatur in furnum sic, ut vas sublimatorium fere fundum capellæ attingat, obruatur arena paulo altius, quam materies; adhibeatur ignis per gradus, ad summum usque. Ascendit primo parum phlegmatis, deinde flores subalbidi, postea nigri, & tandem cinnabaris. Ubi ignis summus per tres horas applicatus est, frigescant sponte, & cinnabaris ab adhærente nigredine separata servetur.

Nigredo oritur a sulphure abundante, pulcherrima enim Cinnabaris non nisi unam partem Sulphuris, cum septem partibus Mercurii unitam, continet.

Cinnabaris talis factitia, minori constans pretio, ac colore exaltatior, rite præparata, non minores habet virtutes, ac cinnabaris nativa.

Datur secure in eadem dosi, atque pulveribus addi potest, ubi alias cinnabaris nativa adhiberi solet. Cinnabaris tenerrime pulverisata venalis si minio adulterata esset, detegi potest fraus, vel instituta sublimatione, ut appareat an sine residuo elevetur, vel affuso aceto, quod ex minio dulce redditur.

CINNABARIS NATIVÆ RECTIFICATIO.

Cinnabaris nativa cruda, in pulverem trita, immittitur vitro sublimatorio, atque igne arenæ per tres horas adhibito fortissimo, sublimatur, quæ, postea super marmore lævigata & aqua pura lota, vocatur

CINNABARIS NATIVA PRÆPARATA.

Cinnabaris raro vel nunquam sola præscribitur, sed plerumque antispasmodicis, diapnoicis, nitro & salibus neutris jungitur, atque raro ultra grana tria vel quatuor pro dosi porrigitur.

In Cephalæa tamen & rebellibus affectibus spasmodicis largior etiam dosis, ad grana duodecim vel quindecim, conceditur, qualis, si frequenter repetatur, & ipsum inducere solet subinde Ptyalismum.

CLARETUM E SEX SEMINIBUS.

Vid. AQUA CARMINAT. PER INFUS.

COLCOTHAR.

Est Vitriolum viride ad rubedinem calcinatum.

Usus est in emplastris siccantibus.

CONCHÆ CITRATÆ.

REC. Concharum a mucore mundatarum & subtilissime pulverisatarum, libram unam,
affundatur
Succi Citri libra semis,
& leni calore, in patina vitrea, exsiccatæ serventur ad usum.

Loco Succi Citri, etiam aceto destillato saturari possunt.

Vires cum succedentium præparatarum conveniunt, magis tamen diureticæ deprebenduntur.

Dosis

Dosis a scrupulo dimidio ad drachmam dimidiam.

CONCHARUM PRÆPARATIO.

Affundatur testis concharum oblongarum, acetum forte, macerentur, ut sordes atque mucor abradi queant. Mundatæ exsiccentur, pulverisentur subtilissime & super marmore lævigentur.

Absorbentes sunt, febrifugæ, & sudorem ac urinam cient.

Dosis eadem quæ citratarum.

CONDITA.

Corticibus AURANTIORUM & CITRI recentibus superfundatur lixivium e cineribus clarum, sic, post unam vel alteram ebullitionem in vase figulino, mollescent. Quo facto abluantur aqua fontana calida, &, mundati ab albedine, cribro inverso imponantur, ut superfluo humore orbentur. Postea in vase vitreo repositis affundatur Saccharum clarificatum, & fere ad consistentiam tabulati coctum, ad supereminentiam unius digiti, serventur.

FRUCTUS CYDONIORUM,
RADICES CALAMI,
CICHOREI,
ENULÆ,
SATYRII,
ERYNGII,
SCORZONERÆ,
& CÆTERÆ

in aqua fontana coquuntur, usque dum mollescant, & a superflua humiditate exsiccatis, saccharum superfunditur, ad consistentiam tabulati coctum, quantum sufficit.

FRUCTUS vero BERBERUM,
CERASORUM,
RIBIUM, &
RUBI IDÆI,

sine prævia coctione, saccharo, ad consistentiam tabulati cocto immerguntur.

NUCES JUGLANDES immaturæ festuca perforantur, atque per sex vel octo dies in aqua frigida macerantur, quotidie aquam recentem superaffundendo. Postea ad mollitiem coquuntur, & saccharo clarificato, ad consistentiam tabulati cocto, immerguntur.

CARYOPHYLLI,
NUCES INDICÆ, &
ZINGIBER

ex Indiis condita advehuntur.

CONFECTIO ALKERMES INCOMPLETA, sive SINE MOSCHO & AMBRA.

REC. Succi pomorum Borsdorffiensium uncias decem,
Granorum Kermes, Monspelio allati,
Sacchari albi ana uncias sedecim.

Mixta solvantur unica ebullitione, lento igne; colatis per linteum addantur

Ligni Aloës.
Cinnamomi acutissimi, subtilissime triti, ana drachmæ sex,
Lapidis Lazuli præparati,
Margaritarum Orientalium præparatarum ana drachma una semis,

quibus splendoris gratia addi possunt
Foliorum Auri purissimi numero triginta,

& coloris ergo
Coccinellæ, cum aliquot guttulis Olei Tartari per deliquium tritæ, drachma semis.

Probe mixta asserventur.

CONFECTIO ALKERMES COMPLETA.

REC. Confectionis Alkermes incompletæ, modo præscriptæ, libram unam,

adde
Ambræ gryseæ optimæ, cum drachmis

drachmis duabus Sacchari albi tritæ, ſcrupulum unum,
Moſchi, in aqua roſata ſoluti, ſcrupulum ſemis.

Miſce.

Vim habet ſubadſtringentem, ori & ventriculo haud ingratam; & cum Coccinella & grana Kermes, ex quibus ſuccus paratur, qui baſis eſt hujus confectionis, animalis proſapiæ ſint, & ſal blande ſtimulans, ad vires millepedum accedens, poſſideant, facile quilibet deprehendet, unde vis laudata analeptica & aphrodiſiaca derivanda ſit; opinioni potius vulgi, quam indicationi Medici rationalis, ſatis faciens.

Completa a drachma ſemis ad integram, incompleta ad drachmas duas adminiſtrari ſolet.

CONFECTIO ANISI LAXATIVA.

REC. Seminis Aniſi electi unciam unam ſemis,
Sacchari albi libram unam,
Diacrydii ſulphurati drachmam unam,
Mechoacannæ albæ,
Jalappæ reſinoſæ ana unciam ſemis,
Cinnamomi acuti drachmam unam.

Immittitur Semen Aniſi integrum aheno confectorio, ſuper ignem collocato, atque affunduntur aliquot cochlearia Sacchari clarificati, moxque inſpergitur de purgantium pulvere ſubtiliſſimo non nihil, exſiccato leni calore Aniſo, denuo affunditur Saccharum & inſpergitur pulveris portio, atque labor, Saccharum affundendo, pulverem inſpergendo & Aniſum rurſus exſiccando, continuatur, usque dum omnis pulvis inſperſus, & Aniſum ſaccharo probe incruſtatum fuerit.

Inſervit pueris, atque illis, qui alia medicamenta laxantia reformidant.

Datur a drachma ad unciam dimidiam & ultra.

CONFECTIO CINNAMOMI REGIA.

REC. Succoladæ Indicæ uncias quatuor,
Nucum Moſchatarum, in India conditarum, majorum, numero tres,
Syrupi Cinnamomi libram dimidiam,
Confectionis Alkermes incompletæ unciam unam,
Olei Cinnamomi drachmam ſemis.

Miſce, fiat confectio liquida.

Analepticum gratiſſimum, & ſtomachicum egregium præbet hæc confectio. Datur etiam parturientibus, ad fœtum pellendum, & vires reſtaurandas.

Doſis eſt drachma una ad duas.

Viliori hæc conſtat pretio, illa, quæ a Minſichto traditur, & ipſis hyſtericis fœminis, quia Moſcho & Ambra caret, exhiberi poteſt.

CONFECTIO DE HYACINTHO.

REC. Specierum de Hyacintho unciam unam,
Syrupi acetoſitatis Citri uncias tres.

Mixta reponantur in vaſe porcellano ſatis magno, ne ob effervesſcentiam vas rumpatur.

Attribuuntur vires cardiacæ & ſtomachicæ, atque in nimiis hæmorrhagiis, aliisque fluxionibus moderandis, ad drachmam integram, cum fructu, adhibetur.

CONFECTIONES SICCÆ,
ANISI,
CORIANDRI,
CUBEBARUM,
FOENICULI,
SINAPIS,

&

& reliqua non tam a Pharmacopœis, quam ſic dictis Conditoribus parantur, atque pro tragea groſſa expetuntur.

SEMEN CYNÆ

vero, Saccharo incruſtatum, pro pueris, qui reliqua anthelmintica nauſeant, in uſum vocatur.

CONSERVA MILLEPEDUM.

REC. Millepedum vivorum libram unam,
Sacchari albiſſimi libras duas ſemis.

Contundantur in mortario marmoreo, & in vaſe vitreo vel porcellano ſerventur.

In ictero, tuſſi ferina, aſthmate, febre quartana & nephritide, optimo cum effectu, adhibetur.

Doſis drachma una ad duas.

CONSERVÆ SIMPLICES

parantur

E floribus & herbis recentibus minutiſſime inciſis. Singulis libris adduntur libræ duæ Sacchari albi, in pulverem triti, deinde in mortario marmoreo, piſtillo ligneo, probe contunduntur. Siccioribus herbis & floribus modicum aquæ additur, & omnes in vaſis porcellanis vel vitreis ſervantur. Uſitatiores

Conſervæ, quæ ex herbis ſive foliis parantur, ſunt

ABSINTHII,
ACETOSÆ,
ACETOSELLÆ.
BECCABUNGÆ,
COCHLEARIÆ,
EUPHRASIÆ,
FUMARIÆ,
HEDERÆ TERRESTRIS,
MAJORANÆ,
MENTHÆ,
SCABIOSÆ,
VERONICÆ,

Ex floribus

ANTHOS,
BELLIDIS,
BETONICÆ,
BORRAGINIS,
BUGLOSSI,
CICHOREI,
FARFARÆ,
PAPAVERIS ERRATICI,
PÆONIÆ,
PRIMULÆ VERIS,
ROSARUM RUBRARUM,
PALLIDARUM,
VITRIOLATA,
additis Spiritus Vitrioli drachmis duabus, ad libram Conſervæ Roſarum rubrarum.
SALVIÆ,
TUNICÆ,
VIOLARUM.

CITRI ex PULPA, abjectis ſeminibus, corticoſa albedine, & tunicis, quæ cellulas conſtituunt, parari ſolent.

Calices nonnullorum florum, e. g. Borraginis, Bugloſſi, Primulæ veris, Violarum, demuntur.

Conſervæ vires vegetabilium, ex quibus parantur, retinent, & pro baſi electuariorum inſerviunt.

CONSERVA SPAGYRICA.

REC. Salis Abſinthii uncias duas,
Meliſſæ,
Urticæ ana unciam unam,
Tartari vitriolati unciam ſemis,
Arcani duplicati uncias duas.

Miſceantur, & fiat pulvis, cui affundantur

Spiritus Sulphuris per campanam, drachmæ duæ.

Poſtquam deferbuerint, addantur

Conſervæ Florum Roſarum rubrarum,
Tunicæ ana libra una,

 Olei

Olei Cinnamomi,
Corticum citri,
Anifi ana drachma una,
Fœniculi,
Menthæ ana drachma femis,

Mifceantur, &, fi completa hæc conferva defideretur, addantur
Ambræ grifeæ grana quindecim, in fpiritu Rofarum folutæ.

Per incompletam intelligunt nonnulli, quæ non Ambra modo, fed & oleis deftillatis caret.

Laudatur ad obftructiones vifcerum referandas, in ictero, febribus quartanis chronicis, & menfium obftructione.

Vires hujus confervæ aperientes falibus mediis potiffimum funt tribuendæ; & quia olea deftillata, in vafis non bene munitis fervata, multum virtutis perdere poffunt, ideo non confultum eft, illam diu affervare. Loco Salis Abfinthii, Meliffæ, Urticæ *præfcribatur* Sal herbarum.

A drachma una ad unciam femis dari poteft.

CORALLIORUM ALBORUM ET RUBRORUM PRÆPARATIO.

Probe trita cum aqua, fuper Porphyrite, fubtiliffime, usque dum nullum ftridorem inter dentes edant, lævigentur, & rurfus exficcata, atque in pulverem redacta, ferventur ad ufum.

Abforbent, leniter adftringunt, & antepileptica vulgo cenfentur.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

CORNU ALCIS PRÆPARATUM.

Lima in fcobem redigitur, deinde in pollinem fubtilem teritur, & fervatur.

Vires antepilepticas adfcribunt.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

CORNU CERVI AURATUM.

REC. Cornu Cervi ufti præparati unciam unam,
Foliorum Auri puriffimi libellos octo.

Mifceantur & terantur in mortario marmoreo, donec Aurum difpareat; poftea calcinentur in crucibulo probe tecto, per tres horas, & pulvis purpurei coloris fervetur.

Adfcribuntur vires cordiales & alexiteriæ, atque in febribus malignis, variolis & morbillis nonnunquam in ufum vocatur.

Dofis fcrupulus dimidius ad integrum.

CORNU CERVI PHILOSOPHICE, five SINE IGNE, PRÆPARATUM.

REC. Cornu Cervi, in majora frufta fecti, quantum placet.

Coquantur in fufficienti quantitate aquæ fontanæ, donec mollefcant; poftea medulla & cortex exterior nigricans cultro feparetur, & cornu albicans exficcatum in polline fubtiliffimum teratur.

Vires habet adftringentes, abforbentes, diaphoreticas. Laudatur in variolis, morbillis, & aliis febribus malignis.

Dofis a fcrupulo uno ad fcrupulos duos.

CORNU CERVI USTUM.

Calcinatur C. C. in frufta diffectum, aperto igne, ad albedinem.

Majorem poffidet vim adftrictivam, quam philofophice præparatum; vires etiam anthelminticæ illi tribuuntur.

CORNU RHINOCEROTIS PRÆPARATUM.

Lima in fcobem redactum, in fubtiliffimum

lissimum pulverem, qui per linteum tenue trajiciendus, teritur, atque servatur.

Venenis resistere, sudorem movere, & epilepticis prodesse creditur.

Dosis grana quindecim ad drachmam dimidiam.

CRANIUM HUMANUM PRÆPARATUM.

REC. Cranii hominis, violenta morte perempti, ab integumentis & omni immunditie liberati, quantum volueris; contunde, atque in tenuissimum pollinem redige.

Tribuuntur illi vires specifice antepilepticæ, & hinc pulveribus epilepticis additur.

Datur infanti tenello a granis tribus ad quinque; adultiori ad scrupulum dimidium, & adultis a scrupulo integro ad drachmam dimidiam.

CREMOR vel CRYSTALLI TARTARI.

REC. Tartari albi, aqua calida aliquoties a sordibus externis abluti & in pulverem contusi, libras duas.

Coquendo in libris viginti quatuor aquæ fontanæ, in vase figulino, dissolvantur, & fervens adhuc decoctum trajiciatur per manicam Hippocratis, in aliud vas terreum; ubi refrixerit, crystallos exhibet, in superficie autem liquoris crustam, *cremoris* nomine notam, qui, cum crystallis, frigida fontana aqua abluatur, & exsiccatus, super Porphyrite, in pulverem albissimum conteratur.

Crystalli Tartari sal sunt essentiale Vini. Crassos & viscidos humores incidunt, alvum blande stimulant, appetitum excitant, hypochondriacis, biliosis, febricitantibus & cachecticis prosunt. Purgantibus additi vires eorum augent.

Dosis scrupulus unus ad drachmas duas, imo ad unciam dimidiam. Difficulter, & non, nisi in liquore calido, solvi possunt.

CROCUS MARTIS ADSTRINGENS.

REC. Limaturæ ferri uncias quatuor.

Dissolve in spiritus Vitrioli & aquæ fontanæ ana unciis octo, solutionem ad siccitatem in vase ferreo evapora, & forti igne in pulverem rubicundum calcina.

Vires ex nomine patent; verum ad internum usum vix commendatur, sed emplastris exsiccantibus & adstringentibus addi solet.

CROCUS MARTIS APERITIVUS ANTIMONIATUS STAHLII.

REC. Clavorum ferreorum libram unam,
Antimonii libras duas.

Fluant optime in crucibulo, quibus adde
Cinerum clavellatorum uncias quinque.

Cum omnia colliquata fluxerint, effunde in conum fusorium, & regulum a scoriis separatum serva.

Scoriæ, fusci coloris, frustillatim contusæ, sive aëri umbroso, humida tempestate, vel cellæ expositæ, dilabuntur in pulverem subnigrum. Hunc pulverem, aqua tepida multa dilutum & probe agitatum, ita separa, ut quicquid ejus, post crassiorum particularum subsidentiam, ac aliquam moram, aquæ turbidum adhuc internatat tenuissimum, cum hac effundas; crassiore parte, sedimenti instar, in fundo remanente. Exit vero tenerioris hujus substantiæ oppido parum, quæ seorsim asservanda est, & cum triplo Nitri purissimi, in crucibulo levissime candescente, detonanda; Massa inde nata rubicunda, edulcoretur, atque pulvis dilute rubens, sub

ſub titulo: *Croci Martis aperitivi tenuioris*, ſervetur. Subſidens vero illa altera portio ſimiliter tractanda, edulcoranda, ſiccanda, & cum triplo Nitri detonanda, quæ rurſus edulcorata & ſiccata, dat *Crocum Martis aperitivum*, obſcurioris coloris, quam præcedens tenuior.

In hæmorrhagiis uteri, hæmorrhoidum nimio fluxu, diarrhæis, febribus intermittentibus, laudabilem & ſæpe præſentaneam operam navat. Dandus tamen vix tenuior ille ultra quatuor vel ſex grana, cum effectu ſat s luculento; quemadmodum in lochialibus puerperarum turbis, non tam hæmorrhagicis, quam ſpaſticis flatulentis, perfrequenter Cl. Auctor eo uſus eſt, & non minus, atque in atrophicis affectibus puerorum, quibus tincturam ſuam commendat Ludovici, cum Arcano duplicato exhibitum, expectationi ſatisfeciſſe teſtatur.

CROCUS MARTIS APERITIVUS VULGARIS.

REC. Vitrioli Martis uncias quatuor, ſolvantur in aquæ fontanæ calidæ libra una. Solutioni inſtilletur ſalis alcali vel cinerum clavellatorum lixivii aqua fontana calida facti, & per chartam emporeticam filtrati, quantum ad ſaturationem acidi vitriolici, & præcipitationem Martis, ſatis. Pulvis præcipitatus aqua fontana calida edulcoretur, & leniter ad rubedinem calcinetur. Liquor ſalinus evaporari ad cuticulam poteſt, qui ad cryſtalliſationem repoſitus, largitur Tartarum vitriolatum.

A præcedenti non differt, niſi quod magis adſtringere deprehendatur.

Doſis grana tria ad quatuor.

CROCUS METALLORUM.

REC. Antimonii crudi in pulverem triti,
Nitri puriſſimi & ſicciſſimi ana libras duas.

Probe mixta detonentur in mortario, & cum refrixerit maſſa, ob colorem ad illum hepatis accedentem vocatur *Hepar antimonii.* Quod pulveriſatum & edulcoratum, donec calx fuſco-fulva maneat inſipida, *Croci metallorum* nomine venit, cujus color, prout ad edulcorationem aqua vel fervida vel frigida fuerit recepta, ſive magis eſt exaltatus ſive minus.

Vehemens eſt emeticum, & nunquam in ſubſtantia præberi debet. Grana tria vel quatuor per noctem in vini unciis duabus infuſa, virtute emetica vinum imbuunt. Veterinarii ad equos purgandos, pro una doſi, ad unciam ſemis, imo ad drachmas ſex, devorandum præbent. Paratur etiam ex hoc Croco metallorum, Tartarus emeticus.

CROCUS SOLIS.

REC. Auri, per Antimonium depurati, partem unam,
Mercurii, a Cinnabari revivificati, partes ſex.

Fiat amalgama, cui probe commiſceatur duplum Sulphuris triti, & ſub tegula fulminatoria rudicula ferrea continue movendo, donec omne Sulphur & Mercurius avolarit, igne ſufficienti calcinetur, ſic Aurum in pulverem abibit rufum, ſubtiliſſime ſuper marmore terendum.

Bezoardicas & cordiales vires ailli tribuere vulgo ſolent.

Doſis granum unum ad duo.

CROCUS VENERIS.

Ex vitriolo vel cryſtallis Veneris, per calcina-

calcinationem, paratur, & affusa aqua calida edulcoratur.

Internus nullus, externe in unguentis & emplastris exsiccantibus ejus est usus.

CRYSTALLUS MONTANA PRÆPARATA.

Sicut de Coralliis supra dictum est, paratur.

Usus ejus in Diarrhœa biliosa commendatur, & ad lac augendum adhiberi solet. Contra vertiginem & Arsenicum assumtum vulgo etiam, sed frustra laudant.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

DENTES APRI.

In pollinem subtilissimum terantur & serventur.

Specifice in pleuritide commendantur, & in nimiis hæmorrhagiis frequenter adhibentur.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

DENS HIPPOPOTAMI PRÆPARATUS.

Eadem ratione præparatur, *easdem habet vires*, eademque *exhibetur Dosi.*

DIACRYDIUM LIQUIRITIA EDULCORATUM.

Solvitur libra dimidia Scammonei Aleppensis in mortario, sub perpetua agitatione, decocto Liquiritiæ fervente; solutio lactea a fecibus nigricantibus, per inclinationem mortarii, separatur, atque lenissimo igne, vel in Balneo, ad extracti consistentiam, evaporatur, residuum, leni calore exsiccatum, in pulverem teritur.

Decoctum ex unciis duabus Liquiritiæ, in aquæ fontanæ libris tribus, ad consumtionem libræ dimidiæ coctis, paratur.

Multum, per hanc præparationem, de suo nauseoso odore & sapore perdit, nec tamen sua efficacia purgandi privatur Scammoneum. Facile solvitur a ventriculi humoribus, & sine torminibus serum & viscidos humores educit. Hydropicis, omnibusque, quibus purgatione opus est, convenit. Datur, uti Diacrydium sulphuratum, verum in aliquantum majori dosi.

DIACRYDIUM ROSATUM.

REC. Scammonei triti uncias quatuor.

Tractetur eodem modo, quo de Diacrydio Glycyrrhiza edulcorato dictum est, decocti loco, infusionem Rosarum sumendo.

Mitius & gratius est, quam sulphuratum.

Dosis grana decem ad quindecim.

DIACRYDIUM SULPHURATUM.

REC. Scammonei electi uncias tres. In pulverem teratur, & supra chartam albam, acu perforatam, tenuiter ac æqualiter expandatur, atque supra cratem, cui carbo vivus sit subditus, in quem Sulphuris uncia successive injiciatur, suffumigetur, & ne liquefiat vel chartæ adhæreat, neque comburatur, spatula ferrea diligenter moveatur.

Est ingrediens & basis pulveris Cornachini. Purgat satis valide, & vel pilulis additur, vel sale quodam neutro miscetur.

Dosis a granis quatuor ad grana duodecim, raro ultra grana quindecim ascendendo.

DIAPHORETICUM JOVIALE
est
ANTIHECTICUM POTERII.

DIAPHORETICUM MARTIALE
est
ANTIMONIUM DIAPHORETICUM MARTIALE.

EBUR PHILOSOPHICE CALCINATUM.

Eadem methodo, qua cornu Cervi philosophice paratum eſt, & hoc medicamentum conficitur.

Cum quo viribus & doſi convenit.

EBUR USTUM ALBUM ſeu SPODIUM.

REC. Eboris, in tenues lamellas ſeu fruſtula diſſecti, libram unam,

Igne aperto ad albedinem calcinetur, tandem cum aqua, ſuper marmore, lævigetur, & exſiccetur.

Vires, & doſis, quæ Cornu Cervi uſti.

ELATERIUM.

REC. Cucumerum agreſtium ſive aſininorum, intra octiduum collectorum, quantum volueris.

Scindantur caute apice cultelli, circa petioli inſertionem, ut matura ſemina e fructibus proſiliant, ſemen reliquum & mucago ſuper cribrum proliciantur, quæ poſtea in mortario, piſtillo ligneo, affuſo ſenſim liquoris tenuis, e fructibus conciſis exſtillantis, & aquæ pluviæ tantillo, contundantur, dum liquor pinguis & oleoſus, e medulla ſeminis in pulpam contritus, per cribrum ſetaceum tenuiſſimum & novum, transmitti poſſit; qui leniſſimo calore evaporatus, redigatur in conſiſtentiam maſſæ pilularis.

Violenter, præſertim humores ſeroſos, per alvum educit.

In hydrope aliis purgantibus, ad grana tria vel quatuor, addi ſolet.

ELÆOSACCHARA, ANISI, CINNAMOMI, MACIS, SUCCINI.

Fiunt, oleorum eorundem deſtillatorum guttas ſedecim, cum uncia una Sacchari albiſſimi, terendo.

AURANTIORUM, CITRI.

Saccharum Canarienſe pomis Aurantiis vel Citreis recentibus affricatur, donec ſapore & odore bene imbutum ſit.,

Præſtat vero illa, dum expoſcuntur, demum parare.

Vires ex oleis deſtillatis, unde parata ſunt, dijudicantur.

Adduntur pulveribus & trageis, doſi ea, quam commodam duxerit medicus.

ELÆOSACCHARUM ERRHINUM.

Videatur PULVIS STERNUTATORIUS ALBUS.

ELECTUARIUM DE ACORO.

REC. Radicum Pſeudoacori recentium, mediante inſtrumento culinari, quod ſcabinam (Reibeiſen) vocant, in raſuram redactarum, uncias ſex.

Coque in vaſe figulino, addita

Vini rubri libra una,

ad remanentiam unciarum decem; adde

Sacchari albi uncias triginta,
Radicum Calami aromatici, conditarum & minutim inciſarum,
Zinziberis, in India conditi, minutim inciſi, ana uncias quatuor,
Corticum Aurantiorum conditorum,
Citri conditorum ana unciam unam ſemis,
Cardamomi minoris,
Nucis Moſchatæ,
Piperis longi ana drachmas tres,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas quinque,
Cinnamomi acuti unciam unam,
Conſervæ Roſarum libram unam.

Miſce, fiat electuarium.

Electuarium

Electuarium hoc non solum se commendat gratissimo sapore, sed & virtute sua, ventriculum roborandi; digestionem juvat, in senibus, frigidis, & phlegmaticis, quibus etiam præcipue dicatum est.

Dari potest ab uncia dimidia ad integram.

ELECTUARIUM BACCARUM LAURI.

REC. Baccarum Lauri unciam unam semis,
Foliorum Rutæ,
Menthastri,
Origani,
Seminum Ammeos,
Cumini,
Nigellæ,
Ligustici,
Carvi,
Dauci,
Calami aromatici,
Piperis nigri,
longi,
Castorei ana drachmas duas,
Sagapeni unciam semis,
Opopanacis drachmas tres,
Omnia trita excipiantur
Mellis despumati unciis quatuordecim.
Misceantur.

Usus rarus internus est, & non, nisi in clysmatibus, decocto carminativo mixtum, adhibetur.

ELECTUARIUM CATHOLICUM.

REC. Polypodii querni libram semis, decoquatur in
Aquæ communis libris quatuor, ad consumtionem quartæ circiter partis. In decocto colato dissolvantur
Pulpæ Cassiæ,
Tamarindorum ana unciæ quatuor,
Sacchari albi libræ quatuor, quibus, leni igne, ad mellis consistentiam redactis, pulveres subtilissime tritos cribratosque
Radicum Polypodii,
Rhabarbari veri ana uncias duas,
Liquiritiæ drachmas duas,
Foliorum Sennæ orientalium uncias quatuor,
Florum Violarum,
Seminis Anisi ana uncias duas,
paulatim insperge, & misce pro electuario.

A majoribus nostris valde æstimatum fuit, & pro purgante universali habitum; blande laxat alvum, ab uncia dimidia ad integram exhibitum.

Admiscetur etiam clysmatibus in eadem dosi.

ELECTUARIUM CHALYBEATUM.

REC. Limaturæ Chalybis, in alcohol redactæ, uncias septem,
Cinnamomi,
Nucis Moschatæ ana drachmas sex,
Rhabarbari electi drachmas quatuor,
Specierum aromaticarum rosatarum drachmas sex,
Sacchari albi, in succi Cydoniorum unciis sex soluti & rursus ad tabulati consistentiam cocti,
Mellis despumati ana libram unam.
Fiat miscendo electuarium.

Laudatur ad virginum morbos, retentionem mensium, cachexiam; & ad drachmam unam, quæ Martis grana duodecim continet, præscribi solet.

ELECTUARIUM DIASATYRIUM.

REC. Radicum Satyrii recentium, succulentarum, uncias quatuor.

Minutim incisis & contusis in mortario lapideo adde
Sacchari albi, ad consistentiam tabulati cocti, uncias duodecim,
Nucis Indicæ conditæ,
Zinziberis conditi,
Pinearum recentium,
Pistaciarum non rancidarum, omnium minutim incisorum, ana unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cinnamomi acuti,
Stincorum marinorum ana unciam semis,
Brodii Zinziberis conditi, quantum satis ad consistentiam electuarii.

Analepticum, venerem languidam excitans, semenque augens venditatur.
Dosis uncia dimidia ad drachmas sex.

ELECTUARIUM DIASCORDII FRACASTORII.

REC. Radicum Bistortæ,
Tormentillæ,
Gentianæ,
Herbarum Dictamni Cretici ana unciam semis,
Scordii nostri unciam unam,
Seminis Acetosæ drachmam unam semis,
Cinnamomi acuti,
Cassiæ ligneæ ana unciam semis,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas duas,
Opii Thebaici drachmam unam semis,
Gummi Arabici,
Galbani,
Styracis ana unciam semis,
Boli Armenæ unciam unam semis,
Terræ Lemniæ unciam semis,
Conservæ Rosarum rubrarum libram unam,
Mellis despumati uncias triginta.

Opium, Gummi Arabicum & Galbanum in unciis tribus vini albi solvantur, & optime cum melle misceantur, postea reliqua, in pollinem subtilem trita, adjiciantur, tandem conserva Rosarum addatur, atque omnia, probe agitando, in electuarium redigantur.

Egregium est pharmacum, & sudorifera, ac inprimis alexipharmaca, anodyna & styptica virtute commendabile; hinc ad Diarrhœam quoque sistendam laudatur. Quælibet uncia hujus electuarii circiter grana duo habet Opii.
Dosis drachmæ duæ vel tres.

ELECTUARIUM GINGIVALE.

REC. Laccæ pictoriæ in globulis uncias duas,
Terræ Japonicæ,
Masticliis,
Myrrhæ electæ,
Caryophyllorum aromaticorum,
Aluminis usti,
Tabaci Hispanici,
Seminis Cochleariæ ana drachmas duas,
Salis armoniaci drachmam unam,
Balsami Peruviani scrupulos duos.

Optime in pulverem tritis & Balsamo Peruviano irroratis, adde
Mellis rosati uncias octo.
Fiat electuarium.

Dentes firmat, mundat, & a carie præservat, gingivarum laxitati & scorbuto oris medetur.
Gingivæ & dentes mane & ante somnum hoc electuario fricandi, & os Aqua Salviæ vel fontana eluendum.

ELECTUARIUM HIERÆ PICRÆ SIMPLEX.

REC. Aloës Succotrinæ uncias duodecim,

Asari.

Aſari,
Cinnamomi,
Croci,
Maſtichis,
Spicæ Indicæ,
Xylobalſami, aut ejus loco Ligni Aloës ana drachmas ſex,
Mellis libras quatuor cum ſemiſſe.
Miſce pulveres melli fere refrigerato pro electuario.

Nullus ejus hodie fere uſus eſt, præterquam in clyſteribus.

Doſis uncia ſemis ad drachmas ſex.

ELECTUARIUM LENITIVUM FLORENZOLÆ.

REC. Polypodii querni uncias duas,
Glycyrrhizæ unciam ſemis,
Herbæ Adianthi nigri,
Mercurialis ana unciam unam,
Florum Violarum unciam ſemis,
Hordei decorticati,
Paſſularum minorum ana uncias duas,
Jujubarum,
Sebeſten ana unciam unam,
Inciſa coquantur in
Aquæ fontanæ libris duabus ſemis,
ut remaneat libra una, in qua colata diſſolvantur,
Pulpæ Caſſiæ,
Prunorum,
Tamarindorum,
Sacchari albi ana unciæ ſex.
Coquantur ad juſtam electuarii conſiſtentiam, addantur
Conſervæ Violarum unciæ ſex,
Foliorum Sennæ electorum, ſubtiliſſime pulveriſatorum, unciæ tres ſemis.
Exacte miſceantur.

Hodie quidem rarus hujus electuarii eſt uſus, niſi in enematibus; blande tamen alvum laxat, bilem educit, & in renum affectibus dari poteſt.

Doſis uncia dimidia ad integram. Drachmæ decem hujus electuarii drachmam unam foliorum Sennæ continent.

ELECTUARIUM DE MANNA.

REC. Mannæ electæ,
Sacchari albi ana uncias duas,
ſolvantur in
Aquæ florum Acaciæ unciis duabus,
per linteum colatis addatur
Radicis Iridis Florentinæ, in tenerrimum pulverem tritæ, drachma una,
Olei Amygdalarum dulcium uncia una.
Miſceantur, fiat Electuarium.

Alvum leniter laxat. Tenellis, & præſertim recens natis, ad educendos humores vitioſos & meconium datur.

Doſis drachma una ad quatuor.

ELECTUARIUM MITHRIDATIUM DAMOCRATIS.

REC. Radicum Ariſtolochiæ rotundæ veræ,
Phu pontici ana uncias quatuor ſemis,
Calami aromatici uncias quinque drachmas tres,
Gentianæ uncias ſeptem ſemis,
Mei athamantici uncias tres, & drachmas ſex,
Zingiberis albi uncias quindecim,
Herbarum Dictamni Cretici uncias ſeptem ſemis,
Polii montani,
Scordii Cretici ana uncias decem ſemis,
Foliorum Indorum uncias duodecim,

 Florum

Florum Hyperici uncias tres semis,
Stœchadis Arabicæ uncias duodecim,
Rosarum rubrarum,
Spicæ Celticæ ana uncias septem semis,
Nardi Indicæ uncias quindecim,
Schœnanthi uncias tredecim,
Seminum Thlaspios uncias quindecim,
Seseleos uncias duodecim,
Dauci Cretici uncias decem semis,
Petroselini Macedonici,
Fœniculi ana uncias septem semis,
Anisi uncias quatuor semis,
Baccarum Juniperi unciam unam,
Piperis longi uncias duodecim,
albi,
Carpobalsami ana uncias decem semis,
Cardamomi minoris uncias septem semis,
Croci optimi uncias quindecim,
Cinnamomi uncias quindecim semis,
Costi veri uncias duodecim,
Cassiæ ligneæ uncias decem semis,
Agarici trochiscati uncias quindecim,
Castorei uncias duodecim,
Stincorum marinorum uncias tres semis,
Myrrhæ electæ uncias sedecim,
Olibani uncias quindecim,
Bdellii uncias decem semis,
Gummi Arabici uncias septem semis.

Radices, herbæ & semina, leni calore siccata, cum aromatibus & reliquis mixta, in subtilissimum pulverem rediguntur; & per cribrum trajecta, seorsim servantur; his peractis

REC. Gummi Galbani,
Opopanacis ana uncias duodecim,
Sagapeni uncias quatuor semis,
Succi Hypocistidis uncias duodecim,
Acaciæ uncias quatuor,
Opii electi uncias septem semis.

Solvantur in
Vini generosi libris octo,
soluta commisceantur cum
Mellis despumati libris centum & sedecim,
& successive, inter perpetuam agitationem, pulvis reliquorum inspergatur, tandem
Styracis in granis unciæ duodecim, in
Terebinthinæ claræ unciis quatuordecim,
liquatis, &
Opobalsami unciæ duodecim addantur,
atque agitatio, ad perfectam ingredientium mixtionem, per aliquot horas continuetur. Denique in vase satis magno, ut fermentare & commode singulis octiduis, spatula magna lignea, agitari ac commoveri queant, reponantur.

Pro alexipharmaco insigni, & fere universali medicina habetur. Stomachicum, confortans & anodynum haud contemnendum præbet. Quælibet uncia grana habet duo Opii, & grana quatuor Croci.

Dosis a drachma una ad drachmas quatuor.

ELECTUARIUM sive PHILONIUM ROMANUM.

REC. Piperis albi,
Seminum Hyoscyami ana drachmas decem,

Semi-

Seminum Apii drachmas duas,
Petroselini Macedonici,
Fœniculi,
Dauci Cretici ana scrupulos quatuor,
Cassiæ ligneæ,
Cinnamomi ana drachmas tres,
Castorei,
Myrrhæ ana drachmas duas,
Croci orientalis,
Spicæ Indicæ,
Zedoariæ,
Pyrethri ana scrupulos duos,
Opii drachmas quinque,
Mellis despumati uncias octodecim,

Opium, in
Vini albi uncia una semis
solutum, cum reliquis, optime tritis, melli admiscetur, & sic probe mixta servantur.

Quælibet drachma hujus electuarii ultra granum unum & semis Opii continet, ex hoc & reliquorum pondere facile dosis constitui potest, adulto scilicet nunquam ultra drachmas duas in summo.

Somniferum est, & dolores sedat; hinc in colica flatulenta a nonnullis adhiberi solet. Veteres etiam tussi vehementi, & imminenti hinc vasorum pulmonis crepaturæ destinabant.

ELECTUARIUM sive REQUIES NICOLAI.

REC. Florum Rosarum rubrarum,
Violarum ana drachmas sex,
Seminis Hyoscyami albi,
Papaveris albi,
Lactucæ,
Psyllii ana unciam dimidiam,
Corticum radicum Mandragoræ,
Nucum Moschatarum,
Cinnamomi,
Zingiberis albi,
Opii depurati ana drachmas tres,
Sandali albi,
rubri,
Tragacanthæ,
Spodii ex Ebore ana drachmas duas,
Sacchari albi uncias viginti,

Opium
Vini albi unciis tribus diluatur,
reliqua in pulverem terantur, &
Saccharum in
Aquæ florum Rosarum unciis decem solvatur,
atque omnia optime permisceantur.

A longo tempore in nostris officinis in usu est hoc electuarium, atque infantibus, ad conciliandum somnum, dari solet; hanc ob causam haud quicquam in ejus compositione immutare, multo minus plane proscribere voluimus.

Uncia una habet Opii grana quinque.

Infanti tenero non ultra grana duo, vel tria, facile adhibentur.

ELECTUARIUM RESUMPTIVUM.

REC. Radicum Liquiritiæ,
Herbæ Hederæ terrestris,
Veronicæ ana unciam semis.

Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libris quinque,
macerentur per noctem, mane colentur, in colatura coquantur
Radicum Farfaræ recentium, minutim incisarum,
Passularum minorum ana unciæ sedecim,
usque quo mollescant; contundantur in mortario marmoreo, atque per cribrum trajiciantur.
Magmati vel pulpæ addantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ,
coquantur leni igne ad justam consistentiam; refrigeratis admisceantur

Amygdalarum dulcium, minutim incifarum, unciæ feptem,
Flavedo citri a tribus pomis recentibus derafa,
Cinnamomi acuti uncia femis,
Caryophyllorum aromaticorum drachmæ tres.

Fiat Electuarium.

Hecticis, tabidis, nec non tuffi acri ficca laborantibus convenit.

Dofis uncia femis ad integram, bis vel ter per diem fumenda.

ELECTUARIUM SANANS FULLERI.

REC. Spermatis ceti recentis drachmam unam,
Ceræ citrinæ odoratæ drachmas tres,
Olei Amygdalarum dulcium unciam unam,
Liquentur leni igne, atque ab igne remotis & probe, usque refrixerint, agitatis, addantur
Confervæ Rofarum rubrarum unciæ duæ,
Mellis defpumati uncia una.

Commendabile eft ad primarum viarum erofiones, tuffim acrem, nec non in dyfenteria.

Dofis drachmæ duæ vel tres.

NB. Quia facile rancorem contrahit hoc electuarium, non, nifi dum expetitur, parandum.

ELECTUARIUM TAMARINDORUM.

REC. Pulpæ Tamarindorum uncias quatuor,
Paffularum minorum,
Prunorum ana unciam unam femis.
Mifceantur; poftea adde
Foliorum Sennæ electæ pulverifatorum, unciam unam femis,
Cremoris Tartari drachmas fex,
Cinnamomi acuti,
Seminis Fœniculi ana drachmas duas,
Olei Nuciftæ deftillati guttas decem.

Mifce, fiat, addita fufficienti quantitate fyrupi rofati folutivi, electuarium.

Biliofos humores blande educit.

Dofis ab uncia dimidia ad integram.

ELECTUARIUM THERIACÆ ANDROMACHI.

REC. Radicum Dictamni albi, five Fraxinellæ,
Scillæ præparatæ ana libras duas,
Iridis Florentinæ libram unam,
Pentaphylli uncias fex,
Calami aromatici,
Phu pontici ana uncias quinque,
Rhabarbari veri,
Zingiberis albi ana uncias fex,
Angelicæ,
Gentianæ ana uncias quatuor,
Ariftolochiæ longæ veræ uncias duas,
Afari drachmas quinque, fcrupulum unum,
Herbarum Scordii Cretici libram unam,
Dictamni Cretici uncias fex,
Chamædryos uncias quatuor,
Marrubii albi,
Calaminthæ montanæ ana uncias fex,
Polii Cretici,
Chamæpityos ana uncias quatuor,
Centaurii minoris uncias duas,

Herbarum Majoranæ,
Mari veri ana unciam semis, scrupulos quatuor,
Foliorum Indorum uncias quinque,
Florum Rosarum rubrarum libram unam,
Stœchadis Arabicæ uncias sex,
Hyperici uncias quatuor,
Seminum Napi libram unam,
Amomi racemosi uncias octo,
Petroselini Macedonici uncias sex,
Anisi,
Fœniculi Cretici,
Ammios,
Seseleos,
Thlaspios ana uncias quatuor,
Dauci Cretici uncias duas,
Schœnanthi uncias septem,
Spicæ vel Nardi Indicæ uncias octo,
Celticæ uncias quatuor,
Piperis longi libras duas,
albi,
nigri ana uncias sex,
Cardamomi minoris,
Carpobalsami vel Cubebarum ana uncias quatuor,
Cinnamomi acuti uncias octo,
Costi aromatici uncias septem,
Ligni Aloës sive Xylobalsami unciam unam,
Asphalati drachmas quinque, scrupulum unum,
Agarici trochiscati libram unam,
Myrrhæ electæ uncias octo,
Olibani electi uncias sex,
Mastiches scrupulos octo,
Gummi Arabici uncias quatuor,
Bituminis judaici, vel Asphalti uncias duas,
Terræ Lemniæ uncias quatuor,
Castorei uncias duas,
Viperarum Italicarum libras duas.

Eligantur simplicia præscripta optimæ notæ, quæ herbis, floribus, radicibus, & aliis siccationis indigis, leni calore siccatis, admisceantur, & simul in pulverem subtilissimum redacta, seorsim serventur.

Squinanthum & Spica Indica, minutim incisa, cum Gummi Arabico, in aqua soluto, probe pinsantur, & leni calore rursus exsiccata, in pulverem redacta, reliquis addantur.

Flores Rosarum seorsim terantur, & cum
Chalcitidis, vel Vitrioli Martis, ad albedinem calcinati, unciis quatuor,
Croci Austriaci, optime triti, unciis octo,

Vino diluantur; sequentia vero in Vini Malvatici sufficiente quantitate solvantur:

Opii Thebaici libræ duæ,
Succi Liquiritiæ libra una,
Hypocistidis,
Acaciæ,
Sagapeni ana unciæ quatuor,
Galbani unciæ duæ.

Soluta & colata commisceantur cum
Mellis optime despumati triplo, vel libris centum & sedecim;

addantur Crocus, Chalcitis, & flores Rosarum vino diluta, agitentur diligenter, semper de pulvere priori inspergendo per cribrum. Tandem
Styracis in granis unciæ quatuor, in
Terebinthinæ claræ unciis sex solutæ, &

Opobalſami veri, vel in ejus defectu Olei Nuciſtæ expreſſi unciæ tredecim

adjiciantur, & per horæ unius ſpatium, ut exactiſſime miſceantur, agitentur, atque in vaſe capaciori, ut fermentare, & aliquoties per menſem moveri queant, reponantur.

Virtutes hujus electuarii etiam plebi ſunt notiſſimæ; olim pro panacea habebatur, & hodie etiam vulgus multa ac crebriori experientia edoctus, bono cum effectu, eo in plurimis morbis utitur. Nec etiam revera laude ſua privandam eſſe hanc confectionem cenſemus, etiamſi nonnulli hujus ſeculi doctiſſimi Medici, tanquam ex nimis calidis & ſanguinem incendentibus ingredientibus compoſitam, raro, caute & circumſpecte in uſum vocare jubeant. Nobis eſt alexipharmacum, adſtringens, balſamicum, ſtomachicum & anodynum.

Quælibet uncia continet Opii grana ſex, & Croci grana duo. Datur vel per ſe, vel cum commodo quodam vehiculo.

Doſis eſt a drachmis duabus ad tres.

ELIXIR ACIDUM DIPPELII.

REC. Spiritus Vini rectificatiſſimi uncias ſex,
Olei Vitrioli, ſucceſſive inſtillandi, unciam unam,
Granorum Kermes,
Croci ana drachmas duas.

Mixta digerantur leni calore, vitro bene clauſo, per aliquot dies, tandem clarum decantetur & ſervetur.

Commendatur ab Auctore in febribus putridis, ardentibus, morbis arthriticis, calculoſis, obſtructionibus menſium.

Doſis guttæ quindecim ad viginti ex multa aqua.

ELIXIR ANTICOLICUM CROCATUM.

Videatur ELIXIR CORDIALE & STOMACHICUM, vulgo GARRUS. *Pharmacop. Pariſiens.*

ELIXIR ANTIFEBRILE.

REC. Radicum Gentianæ rubræ unciam unam,
Serpentariæ Virginianæ,
Herbarum Cardui benedicti,
Centaurii minoris,
Trifolii fibrini,
Abſinthii Pontici ana drachmas tres,
Corticis Peruviani unciam unam ſemis,
Chacarillæ,
Winterani ana unciam ſemis,
Florum ſalis armoniaci martialium drachmas ſex.

Inciſa infunde in
Spiritus Vini rectificati libris duabus,
poſt digeſtionem per quatuor dies, exprimantur, & Elixir per chartam filtratum uſui ſervetur.

In declinatione febrium intermittentium, ad tonum reſtaurandum, & appetitum excitandum, inſervit.

Doſis a drachma ſemis ad ſcrupulos duos.

ELIXIR APERITIVUM CLAUDERI.

REC. Salis Tartari, vel cinerum clavellatorum depuratorum, unciam unam,
Solvantur in
Aquæ florum Sambuci,
Cochleariæ,
Naſturtii ana unciis quinque;
ſolutio filtretur, & affundatur
Aloës,
Myrrhæ ana unciæ uni,
Croci unciæ ſemis.

Per

Per triduum digerantur, filtretur & ad uſum ſervetur Elixir.

Ad obſtructiones viſcerum reſerandas, & menſes pellendos inſervit. Hypochondriacis, ſcorbuticis, atque obſtructione alvi laborantibus convenit.

Doſis drachma dimidia ad integram.

ELIXIR BALSAMICUM PECTORALE EDINBURGENSE.

REC. Balſami Tolutani,
Benzoës electæ,
Styracis calamit.
Myrrhæ electæ ana drachmas tres,
Croci optimi drachmas duas,
Spiritus Vini rectificati uncias viginti.

Digerantur, atque poſt ſufficientem extractionem filtrentur.

Vere balſamicum eſt hoc Elixir, & tam ad internos, quam externos uſus commendabile.

Doſis guttæ triginta ad quadraginta usque.

ELIXIR BALSAMICUM SPIRITUOSUM HOFFMANNI.

REC. Herbæ Scordii unciam unam,
Centaurii minoris,
Flavedinis corticum Aurantiorum,
Myrrhæ electæ ana unciam ſemis,
Zedoariæ,
Nuciſtæ ana drachmas tres,
Ligni Aloës drachmam unam ſemis,
Croci Auſtriaci drachmam unam,
Succini drachmas tres.

Inciſis & contuſis ſuperfundatur
Spiritus Vini rectificati libra una ſemis,
digerantur, poſt ſufficientem digeſtionem exprimantur, & liquori per filtrum trajecto addantur
Olei Cardamomi,
Caryophyllorum ana guttæ decem, in ſpiritus ſalis ammoniaci vinoſi uncia una ſolutæ.

Alexipharmacum & anticatarrhale eſt, ventriculum roborat, chylificationem promovet, & ab Illuſtri Auctore, præſertim ad diarrhœas chronicas, ex inteſtinorum lævitate, commendatur.

Doſis guttæ 60. bis in die.

ELIXIR BALSAMICUM STOMACHICUM TEMPERATUM HOFFMANNI.

REC. Extracti Abſinthii,
Cardui benedicti,
Centaurii minoris,
Gentianæ ana unciam unam,
Flavedinis corticum aurantiorum amarorum, ab omni albedine mundatorum, uncias quatuor.

Affunde
Vini Hungarici optimi libras duas,
Spiritus corticum aurantiorum rectificati uncias duas.

Stent per triduum infuſa in digeſtione, poſtea filtrata reponantur.

Viennenſes extractis adhuc addunt:
Salis Tartari unciam unam.

Tonum ventriculi roborat, appetitum & concoctionem auget, atque inprimis iis, qui ſpirituoſa non ferunt, inſervit.

Doſis drachma una ad duas.

ELIXIR CORDIALE & STOMACHICUM, vulgo GARRUS.
Pharmacop. Pariſiens.

REC. Aloës Succotrinæ uncias duas ſemis,
Myrrhæ unciam ſemis,
Croci Orientalis drachmas duas,
Cinnamomi,
Caryophyllorum,

Nucis Moschatæ ana scrupulum unum.
Pulverisatis affunde:
Spiritus Vini rectificati libras duas,
Aquæ fontanæ uncias duas.

Digerantur per viginti quatuor horas, postea ex M.B. ad siccitatem destillentur.

REC. Spiritus hujus prolecti,
Syrupi capillorum Veneris ana libram unam,
Aquæ Naphæ unciam unam.
Misceantur.

Vires sunt anodynæ, stomachicæ & carminativæ, præsertim vero in colica, a menstruo fluxu mulierum non rite succedente orta, commendari potest.

Dosis cochlear unum, vel duo.

ELIXIR MYRRHÆ LONDINENSE.

REC. Extracti Sabinæ unciam unam, dissolvatur in
Essentiæ Myrrhæ unciis octo,
Castorei unciis sedecim,
post sufficientem digestionem Elixir filtretur.

Multum cum Elixir uterino Crollii convenit, atque ad mensium & uteri vitia commendatur.

Dosis guttæ quadraginta ad quinquaginta usque.

ELIXIR PECTORALE REG. DAN.

REC. Radicis Angelicæ uncias tres,
Levistici, unciam semis,
Florum Chamomillæ Romanæ unciam unam semis,
Seminis Anisi uncias octo,
Fœniculi uncias quinque,
Macis drachmas tres,
Nucum Moschatarum,
Myrrhæ electæ ana unciam unam,
Cinerum clavellatorum uncias octodecim.
Incisis & contusis affundantur, in cucurbita vitrea,
Spiritus Vini rectificati libræ quatuor,
Aquæ fontanæ libræ duæ;
Stent in digestione per triduum.
Tunc adde:
Salis armoniaci pulverisati libram unam,
destillentur, juncturis vitri probe clausis, lento igne, ad residuum libræ unius, liquor prolectus volatilis superfundatur
Succi Liquiritiæ Hispanicæ unciis quinque,
in
Aquæ Fœniculi libra una
soluti;
Croci Orientalis drachmis duabus.
Digerantur per aliquot dies, postea Elixir, per chartam filtratum, servetur.

Est spiritus vini sale volatili & oleis vegetabilium imprægnatus, succo liquiritiæ edulcoratus, & multum convenit cum spiritu salis armoniaci anisato, & liquore oleoso Sylvii, tonum pulmonum roborando, & decubitum humorum tenacium dissipando. Excellens etiam est remedium carminativum, atque ad colicos dolores mitigandos, ventriculum roborandum, & urinam pellendam, commendabile.

Dosis guttæ triginta sex ad quinquaginta.

ELIXIR PECTORALE WEDELII.

REC. Radicum Helenii,
Iridis Florentinæ,
Scillæ præparatæ ana unciam unam,
Liquiritiæ unciam semis,
Ligni Sandali rubri unciam unam,

Herbæ

Herbæ Rorellæ unciam unam semis,
Seminis Anisi unciam semis,
Benzoës drachmas sex,
Myrrhæ unciam semis,
Gummi Ammoniaci drachmas duas,
Croci drachmas tres.
Extrahantur
Spiritus Vini rectificati libris duabus;
Exprimantur & filtrentur.

Commendatur ab Autore ad asthma, catarrhos, tussim & raucedinem. Resolvit, & in hujus generis morbis non sine fructu adhibetur.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

Nota. Gummi Ammoniacum, Myrrha & Benzoë seorsum infundi, atque post sufficientem digestionem & expressionem, ambæ extractiones commisceri debent.

ELIXIR POLYCHRESTUM.

REC. Extracti Panchymagogi unciam unam,
Spiritus Vini rectificati uncias sex,
Vitrioli drachmas tres,
Misceantur, digerantur & serventur.

ELIXIR POLYCHRESTUM HALENSE.

Constat ex
Extracti panchymagogi uncia una, &
Mixturæ simplicis unciis sex.

Vim habet catharticam, atque tam ad alvum stimulandam, in minori dosi ad guttas triginta vel quadraginta, quam in majori, ad alvum ducendam, a guttis sexaginta, usque centum datur.

ELIXIR PROPRIETATIS ALBUM HELMONTII.

REC. Aloës Succotrinæ lucidæ,
Myrrhæ electæ,
Croci optimi ana unciam unam,
In pulverem trita indantur cucurbitæ vitreæ, quæ alembico cæco munita, ad digestionem in Mariæ Balneum reponatur; augeatur ignis per gradus, ut aqua ebulliat, & materia in massam coalescat, atque guttulæ flavæ ad latera cucurbitæ in conspectum veniant. Frigescant & massæ affundatur
Aquæ Cinnamomi spirituosæ libra una,
post digestionem, e Balneo destillentur, & liquor prodiens, sub nomine Elixirii albi, servetur.

Vires sunt balsamicæ, stomachicæ & carminativæ.

Dosis drachma una, vel duæ.

ELIXIR PROPRIETATIS HELVETII.

REC. Myrrhæ electæ,
Aloës Succotrinæ ana unciam unam,
pulverisatis superfundantur
Tincturæ Tartari unciæ octo.

Post solutionem & sufficientem digestionem clarum a spisso separetur, atque cum tinctura ex uncia una croci Orientalis & tinctura tartari, unciis quatuor, parata permisceantur.

Addantur
Olei Cinnamomi scrupuli duo
serventur.

Vires cum ELIXIRIO PROPRIETATIS DULCI *conveniunt; gratius tamen est propter Oleum cinnamomi, & penetrantius propter Tincturam Tartari.*

Dosis guttæ triginta ad quadraginta cum vino vel vehiculo aquoso exhibendæ.

ELIXIR PROPRIETATIS CUM ACIDO BOERHAAVE.

REC. Myrrhæ,

Aloës,
Croci Auftriaci ana unciam unam.
Tritis affunde
Aceti vini albi libras quatuor;
Immittantur cucurbitæ vitreæ, ebulliant leniffimo igne, per aliquot horas. Frigefacta requiefcant, ut fæces fubfideant; liquorem clarum per inclinationem a fæcibus effunde, refiduo adde
Novi aceti libras duas,
Ebulliant iterum, ut prius; frigefcant, atque, ut fpiffum a claro feparetur, quiefcant, effundatur clarum, & cum priori extractione per telam raram coletur.
Tincturas miftas leni igne, ex cucurbita vitrea, deftilla, ut unciæ decem reftent, quibus adde
Spiritus Vini rectificatiffimi uncias decem.
Digerantur, filtrentur & ferventur.

Egregium celeberrimo Autori eft remedium, acidum, aromaticum, in praxi medica infiniti ufus. In febre intermittente, fcorbuto, hypochondriaco malo, ictero, cachexia, fanguinem fua balfamica virtute imbuit, putredini refiftit, vermes necat. Externe ulcera putrida, famofa, fœtida, fiftulofa emendat, depurat, labiorum, gingivarum, linguæ & faucium ulcera fanat.

Dari poteft juxta Auctorem a drachma dimidia, ad drachmas duas, ex vino, vel alio vehiculo; qui & vel mane vacuo ventriculo, vel ad minimum, duodecim horis a paftu, fumere jubet.

ELIXIR PROPRIETATIS SINE ACIDO BOERHAAVE.

REC. Aloës optimæ,
Croci,
Myrrhæ ana unciam unam.
Trita immittantur cucurbitæ vitreæ, affundatur liquor ex
Tartari tartarifati unciis tribus, in
Aquæ fontanæ unciis fex folutis, paratus.
Digerantur per triduum in Balneo, & fpeciebus integre folutis fuperfundantur
Spiritus vini rectificatiffimi libræ duæ,
Denuo digerantur, eo calore, ut ad finem ebulliant. Frigefcant, & poftquam per quietem fpiffum fubfederit, clarum effundatur, novaque
Spiritus vini libra una fuperfufa
Digeftio continuetur; feparetur dehinc clarum, & repetatur, donec omnia fere foluta fint, omnes liquores filtrentur per chartam bibulam, & fpiritus fuperflui eo usque, per deftillationem evocentur, donec unciæ viginti reftent, quæ ferventur pro Elixirio.

Elixir hoc fale medio paratum prodeft in obftructionibus chronicis & inveteratis morbis; potenter refolvit, nec acido, nec alcalino fuo principio, noxium eft.

Dofis a fcrupulo uno ad drachmam dimidiam.

ELIXIR PROPRIETATIS CUM ACIDO PARACELSI.

REC. Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ ana uncias duas,
Croci optimi unciam unam,
In pulverem tritis affunde
Spiritus Vini rectificati, per octiduum cum Spiritus Sulphuris unciis tribus digefti, libram unam femis.
Stent in digeftione per aliquot dies; liquorem tinctum effunde, atque fpeciebus denuo
Spiritus ejusmodi libram dimidiam fuperfunde.
Poft digeftionem extractiones conjunge,

ge, atque per chartam bibulam filtratas ſerva.

Multum de hoc Elixirio autor Paracelſus, pro more ſuo, promittit, ad vitam ſanam & longam, ad plerosque morbos, etiam peſtem, vincendos. Ventriculum roborat, digeſtionem adjuvat, vermes necat, menſes & hæmorrhoides movet. Caute igitur hoc, & aliis medicamentis aloëticis uti debent hypochondriaci, bilioſi, hæmorrhoidarii, & ad hæmorrhagias diſpoſiti.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

ELIXIR PROPRIETATIS SINE ACIDO, ſive DULCE.

REC. Myrrhæ electæ,
Aloës Succotrinæ,
Croci optimi, ana unciam unam ſemis,
In pulverem redactis addantur
Olei Tartari, per deliquium parati, unciæ duæ, miſceantur,
ut pultis conſiſtentiam induant, & digeſtis in vitro commodo, probe obturato, per viginti quatuor horas, affunde
Spiritus Vini rectificati libras duas;
Stent in digeſtione balnei quatuor dies, vaſe exactiſſime clauſo, agitando aliquoties de die vas, donec ſaturate rubens extractum ſit Elixir.

Satis efficax remedium eſt ad morbos ventriculi, a cauſa frigida ortos, alvum ſimul ſtimulat, digeſtionem promovet; ſanguinem autem exagitat, uti reliqua aloëtica.

Doſis guttæ quadraginta ad ſexaginta.

ELIXIR PROPRIETATIS CUM RHABARBARO.

REC. Aloës Succotrinæ drachmas ſex,
Myrrhæ electæ drachmas duas,
Croci Orientalis drachmam unam ſemis,
Rhabarbari optimi unciam ſemis.
Conciſis & contuſis, in phiala capaci affunde
Vini Malvatici generoſi uncias octo,
Spiritus Salis rectificati unciam unam;
Stent, vaſe optime obturato, in loco tepido, per octiduum, tum filtrentur & ſerventur.

Ad ventriculum & inteſtina expurganda & roboranda, hepatis & hypochondriorum obſtructiones expediendas, appetitum excitandum, mulierum menſtruas purgationes in ordinem redigendas, & vermes necandos atque expellendos commendatur.

Doſis guttæ quinquaginta ad octoginta.

ELIXIR SALUTIS.

REC. Radicum Enulæ,
Liquiritiæ,
Rhabarbari veri ana unciam unam,
Foliorum Sennæ Orientalium uncias duas,
Seminis Aniſi,
Carvi,
Coriandri ana unciam unam,
Uvarum paſſarum, absque acinis, uncias quatuor,
Salis Tartari drachmas duas.
Inciſis & contuſis affunde
Aquæ fontanæ ferventis libram unam, refrigeratis adde
Spiritus Vini rectificati libras duas,
Digerantur, & poſt ſufficientem extractionem exprimantur & filtrentur.

Commendatur illis, qui a tarditate alvi & flatibus vexantur.

Doſis drachmæ duæ ad unciam ſemis.

ELIXIR VITÆ MATTHIOLI; JUXTA DISPENSAT. VIENNENS.

REC. Radicum Galangæ minoris,

Radicum Zinziberis,
Zedoariæ ana unciam unam,
Calami aromatici,
Foliorum Majoranæ,
Menthæ,
Thymi,
Serpilli,
Florum Rosarum,
Salviæ,
Rorismarini ana unciam semis,
Seminis Anisi,
Fœniculi ana drachmas duas,
Cinnamomi acuti uncias tres,
Caryophyllorum,
Nucis Moschatæ,
Macis ana unciam unam,
Cubebarum,
Ligni Aloës,
Sandali citrini,
Cardamomi minoris ana unciam semis,
Corticum Citri recentium uncias tres,
Incisa & contusa macerentur in
Spiritus vini rectificati libris duodecim per triduum, postea addantur
Aquæ fontanæ libræ quatuor,
& lento igne ex Balneo destillentur circiter libræ tredecim.
Si completum desideretur Elixir,
Ambræ griseæ &
Moschi ana scrupuli duo,
addantur, atque, pro lubitu,
Croco tingatur.

Singularis efficaciæ prædicatur hæc aqua spirituosa, Elixir Vitæ dicta, tam interne, quam externe adhibita. Epilepticis, animo deficientibus, præcipue autem in morbis a causa frigida ortis, commendatur. Flatus discutit, ventriculum roborat.

Dosis a drachma una ad unciam semis.

ELIXIR VITÆ MULIERUM.

Videatur AQUA EMBRYONUM correctior.

ELIXIR VITRIOLI MYNSICHTI.

REC. Calami aromatici unciam unam,
Galangæ minoris unciam unam semis,
Zinziberis albi drachmas tres,
Menthæ crispæ,
Salviæ acutæ ana unciam semis,
Caryophyllorum,
Cinnamomi electi ana drachmas tres,
Cubebarum,
Nucis Moschatæ ana drachmas duas,
Ligni Aloës ponderosi,
Corticum Citri ana drachmam unam.
Incisis & contusis superfunde
Spiritus Vini rectificati libram unam semis,
Macerentur per quatuordecim dies, deinde addantur
Spiritus Vitrioli unciæ duæ,
Digerantur per sex dies, tum expressa per emporeticam colentur.
Residuo
Spiritus Vini uncias quinque vel sex affunde,
Digere, & essentiam reliquam extrahe, quam cum priori conjunge, &
Sacchari albi, parum tosti, unciis quatuor superfunde,
atque post digestionem, a fecibus in quiete subsidentibus separatam, serva.

Stomachicum est egregium, præsertim biliosis convenit, & appetitum excitat.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta quinque.

ELIXIR UTERINUM.

REC. Herbæ Artemisiæ uncias tres,
Incisis affunde
Spiritus Vini rectificati uncias quindecim,
Extracta per digestionem, exprime, & colatam hanc essentiam affunde
Castorei Orientalis unciæ uni semis,

Croci pulverifati unciæ femis.

Digerantur leni calore, exprimantur, & per chartam bibulam filtratis adde

Olei deftillati Anifi,
Angelicæ,
Succini ana guttas quadraginta.

Serventur.

Perfpicit B. L. præcipua Elixiris Crolliani ingredientia heic fervari, reliqua, ex juftis rationibus, partim omitti, partim ipfum præparationis modum mutari.

Commendatur ad uteri morbos, menfium retentionem, fluorem album, &c.

Dofis guttæ quadraginta ad fexaginta.

EMPLASTRUM ADHÆSIVUM EDINBURGENSIUM.

REC. Emplaftri diachylon fimplicis libram femis.
Picis Burgundicæ uncias tres.

Mifce, liquefcant, ut fiat Emplaftrum.

Eft pro uniendis vulnerum labiis, absque futura.

Vices infuper fupplet Emplaftri ad hernias.

EMPLASTRUM ALBUM COCTUM.

REC. Olei olivarum libras duas,
Ceruffæ libram unam femis,
Ceræ albæ uncias quatuor,

Ceruffam cum oleo, leni igne, ad debitam confiftentiam coquendo, fub coctione modicum aquæ fontanæ continuo inftillando, & tandem ceram in eo liquefaciendo, fiat emplaftrum.

Leves cutis exulcerationes, intertrigines fanat; ficcat, refrigerat, & vulneribus ac ulceribus cicatricem inducit.

EMPLASTRUM DE AMMONIACO.

REC. Unguenti Dialtheæ unciam unam femis,
Ceræ citrinæ uncias quatuor,
Refinæ Pini unciam unam.

Super ignem colliquatis & colatis adde

Pulveris radicis Bryoniæ,
Iridis Florentinæ,
feminis Fœni græci ana drachmas fex.

Mifceantur, & in fine addantur,
Gummi Ammoniaci, in aceto foluti, unciæ duæ,
Emplaftri de Meliloto uncia una.

Fiat emplaftrum.

Emollit & difcutit, maturat & dolores mitigat.

EMPLASTRUM ANTIPODAGRICUM.

REC. Olei feminis Hyofcyami,
Papaveris,
Lini ana uncias quatuor,
Minii rubri libram unam,
Aquæ Sambuci libram femis.

Coque lento igne, ad folutionem Minii; adde

Saponis Veneti uncias tres;

Hoc foluto adjiciantur,

Ceræ citrinæ unciæ duæ.

Fiat lege artis emplaftrum.

Viribus paregoricis hoc præfertur emplaftro faponato Barbette, tenuiter fuper lintea extenfum, partibusque dolentibus & fpafmo affectis fuperpofitum, dolores mitigat.

Nobis tamen, uti tantum non omnia, maxime vero repellentia, emplaftica, contra dolores podagricos minus tutum videtur.

EMPLASTRUM PRO APOPLECTICIS.

REC. Gummi Galbani,
Opopanacis ana drachmas duas,
Radicum Pyrethri,

Piperis longi,
Castorei ana drachmam unam,
Terebinthinæ Venetæ drachmas tres,
Olei destillati Succini scrupulum unum.
Fiat emplastrum.

In morbis soporosis, apoplexia & paralysi, capiti raso applicari potest.

EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI.

REC. Baccarum Lauri uncias quatuor,
Cyperi rotundi,
Costi amari, vel corticis Winterani,
Thuris,
Masticbes,
Myrrhæ ana unciam unam.
Fiat omnium pulvis; postea

REC. Ceræ citrinæ uncias octo,
Resinæ uncias duas,
Super ignem liquatis adde
Olei laurini,
Terebinthinæ ana uncias duas.
Quibus pulverem reliquorum immisce, ut fiat emplastrum.

Discutit & resolvit; hinc in tympanitide, hydrope, & affectibus a flatibus ortis, *abdomini superimponitur.*

EMPLASTRUM, sive CERATUM DE BETONICA.

REC. Ceræ flavæ,
Resinæ Pini,
Terebinthinæ ana uncias duas.
Liquefactis resina & cera, colatisque, ac aliquantum refrigeratis Terebinthinam adde, hisque unitis pulveres subtilissimos
Betonicæ unciam unam,
Masticbes,
Mumiæ,
Thuris ana drachmas duas.
M. Fiat emplastrum.

Chirurgi hoc emplastro utuntur in contusionibus & vulneribus capitis; est etiam ad cephalalgiam, catarrhos & alios capitis morbos utile; capillis prius derasis vertici imponitur, & temporibus applicatur.

EMPLASTRUM CAPUCINORUM.

REC. Gummi Ammoniaci,
Olibani,
Mastichis,
Tutiæ præparatæ ana unciam unam,
Euphorbii,
Pyrethri,
Salis communis ana uncias duas,
Picis navalis uncias tres,
Terebinthinæ unciam unam,
Ceræ flavæ uncias tres.
Pix, terebinthina & cera leni igne fundantur, quibus colatis reliqua in pulverem trita immisceantur.

Rev. Patres Capucini, qui preces per multas horas, genibus flexis exsequuntur, hoc emplastro uti solent, ad nodos duros resolvendos; unde nomen.

Potenter resolvit & discutit. Propter Euphorbium etiam rubefaciens est, hinc cum circumspectione & caute applicandum.

EMPLASTRUM DE CERUSSA.

Videatur EMPLASTRUM ALBUM COCTUM.

EMPLASTRUM DE CICUTA, CUM AMMONIACO.

REC. Succi Herbæ Cicutæ uncias sedecim,
Aceti scillitici,
Gummi Ammoniaci ana uncias octo.
Dissolvatur Gummi ammoniacum in Aceto scillitico, coletur, & addito Succo cicutæ, rursus inspissetur ad pultis consistentiam, addantur,
Pulveris Cicutæ unciæ octo,
Ceræ liquatæ libra una,

Olei

Olei Capparum unciæ quatuor.
Misceantur leni calore, ut fiat emplastrum.

Potentissimum est resolvens & emolliens, hinc in scirrhis & tumoribus, præcipue lienis, adhibetur.

EMPLASTRUM, sive CERATUM CITRINUM.

REC. Resinæ libram unam,
Ceræ citrinæ uncias octo,
Sevi cervini uncias quatuor,
Terebinthinæ uncias duas.

Fiat emplastrum, omnia liquando & colando, atque pro colore pulveris Curcumæ unciam semis addendo.

Ad ulcera & vulnera maturanda valet.

EMPLASTRUM AD CLAVOS ET VERRUCAS PEDUM.

REC. Galbani unciam unam,
Picis navalis unciam semis,
Diachyli simplicis drachmas duas,
Viridis æris,
Salis armoniaci ana scrupulum unum.

Galbano in aceto dissoluto, & ad spissitudinem evaporato, addatur pix & emplastrum diachylon, in fine sal armoniacum & viride æris pulverisata. Fiat emplastrum.

Super verrucas & clavos in pedibus, dolorem & impedimentum incessui adferentes, positum, tertio aut quarto die juvisse, deprehensum est.

EMPLASTRUM DE CRUSTA PANIS.

REC. Crustæ panis, abunde fermentati, mediocriter tostæ, in pulverem tritæ, & aceto forti maceratæ, uncias duas,
Tacamahacæ unciam unam,
Mastiches electæ,
Caryophyllorum aromaticorum,
Nucis Moschatæ,
Menthæ ana unciam semis,
Ceræ citrinæ uncias sex,
Terebinthinæ,
Olei Mastiches,
Cydoniorum ana unciam unam.

Ceræ, cum terebinthina colliquatæ, olea & reliqua commiscendo, fiat emplastrum.

Stomachale est, inque vomitionibus puerorum, & ubi concoctio non recte succedit, ventriculi regioni applicatur.

EMPLASTRUM DE CUMINO.

REC. Ceræ citrinæ,
Emplastri Diapalmæ,
Olei Olivarum,
Seminis Cumini ana uncias sex,
Baccarum Lauri uncias duas,
Olei destillati Cymini drachmam unam.

Cera, oleum & emplastrum leni igne liquentur, quibus pulvis ex cumino & lauri baccis optime immisceatur; tandem Oleum destillatum Cymini addatur & emplastrum, vesicæ bubulæ involutum, reponatur.

Resolvit, flatus discutit, roborat, tympaniticis & hystericis prodest.

EMPLASTRUM DEFENSIVUM FELICIS WURZII.

REC. Ceræ citrinæ libram unam,
Resinæ uncias duas,
Sevi hircini uncias sex,
Terebinthinæ unciam unam,
Pulveris herbæ Alchimillæ uncias sex.

Misce, fiat emplastrum.

NB. Si viridius desideretur, singulis libris emplastri hujus adjicito Indici coloris cærulei, optime triti, scrupulum unum, vel drachmam dimidiam.

Leniter adstringit, refrigerat, & nimium affluxum humorum a partibus affectis arcet.

EMPLASTRUM DEFENSIVUM RUBRUM.

REC. Ceræ flavæ libras duas,
Resinæ unciam unam,
Olei Rosarum uncias quatuor,
Calcis vivæ, in aqua rosarum lotæ, & iterum exsiccatæ
Laterum, vel tegularum,
Boli Armenæ ana drachmas decem,
Minii subtilissimi unciam semis,
Camphoræ, in oleo solutæ, drachmas duas.

Calx, tegulæ & bolus in pollinem subtilissimum redacta, immisceantur ceræ & resinæ cum oleo liquefactis, quibus semi refrigeratis camphora additur, & fiat emplastrum.

Imponitur ad inflammationes arcendas, præcipue in vulneribus & ulceribus, ad præcavenda symptomata, & partes roborandas.

EMPLASTRUM DEFENSIVUM RUBRUM WEPFERI.

REC. Butyri recentis,
Olei Lini ana uncias sex,
Corticum viridium Sambuci recentium uncias quatuor.
Coquantur leni igne, ad humiditatis consumtionem; exprimantur.
Expresso addantur
Ceræ flavæ,
Minii rubri ana unciæ sex.

Misceantur, fiat emplastrum.

Usus est in ulceribus antiquis, & per vesicatoria excitatis, ubi inflammationis metus est; in cancro ipso exulcerato palliative confert, & dolores mitigat.

EMPLASTRUM DIABOTANUM BLONDELLI.

REC. Herbarum recentium, cum radicibus, Bardanæ,
Petasitidis,
Calendulæ,
Cicutæ,
Chamæpytheos,
Levistici,
Valerianæ majoris,
Angelicæ hortensis,
Enulæ campanæ,
Raphani rusticani,
Cucumeris silvestris,
Scrophulariæ,
Illecebræ sive Sedi teretifolii,
Chelidonii majoris,
Chelidonii minoris,
Gratiolæ ana uncias tres.

Coque in aquæ fontanæ libris viginti, ad dimidias, cola, & expressis adde
Succorum Cicutæ,
Chelidonii majoris,
Hormini ana libras duas,
Illecebræ libram semis,
Evapora ad extracti mollioris consistentiam; hujus extracti

Recipe libram semis, admisce

Gummi Galbani,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Sagapeni, omnium in aceti scillitici sufficienti quantitate solutorum, & iterum inspissatorum, uncias duas, repone.
Dehinc

REC. Lithargyrii pulverisati libram unam,
Olei Lumbricorum,
de Catellis,
Meliloto,
Mucilaginibus ana uncias quatuor.
Aquæ fontanæ uncias decem.
Coque una ad emplastri consistentiam, cui successive admisce extractum, cum gummis permixtum, & Sul-

Sulphuris vivi, tenuiſſime triti, uncias ſeptem ſemis,
Radicum Iridis Florentinæ,
Cyclaminis,
Ranunculi tuberoſi,
Coronæ imperialis,
Serpentariæ,
Ellebori albi ana drachmas tres,
Sigilli Salomonis,
Ari ana unciam ſemis,
trium Ariſtolochiarum ana drachmam unam,
Baccarum Lauri drachmas duas,
Seminum Angelicæ,
Naſturtii ana drachmas tres,
Cumini unciam unam ſemis,
Fimi columbini unciam ſemis,
Pulveris Bituminis judaici,
Olibani,
Maſtiches ana uncias quatuor,
Tacamahacæ uncias ſex,
Bdellii,
Myrrhæ ana unciam unam ſemis.

His permiſcendo adde ſucceſſive
Ceræ citrinæ &
Picis liquatæ ana libram ſemis; tandem admiſce
Styracis liquidæ repurgatæ uncias ſex,
Camphoræ drachmas ſex, in
Olei Caryophyllorum uncia ſemis ſolutæ,
Olei de Lateribus drachmas decem.

Fiat emplaſtrum.

Nota. Oleum de Mucilaginibus parari poteſt ex Mucilaginibus, emplaſtrum diachylon ſimplex ingredientibus, cum olei olivarum anatica portione, ad humiditatis conſumtionem coctis.

Nomen habet ab inſigni vegetabilium quantitate, ex quibus componitur.

Reſolvit tumores pituitoſos & ſcirrhoſos, & præfertur a nonnullis Emplaſtro de ranis. *Libenter vero caremus Emplaſtro tantæ farraginis.*

EMPLASTRUM DIACHALCITEOS.

Vide EMPLASTRUM DIAPALMÆ.

EMPLASTRUM DIACHYLON COMPOSITUM, ſive CUM GUMMI.

REC. Emplaſtri Diachyli ſimplicis libram unam, adde
Gummi Ammoniaci,
Galbani, in aceto ſolutorum, ana unciam unam,
Croci pulveriſati drachmam unam ſemis.

Miſceantur.

Emollit, maturat, & digerit abſceſſum fientem, jam vero facti atque rupti reliquam duritiem reſolvit, ac emollit egregie.

EMPLASTRUM DIACHYLON SIMPLEX.

REC. Mucilaginum Fœni græci,
Lini,
Radicum Altheæ ana libram unam,
Olei clari Olivarum libras tres,
Lithargyrii, in ſubtiliſſimum pulverem triti, libras duas,

Coque Oleum & Lithargyrium leni igne, perpetua agitatione, ſemper unciam unam aut alteram aquæ fontanæ inſtillando, ad ſolutionem Lithargyrii, & emplaſtri albi, ſubgriſei conſiſtentiam.

Poſtea addantur mucilagines, & continuata lenta coctione, ad juſtam emplaſtri conſiſtentiam redigantur.

Juvat maturationem tumorum durorum, ad ſuppurationem tendentium

EMPLASTRUM DIAPALMÆ, ſive DIACHALCITEOS.

REC. Axungiæ porcinæ,
Olei Olivarum,
Foliorum Quercus teneriorum ana libras duas,

quæ conſcindantur & impaſtentur cum axungia & oleo; poſtea coquantur ad humiditatis conſumtionem, colentur & exprimantur. Colaturæ adde
Lithargyrii, in ſubtiliſſimum pollinem triti, libras duas.

Lentiſſimo igne, ſub perpetua agitatione, una coquantur, ſemper de ſolutione
Vitrioli unciarum trium, in
Aquæ fontanæ libris duabus

facta, parum inſtillando, donec conſiſtentiam emplaſtri acquiſiverint, coloris albi ſubcinerei.

Deſiccat; hinc ad ulcera ſordida, œdemata & contuſiones, abs chirurgis adhibetur.

EMPLASTRUM DIAPHORETICUM MYNSICHTI.

REC. Ceræ flavæ uncias undecim,
Colophoniæ,
Bdellii ana uncias quatuor,
Succini citrini uncias tres,
Gummi Ammoniaci,
Terebinthinæ puræ ana uncias duas,
Galbani,
Sandarachæ ana unciam unam,
Maſtiches,
Thuris electi ana unciam ſemis.

Cera cum Colophonia liquetur & coletur; quibus, ab igne ſepoſitis & ſemifrigeratis, Terebinthina & reliqua in pulverem contrita immiſcendo, fiat ſecundum artem emplaſtrum.

Potenter diſcutit ac humores extrahit, tonum confortat, in iſchiatico malo, parotidibus, tumoribus œdematoſis pedum, & luxationibus applicari ſolet.

EMPLASTRUM DIAPOMPHOLYGOS.

REC. Olei Solani libras duas ſemis,
Ceræ albæ uncias triginta,
Ceruſſæ,
Plumbi uſti ana libram ſemis,
Pompholygos,
Olibani ana uncias quatuor,

Ceruſſa & oleum leniſſimo igne, una cum
Aquæ Solani libra una
coquantur, ad unguenti ſpiſſioris conſiſtentiam; quibus addatur Cera alba, &, cum ſub perpetua agitatione ſere refrixerint, reliqua ſubtiliſſime trita, admiſceantur.

Refrigerat, exſiccat & dolores lenit.

EMPLASTRUM DIASULPHURIS RULANDI.

REC. Balſami Sulphuris Rulandi,
Ceræ citrinæ,
Colophoniæ ana uncias ſex,
Pulveris Myrrhæ uncias octodecim.

Miſce, fiat emplaſtrum.

Reſolvit, mundat, exſiccat, & conſolidat; atque inprimis ad reſolvendas ſtrumas laudatur.

EMPLASTRUM DIVINUM.

REC. Lithargyrii optime triti libram unam ſemis,
Olei Olivarum libras tres.

Coquantur lento igne, ſub perpetua agitatione, ad emplaſtri conſiſtentiam, adde
Ceræ flavæ uncias octo,
Lapidis Magnetis præparati libram dimidiam,
Gummi Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,

Bdellii

Bdellii ana uncias tres,
Myrrhæ,
Olibani,
Mastiches,
Æruginis,
Aristolochiæ rotundæ, omnium subtilissime tritorum, ana unciam unam semis,
Terebinthinæ uncias quatuor.
Probe mixta serventur.

Cum emplastro Opodeldoch convenit, & nomen videtur sortitum esse ob egregias vires resolventes, detergentes & confortantes.

EMPLASTRUM FILII ZACHARIÆ.

REC. Ceræ albæ,
Sevi cervini ana libram unam,
Axungiæ Anseris,
Gallinæ ana libram semis.
Fundantur lento igne, fiat emplastrum.

Anodynum est, resolvit, ad pleuriticos & spasticos dolores, pectori applicitum, commendatur.

EMPLASTRUM AD FRACTURAS ET LUXATIONES.

REC. Ceræ libram semis,
Picis libram unam,
Terebinthinæ uncias duas.
Super ignem liquatis inspergantur
Pulverum radicis Consolidæ majoris,
Barbæ caprinæ,
Boli Armenæ ana unciæ duæ.
Probe mixta serventur.

Luxationibus ac fracturis ossium a Chirurgis imponitur.

EMPLASTRUM DE GALBANO CROCATUM MYNSICHTI.

REC. Gummi Galbani in aceto soluti,
Emplastri de Meliloto,
Diachyli simplicis ana uncias tres,
Ceræ,
Terebinthinæ ana unciam unam,
Croci Orientalis pulveriiati drachmas sex.
Misce, fiat emplastrum.

Tumores duros emollit, resolvit, dolores mitigat.

EMPLASTRUM GRISEUM sive DE LAPIDE CALAMINARI.

REC. Lapidis calaminaris præparati unciam unam,
Lithargyrii uncias duas,
Thuris electi,
Mastiches ana unciam semis,
Myrrhæ drachmas duas,
Tutiæ præparatæ unciam semis,
Ceræ uncias tres,
Sevi cervini uncias quatuor,
Terebinthinæ unciam unam semis,
Camphoræ drachmam unam semis,
Cera & sevo liquatis, Terebinthina addatur, quibus semi-refrigeratis pulveres, sub perpetua agitatione pistillo ligneo, admisceantur, tandem Camphora, cum pauxillo Spiritus vini trita, adjiciatur. Fiat emplastrum.

Siccat ulcera, & cicatricem accelerat.

EMPLASTRUM PRO HERNIOSIS.

REC. Terebinthinæ Venetæ uncias quatuor,
Mastiches electæ unciam unam semis.
Liquefiant invicem, quibus adde
Ceræ flavæ uncias sex,
Pulveris Myrrhæ,
Olibani,
Sanguinis Draconis ana drachmas sex,

Radicis Symphyti majoris,
Seminis Perfoliatæ ana unciam unam,
Lapidis Hæmatitæ præparati,
Vitrioli ad flavedinem calcinati ana unciam femis,

Fiat emplaftrum.

Plus emolumenti infantibus, quam adultis, ab ejusmodi emplaftris expectare licet, & adultioribus, nifi bracherio commodo muniti fint, vix quidquam proderit.

EMPLASTRUM DE HYOSCYAMO.

REC. Olei e feminibus Hyofcyami expreffi,
Succi Hyofcyami ex herba ana libram unam.
Coquantur ad humiditatis confumtionem; colaturæ adde
Ceræ citrinæ uncias quindecim,
Terebinthinæ unciam unam femis,
Pulveris herbæ Hyofcyami uncias duas.

Mifceantur, fiat emplaftrum.

Ad rhevmaticos dolores, tumores partium glandulofarum, earum inflammationes, atque fplenis affectus laudatur.

EMPLASTRUM INCOGNITUM.

Videatur EMPLASTRUM SANTALINUM.

EMPLASTRUM ISCHIATICUM.

REC. Picis navalis uncias duas.
Gummi Galbani unciam unam,
Sulphuris vivi,
Succini citrini ana drachmas duas,
Seminis Cymini,
Florum Chamomillæ ana drachmam unam femis,
Olei petræ rubri unciam dimidiam.

Galbanum in aceto folvatur, atque cum pice optime permifceatur, quibus addantur reliqua in pulverem trita, & denique oleum petræ inftilletur; præftat tamen emplaftrum tempore ufus demum Petroleo malaxare.

Difcutit, refolvit & roborat, atque egregie in doloribus ifchiaticis, aliisve rhevmaticis conducit.

EMPLASTRUM DE LAURI BACCIS.

Videatur EMPLASTRUM DE BACCIS LAURI.

EMPLASTRUM MAGNETICUM.

REC. Gummi Sagapeni,
Ammoniaci,
Galbani ana uncias tres,
in aceto diffolutis adde
Ceræ flavæ,
Terebinthinæ ana uncias quinque,
Magnetis arfenicalis fubtiliffime triti uncias tres,
Terræ Vitrioli dulcis,
Olei Succini rubri ana unciam unam.

Mifceantur exacte & ferventur.

Maturat & attrahit. Ufus præcipuus eft in carbunculis peftilentialibus.

EMPLASTRUM MALACTICUM CUM GUMMI.

REC. Ceræ citrinæ uncias tres,
Terebinthinæ drachmas decem,
Sevi cervini,
Refinæ ana unciam unam,
Gummi Ammoniaci,
Galbani,
Pulveris Curcumæ,
Fœni græci,
Lini ana unciam femis,
Altheæ drachmas duas,
Farinæ Fabarum,
Tritici ana drachmas tres.

Ceræ,

Ceræ, fevo & refinæ liquefactis, colatis, poftea ab igne fepofitis & femi refrigeratis, pulveres ac terebinthinam immifcendo, fiat emplaftrum.

Emollit, refolvit & maturat.

EMPLASTRUM MALACTICUM SINE GUMMI.

REC. Ceræ citrinæ uncias octo,
Terebinthinæ,
Colophoniæ ana uncias tres,
Olibani uncias duas,
Tartari albi drachmas duas,
Myrrhæ,
Seminis Fœni græci,
Lini ana unciam unam,
Radicum Altheæ,
Curcumæ,
Farinæ Fabarum ana uncias duas,
Olei Lini unciam unam femis.

Mifceantur, fiat emplaftrum.

Viribus cum antecedente convenit.

EMPLASTRUM MAMMILLARE.

REC. Spermatis ceti uncias duas,
Emplaftri de Spermate ranarum, unciam unam femis,
Olei Chamomillæ cocti, drachmas fex.
Fundantur leni igne; addantur
Pulveris feminis carvi uncia,
Olei deftillati carvi drachmæ duæ,
Camphoræ drachma una.

Mifceantur, fiat Emplaftrum.

Tenfiones dolorofas mammarum, a lactis abundantia, mitigat, coagulationem lactis impedit, & coagulatum refolvit.

EMPLASTRUM MATRICALE.

REC. Gummi Galbani,
Sagapeni,
Afæ fœtidæ ana unciam unam femis.

Solvantur in aceti Rutæ fufficienti quantitate, atque ad fpiffitudinem pultis redigantur; adde
Terebinthinæ Venetæ unciam unam femis,
Ceræ citrinæ, feorfim liquatæ & aliqualiter refrigeratæ, uncias quatuor,
Myrrhæ unciam unam,
Caftorei drachmam unam,
Olei deftillati Angelicæ,
Succini ana fcrupulum unum.

Mifce.

In uteri affectibus prodeft; calefacit, flatus difcutit, & dolores fedat, abdomini impofitum.

EMPLASTRUM DE MELILOTO.

REC. Herbæ & florum Meliloti uncias quatuor,
Florum Abfinthii,
Chamomillæ,
Baccarum Lauri,
Seminis Apii ana drachmas fex,
Styracis unciam femis,
Gummi Ammoniaci unciam unam.

Optime in pulverem trita excipiantur
Ceræ citrinæ unciis octo,
Sevi hircini unciis quatuor,
Terebinthinæ,
Refinæ ana uncia una femis,
Olei Chamomillæ unciis duabus.

Fiat emplaftrum.

Ad inflammationem & tumores glandularum maxillarium, & parotidum refolvendos adhibetur.

EMPLASTRUM MERCURIALE.

REC. Emplaftri diachyli fimplicis libram unam,
Gummi ammoniaci libram femis,
Mercurii vivi uncias octo,
Terebinthinæ unciam unam,
Styracis liquidæ unciam femis.

Misce secundum artem.

Cum Emplastro de ranis cum mercurio, convenit, & breviori manu paratur.

EMPLASTRUM sive CERATUM DE MINIO RUBRUM.

REC. Ceræ citrinæ,
Sevi cervini,
Olei Rosarum ana libram semis,
Cera & Sevo liquatis atque fere refrigeratis, adde
Minii rubrii, cum Oleo rosato optime triti, uncias sex,
Camphoræ drachmam unam semis.
Fiat emplastrum molle.

Ad partes inflammatas, ambustas, & e vesicatorio applicito suppurantes & dolentes, demulcendas, leniendas atque consolidandas inservit.

EMPLASTRUM MIRACULOSUM.

REC. Cerussæ libras duas,
Lithargyrii,
Minii ana libram semis,
subtilissime tritis adde
Olei Olivarum libras tres.
Coquantur lenissimo igne, addantur
Saponis Veneti rasi unciæ quatuor,
solutis, & ad emplastri paulo durioris consistentiam coctis, admisceantur
Camphoræ uncia una,
Baccarum Lauri, subtilissime tritarum, uncia semis.

Polychrestum & miraculosum quasi habetur ad ulcera antiqua & vulnera etiam noviter inflicta.

EMPLASTRUM NERVINVM HOFFMANNI.

REC. Gummi Ammoniaci,
Elemi ana unciam semis,
Tacamahacæ,
Mastiches,
Olibani ana drachmas tres,
Carannæ drachmas sex,
Succini citrini drachmas duas.
Omnia pulverisata excipiantur
Terebinthinæ Venetæ unciis duabus,
Ceræ flavæ libra semis.
Fiat emplastrum.

Ad nervorum, artuum & ischiaticos dolores utile est roborat & attrahit; hinc etiam ad luxationes adhiberi potest.

EMPLASTRUM DE NICOTIANA *LE MORT.*

REC. Nicotianæ uncias quatuor,
Olei olivarum libram unam,
Vini rubri uncias quinque.
Coquantur leni igne ad consumtionem humiditatis, exprimantur, & expresso addantur
Ceræ citrinæ,
Colophonii ana libra una.
Admisceatur
Tacamahacæ,
Elemi,
Myrrhæ,
Aloës ana uncia una,
Olei Tabaci per descensum destillati unciæ duæ.
Fiat emplastrum.

Commendatur ab Auctore spleneticis. Abdomini impositum, alvum obstructam reserare expertum est.

EMPLASTRUM NORICUM.

REC. Olei rosati libram unam,
Minii rubri uncias octo,
Aceti Vini uncias quatuor.
Coque ad emplastri, brunei coloris & mollioris consistentiam; adde
Ceræ citrinæ unciam unam semis,
Camphoræ drachmas duas.
Misce, effunde in scatulas.
Ulcera exsiccat, & nervosas partes roborat.

EMPLASTRUM ODONTALGICUM.

REC. Gummi Tacamahacæ,
Elemi,
Maſtiches electæ ana unciam unam,
Opii drachmas duas;
Omnia probe trita excipiantur
Terebinthinæ claræ Venetæ drachmis duabus.
Miſce, fiat emplaſtrum.

Non ſolum ad dolores dentium, ſed & cephalalgiam & defluxiones catarrhales inſervit. Spatula calefacta ſuper ſericum extenditur, atque temporibus applicatur.

EMPLASTRUM OPODELDOCH.

REC. Lithargyrii triti libram unam ſemis,
Olei Olivarum libras duas.
Coque lento igne, additis
Aceti Vini, &
Aquæ fontanæ ana unciis quatuor,
ad colorem dilute fuſcum.
His adde
Ceræ flavæ libram ſemis,
Terebinthinæ uncias quatuor,
agitentur piſtillo ligneo, ut citius refrigeſcant & ſpiſſeſcant, addantur
Gummi Ammoniaci,
Bdellii ana unciæ duæ,
Galbani,
Opopanacis ana uncia una,
in Aceto ſolutis, & in mellis conſiſtentiam redactis
Pulveris Ariſtolochiæ rotundæ veræ,
Ariſtolochiæ longæ veræ,
Lapidis calaminaris præparati,
Thuris,
Myrrhæ,
Maſtiches ana uncia una,
Olei Laurini uncia una ſemis,

Commiſceantur, ſemper agitando, usque dum refrigeſcant.

Vulnera ſanare, ſpicula, tela, aut vulneribus illapſa extrahere, affluxus humorum arcere, & ſymptomata periculoſa præcavere credunt.

EMPLASTRUM OXYCROCEUM.

REC. Ceræ,
Picis,
Colophoniæ ana libram unam,
Croci,
Terebinthinæ,
Gummi Galbani,
Ammoniaci,
Myrrhæ,
Olibani,
Maſtiches ana uncias quatuor,
Cera, pix & colophonia invicem liquentur & colentur, quibus dein, ab igne ſepoſitis & ſemirefrigeratis, terebinthina addatur, poſtea reliqua, in pulverem ſubtiliſſimum redacta, ammoniacum, galbanum & crocus, aceto ſoluta, jungantur, fiatque emplaſtrum.

In luxationibus, & doloribus inde ortis, reſolvendo & vi paregorica efficax deprehenditur; propter calorem vero, quem conciliat, ab uſu diuturno abſtinendum eſſe, nonnulli monent.

EMPLASTRUM DE PANIS CRUSTA.

Videatur EMPLASTRUM DE CRUSTA PANIS.

EMPLASTRUM DE RANIS, SINE MERCURIO.

REC. Ranarum viventium decem,
Lumbricorum terreſtrium viventium uncias quatuor,
Schœnanthi,
Stœchadis Arabicæ,
Matricariæ,
Croci orientalis ana unciam ſemis,

Radicum Enulæ,
Ebuli ana uncias tres;
Vini albi libras duas,
Aceti Vini optimi libram unam ſemis.

Incidantur incidenda, & lento igne ad dimidias coquantur & colentur; colaturam ſerva. Poſtea recipe
Olei Olivarum uncias duodecim,
Lithargyrii optime triti totidem.

Coquantur leniſſimo igne, ſpatula ſemper agitando, & decocti ſuperioris ſubinde addendo, ad conſiſtentiam emplaſtri durioris. Ab igne remotis adde
Olei Laurini expreſſi,
Terebinthinæ claræ,
Ceræ flavæ ana uncias duas,
his liquatis
Pulveris Olibani drachmas ſex,
Euphorbii drachmas quinque,
Styracis liquidæ unciam ſemis,
probe piſtillo ligneo commiſcendo, fiat emplaſtrum.

Commendabile eſt ad ſolvendos & emolliendos tumores frigidos, & ad dolores a cauſa frigida ortos mitigandos.

EMPLASTRUM DE RANIS; CUM MERCURIO SIMPLO.

Fit, ſi
Emplaſtri modo præſcripti libræ uni
additur
Mercurii vivi, in Terebinthina extincti, uncia una ſemis.

Ad tumores & dolores glandularum, præſertim ex inquinamento venereo ortos, adhibetur.

EMPLASTRUM REGIUM BURRHI.

REC. Ceræ citrinæ libram unam ſemis,
Reſinæ Pini libram ſemis,
Terebinthinæ Venetæ libram unam,
Gummi Ammoniaci,
Galbani,
Opopanacis,
Bdellii,
Aſæ fœtidæ,
Hederæ,
Tacamahacæ,
Elemi,
Olibani,
Sanguinis Draconis ana unciam unam,
Tragacanthæ uncias decem,
Caſtorei unciam ſemis,
Extracti Opii,
Croci ana drachmas duas,
Salis volatilis Ammoniaci,
Cornu Cervi ana drachmas ſex.

Cera & reſina lento igne liquentur & colentur, quibus, ex parte refrigeratis, admiſceantur Tacamahaca, Elemi, Olibanum, Sanguis Draconis, omnia in ſubtiliſſimum pollinem trita; poſtea Gummi Ammoniacum, Galbanum, Opopanax, Bdellium, Aſa fœtida, Hederæ, cum extractis, in aceto ſoluta, & expreſſione per linteum colata, atque leni igne in mellis conſiſtentiam redacta, addantur. Tandem Terebinthina Veneta, Tragacantha, Caſtoreum & Salia volatilia adjungantur, & perpetua ac diligenti mixtione fiat emplaſtrum, quod in cylindros craſſiores formatum, veſicæ bubulæ involvatur & ſervetur.

Nervinum eſt, reſolvit, dolores ſopit; in tumoribus, inprimis œdematoſis commendatur.

EMPLASTRUM, ſive CERATUM SANDALINUM, alias INCOGNITUM.

REC. Ceræ novæ,
Reſinæ ana uncias quatuor,
San-

Sandali rubri unciam unam semis,
Croci drachmas duas,
Olibani,
Masticbes,
Myrrhæ,
Aluminis ana drachmam unam semis.

Cera cum resina liquefacta & colata, iterumque semi-refrigerata, Sandalum & Crocus, trita, atque Vini spiritu diluta, cum reliquis in pulverem redactis, misceantur, fiatque emplastrum.

Hepatis indurationi & obstructioni dicatum olim fuit. Prodest etiam ad ischiaticos dolores.

EMPLASTRUM SAPONATUM BARBETTE.

REC. Olei rosati libram unam,
Cerussæ,
Minii rubri ana uncias quatuor.

Coquantur, sub perpetua agitatione & additione aliquot unciarum aquæ fontanæ, ad solutionem Cerussæ & Minii promovendam, atque adustionem emplastri præcavendam, in emplastri mollioris consistentiam; addantur
Saponis Veneti rasi unciæ quatuor;
quibus solutis, ab igne removeantur, &
Camphoræ in spiritu Vini solutæ uncia semis
admisceatur:

Ad dolores arthriticos & spasticos leniendos communiter laudatur; alvum quoque infantibus, abdomini impositum, reserasse observatum est. Resolvit tumores frigidos, & ictericis, ubi durities sub hypochondriis sentitur, commendari solet.

EMPLASTRUM SATURNINUM MYNSICHTI.

REC. Sevi hircini,
Ceræ citrinæ ana uncias quinque,
Terebinthinæ claræ,
Plumbi usti, optime loti & subtilissime triti, ana uncias duas,
Lapidis Calaminaris præparati,
Cerussæ albæ ana unciam semis,
Nihili albi,
Tutiæ præparatæ ana drachmas duas,
Myrrhæ,
Mastiches,
Olibani,
Aloës,
Nitri ana drachmam unam,
Camphoræ drachmam semis.

Omnia in subtilem pulverem redacta, Ceræ, Sevo & Terebinthinæ liquatis, & ab igne remotis, admisceantur. Fiat emplastrum.

Ab auctore Mynsichto ad ulcera fœtida exesa, inflammationes & ambusta commendatur.

EMPLASTRUM DE SCROPHULARIA.

REC. Foliorum Scrophulariæ,
Digitalis purpureæ recentium ana uncias octo.
Axungiæ suillæ libram unam.

Coque ad humiditatis consumtionem, expresso adde
Ceræ citrinæ,
Resinæ Pini ana uncias sex,
Terebinthinæ Venetæ,
Æruginis ana unciam,

Misceantur, fiat emplastrum.

Laudatur ad ulcera antiqua & scrophulas etiam exulceratas.

EMPLASTRUM DE SPERMATE CETI.

REC. Ceræ albæ uncias quatuor,
Spermatis Ceti uncias duas,
Olei Amygdalarum dulcium,
Gummi Galbani ana unciam semis,

Terebinthinæ claræ unciam dimidiam.

Cum cera liquata commifceantur, oleum, terebinthina, fperma ceti, & tandem gummi galbanum tritum. Fiat emplaftrum.

Dicitur etiam mammillare, quia mammis puerperarum & lactantium imponi folet. Lac coagulatum refolvere, & tumores glandularum duros emollire creditur.

EMPLASTRUM DE SPERMATE RANARUM.

REC. Olei fpermatis ranarum,
Ceruffæ tritæ ana libras quinque.

Coquantur perpetua agitatione, leniffimo igne, femper aliquid aquæ fontanæ & aceti deftillati addendo, tam ob aduftionem præcavendam, quam folutionem ceruffæ promovendam, ad emplaftri albi confiftentiam; cui, ab igne remoto & piftillo ligneo probe agitato, adde

Aluminis crudi uncias quinque,
Camphoræ unciam unam in Spiritu Vini folutæ.

NB. Præftat Alumen in aquæ fontanæ libra una femis vel duabus diffolvere, & inter coquendum femper parum hujus folutionis addere; Ita perfectius uniuntur, & citius ceruffa folvitur.

Ad ulcera fordida antiqua mundificanda & curanda, inflammationes & dolores arcendos laudatur; refrigerat, adftringit, & exficcat.

EMPLASTRUM SPLENETICUM.

REC. Cicutæ,
Foliorum Ebuli ana uncias duas,
Nicotianæ,
Florum Geniftæ ana unciam unam,
Aceti Vini libram unam.

Macerentur per biduum, ebulliant, & exprimantur. In colatura diffolve

Gummi Ammoniaci libram unam;

Solutioni per pannum colatæ, & ad mellis confiftentiam infpiffatæ, adde

Ceræ citrinæ libram femis,
Refinæ Pini,
Terebinthinæ,
Olei Capparum ana uncias duas;

Quæ, feorfum in fartagine liquata, & femirefrigerata, mifceantur exactiffime.

Ufus ex nomine cognofcitur. Refolvit, difcutit, & cum emplaftro de Cicuta convenit.

EMPLASTRUM STICTICUM, five STIPTICUM.

REC. Lithargyrii,
Lapidis Calaminaris,
Minii ana libram femis,
Olei Lini,
Olivarum ana libram unam,
Vitrioli albi unciam unam,

Oleum Lini & Olivarum, cum Lithargyrio, Minio, & Lapide calaminari tritis, leniffimo igne, perpetua agitatione coquuntur; quibus Vitriolum, in libra una aquæ fontanæ folutum, fucceffive additur, donec juftam acquifiverint confiftentiam; adjiciantur

Colophoniæ,
Ceræ citrinæ ana libra una,
Terebinthinæ claræ,
Olei Laurini expreffi ana libra femis.

Mixtis addatur

Gummi Ammoniaci,
Galbani,
Bdellii,
Myrrhæ,
Aloës hepaticæ,
Mumiæ,

Arifto-

Ariſtolochiæ longæ veræ,
Sanguinis Draconis,
Lapidis Hæmatitæ præparati ana uncia una.

Probe miſceantur, & fiat emplaſtrum, coloris ſpadicei.

Non ſolum ad recentia vulnera, ſed etiam ad antiqua ulcera, egregium eſt remedium. Exſiccat, mundificat, ac in rheumaticis doloribus bono effectu non deſtituitur.

EMPLASTRUM STOMACHICUM DE TACAMAHACA.

REC. Ceræ citrinæ uncias octo,
Tacamahacæ uncias quatuor,
Terebinthinæ unciam unam,
Balſami Peruviani,
Olei deſtillati Menthæ ana drachmas duas,
Caryophyllorum drachmam unam.

Ceræ cum Terebinthina liquefactæ & ſemirefrigeratæ admiſceatur Tacamahaca trita, ac tandem Balſamum cum oleis.

In vomitu, diarrhœa, & aliis ventriculi morbis, ex imbecillitate ortis, ad ventriculum roborandum convenit, flatus etiam diſſipat.

EMPLASTRUM TRIAPHARMACUM.

REC. Minii optime triti,
Aceti Vini albi ana libram unam,
Olei Roſarum libras duas.

Coquantur, leni igne, ad emplaſtri conſiſtentiam, coloris fuſcoſpadicei, cui nonnihil refrigerato adde
Camphoræ, cum ſpiritu Vini tritæ, unciam unam ſemis.

Miſceantur, & emplaſtrum in ſcatulas effundatur.

Cum emplaſtro Norico convenit, ſiccat, & ad ulcera antiqua commendari meretur.

EMPLASTRUM CONTRA VERMES.

REC. Pulveris Aloës hepaticæ,
Trochiſcorum Alhandal,
Radicis Aſari,
Herbarum Tanaceti,
Sabinæ,
Abſinthii,
Myrrhæ ana drachmas tres,
Fellis Tauri recentis uncias tres.

Miſce, ut fiant pultis inſtar, cui ſucceſſive, una liquata, ſub perpetua agitatione, addantur
Ceræ citrinæ unciæ tres,
Olei Abſinthii cocti,
Terebinthinæ Venetæ ana drachmæ ſex.

Tandem adjiciatur
Olei deſtillati Sabinæ,
Petræ albi ana drachma una.

Fiat emplaſtrum.

Pueris alia medicamenta reformidantibus præſcribitur. Abdomini nimirum impoſitum vermes necat, atque alvum movet.

EMPLASTRUM VESICATORIUM.

REC. Cantharidum in pulverem tritarum uncias quatuor,
Ceræ flavæ uncias decem,
Terebinthinæ Venetæ,
Olei Roſarum ana uncias duas ſemis,
Camphoræ drachmas tres.

Miſce, fiat emplaſtrum.

Ad veſicas excitandas, ſupra corium extenſum, imponitur; globuli exinde formati, atque fonticulis impoſiti, fluorem promovent.

EMULSIO EXTERNA E NUCLEIS.

REC. Nucleorum Perſicorum unciam unam,

Seminis Cannabis,
Papaveris ana unciam dimidiam,
Aquæ Meliloti,
Nymphææ ana uncias quatuor.

Fiat Emulſio. Adde
Spiritus Vini camphorati unciam ſemis.

Uſus eſt externus. Linteis quadruplicatis fronti & temporibus impoſita, in dolore capitis ex febri & catarrho, bonam præſtat opem.

EMULSIO VIOLATA MYNSICHTI.

REC. Amygdalarum dulcium unciam unam ſemis,
Seminum Violarum drachmas tres,
Papaveris albi drachmam unam ſemis.

Contundantur cum
Aquæ Nymphææ,
Lactucæ ana unciis ſex,
Violarum libra una.

Expreſſæ Emulſioni addantur
Julepi violati drachmæ duodecim.

Refrigerat & humectat, dolores mitigat, ſomnum conciliat, & in febribus malignis, ad æſtum temperandum, nec non in Nephritide feliciter adhibetur.

Doſis unciæ quatuor ad ſex.

ESSENTIA ABSINTHII COMPOSITA.

REC. Comarum Abſinthii vulgaris unciam unam,
Radicum Zedoariæ unciam ſemis,
Caryophyllatæ drachmas duas,
Foliorum Cardui benedicti,
Florum Centaurii minoris ana unciam ſemis,
Corticum Aurantiorum,
Citri ana drachmas duas,
Caryophyllorum aromaticorum drachmam unam.

Inciſis & contuſis affunde
Spiritus Vini rectificati libram unam,

Stent in digeſtione per dies quatuor, in vaſe optime clauſo; poſtea prelo exprimantur, expreſſum per chartam bibulam filtretur & ſervetur.

Stomachica & carminativa eſt.

Datur a drachma dimidia ad integram.

ESSENTIA ABSINTHII SIMPLEX.

REC. Summitatum Abſinthii floridarum, & ad maturitatem proxime accedentium, cum foliis minoribus, in umbra ſiccatarum, uncias quatuor,
Spiritus Vini rectificati libras duas,

Poſt digeſtionem exprimantur, expreſſum aliis ſuperaffundatur
Abſinthii unciis duabus,
atque, poſt ſufficientem digeſtionem, exprimantur & filtrentur.

Vires Abſinthii habet, ſtomachicas, carminativas, anthelminticas.

Doſis drachma una ex vino.

ESSENTIA ALEXIPHARMACA STAHLII.

REC. Radicum Angelicæ,
Imperatoriæ,
Helenii ana unciam unam,
Radicum Carlinæ,
Hirundinariæ,
Pimpinellæ ana unciam unam ſemis,
Herbæ Scordii uncias tres,
Spiritus Vini rectificati libras duas ſemis.

Poſt ſufficientem extractionem exprimantur-

mantur, & per filtrum trajecta Essentia servetur.

Medicamentum est vere polychrestum. Ventriculum roborat, flatus dissipat, urinam & transpirationem promovet; hinc in omnibus fere morbis, febribus etiam malignis, catarrhalibus & intermittentibus, lymphæ & sanguinis vitiis prodest.

Commendatur a guttis quadraginta ad quinquaginta.

ESSENTIA ALEXIPHARMACA TEMPERATA STAHLII.

REC. Radicum Pimpinellæ albæ,
Hirundinariæ ana uncias tres,
Herbæ Scordii uncias duas.

Incisa infundantur & extrahantur
Spiritus Vini rectificati libris tribus.

Exprimantur & filtrentur, atque tertia pars Spiritus per destillationem ex Mariæ Balneo evocetur, residuum servetur.

Temperatior & mitior est ordinaria, ideoque secure, etiam ad exæstuationem sanguinis pronis, dari potest.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

ESSENTIA AMARA.

REC. Herbarum Tanaceti unciam unam,
Scolopendrii,
Cardui benedicti,
Centaurii minoris,
Radicis Gentianæ,
Lapathi acuti ana drachmas tres,
Corticum Aurantiorum recentium viridium unciam semis.

Incisa macerentur in
Spiritus Vini tartarisati unciis duodecim,

Post sufficientem extractionem exprimantur, & expressum per chartam filtretur.

Digestionem promovet, ventriculum roborat, flatus dissipat, vermes necat.

Dari potest a guttis quinquaginta ad septuaginta, ex vino.

ESSENTIA AMBRÆ BALSAMICA DIPPELII.

REC. Ambræ griseæ,
Balsami Peruviani ana drachmas duas,
Salis Tartari drachmas sex.

Terantur & exacte misceantur in mortario marmoreo, addantur
Spiritus Vini rectificatissimi unciæ novem,

Digerantur, in fine augeatur calor, ut mixtura ebulliat, refrigescant, & liquor tinctus, a fæcibus separatus, filtretur.

Vires sunt analepticæ, stomachicæ & balsamicæ. Præscribitur cum aliis essentiis tonicis & stomachicis.

Dosis guttæ quindecim ad triginta.

ESSENTIA AMBRÆ LIQUIDA.

REC. Ambræ veræ griseæ scrupulum unum;

Immittatur phialæ, & lenissimo igne carbonum liquetur, affundantur postea
Liquoris anodyni pariter calefacti unciæ duæ,

addantur
Moschi Orientalis grana quatuor.

Servetur usui.

Analepticum, cordiale & cephalicum est medicamentum. Commendabile in apoplexia, vertigine, memoria confortanda; additur etiam aphrodisiacis.

Dosis guttæ viginti ad quadraginta.

ESSENTIA AMBRÆ SICCA.

REC. Ambræ griseæ drachmam unam,
Moschi in spiritu Rosarum soluti scrupulum semis,
Olei Cinnamomi destillati guttas quinque,

 Saccha-

Sacchari albiſſimi uncias duas,
Miſce & aſſerva in vaſe vitreo, bene clauſo.

Analepticum eſt, & cum pulvere cordiali, ſive Elæoſaccharo Cinnamomi cinnabarino, mixta, in apoplexia ſeroſa, & aliis capitis morbis, illis, qui Ambram & Moſchum perferre queunt, dari poteſt. Trageis etiam additur.

Doſis a granis decem ad ſcrupulum unum.

ESSENTIA ANGELICÆ.

REC. Radicum Angelicæ uncias tres, in
Spiritus Vini optime rectificati unciis quindecim
macerentur per aliquot dies, ut extrahatur eſſentia, filtranda & ſervanda.

Vires habet Angelicæ radicis alexipharmacas, ſtomachicas, diureticas, carminativas.

Doſis a drachma ſemis ad ſcrupulos duos.

ESSENTIA ANODYNA OFFICINALIS.

REC. Extracti Opii, aqua fontana parati, unciam unam,
Aquæ Cinnamomi ſpirituoſæ uncias novem,
Poſt ſufficientem digeſtionem filtrentur.

Dolores ſedat, ſomnum conciliat, & easdem, quas Laudanum opiatum, virtutes poſſidet.

In ſcrupulo uno duo ſunt grana opii.

Doſis guttæ quinque, decem, quindecim, ad viginti.

ESSENTIA ANODYNA LUDOVICI.

REC. Extracti Opii, aqua fontana parati, unciam unam,
Aquæ apoplecticæ ſpirituoſæ,
Spiritus Vitrioli roridi, cum ſpiritu volatili mixti, ana uncias quatuor.

Extrahe, ut artis eſt, eſſentiam, filtra & ſerva.

Vires ex nomine patent, anodynæ ſcilicet, dolores mitigantes & ſomnum conciliantes.

Doſis guttæ ſeptem, duodecim, ad quindecim. Drachma una hujus Eſſentiæ grana ſex & dimidium habet opii.

ESSENTIA ANTARTHRITICA, J. M. HOFFMANNI SINE OPIO.

REC. Lumbricorum terreſtrium præparatorum uncias tres,
His affunde
Olei, ſive liquoris Salis Tartari per deliquium, uncias duas;
ſtent in vitro bene clauſo per viginti quatuor horas, poſtea affundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ duodecim,
addantur
Caſtorei drachmæ duæ,
Croci drachma una;
Stent denuo per triduum in digeſtione. Liquor tinctus, per chartam emporeticam filtratus, ſervetur.

ESSENTIA ANTARTHRITICA CUM OPIO, EJUSDEM.

REC. Lumbricorum terreſtrium præparatorum uncias duas,
Radicis Cynogloſſæ unciam unam,
Caſtorei drachmas duas,
Croci auſtriaci drachmam ſemis,
Opii drachmam unam.
Affunde tritis
Spiritus Vini rectificati libram unam,
Poſt ſufficientem extractionem & filtrationem adde
Spiritus Cochleariæ unciam unam.

Ambæ commendantur a clariſſimo autore in doloribus arthriticis, aliisque ſcorbuticis & ſpaſmodicis mitigandis; ad

ad icterum, asthma convulsivum, retentionem urinæ.

Dosis prioris, sine opio, guttæ quinquaginta ad septuaginta: posterioris, cum opio, guttæ quindecim ad triginta.

Uncia una habet opii circiter grana quinque.

ESSENTIA ANTHYDROPICA HOFFMANNI.

REC. Radicum Hirundinariæ,
Bryoniæ ana drachmas sex,
Herbæ Absinthii,
Florum Sambuci ana unciam semis,
Aloës Succotrinæ drachmas sex,
Myrrhæ drachmam unam,
Gummi Ammoniaci drachmas tres,
Macis,
Caryophyllorum aromaticorum ana drachmas duas,
Millepedum,
Lumbricorum terrestrium ana drachmam unam semis,
Croci drachmam unam,
Salis armoniaci,
Salis Tartari ana drachmas duas.
Incisis & contusis superfundantur
Aquæ florum Sambuci unciæ quatuor,
Digerantur per aliquot horas, postea addatur
Spiritus Vini optime dephlegmati libra una semis,
Fiat, lento calore digerendo, Essentia.

Celeberrimus auctor hanc essentiam in cachexia, levcophlegmatia & hydrope commendat.

Dosis sunt scrupuli duo, mane sumendi.

ESSENTIA ANTISCORBUTICA.

REC. Radicum Ari,
Lapathi acuti ana unciam unam,
Herbæ Trifolii fibrini unciam unam,
Sedi vermicularis,
Centaurii minoris,
Seminis Lapathi acuti ana drachmas sex,
Corticum Winterani uncias duas,
Fraxini,
Sassafras ana unciam unam,
Myrrhæ electæ unciam unam,
Salis Tartari unciam unam semis.
Incisa & contusa infundantur in
Spiritus Cochleariæ libris tribus;
Digerantur per aliquot dies, postea exprimantur, expresso addantur
Essentiæ Succini unciæ tres,
Spiritus Vitrioli dulcis uncia una semis.
Digerantur & filtrentur.

Vires sunt antiscorbuticæ, incidentes, attenuantes, resolventes, diureticæ, stomachicæ.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA BALSAMICA FRID. HOFFMANNI.

Videatur ELIXIR.

ESSENTIA BALSAMICA GMELINI.

REC. Corticum Aurantiorum,
Citri ana uncias duas,
Cinnamomi,
Nucis Moschatæ ana drachmas quinque,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas duas,
Salis Ammoniaci uncias quindecim,
Cinerum clavellatorum tantundem,
Spiritus Vini non dephlegmati libras quatuor.
Destillentur ex cucurbita, & spiritus volatilis libræ duæ cum dimidia proliciantur, in quibus infundantur

Corticum Aurantiorum,
Citri ana unciæ tres.
Digerantur poſt octiduum, poſtea clarum a ſpiſſo, per inclinationem vaſis ſeparetur. Reſiduum exprimatur, & poſt filtrationem, claro admiſceatur.

Stomachica & carminativa eſt.

Doſis guttæ triginta, quinquaginta.

ESSENTIA BALSAMI PERUVIANI.

REC. Balſami Peruviani optimi unciam ſemis, cum
Spiritus Vini optime dephlegmati unciis tribus,
per dies aliquot, loco tepido digere, eſſentiam extractam per bibulam cola ac ſerva.

Revera balſamicum eſt, calidum tamen medicamentum, quod cum circumſpectione offerri debet; Ventriculum roborat, & vitia lymphæ corrigit.

Externus uſus eſt ad ulcera, abſceſſus & vulnera etiam partium tendinoſarum.

Interne doſis guttæ triginta, ad quinquaginta.

ESSENTIA BENZOES COMPOSITA.

REC. Benzoës electæ pulveriſatæ unciam unam,
Styracis calamitæ unciam ſemis,
Balſami Peruviani drachmam.
Affunde
Spiritus Vini rectificati uncias octo,
digerantur, & poſt ſufficientem ſolutionem filtrentur.

Nota. Balſamum Peruvianum cum pulvere Benzoës commiſceri debet.

Uſus externus eſt coſmeticus innocens, nimirum aquæ calidæ inſtillata reddit eam lacteam, quæ nitorem gratum cuti conciliat, & eam mollem ſervat. Interne pectorale præbet medicamentum non contemnendum.

ESSENTIA BENZOES SIMPLEX.

REC. Florum Benzoës drachmas tres,
Spiritus Aniſi uncias tres.
Digere leniſſimo calore, atque ſolutio ſive eſſentia flavi coloris ſervetur.

Pectoralis, ſtomachica, carminativa & alexiterica eſt.

Doſis guttæ octo ad viginti.

ESSENTIA CARDAMOMI.

REC. Cardamomi minoris in pulverem triti uncias tres,
affunde
Spiritus Vini rectificatiſſimi uncias ſedecim.
Digerantur, exprimatur & filtretur eſſentia.

Flatus potenter diſcutit, ventriculum & cerebrum confortat, urinam movet.

Doſis drachma ſemis, ad drachmam unam, cum vehiculo idoneo.

ESSENTIA CARDUI BENEDICTI.

Paratur ad normam Eſſentiæ Abſinthii ſimplicis, ſuperius deſcriptæ; cum qua etiam viribus convenit, & in eadem doſi exhiberi poteſt.

ESSENTIA CARMINATIVA WEDELII.

REC. Radicum Zedoariæ uncias quatuor,
Carlinæ,
Calami,
Galangæ ana uncias duas,
Florum Chamæmeli Romani,
Seminum Aniſi,
Carvi ana unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Baccarum Lauri ana drachmas ſex,
Macis unciam ſemis,
Corticum Aurantiorum unciam unam.

Con-

Concisa & contusa grosso modo macerentur, in
Spiritus corticum Citri libris quatuor semis,
Spiritus Nitri dulcis unciis duabus semis, per sex dies.
Expressa & filtrata essentia usui servetur.

Vires sunt stomachicæ, carminativæ, & diureticæ.

Dosis drachma dimidia ad scrupulos duos.

ESSENTIA CASTOREI.

REC. Castorei Orientalis veri, minutim incisi, uncias tres,
Spiritus Vini rectificati uncias quindecim.
Per octiduum macerentur, exprimantur, & postea filtretur essentia.

Commendatur interne ad affectus spasticos, hystericos & colicos, etiam ad odoratum præbetur mulieribus, atque Clysteribus in Colica hysterica, ad drachmam integram, addi potest.

Interne exhibetur a guttis triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA CATECHU.

Videatur ESS. TERRÆ CATECHU.

ESSENTIA CENTAURII MINORIS.

Uti Essentia Absinthii simplex, spiritu Vini optime rectificato, parari solet.

Dosis eadem.

Stomachica est & anthelmintica, atque in febribus intermittentibus conducit.

Ad drachmas duas exhibita alvum movere compertum est.

ESSENTIA CEPHALICA.

REC. Radicis Calami aromatici drachmas tres,
Herbarum Betonicæ,
Mari veri,
Salviæ,
Florum Lavendulæ ana drachmas duas,
Ligni Aloës ponderosi,
Sandali citrini odoratissimi,
Corticum Culilawan ana drachmas tres,
Cinnamomi acuti,
Nucis Moschatæ,
Cubebarum,
Cardamomi minoris,
Caryophyllorum ana drachmas duas.
Incisis & contusis superaffundantur
Aquæ apoplecticæ spirituosæ,
Elixirii vitæ Matthioli incompl. ana unciæ octo.
Digerantur, & sufficienter extracta, exprimantur atque filtrentur.

Senibus & phlegmaticis conducit, quibus cerebrum & ventriculum confortat; ad colicam flatulentam, eructationes & cardialgiam valet, atque essentiis vel elixiriis stomachicis admisceri potest.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

ESSENTIA CHINÆ CHINÆ SIMPLEX.

REC. Corticum Chinæ Chinæ pulverisatorum uncias tres,
Spiritus Vini rectificati uncias duodecim.
Digerantur aliquamdiu, postea essentia bene saturata expressa filtretur.

Præstat quidem Corticem Peruvianum in substantia exhibere; quia vero multi pulveres & electuaria reformidant, essentia ex illo parata dari potest, non solum autem in febribus, sed etiam, ubi tonum relaxatum oportet roborare.

Dosis guttæ sexaginta ad octoginta.

ESSENTIA CHINÆ COMPOSITA HELWIG.

REC. Corticum Chinæ Chinæ uncias tres,
Radicis Serpentariæ Virginianæ uncias duas,

Contrayerv. unciam unam.

In pulverem tritis affunde

Spiritus vini rectificati uncias sedecim.

Post sufficientem extractionem exprimantur, & essentia, per chartam bibulam filtrata, reponatur.

Alexipharmaca, antifebrilis, tonica & carminativa est.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta.

ESSENTIA CORTICUM AURANTIORUM SPIRITUOSA.

REC. Corticum Aurantiorum, ab interiori albedine separatorum, libram unam;

affundantur

Spiritus Vini rectificati libræ tres semis.

Post sufficientem extractionem exprimantur, & per chartam emporeticam filtrentur.

Egregium est stomachicum, carminativum & tonicum.

Dosis guttæ triginta ad sexaginta.

Nota. E corticibus fructuum Aurantiorum immaturorum recentibus, vel ex ipsis tenellis fructibus pari modo essentia parari potest, quæ, si ordinariæ e siccis maturis corticibus non præcellit, tamen haud inferior est virtutibus.

ESSENTIA CORTICUM AURANTIORUM CUM VINO MALVATICO.

REC. Vini Malvatici libram unam semis,

Flavedinis corticum Aurantiorum siccatorum uncias tres.

Macerentur per biduum, colentur & filtrentur.

Stomachica, tonica & carminativa est.

Dosis uncia semis ad integram.

ESSENTIA CORTICIS CHACARILLÆ.

REC. Corticum Chacarillæ griseæ & resinosæ uncias quatuor.

In pulverem grossum tritis affunde

Spiritus vini rectificati libram unam semis.

Digere per quatriduum, filtra & serva.

Ventriculi vitiis medetur & pulmonibus prodest, tonum viscerum relaxatum instaurat, sedativum est, & stricturas partium dolentes blande resolvit.

Dosis guttæ triginta ad septuaginta quinque.

ESSENTIA CULILAWAN.

Eodem modo, quo præcedens essentia Chacarillæ, paratur.

Aromatica est, ventriculum roborat, flatus discutit.

ESSENTIA DULCIS.

REC. Terræ foliatæ Tartari drachmas duas,

Sacchari albissimi uncias duas,

Aquæ fontanæ unciam unam semis.

Coquantur in vase figulino probe vitreato, sub perpetua agitatione, usquequo colorem acquisiverint subnigrum vel fuscum; removeantur ab igne & affundantur

Menstrui infra descripti unciæ duodecim.

Digerantur, atque essentia, per chartam emporeticam filtrata, servetur.

MENSTRUUM pro ESSENTIA DULCI.

REC. Spiritus vini gallici, vel alius purissimi, rectificati, libras quatuor,

Aluminis vulgaris puri, in pulverem triti, uncias octo.

Aquæ fontanæ libram unam.

Misceantur & destillentur, e cucurbita

bita vitrea, atque libræ tres primo prodeuntes feorfum ferventur pro menftruo.

Fuerunt, qui medicamentum corroborans, fapore & odore gratum, quodque delicatioribus atque infantibus, alia medicamenta reformidantibus, in parva dofi exhiberi poffet, expetiverunt; quibus ut fatisfaciamus, Effentiam hanc, quæ virtutem non folum habet corroborantem, fed & aperientem, balfamicam, diureticam & expulfivam, ac quæ fapore & odore grato fe commendat, adponere voluimus. Neque tamen illam pro Effentia dulci Halenfi venditamus.

Dofis pro adultis guttæ triginta ad fexaginta; infantibus & pueris guttæ tres, quatuor, vel duodecim fufficiunt. Datur in vehiculo aquofo, vel fi libet, adultis in vino.

ESSENTIA FULIGINIS CLAUDERI: alias HÆMATO - CATHARTICA ET ALEXIPHARMACA DICTA.

REC. Cinerum clavellatorum purisfimorum uncias fex,
Salis Armoniaci unciam unam.

Solve feparatim, & quidem Cineres clavellatos in libris duabus, & Sal Armoniacum in libra una aquæ fontanæ puræ vel pluviæ; liquores falinos feparatim per chartam emporeticam filtra, filtratos commifce, atque fuperfunde
Fuliginis ex camino fplendentis pulverifatæ unciis duabus.

Digere in vitro probe claufo, per aliquot dies, poftea liquorem tinctum, per chartam bibulam filtratum, ferva.

Liquor falinus eft oleo fuliginis imprægnatus, & præbet medicamentum refolvens, atque excretiones omnis generis promovens. In morbis chronicis, afthmate, febre quartana, ictero, cachexia, faufto cum fucceffu adhibenda.

Dofis guttæ quinquaginta ad centum.

ESSENTIA FUMARIÆ.

Paratur, ut Effentia Abfinthii.

Ad fanguinis & lymphæ vitia commendatur.

Dofis guttæ quinquaginta ad octoginta.

ESSENTIA GALANGÆ.

REC. Rad. Galangæ minor. minutim incifarum uncias duas,
Spiritus Vini rectificati uncias octo.

Extrahatur effentia leni calore, exprimatur, & per chartam filtretur.

Commendatur interne ad ventriculum confortandum & humores vifcidos refolvendos: Externe ad cariem offium, membra tabida & paralyfin linguæ.

ESSENTIA GENTIANÆ.

Fit eodem modo, quo Effentia radicum Angelicæ.

Amarum quidem, præftantiffimum tamen ftomachicum, tonicum, anthelminticum & antifebrile eft medicamentum.

Datur a guttis quinquaginta ad octoginta.

ESSENTIA HYPERICI.

REC. Florum Hyperici uncias quatuor,
Spiritus Vini rectificati libram unam & uncias tres.

Digerantur per triduum, poftea exprimantur & filtrentur.

Commendatur fpecifice melancholicis, vulneratis, verminofis, nec non ad morbos fafcino imputatos. Etiam externe vulneribus applicatur.

Dofis guttæ quinquaginta ad feptuaginta quinque.

ESSENTIA LEVISTICI.

REC. Radicum Leviftici uncias duas,
Seminis ejufdem unciam unam,

Incifa & contufa infundantur in
Spiritus Vini unciis decem.

Digerantur, & poft fufficientem extractionem exprimantur, atque es-

ſentia per chartam filtrata ſervetur.

Alexipharmaca, carminativa & diuretica eſt, atque in hydrope, nec non doloribus poſt partum commendabilis.

ESSENTIA LIGNI ALOES.

REC. Raſuræ ligni Aloës reſinoſi unciam unam ſemis,
Spiritus Vini tartariſati libram ſemis.
Macerentur & filtrentur.

Tribuuntur illi vires ſtomachicæ, uterinæ, cephalicæ & analepticæ. Additur aliis medicamentis, ad virtutes eorum exaltandas; caute tamen adhibendam eſſe, ob vim inebriantem, nonnulli perhibent.

Doſis guttæ viginti ad quadraginta.

ESSENTIA LIGNI SASSAFRAS SIMPLEX.

REC. Corticum ligni Saſſafras unciam unam ſemis,
Spiritus Vini rectificati uncias octo.
Macerentur per triduum, poſtea filtrentur & ſerventur.

Anticatarrhalis eſt, & ad vitia lymphæ & ſanguinis commendatur.

ESSENTIA LIGNI SASSAFRAS COMPOSITA.

REC. Corticum ligni Saſſafras uncias quatuor,
Salviæ nobilis uncias duas,
Nucis Moſchatæ unciam unam,
Cinnamomi unciam ſemis,
Aniſi ſtellati drachmas tres,
Spiritus Vini rectificati libras duas.
Digerantur per triduum, exprimantur; expreſſum filtretur & ſervetur.

Ad catarrhales affectus, arthritidem, flatulentias & ſcabiem humidam laudari meretur.

Doſis guttæ quinquaginta ad ſeptuaginta quinque.

ESSENTIA LIGNORUM.

REC. Raſuræ Ligni Saſſafras cum cortice uncias duas,
Sancti uncias tres,
Rhodii unciam ſemis,
Sandali rubri,
citrini ana unciam unam.
Affundantur
Spiritus Vini libræ duæ,
per octiduum digerantur, poſtea exprimantnr & filtrentur.

Ad maſſam ſanguinis purificandam & lympham corrigendam, ad gonorrhæam etiam & luem veneream inſervit.

Doſis drachma ſemis ad integram, in idoneo vehiculo.

ESSENTIA LUMBRICORUM TERRESTRIUM.

REC. Lumbricorum terreſtrium exſiccatorum, in pulverem tritorum, uncias quatuor,
affunde
Olei Tartari per deliquium unciam unam;
Miſceantur, addatur
Spiritus Vini rectificati libra una.
Digerantur & filtrentur.

Commendatur arthriticis, ſcorbuticis & ictericis, urinam & ſudorem ciet.

Doſis guttæ quinquaginta ad ſexaginta.

ESSENTIA MARTIATA APERITIVA.

REC. Radicum Galangæ,
Calami aromatici,
Zedoariæ,
Cinnamomi acuti, ana drachmas duas,
Flor. Hyperici,

Tana-

Tanaceti ana drachmam unam,
Limaturæ Martis, unciam semis.
Minutim incisis superaffundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ sex,
Vitrioli uncia semis.

Digerantur leni calore per aliquot dies, & post sufficientem extractionem exprimatur & filtretur essentia.

Est Tinctura Martis aromatisata, atque lienosis & atonia viscerum laborantibus commendari meretur, nec non inter anthelmintica locum invenit.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA MILLEFOLII.

REC. Millefolii uncias tres,
Spiritus Vini rectificati uncias sedecim.

Infundantur, & post digestionem per triduum exprimantur; in expresso denuo
Millefolii unciæ duæ
macerentur, & post sufficientem extractionem expressa Essentia per chartam bibulam filtretur.

Commendatur ad motus hæmorrhoidales moderandos, ad nimium fluxum mensium, nephriticorum vomitum, & reliquos morbos viscerum, cum vena portæ connexorum. Cum essentia croci mixta, dolores & tormina, a quibus menstruatæ sæpius vexantur, mitigat.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta quinque.

ESSENTIA MILLEPEDUM.

REC. Millepedum in pulverem satis tenuem tritorum uncias tres.
Irrorentur
Olei Tartari per deliquium drachmis duodecim,
postea statim affundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ decem.

In vase bene obturato digerantur per triduum; Essentia filtrata ad usum reponatur.

Vires easdem, quas millepedes habent, possidet, potenter resolvit, urinam pellit; hinc in ictero, asthmate, & obstructionibus viscerum utiliter adhibetur.

Dosis a scrupulo uno ad scrupulum unum semis.

ESSENTIA MUMIÆ PURIFICANS CLAUDERI.

REC. Mumiæ Ægyptiacæ, in pulverem tritæ,
Salis Tartari ana unciam unam,
Aquæ Fumariæ libram unam.

Misceantur & digerantur per triduum, postea filtrentur.

Ab auctore ad sanguinem depurandum magnopere laudatur.

Dosis drachma dimidia ad scrupulos duos.

ESSENTIA MYRRHÆ.

REC. Myrrhæ rubræ electæ uncias duas,
tritæ affunde
Spiritus Vini rectificati uncias decem.

Digere, filtra & serva.

Alexipharmaca est, balsamica & anthelmintica, sanguinem valde expandit, ejusque motum accelerat, datur igitur ad menstrua pellenda.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta. Externus usus est vulnerarius, ad ulcera purganda & consolidanda.

ESSENTIA MYRRHÆ ALCALISATA.

REC. Myrrhæ electæ, in pulverem tritæ, libram dimidiam,
Salis alcali, sive cinerum clavellatorum uncias octo,
Aquæ fontanæ libram unam semis.

Digerantur per sex vel octo dies, postea aqua ex cucurbita, lento igne, ad

ad mellis consistentiam abstrahatur, residuo autem unciæ viginti Spiritus Vini rectificati affundantur, atque essentia per digestionem extrahatur, quæ filtretur.

Magis recluditur Myrrha alcali, quod & essentiam saturatiorem reddit. Cum præcedente ejusdem est virtutis, ad vulnera vero non facile adhiberi debet, propter alcali, quod dolores excitat.

ESSENTIA PAREIRÆ BRAVÆ.

Paratur ad normam Essentiæ Angelicæ.

Vires sunt diureticæ & anticatarrhales.

Dosis guttæ quinquaginta ad septuaginta.

ESSENTIA PIMPINELLÆ ALBÆ.

Spiritu Vini optime rectificato, Essentiæ Angelicæ instar, paratur.

Diaphoretica, alexipharmaca & diuretica est, in torminosis, colicis affectibus, & lymphæ vitiis corrigendis, in Angina catarrhali, sine vehiculo deglutita, convenit.

Dosis a guttis quadraginta ad septuaginta.

ESSENTIA PINI.

REC. Extracti turionum Pini aqua fontana parati, uncias tres,
Spiritus Cochleariæ libram unam.

Fiat digerendo essentia.

Scorbuticis convenit, atque arthriticis commendatur.

Dosis guttæ sexaginta ad septuaginta quinque.

ESSENTIA POPULI VULNERARIA.

REC. Oculorum Populi arboris recentium libram semis,
Spiritus Vini rectificatissimi libram unam semis.

Digerantur per aliquot dies, exprimantur, & filtretur essentia, cui adde
Essentiæ florum Hyperici libram semis,

atque post digestionem, spiritus dimidia pars abstrahatur in Balneo, liquor residuus servetur.

Commendari meretur hæc Essentia, non solum ad externos usus in vulneribus, sed etiam interne in ulceribus pulmonum, renum & aliarum partium, alvi fluxione diuturna, gonorrhœa & fluore albo conducit.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta & ultra.

ESSENTIA SCILLÆ.

REC. Salis Tartari unciam semis,
Aceti scillitici, per infusionem aceto destillato parati, & probe saturati uncias duodecim.

Misceantur, & evaporetur acetum leni igne ex vase figulino probe vitreato ad mellis spissitudinem. Massa salina residua dissolvatur in Spiritus Vini rectificatissimi unciis sex.

Stent in digestione per aliquot dies, postea clarum a spisso, per inclinationem vasis, separetur & servetur.

Censetur antasthmatica, resolvens & diuretica, atque hydropicis commendari meretur.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

ESSENTIA SCORDII.

Ad modum essentiæ Millefolii paratur.

Egregium est alexipharmacum & diaphoreticum temperatum.

Dosis guttæ sexaginta.

ESSENTIA DE SCORDIO COMPOSITA, sive DIASCORDIUM LIQUIDUM, JOH. MAUR. HOFFMANNI.

REC. Radicum Angelicæ,

Vin-

Vincetoxici,
Levistici,
Zedoariæ,
Contrayervæ,
Tormentillæ,
Valerianæ ana unciam semis,
Gentianæ drachmas sex,
Herbæ Scordii uncias duas,
Florum Sambuci drachmas duas,
Myrrhæ electæ drachmas sex,
Croci drachmas duas semis,
Corticum Citri unciam unam,
Succini,
Ligni Aloës ana drachmas tres,
Opii drachmam unam.

Misce, fiat omnium pulvis; superaffundantur
Spiritus Vini a baccis Juniperi abstracti libræ tres.

Digerantur loco calido in vitro probe clauso; post sufficientem extractionem filtrentur, & serventur.

Virtutes sunt alexipharmacæ, anodynæ, stomachicæ, feliciter in febribus epidemicis, dysenteria, & ubi tinctura bezoardica locum habet, adhibetur.

Uncia una Essentiæ continet duo circiter grana Opii.

ESSENTIA SERPENTARIÆ VIRGINIANÆ.

REC. Radicum Serpentariæ Virginianæ, minutim incisarum, uncias duas semis,
affunde
Spiritus Vini rectificati libram unam;

Post digestionem & sufficientem extractionem exprime, & essentiam, per chartam filtratam, serva.

Alexipharmaca, stomachica, sudorifera & diuretica est; in febribus tam malignis, quam intermittentibus atque catarrhalibus, feliciter adhibetur.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA SPICÆ INDICÆ.

REC. Spicæ Indicæ unciam unam semis,
Spiritus Vini rectificati uncias sex vel septem.

Stent in digestione ad sufficientem extractionem, exprimatur & filtretur Essentia.

Alexiterica, carminativa, diuretica & uterina est.

Dosis guttæ quadraginta & sexaginta.

ESSENTIA SPLENETICA STAHLII.

REC. Herbarum Verbenæ,
Rutæ hortensis,
murariæ,
Salviæ,
Plantaginis acutæ ana unciam semis,
Florum Hyperici unciam unam.

Incisa infundantur in
Spiritus Vini libra una,

Post sufficientem extractionem exprimantur & filtrentur.

Vires ex nomine cognoscuntur; prodest hypochondriacis, resolvit, urinam movet.

Dosis guttæ sexaginta ad octoginta.

ESSENTIA STOMACHICA POLYCHRESTA GUNDELSHEIMERI.

REC. Piperis longi,
nigri,
albi ana drachmas duas,
hispanici, sive Capsici unciam unam,
Cardamomi minoris drachmas decem,

Tritis affundatur
Liquoris terræ foliatæ Tartari,
Spiritus Salis Armoniaci vinosi ana libra semis.

Digerantur, exprimantur & filtrentur.

Potenter resolvit, atque cachecticis, hy-

dropicis & phlegmaticis convenit; cholerici & sanguinei vero ab ejus usu caveant.

Dosis guttæ triginta ad quadraginta.

ESSENTIA SUCCINI ALCALISATA.

REC. Succini flavi, probe triti, uncias quatuor,
Salis, ex duplo Nitri & una parte Tartari crudi per detonationem parati, uncias sex;
Tere invicem, affunde
Spiritus Vini non rectificati uncias sedecim.

Stent in digestione per aliquot dies, postea e cucurbita vitrea destilla, & spiritus circiter uncias octo prolice; residuum lento igne ad siccitatem evapora, & spiritum per destillationem prolectum denuo affunde, post digestionem, clarum a spisso separatum filtra & serva.

Saturatior est succedenti; sed, propter sal alcali, in vulneribus minus convenit.

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA SUCCINI, G.

REC. Succini citrini optime triti uncias duas,
Spiritus vitrioli dulcis, sive Liquoris anodyni uncias septem.

Digerantur in vase optime clauso lenissimo calore, atque post sufficientem extractionem,, clarum a spisso, per inclinationem vasis, separetur, & in vitro epistomio clauso servetur.

Optimam ac balsamicam partem succini hæc essentia continet, saporis est amaricantis, odoris grati, & paucæ guttæ, aliquot uncias aquæ, sapore & odore inficiunt.

Vires sunt nervinæ, anticatarrhales, uterinæ &c.

Dosis guttæ quindecim ad viginti, vel sacchari frustulo exceptæ, vel vehiculo aquoso.

ESSENTIA SUCCINI ORDINARIA.

REC. Succini flavi subtilissime triti unciam unam & semis,
Spiritus Vini rectificatissimi tartarisati uncias sex.

Leni calore in phiala optime clausa per aliquot dies digerantur, & aliquoties moveantur, tandem liquor tinctus filtretur.

Anticatarrhalem, balsamicum & nervinum edit effectum, ac in vulneribus etiam locum habet.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

ESSENTIA TERRÆ CATECHU.

REC. Terræ Catechu, sive Japonicæ unciam unam,
Spiritus Cydoniorum uncias quatuor.

Solutione per digestionem peracta filtretur.

In hæmoptysi atque nimiis hæmorrhagiis, diarrhœa, vel, ubi adstrictione opus est, utiliter adhibetur.

Dosis a guttis triginta ad quinquaginta.

ESSENTIA THERIACALIS.

REC. Radicum Angelicæ,
Calami,
Serpentariæ Virg.
Spicæ Indicæ,
Herbarum Scordii,
Dictamni Cretici ana drachmas tres,
Cinnamomi acuti,
Cardamomi minoris,
Cubebarum,
Caryophyllorum ana drachmam unam semis,
Opii Thebaici,
Croci Orientalis ana drachmam unam,
Spiritus Vini rectificati libram unam.

Digerantur ad sufficientem extractionem, exprimantur, & Essentia per

per chartam bibulam filtrata, servetur.

Vires ex titulo patent, scil. theriacales, i. e. bezoardicæ, stomachales.

Uncia una hujus Essentiæ fere grana quinque opii habet.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta usque.

ESSENTIA TRAVMATICA.

REC. Radicum Tormentillæ,
Herbæ Saniculæ ana unciam semis,
Rorellæ,
Florum Hyperici,
Rosarum rubrarum ana drachmas duas,
Sanguinis Draconis purissimi,
Mumiæ,
Terræ Catechu,
Myrrhæ electæ ana drachmas tres,
Sandali rubri drachmas duas,
Nucis Moschatæ drachmam unam.

In pulverem redacta misce, & affusis
Spiritus Vini unciis sedecim,
triduana leni digestione, vase optime clauso, elice essentiam, quam, post modicam expressionem, per chartam emporeticam filtra, ac serva.

Vulneraria est, in Hæmoptysi, Hæmorrhagia, uteri profluviis, & Diarrhœa adhibetur.

Dosis guttæ quinquaginta vel sexaginta.

ESSENTIA TRIFOLII FIBRINI.

Ad normam Essentiæ Absinthii, spiritu proprio abstractitio paratur.

Antiscorbutica, stomachica & antifebrilis est.

Dosis guttæ quinquaginta ad sexaginta.

ESSENTIA VALERIANÆ COMPOSITA.

REC. Rad. Valerianæ,
Serpentariæ Virginianæ ana unciam unam,
Camphoræ drachmam unam,
infundantur in Spiritus Vini rectificati unciis octo;
post sufficientem extractionem exprimatur & filtretur essentia.

Vires sunt alexitericæ, uterinæ &c. commendatur etiam ab Hermanno epilepticis.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

ESSENTIA VINCETOXICI.

Paratur, ut Essentia Angelicæ.

Viribus cum Essentia Pimpinellæ convenit, & in eadem dosi exhibetur.

EUPHORBII CORRECTIO.

REC. Euphorbii triti uncias quatuor; affunde
Succi Citri depurati libram.

Digere, ut Euphorbium solvatur, cola per linteum, & ad extracti consistentiam evapora.

Acrimonia caustica est in Euphorbio, quam per acidum Citri infringere voluerunt auctores; violenter purgat alvum, & non nisi hydropicis præscribi debet. Veteres etiam philoniis ad correctionem Opii addebant.

Dosis grana octo ad quindecim.

EXTRACTUM ABSINTHII.

REC. Summitatum Absinthii, in umbra siccatarum, vel potius recentium, libram unam.

Concisæ macerentur in
Aquæ fontanæ libris sex, vel saltem quatuor,
per quatriduum, in loco calido, postea leniter ebulliant, exprimantur, liquor inde expressus & colatus coquatur igne lento ad justam extracti consistentiam.

Vires habet Absinthii stomachicas, tonicas, anthelminticas.

Pilulis hoc & alia extracta sunt destina-

ta, quibus pro necessitate pulveres adduntur.

Dosis a scrupulo dimidio, ad unum.

Probe autem notandum est, quod ex vegetabilibus, quæ non gummosis solum sed et resinosis constant partibus, ut Absinthium, Centaurium minus, Carduus benedictus, Fumaria &c. extracta longe nobiliora obtineantur, si aquæ, in qua macerantur, portio quædam spiritus vini, e. g. libris singulis unciæ duæ addantur. Menstruum tale aquoso spirituosum ad paranda extracta gummoso resinosa præstat vino, cujus residuum post evaporationem extractum Herbæ desideratum contaminat.

Eadem methodo parari debent:

EXTRACTUM ARTEMISIÆ,
CARDUI BENEDICTI,
CENTAURII MINORIS,
COCHLEARIÆ,
FUMARIÆ,
HEDERÆ TERRESTRIS.
PLANTAGINIS,
RUTÆ,
SCORDII,
TANACETI,
TRIFOLII FIBRINI,
VERONICÆ,

omnia ex plantis florescentibus;

EXTRACTUM PAPAVERIS ERRATICI,

ex floribus;

EXTRACTUM PINI & SABINÆ,

ex summitatibus.

Vires habent simplicium, ex quibus parata sunt, & pro pilulis conficiendis inserviunt.

EXTRACTUM ACONITI.

REC. Herbæ recentis Aconiti quantum libet.

Exprimatur succus, & lento igne coquatur ad consistentiam Extracti.

Recentiora Stœrckii experimenta docent, quod pulvis ex granis quatuor Extracti hujus cum Sacchari uncia semis mixtus salutarem quandoque effectum præstet in morbis arthriticis, serum acre vitiosum per sudorem, urinam, vel alvum eliminando, tumores glandularum scirrhosos, vires Cicutæ eludentes, quandoque resolvat, et ulcera refractaria consolidet.

Dosis pulveris saccharati est a granis quatuor ad scrupulum unum semel, bis, terve quotidie per aliquot dies, vel plures hebdomades continuandi.

EXTRACTUM AGARICI.

REC. Rasuræ Agarici albi & levis libram unam;

Affundatur spiritus vini sufficiens quantitas, digerantur, in vase vitreo arctissime clauso, in loco calido per dies tres; postea exprimantur, expressum filtretur, & in Balneo Mariæ, lenta destillatione, Vini spiritus evocetur, ac residuum extractum servetur.

Libra una Agarici, ut plurimum uncias quatuor extracti resinosi largitur.

Agaricus, pectoris affectibus, tussi & asthmati convenire censetur, ita etiam extractum ejus, pilulis laxantibus additur, ubi ejusmodi affectibus correptis succurrendum est. Resinosum est extractum, & vi purgante admodum debili præditum, hanc ob causam nunquam solum, sed vel trochiscis Albandal, vel alio acri purgante atque extracto quodam commixtum, in forma pilulari, vel amygdalis tritum, in pulvere dari solet.

Datur vero a scrupulo dimidio, ad grana quindecim.

EX-

EXTRACTUM ALOES GUMMOSUM.

REC. Aloës Succotrinæ optimæ uncias ſex.
Redige in pulverem, ac in cucurbita vitrea affunde
Aquæ fontanæ libras duas.
In vaſe tecto, loco calido, duos vel tres dies digere, ut ſolvatur; ſolutionem a fecibus ſeparatam, leni igne, ad extracti conſiſtentiam evapora.

Alvum laxat, & pro baſi pilularum inſervit purgantium.
Doſis ſcrupulus ſemis.

EXTRACTUM ANGELICÆ.

REC. Radicum ſiccarum Angelicæ libram unam;
Inciſis ſuperfundantur
Spiritus Vini rectificati libræ quinque vel ſex.
Digerantur ad ſufficientem extractionem, exprimantur, atque ſpiritus tinctus, per filtrum colatus ſervetur;
Radices vero
Aquæ fontanæ libris tribus denuo inſundantur, digerantur, & poſt unam aut alteram ebullitionem exprimantur.
Expreſſum albumine ovi clarificetur, & cum ſpirituoſo commiſceatur, lentoque igne, ſpiritu per alembicum abſtracto, ad conſiſtentiam extracti inſpiſſetur.

Carminativas, anodynas, alexipharmacas & pectorales habet virtutes; additur pilulis catarrhalibus, vel Laudano mixtum in colica exhibetur.
Doſis grana duodecim, ad viginti.

Præſcripto modo etiam parantur:
EXTRACTUM ARISTOLOCHIAE CLEMATITIDIS,
ARISTOLOCHIÆ LONGÆ,
ARISTOLOCHIÆ ROTUNDÆ,
ASARI,
CALAMI AROMATICI.
CORTICUM CHACARILLÆ,
CORTICUM CHINÆ CHINÆ,
ENULÆ,
HYPERICI ex FLORIBUS,
MECHOACANNAE ALBÆ,
PIMPINELLÆ,
SASSAFRAS,
TURPETHI,
ZEDOARIÆ.

EXTRACTUM ANODYNUM.

REC. Extracti Angelicæ,
Calami aromatici ana unciam unam,
Cardui benedicti drachmas quinque,
Opii, aqua fontana parati, drachmas tres,
Olei Caryophyllorum guttas decem,
Miſceantur & ſerventur.

Vires ſunt anodynæ, ſudoriferæ, leniter adſtringentes. Quælibet drachma grana ſeptem ſemis habet Opii.
A granis octo, quæ granum unum habent opii, ad grana duodecim, dari poteſt.

EXTRACTUM BEZOARDICUM CAMERARII.

REC. Extracti ſpecierum Elixirii vitæ uncias quatuor,
Ligni Aloës,
Radicum Angelicæ ana unciam unam,
Me-

Melissæ,
Salviæ,
Tormentillæ,
Opii ana unciam semis,
Papaveris erratici,
Castorei ana drachmas duas,
Lapidum quinque pretiosorum præparatorum,
Succini albi præparati ana scrupulos quatuor,
Unicornu marini,
Bezoar Orientalis,
Occidentalis ana scrupulos duos,
Confectionis Alkermes completæ,
de Hyacintho ana drachmas duas.

Misceantur exactissime, quod fit, extracta omnia in aqua Menthæ solvendo, & denuo in debitam consistentiam reducendo.

Alexipharmacum & sudoriferum est, lene etiam præbet anodynum. Vix amplius in usum veniens.

Dosis per se grana octo, ad quindecim adultioribus.

Drachma continet circiter grana tria, & scrupulus granum unum extracti Opii.

EXTRACTUM BRYONIÆ.

REC. Radicum Bryoniæ incisarum libram unam,
infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libris sex.

Macerentur per triduum, postea leniter ebulliant, exprimantur & colentur, expressum, leni igne, ad extracti consistentiam evaporetur.

Pari modo parantur:

EXTRACTUM ESULAE,
GENTIANÆ,
HELLEBORI NIGRI,
IRIDIS FLORENTINÆ,
IRIDIS NOSTRATIS,
PÆONIÆ,
RHABARBARI,
SARSAPARILLÆ,
TORMENTILLÆ,

Omnia ex radicibus.

Hæc, & alia ex simplicibus parata extracta, vim habent vegetabilium, e quibus parata sunt.

EXTRACTUM CASTOREI.

REC. Castorei libram semis;
Per repetitam spiritus Vini affusionem extrahatur essentia; residuo addantur
Aquæ fontanæ libræ duæ,
& lento igne ad dimidias coquantur, decoctum exprimatur, coletur, ac clarificetur, atque cum superioribus per spiritum vini factis extractionibus commisceatur, & spiritu lento igne abstracto, in extracti consistentiam reducatur.

Specificum creditur esse Castoreum antihystericum & antispasmodicum, quas etiam vires habet ipsum extractum; admiscetur pilulis nervinis, antispasmodicis, narcoticis, atque anticolicis.

Dosis grana tria vel sex.

EXTRACTUM CATHARCTICUM, PHARMACOP. LONDINENSIS.

REC. Aloës Succotrinæ unciam unam semis,
Colocynthidis drachmas sex,
Scammonii electi,
Cardamomi minoris, ana unciam semis.

Infundantur in Spiritus Vini rectificati sufficiente quantitate, & repetitis vicibus liquor a fæcibus, mediam-

diante filtro, separetur, Spiritus leni igne abstrahendo in extracti formam redigatur.

Cum extracto catholico convenit. Vis drastica scammonii & colocynthidis per additionem Cardamomi corrigitur.

Dosis grana decem ad quindecim in forma pilulari.

EXTRACTUM CATHOLICUM.

REC. Extracti Aloës Succotrinæ, aqua fontana parati, unciam unam,
Ellebori nigri drachmas duas,
Colocynthidis scrupulos tres,
Resinæ Jalappæ,
Scammonii ana drachmam unam semis,

Misce.

Ex inscriptione patet, universale esse alvum ducens.

Dosis scrupulus semis, ad grana quindecim

EXTRACTUM CICUTÆ.

REC. Herbæ recentis Cicutæ quantum vis,

exprimatur succus, isque recens lentissimo igne, in vase terreo, sæpius agitando, ne amburatur, coquatur ad spissi extracti consistentiam. Hoc extractum sufficiente quantitate pulveris herbæ Cicutæ in massam pilularem subigatur, ut fiant pilulæ granorum duorum.

Resolvere, vel ad benignam suppurationem redigere indurata mala scirrhosa, scrophulosa, cancrosa; sanare fistulas & alia ulcera, cataractas incipientes solvere, & pluribus aliis morbis conclamatis mederi observavit Stœrck.

A minima dosi incipiendum suadet, mane & vesperi pilulam unam, sensim ascendendo; observato effectu, ad drachmam unam, quin ad unciam semis de die dedit, per plures menses continuando. Superbibitur infusum Theiforme. Vel extractum aqua stillatitia dilutum, forma mixturæ propinari potest.

EXTRACTUM COLOCYNTHIDIS.

Paratur, fructum Colocynthidis spiritu Vini extrahendo, postea aqua fontana coquendo, & ambas extractiones clarificatas, leni calore, in extracti consistentiam evaporando.

Fortiter purgat, & stimuli loco aliis purgantibus additur; hydropicis præsertim conducit.

Dosis grana tria ad octo.

EXTRACTUM CROCI.

REC. Croci Orientalis optimi libram semis, vel quantum libet,
Aquæ fontanæ puræ libras duas.

Digere loco tepido, vase optime clauso per biduum, liquorem tinctum decanta, aliam aquam affunde, digere, idque continua, donec omnis vis & tinctura extracta sit; extractiones omnes commisce, ac in balneo abstrahe ad justam consistentiam.

Easdem vires, quas crocus, possidet; anodynas, alexipharmacas, cordiales & antihystericas.

Dosis grana duo ad quatuor.

EXTRACTUM DIACARTHAMI, sive CNICO-PHARMACUM.

REC. Seminis Carthami excorticati uncias quatuor,
Rhabarbari veri unciam unam,
Polypodii querni uncias duas,
Zingiberis albi drachmas duas,
Turbith albi resinosi,
Foliorum Sennæ electorum ana uncias duas semis,
Myrobalanorum chebulorum uncias tres,
Agarici albi drachmas sex,
Scammonii Aleppensis drachmas decem,
Mannæ electæ uncias duas semis.

Agaricus, Scammonium & Turbith infundantur in

Spiritus Vini libris duabus,

& repetita affuſione extrahantur; reliqua vero interim in

Aquæ ferventis libris tribus

macerentur, leni igne coquantur ad tertiæ partis conſumtionem, & in fine coctionis adjiciatur reſiduum prioris ſpirituoſæ extractionis; exprimantur & colentur, atque in colatura Manna diſſolvatur, ſolutio clarificetur, & cum ſuperiori ſpirituoſo extracto permiſceatur, lentoque igne ſpiritus evocetur; reſiduum vero ad extracti mollioris conſiſtentiam inſpiſſetur.

NB. Pro pilulis etiam absque

Manna parari debet.

Ad vitioſos humores evacuandos accommodatiſſimum & multimoda experientia comprobatum celebratur. Cachecticis, ſcorbuticis & hydropicis convenit.

Doſis absque Manna, ſcrupulus unus, ad drachmam ſemis; cum Manna, ad drachmam integram, vel ſcrupulos quatuor exhiberi poteſt.

EXTRACTUM HYOSCYAMI.

Paratur ex ſucco expreſſo, ut Extractum Cicutæ.

In motibus convulſivis particularibus & quibusdam melancholicis, profuiſſe, notavit Stœrckius.

Doſis granum unum, ad ſummum tria quatuorve, bis terve de die.

EXTRACTUM JALAPPAE.

Eodem modo, quo Agarici extractum, paratur, in fine reſinam cum extracto diligenter miſcendo, ut gummoſæ partes reſinoſis interponantur.

Vires cum reſina conveniunt, & vix majori doſi dandum eſt extractum hoc; ſufficiunt grana ſex, vel decem, extracto alii laxanti, Aloës ſcilicet, vel pilulis de Succino, pro una doſi, ſcopo laxandi, admixta.

EXTRACTUM LIGNI ALOES.

Paratur extrahendo lignum Aloës rectificatiſſimo Vini ſpiritu, & ſpiritum rurſus in balneo abſtrahendo.

Additur pilulis & pulveribus cephalicis & analepticis.

Sufficit granum unum vel duo pro doſi.

EXTRACTUM LIGNI GUAJACI.

Lignum Guajacum in ſcobem tenuem redactum fortiter coquitur in ſufficiente quantitate aquæ fontanæ; decoctum lento igne in extracti formam redigitur.

Extractum exigua quantitate tali modo & ex libra una ligni vix drachmæ duæ obtinentur; ſpiritu Vini vero rectificatiſſimo ex libra una ad minimum unciæ tres extracti reſinoſi extrahuntur.

Uſus eſt in pilulis arthriticis, catarrhalibus, antivenereis, vel ubicunque ſanguinem & lympham depurare volumus.

Doſis grana octo ad duodecim.

Naribus exceptum ſternutationes inſignes, citra capitis imbecillitatem efficit.

EXTRACTUM MAROCOSTINUM.

REC. Aloës Succotrinæ libram unam, diſſolve in

Succorum depuratorum

Abſinthii,

Apii,

Fœniculi ana unciis tribus,

Cichorei,

Fumariæ,

Pimpinellæ ana unciis octo,

Roſarum,

Citri ana unciis viginti.

Stent in digeſtione, ut clarum a ſpiſſo ſeparetur, & fæces ſubſideant, ſolu-

lutionem claram ſepara, & lento igne evapora ad mellis conſiſtentiam; adde

Extracti Rhabarbari drachmas ſex,
Croci drachmam ſemis,
Myrrhæ unciam ſemis,
Gummi Ammoniaci, in aceti ſcillitici quatuor unciis ſoluti, unciam unam ſemis.

Redigantur in extractum, mollioris conſiſtentiæ, cui adde

Mari veri optime triti unciam ſemis,
Coſti corticoſi drachmas ſex.

Exacte mixta ſerventur.

Nunquam ſolum, vel ſine additione activorum purgantium præſcribitur. Inſervit potius pro baſi pilularum cephalicarum: Aloë enim, per ſolutionem in ſuccis corrigitur, atque, additione Mari veri & Coſti, aromatiſatur, hinc pilulæ laxantes inde compoſitæ nunquam, vel rariſſime, tormina excitant.

Doſis eſt grana duodecim ad viginti & ultra.

EXTRACTUM MARTIS POMATUM.

REC. Limaturæ Martis, ſive ferri, puriſſimæ libram unam,
ſuperfunde
Succi pomorum acidorum recens expreſſi & depurati libras quatuor.

Stent in digeſtione loco calido, in cacabo ferreo, per plures dies. Poſtea coquantur, ſpatula perpetuo agitata, lento igne, ad dimidiæ partis conſumtionem; clarum a ſpiſſo colando ſeparetur; & ad extracti conſiſtentiam inſpiſſatum reponatur.

Tonicum excellens eſt, atque hypochondriacis, cachecticis, ac ubi ſuſpicio vermium eſt, convenit.

Datur in forma pilulari, cum aliis, a granis quindecim ad viginti.

EXTRACTUM MYRRHÆ AQUOSUM.

REC. Myrrhæ rubræ, electæ, pulveriſatæ libram dimidiam.

Irrora
Liquoris nitri fixi uncia una,
& ſpatula lignea probe miſce. Repone in cellam per dies quatuordecim. Tandem affunde aquam fervidam, agita maſſam; dein quieta relinquatur, donec craſſius ſedimentum depoſuerit. Clarum decantetur. Reſiduo aquam fervidam denuo affunde, donec tingi deſinat. Tandem aqua omnis myrrhâ impræegnata moderato calore ad debitam conſiſtentiam evapora.

Extractum hoc reſinoſo-gummoſum nobile eſt balſamicum, uterinum, pectorale, vulnerarium.

Doſis grana quinque, decem.

EXTRACTUM NICOTIANÆ.

Folia Nicotianæ integra exſiccata, per noctem, in aqua fontana (ſcilicet libra una Nicotianæ in ſex libris aquæ) macerentur; mane infundantur cribro, ut aqua effluat; folia ita macerata atque aquâ abluta in libris decem aquæ fontanæ, magna ebullitione, ad dimidiæ partis conſumtionem, coquantur. Decoctum, albumine ovorum clarificatum, valido igne & celeri ebullitione, ad conſiſtentiam extracti inſpiſſetur.

Maceratio & ablutio Nicotianæ inſtituitur, ut particulæ ſalinæ acres maxime in hac prima maceratione extrahantur; Ebullitio fortis & coctio longa, cum copioſa aqua, eandem ob rationem præſcribitur, ut volatiles & vomitum creantes particulæ cum vapore evolent.

Commendatur hoc extractum, secundum hanc formulam paratum, in tussi pectorali & phthisica diuturna mitiganda & cohibenda, quod etiam præstare solet, si ejus grana tria, vel quatuor, in aqua quadam vinosa soluta, mane in lecto propinentur; &, si forte nauseam vomibundam excitaret, mox, post vini calidi aromatisati, & parum saccharati, haustum, cessabit; in febribus etiam diuturnis, tertianis & quartanis, nec non ictero & hydrope magni effectus est.

Ad grana quinque vel sex exhibitum, per secessum & superiora nonnunquam purgat.

EXTRACTUM OPII.

REC. Opii Thebaici optimi uncias quatuor,
in frustula minutim scissum in cucurbita vitrea,
Aquæ communis, succi Citri libra semis acidulatæ, libris quatuor solve;

Solutum deple, & per emporeticam filtra, ac calore moderato balnei, ad extracti consistentiam inspissa.

Vires Opii depurati narcoticas aliasque notorias possidet.

In dosi, apud adultos, ultra duo, vel tria grana vix ascendere solemus.

EXTRACTUM OPII, seu OPIUM CYDONIATUM PER FERMENTATIONEM.

REC. Opii purissimi libram unam; successive solve in
Succi Cydoniorum &
Aquæ fontanæ frigidæ ana libris quinque.

Stent in loco temperato, semper impuritates liquori supernatantes auferendo, per aliquot dies; postea liquor per linteum coletur, ut a spisso & sordibus resinosis liberetur. Colaturæ adde
Sacchari albi uncias quatuor;

Reponantur in vase satis capaci, leviter saltem operculo tecto, ad fermentationem, in locum temperate calidum, per multos menses; sed cave, ne hoc fiat in conclavi clauso.

Durante fermentatione moveatur sæpius liquor baculo ligneo, & denuo reponatur, usque dum ne minimum quid de fermentatione, aut motu intestino liquoris, percipiatur; deinde per pannum colatur liquor, ad extracti consistentiam inspissandus.

Opium fermentatione non solum corrigitur, sed etiam in sua virtute exaltatur; parciori igitur dosi præscribendum est, licet saccharum & succus Cydoniorum dimidiam fere partem extracti constituant, ultra granum non offerri adulto debet, in teneris subjectis decima vel duodecima, imo vigesima pars grani sufficit.

EXTRACTUM PANCHYMAGOGUM.

REC. Scammonii Aleppensis unciam unam,
Rhabarbari veri,
Seminis Ebuli ana drachmas sex,
Agarici albi drachmas septem,
Turbith. resinosi,
Hermodactylorum ana drachmas quinque,
Hellebori nigri unciam semis,
Foliorum Sennæ electorum uncias duas,
Colocynthidis drachmas decem.

Rhabarbarum, Hermodactyli, Helleborus & folia Sennæ minutim incisa infundantur in
Aquæ fontanæ bullientis libris duabus,

Macerentur per viginti quatuor horas, atque, post unicam ebullitionem, exprimantur, in expresso dissolvantur

Aloës

Aloës Succotrinæ unciæ tres, atque seorsum serventur.

Reliqua vero, Scammonium, semen Ebuli, Agaricus, Turbith & Colocynthis per repetitam affusionem spiritus Vini rectificati s. q. extrahantur, extractiones, per chartam emporeticam filtratæ, cum solutione Aloës colata misceantur, atque spiritus in balneo abstrahatur, residuum vero, leni igne, ad extracti consistentiam redigatur.

Purgans creditur esse universale, quod omnes vitiatos humores e corpore educendi vim habeat.

Dosis grana decem ad quindecim.

EXTRACTUM PHLEGMAGOGUM QUERCETANI.

REC. Agarici trochiscati uncias quatuor,
Hermodactylorum,
Turbith,
Foliorum Sennæ,
Seminis Carthami ana uncias tres,
Radicis Esulæ unciam unam,
Colocynthidis unciam semis,
Macis,
Salis gemmæ ana drachmam unam semis.

Præparetur ad normam *Extracti panchymagogi;* Hermodactylos, Folia Sennæ & Esulam, aqua fontana, Sale gemmæ acuata, reliqua vero spiritu vini rectificato extrahendo, & in extracti consistentiam, leni calore, redigendo.

Serum educit, & additis fortioribus purgantibus, præscribitur hydropicis.

Dosis grana duodecim ad scrupulum unum.

EXTRACTUM RHABARBARI SIMPLEX.

Seligitur optimæ notæ Rhabarbarum, & aqua simplici, ad modum aliorum, fit extractum.

Pro basi pilularum, ubi aloëtica locum non inveniunt, adhiberi solet.

Dosis scrupulus semis ad grana quindecim.

EXTRACTUM FOLIORUM SENNÆ.

REC. Foliorum Sennæ mundatorum libram semis;
Macera viginti quatuor horas in
Aquæ fontanæ libris tribus,
loco calido.

Extractum tinctum exprime, ac dein, lenissimo igne, & ebullitione vix conspicua, evapora; alias enim fere omnem perdit vim alvum laxandi.

Inservit pro basi pilularum laxantium, ubi Aloë uti non licet.

Dosis grana duodecim ad scrupulum.

EXTRACTUM STRAMONII.

Paratur ex succo eodem modo, quo Cicutæ Extractum.

Tentavit vires medicamenti Stœrckius *in dementia, mania, morbis convulsivis, effectu nonnullo, attamen nondum satis comprobato.*

Dosis a grano semis ad integrum bis terve de die.

FÆCULA ARI RADICUM.

REC. Radicum Ari succulentarum, a sordibus & externa pellicula liberatarum, libras duas.
Minutim incisæ, & addita
Aquæ fontanæ libra una,
in mortario marmoreo probe contusæ, immittantur sacco cannabino, & sub prelo fortissime exprimantur. Succus expressus in vase vitreo, vel fictili vitreato, in loco frigido reponatur, ut pulvis albissimus subsideat, a quo liquor supernatans per inclinationem separetur, fæcula vero remanens in umbra exsiccetur.

Usus fæcularum obsoletus est: Zwelferus putat, fæculas plane e foro medico esse excludendas, & si quis præcise hujus generis medicamentum requirat, simplicem radicum mitiorum pulverem efficaciorem esse; acriorum vero fæculas facile admitti posse.

Modum præparandi adposuimus, ut, si forsan expetantur, etiam reliquæ fæculæ BRYONIÆ, PÆONIÆ, &c. secundum hanc præscriptionem, parari possint.

FLORES ANTIMONII HELMONTII.

REC. Antimonii crudi, bene triti, libram unam,

solvatur in

Aquæ regiæ libra una semis,

quod fit maxima effervescentia; cum summo æstu & fumis densis ruberrimis, qui tamen mox cessant.

Relicta in fundo materia, cineritii flavescentis coloris, humida, pultis instar, leni igne, baculo agitata, exsiccanda est.

Hujus materiæ siccissimæ, &
Salis Armoniaci pariter sicci partes æquales

conterantur, quo diutius, eo melius, ut permisceantur quam optime; immittantur statim cucurbitæ vitreæ humili, latioris orificii, applicetur alembicus amplus, nitidus, & commissuræ luto ex lini farina optime claudantur, ponantur in furno arenæ; cucurbita vero parum versus alembici rostrum declinet, ut liquidum inter sublimandum ex alembico facile exstillare in excipulum appensum queat. Cucurbita etiam profunde in arenam immittitur, & arena ad marginem usque alembici apponitur; adhibetur ignis gradatim, primo lenis; prodibit aqua limpida acida, citatiore deinde igne elevantur albi flores. Ita æquabilis sustinetur ignis, eo gradu, ut capitelli calor manu ferri queat, ascendet omne fere cognitorum colorum genus in alembicum. Frigescant sponte, lenissime & summa cura eximatur cucurbita, detergatur a pulvere externo, & solvatur alembicus a cucurbita, cavendo a primo vapore. Sublimatum erit omne fere Antimonium cum Sale Armoniaco in materiam variegatam, cito eximendam, & intra vas vitreum calidum & siccum recondendam.

Validissimum, etiam minima dosi, hi flores Antimonii assumti prabent emeticum, edulcorati & ab omni salsedine abluti, pulverem exhibent rubrum, insipidum, de quo ultra grana duo adultioribus, ad vomitus ciendos, vix dare licet.

Chemicis usibus etiam inserviunt.

FLORES BENZOËS.

REC. Benzoës, quantum lubet; pulverisata immittatur cucurbitæ humili orificio ampliori; superimponatur, loco alembici, charta convoluta ad pyramidis vel coni, formam, in superiore parte perforata; adhibeatur ignis arenæ lenissimus, sic sublimabuntur flores albi, nivei, penetrantissimi saporis & odoris; singulis horis vel dimidiis, alembicus, seu pyramis chartacea mutetur, & flores sublimati colligantur, atque vitro inclusi serventur. Ex libra una Benzoës, non plus, quam uncia una & dimidia, vel duæ florum sublimantur. Signum sublimationis absolutæ est, si chartaceus alembicus oleo imbutus apparet.

NB. Alii methodo faciliori, flores Benzoës, majori in quantitate parare solent, atque hunc in finem retortam vitream, Benzoë vel Asa dulci, cum æquali quantitate

titate arenæ lotæ, commixta, ad dimidias replent, & ex arena igne per gradus aucto destillant. Oleum, quod prodiit butyraceum, in aquæ fontanæ ferventis decuplo solvunt; solutionem adhuc ferventem, per pannum, aqua calida madefactum, ut oleum remaneat, trajiciunt, atque flores ex aqua refrigerata, charta bibula imponendos & nullo vel lenissimo calore siccandos, colligunt.

Laudantur ad asthma, & omnes pulmonum affectus; coagulum lymphæ mucido-serosæ solvunt, & sudores movent.

Dantur grana duo ad quatuor, ex ovo sorbili.

FLORES SALIS ARMONIACI MARTIALES, sive HÆMATISATI.

REC. Limaturæ Martis, vel Lapidis Hæmatitæ, subtilissime triti, uncias quatuor,
Salis Armoniaci purissimi libram semis.

In pulverem redacta & optime mixta, ac aliquandiu loco frigido reposita, pellantur ex retorta vitrea, igne arenæ, gradatim aucto; primo destillabit liquor salinus penetrantissimus, tandem, satis intenso, sublimantur in collum retortæ flores, qui, præter alios usus, ad essentiam martialem parandam adhibentur.

Residuum in fundo retortæ, per deliquium in cella solvitur in liquorem acerrimum, badium, qui *Olei Martis* nomine venit, estque usu externo adstringens insigne, & ischæmum.

Incidendi & dissolvendi, tonicam ac anodynam habent virtutem. Laudantur specifice ad Rhachitidem, in febribus, dolore capitis, suppressione mensium, lumbricis, & ad tonum ventriculi restituendum, nec non appetitum excitandum.

A nonnullis in medicamentorum insidorum classem referuntur, quæ sulphure vaporoso cum sale volatili subacri explicito spirituum animalium facultates & sensationes hebetant, & somnum inducunt, si largius sumantur; caute igitur in præscribendis illis, ob vim tam adstringentem, quam ob narcoticam, versandum esse censent.

In dosi, pro tenera ætate, haud ultra granum dimidium, aut integrum; in adultioribus ad grana quinque, octo, vel decem ascendere licet.

FLORES SULPHURIS.

REC. Sulphuris communis, in frusta diffracti, quantum lubet.

Injice in cucurbitam terream, vitreatam, & imposito alembico amplo, vitreo, ex arena sublima igne non nimium intenso, ne flores sublimati fluant, qui, mutatis sæpe alembicis sunt colligendi, & denuo Sulphuris subinde aliquid cucurbitæ immittendum, quousque sufficiens florum quantitas collecta fuerit.

Ad pectoris morbos, scabiem retropulsam, ulcera fœtida, interne assumti valent.

Dosis a granis duodecim ad scrupulum unum.

FLORES SULPHURIS COMPOSITI.

REC. Florum Sulphuris simplicium uncias duas,
Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ electæ ana unciam unam,
Croci scrupulum unum.

Subtilissime trita misceantur.

Loco digestivi purgantibus, præsertim salinis

linis, præmitti possunt; adscribitur etiam vis alexipharmaca.

Dosis scrupulus unus.

FLORES ZINCI.

REC. Zincum, quantum lubet,
& per se in olla vitreata sublimetur.

In inflammationibus oculorum, lippitudine, si cum aqua rosarum pro collyrio adstringente miscentur, item in intertrigine conducunt.

GELATINA CORNU CERVI CITRATA.

REC. Rasuræ cornu Cervi purissimæ uncias sex.
Lavetur aqua tepida aliquoties, coquatur in
Aquæ fontanæ libris sex, ut restet libra una, sæpius coletur, ut clarificetur gelatina, cui, adhuc calenti, adde
Syrupi ex toto Citro unciam unam.
Reponantur in locum frigidum.

Restaurat & humectat, in febribus malignis, ut & colliquativis, tabe &c. præscribitur.

GELATINA RIBIUM.

REC. Baccarum Ribium maturarum rubrarum libras quindecim,
Sacchari contusi libras duodecim.
Mixta coquantur in patina plana, leni igne, sæpius invicem agitando, donec quarta circiter humiditatis pars evaporetur, & succus in frigore consistentiam gelatinæ acquirat; fervidus coletur per linteum, & refrigeratus servetur vase conveniente.

Gratum est analepticum, temperans, fauces humectans; in febribus acutis, siti & æstu conducens.

GILLA THEOPHRASTI, sive SAL VOMITORIUM VITRIOLI.

REC. Vitrioli albi uncias sex,
solvantur in
Aquæ fontanæ calentis libra una semis.
Solutio per chartam bibulam filtretur, atque rursus, leni igne, ad siccitatem evaporetur & servetur.

Utplurimum saltem vomitus excitat, rarissime per inferiora purgat. Ob magnam dosin nauseosum est remedium; datur enim a scrupulo dimidio ad drachmam in aqua calida. A nonnullis usus hujus Gillæ summe dissuadetur; sunt vero etiam, qui in apoplexia serosa, catarrho suffocativo, febribus, in peste, & ubi suspicio philtri est, magnopere commendant.

GLOBULI CARMINATIVI.

REC. Saponis Veneti uncias duas,
Fellis Tauri,
Seminis Cymini,
Sacchari albi ana unciam unam,
Nitri crudi unciam semis.
Fiant globuli diversæ magnitudinis.

Ad alvum aperiendam & flatus educendos, tanquam suppositoria adhibentur.

GLOBULI BEZOARDICI.

REC. Extremitatum pedum Cancrorum marinorum uncias quatuor,
Lapidum Cancrorum fluviatilium,
Margaritarum Orientalium,
Coralliorum rubrorum ana unciam unam,
Succini albi præparati,
Radicum Contrayervæ,
Serpentariæ Virginianæ, ana drachmas sex,
Bezoar Orientalis drachmas tres,

Ossium

Offium e cordibus cervorum scrupulos quatuor,
Croci optimi scrupulos duos,
Trochiscorum de viperis unciam unam.

Fiat pulvis, qui cum gelatina cornu cervi misceatur; unde formentur globuli, drachmam unam vel duas pendentes, post siccationem deaurandi.

Vires cardiacæ, alexiteriæ, & sudoriferæ sunt; commendantur in variolis & morbillis, febribusque malignis omnibus.

Dosis a scrupulo semis ad drachmam semis.

GLOBULI MARTIALES, (Gallis *BOULES D' ACIER* dicti.)

REC. Limaturæ Martis in alcohol tritæ libram semis,
Tartari albi pulverisati libram unam,

Misce, inde cucurbitæ, vel alii vasi vitreo, affunde
Spiritus Vini libram semis vel uncias octo;

Massam vel solis, vel fornacis, vel balnei calori expone, ut digeratur & leniter exsiccetur. Cui deinde denuo tritæ
Spiritus Vini eandem quantitatem affunde;

Digere postea & exsicca, laborem toties repete, donec massa quasi resinosa appareat. Ex qua globulos efforma, ad Ovi columbini magnitudinem.

Usus horum globulorum inprimis est externus ad vulnera, Hæmorrhagias, luxationes, sugillationes &c. Dissolvuntur in aqua & spiritu Vini, usque dum liquor bene saturatus sit, quo tum imbuuntur linteamina & applicantur.

GLOBULI MOSCHATI ALBI.

REC. Sacchari Canariensis uncias duodecim,
Amyli albi unciam semis,
Radicis Ireos Florentinæ drachmas duas,
Moschi optimi grana quatuor,
Zibethi granum unum.

Cum mucilagine gummi Tragacanthæ fiant globuli, diversæ magnitudinis.

Nonnulli Massam laccæ pictoriæ uncia dimidia tingere solent, atque

GLOBULOS MOSCHATOS RUBROS

exinde conficiunt.

Usus in suppositoriis notissimus.

GUMMI GUTTÆ PRÆPARATIO.

REC. Gummi guttæ in pulverem triti uncias tres.

Solvantur in aceti vini albi unciis novem, post sufficientem digestionem, clarum a spisso, per inclinationem vasis, separetur, atque leni calore in vase vitreo, ad extracti consistentiam, acetum evaporetur.

Per hanc præparationem acrimoniam & vim emeticam, Gummi guttæ perdere, atque in securum purgans abire perhibent.

Hydropicis ad scrupulum dimidium exhibetur; serum enim potenter educit.

GUTTÆ ANGLICANÆ CEPHALICÆ.

REC. Spiritus volatilis Serici crudi, ab oleo empyrevmatico liberati, uncias quatuor,
Olei destillati Lavendulæ, in spiritus Vini rectificati uncia una soluti, drachmam unam.

Misceantur & digerantur, postea ex retorta destillentur.

Effectus e nomine patet; non solum vero sunt cephalicæ, sed & uterinæ & nervinæ.

Dosis guttæ triginta ad quadraginta.

HEPAR ANGUILLÆ PRÆPARATUM.

Vino abluatur, lentoque igne exficcetur.

Ad partum difficilem & secundinarum retentionem, in pulvere, a scrupulo uno, ad scrupulum unum semis, non sine fructu exhibetur.

HEPAR ANTIMONII. vid. CROCUS METALLORUM.

HEPAR CANIS RABIDI PRÆPARATUM.

Vino ablutum in clibano exficcatur.

Ad Hydrophobiam a nonnullis commendari solet.

Dosis drachma dimidia ad integram.

HEPAR LUPI PRÆPARATUM.

Pari modo, in frusta dissectum, vino abluitur & exficcatur.

Epatis vitiis conferre creditur, ideoque hydropicis, emaciatis, & tussientibus commendatur.

Dosis drachma una.

HEPAR SULPHURIS.

REC. Florum, vel Sulphuris purissimi flavi, uncias quatuor.

Fluant in vase figulino vitreato, & successive admisceantur

Salis Tartari siccissimi unciæ duæ,

optime spatula agita; & ab igne remota, serva.

Inservit tincturæ & syrupo, nec non lacti Sulphuris parandis.

HYDROMEL SIMPLEX.

REC. Mellis despumati uncias duas,
Aquæ fontanæ libras duas.

Coquantur & despumentur simul ad libræ unius semis remanentiam, colentur.

Ad diversas in Dispensatorio obvias compositiones requiritur.

INFUSUM LAXATIVUM MANNAGETTÆ.

REC. Foliorum Sennæ electorum drachmas tres,
Cremoris Tartari drachmam unam,
Passularum minorum drachmas tres,
Zinziberis albi scrupulum unum.

Infunde in
Aquæ Fontanæ ferventis unciis quatuor;

Post digestionem per viginti quatuor horas, exprime, in colatura dissolve
Mannæ Calabrinæ unciam unam,

albumine ovi clarifica.

Datur pro una dosi, eo effectu, quem inscriptio docet.

INFUSUM LAXATIVUM VIENNENSE.

REC. Foliorum Sennæ electorum uncias tres,
Passularum minorum unciam unam semis,
Radicum Polypodii querni drachmas tres,
Seminis Coriandri drachmas duas,
Cremoris Tartari unciam semis.

Misceantur & infundantur in
Aquæ fontanæ bullientis libris duabus semis,

post digestionem per aliquot horas exprimantur, in expresso dissolvantur
Mannæ electæ unciæ octo,

clarificentur & serventur.

Alvum leniter laxat, & ab unciis duabus, ad tres præscribitur.

Præstat vero recens paratum, quam asservatum diu, facile acescens.

JU-

JULAPIUM E CAMPHORA ACETOSUM.

REC. Camphoræ drachmam unam, additis aliquot guttis ſpiritus Vini probe tritam.

Miſce exacte cum Gummi arabici drachmis duabus, antea cum aquæ drachmis duabus in mucilaginem ſoluti.

Sub perpetua agitatione adde ſucceſſive aceti Vini, in quo ſacchari finiſſimi uncia ſemis antea ſoluta eſt, uncias ſedecim.

Quibus volupe eſt, camphorâ in febribus malignis uti, habent hic methodum, illam cum menſtruo temperante combinandi.

JULAPIUM ROSATUM ſive JULEPUS ROSARUM.

REC. Sacchari albiſſimi libras duas & ſemis;

ſolve in

Aquæ Roſarum unciis viginti.

Poſt unicam ebullitionem cola per pannum, & ſerva.

Utimur hoc & aliis julapiis ad edulcorandas emulſiones, & plerumque ſcrupuli duo vel tres adduntur unciæ aquæ, vel emulſionis.

JULAPIUM SAMBUCINUM.

Paratur eodem modo, quo julapium roſatum.

JULAPIUM VIOLARUM.

Ex aqua Violarum optima & Saccharo, uti præcedens, conficitur.

KERMES MINERALE, SULPHUR ANTIMONII RUBRUM, ſive PULVIS CARTHUSIANORUM.

REC. Nitri fixi libras duas ſemis,

ſolve in

Aquæ fontanæ libris quindecim,

ſolutionem filtra & ſeorſim ſerva.

REC. Antimonii crudi Hungarici, groſſiori modo contuſi, libras tres.

Superaffunde

Liquoris alcalini, modo præſcripti, libras ſeptem.

Coque in figulino vaſe, igne per unam vel alteram horam leniter continuato, poſtea liquorem effunde & filtra;

Eidem Antimonio liquoris iterum affunde libras quinque, & ut antea coque; liquorem effunde & filtra.

Tandem reliquam liquoris portionem Antimonio affunde, coque & filtra, uti dictum.

Liquor, per filtrum ita colatus, requieſcat per viginti quatuor vel plures horas, ſic pulvis rubicundus fundum petet, qui poſtea, affuſa aqua calida, ſæpius edulcoretur, & uſui aſſervetur. Nonnulli ſpiritum Vini rectificatum ſuper incendunt.

Notandum autem eſt, quod Kermes minerale præſcripto modo, quo Nitrum fixum in anatica fere portione cum Antimonio ſumitur, præparatum, ob multas Reguli partes unitas, valde adhuc ſit emeticum. Siquidem Antimonium cum magna ſalis alcalini quantitate, aqua ſoluti, coctum, quoad regulinam quoque partem ita reſolvi poteſt, ut tandem fere totum per filtrum tranſeat. Ad obtinendum autem Kermes minerale mitius, præfertur a recentioribus illa methodus, qua Antimonii in groſſum pulverem comminuti libra una cum ſubquadrupla ſaltem portione ſalis alcalini fixi, in aquæ libra una ſoluti, per quatuor horas coquitur (eandem ſemper aquæ quantitatem ſervando). Poſtea Lixivium hoc Hepatis Antimonii fervidum filtratur, in locum frigidum ponitur, ut pulvis ruber ſponte fundum petat,

ſubdecuplam circiter Antimonii asſumti pondus æquans, aqua edulcorandus. Liquor ſuperſtans Antimonio reſiduo reaffunditur, addita per evaporationem amiſſa aquæ portione, denuo coquitur, ſicque labor aliquoties dicto modo iteratur.

Mitiſſimum, & parciſſimo Regulo inſtructum acquiritur Sulphur Antimonii, ſi Kermes ipſum jam præparatum cum duplo alcali larga aquæ quantitate denuo coquitur, tum enim ex aqua filtrata & refrigerata, purius, metalli parte magis privatum, deſcendit, ut tutius poſſit in uſum vocari, doſi grani unius ad quatuor vel ſex, in morbis ſub Sulphure Antimonii nominatis.

LAC SULPHURIS.

REC. Sulphuris citrini puriſſimi uncias duas,
Cinerum clavellatorum, vel ſalis Tartari uncias ſex,
Aquæ fontanæ libras tres.

Coque in vaſe figulino, ad tertiæ partis conſumtionem. Reſiduo per filtrum trajecto inſperge aceti vini quantum ſatis ad præcipitationem; præcipitatum ſæpius aqua fontana tepida ablue, & denique leniſſimo calore exſicca.

Earundem virium eſt, ac flores ſulphuris, & inprimis ad pectoris morbos adhibetur.

LAC VIRGINIS.

REC. Lithargyrii ſubtiliſſime triti libram ſemis;
Coque in
Aceti Vini deſtillati libra una ſemis,
ad conſumtionem tertiæ aceti partis, tunc filtra. Colaturæ affunde
Aluminis crudi, in aquæ communis libris duabus ſoluti, uncias quatuor,
& albeſcet liquor, qui Lac Virginis vulgo dicitur.

Pro coſmetico habetur, quod tenerioribus, a ſolis calore quaſi ambuſtis, promte ſuccurrit, ſi faciem eo illinant. Etiam lentigines & ſerpigines delet. Quotidianum aut frequentem uſum autem minime ſuademus.

Lac Virginis vulgo quoque vocatur aqua quæcunque coſmetica, in cujus unciam unam inſtillantur guttæ circiter decem Tincturæ Benzoës.

LAPIS CALAMINARIS PRÆPARATUS.

REC. Lapidis Calaminaris libram unam,
Candefiat ter vel quater in crucibulo, atque toties in Aqua Plantaginis vel Roſarum extinguatur; poſtea ſiccatus in ſubtiliſſimum pollinem teratur, atque ſuper marmore lævigetur.

Uſus eſt externus in collyriis, unguentis & emplaſtris; ſiccat & adſtringit.

LAPIS CAUSTICUS.

REC. Cinerum clavellatorum libram unam,
Calcis vivæ recentis libram ſemis vel integram.

addita ſufficiente quantitate aquæ, coquantur invicem in ſartagine ferrea, lixivium adhuc dilutum decantetur, vel per filtrum transfundatur, tum clarum denuo coquatur usque dum ſolideſcat. Sal alcalinum acerrimum remanens ſpatula ferrea eximitur, vaſe vitreo, exacte clauſo, in loco calido, aſſervandum.

Eſt cauterium potentiale, minori cum dolore & inflammatione cutem atque carnem in eſcharam mortuam perurens, quam a corroſivis acidis mineralibus id fieri ſolet. Adhiberi ergo debitis cum cautelis poteſt ad abſceſſus aperiendos, excreſcentias deſtruendas &c. ubi culter Chirurgi ab ægris reformidatur.

LA-

LAPIS DIVINUS, five OPHTHALMICUS.

REC. Vitrioli de Cypro,
Nitri puriffimi,
Aluminis crudi ana uncias tres.

Optime contufa & pulverifata liquefiant in vitreo vafe, calore arenæ, quibus liquefactis adde
Camphoræ tritæ drachmam unam femis.

Mixta & refrigerata maffa fervetur.

Adhibetur in collyriis, ad oculorum affectus.

LAPIS DE GOA.

REC. Coralliorum alborum,
rubrorum,
Bezoar Orientalis ana unciam unam,
Margaritarum Orientalium,
Lapidis Hyacinthi præparati,
Topafii,
Sapphiri,
Rubini ana unciam femis,
Smaragdi,
Mofchi Orientalis,
Ambræ grifeæ ana drachmas duas,
Foliorum Auri Nro. quadraginta.

Fiat omnium pulvis fubtiliffimus, qui mucilagine Tragacanthæ, vel gelatina cornu cervi in paftam redigatur, ex qua formentur globuli ovali forma, qui, poft ficcationem in umbra, vel concha, vel dente lupino, ut eleganter niteant, poliantur.

Rari vel nullius ufus eft apud nos medicamentum hoc pretiofum; apponere tamen illud, curiofitatis gratia, ex Pharmacopœa Bateana voluimus; vocatur alias Pedra cordial & Bezoar de Goa, *unde apportatur, & a Patribus Soc. Jef. CASPARO ANTONIO & NICOLAO MOMITIO componitur, atque pro arcano habetur. Vires bezoardicæ, antifpafmodicæ & antepilepticæ potius Mofcho, Ambræ & Bezoar adfcribendæ funt, quam lapidibus pretiofis. Unde præferendi his globulis merito globuli illi bezoardici, quorum defcriptionem fuo loco exhibuimus.*

Dofis eft a fcrupulo femis, ad fcrupulum unum vel drachmam femis.

LAPIS INFERNALIS.

REC. Argenti puriffimi uncias duas; folvantur in
Spiritus Nitri, vel Aquæ fortis unciis fex.

Evaporetur folutio ad quartæ partis confumtionem, atque ad cryftallifationem reponatur. Cryftalli colligantur, liquor denuo evaporetur, & labor repetatur, donec omnis liquor in cryftallos vel falem abierit. Has cryftallos crucibulo fatis magno immitte. Adhibe ignem primo lenem, tumebit materia, deinde fubfidebit, tandem ignis gradu aucto olei inftar fluet, quam effunde in modiolum, feu canalem ferreum cylindricum, prius calefactum & fevo illitum. Maffa nigra & compacta effe debet, alias denuo in crucibulo liquanda & effundenda, fi fucceſſerit, in vitro probe claufo fervanda.

Infervit loco cauterii potentialis, ad abfumendas carnofas excrefcentias.

LAPIS MEDICAMENTOSUS.

REC. Vitrioli albi uncias quatuor,
Salis Armoniaci unciam femis,
Ceruffæ,
Boli Armenæ ana unciam unam,
Aceti Vini libram unam.

Coquantur in vafe figulino ad ficcitatem.

Commendantur ad ulcera omnis generis inveterata, fcabiem, tineam, gangrænam, fiftulas. Deficcat, mundat, & par-

partes relaxatas roborat. Modus utendi est, ut uncia una in aquæ pluviæ libra solvatur; solutione filtrata laventur partes, atque lintea illa imbuta imponantur, vel ipse liquor, syringæ ope, injiciatur.

LAPIS PRUNELLÆ,
sive
NITRUM TABULATUM.

REC. Nitri crudi libram unam semis; fundatur in crucibulo, dum fluit, injiciatur sensim
Sulphuris citrini uncia semis.

Parum una vice inspergendo & expectando, donec deflagrarit; hoc facto in rotulas parvas effundatur.

Propter hanc cum sulphure deflagrationem, multum ad arcani duplicati naturam accedit, ingratius etiam & minus refrigerans, quam Nitrum crudum, deprehenditur. Magis album evadit, si loco sulphuris sal Ammoniacum adhibetur.

Admiscetur pulveribus temperantibus, & gargarismatibus.

Dosis scrupulus semis ad drachmam semis.

LAUDANUM DIURETICUM,
sive
URINARIUM, MICHAELIS.

REC. Succi Liquiritiæ inspissati unciam unam semis,
Extracti Opii, aqua fontana parati, drachmas duas,
Trochiscorum Alkekengi,
Terebinthinæ Venetæ, ana unciam semis,
Camphoræ drachmam unam,
Croci scrupulos quatuor,
Tragacanthæ,
Mastichis ana drachmam semis.

Misce, fiat Massa.

Laudatur in stranguria, colica nephritica & difficultate urinæ. Grana XIII. granum unum opii continent.

Dosis grana decem ad scrupulum unum.

LAUDANUM HYSTERICUM.

REC. Extracti Opii unciam dimidiam,
Castorei drachmam,
Croci scrupulum,
Olei destillati Macis,
Menthæ,
Rutæ ana guttas sex.

Misce, fiat massa pilularis.

In colica hysterica, ubi opiata locum inveniunt, ad spasticos dolores mitigandos datur.

Dosis granum unum ad duo.

LAUDANUM LIQUIDUM SYDENHAMII.

REC. Opii optimi uncias duas,
Croci Austriaci unciam unam,
Cinnamomi acuti,
Caryophyllorum aromaticorum ana drachmam unam.
Omnia in pulverem trita infundantur in
Vini Hispanici libra una.
Digerantur per aliquot dies, colentur & serventur.

Præfert celeberrimus Auctor liquidum hoc Laudanum solido, ob formam commodiorem, & majorem dosis certitudinem, cum scilicet vino, aquæ destillatæ, aut alii liquori cuicunque instillari possit.

Viribus cum aliis tincturis & essentiis Opii sic dictis anodynis convenit, & a guttis sex, octo, ad quindecim dari potest.

Quælibet uncia habet Opii scrupulos quatuor, & drachma una, grana decem; Croci vero quælibet drachma continet grana quinque.

LAUDANUM OPIATUM.

REC. Extracti Opii, aqua fontana succo citri acidulata parati, uncias duas,
Croci,

Opo-

Opobalsami veri ana drachmam semis.

Misce.

Easdem, quas Extractum Opii, vires habet, nisi, quod narcoticum Opii principium per Opobalsamum aliquantum correctum sit.

Dosis a grano dimidio ad tria.

LAUDANUM OPIATUM CYDONIATUM.

Videatur EXTRACTUM OPII CYDONIATUM.

LIQUOR ANODYNUS MINERALIS, ÆTHER, NAPHTHA VITRIOLI, OLEUM VITRIOLI DULCE.

REC. Olei Vitrioli, per rectificationem ab omni phlegmate liberati, libram unam,
Spiritus Vini rectificatissimi, qui ne vestigium aquæ continet, libras sex.

Oleum Vitrioli instillatur successive, & per vices, spiritui vini, quod cum strepitu, non secus, ac si ferrum candens in aquam frigidam injiceretur, fit, mixtura incalescit, colorem acquirit rubeum, odorem gratum, stent, vel digerantur, in vitro probe clauso, per aliquot dies; postea instituatur destillatio igne arenæ lenissimo, e cucurbita satis alta; primo prodit spiritus vini vix mutatus, separatim, remoto excipulo, servandus, quem sequitur fragrantior, eo usque lenissimo igne destillandus, donec phlegmaticus, sulphuris odorem eructans (cum tantillo olei) insequatur, cujus mixtio cum priori fragrante provide cavenda. Sistatur destillatio, quando mixtura tandem in fundo cucurbitæ in offam nigram abire incipit, si enim destillatio phlegmatis sulphurei igne auctiori continuatur, facile fit, ut omnis massa illa nigra subito et ex improviso alembicum transcendat.

Residuo in cucurbita affundatur
Spiritus Vini rectificatissimi nova libra una semis,

addito simul spiritu, qui primum prodiit vix mutatus, antea separatim servatus. Facta post digestionem destillatione denuo spiritus fragrans obtinetur cum priori miscendus, & vitro probe obturato servandus.

Quodsi spiritum primum a secundo separare non placuerit, sed confusi invicem manserint, tum æque bonus obtinetur liquor, si omne destillatum spirituosum residuo oleo vitrioli reaffunditur, & leni igne cohobatur.

Liquor hic odore & sapore suo grato, nec non virtute anodyna, antispasmodica se commendat; atque sudoriferum, alexipharmacum & diureticum simul præbet medicamentum egregium.

Dosis guttæ triginta ad sexaginta. Diu vero, vel improvide asservatus, acidum vitriolicum sistit evolutum, & quasi reviviscens.

Pro diversa ratione Olei vitrioli & alcoholis diversa obtinentur producta: si enim olei vitrioli & alcoholis, præcipue tartarisati, partes æquales, singulorum unciæ sex, recipiuntur, de alcohole non mutato nihil, de secundo spiritu fragrante unciæ circiter duæ, & olei vitrioli dulcis largior quantitas obtinetur. Sunt, qui ad nobiliorem unionem spiritus vini cum oleo vitrioli, & majorem quantitatem olei vitrioli dulcis obtinendam, destillatum hoc reaffundunt, & iterum destillant, similemque laborem cum novo Spiritu Vini repetunt, optimo cum successu.

Si Alcoholis libris duabus Olei vitrioli fortissimi libra una admiscetur, spiritus, citra mutationem primum destillans, nonam in circa partem, liquor secundus ultra quintam, Oleum vitrioli dulce, fragrantissimum, pellucidum, secundo liquori super-

natans, ab omni acido adhærente privatum, decimam octavam partem ponderis liquorum aſſumtorum æquare obſervatum eſt, remanente ſubtriplo olei vitrioli, quod erat receptum. Quoniam poſt ſuaviſſimum, ſecundum liquorem, igne continuato & auctiore liquor ſtillaret fortiſſimum ſulphuris odorem eructans, ſpiritus vitrioli volatilis, ideo ille & ab hoc, & ab eo, qui primus deſtillavit, mutato ſubinde excipulo, provide ſeparandus & aſſervandus eſt. Quamvis enim continuata deſtillatione cum ſpiritu vitrioli volatili, & phlegmate acido ſulphureo oleum ulterius expelli poſſit, at gravius, magis tinctum, & fortiſſimo odore ſulphureo inquinatum, hoc tamen (quemadmodum etiam liquor anodynus acido ſulphureo inquinatus,) non niſi additione aquæ & ſalis alcali, & iterata deſtillatione depuratum pro oleo vitrioli dulci venditari poteſt.

Præſtat obtento ſpiritu ſecundo ab ulteriori deſtillatione deſiſtere, & ſic facilem materiæ tranſcenſum cavere.

Materies a deſtillatione reliqua, nigerrima, tenax, ita potius in uſum convertatur, ut ipſi aqua, ne filtrum arrodat, adjiciatur, per filtrum trajecta aëri libero, usque dum odor ſulphureus evanuerit, exponatur, deinde per rectificationem condenſetur, ſicque oleum vitrioli remanens obtineatur, dictis laboribus, inprimis ſi nova portio olei vitrioli additur, denuo inſerviens.

Patet ex indicatis fundamentum & encheireſis, acidum vitriolicum dulce ſub varia forma & quantitate obtinendi.

Spiritus ſupra dictus ſecundus, ex anatica vel dupla portione Alcoholis, cum Oleo vitrioli mixti, obtentus, alcohole ipſo levior, tardius cum aqua coiens, hinc ſuper eam, ſi accendatur, ardens, vocari ſolet *Æther. Oleum* deſcriptum *Vitrioli dulce*, æthere adhuc levius, *Naphthæ* nomen accepit, cum aqua plane non miſcetur, flammam, in viciniam vaſis, quo continetur, collocatam, per vapores, quos emittit, arripit & quaſi attrahit. Solutioni auri ſi admiſceatur, concutiendo, ex aqua regis eripit metallum, quamvis in aggregato ponderoſiſſimum, ut ſupernatet.

Æther, ſive Naphtha, cum portione reſinæ ſub deſtillatione remanentis, elotæ, digeſtione coloratus, *Liquorem Manchini* conſtituit.

Vires Ætheris & Naphthæ ſunt adhuc validiores quam Liquoris anodyni.

Frigoris ſenſum cuti, ſi inſtillentur, imprimunt. Summa volatilitate egregios, in moderando fluidi nervei motu, effectus præſtant.

LIQUOR CORNU CERVI SUCCINATUS.

REC. Spiritus Cornu Cervi, aliquoties, ut ab oleo empyrevmatico liberetur, rectificati, uncias ſex.

Salis volatilis Succini unciam unam ſemis, vel quantum ſufficit ad ſaturationis punctum.

Miſceantur & digerantur, per aliquot dies, in vaſe probe clauſo, poſtea per chartam emporeticam filtrata, ſerventur.

Virtutes ejus ſunt diureticæ, diaphoreticæ, antiſpaſmodicæ; adverſus motus convulſivos epilepticos puerorum valet, & hyſtericis, hemicrania vexatis, convenit.

Doſis pro pueris guttæ tres, quinque, octo

octo; adultis a guttis viginti ad quadraginta.

LIQUOR CORNU CERVI SUCCINATUS ALBUS.

REC. Salis volatilis Cornu Cervi & Succini, depuratorum, portionem anaticam, scil. ana unciam unam; vel quantum unius ad saturationem alterius sufficit. Solve in Aquæ Cerasorum nigrorum unciis octo; filtrata serva.

Colore albicat, odore est non adeo empyrevmatico, viribus iisdem.

LIQUOR AD GANGRÆNAM.

REC. Aceti optimi,
Vini generosi ana libram unam,
Aquæ, libram unam semis,
Salis ammoniaci, uncias duas.
Misceantur.

Liquor hic parti gangrænosæ, incisæ, calide sæpius infusus vires fœdæ putredini adversantes egregie exserit.

LIQUOR NITRI FIXI.

REC. Nitri depurati quantum libet. In crucibulo bene ignito ad fluorem perducatur, & successive particula carbonum injiciatur, usque dum flammam amplius non concipiat; tunc massa in mortarium calefactum effundatur, atque in cella per deliquium soluta ac filtrata, usui servetur.

Viribus antacidis, diureticis, cum Oleo Tartari per deliquium *convenit.*

LIQUOR PROBATORIUS.

REC. Auripigmenti unciam unam,
Calcis vivæ recentis uncias duas.

Pulverisata coquantur cum Aquæ quantitate sufficiente, in vase figulino, dimidio quadrante horæ, ut unciæ duæ liquidi, filtrandi, possint decantari.

Usus est ad detegendum mangonium vini lithargyrio, nefando & in mortalium perniciem cedente consilio dulcificati. Quemadmodum enim in vino sincero liquor iste probatorius, guttatim admixtus, sedimentum citrinum deponit, ita Lithargyrii, vel Sacchari Saturni, admixtio proditur, si liquor iste, recens paratus, quamprimum vino instillatur, nigrescit, & nigrum sedimentum ponit.

LIQUOR SALINUS LAXATIVUS.

REC. Salis cathartici amari uncias tres,
Tartari solubilis tartarisati unciam unam,
vitriolati unciam semis.

Misce, solve in
Aquæ fontanæ unciis quindecim.

Filtra per chartam.

Aperit, urinam ciet, laxat alvum.

Dosis drachmæ duæ ad tres.

LIQUOR STYPTICUS WEBERI.

REC. Vitrioli Hungarici,
Aluminis crudi ana libram dimidiam,
Phlegmatis Vitrioli, vel, in ejus defectu, Aquæ Plantaginis libras quatuor.

Coquantur, donec vitriolum & alumen soluta sunt. Reponantur in locum frigidum, liquor frigefactus & a crystallis, subinde enatis, separatus filtretur, & singulæ libræ filtrati liquoris, addatur
Olei Vitrioli uncia una.

Misceantur & serventur.

Externe ad vulnerum hæmorrhagiam compescendam adhibetur.

LIQUOR TARTARI, alias OLEUM TARTARI PER DELIQUIUM.

REC. Salis Tartari, quantum placet. Immittatur manicæ Hippocratis, reponatur per aliquot dies in cellam humidam, ut sal liquescat; decantetur liquor, & si opus fuerit, filtretur.

Usus internus rarus est, externe interdum ad cosmetica adhibetur; in chymicis frequentissime.

LIQUOR TARTARI SPLENETICUS.

REC. Tartari albi crudi puri,
Nitri crystallisati ana libram unam.
Detonentur, postquam exacte mixta fuerint, in crucibulo.
Massa salina in
Aquæ calidæ libris tribus
solvatur, coletur.
Lixivium hoc superfundatur
Tartari albi crudi pulverisati libræ uni.
Digerantur per octiduum, postea clarum a spisso per filtrum separetur & servetur.

Liquor est salinus, & cum tartaro solubili convenit, nonnihil tamen de Oleo tartari empyreumatico participat. Commendatur in morbis ex obstructione viscerum ortis.

Dosis drachma una ad duas usque.

LIQUOR TERRÆ FOLIATÆ TARTARI.

REC. Arcani, sive terræ foliatæ Tartari siccissimæ uncias duas;
superaffunde
Spiritus Vini optimi & rectificatissimi uncias octo.

Digerantur per aliquot dies, spiritus lento igne aliquoties cohobetur, tandem liquor tinctus, per chartam filtratus, servetur.

Egregium est antihypochondriacum, antarthriticum, atque in febre quartana & omnibus morbis, ab obstructionibus ortis, feliciter adhibetur.

Dosis guttæ triginta ad sexaginta.

Si, loco Spiritus Vini, aquæ fontanæ adhibentur unciæ sex, vel potius, si Terra foliata Tartari per se deliquescit, liquor inde emergens salinus, in iisdem affectibus a drachma una ad duas dari potest. Alvum prompte laxat & urinam expedit.

LIQUOR VISCERALIS.

REC. Extracti Chamædryos,
Cichorii,
Trifolii fibrini,
Martis pomati ana drachmas tres,
Spiritus Nitri dulcificati,
Essentiæ corticum Aurantiorum ana uncias duas,
Aquæ corticum Citri uncias sex.
Digerantur mixta, per aliquot dies, & filtrata serventur.

Commendatur in Cachexia, hypochondriaco malo & flatulentia.

Dosis drachma una ad drachmas duas, in vino.

LIQUOR VULNERARIUS MINERALIS, sive BALSAMUM VULNERARIUM MINERALE DIPPELII.

REC. Lapidis Hæmatitæ, in pulverem triti, libram dimidiam,
Tartari crudi libram unam.
Mixtis affundantur
Aceti Vini destillati libræ tres;
Digerantur in loco calido, postea acetum per alembicum abstrahatur, bis vel ter cohobetur, atque ultima destillatione ad siccitatem evocetur. Residuo superaffundantur
Spiritus Vini rectificati unciæ viginti;

Di-

Digerantur per octiduum. Clarum a spiſſo ſeparetur & ſervetur.

Eſt Tinctura Martialis adſtringens, & tam interne, quam externe, in nimiis hæmorrhagiis & vulneribus, adhiberi poteſt.

Doſis interne guttæ quadraginta ad ſexaginta.

LIQUOR VULNERARIUS BILGUERI.

REC. Aquæ Acetoſæ,
Spiritus Vini ana libram unam ſemis,
Spiritus Vitrioli uncias quinque,
Sacchari albi libram ſemis.
Miſce, digere per octo dies, leni calore, tandem filtra.

Vires. In Vulneribus conſolidandis, hæmorrhagiis eorum ſiſtendis, contuſionibus, ambuſtis, quam maxime commendatur ab experientiſſimo Chirurgo Bilguer ſub titulo: Schußwaſſer.

LIQUOR VULNERARIUS VEGETABILIS,
ſive
BALSAMUM VULNERARIUM DIPPELII.

REC. Herbarum Nummulariæ,
Betonicæ,
Chærefolii,
Plantaginis,
Ariſtolochiæ clematitidis ana uncias duas,
Saniculæ,
Verbaſci,
Sedi majoris,
Craſſulæ, ſive Telephii minoris,
Vincæ-per-vincæ,
Pimpinellæ albæ ana uncias tres,
Foliorum Quercus,
Summitatum Millefolii ana uncias duas.

Contundantur & exprimantur fortiter; ſuccum expreſſum cum
Aceti Vini æquali parte, &
Salis Gemmæ pulveriſati unciis quatuor,
deſtilla, ex cucurbita vitrea, ad ſiccitatem, liquorem prolectum ſerva.

Ad vulnera recentia partium carnoſarum; contuſiones, ſugillationes, externe adhibendus, commendatur. Neque fruſtraneus eſt ejus uſus internus, ad guttas quadraginta vel plures iterato datus in hæmorrhagiis internis, & ſudoribus nimiis hecticorum.

Qui, loco aceti, ſpiritum vini adhibent, eundem effectum etiam in vulneribus partium tendinoſarum ſibi promittere, & ad hæmorrhagias ſiſtendas adhibere poſſunt.

LOCH AD ASTHMA, ſive DE SCILLA.

REC. Scillæ præparatæ unciam ſemis,
Marrubii,
Hyſſopi ana drachmam unam,
Iridis Florentinæ drachmas duas,
Myrrhæ,
Croci ana drachmam ſemis.
In pulverem trita excipiantur
Mellis deſpumati unciis ſex.
Fiat Loch, ſive Eclegma.

Pituitam viſcoſam reſolvit, indeque natam tuſſim & reſpirationem difficilem levat.

Uncia una hujus eclegmatis continet Scillæ grana triginta ſex.

Doſis drachma ſemis ad drachmam unam ſemis.

Majori quantitate ſumtum vomitum excitat.

LOCH DE FARFARA.

REC. Radicum Farfaræ recentium, quantum lubet;
Coquantur ad mollitiem, contundantur

tur in mortario lapideo, & per cribrum trajiciantur.

Hujus pulpæ libræ uni adde
Mellis despumati libras duas;
Coquantur ad humiditatis superfluæ consumtionem, postea serventur.

Acrimoniam humorum obtundit, simulque abstergit & mundificat, atque phthisicis & tussientibus confert.

Dosis uncia dimidia ad integram.

LOCH DE PULMONE VULPIS.

REC. Pulmonis vulpis præparati,
Succi Glycyrrhizæ,
Capillorum Veneris,
Seminis Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,
Sacchari clarificati uncias quindecim.

Omnia tenuissime trita saccharo excipiantur, & ad debitam formam redigantur.

Pectori dicatum est, prodest phthisicis & tussientibus, resolvit ac abstergit.
Dosis drachmæ duæ ad tres.

LOCH SANUM ET EXPERTUM.

REC. Aquæ Loch sani destillati libram unam,
Pinearum mundatarum,
Amygdalarum mundatarum,
Seminis Papaveris albi ana unciam semis,
Fiat emulsio; in qua dissolve
Sacchari albi uncias viginti, insperge
Pulveris Liquiritiæ,
Tragacanthæ albæ,
Gummi Arabici,
Amyli ana drachmas tres,
Iridis Florentinæ drachmas duas.

Misceantur, agitentur diu & celeriter, quo albescant; postea reponantur.

Tussi siccæ, ab acri materia ortæ, subvenit, expectorationem adjuvat.
Dosis est drachmæ duæ ad unciam semis.

LOCH SAPONATUM PHARM. EDINB.

REC. Saponis medicati, vel Veneti drachmam unam,
Olei Amygdalarum unciam unam,
Syrupi capillorum Veneris vel Balsamici unciam unam semis.
Misceantur exacte.

Resolvit, & non solum in asthmate, sed etiam in affectibus renum, calculo & nephritide cum fructu dari potest.

Dosis drachmæ duæ ad unciam semis.

LUMBRICORUM TERRESTRIUM PRÆPARATIO.

Lumbrici terrestres vivi in fictili patina satis magna reponantur, ut terram eructent; quo facto aqua pura abluantur, & iterum reponantur, donec omnes sordes deposuerint. Deinde Vinum superfundatur album, & Lumbrici, per quatuor horas macerati, in clibano, ne putrescant, cito exsiccentur.

Vires sunt aperientes, diureticæ, diaphoreticæ & anodynæ; hinc in affectibus arthriticis, convulsivis & epilepticis, bono cum successu adhibentur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

MAGISTERIUM CORALLIORUM.

REC. Coralliorum in pulverem tritorum quantum vis;
his affundatur
Acetum destillatum forte, ad supereminentiam aliquot digitorum, & in
locum calidum reponantur, ut solvantur. Solutio filtretur, & oleum Tartari per deliquium instilletur, atque pulvis inde præcipitatus, aqua

aqua fontana probe edulcoratus, ficcetur.

Olim valde commendata fuerunt magisteria, & huic coralliorum roborantes, cordiales virtutes attributæ ſunt. Hodie a plurimis & experientiſſimis Medicis ſimpliciter præparata illis merito præferuntur.

Præſcripta methodo etiam reliqua

MAGISTERIA MARGARITARUM,
MATRIS PERLARUM,
&
OCULORUM CANCRORUM

præparari poſſunt.

MAGISTERIUM GUMMI GUTTÆ.

videatur
GUMMI GUTTÆ PRÆPARATIO.

MAGISTERIUM MARCASITÆ.

REC. Aquæ fortis libram ſemis,
Bismuthi, vel Marcaſitæ uncias tres.

Marcaſitæ groſſo modo contuſæ affunde primo Aquæ fortis uncias duas; ſi inde nata efferveſcentia & ſolutio ceſſaverit, alias Aquæ fortis uncias duas affunde, & hoc continua, donec omnem Aquam fortem affuderis, qua methodo Marcaſita omnis ſolvitur; ſolutionem aqua fontana, magna copia affuſa, & ſale Tartari parum alcaliſata, præcipita, præcipitatum edulcora & ſerva.

Uſus eſt coſmeticus, & admiſcetur drachma una Aquæ liliorum alborum, vel Nymphea unciis quatuor; vel ſi placet Unguentum ſumitur roſatum, & unciæ uni drachma hujus magiſterii additur.

Proſtant exempla, quod nimis diuturno & frequenti uſu faciem miſere defædarit.

MAGISTERIUM SATURNI.

REC. Aceti Lithargyrii quantum lubet, inſtilletur ſolutio Cinerum clavellatorum aqua fontana parata, præcipitabitur pulvis albus, qui, affuſa aqua tepida copioſa, edulcorandus & ſervandus.

Uſus eſt ad coſmetica & collyria.

MAGNES ARSENICALIS.

REC. Arſenici cryſtallini,
Antimonii crudi,
Sulphuris flavi ana uncias duas.

Fiat omnium pulvis ſubtilis, quem in vitrea retorta arenæ impone, ac in igne, ſenſim aucto, tam diu detine, a fumo exhalante ſolicite tibi cavendo, donec omne liqueſcat, quod ſtilo ferreo mundo explorari poteſt; tum refrigeſcat retorta, quæ fracta, materiam, lapidis inſtar induratam, fuſci coloris, exime ac ſerva.

Eſt ingrediens emplaſtri magnetici, & ita vocatur, quia credebant, illud malignitatem bubonis extrahere, non ſecus, ac magnes ferrum trahit.

A ſulphure Arſenicum ita mitigatum eſt, ut vis cauſtica ejus timenda non ſit.

MAGNESIA ALBA.

REC. Reſidui lixivii, a cryſtalliſatione Nitri, quod omnem cryſtalliſationem reſpuit, & a nitrariis, Mater Nitri vocatur, quantum libet.

Evaporetur in vaſe figulino, vel ferreo, calore ſucceſſive ad ebullitionem usque aucto, donec, vaporibus acidis tam nitri quam ſalis ex parte expulſis, in pultis formam inſpiſſetur. Tunc crucibulo capaciori

ciori immittitur, igne majori adhibito insigniter spumat, multum adhuc spiritus acidi eructat; si subsederit massa, fervida injicitur aquæ, in ea aliqua tantum albi pulveris portio fundum sponte petit, seorsim servanda. Decantato liquori, in quo terra, cum acido nitri firmiter adhuc ligata, tanquam sal in aqua solutum, continetur, additur lixivium salis tartari vel cinerum clavellatorum, usque dum ulterius nihil præcipitatur. Omnis qui secessit pulvis affusa aqua probe edulcoratur, & siccatus servari solet titulo Magnesiæ Nitri.

Cum autem accurato examine appareat, quod prior, qui in aqua sponte subsedit, pulvis nec vitrioli nec nitri acido solubilis, ideoque alcalinus non sit, sed potius calcareus, acido vitriolico, in lixivio Nitri contento, in seleniticam, gypseam naturam mutatus, merito rejiciendus est; posterior autem pulvis, sale alcalino præcipitatus, tenerior, levior, albissimus, acido nitri solubilis, alcalinæ & quidem calcareæ indolis, *Magnesiæ Nitri* nomen meretur. Raro genuina in officinis prostat. Nec lixivium Nitrariorum ejusdem semper est indolis.

Melior igitur & certior nobis videtur modus præparandi Magnesiam ex *Sale Epshamensi*, si solutio hujus diluta per lixivium salis tartari dilutum præcipitatur, terra subsidens, muriatica, probe edulcoratur, & exsiccatur. Ita enim obtinetur terra, quæ indolis est purioris alcalinæ, non calcareæ, per spiritum vitrioli æque ac nitri solubilis, & cum illo non in selenitem, sed in sal laxans amarum denuo abiens.

Libra una salis Ebshamensis uncias ad minimum quatuor, & residuum inspissatum tartarum vitriolatum largitur.

Magnesia tanquam polychrestum & universale ad omnes morbos, sub specioso titulo Panaceæ quondam ad nos pervenit, & pro arcano habita est. Virtute gaudet absorbente; & minori dosi exhibita, nonnunquam diuretica & diaphoretica; si vero largiori dosi, ad drachmam unam, vel duas datur, & humores acidos in primis viis invenit, alvum laxat & evacuat.

Modus exhibendi est, vel drachmas duas cum emulsione amygdalarum mane propinare, vel salis Anglici catbartici drachmis quatuor vel sex, in aqua solutis, unam drachmam Magnesiæ addere, & simul exhibere. Qua posteriori methodo effectum satis laudabilem purgantem, absque ulla molestia, edit, & præcipue illis convenit, qui ardore ventriculi, quem Sodam vocant, vexantur.

Prodest etiam teneris infantibus, ad lactis & pulmentorum acrimoniam, in ventriculo subortam, contemperandam. Datur his a granis quinque ad scrupulum semis & ultra, pro ratione ætatis.

MANDIBULÆ LUCII PISCIS PRÆPARATÆ.

A sordibus mundatæ, in subtilissimum pollinem tritæ, & per linteum trajectæ serventur.

Vulgo specificum antipleuriticum habentur.

A drachma semis ad scrupulos dari possunt duos.

MARGARITÆ ORIENTALES ET OCCIDENTALES PRÆPARATÆ.

Antea in pollinem tritæ, super marmore, sicut corallia, lævigantur.

Cordiales illis virtutes adscribuntur.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

MAS-

MASSA LIQUIRITIÆ ALBA, vide PASTA ALTHEÆ.

MASSA LIQUIRITIÆ FUSCA PHARM. PARISIENS.

REC. Extracti vel fucci Liquiritiæ Hiſpanici, uncias octo,
Gummi Arabici, libras duas,
Sacchari albi libram unam.

Solvantur in aquæ communis S. Q. coquantur leni igne ad extracti ſolidi conſiſtentiam, maſſam calentem, ſupra tabulam marmoream oleo amygdalarum inunctam effunde, & in bacillos, leni calore ſiccandos, atque calido loco aſſervandos, redige.

Humores acres temperat, atque in tuſſi ſicca & catarrhis commendatur.

MASSA PRO FORNACE, ODORIFERA.

REC. Benzoës uncias ſex,
Storacis calamitæ uncias quinque,
Ladani drachmas ſex,
Terebinthinæ unciam ſemis.

Pulveriſata immittantur ſartagini, atque in vas aquæ bullientis demittantur, quo liqueſcant; liquatis adde
Olei deſtill. Ligni Rhodii,
Caryophyllorum,
Lavendulæ ana ſcrupulum unum,
Balſami Indici nigri drachmam unam ſemis,
Spodii nigri præparati drachmas duas.

Optime miſceantur, & formentur ex maſſa cylindri, ceræ ſic dictæ hiſpanicæ inſtar.

Ad ſuffimenta inſervit, & fornaci calidæ affricta, totum conclave grato odore replet.

MATERIA PERLATA, ſive MAGISTERIUM ANTIMONII DIAPHORETICI.

REC. Antimonii diaphoretici, recens detonati, nondum edulcorati libram unam.

Coquatur in vaſe figulino; additis
Aquæ fontanæ puriſſimæ libris octo,
ad quartæ partis conſumtionem.

Aqua, Nitro antimoniato imbuta, calide per filtrum trajiciatur, & aceto inſtillato præcipitetur; pulvis albus præcipitatus edulcoretur; reſiduum vero Antimonium diaphoreticum ulterius aqua tepida ablui & ſervari poteſt.

Eædem ſunt vires, quæ Antimonii diaphoretici. Commodiſſime additur emulſionibus, quibus ſe, ob ſubtiliſſimas particulas intime commiſcet.

Doſis eſt a granis decem ad ſcrupulum unum.

MEL ANTHOSATUM.

REC. Florum Rorismarini recentium, vel, ſi deficiant, herbæ uncias octo,
Aquæ fontanæ uncias quatuor,
Mellis deſpumati calentis libras duas.

Infundantur in vitro, & poſt digeſtionem per decem vel duodecim dies, in loco calido inſtitutam, in Mariæ balneo ebulliant, atque mel expreſſum & colatum ſervetur.

Cerebro & ventriculo roborando, flatibus diſcutiendis, colicis & uterinis doloribus leniendis medetur. Clyſmatibus etiam addi poteſt.

MEL DESPUMATUM SIMPLEX.

REC. Mellis libras quatuor,
Aquæ fontanæ uncias octo.

Ebulliant, deſpumentur & per pannum colatum mel ſervetur.

Inservit ad incorporanda electuaria.

MEL MERCURIALE.

REC. Succi herbæ Mercurialis libras tres,
Mellis optimi libras duas.

Misceantur, & leni igne ad justam consistentiam coquantur, colentur & serventur.

Additur enematibus, ad alvum emolliendam & sollicitandam, ab uncia una ad duas.

MEL ROSATUM SIMPLEX.

REC. Foliorum Rosarum recentium rubrarum libras sex, affunde
Aquæ fontanæ ferventis libras totidem.

Macerentur per viginti horas in vase figulino, exprimantur & colentur. Colaturæ adde
Mellis optimi & purissimi tantundem.

Despumentur & coquantur ad consistentiam melle paulo liquidiorem.

Usus est ad oris ulcera, gargarismata, collutiones, injectiones mundificantes & detergentes. Additur etiam digestivis, & quando ulcera, a vesicatoriorum applicatione inducta, purganda & detergenda sunt.

MEL ROSATUM SOLUTIVUM.

REC. Succi rosarum pallidarum libras tres,
Mellis optimi libras duas.

Mixta dissolvantur, despumentur, & ad justam consistentiam, lento igne, evaporentur.

Rarus ejus usus est internus, plerumque additur clysteribus, ab uncia una semis ad uncias duas.

MEL SAMBUCI.

REC. Florum Sambuci recentium decerptorum libram unam;
Macerentur in
Mellis despumati libris duabus, in vase vitreo, additis
Aquæ florum Sambuci unciis sex, per aliquot dies.

Ebulliant postea lento igne, & exprimantur; expressum coletur, & ad justam consistentiam evaporetur.

Usus est ad gargarismata resolutiva, ubi emolliendo dolores, ex inflammatione ortos, mitigat.

MEL VIOLARUM.

Paratur, sicut Mel Rosarum simplex, pro infusione florum rosarum, Infusionem violarum sumendo.

Virtute & usu cum antecedente Rosarum solutivo convenit.

Dosis eadem.

MERCURIUS DULCIS.

REC. Mercurii sublimati corrosivi,
vivi, optime purgati,
ana libram semis.

Terantur in mortario vitreo, & sub tritura aqua fontana parum humectentur, atque solicite permisceantur, donec Mercurii vivi nil quidquam appareat, tum rursus exsiccata e cucurbita vitrea, igne convenienti arenæ, in cupella ferrea sublima; fæces in fundo relictas, ut & materiam nigricantem, in collo altius sublimatam, aufer. Mercurium sic sublimatum, in pulverem tritum, denuo sublima, sublimatumque serva, & si forte restet metallici saporis aliquid, præstabit, illum aqua fontana edulcorare, quam, sæpius sublimando, vi sua laxativa privare.

Egregium est, & ex optimis, quæ in Medicina habemus, remedium; accuratam vero & diligentem exposcit tam præparationem, quam rationem adhibendi circumspectam & providam.

Acidum Salis, in Mercurio corrosivo con-

contentum, ut omni, quem recipere potest, Mercurio sit saturatum, necesse est; & quanquam novem unciæ Mercurii vivi unciis duodecim Mercurii corrosivi saturandis plerumque sufficiant, præstat tamen, præscriptam anaticam portionem sumere, quia Mercurius superfluus in sublimatione sub forma materiæ nigricantis, altius sublimatæ, separari potest.

Signum rite præparati Mercurii est, si insipidus, & omnis metallici saporis expers est. Ex quo, si aqua fervida coquatur, nihil solvitur, quod Oleo tartari per deliquium præcipitari potest.

Cautelæ e practicorum libris petendæ sunt; nimis longum enim foret, si omnes virtutes, adhibendi modos, & cautelas hic inserere deberemus.

Paucis dicimus: Mercurium dulcem non solum vires laxandi, vermes fugandi, sed sanguinem etiam depurandi, & minutissimos obstructos tubulos ac meatus reserandi possidere.

In morbis igitur, ab obstructione glandularum & visciditate lymphæ ortis, venerea lue, scabie pertinaci ac ulceribus inveteratis remedium est, quod par sibi non habet.

Datur vero vel in pulvere, vel cum extracto quodam laxante, in forma pilulari, vel cum conserva rosarum, aut alia, in boli forma.

Dosis grana quinque, decem, ad duodecim.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS ALBUS, seu COSMETICUS.

REC. Mercurii vivi uncias quatuor.
Dissolve in
Aquæ fortis quantitate sufficiente,
unciis quatuor vel octo, prout magis vel minus concentrata fuerit, adhibito calore initio leni, tandem fervido. Postea Salis communis circiter unciæ quatuor solvantur in minima quantitate aquæ fontanæ. Solutioni huic saturatissimæ, frigidæ, infundatur solutio mercurii fervida. Sic illico præcipitatur mercurius in pulverem album, a quo, utprimum subsederit, liquor superstans decantetur, ne denuo partem mercurii præcipitati solvat. Affunde præcipitato aquam frigidam, ut omnis salsedo & acrimonia eluatur. Decantanda autem est et hæc aqua sine mora, postquam a subsidente pulvere albo clara fuerit. Pulvis lenissimo calore, ne flavescat, in umbra, exsiccetur. Decantatus primus liquor multum adhuc mercurii retinuit, per alcali volatile e. g. spiritum urinæ præcipitatio illius secundaria fieri potest, vel addito sale ammoniaco, ad unciam usque unam, & postea solutione salis tartari instillata, donec deferbuerit. Ita obtinentur Mercurii præcipitati albi unciæ circiter sex.

Adhibetur a nonnullis interne ad salivationem excitandam; sed securius externe ad lichenes, scabiem & tophos venereos eo utimur.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS RUBER.

REC. Mercurii vivi purificati libram semis.

Dissolve in Aquæ fortis sufficiente quantitate, destilla ex retorta in arena ad siccitatem, igne fortissimo in fine administrato, sic ut retorta ubique carbonibus obruatur. Post refrigerationem in fundo hærebit pulvis ruber, qui, si non colore rubro pulchre splendet, leniter in patina ulterius calcinetur.

Usu interno, cum corrosivus sit, nunquam adhiberi debet. Externe ad auferendas excrescentias carnosas, carnem luxu-

luxuriantem, & mundificanda ulcera maligna celebratur.

MERCURIUS PRÆCIPITATUS VIRIDIS.

REC. Mercurii vivi puriſſimi uncias quatuor,
Cupri unciam ſemis.

Solvantur ſingula ſeorſim in ſufficiente quantitate Aquæ fortis, miſceantur ſoluta, & Aqua fortis in vaſe vitreo, igne arenæ, evaporetur ad ſiccitatem.

Maſſæ ſalinæ Aceti deſtillati libram unam
affunde, digere & ſolve, atque acetum abſtrahe, reſiduam maſſam viridem in pulverem tere atque ſerva.

Laudatur quidem ſpecificum medicamentum in Gonorrhœa, & aliis morbis venereis, interne exhibitum; nos vero ejus uſum internum diſſuademus, ob vim emeticam & draſticam. Externe ad ulcera mundanda locum habet.

MERCURIUS SUBLIMATUS CORROSIVUS.

REC Mercurii vivi libras duas.
Solve in ſufficiente quantitate
Aquæ fortis; ſolutionem ad ſiccitatem evapora.
Maſſæ albæ admiſce
Vitrioli, ad albedinem calcinati, libras tres,
Salis marini decrepitati tantundem.

Imple ea cucurbitæ vitreæ tertiam partem, impone arenæ, ut cucurbita fundum cupellæ attingat. Orificium vaſis ſublimatorii apertum relinquitur, usque dum omnis humiditas exhalaverit, tum obturatur charta convoluta; ignem primo adhibe lenem, quem per gradus auge, donec omnis Mercurius ſublimatus ſit, quod circiter poſt ſex vel ſeptem horas continget; refrigeratum ſublimatorium frange, & Mercurium ſublimatum exemptum ſerva.

Alia eaque facilior methodus eſt, *Mercurium ſublimatum corroſivum* bonæ notæ præparandi, ſi Mercurius cum oleo Vitrioli in maſſam albam ſalinam (ſicut in præparatione Turpethi mineralis) redactus cum Salis communis æquali pondere ſublimatur.

Præparatum hoc mercuriale, acido ſalis concentrato dives, fortiſſimum & terribile eſt venenum corroſivum. Operationibus chymicis inſervit. In Chirurgia uſus ejus ſalutaris notus eſt in aquis phagedænicis. Ab uſu interno fere ſemper abſtinuere Medici: Poſtquam vero Boerhaavius miſturæ ex Mercurii ſublimati grano uno, aquæ uncia una ſoluto, drachmam, ſyrupo violaceo mitificatam, bis terve in die potatam, mira præſtare in multis morbis incurabilibus edixerat; (at prudenter a prudente Medico!) van Swieten grana ſex in ſpiritus frumenti unciis duodecim ſolvere, & de die unum, duo, tria etiam cochlearia dare docuit, ſuperpotando Decoctum hordei, bardanæ &c. maxima copia. Mire prodeſſe ad curandam luem veneream, ulcera cacoëthea, corneæ opacitatem &c. plurimis hucusque obſervationibus feliciſſimis comprobatum eſt.

MERCURIUS VITÆ.

REC. Butyri Antimonii libram ſemis,
Aquæ fontanæ puriſſimæ libras ſex.

Miſceantur, albeſcent & præcipitabitur pulvis ſubtiliſſimus albus ad fundum, qui ſæpius, aqua tepida affuſa, edulcorandus, & leni calore exſiccandus eſt.

Minime eſt productum mercuriale, ſed antimoniale.

Ra-

Rarus est ejus in medicina usus. Vires sunt vomitoriæ, ita, ut grana duo vehementes excitare soleant vomitus; præstat, vini unciis duabus grana sex vel octo infundere, & vinum per filtrum trajectum offerre.

Cum triplo Nitri detonatum exhibet BEZOARDICUM MINERALE.

MILLEPEDUM PRÆPARATIO.

Ab omni immunditie separati impraegnentur vino albo, & leni calore exsiccati serventur.

Egregie resolvunt & aperiunt. Usus eorum est in febre quartana, ictero, asthmate, hydrope, affectibus spasmodicis, urina pellenda.

Dosis scrupulus semis ad drachmam semis.

MIXTURA SIMPLEX ALBA.

REC. Spiritus Tartari, e Tartaro purificato destillati, uncias duodecim,
Spiritus Vitrioli rectificati uncias tres.

Misce & destilla per retortam ad siccitatem; spiritus, qui prodiit volatilis, sulphureus & anodynus, commisceri debet cum spiritus theriacalis camphorati unciis viginti, ac in vitro probe clauso servari.

NB. Spiritum Tartari cum spiritu Vitrioli separatim destillandum suademus, ut empyrevmaticum spiritus Tartari principium ab acido vitriolico absorbeatur, & spiritus limpidior atque gratior, nec non principio vitriolico anodyno imbutus obtineatur.

Vires sunt alexipharmacæ, diaphoreticæ, carminativæ, anodynæ; datur in febribus continuis, rhevmaticis, variolis, ubi leniter transpirationem auget.

Dosis a guttis triginta ad quinquaginta, vel sexaginta, vel sola, vel in potionibus, cum pulveribus bezoardicis.

MIXTURA SIMPLEX LUDOVICI.

REC. Tincturæ Bezoardicæ L. uncias quinque,
Spiritus Tartari volat. rectific. uncias quatuor,
Vitrioli rectificati, unciam unam,
Camphoræ scrupulos duos.

Misceantur & digerantur.

Intercedit differentia inter mixturam simplicem ordinariam, & hanc Ludovici. Prior cum Spiritu theriacali, hæc vero cum Tinctura bezoardica paratur, cujus singula uncia granum opii continet.

Vires sunt eædem ac mixturæ simplicis ordinariæ; Magis tamen hæc anodina & sudorifera est, propter opium, quod Tincturæ bezoardicæ ingrediens est.

Dosis guttæ quadraginta ad quinquaginta.

MIXTURA SIMPLEX ORDINARIA.

REC. Spiritus theriacalis camphorati uncias quinque,
Tartari rectificati uncias tres,
Vitrioli boni unciam unam.

Misceantur & digerantur aliquandiu, in vitro bene clauso.

Viribus cum præcedente convenit, atque eadem dosi exhibetur.

MIXTURA TONICO NERVINA STAHLII.

REC. Spiritus cornu cervi rectificati unciam unam,
Tincturæ Antimonii acris uncias duas.

Misceantur & serventur in vitro probe obturato.

Opti-

Optimi usus esse hanc mixturam ad viscera roboranda, horumque tonum debilitatum restituendum, Clarissimus Auctor & alii perhibent; unde inprimis in morborum chronicorum declinatione, post graviores quascunque excretiones & viscerum oppletiones, infarctum &c. ea utuntur.

Dosis, bis in die, ad guttas viginti usque quinquaginta.

MIXTURA TOPICA, sive SAPO CHYMICUS DIPPELII.

REC. Cinerum clavellatorum depuratorum libram unam,
Antimonii crudi libram semis,
Lamellarum Cupri concisarum uncias tres.

Mixta fundantur ad scorias, quas nondum refrigeratas, contusas, imbibe olei Juniperi vel Terebinthinæ unciis novem, vel quantum sufficit ad consistentiam pulmenti; tum affunde spiritum vini rectificatissimum ad eminentiam aliquot digitorum, digere per aliquot dies, spiritum tinctum decanta, repete bis terve infusionem cum novo spiritu, et digestionem, denique aliquam spiritus partem abstrahe, ut bene saturata et spissa tinctura obtineatur; cui etiam saponem venetum, et tantillum Balsami Peruviani quandoque addere solebat Autor.

Usus est externus, resolvens et anodinus, in arthritide, etiam nodosa, et tumoribus inflammatoriis, ex.gr mammarum, præcipue quoque in pernionibus probatus.

MORSULI AD ARDOREM VENTRICULI, vel SODAM.

REC. Cretæ præparatæ,
Cornu Cervi usti præparati,
Oculorum cancrorum præparatorum ana drachmas tres,
Boli Armenæ præparatæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmas duas,
Nucis moschatæ drachmam unam.

Pulverisata, fiant cum sacchari, in Aqua cerasorum soluti, & ad consistentiam tabulati cocti, unciis duodecim, morsuli.

Usus ex titulo cognoscitur; sumuntur quovis tempore ad unciam dimidiam, imo integram.

MORSULI IMPERATORIS.

REC. Cinnamomi acuti drachmas duas,
Specierum Imperatoris pro morsulis, grosso modo incisarum, drachmas sex,
Corticum Aurantiorum conditorum,
Citri conditorum,
Carnis Citri conditæ ana unciam unam,
Amygdalarum dulcium unciam unam semis.

Condita & Amygdalæ mundatæ minutim incidantur, & postea cum
Sacchari, in Aqua rosarum soluti, & ad consistentiam tabulati cocti, unciis sedecim mixta,

Fiant morsuli.

Est medicamentum stomachicum ori gratum; datur inprimis aquas minerales bibentibus.

MORSULI PURGANTES.

REC. Magisterii, sive resinæ Jalappæ drachmam unam,
Optime teratur cum
Amygdalarum dulcium drachmis tribus,
His adde
Cardamomi minoris scrupulum unum,
Cinnamomi acuti scrupulos duos,

Sac-

Sacchari, in Aqua rosarum soluti & ad consistentiam tabulati cocti, uncias septem semis.
Fiant morsuli.

Uncia morsulorum horum grana circiter octo continent magisterii.

Datur pueris, qui alia medicamenta respuunt.

Dosis, pro ratione ætatis, drachma una, duæ, ad sex.

MORSULI ANTIMONIALES KUNCKELII.

REC. Amygdalarum dulcium minutim incisarum unciam unam,
Cinnamomi acuti, minutim incisi, drachmas duas,
Cardamomi minoris drachmam semis,
Antimonii crudi purissimi, subtilissime pulverisati, unciam semis,
Sacchari albi, in Aqua rosarum soluti, & ad consistentiam tabulati cocti, uncias septem.
Fiant morsuli.

Magnæ tribuuntur vires his morsulis ad scabiem ulcerosam, reliquias a variolis, gonorrhœam male tractatam, affectus convulsivo - & spastico - arthriticos, & rhevmaticos rebelles.

Uncia una continet Antimonii drachmam semis.

Dantur a drachmis duabus, ad unciam dimidiam, singulis diebus mane & vesperi ante somnum.

MORSULI CONTRA VERMES.

REC. Seminis Cynæ,
Musci corallini ana unciam semis,
Æthiopis mineralis,
Jalappæ resinosæ ana drachmas tres,
Cinnamomi drachmas duas.
Omnia pulverisata commisceantur cum Sacchari albi, in aqua Rosarum soluti, & ad consistentiam tabulati cocti, unciis septem.
Fiant morsuli.

Dantur infantibus, medicamenta alia anthelmintica reformidantibus.

Quælibet uncia habet Æthiopis mineralis scrupulum unum & totidem Jalappæ.

Dosis igitur infanti a drachma una ad duas.

MUCILAGO MERCURIALIS PLENKII.

REC. Mercurii vivi purissimi drachmam unam,
Gummi arabici drachmas duas.
Misce, tere in mortario lapideo, affunde dimidium cochlear aquæ destillatæ, continua agitationem, donec globuli mercuriales omnes in mucilagine disparuerint. Hujus enim ope Mercurius simplex cum Aquis destillatis, Syrupis, Extractis, et Unguentis commode misceri potest, et novam methodum constituit, morbos venereos, aliosque, quibus mercurialia opponuntur, bono cum successu, et quidem plerumque sine salivationis metu, tractandi.

Dosis Mercurii, grana tria, ad sex, bis de die. Ex. gr. Mixturæ ex drachma una Mercurii in mucilaginem redacti, cum aquæ destillatæ unciis octo, & syrupi unc. semis compositæ, bis quotidie duo cochlearia sumere licet.

Decocta sanguinem purificantia pro more conjunguntur.

MUCHARUM ROSARUM.

REC. Florum Rosarum Damascenarum recentium libras octodecim.
Infundantur & macerentur, horis viginti quatuor, in

Aquæ claræ ferventiſſimæ totidem libris;

Poſtea exprimantur, & in vaſis anguſtioribus, oblongis collis præditis, ſuperaffuſo Olei olivarum modico, ſerventur.

Inſervit conficiendis, etiam extra florendi tempus, ſyrupis & melli roſato.

NITRI NAPHTHA.

REC. Spiritus Vini rectificatiſſimi, in majori vitro contenti, libram unam;

Affunde per vices

Spiritus Nitri concentrati libram ſemis;

Liquores tranquille coëunt. Elapſis aliquot horis drachmam incirca unam ſpiritus nitri affunde denuo, idque poſt ſex vel octo horas ſimiliter repete, usque dum in liquoribus mixtis inteſtinum motum, qui tandem ſatis vehemens fit, videas oriri. Poſt quaslibet autem affuſiones vitrum exactiſſime debet claudi, et in loco frigido, vel aqua frigidiſſima detineri. Sub motu iſto inteſtino videbis oleum virideſcens ſuperficiem liquoris petere, et ſenſim ſenſimque augeri. Separatur hoc Oleum, et liquori reſiduo denuo aliquot drachmæ acidi affunduntur, et quod inde ſecedit oleum, viridi colore conſpicuum, ſeparatur. Continuatur ita commixtio acidi, usque dum nullum a ſuperaddito acido ulterius oleum ſecedit.

Oleum collectum affuſa aqua et addito alcali urinoſo, (quod purpureo hinc tingitur colore) ab acido adhærente edulcoratum iterumque ſeparatum, uſui ſervatur in loco frigido, et vitro bene munito, ſub titulo *Naphthæ nitri*; quæ ita rectificata pondus ſubtriplum alcoholis ad laborem recepti ſolet æquare.

Reſiduum Liquoris, ex quo Naphtha fuit ablata, inſervire poteſt præparationi ſpiritus Nitri dulcis, infra deſcripti.

Vires cum Naphtha Vitrioli conveniunt.

NITRUM ALKALISATUM vel FIXUM.

Videatur LIQUOR NITRI FIXI.

NITRUM ANTIMONIATUM.

Fit, aquam, qua edulcoratio Antimonii diaphoretici, poſt detonationem, fuit peracta, evaporando ad ſiccitatem, & ſal ſiccum aſſervando.

Ad naturam ſalium mediorum accedit, ex portione Nitri ad laborem adhibiti, et ſale polychreſto conſtans, ſimul autem et calcis antimonii, quæ alias materia perlata dicitur, particeps eſt. Datur ad humorum orgaſmum contemperandum, & pulveribus abſorbentibus additur.

Doſis ad drachmam ſemis & ultra.

NITRUM CRYSTALLISATUM ET DEPURATUM.

Solvatur Nitrum in aquæ fontanæ ſufficiente quantitate, leni calore; liquor, per pannum colatus, ad cryſtalliſationem reponatur. Cryſtalli longæ pyramidales colligantur & ſerventur.

Viribus præcellit hoc nitrum cryſtalliſatum vulgare, & divinum eſt remedium in exæſtuatione ſanguinis, febribus ardentibus, fere omnis generis, in variolis etiam, purpura, ubi ſedativa & antiſpaſmodica virtute eminet.

Doſis a granis ſex ad triginta, in vehiculo aquoſo.

NITRUM PERLATUM.

REC. Nitri cryſtalliſati puri uncias quatuor,

Matris Perlarum præparatæ unciam ſemis.

Miſce.

Com-

Commendatur in febribus continuis & malignis, ac haud inferior est illo, quod cum Margaritis paratur.

Dosis a granis quinque ad scrupulum unum.

NITRUM ROSATUM.

REC. Infusionis Rosarum rubrarum saturatæ libram unam.
In hac dissolve
Nitri crudi crystallini libram semis;

Evaporet solutio lento igne, ad dimidias, postea ad crystallisandum repone, crystallos siccatas serva.

Additur gargarismatibus in faucium & tonsillarum inflammatione, cum absorbentibus in dysenteria etiam maligna secure adhibetur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

NITRUM SATURNINUM.

REC. Nitri crudi crystallisati uncias tres,
Sacchari Saturni uncias duas.

Solvantur in aquæ Rosarum sufficiente quantitate, & in vase vitreo, ad pultis crassioris consistentiam evaporentur, postea leni calore penitus siccentur.

Usus est externus, & in magna faucium inflammatione ac uvulæ laxitate, gargarismatibus, & in oculorum inflammatione, collyriis additur. Illos autem, quibus usus internus, ad sanguinis mictum & gonorrhœam, a laxitate partium ortam, supprimendum arridet, ut vel penitus abstineant, quod tutius est, vel nunquam certe ultra grana sex, pro una dosi, commendent, monemus.

NITRUM TABULATUM.

Videatur LAPIS PRUNELLÆ.

OCULI CANCRORUM CITRATI.

Parantur, ut conchæ citratæ, atque *Effecta diaphoretico, bezoardico & diuretico præcellunt præparatis.*

OCULI CANCRORUM PRÆPARATI.

Lapilli Cancrorum crudi aliquoties aqua fontana abluuntur, & rursus siccati, in pollinem subtilem teruntur, atque per linteum trajecti, serventur.

Absorbentes sunt, diuretici, & in variis morbis locum habent.

Commendari a scrupulo uno ad scrupulos duos solent.

OLEUM ABSINTHII PER INFUSIONEM.

REC. Olei Olivarum libras tres,
Comarum Absinthii recentis contusarum uncias viginti tres,
Rosarum rubrarum unciam unam.

Macerentur per triduum, in loco calido, deinde leni igne coquantur, ad humiditatis consumtionem, exprimantur, & oleum colatum servetur.

In doloribus ventriculi, diarrhœa, & ad lumbricos necandos, abdomini illitum, prodest.

OLEUM AMYGDALARUM AMARARUM EXPRESSUM.

Fit eadem ratione, qua sequens.

Resolvit & discutit. Contra susurros & tinnitus aurium aliquot guttæ auribus instillantur; interne rarius, vel nunquam præscribitur.

OLEUM AMYGDALARUM DULCIUM.

Amygdalæ non rancidæ, contusæ, & sacco inclusæ, prelo calido exprimuntur successive, donec omne oleum fuerit expressum.

Datur interne in pleuritide, nephritide calculosa, colica spasmodica, ad stri-

cturas dolorificas relaxandas; partum facilitat, nec non ad dolores post partum convenit; conducit etiam recens natis, ad educendum meconium, cum manna; prodest in raucedine & tussi, &c.

Dosis a drachma una ad unciam dimidiam; clysteribus ad unciam unam semis, vel duas additur.

OLEUM ANAGALLIDIS.

REC. Herbæ recentis Anagallidis conquassatæ,
Olei Olivarum ana partes æquales.

Coquantur lento igne, ad consumtionem humiditatis, exprimantur & colentur.

Pro præsentaneo habetur remedio ad puerorum morbos, colicos inprimis dolores, a flatulentia ortos.

Exterius applicatur illinendo abdomen, vel in clysteribus.

OLEUM ANETHI.

Eodem modo paratur, ut modo descriptum Oleum Anagallidis.

Vires sunt carminativæ & anodynæ; ad clysteres præscribitur, nec non ad tormina infantum, cum unguentis & aliis carminativis.

OLEUM BEZOARDICUM WEDELII.

REC. Olei Amygdalarum dulcium uncias duas,
Camphoræ drachmas duas.

Solvatur camphora in oleo per digestionem, oleum tingatur radicibus Alkannæ, atque cum
Olei de Cedro drachma semis
permisceatur.

Commendatur ab auctore in febribus malignis & inflammatoriis, & a nonnullis pro sacra ancora habetur. Unde nomen: Dr. Wedels lezte Tropfen.

Dosis guttæ quinque ad decem.

OLEUM CAPPARUM.

REC. Corticis radicum Capparum unciam unam,
Tamarisci,
Cyperi ana drachmas duas,
Ceterach,
Rutæ ana drachmam unam,
Seminis Agni casti drachmas duas.

Trita &
Vini libra semis infusa, post biduum, cum
Olei Olivarum libra una
coquantur, ad humiditatis consumtionem, colentur & exprimantur.

Vires sunt attenuantes & resolventes; in affectibus lienis potissimum commendatur.

OLEUM CARMINATIVUM.

REC. Herbarum recent. Anethi,
Menthæ,
Absinthii,
Pulegii,
Florum Chamomillæ vulgaris ana uncias quatuor.

Incisa & contusa coquantur in
Olei Olivarum libris duabus,
ad humiditatis consumtionem, exprimantur & colentur. Oleo adde
Olei laurini expressi uncias tres.
Serventur.

Virtutes nomen indicat, egregium enim est carminativum, quo puerorum tenellorum abdomen inungitur, tormina flatulenta mitigat.

OLEUM CASTOREI.

REC. Castorei drachmas duas,
Cyperi,
Pyrethri,
Sabinæ,
Schœnanthi ana drachmas duas semis,
Spicæ Indicæ,
Cassiæ ligneæ veræ,
Costi,
Cubebarum,

Cro-

Croci ana drachmas duas,
Piperis longi,
nigri ana drachmas duas semis,
Vini albi generosi libram semis,
Olei Olivarum purissimi libram unam semis.

Omnia in pulverem redacta & vino irrigata, oleo superfuso digerantur, in vase bene clauso, igne arenæ, per plures dies, ad omnis humiditatis consumtionem; exprimantur & reponantur.

Commendatur ad nervorum affectus, prodest membris paralyticis & tabidis, nec non ad uteri affectus.

OLEUM CHAMOMILLÆ.

Paratur ex floribus eodem modo, quo oleum Anagallidis.

Carminativum est & anodynum, ventris torminibus succurrit, nec non in febribus intermittentibus spina dorsi illo inungitur; ad colicos dolores clysteribus additur.

OLEUM CHEIRI.

REC. Florum Cheiri,
Olei Olivarum ana libram unam.

Coquantur, post macerationem aliquot dierum, ad consumtionem humiditatis; expressum & colatum oleum servetur.

Usus, uti reliquorum oleorum per infusionem paratorum, est externus; virtute gaudet anodyna & resolvente, præsertim ad uteri affectus, ubi ad menses & fœtum mortuum pellendum, ad lochia retenta & dolores post partum commendatur.

OLEUM COLOCYNTHIDIS.

REC. Olei Absinthii, per infusionem parati,
Rutæ
Fellis bubuli ana libram semis,
Fructus Colocynthidis,
Radicis Hellebori nigri ana drachmam unam.

Colocynthis & Helleborus niger cum Aquæ fontanæ unciis duabus in mortario ad pultis formam contundantur, atque, oleis & felli additis, ad consumtionem humiditatis, leni igne, coquantur, exprimantur, & oleum per linteum colatum servetur.

Anthelminticum est, & alvum solvit, abdomini illitum.

OLEUM COSTINUM.

REC. Costi amari, sive corticis Winterani uncias duas,
Majoranæ florescentis uncias octo.

Contusis superfunde
Olei Olivarum clari, albi, recentis libram unam semis,
Vini albi uncias duas.

Digerantur in vase clauso, ad humiditatis consumtionem, exprimantur & percolentur.

Nervinum est, & ad paralyticam relaxationem emendandam commendatur.

OLEUM EUPHORBII.

REC. Euphorbii triti unciam semis,
Olei Cheiri uncias quinque.

Coque, additis
Vini unciis duabus,
ad humiditatis consumtionem.

Oleum coletur, ac servetur.

Commendatur ad affectus nervorum, sic dictos, frigidos; paralyticis & atrophicis membris conducit.

OLEUM FLORUM SLOTANI.

REC. Olei Olivarum libras sex,
Catulorum juniorum numero duos,
Ranarum viventium numero duodecim,
Lumbricorum terrestrium viventium uncias quatuor,
Aquæ fontanæ libras tres.

Coquantur lento igne, donec caro ca-

catulorum ab offibus fecedat, & fere omnis humiditas confumta fit. Coletur oleum, & addantur
Axungiæ Hominis,
Muris alpini,
Olei Amygdalarum dulcium,
Scorpionum ana unciæ fex,
Florum recent. Primulæ veris,
Tuffilaginis,
Betonicæ,
Geniftæ,
Chamomillæ romanæ,
Violarum,
Liliorum convallium,
Lavendulæ,
Sambuci,
Anethi,
Salviæ,
Cheiri,
Rutæ,
Serpilli,
Anthos,
Centaurii minoris,
Veronicæ,
Origani,
Tanaceti,
Liguftri,
Agrimoniæ,
Pulegii,
Meliloti,
Verbafci,
Abfinthii vulgaris,
Rofarum ana uncia femis,
Hyperici libræ quatuor.

Macerentur & digerantur calore balnei, poftea oleum exprimatur, coletur & fervetur.

Habetur pro anodino, nervino, vulnerario, antifpafmodico & antinephritico.

Nota: Flores feligi, & a calicibus atque foliis, quantum licet, feparari debent; alias oleum, quod rubrum effe debet, virefcit.

OLEUM FORMICARUM.

REC. Formicarum uncias quatuor,
Olei libram unam.

Macerentur leni calore diebus viginti, poftea colatum oleum reponatur.

Laudatur ad partes genitales roborandas, & membra paralytica confortanda.

OLEUM EX FRUCTU CACAO, feu BUTYRUM CACAO.

REC. Fructuum Cacao libram unam.

Leviter in fartagine torrefactos & a cortice mundatos, vel fuper lapidem calefactum tere, vel in mortario calido contunde; contufos in
Aquæ communis libris octo,
bullire permitte, donec oleum fupernatet, quod concretum ex aqua refrigerata colliges.

Sebi jufto magis cocti colorem & confiftentiam habet, qui autem, ablutione fæpius repetita per aquam calidam, albicans redditur.

Habetur etiam alius parandi modus, per toftionem nucleorum lenem, & dehinc expreffionem; quale vero butyrum coloris eft magis fufci, fed virium æqualium, fi non fuperiorum.

Recens paratum præbet medicamentum pectorale, antipleuriticum, antinephriticum, & antifpafmodicum egregium, guftu gratiffimum, & oleo Amygdalarum fubftitui, quin præferri poteft.

A drachma una ad duas, vel tres, cum potu calido lactis, jufculi, Theæ vel Coffee, fumitur; externe ad fiffuras labiorum & mammarum, non fine fructu, adhibetur.

OLEUM HYOSCYAMI.

REC. Seminum Hyofcyami quantum vis.

Con-

Contundantur, torreantur & exprimantur.

Eſt paregoricum, & affluxum nimium cobibet; ad Emplaſtrum de Hyoſcyamo requiritur.

OLEUM HYPERICI.

REC. Florum Hyperici, ad maturitatem ſeminis fere accedentium, contuſorum libras tres,
Vini albi libram ſemis,
Croci ſcrupulos quatuor,
Olei clari libras duas.

Poſt factam trium dierum macerationem, bulliant ad humiditatis conſumtionem, poſtea exprimantur, & expreſſum commiſceatur cum
Terebinthinæ claræ libra una.

Vulnerarium & paregoricum præbet egregium, in affectibus nervorum, a convulſione & luxatione ortis, nulli cedit.

OLEUM LAURINUM.

Raro, vel nunquam apud nos paratur, ſed ex Inſulis Fortunatis nobis adfertur; cui vero volupe erit, oleum hoc parare,

REC. Baccarum Lauri maturarum recentium quantum voluerit;

Tritæ in aqua fontana coquantur, & fortiter exprimantur; refrigeratum oleum, pinguedinis inſtar, aquæ ſupernatans colligatur.

Eſt carminativum, nervinum, & ad affectus uteri, ſpaſmos, colicam flatulentam, tormina & lumbricos infantum, nec non ad roborandos articulos valde proficuum. Laudatur etiam ad aurium dolores & auditus gravitatem, auribus inſtillatum; ubi tamen oleum amygdalarum amararum, vel aliud minus acre admiſceri debet.

OLEUM LILIORUM ALBORUM.

REC. Florum Liliorum alborum, abjecto quod croceum eſt, libras duas,
Olei Olivarum recentis albi libras tres.

Macera & digere per dies octo, poſtea coque & exprime.

Virtute gaudet emolliente, anodyna & lubricante.

OLEUM LINI EXPRESSUM.

E Semine Lini contuſo & parum toſto exprimitur, & per digeſtionem in ſole depuratur.

Contra pleuriticos dolores ſpecificum habetur, tam interne a dimidia ad integram unciam, cum juſculo exhibitum, quam externe, cum lana vel panno, calide regioni dolenti applicatum. Conducit etiam in aliis affectibus pectoris; externe ad ambuſta & hæmorrhoidum cæcarum dolores commendatur.

OLEUM LUMBRICORUM TERRESTRIUM.

REC. Lumbricorum terreſtrium libram unam.

Laventur in vino, deinde immittantur in
Olei libras duas;

Coquantur ad humidi aquoſi conſumtionem; oleum coletur.

Sunt, qui interne pro vulnerario præſcribunt; externe eſt paregoricum, nervinum & ad dolores ſpaſticos atque contracturas utiliter adhibetur.

OLEUM MAJORANÆ.

REC. Herbæ Majoranæ,
Olei Olivarum ana libram unam.

Coque, poſt macerationem per aliquot dies, leniſſimo igne, & expreſſum ſerva.

Reſolvit & roborat, & ad Emplaſtrum Meliloti requiritur.

OLEUM MASTICHINUM.

REC. Olei Rofati libram unam,
in quo, leniter coquendo, diffolve
Mafticbes uncias tres.
Fiat colatura.

Vomitus & alvi fluxum fedat, partesque laxas roborat.

OLEUM MENTHÆ.

Ex Mentha crifpa & oleo olivarum, ficut Anethi oleum, paratur.

Vires funt ftomachicæ & carminativæ.

OLEUM MOMORDICÆ.

REC. Fructuum Momordicæ maturorum, contuforum libram unam,
Olei Lini libram unam femis.
In figulino vitreato vafe ponantur fupra cineres calidos, per viginti quatuor horas, dein leni calore per horam ad humiditatis confumtionem coquantur, colentur & exprimantur;
Oleum expreffum,
cum
Fructuum Momordicæ æquali quantitate,
fecunda vice coquatur, præfcripto modo, & fervetur.

Ad fiffuras mammillarum, hæmorrhoidum dolores, ambuftiones & vulnera commendatur.

OLEUM five LIQUOR MYRRHÆ PER DELIQUIUM.

Ova recentia, ad duritiem cocta, per medium diffecantur, vitellis exemtis, cavitas pulvere Myrrhæ electæ repletur, duo hemifphæria ovi iterum conjunguntur, atque filo leviter ligata, fuper craticulam locantur, atque in cellam reponuntur. Sic diffolvetur Myrrha in liquorem rubrum.

Medicamentum eft balfamicum, ad fiffuras mammarum, ulcera oris aliaque fumme commendabile.

OLEUM NICOTIANÆ.

REC. Foliorum recentium Nicotianæ, conciforum & contuforum, libram unam.
Coquantur lento igne, ad humiditatis confumtionem, in
Olei Olivarum unciis fedecim.
Oleum expreffum ferva.

Laudatur ad hypochondriorum inflammationes, membra paralytica fovenda, & tumores difcutiendos; fcabiofis & ambuftis etiam convenit.

OLEUM NUCUM JUGLANDIUM.

Conficitur, ut Oleum Amygdalarum.

Easdem vires habet cum Oleo Amygdalarum, modo fit recens & non rancidum. Inveteratum vero a pictoribus expetitur.

OLEUM NUCIS MOSCHATÆ EXPRESSUM.

Nuces Mofchatæ contufæ aquæ calidæ vapore irrigantur, & dum adhuc calent, oleum exprimitur.

Raro apud nos paratur, ex India enim Orientali copiofe advehitur.

Vires funt roborantes & anodynæ. Datur etiam interne tam pueris, torminibus alvi vexatis, quam adultis adverfus vomitus & alvi fluxum; externe ad capitis dolores, fomnum conciliandum, ventriculum roborandum, flatus difcutiendos, &c. adhibetur. Infervit etiam pro Balfamorum corpore.

Dofis interne pueris teneris a grano uno ad duo, adultis ad fcrupulum unum & dimidium.

OLEUM OVORUM EXPRESSUM.

REC. Ova recentia coque, ut indurentur, poftea vitellos exime, contritos atque in fartagine, donec rufefcant, & pinguedinem quandam emittant, leniter affatos adhuc fer-

ventes, & forti facco inclufos, exprime. Eft oleum blandum, demulcens.

Laudatur ad hernias, fiffuras papillarum & labiorum, ad ambufta, hæmorrhoidum dolores, implendas foveas poft variolas, impetiginem, ferpiginem, & alia cutis vitia.

Cavendum autem eft, ne in ufum vocetur, quod vetuftate acrimoniam rancidam contraxit.

OLEUM PAPAVERIS EXPRESSUM.

Præparatur, ut Oleum feminis Hyoscyami.

Ad ufus culinarios & mechanicos, præcipue a pictoribus, expetitur; in Medicina habetur anodynum, ad fomnum invitandum & dolores leniendos.

OLEUM ROSATUM.

REC. Olei communis libras quinque,
Rofarum Damafcenarum contufarum libras quatuor.

Macerata & infolata, per dies octo, ad humiditatis confumtionem coque, exprime & cola.

Refrigerat, demulcet & ambuftis medetur.

OLEUM RUTÆ.

E foliis Rutæ recentibus & oleo Olivarum, fumendo amborum æquales partes, coctione & expreffione paratur.

Anticolicum, anthelminticum & nervinum eft; adhibetur externe, & clyfmatibus additur.

OLEUM SCORPIONUM SIMPLEX.

REC. Scorpionum numero quinquaginta,
Olei Olivarum libram unam.

Macerentur in vafe vitreo, dies viginti, in loco calido, poftea ad ufus reponatur oleum.

Ad urinam & calculum pellendos externe, regioni renum & pubis illinitur, & ad ictus venenatorum animalium commendatur.

OLEUM SCORPIONUM COMPOSITUM.

Paratur, fi ingredientibus prioris compofitionis adduntur:
Radicum Ariftolochiæ rotundæ,
Gentianæ,
Cyperi,
Corticum radicum Capparum,
ana drachmæ fex.

Ad eofdem ufus olim commendabatur.

OLEUM SEPTEM FLORUM.

REC. Florum recent. Violarum,
Sambuci,
Rofarum,
Chamomillæ vulgaris,
Liliorum alborum,
Verbafci,
Malvæ arboreæ
ana libram femis.

Colligantur flores fuo tempore, & in Olei Olivarum libris fex macerentur, coquantur leni igne, ad humiditatis confumtionem, & expreffum oleum fervetur.

Paregoricum eft, nimias tenfiones relaxat, pleuriticis & tabidis inunctum convenit.

OLEUM SPERMATIS RANARUM.

REC. Spermatis Ranarum,
Olei communis ana partes æquales.

Coquantur fimul igne lento, ad confumtionem partis aquofæ, deinde colentur & ferventur.

Raro in ufum vocatur, fed pro emplaftri confectione paratur; anodynum eft, refrigerat, & ad ambufta infervit.

OLEUM VERBASCI.

E floribus Verbaſci paratur, ſicut Oleum Liliorum alborum ſuperius deſcriptum.

Demulcet, dolores mitigat, ad hæmorrhoides & ambuſta laudatur.

OLEUM VIOLARUM.

REC. Florum Violarum, &
Olei Olivarum anaticas partes;
ad humiditatis conſumtionem coquantur & oleum expreſſum ſervetur.

Refrigerans & anodynum eſt, magnopere laudatur ad dolorem hæmorrhoidum, altius ſedentem, per ſyringam tepide injectum.

OLEUM VULPINUM.

REC. Vulpem integram vegetam, detracta pelle & exemtis interaneis,
Aquæ fontanæ libras ſex,
Olei veteris clari libras quatuor,
Salis uncias ſex.

Coquantur, & inter coquendum adjiciantur
Anethi,
Thymi ana libra una.

Coctionem continuando, donec ab oſſibus recedat caro, & aqua conſumatur; dein coletur oleum.

Ad affectus nervorum frigidos, & articulos rigidos commendatur.

OLEUM ABSINTHII DESTILLATUM.

REC. Summitatum Abſinthii, cum ſemine maturitati proximo, in umbra ſiccatarum, libras viginti quinque.

Inciſæ & conquaſſatæ macerentur per triduum, in
Aquæ fluviatilis libris ſeptuaginta quinque,
additis
Salis communis libris tribus;

Deſtillentur poſtea e veſica, ad tertiam partem repleta, & oleum aquæ innatans ſeparetur.

Eodem modo parantur olea deſtillata ſequentia.

OLEUM ARTEMISIÆ.
CHAMOMILLÆ,
CHÆREFOLII,
HYSSOPI,
LAVENDULÆ,
MAJORANÆ,
MELISSÆ,
MENTHÆ,
MILLEFOLII,
ORIGANI,
PULEGII,
RORISMARINI,
RUTÆ,
SABINÆ,
SALVIÆ,
SATUREJÆ,
SERPILLI,
TANACETI,
THYMI.

OLEUM ANETHI.

REC. Seminis Anethi contuſi libras quatuor,
Infuſum
Aquæ fluviatilis libris ſedecim,
ac per triduum, addita
Salis libra una,
maceratum, deſtilletur e veſica, & oleum, ut moris, ab aqua ſeparetur.

Eadem encheireſi deſtillantur reliqua olea ex ſeminibus:

OLEUM ANGELICÆ,
ANISI,
CARVI,
CORIANDRI,
CUMINI,
FOENICULI,
JUNIPERI E BACCIS,
LAURI E BACCIS.

OLE-

OLEUM CARYOPHYLLORUM AROMATICORUM.

REC. Caryophyllorum libras duas.
Tritis affunde
Aquæ pluviæ libras fedecim,
adde
Salis communis uncias quatuor;
Stent per quinque vel fex dies in loco calido, poftea deftilla e vefica, fic prodit una cum aqua oleum Caryophyllorum, omnis coloris expers, quod fundum petit.

Pari modo parantur

OLEUM CARDAMOMI,
CINNAMOMI,
MACIS,
NUCIS MOSCHATÆ,
PIPERIS.

OLEUM LIGNI SASSAFRAS.

REC. Rafuræ ligni Saffafras libras fex,
Aquæ fluviatilis libras triginta fex,
Salis culinaris libram unam.
Macerentur per quatuor vel quinque dies in conclavi calido, poftea deftillentur per veficam, fic prodit oleum cum aqua, non more aliorum fupernatans, fed fundum petens, in fpiritu Vini diffolubile. Ex refiduo parari poteft extractum, maceratio vero absque falis additione inftituenda eft.

Eodem modo deftillantur

OLEUM LIGNI RHODII,
SANTALI CITRINI,
CALAMI AROMATICI,
ZEDOARIÆ,
ZINZIBERIS.

Ut genuina habeantur olea hæc, pharmacopœi illa ipfi deftillare debent; omnia enim, quæ ex Batavia, vel aliunde advehuntur, adulterata deprehenduntur. Caveant autem, ne, addita Terebinthina in deftillatione, & ipfi olea, ad augendam eorum copiam, inficiant.

Præftat, ad largiorem olei feparationem, aquam femel deftillatam, oleo jam imprægnatam, partitæ vegetabilis, ex quo oleum defideratur, portioni reaffundere, quam novam adhibere.

Nimis longum effet, de fingulorum viribus hic dicere; æftimandæ videntur e fimplicibus, unde deftillata funt. Raro interne fumuntur; fanguinem enim, præfertim in hominibus, temperamento calido præditis, & ad ebullitionem fanguinis pronis, nimium commovent. Guttæ vero aliquot Saccharo inftillatæ, & Elæofaccharum, quod pulveribus additur, vel ad gratum faporem conciliandum, vel ad vires augendas, nonnunquam præfcribuntur. Externe adhibita funt cephalica, nervina, antifpafmodica, ftomachica, carminativa, & virtute fua balfamica roborant.

OLEUM ANIMALE, AD MODUM DIPPELII.

REC. Olei deftillati fœtidi cornu Cervi, vel alius animalis, libras quatuor, vel quantum libet;
Affunde
Aquæ tepidæ libras fex.
Conquaffa fimul, tunc folvatur in hac aqua fal ille, qui oleo acrimoniam conciliavit, & quo feparato, mitius evadit. Oleum ab aqua per feparatorium liberetur. Immittatur deinde retortæ fatis capaci, ea obfervata encheirefi, ut roftrum, immiffo in bulbum oleo, accuratiffime mundetur, & in excipulum magnum, calore moderato, deftilletur, fenfim augendo ignem, ufque ad fupremum gradum, cujus arena capax eft, donec nihil amplius afcendat.

Rectificatione & destillatione ita, semper ex nova retorta, sæpius, exempli gratia, vicies vel tricies repetita, acquiritur oleum, spiritus instar, tenue, una cum liquore pellucido, quod servetur.

Penetrantissimum est, si rite paratum sit, odore & sapore haud ingratum; anodynum, resolvens, febrifugum, nervis amicissimum, antepilepticum.

Dosis guttæ sex, quindecim, ad triginta, e vehiculo largiore.

Ipse Dippelius e sanguine cervino, exsiccato, per retortam destillavit, & oleum hinc eductum quadragesies rectificavit. Breviori via idem Auctor oleum, additione calcis vivæ, destillare docuit.

Modus autem omnium optimus et minime dispendiosus, oleum empyrevmaticum clarum et minus fœtidum reddendi, secundum *Model* in *Commercio Nor.* 1741. in eo consistit, ut cauto igne destillans primum oleum limpidum ab insequente magis jam flavescente, et ita secundum a tertio, mutato excipulo, separetur. Hoc quippe modo portio olei minus tincta vel una rectificatione, posteriores una alterave cohobatione, lenissimo identidem igne, et mutato solicite excipulo, peracta, desideratum largientur limpidum Oleum. Ne color limpidus brevi tempore iterum in flavescentem & successive in nigrum mutetur, opus est, ut in vitris parvis, nonnisi drachmam unam capientibus, plenis, probe munitis, in loco frigido, oleum hoc asservetur. Si nihilominus successu temporis desideratum colorem amisit, unica destillatione restitui potest.

OLEUM BENZOES.

REC. Gummi Benzoës probe triti, quantum placet; e retorta vitrea, igne arenæ moderato, destilla in vas recipiens, cui aquæ fontanæ aliquot unciæ sunt immissæ; finita destillatione, flores & oleum ab aqua separa, & seorsim serva.

Additur oleum unguentis & suffimentis, ut odorem illis conciliet.

OLEUM BUXI ET GUAJACI.

E scobe ligni per retortam destillantur; prodit primo phlegma, postea spiritus acidus, & tandem oleum nigrum crassum, quod, ab acido spiritu separatum & rectificatum, reponitur.

Olea empyrevmatica septica sunt, & non, nisi ad guttas quatuor vel quinque, interne ad gonorrhœam virulentam &c. adhiberi possunt; externe ad dentium cariem & inde ortos dolores commendantur.

OLEUM CAMPHORÆ LIQUIDUM ET BUTYRACEUM.

REC. Camphoræ libram semis,
Boli rubræ, vel terræ argillaceæ siccæ libras duas.

Optime permixta e retorta, lenissimo igne, destillentur, sic prodit, cum phlegmate acidulo, Oleum Camphoræ liquidum, subtilissimum, & in fine, in collum retortæ sublimatur oleum, butyri instar, quæ singula seorsim servanda.

Penetrantissimum hoc oleum, quod subtilissima pars camphoræ est, ad defluxiones catarrhales, & dolores dentium, a causa frigida ortos, commendatur, atque illos, externe applicatum, quasi in momento sedat. Ad condienda insecta minora etiam adhibetur.

OLEUM CERÆ.

REC. Ceræ flavæ odoratissimæ libram unam.

Scindatur in fragmenta tam parva, ut

ut retortæ orificio commode possint immitti, eaque repleri ad dimidium. Tum infundatur arenæ purissimæ tantum, quantum capit venter retortæ; calefiat tum lente retorta, donec cera liquescens arenam sibi permiscuerit, & imbiberit satis; imponatur furno arenæ, instituatur, applicato excipulo destillatio: Adhibito primo leni ignis gradu prodire solet aqua acidula, fœtens, pauca, una cum spiritu; calore deinde aucto, ascendet sensim oleum tenue, dum destillat, in excipulo, instar butyri, concrescens; hoc, ubi ultra prodire negat, major adhibendus est ignis, & quidem fortis suppressionis, cujus ope ascendet mox tota massa ceræ in excipulum, sub forma butyri. Butyrum hoc ceræ, sine ulla additione, ex retorta, lenissimo ignis gradu, iterum destillari & rectificari debet, oleumque liquidum tenue & butyrosum seorsim excipi.

Sunt, qui hoc tenue ceræ oleum etiam interne adhibent; est enim diureticum, valde penetrans, ad guttas tres vel sex datum; propter nimiam vero acrimoniam, cautius eo utendum esse censemus. Externus vero ejus usus eo frequentior esse solet, & remedium præbet vix ulli alteri comparandum, ad mala papillarum nervosarum, quæ in cute extrema denudata sunt, ad fissuras labiorum & papillarum in lactantibus, digitorum & manuum rhagades, ad tumores atque perniones a frigore inductos, & tendines contractos, quin adstrictæ alvo lubricitatem conciliare, in infantum morbis, abdomini illitum, quidam volunt.

OLEUM CORNU CERVI.

REC. Cornuum Cervi frustillatim concisorum, quantum placet.

Immitte retortæ lutatæ, aut cucurbitæ ferreæ, alembico terreo vitreato munitæ, ac igne aperto, gradatim, ad ignitionem usque retortæ, aut cucurbitæ, administrato, omnes, cum phlegmate, sale volatili ac oleo, spiritus evoca, quæ omnia ab invicem separa, & seorsim serva.

Raro interne adhiberi solet, sed oleum animale Dippelii inde parari potest.

OLEUM CORTICUM AURANTIORUM.

REC. Corticum recentium Aurantiorum, quantum placet.

Incisi, cum sufficienti aqua fontana, absque maceratione, e vesica destillentur, ac oleum, ut in reliquis, aquæ innatans, lege artis separetur.

OLEUM CORTICUM CITRI.

Eadem methodo paratur, qua præcedens.

OLEUM GALBANI.

REC. Gummi Galbani electi libram unam,
Arenæ lotæ libram unam semis.

Destillentur igne arenæ, per retortam vitream, liquor albus, qui cum oleo prodit, separetur, atque oleum rectificetur.

Laudatur præcipue in doloribus colicis, hystericis & spasmodicis, umbilico illitum.

Eodem modo parantur

OLEUM AMMONIACI, MASTICHES, MYRRHÆ, TACAMAHACÆ.

NB. Myrrha etiam oleum suavissimum, sed exigua quantitate, destillatione cum aqua fontana instituta, reddit.

OLEUM CUM LATERIBUS DESTILLATUM, PHILOSOPHORUM DICTUM.

Lateres novi in grossum pulverem con-

contundantur, atque bene calefacti, olei olivarum, quantum imbibere possunt, saturentur, retortæ vitreæ immittantur, & igne arenæ per gradus aucto, oleum proliciatur, quod super cineres rectificetur.

Resolvens ac attenuans est medicamentum; septicam etiam habet virtutem, & ad mundificanda ulcera adhibetur.

OLEUM SAPONIS.

REC. Rasuræ saponis Veneti libram unam,
Arenæ mundæ libras tres.

Mixta e retorta, igne arenæ, destillentur, oleum super cineribus rectificetur.

Sugillationes & tophos resolvit, spasmis & dentium doloribus medetur, septicum præbet ad ulcera mundificanda, atque pannos in oculis brutorum extirpandos; interne, ob vim sanguinem commovendi, raro, vel nunquam datur.

OLEUM SUCCINI.

REC. Succini contusi libras tres.

Ex retorta capaci, igne arenæ gradatim adhibito, destilletur. Vas recipiens cum aqua calida, ut sal volatile in eo solvatur, eluatur, quæ per chartam emporeticam, prius aqua madefactam, ab oleo separetur, & post factam ejus exhalationem, sal colligatur; oleum vero, cum duabus partibus cinerum mixtum, e retorta, lento igne, rectificetur, oleum limpidum primo exstillans album, & alterum subsequens rubrum, singula seorsim serventur.

Oleum Succini multum convenit cum Oleo Petræ, & egregium resolvens, diaphoreticum, diureticum & emmenagogum, calidum tamen & valde acre est; in parva igitur dosi exhibendum; sufficiunt guttæ quinque vel decem. Externe ad cephalalgiam & membra paralytica, nec non ad rheumaticos dolores adhibetur.

OLEUM SULPHURIS.

Est spiritus sulphuris per campanam, concentratus.

OLEUM TEREBINTHINÆ.

REC. Terebinthinæ pellucidæ, quantum vis.
Aquæ fontanæ sextuplum.

Destillentur lento igne, ex vesica, sicut alia olea destillata; post destillationem oleum ab aqua separetur ac servetur.

Residuum in vesica præbet TEREBINTHINAM COCTAM, vel, ulteriore coctione absque aqua instituta, in COLOPHONIUM reducitur.

Laudatur ejus vis diuretica, & in gonorrhœa frequenter dari solet; calidum est, igitur circumspecte adhibendum.

Dosis a guttis sex, ad viginti. Usus externus multiplex est, ad vulnera & puncturas membranarum, tendinum & nervorum, si calidum instilletur, præbet anodynum, antispasticum & consolidans. In hæmorrhagiis, ex arteriarum & venarum vulneribus promtissimum est stipticum, modo calidum applicetur, & spleniis appressis ad locum detineatur.

OLEUM VITRIOLI.

Per destillationem spiritus Vitrioli continuatam, ultima tandem ignis tortura elicitur oleum acerrimum concentratum ponderosum, quod rectificari debet per retortam.

E centenario Vitrioli Goslariensis decem libræ olei prodeunt, & circiter libræ viginti spiritus & phlegmatis.

Ad usus chymicos & pharmaceuticos varios adhibetur.

OLE-

OLEUM PETRAE, album,
rubrum,
nigrum &
TERRAE.

Videantur in Materiæ Medicæ Regno minerali.

ORVIETANUM.

REC. Radicum Angelicæ,
Ariſtolochiæ utriusque,
Biſtortæ,
Carlinæ,
Contrayervæ,
Fraxinellæ,
Gentianæ,
Imperatoriæ,
Pentaphylli,
Serpentariæ Virgin.
Tormentillæ,
Valerianæ,
Zedoariæ,
Folior. Cardui benedicti,
Pulegii,
Rutæ hortenſis,
Sabinæ,
Scordii,
Succiſæ,
Florum Hyperici,
Corticum Aurantiorum,
Citri,
Cinnamomi,
Baccarum Juniperi,
Lauri, ana unciam unam,
Viperarum exſiccatarum uncias duas,
Croci Orientalis drachmas duas.

Fiat omnium pulvis, qui excipiatur
Roob Juniperi,
Mellis deſpumati ana libris tribus;

Optime mixtis addantur
Theriacæ Andromachi,
Mithridatii, ana unciæ duæ,
Olei Rutæ deſtillati,

Olei Succini albi,
Caryophyllorum,
Juniperi ana ſcrupulus unus.

Reponantur in vaſe figulino probe vitreato.

Variæ circumferuntur hujus antidoti deſcriptiones. Hanc Emanuel König nobis ſuppeditavit, quam, utpote compendioſiorem & optimam, paucis tamen immutatis, adponere voluimus.

Nomen Orvietanum, ab Inventore circumforaneo, ex urbe *Orvieto*, cui, tradente B. Schulzio nomen fuit *Hieronymus Ferrantes*, & qui fiducia ejus primus auſus fuit, publico foro deglutire ignotum ſibi quodlibet toxicum.

Ex ſimplicibus, alexiteriis virtutibus præditis, paratum eſt, atque a multis, Theriacæ, ſi non præfertur, tamen æquiparatur. Viliori etiam pretio conſtat, & quia Opio caret, ſecure in morbis contagioſis, dyſenteria, febribus malignis &c. Pauperibus, nec non pecudibus, exhiberi poteſt.

Doſis drachmæ duæ ad unciam ſemis.

OXYMEL COLCHICUM.

REC. Radicis Colchici recentis, in principio æſtatis collectæ, ſucculentæ, in tenues taleolas ſectæ, unciam unam,
Aceti vini libram unam.

Hæc lento igne in phiala vitrea invicem digere per quadraginta octo horas, ſæpius tamen phialam agitando; dein colaturam leviter exprime. Adde hujus
Aceti Colchici rite parati libræ uni,
Mellis puri libras duas.

Miſce, et ſupra leni igne, ſæpius agitando cochleari ligneo, coque ad mellis conſiſtentiam.

Oxymel hoc colchicum grate acidum, ſaporis leviter adſtringentis tuto inter-

terne exhiberi posse asserit Stœrckius, nec ullas excitare turbas, nec tenesmos. Efficaciam quandoque summam in morbis maxime desperatis, ubi alia remedia fuerunt inertia, expertus est. Convenire ubique, ubi serum abundans debet per urinæ vias expelli, affirmat; hinc illud maximum diureticum, Hydropicis *præprimis proficuum perquam laudat. Idem remedium promovere sputa, inde mitigari tussim, et fieri respirationem liberam, observavit.*

Datur in principio bis per diem drachma una hujus oxymellis homini adulto: Diluitur in vasculo Decocti, vel infusi cujusdam congrui. Augetur, dum ægri facile ferunt, et effectus inde debitus non habetur, secundo vel tertio die dosis, ascendendo, si opus, sensim ad unciam unam, vel unciam unam semis per diem.

OXYMEL SCILLITICUM.

E mellis despumati libris quatuor, ac
Aceti scillitici libris duabus,
in vase figulino vitreato, ad justam consistentiam coquitur.

Ad pulmonum & ventriculi affectus pituitosos tollendos, nec non asthmaticis commendatur. Humores crassos, viscidos, indeque ortas obstructiones resolvit.

Dosis drachmæ tres, ad drachmas sex.

OXYMEL SIMPLEX.

REC. Mellis despumati libram unam,
Aceti Vini albi libram semis.
Coquantur in vase figulino probe vitreato, ad syrupi consistentiam, serventur in vase vitreo.

Usus est in gargarismis.

PANACEA MERCURIALIS.

Est Mercurius dulcis, septies vel decies sublimatus atque optime tritus, spiritu vini rectificatissimo deflagrandus.

Repetita sublimatione Mercurius dulcis omnem fere deponit vim laxantem, & solum per diaphoresin operatur. Datur hæc Panacea delicatioribus in morbis lymphæ, & a viscíditate humorum ortis.

Dosis grana octo, ad grana quindecim.

Si
Panacea mercurialis
cum
Sulphuris Antimonii aurati tertiæ præcipitationis, æquali portione
diuturno tritu in pulverem subtilem miscetur, PULVIS ALTERANS PLUMERI, in *Actis Edinburgensibus* adeo laudatus, obtinetur.

Præstantissimum est medicamentum resolvens, et impuritates lymphæ corrigens. Dosis septem vel octo granorum mane et vespera, vel continuato usu raro salivationem excitat.

PANIS CYDONIORUM CUM AROMATIBUS.

REC. Pulpæ Cydoniorum coctorum, per cribrum trajectæ, libras octo,
Sacchari albi libras quatuor.
Evaporent ad justam consistentiam, adde
Caryophyllorum aromaticorum drachmas duas,
Cinnamomi acuti, minutim incisi,
Flavedinis corticum Citri recentium incisorúm, ana drachmas sex.
Misceatur & effundatur pasta in scatulas.

Leniter corroborat; hinc ad ventriculum & intestina relaxata, atque inde ortas diarrhœas delicatulis exhiberi potest.

Dosis uncia semis, ad integram.

Paratur etiam sine aromatibus, & calidis biliosisque ad eosdem usus commendatur.

PAS-

PASSULÆ ET PRUNA LAXATIVA.

REC. Foliorum Sennæ electorum uncias quatuor,
Zinziberis albi drachmam unam semis,
Cinnamomi drachmas duas.
Infundantur
Aquæ fontanæ ferventis unciis decem.
Digerantur in loco calido per biduum, postea exprimantur, expresso adde
Sacchari albi libram unam;
Solvatur Saccharum unica ebullitione, & per pannum colatus syrupus superfundatur,
Passularum minorum, vel Prunorum Damascenorum enucleatorum, in aqua fontana ad mollitiem coctorum, & a superflua humiditate, modica exsiccatione, liberatorum, libræ uni.

Alvum leniter subducunt, & pueris atque aliis medicamenta laxantia reformidantibus exhiberi solent.
Dosis uncia dimidia ad duas.

PASTA ALTHEÆ, (Gallis *PATE DE GUIMAUVE.*)

REC. Radicis Altheæ recentis, in taleolos dissectæ, uncias quatuor.
Bulliant in
Aquæ fontanæ libris octo, ad dimidiæ partis consumtionem; in colatura dissolvantur
Gummi Arabici albissimi & purissimi libræ duæ semis,
Sacchari albissimi totidem.
Colentur, & igne lento, ad spissitudinem extracti, continuo spatula movendo, humor exhalet. Ab igne remota agitentur multum & celeriter, quo albescant, & subinde inspergendo
Albuminum, e sex ovis recentibus, in spumam conquassatorum,
Aquæ Naphæ odoratissimæ unciam semis,
lento calore, sub perpetua agitatione, inspissetur, usque dum manibus non adhæreat.
Formentur pastæ oblongæ quadratæ, quæ pulvere Sacchari vel Amyli, ne chartæ adhæreant, conspergantur.
Pari modo etiam ex
Liquiritiæ Radicibus
paratur pasta, quæ a Gallis
PATE DE REGLISSE
vocatur.

Humores acres, faucibus inprimis & pectori noxios, demulcent; hinc in tussi sicca, asthmate, quin ipsa phthisi commode adhiberi possunt.

PHILONIUM ROMANUM.
Videatur ELECTUARIUM.

PHOSPHORUS URINÆ.

REC. Salis nativi Urinæ, qui ex urina ad mellaginem inspissata per crystallisationem obtinetur, partes octo,
Pulveris carbonum, sive Fuliginis tædæ partem unam.
Misce optime, committe retortæ vitreæ loricatæ, cui limi vulgaris ope apponitur recipiens, ea aquæ quantitate repletus, ut inter hujus superficiem et supercilium rostri retortæ non majus intercedat intervallum, quam quod, ne aqua calore distenta in retortam penetret, caveat; igni nudo committitur retorta, augetur calor ad summum usque, et jucundissimo spectaculo coruscantes ignes in aquam ejaculari videbuntur, tales si nulli ulterius distillant, a distillatione est desistendum; globuli, qui ceræ similes sunt, immittuntur aquæ fervidæ, in modulo vitreo hærenti, et ebullientis aquæ ope in unam mas-

massam funduntur. Uncia una salis nativi secundum Marggrafii experimenta Phosphori drachmam unam largitur.

Non curiosis saltem inservit phænomenis, sed in usum quoque medicum a quibusdam vocatur tanquam roborans et diapnoicum summum in febribus acutis, item in epilepsia, apoplexia, paralysi, soporibus, melancholia, mania.

Dosis grani unius, duorum vel trium, ter quaterve in die, cum Conserva quadam.

PILULAE ÆTHIOPICAE.

REC. Æthiopis mineralis unciam unam,
Reguli Antimonii medicinalis,
Gummi Guajaci ana unciam semis,
Extracti Sarsaparillæ unciam unam.

Fiat massa pilularum.

In scabie maligna, hydrope, febre quartana, ulceribus fœtidis &c. non sine fructu commendari solent.

Dosis est a granis duodecim, ad grana viginti quatuor, ad drachmam semis usque. Tertiam partem Æthiops mineralis, & sextam Regulus Antimonii constituit.

PILULAE ALOEPHANGINAE.

REC. Specierum aromaticarum caryophyllatarum unciam unam,
Myrrhæ electæ,
Masticheς ana drachmas tres,
Croci drachmam unam semis,
Extracti Aloës uncias duas.

Misce, fiat massa, ex qua formentur pilulæ.

Sunt aromaticæ, ventriculum roborantes, appetitum excitantes, atque concoctionem promoventes.

Dosis est scrupulus unus. Dimidia pars est Extractum Aloës, hinc; præter supra laudatas virtutes, etiam alvum stimulandi vim habent.

PILULÆ ALTERANTES PLUMERI.

REC. Pulveris alterantis, (sub Panacea mercuriali præscripti,) unciam semis,
Gummi Guajaci drachmas tres,
Resinæ Guajaci drachmam unam,
Balsami de Copaiva quantum sufficit,

ut fiat massa pilularum, ex cujus singulis drachmis formantur pilulæ duodecim.

Valent alterante et diaphoretica potius quam salivante intentione, in morbis venereis aliisque rebellibus, a pituita et lymphæ impuritatibus oriundis, per tempus mane et vespera adsumtæ, tres numero, conjunctis Decoctis lignorum vel aliis congruis.

PILULÆ DE AMMONIACO.

REC. Extracti Aloës, aqua fontana præparati, uncias duas,
Gummi Ammoniaci purissimi, aceto scillitico soluti & ad consistentiam extracti inspissati, unciam unam semis,
Myrrhæ electæ,
Mastiches,
Benzoës electæ,
Rhabarbari ana drachmas duas,
Croci scrupulos duos,
Salis Absinthii drachmam unam.

Misce, fiat massa pilularis.

Incidunt lympham viscidam, & educunt; prosunt hypochondriacis, in affectibus uterinis, asthmate, tussi, cachexia, febribus inveteratis, præcipue quartana.

Dosis grana duodecim ad scrupulum unum.

Drachma una habet fere scrupulum gummi Ammoniaci.

PILULAE ANGELICAE.

REC. Aloës Succotrinæ libram unam, quam dissolve in

Suc-

Succorum depurator. Cichorii,
Endiviæ,
Fumariæ,
Rosarum
Damascenarum ana libra una.

Solutio clarificetur, postea, lento igne, ad justam consistentiam percoquatur, & cum sequentium pulvere,

Rhabarbari electi uncia una,
Agarici trochiscati uncia semis,
Cinnamomi electi drachmis duabus.

Fiat massa pilularis.

Leniter subducunt alvum.

Dosis grana duodecim ad scrupulum unum.

PILULÆ APERIENTES STAHLII.

REC. Aloës rosatæ unciam unam,
Extracti Panchymagogi unciam semis,
Limaturæ Martis, subtilissime pulverisatæ drachmas duas.

Fiant pilulæ.

Alvum liberam servant, & parva dosi, ante somnum, deglutitæ, obstructam aperiunt.

Dosis grana quinque ad decem.

PILULÆ AUREÆ.

REC. Aloës Succotrinæ.
Diacrydii sulphurati ana drachmas decem,
Florum Rosarum,
Seminum Apii,
Fœniculi,
Anisi ana drachmas tres,
Mastiches electæ,
Croci Orientalis,
Trochiscorum Alhandal ana drachmas duas.

Cum sufficiente quantitate spiritus vini, fiat massa.

Virtutes prædicantur cephalicæ, purgant, & humores a capite derivant; hinc etiam oculorum aciem juvare laudantur.

Dosis grana duodecim ad scrupulum unum.

PILULÆ BALSAMICÆ MORTONIANÆ.

REC. Millepedum drachmas tres,
Gummi Ammoniaci electi drachmas duas semis,
Florum Benzoës drachmam unam,
Croci Orientalis,
Balsami Peruviani ana grana quindecim.

Misce, cum sufficiente quantitate Balsami Sulphuris anisati, fiat massa.

Ad tussim chronicam, scrophulosam & phthisicam, pulmonibus phlegmate viscoso infarctis, scirrhosis, atque cum tuberculorum generandorum suspicio est, commendantur.

Dosis scrupulus semis, bis vel ter in die, superbibendo haustum decocti appropriati.

PILULÆ CACHECTICÆ.

REC. Gummi Ammoniaci purissimi drachmas sex,
Extracti Aloës gummosi unciam semis,
Chalybis, in alcohol redacti, drachmas quinque,
Olei destill. Caryophyllorum,
Anisi ana scrupulum semis.

Misce cum sufficienti quantitate spiritus vini, fiat massa.

Obstructiones resolvunt, fibris laxatis tonum conciliant, habitum corporis emendant; cachecticis, ictericis, mensium vitio laborantibus atque hypochondriacis prosunt, alvum leniter stimulant.

Dosis grana quindecim ad drachmam semis.

PILULÆ CEPHALICÆ.

REC. Maſſæ pilularum de Succino,
Cochiarum ana unciam unam,
Specierum Diambræ drachmam unam.
Fiat maſſa cum eſſentia Succini.

Sunt leniter purgantes, & conveniunt dolore dentium & aurium tinnitu laborantibus; proſunt etiam in faucium pituitoſis tumoribus.

Doſis grana quindecim ad drachmam ſemis.

PILULÆ COCHIÆ RHASIS.

REC. Specierum Hieræ picræ Rhaſis drachmas decem,
Trochiſcorum Alhandal drachmas tres, ſcrupulum unum,
Diacrydii drachmas duas ſemis,
Stœchadis Arabicæ,
Turbith ana drachmas quinque,
Syrupi de Stœchade, quantum ſatis.
Fiat maſſa.

In affectibus capitis, ad pituitam evacuandam uti illis ſolent.

Doſis grana quindecim ad viginti. Scrupulus continet Diacrydii grana duo, de Trochiſcis Alhandal grana tria.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO.

REC. Radicum ſiccarum Cynogloſſi,
Seminis Hyoſcyami albi,
Extracti Opii ana unciam ſemis,
Myrrhæ drachmas ſex,
Thuris drachmas quinque,
Styracis calamitæ,
Caryophyllorum,
Cinnamomi ana drachmas duas.
Succi de Cynogloſſo & Syrupi Violarum ana quantum ſufficit, fiat pilularum maſſa.

Catarrhos tenues ſiſtunt, tuſſim mitigant, hæmoptoicis & ſtranguria laborantibus proſunt, dolores ſedant.

Drachma una hujus maſſæ grana octo opii complectitur.

Doſis grana tria ad quinque.

PILULÆ DE CYNOGLOSSO CUM CASTOREO.

Adde ſpeciebus modo dictis,
Croci,
Caſtorei ana drachmas duas.

Vires ſunt, uti præcedentium, ac eadem, vel paulo majori doſi poſſunt dari.

PILULÆ EMANUELIS.

REC. Aloës Succotrinæ unciam unam,
Myrrhæ electæ drachmas duas,
Croci Orientalis drachmam unam.
Cum Mithridatio Damocratis fiat maſſa.
Cum *Pilulis Ruffi* conveniunt.

Alvum ſolvunt, ventriculum & inteſtina a flatibus & vitioſis humoribus liberant.

Doſis ſcrupulus ſemis ad ſcrupulum unum.

PILULÆ FOETIDÆ MAJORES.

REC. Hermodactylorum,
Eſulæ Aceto antea maceratæ, ana drachmas duas,
Turbith drachmas quatuor,
Zinziberis drachmam unam ſemis,
Spicæ Indicæ drachmam unam,
Epithymi,
Colocynthidis,
Seminis Rutæ hortenſis,
Sagapeni,
Ammoniaci,
Opopanacis,
Bdellii,
Aloës ana drachmas quinque,
Euphorbii ſcrupulos duos,
Scammonii præparati drachmas tres,
Cinnamomi,
Croci,
Caſtorei ana drachmam unam,
Suc-

Succi Porri depurati quantum satis.

Fiat massa; gummi in porri succo solvantur, quibus deinde Euphorbium per se tritum, una cum ceteris, addatur, pinsantur, ut in pastam abeant.

Ad uteri & mensium vitia, nec non arthriticos affectus & febrem quartanam laudantur; pituitam viscidam resolvunt & educunt.

Dosis a scrupulo semis ad integram.

PILULÆ HIERÆ, CUM AGARICO.

REC. Specierum Hieræ picræ Galeni,
Agarici trochiscati ana unciam semis,
Aloës unciam unam,
Spiritus vini quantum satis.

Fiat massa.

Ad asthma humorosum, anorexiam, aliosque thoracis & ventriculi affectus commendantur.

Dimidiam partem facit Aloë; dari igitur potest a scrupulo semis ad integrum.

PILULÆ HYDROPICÆ BONTII.

REC. Aloës optimæ drachmas duas semis,
Gummi Guttæ, subtiliter triti & vino dissoluti, drachmam unam semis,
Diacrydii, eodem modo parati drachmam unam,
Gummi Ammoniaci drachmam unam semis,
Tartari vitriolati drachmam semis.

Fiat massa.

Serum potenter educunt, & obstructiones resolvunt.

Dari hydropicis possunt a scrupulo uno ad drachmam semis.

PILULÆ HYSTERICÆ.

REC. Radicum Angelicæ,
Aristolochiæ rotundæ,
Calami aromatici,
Levistici,
Ostrutii,
Valerianæ,
Zedoariæ ana unciam semis,
Herbarum Menthæ,
Pulegii,
Rutæ,
Florum Chamomillæ Rom.
Baccarum Lauri,
Corticum Aurantiorum ana drachmas sex.

Incisa & contusa infundantur in Spiritus vini libris quatuor. Stent in digestione ad sufficientem extractionem, exprimantur; Expresso per chartam filtrato adde aquæ fontanæ uncias octo, atque spiritus calore balnei abstrahatur. Residuo ad extracti mollioris consistentiam evaporato addantur
Myrrhæ electæ,
Succini præparati,
Castorei Orientalis,
Croci ana drachmæ duæ,
Olei Rutæ,
Succini ana guttæ duodecim.

Fiat massa, & pro lubitu pilulæ.

Vires ex titulo patent, nimirum uterinæ, anticolicæ & nervinæ. Massa hæc pilularis, pro intentione Medici, vel Laudano opiato, vel limatura Martis, vel laxantibus commisceri, vel sola exhiberi potest.

Dosis grana decem ad quindecim.

PILULÆ LUCIS MAJORES, sive OPTICÆ.

REC. Valerianæ radicis,
Euphrasiæ ana drachmas duas,
Seminum Fœniculi,
Seseleos,
Ligni Aloës,
Sandali citrini.
Cubebarum,
Cardamomi,

Agarici,
Corticum ligni Saſſafras ana drachmam unam,
Succini præparati drachmas tres,
Trochiſcorum Alhandal drachmam unam,
Extracti Aloës uncias duas.
Miſce, fiat maſſa.

Attribuuntur vires, excrementa pituitoſa e cerebro & oculis evacuandi, viſum conſervandi & obfirmandi.

Doſis ſcrupulus ſemis ad ſcrupulum unum, ante cubitum.

PILULÆ MASTICHINÆ.

REC. Maſtiches electæ drachmas quatuor,
Agarici optimi drachmas tres,
Aloës electæ drachmas decem.
Fiat omnium ſubtiliſſimus pulvis, & ex hoc, ſufficiente quantitate Aquæ Menthæ, maſſa pilularis.

Ad ventriculi affectus præcipue commendantur, oculorum aciem, humores ſubducendo, confortant.

Doſis grana decem ad viginti.

PILULÆ MERCURIALES.

REC. Extracti Panchymagogi,
Catholici,
Reſinæ Jalappæ,
Mercurii dulcificati,
Diacrydii ana drachmam unam,
Eſſentiæ ligni Saſſafras quantum ſatis.
Fiat maſſa.

Non ſolum in morbis venereis, ſed etiam aliis a lymphæ vitiis ortis, & ad lumbricos expellendos dari poſſunt.

Doſis grana duodecim vel quindecim.

PILULÆ POLYCHRESTÆ BALSAMICÆ.

REC. Extracti Aloës ſucco citri parati unciam unam ſemis,
Abſinthii,
Centaurii minoris,
Cardui benedicti,
Cochleariæ,
Myrrhæ electæ ana drachmas tres,
Gummi Hederæ,
Reſinæ Juniperi, ſive Gummi Sandaracæ,
Maſtiches electæ,
Benzoës ana drachmam unam ſemis.
Miſce, fiat maſſa, ex qua formentur pilulæ foliis lunæ obducendæ.

Pilulæ hæ, niſi easdem, tamen haud multo inferiores cum illis celeberrimi Stahlii, vires habent; ſunt autem multo magis aloeticæ. Alvum exſtimulant, aperiunt, incidunt, & ventriculum, cum reliquis viſceribus, roborant.

Doſis ſcrupulus ſemis ad grana viginti.

PILULÆ POLYCHRESTÆ STARCKEY.

REC. Extracti Opii Thebaici, aqua fontana parati,
Pulveris radicum Liquiritiæ,
Ellebori nigri,
Ellebori albi ana unciam unam,
Saponis tartarei, vel correctoris, uncias tres.
Miſce, fiat maſſa, ex qua formentur pilulæ.

Prædicantur polychreſtæ, diureticæ, diaphoreticæ, anodinæ, quæ felici cum ſucceſſu in febribus, præcipue tertiana & quartana, catarrhis, doloribus, tuſſi, diarrhœis, ulceribus & apoſtematibus dari poſſint.

Doſis grana duo, tria, ad ſcrupulum ſemis.

PILULÆ SCILLITICÆ, PHARM. EDINBURG.

REC. Scillæ recentis,
Gummi ammoniaci electi,
Millepedum ana unciam ſemis,
Saponis puriſſimi unciam unam.

Balſami de Copaiva drachmam.
Fiat maſſa pilularis.

Reſolvunt, atque ictericis, hydropicis, febre quartana &c. laborantibus conducunt.

Doſis grana decem ad ſcrupulum unum.

PILULÆ SOLARES WILDEGANSII.

REC. Opii Thebaici optimæ notæ, aqua ſimplici aut pluvia ſoluti, colati, ac ad juſtam conſiſtentiam rurſus inſpiſſati & ſiccati, unciam unam,
Aloës Succotrinæ,
Myrrhæ rubræ,
Croci optimi,
Antimonii diaphoretici,
Salis cornu cervi volatilis,
Trochiſcorum de viperis,
Auri fulminantis ana drachmam unam,
Olei Caryophyllorum guttas quinquaginta.

Miſce, fiant pilulæ minores & foliis lunæ obducantur.

Sunt anodynæ & ſudoriferæ. Ultra dimidiam partem Opium conſtituit.

Doſis granum unum ad duo, vel tria.

PILULÆ SPLENETICÆ.

REC. Gummi Ammoniaci electi,
Extracti Aloës gummoſi ana unciam unam ſemis,
Myrrhæ electæ,
Radicis Bryoniæ ana drachmas duas.

Miſce, fiat maſſa pilularis.

In affectibus hypochondriacis, menſtruis retentis, commendabiles ſunt.

Doſis grana duodecim ad viginti duo.

PILULÆ DE STYRACE SINE AMBRA.

REC. Styracis calamitæ unciam ſemis,
Succi Liquiritiæ inſpiſſati drachmas tres,
Olibani electi,
Benzoës,
Maſtiches,
Extracti Opii ana drachmas duas,
Croci Orientalis drachmam unam.

Miſce, fiat, addita Eſſentia Succini, maſſa.

Vires ſunt anticatarrhales, tuſſim aliasque moleſtias, ſicut Pilulæ de Cynogloſſo, mitigantes.

Grana ſedecim hujus maſſæ grana duo Opii continent; pro doſi itaque grana quatuor, ſex, vel ad duodecim usque, dari poſſunt. Dantur autem ante ſomnum, & commode atque utiliter cum maſſæ pilularum de Succino anatica portione.

PILULÆ DE SUCCINO AUCTÆ.

REC. Maſſæ pilularum de Succino Cratonis drachmas novem,
Magiſterii, vel reſinæ Jalappæ drachmas tres.

Miſceantur, & ex drachma una formentur pilulæ ſexaginta.

A longo tempore, ſub titulo: Verſtärkte Agtſtein-Pillen, *in officinis noſtris in uſu ſunt. Eosdem habent effectus, quos ſequentes, propter reſinam vero Jalappæ magis ſunt purgantes.*

Jalappæ magiſterium conſtituit quartam maſſæ partem.

Raro ultra quindecim grana exhibentur.

PILULÆ DE SUCCINO CRATONIS.

REC. Succini præparati unciam unam ſemis,
Maſtiches unciam unam,
Agarici trochiſcati drachmas ſex,
Ariſtolochiæ rotundæ veræ drachmas duas,
Aloës Succotrinæ uncias duas ſemis.

Misce, & addita Essentia Succini, sufficiente quantitate, fiat massa.

Ad catarrhales affectus, oculorum, aurium & dentium dolores, pituitam a capite revellendam commendantur.

Dosis grana duodecim ad viginti.

PILULÆ TARTAREÆ BONTII.

REC. Aloës Succotrinæ electæ unciam unam semis,
Gummi Ammoniaci electi drachmas sex,
Tartari vitriolati drachmas quatuor,
Aceti scilliciti, quantum sufficit.

Viscidos humores resolvunt. Conveniunt hypochondriacis, viscerum obstructiones tollunt, alvum leniter subducunt.

Dosis a scrupulo semis, ad scrupulum unum.

PILULÆ TARTAREÆ SCHROEDERI.

REC. Aloës Succotrinæ, succo fragorum nutritæ, unciam unam,
Gummi Ammoniaci in granis drachmas tres,
Vitrioli Martis,
Extracti Croci ana drachmam unam,
Terræ foliatæ tartari drachmas duas,
Extracti Gentianæ drachmam unam semis,
Tincturæ tartari Q. S.

Est purgans, quod secure ad biliosos humores, & febrium intermittentium fomitem expurgandum exhiberi potest.

Dimidiam partem facit Aloë.

Dosis grana viginti ad drachmam semis.

PILULÆ DE TEREBINTHINA.

REC. Terebinthinæ coctæ unciam unam semis,
Succini præparati,
Mastiches,
Olibani,
Succi Liquiritiæ,
Rhabarbari veri,
Ossis Sepiæ,
Boli Armenæ ana drachmas duas.

Fiat massa.

Virtutes sunt balsamicæ, consolidant, urinam cient, in gonorrhœa & fluore albo utiliter adhibentur.

PLUMBUM USTUM.

Liquetur plumbum in patina terrea plana, atque spatula ferrea agitetur, & sine alterius rei additione, in calcem griseam abibit, quæ pulverisata servanda est.

Siccat, & ad Emplastrum Saturninum requiritur.

PULMONES VULPIS PRÆPARATI.

Coquuntur parum in vino, cum Absinthii portione, postea exsiccantur.

Paratur ex his Looch, quod habetur specificum antasthmaticum, & in tussi & phthisi laudatur.

PULPA CASSIÆ.

REC. Fistularum Cassiæ ponderosarum, quantum libet.

Aperiantur, & pulpa seu medulla, cum seminibus, diligenter eximatur, in aquæ calidæ sufficiente quantitate dissolvatur, & per cribrum trajiciatur; lento igne ad mellis consistentiam redactæ libræ uni tantundem sacchari albi addatur, & ad justam consistentiam coquantur.

Bilem & pituitam blande educit, & calculosis convenit; pueris recens natis ad educendum meconium datur a drachma semis, ad scrupulos duos adultioribus autem ab uncia una, ad unciam unam semis.

PULPA TAMARINDORUM.

Eodem modo, quo Cassiæ pulpa, paratur.

Humectat, ſanguinem depurat, bilem temperat, & blande educit.

Doſis drachmæ ſex ad unciam unam.

Pari modo etiam e paſſulis & prunis, in aqua fontana ad mollitiem coctis, paratur:

PULPA PASSULARUM ET PRUNORUM.

PULVIS CONTRA ABORTUM CUM SACCHARO.

REC. Granorum Chermes unciam ſemis,
Ligni Sandali rubri,
Florum Roſarum rubrarum,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Raſuræ Eboris ana drachmas tres,
Maſtiches,
Nucis Moſchatæ ana drachmam unam,
Sacchari albiſſimi ad pondus omnium.

Gravidis abortum timentibus, inter trageas, vel ſolus datur, ad drachmam pro doſi.

PULVIS ABSORBENS WEDELII.

REC. Vitrioli Martis drachmas ſex,
Concharum præparatarum,
Lapidum Cancrorum præparatorum,
Coralliorum,
Antimonii diaphoretici,
Cinnabaris nativæ ana drachmas decem,
Laudani opiati drachmam unam,
Olei Caryophyllorum guttas ſexaginta.

Miſce, fiat pulvis.

Eſt abſorbens, ſudoriferus & anodynus; ſubvenit hypochondriacis & hyſtericis, palpitatione cordis & aliis moleſtis ſymptomatibus correptis.

Drachma una hujus pulveris granum unum habet Laudani opiati, & grana ſex Vitrioli martis.

Doſis a granis octo ad duodecim.

PULVIS ALEXIPHARMACUS RUBER.

REC. Nitri crudi cryſtallini unciam unam ſemis,
Oculorum Cancrorum, acido Citri ſaturatorum, unciam unam,
Boli Armenæ unciam ſemis,
Camphoræ drachmam unam.

Miſce, fiat pulvis in vitro ſervandus.

Vires e titulo patent.

Doſis ſcrupulus unus ad ſcrupulos duos.

PULVIS ALEXIPHARMACUS CAMERARII.

REC. Boli Armenæ,
Terræ ſigillatæ,
Radicum Dictamni albi,
Tormentillæ ana unciam ſemis,
Angelicæ,
Gentianæ,
Petaſitidis,
Zedoariæ ana drachmas duas,
Cornu cervi uſti præparati,
Raſuræ Eboris,
Coralliorum rubrorum,
Corticum citri ana ſcrupulos duos.

Miſce, fiat pulvis.

Virtutes prædicantur, uti ex titulo cognoſcitur, alexipharmacæ, & præſertim in dyſenteria epidemica adhibetur.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

PULVIS ALEXIPHARMACUS five BEZOARDICUS ROLLWAGII.

REC. Reguli Antimonii medicinalis,
Radicis Contrayervæ ana drachmas ſex,
Boli Armenæ,
Terræ ſigillatæ rubræ,

Cornu Alcis fine igne præparati ana unciam femis,
Cryftalli montanæ præparatæ,
Coralliorum præparatorum,
Matris perlarum præparatæ,
Oculorum cancrorum ana drachmam unam,
Sacchari tabulati citrati unciam femis.

Mifce, fiat pulvis.

Laudatur hic pulvis in diverfi generis febribus continuis, morbillis, variolis & aliis exanthematibus.

Drachma una continet Reguli Antimonii medicinalis grana duodecim.

Dofis ad fcrupulum unum vel drachmam femis.

PULVIS ANALEPTICUS FRIGIDUS MINDERERI INCOMPLETUS.

REC. Specierum cordialium temperatarum, incompletarum, drachmas quatuor,
Specierum de Gemmis frigidarum drachmas duas,
Foliorum Auri numero duodecim,
Foliorum Argenti numero tria,
Sacchari perlati uncias tres.

Mifce, fiat pulvis.

Confortans credebatur tam ad virium confervationem, quam reftaurationem utilis.

Dofis drachma dimidia ad integram.

Idem redditur COMPLETUS addendo Ambræ grifeæ fcrupulos duos, in fpiritu Rofarum folutæ.

Dofis fcrupulus unus ad duos.

PULVIS ANODINUS CAMERARII.

REC. Extracti Opii,
Sandali rubri ana fcrupulum unum,
Coralliorum rubrorum præparatorum fcrupulos quatuor.

Mifce, fiat pulvis.

Effectus e titulo cognofcitur. Sextam partem Opium conftituit.

Dofis grana fex ad decem.

PULVIS ANODINUS LUDOVICI.

REC. Extracti Opii, aqua fontana parati, drachmam unam,
Coralliorum rubrorum præparatorum drachmas duas.

Mifce.

Easdem vires, quas Laudanum opiatum, habet, & commode pulveribus aliis, ubi anodynum defideramus, additur.

Dofis grana tria ad fex. Tertiam partem facit opium.

PULVIS ANONYMUS.

REC. Seminum Papaveris albi, drachmas duas,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Malvæ,
Bombacis ana drachmam unam femis,
Cicerum rubrorum drachmam femis,
Cinnamomi,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Amyli ana drachmas duas,
Succi Hypociftidis,
Boli Armenæ,
Cornu cervi ufti,
Rafuræ eboris ana drachmam femis,
Sacchari penidii unciam unam femis,
albi candi uncias fex.

Mifce, fiat pulvis.

Tabidis & phthificis præfcribitur; tenues & falfos catarrhos fiftit, ac defluxiones acres, fauciumque afperitates & ardorem urinæ mitigat.

Sumitur a drachma una ad drachmas duas.

Ob femina oleofa facile rancefcit, ideo nunquam, nifi a Medico præfcribatur, parandus.

PUL-

PULVIS ANTARTHRITICUS WEPFERI.

REC. Lumbricorum terreſtrium exſiccatorum unciam unam ſemis,
Cornu cervi philoſophice præparati,
Raſuræ eboris,
Oculorum cancrorum,
Cinnabaris nativæ ana drachmas duas,
Antimonii diaphoretici ſimplicis unciam ſemis,
Nitri cryſtalliſati drachmas ſex,
Sacchari albi unciam unam ſemis,
Olei nuciſtæ ſcrupulum ſemis.
Miſce, fiat pulvis.

Ad arthriticorum dolores, ſpaſmos, quin motus convulſivos leniendos adhibetur.
Doſis ſcrupulus unus ad ſcrupulos duos, & drachmam unam.

PULVIS ANTILYSSUS LOND.

REC. Lichenis cinerei terreſtris uncias duas,
Piperis nigri unciam unam.
Fiat pulvis.

Commendatur in Transactionibus philoſophicis Anglicis ad canis rabioſi morſus, multisque experimentis probatur.
Doſis ſcrupuli duo ad quatuor.

PULVIS ANTISPASMODICUS NITROSUS.

REC. Nitri puriſſimi cryſtalliſati,
Tartari vitriolati ana uncias duas,
Cinnabaris puriſſimæ drachmas tres.
Miſce, fiat omnium pulvis ſubtilisſimus.

Commendatur ad motus ſpaſticos & convulſivos præcavendos & ſedandos, nec non æſtum nimium ſanguinis temperandum.
Doſis a ſcrupulo ſemis ad drachmam ſemis, vel ſcrupulos duos.

PULVIS CONTRA ACREDINEM.

REC. Antimonii diaphoretici ſimplicis uncias duas,
Lapidum cancrorum,
Concharum præparatarum ana unciam unam.
Miſce, fiat pulvis.

Acidum abſorbet; commendatur ad ardorem ſtomachi, & acrimoniam in primis viis hærentem.
Doſis ſcrupulus unus, vel drachma ſemis.

PULVIS BEZOARDICUS ALBUS LUDOVICI.

REC. Cornu cervi, ſine igne præparati, uncias tres,
Terræ ſigillatæ albæ,
Unicornu foſſilis ana unciam unam ſemis.
Miſce, ſubtiliſſime trita.

Præfertur ab Auctore aliis pretioſis pulveribus in variolis, morbillis, convulſionibus ab acido, in primis viis infantum, in diarrhœa aliisque ejusmodi morbis.
Doſis a ſcrupulo ſemis ad ſcrupulum unum, vel drachmam ſemis.

PULVIS BEZOARDICUS ANGLICUS COMPLETUS ſive KENTIANUS.

REC. Apicum nigrorum chelarum cancrorum, ſubtiliſſime pulveriſatorum,
Radicis Contrayervæ ana uncias duas,
Margaritarum præparatarum,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
alborum,
Lapidum cancrorum,
Cornu cervi uſti ana unciam unam,
Bezoar Orientalis,
Terræ Lemniæ ana unciam ſemis,
Antimonii diaphoretici uncias duas.

Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.

NB. Cornu cervi uſtum & oculi cancrorum, corallia & margaritæ antea ſucco citri ſaturanda & exſiccanda ſunt.

PULVIS BEZOARDICUS ANGLICUS INCOMPLETUS.

REC. Apicum nigrorum chelarum cancrorum, ſubtiliſſime pulveriſatorum,
Radicis Contrayervæ ana uncias duas,
Matris Perlarum,
Coralliorum rubrorum,
alborum,
Lapidum cancrorum,
Cornu cervi uſti ana drachmas novem,
Terræ Lemniæ unciam ſemis,
Antimonii diaphoretici ſimplicis uncias duas.

Miſce, fiat omnium pulvis ſubtilisſimus.

NB. Mater Perlarum, corallia, lapides cancrorum, & cornu cervi uſtum, antea ſucco citri ſunt imbibenda & exſiccanda.

Commendatur uterque in febribus malignis, epidemicis, petechizantibus, variolis, morbillis.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam dimidiam.

PULVIS BEZOARDICUS HALENSIS.

REC. Antimonii diaphoretici,
Nitri depurati,
Concharum præparatarum,
Tartari vitriolati, ana unciam unam,
Cinnabaris factitiæ præparatæ drachmam unam ſemis.

Miſce, fiat pulvis.

Compeſcendo ſanguinem rarefactum, ſolvendo humores lentos, vias excretorias ſtimulando, diapnoen movere valet.

Doſis ſcrupulus unus, vel drachmam ſemis.

PULVIS BEZOARDICUS SENNERTI.

REC. Cornu Cervi philoſophice calcinati drachmas ſex,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Lapidis Bezoar Orientalis,
Margaritarum præparatarum,
Oculorum cancrorum præparatorum,
Succini præparati,
Terræ ſigillatæ albæ ana ſcrupulos quatuor,
Oſſium de cordibus cervorum,
Hyacinthi præparati,
Sapphiri præparati,
Rubini præparati,
Smaragdi præparati ana ſcrupulos duos,
Foliorum auri nnmero duodecim.

Miſce, fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus, qui etiam ſine Bezoar præparandus, & ſub titulo:

PULVERIS BEZOARDICI INCOMPLETI

reponendus.

In febribus malignis epidemicis, variolis & morbillis olim dabatur.

Rationalis theoria tantum non omnes ejusmodi pulveres compoſitos, bezoardicorum & alexipharmacorum titulo ſuperbientes, hodie ex praxi medica proſcribit.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

PULVIS CACHECTICUS QUERCETANI INCOMPLETUS.

REC. Limaturæ chalybis ſulphure præparatæ unciam unam,
Radicum Ari præparatarum,
Coralliorum præparatorum,
Matris perlarum præparatæ ana drachmas duas,
Cornu cervi philoſophice præparati,
Succini præparati,

Cin-

Cinnamomi ana ſcrupulos quatuor,
Sacchari ad pondus omnium, ſive uncias duas, drachmas duas.

Miſce, fiat pulvis.

In Cachexia, levcophlegmatia, febre alba virginum, ictero & reliquis morbis, ex atonia viſcerum ortis, bonam præſtat opem.

Doſis ſcrupulus unus, vel ſcrupuli duo. Grana triginta ſex continent grana octo limaturæ chalybis.

Si COMPLETUS expetatur, addatur Ambræ griſeæ drachma una ſemis, & loco Matris perlarum ſumantur Margaritæ præparatæ.

PULVIS AD CALCULUM.

REC. Radicum Pareiræ bravæ unciam unam,
Altheæ,
Liquiritiæ,
Seminis Lycopodii,
Lapidum cancrorum, acido citri ſaturatorum,
Percarum,
Operculorum cochlearum,
Succini præparati,
Millepedum præparatorum ana drachmas duas,
Florum cardui ſtellati unciam unam.

Miſce, fiat pulvis.

In calculo renum, nephritico dolore, tam curative, quam præſervative commendatur.

Doſis in junioribus a ſcrupulo ſemis ad grana quindecim, adultioribus ſecure drachma ſemis, vel ſcrupuli duo propinari poſſunt.

PULVIS CONTRA CASUM.

REC. Terræ ſigillatæ,
Sanguinis Draconis,
Mumiæ ana unciam unam,
Rhabarbari drachmas duas.

Miſce, fiat pulvis.

Spermatis ceti uncia ſemis ordinario hanc compoſitionem quoque ingreditur; cum vero brevi ranceſcat, præſtat, illud tum demum addere, cum actu pulvis in uſum vocatur.

Commendatur lapſis, contuſis & ubicunque ſanguis reſolvendus eſt. An merito?

Doſis drachma dimidia ad ſcrupulos duos.

PULVIS CEPHALICUS ALBUS.

REC. Succini præparati,
Matris Perlarum præparatæ,
Smaragdi præparati ana unciam ſemis,
Ligni Aloës,
Radicis Pæoniæ ana drachmas duas,
Unicornu marini,
Viſci querni ana drachmam unam ſemis,
Sacchari perlati uncias duas.

Miſce, fiat pulvis.

Commendatur ad morbos capitis; ſed nonniſi ab illis, qui eum nervos confortare, & epilepticis ac convulſivis motibus reſiſtere credunt.

Doſis drachma ſemis ad ſcrupulos duos.

PULVIS CEPHALICUS CAMERARII, CUM SACCHARO.

REC. Cornu Alcis, ſine igne præparati,
Cervi, ſine igne præparati, ana drachmas tres,
Cranii humani præparati drachmas ſex,
Cryſtalli montanæ,
Succini præparati,
Ungulæ Alcis ana drachmam unam,
Cinnabaris nativæ drachmam ſemis,
Sacchari albi unciam unam ſemis.

Miſce, fiat pulvis.

Ad ſpaſmodicos dolores capitis, hemicra-

craniam & epilepſiam, tam adultis, quam pueris, ab Autore dabatur.
Doſis ſcrupulus ſemis ad ſcrupulos tres.

PULVIS CEPHALICUS WINTERI.

REC. Radicis Pæoniæ drachmas ſex,
Seminis ejusdem excorticati drachmam unam ſemis,
Viſci querni drachmas duas,
Ungulæ Alcis ſcrupulos duos,
Cornu cervi philoſophice præparati drachmam unam ſemis,
Unicornu foſſilis,
Dentium Hippopotami ana drachmam ſemis,
Cranii humani drachmam unam,
Cinnabaris nativæ,
Succini albi ana drachmam ſemis,
Coralliorum rubrorum ſcrupulos duos,
Chryſolithi,
Smaragdi,
Margaritarum præparatarum ana ſcrupulos duos,
Foliorum auri numero duo.
Fiat pulvis.
Cum pulvere epileptico rubro convenit, & easdem habet virtutes.
Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

PULVIS CERVINUS CAMERARII.

REC. Oſſium cervi uncias quinque drachmas tres,
Cornu cervi, philoſophice præparati uncias duas drachmam unam,
Cornu cervi uſti unciam unam drachmas duas ſemis.
Miſce, fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.
Vires Autori videbantur bezoardicæ & cordiales, atque in febribus malignis & dyſenteria commendabatur.
Doſis ſcrupulus unus ad drachmam dimidiam.

PULVIS E CHELIS CANCRORUM COMPOSITUS MINUS PRETIOSUS.

REC. Matris Perlarum præparatæ,
Oculorum Cancrorum,
Coralliorum rubrorum,
Succini albiſſimi,
Cornu cervi, philoſophice præparati, ana unciam ſemis,
Chelarum cancrorum uncias duas ſemis,
Miſce, fiat pulvis.
Locum habet, ubi abſorbentia conducunt.
Doſis drachma ſemis.

PULVIS E CHELIS CANCRORUM PRETIOSUS.

REC. Lapidis Bezoar Orientalis,
Margaritarum Orientalium,
Coralliorum rubrorum,
Succini albi,
Cornu cervi, ſine igne præparati,
Lapidum cancrorum ana unciam ſemis,
Chelarum cancrorum uncias tres.
Fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus.
Laudabatur in morbis acutis, febribus malignis, variolis & morbillis, ſed a priori parum differt.
Doſis ſcrupulus ad drachmam dimidiam.

PULVIS ANTI-COLICUS CAMERARII.

REC. Raſuræ eboris uncias duas,
Cornu cervi uſti præparati drachmas ſex,
Cryſtalli montanæ præparatæ unciam ſemis,
Salis Chamomillæ,
Abſinthii ana drachmas tres,
Miſce, fiat pulvis ſubtiliſſimus.
In colica, ab acrimonia silioſa, & acido in primis viis, orta, nec non ad infantum diarrhœam bilioſam, commendabatur ab Autore.

Doſis

Dosis in adultis a scrupulo uno ad duos; infantibus scrupulus semis.

PULVIS CONFORTANS CAMERARII.

REC. Boli Armenæ præparatæ drachmam unam,
Terræ sigillatæ Silesiacæ,
Turcicæ rubræ ana drachmam semis,
Lapidum Carneoli præparati,
Granati,
Hyacinthi,
Sapphiri,
Smaragdi ana scrupulos duos, grana quinque,
Succini præparati,
Coralliorum alborum,
rubrorum,
Margaritarum Orientalium,
Lapidis Bezoar Occidentalis,
Orientalis ana drachmam unam,
Cornu cervi philosophice calcinati drachmas quatuor semis,
Ungularum Alcis,
Dentium apri,
Cornu cervi aurati,
Pulveris Solaris ana drachmam semis,
Cinnabaris nativæ drachmam unam.
Misce, fiat omnium pulvis subtilissimus.

Vires præsumtivæ e titulo patent.
Dosis scrupulus unus, vel drachma semis.

PULVIS CONTRAYERVÆ COMPOSITUS.

REC. Cornu cervi usti præparati,
Coralliorum rubrorum,
Margaritarum,
Lapidum cancrorum,
Succini albi ana drachmas duas,
Croci drachmam semis,
Cochinellæ drachmam unam,
Serpentariæ Virginianæ drachmam unam semis,
Chelarum cancrorum drachmas tres,
Radic. Contrayervæ unciam dimidiam.
Misce, fiat pulvis.

Viribus cum Pulvere bezoardico Anglico convenit, viliori tamen pretio constat.

Dosis scrupulus unus ad drachmam dimidiam.

PULVIS CORDIALIS CELLENSIS.

REC. Sacchari candi albi uncias duas,
Cinnabaris nativæ Hungaricæ drachmas sex,
Olei Cinnamomi scrupulos duos;
Fiat pulvis.

Eximias possidet virtutes analepticas, cordiales & stomachicas.
Adhibetur cuspidatim.

PULVIS CORNACHINUS, sive COMITIS DE WARWICK.

REC. Diacrydii sulphurati uncias duas,
Antimonii diaphoretici unciam unam semis,
Cremoris Tartari crystallini unciam semis.
Fiat pulvis.

Est purgans, quod in febribus, aliisque morbis, ad primas vias a vitiosis humoribus purgandas, exhiberi potest.

Dosis a scrupulo uno ad scrupulos duos.

PULVIS COSMETICUS AD MANUS.

REC. Amygdalarum dulcium excorticatarum libras duas,
Oryzæ,
Iridis Florentinæ ana uncias quatuor,
Benzoës,
Salis Tartari,

Spermatis ceti ana unciam unam,
Olei destill. ligni Rhodii,
Lavendulæ,
Caryophyllorum ana guttas triginta.
Fiat omnium pulvis.

Usus patet ex nomine.

PULVIS DENTIFRICIUS.

REC. Laccæ pictoriæ in globulis,
Ossium Sepiæ,
Radicis Iridis Florentinæ ana unciam unam,
Cremoris Tartari drachmas sex,
Caryophyllorum aromaticorum,
Myrrhæ,
Masticheṡ ana drachmas duas.
Misce, fiat pulvis.

Mundat & firmat dentes, quotidie fricandos.

PULVIS DIGESTIVUS.

REC. Concharum præparatarum unciam unam,
Tartari vitriolati uncias duas.
Misce, fiat pulvis.

Corrigit cruditates acidas, et incidit viscidas in primis viis. Commode laxantibus præmittitur.

Dosis scrupulus unus, ad duos.

PULVIS DYSENTERICUS.

REC. Radicum Contrayervæ unciam semis,
Tormentillæ,
Cornu cervi usti præparati,
Terræ Lemniæ ana drachmas tres,
Gummi Arabici,
Mastiches ana drachmas duas.
Misce, fiat pulvis.

Adstringens quidem est hic pulvis, in dysenteria tamen epidemica circumspectus ejus usus non infelicem edere potest effectum. Dari etiam potest in diarrhœis, & ubi adstrictione opus est.

Dosis drachma semis.

PULVIS AD DYSURIAM, sive MITIGANS WEPFERI.

REC. Radicum Altheæ unciam unam,
Liquiritiæ unciam semis,
Seminum Bombacis,
Papaveris albi,
Portulacæ ana drachmas duas,
Hordei,
Boli Armenæ præparatæ ana unciam semis,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ albæ ana drachmam unam,
Sacchari albi unciam dimidiam.
Misce, fiat pulvis.

Demulcet, & non solum dysuria vexatis, sed & tussi sicca, a materia acri, laborantibus prodest.

Dosis drachma dimidia ad integram.

PULVIS EPILEPTICUS CELLARII CUM CASTOREO.

REC. Radicis Pæoniæ,
Seminis ejusdem ana unciam semis,
Unicornu marini,
Margaritarum ana drachmas duas,
Lapidum quinque pretiosorum ana grana quadraginta quinque,
Castorei,
Visci querni,
Ungulæ Alcis,
Coralliorum rubrorum ana drachmas duas,
Cranii humani præparati drachmam unam semis,
Pulveris Viperarum drachmam unam.
Misce, fiat pulvis.

Commendatur ad epilepsiam, aliosque motus convulsivos, præcipue hystericos.

Da-

Datur à scrupulo semis ad drachmam semis.

PULVIS EPILEPTICUS AD GUTTETAM RIVERII.

REC. Radicum Pæoniæ,
Dictamni albi,
Visci querni ana unciam semis,
Seminum Atriplicis drachmas duas,
Pæoniæ,
Ungulæ alcis unciam semis,
Cranii humani præparati unciam unam,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Hyacinthi ana drachmam unam semis;
Omnibus optime tritis adde
Foliorum auri numero quinquaginta.

Ad convulsiones & epilepticos motus puerorum multum laudatur.
Dosis scrupulus semis ad drachmam semis.

PULVIS EPILEPTICUS HOLSATICUS.

REC. Radicum Pæoniæ,
Gentianæ ana uncias duas,
Herbæ Betonicæ,
Chamædryos,
Pentaphylli,
Florum Pæoniæ,
Liliorum convallium,
Violarum,
Tiliæ, ana unciam unam,
Seminum Coriandri,
Pæoniæ excorticatorum.
Visci querni ana unciam semis,
Rasuræ ungulæ Alcis uncias duas,
Asini drachmas quinque,
Cornu cervi,
Cornu cervi, sine igne præparati, ana unciam unam,
Cranii humani præparati drachmas sex,
Coralliorum rubror. præpar.
albor.
Margaritar. Oriental. præpar. ana unciam semis,
Foliorum auri Nro. viginti quatuor.
Misce, fiat pulvis subtilissimus.

Cum antecedente convenit; commendatur nimirum ad convulsivos & epilepticos motus, atque merito aliis hujus generis pulveribus, ex lapidibus pretiosis compositis, præfertur.
Dosis scrupulus semis ad drachmam dimidiam.

PULVIS EPILEPTICUS MARCHIONIS.

REC. Radicum Pæoniæ uncias tres,
Visci querni,
Rasuræ eboris,
Ungulæ alcis,
Cornu cervi,
Spodii,
Coralliorum rubrorum,
alborum,
Margaritarum præparatarum ana drachmas sex,
Foliorum auri puri numero viginti,
Fiat pulvis subtilissimus.

Pulvis hic longo usu receptus non solum pueris, ab epilepticis, convulsivis motibus & pavoribus divexatis, datur, sed etiam adultis porrigitur; lene præbet anodynum & antispasmodicum, in doloribus rheumaticis, arthriticis & cephalalgia commode ac utiliter, cum pulvere nitroso temperante, exhibetur.
Dosis grana decem ad drachmam semis.

PULVIS EPILEPTICUS MIRABILIS MYNSICHTI.

REC. Cranii humani, sine igne præparati, unciam semis,
Visci querni,
Cinnabaris factitiæ,

Ungulæ alcis ana drachmas duas.

Fiat pulvis.

Pulvis ob efficaciam mirabilem antepilepticam ab Autore ita dicitur.

Pueris statim post paroxysmum scrupulus semis, adultis scrupulus unus, ad drachmam semis exhibetur.

PULVIS EPILEPTICUS NIGER VIENNENSIS.

REC. Radicum Pæoniæ drachmas decem,
Dictamni albi,
Visci querni ana drachmas quinque,
Ligni Aloës,
Seminis Pæoniæ ana drachmas tres,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Matris perlarum ana unciam semis,
Ungulæ alcis drachmas tres,
Succini albi præparati,
Unicornu marini ana drachmas duas,
Carbonum Tiliæ unciam unam semis.

Fiat omnium pulvis subtilissimus; addantur
Foliorum auri numero viginti.

Virtutes ex nomine cognoscuntur; adhiberi vero etiam solet ad tormina infantum convulsiva, in terrore repentino &c.

Dosis in tenellis grana quinque, ad scrupulum semis, in adultioribus drachma semis.

PULVIS EPILEPTICUS RUBER.

REC. Radicum Pæoniæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana uncias duas,
Unicornu marini,
Cinnabaris nativæ,
Succini præparati ana unciam unam.

Fiat pulvis subtilissimus.

Ad epilepsiam, motus convulsivos & spasticos commendatur.

Drachma semis hujus pulveris fere grana quatuor Cinnabaris habet.

Dosis a scrupulo semis ad drachmam semis.

PULVIS ERYSIPELATODES MYNSICHTI.

REC. Farinæ volatilis e molendinis uncias sex,
Plumbi usti,
Boli rubræ ana uncias duas,
Masticbes electæ,
Olibani,
Cerussæ ana unciam unam.

Misce, fiat pulvis omnium subtilissimus.

Usus est externus, inspergitur, & cum charta cærulea imponitur; quod tamen, propter adstringentia & repellentia, cum cautione fieri debet.

PULVIS AD FLATUS.

REC. Seminum Coriandri,
Carvi,
Anisi,
Fœniculi ana unciam unam,
Corticum aurantiorum,
Zinziberis ana drachmas sex,
Lapidum cancrorum præparatorum unciam semis,
Macis drachmam unam,
Sacchari albi uncias sex.

Misce, fiat pulvis.

Vires ex nomine patent.

Dosis scrupulus unus ad drachmam usque.

PULVIS FUMALIS ODORATUS.

REC. Florum Lavendulæ,
Rosarum rubrarum ana drachmas duas,
Caryophyllorum aromaticorum unciam unam,
Benzoës uncias duas,

Sty-

Styracis uncias quatuor,
Succini uncias ſex,
Olibani, ſive Thuris uncias octo,
Maſtiches uncias viginti.

Miſce, fiat pulvis groſſus.

Ad ſuffimenta inſervit, & odore ſuavi grato ſe commendat.

PULVIS FUMALIS HAUGII.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ,
Herbæ Rorismarini ana uncias quatuor,
Florum Roſarum rubrarum uncias ſex,
Lavendulæ uncias duas,
Seminis coriandri drachmas ſex,
Baccarum Juniperi libras duas,
Ligni Aloës unciam unam ſemis,
Sandali citrini uncias quatuor,
Juniperi libras duas,
Corticis Thymiamatis uncias quatuor,
Nucis Moſchatæ,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cinnamomi ana unciam unam,
Benzoës,
Styracis ana uncias quatuor,
Olibani libram dimidiam,
Maſtiches libram unam,
Raſuræ Succini libras duas,
Elemi,
Sandaracæ,
Ladani ana uncias tres.

Miſce, & groſſo modo inciſa ſerventur.

A longo tempore uſus eſt apud nos, & in affectibus catarrhalibus & rheumaticis, humida tempeſtate contractis, hoc pulvere ſuffumigata lintea parti dolenti imponunt.

PULVIS GALACTOPOEUS.

REC. Seminum Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam,
Nigellæ,
Lactis Lunæ,
Oculorum cancrorum præparatorum,
Matris perlarum præparatæ ana drachmas tres,
Lumbricorum terreſtrium præparatorum drachmas duas,
Sacchari albi uncias duas.

Miſce, fiat pulvis.

Datur lactantibus, ad augendum lac; acidum abſorbet in primis viis, & chylificationem adjuvat, ac diſcutit flatus.

Doſis ad drachmam unam, quotidie bis ſumendus.

PULVIS HALY, CONTRA PHTHISIN.

REC. Seminum Papaveris albi drachmas duas,
Portulacæ,
Cydoniorum,
Malvæ,
Bombacis ana drachmam unam ſemis,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Amyli ana drachmas duas,
Cornu cervi uſti,
Raſuræ eboris,
Cicerum rubrorum ana drachmam ſemis,
Liquiritiæ drachmas duas,
Sacchari penidii uncias duas.

Miſce, fiat pulvis.

Cum pulvere anonymo convenit, & eadem doſi exhibetur.

PULVIS HEPATICUS RUBER.

REC. Cremoris Tartari uncias quatuor,
Sandali rubri,
Roſarum rubrarum ana unciam ſemis,
Spiritus Vitrioli drachmas duas.

Flores roſarum, ſubtiliſſime triti, irrorantur ſpiritu vitrioli; probe mixtis additur Pulvis Sandali & Cremo-

moris Tartari; pulvis ruber in vitro asservatur.

Fervorem nimium sanguinis temperat, & appetitum excitat.

Dosis scrupuli duo ad drachmam unam.

PULVIS HYSTERICUS.

REC. Radicum Fraxinellæ,
Pæoniæ ana unciam semis,
Radicum Zedoariæ,
Corticum citri,
Succini,
Matris perlarum ana drachmas duas,
Castorei drachmam unam,
Anthophyllorum,
Croci ana scrupulum unum semis.

Misce, fiat omnium pulvis.

Ad hystericam passionem, menses & secundinas pellendas, atque dolores demulcendos inservit.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS INCIDENS STAHLII.

REC. Lapidum cancrorum, acido citri saturatorum, uncias quatuor,
Radicum Ari præparatarum uncias duas.

Misce, fiat pulvis.

Resolvit pituitosos & mucosos humores, atque digestionem promovet; præmitti potest, loco digestivi, laxantibus.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS LENITIVUS TARTARISATUS.

REC. Cremoris Tartari,
Foliorum Sennæ electorum ana uncias duas,
Cinnamomi acuti,
Seminum Anisi,
Fœniculi ana drachmas quinque.

Misce, fiat pulvis, qui pro lubitu saccharo edulcorari potest.

Leniter alvum siccam & tardiorem solvit, flatus pellit; hypochondriacis & alvi obstructione laborantibus commendatur.

Ante prandium, vel cœnam, ad drachmam unam sumendus.

PULVIS MANTUANUS.

REC. Radicum Contrayervæ,
Radicum Scorzoneræ ana drachmas duas,
Terræ sigillatæ griseæ,
Boli Armenæ,
Lapidum quinque pretiosorum,
Coralliorum rubrorum præparatorum,
Margaritarum præparatarum,
Cornu Rhinocerotis ana drachmam unam,
Lapidis Bezoar Orientalis,
Occidentalis ana drachmas duas.

Misce, fiat pulvis.

Cum Pulvere bezoardico Sennerti multum convenit, & ejusdem est usus.

PULVIS MARTIALIS ANGLICUS.

REC. Limaturæ Martis in alcohol redactæ drachmas sex,
Cassiæ ligneæ,
Nucum moschatarum, ana unciam semis,
Caryophyllorum,
Macis ana drachmas duas,
Sacchari albi uncias duas.

Misce, fiat pulvis.

Cum Pulvere cachectico Quercetani multum convenit, atque in cachexia & febri alba, ex obstructione mensium, laudatur.

Dosis drachma una, quæ circiter sextam partem martis habet.

PULVIS AD MORSUM CANIS RABIDI.

REC. Foliorum Rutæ,

Fo-

Foliorum Verbenæ,
Salviæ,
Plantaginis,
Polypodii,
Absinthii vulgaris,
Menthæ,
Melissophylli,
Betonicæ,
Hyperici,
Centaurii minoris ana unciam semis.

Legantur singula eo tempore, quo viribus pollent maximis, papyro seorsim inclusa, in umbra siccentur, & in pulverem terantur.

Autor est Julius Palmarius, Medicus Parisiensis, atque de illo perhibet, quod insigni virtute, & nulli secunda, rabiem arceat, vulnera a cane rabioso inflicta sanet, & terrificum illud symptoma, quo miselli reformidant aquas, impediat.

Dosis drachma semis ad drachmas duas.

PULVIS NEPHRITICUS PRETIOSUS.

REC. Lapidum cancrorum, acido citri saturatorum,
Lapidis Judaici præparati ana unciam unam,
Lyncis præparati,
Margaritarum Orientalium præparatarum,
Operculorum cochlearum ana drachmam unam.

Misceantur, fiat pulvis subtilissimus.

Commendatur nephritide & calculo vesicæ laborantibus, atque non sine fructu adhibetur.

Dosis scrupulus unus.

PULVIS PANNONICUS, MINUS PRETIOSUS.

REC. Boli Armenæ præparatæ,
Terræ Lemniæ ana unciam unam,
Corallii utriusque,
Spodii,
Cornu cervi, philosophice præparati,
Rasuræ eboris ana drachmas sex,
Matris perlarum, acido citri saturatæ, uncias duas,
Radicis Contrayervæ unciam unam,
Croci Orientalis drachmam unam.

Misce, fiat pulvis.

Vires, quæ sequentis.

PULVIS PANNONICUS RUBER ORDINARIUS.

REC. Boli Armenæ præparatæ uncias tres,
Terræ Lemniæ uncias duas,
Coralliorum alborum præparatorum drachmas sex,
rubrorum præparatorum drachmas quatuor,
Margaritarum præparatarum drachmas quinque,
Lapidum Hyacinthi,
Smaragdi,
Rubini,
Sapphiri,
Cornu cervi, philosophice præparati, ana unciam semis,
Rasuræ eboris drachmas tres,
Spodii drachmas quinque,
Cinnamomi drachmas duas,
Caryophyllorum,
Croci ana drachmam unam,
Seminis Acetosæ,
Sandali rubri ana drachmas duas,
albi,
Corticum citri ana drachmam unam semis,
Folia auri numero viginti quatuor.

Misce, fiat omnium pulvis subtilissimus.

A longo tempore pulveris hujus usus receptus.

ceptus est. Videtur autem Autor incognitus eum præcipue febribus castrensibus, quæ in Hungaria frequenter, cum dysenteria, grassantur, accommodare voluisse.

Sunt adhuc apud nos, qui illum præscribunt in variolis & morbillis, febribus continuis & dysenteriis malignis. Pueris ac infantibus mulierculæ vulgo contra convulsiones & in febribus, e dentitione ortis, propinare solent, non distinguentes vocabulum germanicum Gift *a* Gicht, *quo priori venenum, posteriori autem convulsionem & epilepsiam significamus.*

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

Prostat in officinis nostris etiam INCOMPLETUS, demptis scilicet *Margaritis, Lapidibus pretiosis* atque *Foliis auri.*

PULVIS AD PARTUM.

REC. Boracis unciam semis,
Castorei veri,
Croci ana drachmam unam semis,
Olei Cinnamomi guttas octo,
Succini guttas sex.
Misce, fiat pulvis.

Ad partum facilitandum, fœtum vivum & mortuum expellendum, datur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS PECTORALIS BALSAMICUS WEDELII.

REC. Radicis Liquiritiæ unciam unam,
Iridis Florentinæ drachmas duas,
Florum Sulphuris unciam semis,
Benzoës scrupulum unum,
Sacchari canti albi uncias duas.
Olei Anisi,
Fœniculi ana guttas decem.
Misce, fiat pulvis.

Demulcet & resolvit.

Dosis scrupulus unus ad duos.

PULVIS PECTORALIS RESOLVENS WEDELII.

REC. Radicis Ari,
Iridis Florentinæ,
Antimonii diaphoretici,
Florum sulphuris,
Cinnabaris nativæ,
Oculorum Cancrorum ana unciam semis.
Misce, fiat pulvis.

Lentos, pulmonibus impactos, humores resolvit & excutit.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS PLEURITICUS.

REC. Mandibularum lucii piscis,
Dentium apri, sine igne præparatorum,
Lapidum percarum,
Talorum leporum ana unciam semis,
Oculorum cancrorum præparatorum unciam unam,
Seminis Cardui benedicti drachmas duas.
Misce, fiat pulvis.

PULVIS PLEURITICUS ALIUS, SECUNDUM MYNSICHTUM.

REC. Florum Sulphuris unciam semis,
Dentium Apri,
Mandibularum Lucii piscis ana unciam unam,
Florum papaveris unciam semis.
Misce, fiat pulvis.

Pleuriticis offeruntur ex aqua Cardui benedicti, vel alia diapnoica, & ad miraculum posteriorem nonnunquam, brevi tempore, dolores mitigasse, compertum est. Dari etiam in aliis affectibus inflammatoriis possunt.

Dosis utriusque scrupulus unus vel drachma semis.

PULVIS PRÆCIPITANS STAHLII.

REC. Concharum marinarum præparatarum,

Ma-

Matris perlarum præparatæ,
Cornu cervi usti præparati,
Oculorum cancrorum præparatorum ana unciam semis,
Antimonii diaphoretici drachmam unam,
Cinnabaris nativæ præparatæ drachmam semis.
Misce, fiat pulvis subtilissimus.

Est absorbens, & conducit illis, quibus ventriculus acido oneratus est; loco temperantis pulveris etiam præscribitur illis, qui salia & nitrum ferre nequeunt.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

PULVIS PURPUREUS ANGLICUS.

REC. Cornu cervi sine igne præparati,
Succini albi,
Coralliorum rubrorum,
Matris perlarum ana unciam unam,
Oculorum cancrorum,
Chelarum cancrorum ana uncias duas,
Croci scrupulum semis,
Coccionellæ scrupulos duos.

Coccionella & crocus, aceto vel succo citri trita, reliquis præparatis, vel in pulverem subtilissimum tritis, admisceantur.

Laudatur in variolis & morbillis.

Dosis scrupulus unus vel drachma semis.

PULVIS RESOLVENS STAHLII.

REC. Concharum sine igne præparatarum,
Antimonii diaphoretici,
Nitri crudi purissimi ana uncias duas.
Misce, fiat pulvis.

Conducit ad humores lentescentes resolvendos, in ipsis febribus, quin multis pulveribus sic dictis bezoardicis, inprimis ex lapidibus pretiosis compositis, præstat.

PULVIS RESOLVENS COMPOSITUS.

REC. Pulveris præcedentis resolventis uncias tres,
Extracti Chacarillæ unciam unam.
Misce.

In morbis pectoris, peripnevmonia, pleuritide, egregias resolvendi vires possidet; sic etiam in diarrhœis febrium acutarum, & dysenteria omnibus aliis palmam præripit.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis & ultra.

PULVIS SCILLÆ COMPOSITUS STAHLII.

REC. Radicis Scillæ recentis libram unam,
Vincetoxici, sive Hirundinariæ pulverisatæ uncias quatuor.

Scilla recens in mortario marmoreo, pistillo ligneo, in pultem contundenda, cui additur Vincetoxici radix siccata & recens pulverisata, impastentur; postea leni calore exsiccata rursus pulverisentur.

Est hic pulvis resolvens præstantissimum in asthmate humido, catarrho suffocativo, œdematibus & cachexia.

Dantur pauca grana, tria, vel quatuor, ad summum quinque. Potest pilulis laxantibus commode misceri, celeberrimum Stahlium clysteribus etiam indidisse, clarissimus Schulzius perhibet.

PULVIS STERNUTATORIUS.

REC. Radicis Liquiritiæ drachmas tres,
Ellebori albi drachmas duas,
Herbarum Majoranæ,
Basilici,
Foliorum Nicotianæ,
Florum Lavendulæ,

Liliorum convallium ana unciam femis,
Cinnamomi drachmas tres,
Styracis drachmas duas;
Fiat omnium pulvis fubtiliffimus, cui adde
Olei deftill. Lavendulæ,
Ligni Rhodii ana guttas duodecim,
Caryophyllorum guttas octo,
Sacchari albi unciam unam,
Coloris cœrulei Indici drachmam femis,
Mofchi, in aqua Rofarum foluti, grana quinque.

Ufus omnibus notiffimus.

PULVIS STERNUTATORIUS ALBUS,
five
ELÆOSACCHARUM CEPHALICUM CAMERARII.

REC. Olei deftill. Majoranæ,
Caryophyllorum,
Ligni Rhodii ana guttas tres,
Cinnamomi,
Citri,
Fœniculi,
Lavendulæ ana guttas duas,
Mofchi grana tria,
Sacchari albiffimi uncias tres femis.
Mifceantur exactiffime, & in vitro ferventur.

Ufus eft fequentis.

PULVIS STERNUTATORIUS ALBUS,
vel
ELÆOSACCHARUM CEPHALICUM GMELINI.

REC. Sacchari albiffimi uncias duodecim,
Ambræ grifeæ,
Mofchi ana fcrupulum femis,
Olei deftill. Cinnamomi,
Caryophyllorum ana guttas quindecim,
Anifi,
Anthos,
Lavendulæ,
Majoranæ ana drachmam femis,
Ligni Rhodii,
Succini ana fcrupulum unum.
Ambra diffolvitur in oleis; Mofchus vero in parva quantitate aquæ rofarum, quæ poftea faccharo commifcentur.

Non folum naribus, loco pulveris fternutatorii, attrahi poteft, fed etiam in affectibus fpafmodicis ac paralyticis linguæ adhiberi.

Dofis fcrupulus unus ad drachmam femis.

PULVIS STERNUTATORIUS NOPSII.

REC. Radicum Caryophyllatæ,
Iridis Florentinæ ana fcrupulos duos,
Ellebori nigri fcrupulum unum,
Herbæ Bafilici fcrupulos octo,
Betonicæ,
Rorismarini ana drachmam unam,
Salviæ hortenfis drachmas duas,
FlorumAnthos,
Betonicæ,
Salviæ ana fcrupulum unum,
Lavendulæ fcrupulos quatuor,
Liliorum convallium drachmas tres,
Rofarum rubrarum fcrupulos feptem,
Seminis Anifi,
Erucæ ana fcrupulos quinque,
Pæoniæ fcrupulos duos,
Ca-

Caryophyllorum aromaticorum drachmas sex,
Cubebarum drachmas tres,
Cardamomi minoris drachmam unam.

Misceantur, & fiat omnium pulvis tenerrimus, addantur

Succini albi præparati scrupuli quatuor,
Olei destill. Caryophyllorum,
Majoranæ,
Anisi ana guttæ decem,
Moschi grana sedecim.

A longo tempore in nostris officinis in usu est. Vires ex nomine patent.

PULVIS STERNUTATORIUS VARIEGATUS.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ ana drachmas tres,
Foliorum Nicotianæ drachmas sex,
Herbæ Majoranæ,
Florum Calendulæ,
Cyani ana drachmas duas,
Liliorum convallium,
Rosarum rubrarum ana drachmas tres.

Minutissime incisis adde

Olei Caryophyllorum,
Lavendulæ,
Ligni Rhodii ana guttas triginta.

Misce, atque pro lubitu addantur

Moschi in aqua rosarum soluti grana tria.

Tam oculis ob colorem varium, quam naribus ob odoris suavitatem, gratus est.

PULVIS STOMACHICUS BIRCKMANNI.

REC. Radicum Ari præparatarum uncias duas,
Acori vulgaris,
Pimpinellæ ana unciam unam,
Oculorum cancri unciam semis,
Cinnamomi drachmas tres,
Salis Absinthii,
Juniperi ana drachmam unam,
Sacchari rosati ad pondus omnium.

Misceantur, & in pulverem redigantur.

Magnis encomiis pulverem hunc laudat Quercetanus: Exhibetur, inquit, non tantum ad ventriculum roborandum,„ cui proprie convenit, sed etiam ad„ capitis affectus, ad hemicranias acu-„ tissimas, vertiginem, melancholiam„ hypochondriacam, cachexiam & si-„ miles affectus; ad calculum etiam &„ febrem quartanam porrigitur, habet„ enim facultatem deoppilandi hepar,„ lienem & mesenterium, & dissolven-„ di & liquefaciendi tartarum glu-„ tinosum, qui plurimorum morborum„ causa existit.„

Dosis drachma una ad drachmas duas, & ultra.

PULVIS AD STRUMAS.

REC. Spongiarum combustarum uncias novem,
Arcani duplicati uncias duas,
Radicis Vincetoxici unciam unam,
Cinnamomi drachmas duas.

Pulverisata misceantur.

Ad strumas et scrophulas abigendas probatæ est virtutis, et ob securitatem palmam præripit aliis ejusmodi pulveribus, quos aromata acriora ingredi solent.

Dosis scrupulus unus vel duo. Pro lubitu misceri potest cum sacchavo, vel cum syrupo in Electuarium redigi.

Sumitur matutino tempore et ante somnum, luna decrescente.

PULVIS TEMPERANS.

REC. Lapidum cancrorum, subtilissime pulverisatorum,

Coralliorum rubrorum præparatorum ana uncias duas,
Matris Perlarum præparatæ,
Tartari vitriolati ana uncias quatuor,
Nitri puriſſimi cryſtalliſati uncias octo,
Cinnabaris factitiæ puriſſimæ, in alcohol redactæ, unciam unam & drachmas duas.

Miſce, fiat pulvis.

Variæ circumferuntur deſcriptiones hujus pulveris; omnes vero, vel plurimæ, cum hac noſtra conveniunt, tam reſpectu quantitatis nitri, quam abſorbentium & cinnabaris. Nonnullæ tamen loco Tartari vitriolati, Arcanum duplicatum præſcribunt, atque coralliis & matri perlarum, antimonium diaphoreticum & conchas ſubſtituunt. Cinnabaris in his facit partem decimam quartam, in aliis decimam quintam.

Vix tamen notabilis intercedit, intuitu virium, differentia; igitur hanc, quam in priori editione hujus libri dedimus deſcriptionem, utpote in plurimis noſtris officinis jam uſitatam, ſervare maluimus, quam præter neceſſitatem immutare.

Ad ſanguinis æſtum temperandum & vitioſos humores, in primis viis, corrigendos, utiliter datur.

Doſis ſcrupulus unus ad ſcrupulos duos.

PULVIS AD TORMINA INFANTUM.

REC. Pulveris epileptici Marchionis,
Radicum Iridis Florentinæ,
Liquiritiæ ana drachmas ſex,
Seminum Aniſi,
Lycopodii,
Fœniculi ana drachmas duas,
Croci Auſtriaci ſcrupulum unum.

In pulverem trita ſerventur.

Ad infantum morbos ab acido in primis viis, flatibus, torminibus, & urinæ retentione atque ardore commendatur.

Doſis ſcrupulus ſemis ad ſcrupulum unum.

PULVIS TUNCHINENSIS.

REC. Moſchi optimi grana ſedecim,
Cinnabaris Antimonii nativæ, præparatæ ana grana duodecim.

Miſce pro una doſi ordinaria.

Primaria ejus virtus laudatur adverſus effectus morſus rabidi canis, manias et melancholias, febres malignas & exanthematicas varias; ſudorem copioſum excitando. vid. Prof. Gmelini Diſſert. Tubingæ A. 1750. edita.

Circa uſum autem hujus pulveris ſcrupulum maxime movere poteſt infida Moſchi pretioſi, mangonio obnoxii, qualitas.

PULVIS CONTRA VERMES.

REC. Radicum Filicis fœminæ ramoſæ,
Rhabarbari veri,
Seminis cynæ,
Muſci corallini ana unciam unam.

Miſce, fiat pulvis.

Lumbricos expellit.

Doſis eſt ſcrupulus unus ad drachmam ſemis; repetitis vicibus dari debet, & pro lubitu, atque neceſſitate, vel Mercurio dulci, vel Æthiope minerali, nec non Diacrydio acui poteſt.

PULVIS VIENNENSIS ALBUS VIRGINEUS, DIAPHORETICUS.

REC Glaciei Mariæ libram unam,
Lapidis ſpecularis libras duas.

A ſordibus optime purgata in crucibulo calcinentur, poſtea ſuper porphyritem terantur, denique, affuſa co-

copiosa aqua, pars subtilior, per inclinationem, separetur, quae siccata usui servetur.

Pulvis hic falso a nonnullis pro terra alcalina, acidum absorbente, habetur, cum potius sit gypsea. Sunt tamen qui utilem credunt esse in nimio æstu febrili, ad bilem infringendam, calorem minuendum, & sitim levandam.

Dosis scrupulus unus.

PULVIS VITÆ IMPERATORIS.

REC. Radicum Zedoariæ,
Enulæ,
Calami aromatici,
Pimpinellæ,
Galangæ,
Caryophyllatæ,
Liquiritiæ ana drachmas duas,
Herbarum Scolopendrii,
Veronicæ,
Cardui benedicti,
Florum Centaurii minoris ana drachmam unam,
Foliorum Sennæ electorum unciam unam semis,
Seminum Anisi,
Fœniculi,
Carvi,
Petroselini ana drachmam unam semis,
Baccarum Juniperi drachmas tres,
Cinnamomi ana drachmam unam,
Cubebarum,
Cardamomi ana scrupulos quatuor,
Macis,
Cornu cervi usti ana drachmas duas,
Rhapontici veri unciam semis,
Rhabarbari electi drachmam unam semis,
Cremoris Tartari drachmas tres,
Sacchari candi albi uncias quatuor semis.

Misce, fiat pulvis.

Ad ventriculum roborandum, flatus pellendos, nec non ad tussim senum, ab indigestione ortam, commode adhibetur.

Datur a drachma una ad drachmas duas.

RADICIS ARI PRÆPARATIO.

Colligenda est radix primo vere, dum germinare incipit, mundata, & cultello eburneo in orbiculos dissecta, infundatur vino albo, & maceretur in loco frigido, per viginti quatuor horas, quibus elapsis, vinum per inclinationem separetur, & radix, in furno vel clibano siccata, in pulverem teratur, & usui asservetur.

Incidit & resolvit; ad Pulverem stomachicum Birckmanni *requiritur, & fæculis longe præferenda est.*

Dosis grana decem ad scrupulum unum.

REGULUS ANTIMONII MARTIALIS.

REC. Clavorum ferreorum purgatorum uncias octo,
Candefactis in crucibulo injice successive
Antimonii Hungarici uncias sedecim,
optime fusis adde
Nitri uncias tres.

Hæc probe, per horæ quadrantem & ultra, igne sat forti, ad instar aquæ, fusa, fluentia cono fusorio, sevo illito, infundantur, conum in ipsa fusione continuo percutiendo, & promovendo reguli subsidentiam & separationem. Refrigeratis omnibus, eximatur tota massa, cui in fundo adhærebit regulus, superiore sui parte jamdum stellam obscure ferens, qui, a scoriis separatus, denuo secunda & tertia vice, additis semper
Nitri duabus, vel tribus unciis, fundi, & calici fusorio immitti potest; post singulas administrationes, scorias separando; sic mox, secunda aut tertia fusione peracta, in parte

parte ſuperiore reguli, ſtella accurate conformata, & quaſi ad normam exacta, deprehendetur.

Uſibus chymicis potius, quam medicis, inſervit, & ad ſcyphos vomitorios, addito duplo ſtanni pondere, in quibus vinum infuſum emeticum evadit.

REGULUS ANTIMONII MEDICINALIS.

REC. Antimonii crudi optimi uncias quinque,
Salis communis uncias quatuor,
Tartari unciam unam.

Trita in pulverem tenuem exacte miſce, ac in crucibulo candenti inſtitue fuſionem, ut fluant per horæ quadrantem, inſtar aquæ; exemtum poſtea igne crucibulum quieſcat et refrigeretur. Fracto crucibulo ea portio, quæ ſub hoc labore præ altera copioſiore ſale referta eſt, et ſuperiora occupat, ſcoriarum nomine ſeparetur; inferior portio picei coloris, ſplendens, quæ (licet impropriè) *Regulus* dicitur, ſubtilisſime ſupra Porphyritem teratur, atque pulvis, colorem puniceum jam referens, vaſe optime clauſo in loco ſicco ſervetur.

Laudatur ad febres intermittentes, & Febriſugum Cranii *vocatur. Ingreditur porro* Pulverem alexipharmacum Rollwagii *dictum In lymphæ vitiis, ſcabie, arthritide, hydrope, præſertim anaſarca, cum Mercurio dulci adminiſtratus, optime eveniſſe viſus eſt.*

Notandum autem venit, regulum hunc ſemper in loco calido ſicco aſſervandum eſſe, alias facile vomitum in ſenſibilioribus, illius uſu, excitari, deprehenſum eſt.

Doſis grana decem, quindecim, ad grana viginti quinque.

REGULUS ANTIMONII SIMPLEX.

REC. Antimonii electi libras duas,
Tartari libram unam ſemis,
Nitri uncias ſedecim.

Miſceantur, & in crucibulo ignito detonentur, poſtea, igne vehementiore adhibito, fundantur, fuſa in conum fuſorium, calefactum & ſebo illitum, effundantur, conum, ut in fundum abeat regulus, concutiendo; tandem ſcoriæ ab eo ſeparentur, & regulus aqua abluatur.

E ſcoriis, aqua ſolutis, per præcipitationem, SULPHUR AURATUM parari poteſt.

Variis laboribus chemicis inſervit hic regulus.

RESINA GIALAPPÆ.

REC. Radicum Gialappæ, quantum libet.

Craſſiuſcule contuſis affundatur Spiritus vini optime rectificatus, ut tres vel quatuor digitos ſuperemineat. Stent infuſæ in loco calido, per aliquot dies, poſtea colentur, cum forti expreſſione, extractionem hanc toties repetendo, quousque Spiritus vini non amplius tingatur; tandem conjunctis & filtratis extractionibus affundatur aqua fontana, qua ad fundum præcipitatur reſina, *Magiſterii* nomen inde nacta, & ſpiritus vini deſtillando ſeparetur. Reſinoſa ſubſtantia Gialappæ, in fundo cucurbitæ hærens, aqua clara aliquoties lavetur, & in vaſe, in aquam ferventem immiſſo, ad piceam conſiſtentiam redigatur, atque, in cylindros contortos efformata, ſervetur.

Eſt purgans univerſale & præcipue pilulis laxantibus pro ſtimulo additur. Nunquam ſola dari debet, inteſtinis enim adhæret, & non ſolum tormina & hypercatharſes, verum etiam funeſtas inflammationes excitare poteſt. Optima methodus exhibendi eſt in pilulis, ubi extractis jungitur, & particulæ reſinoſæ diſgregantur. Amygdalis

dalis vel Pineis trita, ab oleosa earum substantia quidem dissolvitur, verum ita vehiculo frigido assumi debet, ne resina rursus coaguletur. Pessimus modus est, illam exhibendi, si in spiritu soluta, absque syrupi additione, datur; mox enim, e spiritu præcipitata, pristinam piceam substantiam induit.

Dosis in pilulis grana quatuor, sex, vel septem; in forma pulveris, cum Amygdalis triti, usque ad scrupulum semis, in robustioribus, ad grana duodecim ascendere licet.

RESINA SCAMMONII.

Pari opera & methodo, qua Gialappæ resina sive magisterium, conficitur.

Easdem habet vires, & eadem exhibetur dosi & modo.

ROOB BERBERUM.

REC. Succi berberum depurati libras quatuor,
Sacchari albi libram unam.

Coquantur in vase figulino, ad mellis consistentiam.

Additur julapiis & electuariis. Refrigerat, sitim sedat, & bilem refrænat.

ROOB CERASORUM, MORORUM, RIBIUM, RUBI IDÆI.

Pari modo parantur, atque easdem habent virtutes.

ROOB CYDONIORUM.

REC. Succi Cydoniorum depurati libras sex,
Sacchari albi libram unam.

Coque ad mellis spissitudinem.

Leniter adstringit, ventriculum roborat, sitim sedat, atque præprimis biliosis convenit.

Dosis uncia semis ad drachmas sex.

ROOB CYNOSBATI.

REC. Pulpæ fructuum Cynosbati maturorum libras tres,
Sacchari albi libras duas.

Evaporentur, ad justam consistentiam, igne lento.

Leniter adstringit, & ad nephritidem calculosam commendatur.

ROOB CORNORUM.

Eodem modo, quo proxime præcedens, paratur.

ROOB EBULI.

Fit, Succi granorum Ebuli depurati libram unam, cum
Sacchari unciis duabus,
ad mellis consistentiam, igne moderato, inspissando.

Est alexipharmacum atque diureticum; datur hydropicis, ubi per alvum & urinam vires exserit.

Dosis uncia semis ad integram.

ROOB JUNIPERI.

REC. Baccarum Juniperi maturarum, recentium, conquassatarum, libras octo.

Coquantur in aqua communi, decoctum per setaceum coletur, & ad consistentiam mellis, cum
Sacchari libra una,
lento igne redigatur.

In ventriculi morbis, flatibus pellendis, ad urinam & sudorem movendum, commendatur; hydropicis etiam conducit, & a nonnullis rusticorum panacea & theriaca vocatur.

ROOB NUCUM.

REC. Succi, e nucibus viridibus, circa festum Baptistæ extracti,
Mellis despumati ana libram unam.

Coquantur ad justam consistentiam.

Commendatur ad ulcera oris & linguæ, *item*

item in angina & tonsillis tumefactis, gargarismis additur.

ROOB SAMBUCI.

REC. Succi baccarum Sambuci maturarum partes sex,
Sacchari albi partem unam.
Coque igne moderato, cavendo empyrevma, ad consuetam consistentiam.

Gratius est, virtute vero cum ebulino convenit.

ROTULÆ BERBERUM.

REC. Sacchari albissimi libram unam.
In pulverem redactum, leni admodum igne, incalescat, cui tum adde
Succi berberum, per subsidentiam optime depurati, uncias duas.
Sicque, absque omni coctione, in consistentiam tabulati reduc, ac in rotulas, ut artis est, effunde.

Cum syrupo conveniunt, ad sitim & siccitatem oris, in febribus inprimis, commendantur.

ROTULÆ DIAIREOS.

REC. Specierum Diaireos simplicium unciam unam,
Sacchari albissimi, in sufficienti quantitate Aquæ Violarum soluti, & ad consistentiam tabulati cocti, uncias duodecim.
Misce, fiant lege artis rotulæ.

Sunt pectorales; materiam acrem tenuem incrassant, & expectorationem adjuvant.

ROTULÆ MANUS CHRISTI,
sive
SACCHARUM PERLATUM.

REC. Sacchari albissimi libram unam,
Aquæ rosarum, quantum satis, pro sacchari solutione.
Coquantur ad tabulati consistentiam, & addatur
Matris perlarum præparatæ uncia semis.
Effundatur in rotulas.

Pulveribus analepticis & emulsionibus addi solet.

ROTULÆ CONTRA VERMES.

REC. Seminis Cynæ,
Corallini musci,
Cinnamomi,
Æthiopis mineralis ana scrupulos duos,
Sacchari albi, in aqua rosarum soluti & ad consistentiam tabulati cocti, uncias quatuor.
Fiant lege artis rotulæ.

Uncia continet Æthiopis mineralis scrupulum semis.

Dari possunt a drachmis duabus ad drachmas sex.

SACCHARUM CLARIFICATUM.

Fit, libras duas sacchari albi in libra una aquæ puræ fontanæ solvendo, atque percolando.

Adhibetur electuariis, conditis, &c.

SACCHARUM LACTIS.

REC. Lactis recentis vaccini libras decem.
Reponantur per viginti quatuor horas, auferatur cremor, & residuum lac lento igni exponatur, ut caseosum præcipitetur. Serum, per colatorium separatum, & per chartam bibulam filtratum, in vase figulino vitreato, lento igne, ad sextæ partis remanentiam, evaporetur, atque ad crystallisationem reponatur. Crystalli collectæ aqua frigida abluantur, & in loco tepido, inter chartas, siccentur, atque loco sicco, temperato, in vitro asserventur.

Antispasmodicum, demulcens, anodynum & antarthriticum est; scorbuticis, hecticis & nephriticis convenit. Caven-

vendum vero est, ne sit rancidum, sed recens paratum.

Dosis drachma una ad drachmas duas.

SACCHARUM ROSATUM TABULATUM.

REC. Pulveris florum Rosarum rubrarum drachmas duas,
Sacchari albi, in aqua Rosarum dissoluti, & ad consistentiam tabulati cocti, uncias quatuor.

Fiat confectio in tabulis.

Pulveribus, saporis gratia, additur.

SACCHARUM SATURNI CRYSTALLISATUM.

REC. Minii, aut Lithargyrii, quantum vis.

Affunde, in vase vitreo, aceti destillati acerrimi, quantum sufficit, ad eminentiam quatuor ad minimum digitorum, digere in loco moderate calido, sæpius, ab initio præsertim, bacillo aut spatula lignea, ne nimium in fundo concrescat, per unum alterumve diem, agitando, donec acetum a Saturno saturatum, flavescat, & sapore dulcescat. Deinde solutionem decanta, ac novum acetum destillatum affunde, ut denuo aliquot digitos superemineat, idque toties reitera, novum acetum destillatum affundendo, donec dulcescat. Extractiones omnes conjunge, atque in vase figulino, leni igne, evapora ad cuticulam, & ad crystallisandum repone. Crystallos leni calore exsicca.

Lithargyrium semper cupro inquinatum est; hinc præstat saccharum saturni, vel ex plumbo puro crudo, vel minio præparare; breviori etiam manu, ac citius, leni decoctione, quam digestione, sal extrahitur, & plumbum solvitur; decoctio vero, uti supra diximus, in vase figulino, vitreato, instituenda.

Residuum, quod in crystallos abire recusat, leni igne evaporatur, atque siccatum, in pulverem tritum, servatur.

Externi tantum usus est; refrigerat, mundificat, adstringit & siccat; in collyriis, ad oculorum inflammationem, adhibetur. Sunt, qui interne, ad epilepsiam, gonorrhœam & venerem extinguendam, dant, quod tamen summa circumspectione fieri debet.

SAL ABSINTHII, SAL HERBARUM.

REC. Absinthii sicci, vel Herbæ cujuslibet, quantum vis.

In sartagine ferrea super carbones justo calore calefacta, redigatur lente et successive, novam semper Herbæ portionem addendo, in carbonem. Violentia autem ignis et flamma arceantur, imposito sartagini operculo. In fine combustionis virga ferrea movendi sunt cineres, ut æqualiter calcinentur, atque omnes carbones in cineres albos abeant; qui aqua frigida elixiventur, novam adjiciendo aquam, usque dum ultima a cineribus redeat insipida. Lixivium leni calore evaporando, sal alcalinum fixum, ulteriori in aqua solutione, filtratione et evaporatione album, et methodo hac Tacheniana per lentam incinerationem non adeo acre remanet, fusione autem, qua quicquid carbonacei sali adhæsit comburitur, fortius reddendum.

Not: Caveant Pharmacopœi cineres, vel sal ipsum cum sulphure, pro more, calcinare, vel acidum quoddam addere, eo fine, ut sal in crystallos evaporando concrescat; siquidem tali modo non sal alcalinum incineratione Herbarum obtinent, sed neutrum, tartaro vitriolato simile. Hæc salia alcalina, cum non prius ex vegetabilibus obtineantur, quam ubi ignis omnem eo-

rum resolvit mixtionem, non sunt educta, sed igne producta; nec specificas plantæ virtutes retinent. Neque consultum esse censemus, variorum in posterum salium nomina, in pharmacopoliis venditari, et imposturæ pretii locum relinqui. Ex quocunque fuerint vegetabili parata, inprimis si ab oleo empyrevmatico fuerint depurata, vix different inter se scopo medico, licet levissimæ quædam diversitates subesse possint. Omnia acidum infringunt, humores crassos resolvunt, attenuant, incidunt, urinam & alvum cient. Raro per se solum herbarum sal, sed plerumque cum aliis mixtum, præscribitur. Illustris Bœrhave ad drachmam unam & ultra, in copiosa aqua dissoluta, ad febres intermittentes pertinaces expugnandas, adhibere jussit.

Salva igitur conscientia exulare possent ex Taxa et syllabo Medicamentorum salia numerosa ex singulis vegetabilibus per incinerationem paranda; quibus omnibus vel sal Absinthii unicum, vel ex pluribus plantis, prout lubet, multo principio salino fœtis, mixtim sumtis, per incinerationem Sal Herbarum *substitui, et viliori pretio, genuinum, alcalinum exigi potest.*

SAL ARMONIACUM DEPURATUM.

REC. Salis Armoniaci, quantum vis; solvatur in aqua calida, solutio filtretur; postea in locum frigidum reponatur, & sal in liquore subsidens exsiccetur; liquor vero remanens, pro ulteriori salis collectione, per exhalationem concentretur.

Depuratio quoque fieri potest per novam sublimationem, et tum FLORUM SALIS ARMONIACI nomine venit.

Dantur, scopo resolvendi, in viscerum obstructionibus, præcipue ad febres intermittentes, a scrupulo uno ad drachmam dimidiam, imo integram.

SAL ALCALI VOLATILE EX SALE ARMONIACO.

REC. Salis Armoniaci albissimi, optime exsiccati uncias quatuor,
Cretæ purissimæ, pulverisatæ, leni calore pariter optime siccatæ uncias quinque.

Mixtis invicem et retortæ prius immissis, quam humidum ex aëre iterum attraxerint, adaptato recipiente, et juncturis clausis, instituatur ex arena sublimatio, igne ab initio lento, sub finem fortiori. Ita sublimatur in collum retortæ, (quod breve et amplum esto) et vas recipiens sal alcali album, purum; alias non nisi iterata sublimatione obtinendum. Sal hoc urinosum omnis olei empyrevmatici, quod alias ex destillatione, salibus urinosis, Cornu Cervi, Lumbricorum &c. adhæret, et diversitatem eorum aliqualem constituit, expers est, et tanquam purissimum reliquis, ob oleum empyrevmaticum, magis exæstuantibus præferendum, minori identidem pretio parandum.

SAL VOLATILE ANGLICUM SICCUM.

REC. Salis Tartari uncias duas,
Ammoniaci uncias sex.
Terantur seorsim, atque immittantur cucurbitæ vitreæ, addantur
Olei destillati Lavendulæ drachmæ tres,
Spiritus vini rectificatissimi uncia una.

Superimponatur statim alembicus, atque lenissimo igne sublimetur sal, quod vitris parvis inclusum, atque operculis vitreis obturatis, servetur.

Ex tempore parari potest, si
Salis Ammoniaci partes duæ,
Salis Tartari pars una, additis,
Olei Lavendulæ, vel alius odorati, guttis aliquot, misceantur.

Ad

Ad olfaciendum offertur hystericis, & a cephalalgia vexatis.

SAL CORALLIORUM.

Solutio Coralliorum, aceto destillato facta, in vase figulino evaporatur, materiae residuae salinae, ut odore aceti privetur, aquae fontanae portio superfunditur, atque denuo, leni coctione, ad siccitatem perducitur. Pari modo etiam parantur

SAL MARGARITARUM,
MATRIS PERLARUM,
OCULORUM CANCRORUM.

Salia haec sunt solutiones, & virtute omnia gaudent resolvente, diuretica & sudorifera.

Dosis scrupulus unus ad drachmam dimidiam.

SAL CORNU CERVI VOLATILE.

E cervi cornibus, in segmenta mediocria dissectis, igne aperto, e retorta capaci, recipiente amplo adaptato, & juncturis optime clausis, una cum spiritu & oleo, elicitur, atque agitatione a lateribus recipientis elotum, ab olei parte potiori segregatur, rectificatione postmodum, e cucurbita vitrea, arenae igne admodum leni, a spiritu quoque ac phlegmate separatur, & ossium calcinatorum, vel cretae albae quadruplo mixtum, sublimatur, itaque ad puritatem desideratam & candorem gratum deducitur.

Salia volatilia animalia sunt alcalinae naturae, insigni gaudent penetrabilitate, resolvunt, tonum excitant, sicque secretiones omnis generis promovent, atque opem adferre possunt, ubi motus excitandi sunt; e contra ab usu eorum abstinendum, ubi jam per se nimis intensi.

Dantur a granis tribus ad grana duodecim; largiori vero dosi dari possunt, si ab oleo empyrevmatico liberata sunt; facilius etiam senes, quam juvenes, phlegmaticos, quam sanguineos & plethoricos perferre, expertum est.

SAL ESSENTIALE ACETOSÆ ET ACETOSELLÆ.

Herbarum Acetosae, vel Acetosellae copiam ingentem concisam, & in mortario lapideo contusam, inter lintea pura, prelo fortiter exprime. Succum expressum saepius per manicam Hippocratis cola, donec limpidus, purus & tenuis transeat. Liquorem ita depuratum e vitreis vasis, vel figulinis probe vitreatis, leni ebullitione inspissa, ad consistentiam fere Cremoris lactis recentissimi; inspissatum hoc liquidum infunde vitro cylindrico, vel, quod praestat, urinali, ut usque intra collum plenum sit; superaffunde parum Olei olivarum, & in cellam, per septem, octo, vel plures menses repone. Ita sub oleo, quod fermentationem & mucilaginis generationem prohibet, praecipitatur sal, speciem Tartari referens, qui, per inclinationem, a liquore separatus, & subita aquae frigidae affusione, paulum ablutus quam ocyssime a faece, leniterque exsiccatus, verum exhibet sal plantarum nativum.

Citius etiam hoc sal parari potest, succum acetosellae, vel per subsidentiam, vel addito albumine ovi, per ebullitionem clarificando, in vitro vel olla vitreata, ad tertiae vel quartae partis remanentiam, lenissimo igne evaporando, atque in locum frigidum reponendo: sic plerumque spatio viginti quatuor horarum, sal concrescit, & ad fundum vasis descendit, quod vel siccari, vel in aqua fontana rursus dissolvi, coagulari, & tali modo depurari potest.

Acidum gratum eſt; hinc julapiis refrigerantibus additur, maxime vero apud nos in uſu ad maculas atramentoſas linteorum delendas.

Adulteratur interdum per cremorem Tartari, cujus admixtio difficiliori in aqua ſolutione detegitur. Sunt etiam qui aciditatem ſpiritu Vitrioli vel Nitri augent.

SAL FEBRIFUGUM SYLVII.

REC. Reſiduum a deſtillatione ſpiritus ſalis Ammoniaci, qui cum ſale alcalino præparatus eſt, ſolvitur in aquæ communis puræ ferventis ſufficiente quantitate. Solutio filtratur per chartam, & evaporatur in olla terrea vitreata, ad ſiccitatem usque, agitando ſpatula, donec ſal relictum fuerit ſiccum & albisſimum.

Vires ſunt attenuantes, incidentes & reſolventes. Prodeſt in febribus quartanis, nec non tertianis, diaphoreſin & urinam movet, refrigerat, & ad ſcrupulum unum dari poteſt.

SAL HERBARUM, vide SAL ABSINTHII.

SAL MIRABILE GLAUBERI.

Reſiduum ſal, quod, in paratione ſpiritus Salis Glauberiani, in fundo retortæ vel cucurbitæ reperitur, eximitur, aqua fontana fervida diſſolvitur, ſolutio filtratur atque evaporatur, donec pelliculam formare incipit. Tum quietum in loco frigido reponitur, ubi in maſſam glacialem coire ſolet. In fundo manebit liquor corroſivus, a cryſtallis ſeparandus. Si vero ſal ille, ex alcali Salis communis et acido Vitrioli conſtans, in aquæ fervidæ ſextuplo ſolvitur, ſolutio parum inſpiſſatur, & in vitro magno reponitur, tum concreſcit in pulcherrimas cryſtallos, ſingularis formæ, ſatis magnas, in aëre non deliqueſcentes, et calore in pulverem album fatiſcentes. Facta in aqua ſolutione ſalis, ſi purum fuerit, addito lixivio alcalino, nihil terræ alcalinæ præcipitatur; ſi impurum, ope lixivii alcalini depurari poteſt, denuo cryſtalliſando.

Sal rite paratus & in pollinem redactus, triplo aceti, cereviſiæ, vini, vel aquæ mixtus & repoſitus, ea conglaciat. Addito carbonum pulvere & in crucibulo fuſus, ſine ſulphuris additione, maſſam exhibet, Hepar ſulphuris dictam, ex qua verum ſulphur minerale præcipitari poteſt. Interne leniter incidendo, detergendo, ſtimulando, urinam pellendo, alvum movendo, reſolvendo, laudem meretur.

SAL LUMBRICORUM VOLATILE.

Ad normam Salis cornu cervi paratur.

Viribus etiam cum illo convenit.

Datur & eadem doſi.

Sunt, qui vim magis antiſpaſmodicam adſcribunt, quam cæteris ſalibus volatilibus.

SAL POLYCHRESTUM E NITRO ET SULPHURE.

REC. Nitri puri, ſicciſſimi,
Sulphuris ana partes æquales.

Terantur invicem, mixtum per exiguas portiones ingeratur crucibulo candenti, ea lege, ut nova portio non ingeratur, antequam prior penitus ceſſaverit detonare. Omnis maſſa ſalina adhuc per dimidiam circiter horam detineatur in crucibulo candente, et crebro agitetur, ut, ſi quid ſulphuris ignis actionem non eſſet expertum, adhuc deflagretur. Poſt refrigerationem ſal aqua fervida ſolvitur, filtratur, et evaporatione debita in cryſtallos redigitur.

Ex alcali nitri et acido sulphuris sic formatur sal medium, Arcano duplicato analogum, licet facilius in aqua solubile.
Earundem cum illo virium.

SAL POLYCHRESTUM DE SEIGNETTE.

REC. Sodæ Hispanicæ, quæ est sal e planta Kali paratum, libram unam,
Dissolvatur in
Aquæ fontanæ ferventis libris tribus.
Solutio per chartam filtretur, & in vase figulino ebulliat, inter bulliendum inspergatur
Crystallorum Tartari, in pulverem tritarum, quantum lixivium Sodæ capere potest; sufficiunt plerumque unciæ sex, vel septem.
Mox, post additionem crystallorum Tartari, oritur effervescentia, quæ per intervalla cessat & renascitur. Tandem præcipitatur pulvis levis, cineritii coloris. Liquor supernatans, per chartam filtratus, ad tertias lento igne evaporatur, atque ad crystallisationem reponitur.
Vix determinari potest pondus certum crystallorum tartari. Soda enim non eadem semper est, & vel majorem, vel minorem quantitatem Salis Alkali continet. Crystallorum Tartari igitur tantum addere necesse est, usque dum effervescentia cesset, quod signum est saturationis.
Cum tartaro solubili, vel tartarisato convenit, & easdem vires habet. Loco Salis Anglici cathartici, a drachmis duabus ad sex, in aqua solutus, dari potest. Urinam ciet, & alvum movet, absque ulla molestia.

SAL SEDATIVUM HOMBERGII.

REC. Boracis pulverisatæ uncias quatuor;
Solve in sufficiente aquæ fervidæ quantitate, affunde
Olei Vitrioli concentrati drachmas decem,
vel eam quantitatem, quæ sufficit, ut mixtum syrupi violarum colorem cæruleum non mutet.
Leni igne, usque dum spicula salina conspiciuntur, evaporatur liquor, qui refrigeratus largietur crystallos tenues, leves. Remanens liquor denuo, ad abigendam humiditatem, igni admovetur, et frigori exponitur, donec omnes ejusmodi crystalli secesserint. Subquadruplum ponderis Boracis ad laborem recepti æquare solet sal desideratum, *Crystallisationis* ope hoc modo obtentum.
Obtinetur quoque sal ejusmodi sedativum, tenerrimum, minori autem quantitate, et majori pretio per *sublimationem*; si mixtum supra dictum Retortæ ingeritur, et ex arena, lento primum calore abstrahitur, tum igne per gradus aucto sal siccum evehitur.
Utrumque difficulter in aqua est solubile, alcohol subit, et, ut viridi flamma ardeat, efficit. Si cum sale Sodæ unitur, denuo borax surgit. Residuum autem crystallisationis largitur sal mirabile Glauberi, ex acido vitriolico et alcali salis communis constans.
Sali sedativo, quod etiam SAL VITRIOLI NARCOTICUM dicitur, adscribuntur vires narcoticæ et temperantes, in febribus acutis, cephalalgia, spasmis dolorificis.
Dosis grana tria, ad decem.

SAL SUCCINI VOLATILE.

REC. Rasuræ Succini quantum lubet;
Immittatur Retortæ, cui ea est amplitudo, ut ejus non nisi trientem succinum repleat, jungitur ipsi ope vesicæ bubulæ excipulum; instituitur

tur deſtillatio ex balneo arenæ primo lento et ſucceſſive aucto ignis gradu. Primo prodit phlegma acidulum, quod ſequitur oleum flavum, deinde rubrum, & cum illo & ſubſequente oleo nigro, ſal volatile. Excipulum crebro evacuetur. Sal, quod cum oleo flavo ſublimatur, et faciliori negotio colligi poteſt, a parietibus vitri auferatur; quod vero cum oleo rubro et nigro prodit, phlegmate prægreſſo ſolvatur, per chartam emporeticam antea madefactam ab oleo ſeparetur, et leni evaporatione in cryſtallos cogatur, quæ ab adhærente oleo badio colore tinctæ eſſe ſolent. Salis ſexageſima circiter pars ex ſuccino obtinetur. Ob caritatem pretii quandoque vel ſale ammoniaco, vel cremore tartari, vel aliis ſalibus mediis & oleo ſuccini adulteratum deprehenditur. In priori caſu terendo cum ſapone madefacto aut alcali fixo, urinoſum ſpirat; in poſteriori ſuper ignem detentum non totum volatile avolat. Depurari poteſt ſal ſuſpectum ſolutione in aqua calida, filtratione, evaporatione & tandem cryſtalliſatione.

Non ſolum ad Liquoris cornu cervi ſuccinati præparationem inſervit; ſed & per ſe in affectibus hyſtericis, catarrhalibus & nervinis utiliter adhibetur; egregium etiam eſt diureticum, & penetrans aperitivum; ob oleum vero, quod illi adhæret, motus excitat.

Datur a granis tribus ad ſcrupulum ſemis, &, ſi probe ab oleo depuratum, ad ſcrupulum integrum aſcendere licet.

SAL TARTARI FIXUM.

Tartarus in vaſe terreo non vitreato reverberatur, ad albedinem usque; tum, aqua communi ſolutus, filtratur, & in ſal coagulatur, quod, repetita ſolutione & coagulatione, purius redditur.

Eſt ſalium alcalinorum omnium optimum ac puriſſimum. In Medicina non minus quam ad chymicos labores inſervit.

Purgantium debiliorum, utpote rhabarbari, & foliorum ſennæ, vires excitat.

SAL TARTARI VOLATILE.

Fæces vini in umbra, ſuper aſſeres effuſæ, ſiccantur, ex retorta vitrea per gradus, ſicut ſpiritus Tartari, deſtillantur; ſic prodit, una cum oleo & ſpiritu, ſal volatile, quod aqua fontana calida diſſolvitur, atque ab oleo extrahitur & ſeparatur, e cucurbita ſublimatur & depuratur.

Eſt ſal alcali cum oleo empyrevmatico intime mixtum.

Vires diaphoreticæ & diureticæ partim oleo huic empyrevmatico ſunt adſcribendæ; igitur cum eadem cautela adhibendum, qua ſalia volatilia animalium propinare juſſimus.

SAL TARTARI VOLATILE TACKENII.

REC. Salis volatilis urinæ uncias duas,
Aceti deſtillati fortiſſimi uncias octo.

Digerantur leni calore, per aliquot dies; poſtea leni igne acetum, per deſtillationem, evocetur, atque
Aceti nova quantitas ſuperfundatur, & poſt digeſtionem abſtrahatur. Sali relicto
Salis tartari quartam partem ſucceſſive adde;

Miſceantur exacte, tum cucurbitæ immiſſa ſublimentur; ſublimato reſiduum in cucurbita adde, tere, & denuo ſublima, atque hanc cohobationem aliquoties repete, donec omnem ſalis tartari quantitatem ſublimatam eſſe obſerves.

Vires ſunt reſolventes, aperientes & diureticæ.

Doſis grana decem ad ſcrupulum unum.

Sal

SAL VIPERARUM VOLATILE.

Eadem, qua cornu cervi, encheiresi, e viperis exenteratis & ſiccatis, conficiendum eſt.

Cum reliquis ſalibus volatilibus animalium convenit, & eadem doſi exhibetur.

SAL VOLATILE OLEOSUM.

REC. Cinnamomi electi unciam unam,
Macis,
Nucis moſchatæ ana drachmas ſex,
Caryophyllorum aromaticorum drachmas duas ſemis,
Corticum recent. Aurantiorum,
Citri ana uncias duas,
Cardamomi minoris,
Cubebarum ana drachmas duas,
Spiritus vini rectificati libras tres.

Stent per triduum, poſtea adde, ſeorſim in pulverem redactorum,
Salis ammoniaci uncias quatuor,
Cinerum clavellatorum uncias ſex,
Aquæ fontanæ libram unam.

Deſtillentur, lento igne, ad remanentiam libræ unius ſemis.

Ventriculi & inteſtinorum atoniam corrigit, flatus diſſipat, & hyemali ac pluvioſo tempore ſumtum, tranſpirationem inſenſibilem promovet, atque a morbis præſervat.

Doſis guttæ viginti quinque ad quadraginta.

SAL VOLATILE OLEOSUM ANGELICÆ BOERHAVE.

REC. Radicum Angelicæ recentium tenuium, menſe Februario effoſſarum, & minutim inciſarum uncias duas,
Salis ammoniaci, in pulverem triti, unciam unam,
Tartari drachmas tres,
Spiritus vini bonæ notæ, libras duas.

Fiat ſtatim, arcte agglutinato excipulo, deſtillatio leni igne.

Spiritui prolecto denuo
Radicis angelicæ unciam
adde, atque rurſus deſtilla, & in vaſe arctiſſime clauſo repone.

Celebratur ab auctore, cardiacum, ſtomachicum, ſudoriferum, diureticum, antiparalyticum, antiſpaſmodicum, &c.

Doſis guttæ viginti quatuor, triginta, ad quadraginta in vehiculo aquoſo.

SAL VOLATILE OLEOSUM, ſive LIQUOR OLEOSUS SYLVII.

REC. Olei deſtill. Aniſi,
Caryophyllorum,
Cinnamomi ana drachmam ſemis,
Macis ſcrupulum unum,
Zedoariæ,
Succini ana ſcrupulum ſemis,
Spiritus ſalis ammoniaci volatilis, vinoſi, uncias novem.

Digerantur in vaſe optime clauſo, & ſerventur.

Vires ſunt carminativæ, ſtomachicæ & aperitivæ.

Doſis guttæ triginta ad quadraginta quinque.

SAL VOLATILE URINÆ.

Urinæ juvenum, vel puerorum magna quantitas, in vaſe terreo ad mellis conſiſtentiam evaporetur. Magma hoc vel e cucurbita, vel retorta leni igne deſtilletur; ſic prodit, una cum ſpiritu & oleo fœtido, ſal urinæ, quod, uti in ſalis cornu cervi præparatione docuimus, ab oleo & ſpiritu ſeparandum atque depurandum eſt.

Cum sale cornu cervi per omnia convenit: igitur, quæ ibi diximus, repetere supervacaneum foret.

SANGUIS HIRCI PRÆPARATUS.

Sanguis excipitur, atque, in clibano siccatus, servatur.

Ab Helmontio ad pleuritidem tanquam specificum, commendatur, apud plebejos usus est, quoties lapsi, aut aliam contusionem, vel subluxationem, passi sunt.

Dosis drachma semis ad integram.

SAPO CHYMICUS. vid. MIXTURA TOPICA.

SAPO MEDICATUS.

REC. Calcis vivæ recentis solidæ libras duas,

committantur ollæ magnæ, atque superponantur

Cinerum clavellatorum libræ quatuor;

ita, ut calx cineribus clavellatis undique tecta sit, reponantur, linteo leviter tecta, tam diu, donec calx incipit fissa dehiscere, tum demum permisceantur, atque addantur

Aquæ fontanæ calidæ libræ viginti quatuor.

Coquantur in ferreo vase, ad tertiæ vel quartæ partis consumtionem, transcolentur per linteum densum. Lixivium ita paratum ovum recens injectum sustinere debet, & a saponariis Magistra, Meister-Lauge appellatur; aqua magis dilutum, sic, quod in illo ovum recens ad fundum submergatur, secundarium vocatur.

REC. Hujus lixivii secundarii,

Olei olivarum puri & recentis ana libras tres;

Misceantur accuratissime atque leni igne, sub perpetua agitatione coquantur, donec, evaporata maxima parte humiditatis, quam optime inter se coire inceperunt; tum affundantur

Lixivii prioris, sive Magistræ, circiter libræ novem.

Coquantur lenissimo igne, continuata agitatione, usque dum mixtura pellucida, & quasi mucilaginosa sit, atque gelatinæ instar, frigefacta, concrescat. Tum aliquot uncias salis communis adjice, atque coctio continuetur, donec portiuncula hujus mixturæ saponaceæ, disco instillata, lixivium a sapore coagulato, prompte secedat. Removeatur ignis, & sapo, lixivium super natans, mediante cochleari in formas ligneas perforatas, quibus linteum, ut lixivium transtillare possit, immitti debet, effundatur; Refrigeratus sapo eximatur, atque in partes dissectus exsiccetur. Signa laboris bene peracti & saponis perfecti sunt, si in frigore scissili duritie constet, in aqua perfecte solvatur, ad linguam non alcalino-acris sit, & in aëre non liquescat.

Acrem alcalinum saporem si exhibet, signum est, alcali abundare, & tum olei parum addi & coctio continuari debet; si, sapone in aqua soluto, olei nota apparet, tunc lixivii fortis portio addatur, & ulterius coquantur, donec æquabiliter dissolvatur in aqua sapo ita confectus.

A celeberrimis hujus seculi Medicis, & inprimis Bœrhavio, in usum medicum internum vocari cœpit sapo, & quidem optimo cum successu. Ut igitur purus prostet, præparationis methodum adponere lubuit. Fastidiosum quidem atque nauseosum est medicamentum, at virtute egregie aperiente, attenuante, resolvente & dissolvente nulli cedit. Aqua solutus, calore, motu & contritu tam gummosa, quam resi-

resinosa, oleosa & pinguia dissolvit, redditque saponacea, atque in aqua dissolubilia. Obstat acido, coagulationem chyli & lactis impedit, imo coagulata resolvit; inveteratas obstructiones reserat, vias permeabiles reddit, calculosis convenit, & vires novi medicamenti lithontriptici Anglicani inprimis saponi sunt adscribendæ. In partu difficili bono cum successu etiam adhiberi posse compertum est.

Usus est, in aqua solutus & probe dilutus.

Dosis drachma una, vel duæ; largiorem quidem alii commendant, præstat vero minori dosi & repetitis vicibus exhibere, simulque motum corporis subjungere sufficientem.

In morbis vero putredinosis ejus usus exulet.

SAPO TARTAREUS, sive CORRECTOR STARCKEY.

REC. Salis Tartari purissimi, vel potius salis, ex lixivio Magistra prioris processus per evaporationem obtinendi, libram semis.

Fluat in crucibulo, forti igne, per horam unam aut alteram, sicut pro paranda tinctura tartari fieri solet, ut igneus quasi ac acerrimus fiat. Hunc salem effunde in mortarium ferreum, probe calefactum, & pistillo pari modo calente in pulverem tenuem tere, quem, ab igne adhuc serventem & tantum non candentem, immitte in purum, siccum, calidissimum vitrum, urinale vulgo dictum, in loco calido & sicco, die sereno; ipso momento, quo sal fervidus in vitri fundo collectus hæret, instillatur oleum Terebinthinæ destillatum, purissimum ac æthereum, nullo modo adulteratum, pariter calefactum, guttatim, ita, ut gutta guttam trudat, in mediam partem salis ferventis, tum, ingenti cum fumo & sibilo strepente, trahetur illapsum oleum illico in salem siticulosum, ad intima usque, & diffundet se per totam massam salinam. Instillatio continuatur ocyssime, donec tantum olei in salem attractum sit, ut purum supernatet, sicque omnem accessum aëris a superficie salis arceat, impediatque. Reponitur vitrum in locum subterraneum, charta tectum, brevi oleum disparebit, unitum sali alcalino; affunditur tum iterum aliquid olei calidi ejusdem, & baculo ligneo miscetur priori massæ. Reponitur, ut prius, sicque pergitur, donec triplum fere olei sali sic adunatum sit; eritque massa saponacea, æquabilis, mire penetrabilis. Quæ, quo magis conteritur & movetur, eo citius & felicius perficietur.

Cognoscimus bene absolutum esse opus, quando hic sapo aquæ miscetur, sine olei nota.

Corrector vocatur, quod si opio, vel alii vegetabili, ob vehementiam alias nocuo, exempli gratia Elleboro additur, eum corrigat & salutarem reddat.

Additur hic sapo pilulis polychrestis Starckeyanis, suo loco descriptis.

Abstergit, aperit, diureticus & balsamicus est, atque in gonorrhœa & hydrope feliciter adhibetur.

Dosis grana octo, ad undecim, in vehiculo aquoso.

SCILLÆ PRÆPARATIO.

Scilla integra pastæ e farina & aqua, ex qua panis pinsi solet, involvitur, postea in clibano cocta, eburneo vel ligneo cultello squamæ a se invicem separantur, & filo trajectæ, in umbra siccantur.

Attenuat, incidit & resolvit potenter, in affectibus pectoris, a viscida, crassa, materia ortis, hydrope & cachexia commendatur.

Dosis in infuso scrupulus, vel drachma semis; in substantia vel pulvere grana tria, vel quinque.

SECUNDINARUM HUMANARUM PRÆPARATIO.

REC. Placentam uterinam humanam, demtis membranis & funiculo, mundetur & lavetur in vini sufficiente quantitate, atque, in frusta discissa, leniterque siccata, loco tepido asservetur.

Usus est in pulveribus, ad partum difficilem.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SERICUM TOSTUM.

Eadem methodo, qua Spongiæ, torretur.

Species cordiales ingreditur, & pro antepileptico habetur.

Dosis scrupulus unus.

SIEF ALBUM.

REC. Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Amyli ana unciam semis,
Cerussæ drachmas sex,
Sarcocollæ drachmas tres.

Misce, fiat pulvis, servetur.

Additur collyriis, adversus ophthalmiam, a sero acri ortam.

Si SIEF CUM OPIO expetitur, addatur scrupulo granum dimidium Opii.

SOLUTIO CORALLIORUM.

Coralliorum rubrorum pulveri subtilissimo aceti destillati quantitatem sufficientem affunde, eoque soluto, acetum per chartam emporeticam colatum, leni igne, evapora, & siccatam solutionem serva.

Eodem recidit cum sale coralliorum prætensio.

SOLUTIO MATRIS PERLARUM, OCULORUM CANCRORUM,

eodem parantur modo, quo Coralliorum.

Sunt quasi sal medius, ex alcali terreorum & acido aceti. Aperiunt, urinam movent, & cum aqua commode dilui possunt; in febribus, vulnerariis præsertim, feliciter adhibentur.

SPARADRAP sive TELA GUALTH.

REC. Emplastri Diapalmæ,
Diachyl. s. ana libram unam,
Albi cocti libram dimidiam.

Liquatis admisce
Pulveris radic. Iridis Flor. unciam unam semis.

Immitte lintea, sive telas vetustate detritas. F. Sparadrap.

Commendatur ad ulcera inveterata, excoriationes a longo decubitu ortas, nec non ad fonticulos.

SPECIES DIAMBRÆ.

REC. Doronici,
Galangæ ana drachmas tres,
Zinziberis drachmam unam semis,
Spicæ Indicæ drachmam unam,
Ligni Aloës,
Sandali citrini,
Piperis longi ana drachmas duas,
Caryophyllorum,
Nucis Moschatæ,
Macis ana drachmas tres,
Cardamomi majoris,
minoris ana drachmam unam,
Cinnamomi drachmas tres.

Fiat pulvis, quem completum reddimus addendo
Ambræ drachmam unam,
Moschi drachmam semis.

Cale-

Calefaciunt, caput & ventriculum roborant, concoctionem adjuvant, & in affectibus a causa frigida ortis inserviunt.

Dantur in trageis & morsulis.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPECIES DIANISI.

REC. Pyrethri drachmas duas,
Zinziberis,
Galangæ ana drachmas quinque,
Spicæ Indicæ drachmam unam semis,
Glycyrrhizæ rasæ unciam unam,
Calaminthæ drachmas duas,
Seminum Anisi uncias duas semis,
Carvi,
Fœniculi ana drachmas quinque,
Cardamomi minoris,
Caryophyllorum,
Cubebarum ana drachmam unam semis,
Piperum trium ana drachmas duas,
Cinnamomi drachmas quinque,
Cassiæ ligneæ veræ drachmas duas,
Macis drachmas quinque,
Croci drachmam unam semis,
Masticles unciam unam.
Misce, fiat pulvis.

Roborant ventriculum, flatus dissipant, atque tussi stomachicæ subveniunt.

Dantur in trageis, a scrupulis duobus ad drachmam unam.

SPECIES DIANTHOS.

REC. Radicum Liquiritiæ drachmas sex,
Zinziberis,
Zedoariæ,
Galangæ,
Ligni Aloës,
Cinnamomi,
Caryophyllorum,
Cardamomi minoris,
Macis,
Nucis Moschatæ,
Spicæ Indicæ ana scrupulos quatuor,
Florum Rorismarini unciam unam,
Rosarum,
Violarum ana drachmas sex,
Seminum Anethi,
Fœniculi ana scrupulos quatuor.
Misce, fiat pulvis.

Sunt cephalicæ, stomachicæ, carminativæ; dantur melancholicis & animo languentibus.

Dosis drachma semis ad scrupulos tres.

SPECIES CONTRA APOPLEXIAM.

REC. Succini præparati,
Cornu cervi sine igne præparati,
Ligni Aloës,
Radicis Pæoniæ ana unciam semis,
Corticum citri drachmam unam,
Sacchari perlati uncias tres,
Olei destillati Cinnamomi guttas sedecim.

Redigantur in pulverem, in vitro asservandum.

Completus efficitur, si
Ambræ scrupulus semis,
Moschi grana quinque adduntur.

Ad dolores capitis etiam chronicos laudantur; Vertigini, atque apoplecticis & epilepticis insultibus præcavendis destinantur. Ita olim credebatur.

Dosis drachma dimidia ad scrupulos duos.

SPECIES AROMATICÆ CARYOPHYLLATÆ.

REC. Glycyrrhizæ drachmas duas,
Zedoariæ,
Galangæ,
Ligni Aloës,

Sandali citrini,
Cinnamomi,
Macis,
Piperis longi,
Cardamomi ana drachmam unam,
Cubebarum ſcrupulos duos,
Florum roſarum unciam ſemis,
Caryophyllorum aromaticorum unciam unam.

Fiat pulvis.

Completæ redduntur, ſi unciæ harum ſpecierum adduntur
Ambræ griſeæ grana octo,
Moſchi granum ſemis.

Vires ſunt ventriculum roborandi, flatus diſcutiendi; phlegmaticis præcipue conveniunt, quibus etiam in cephalalgia & affectibus catarrhalibus, a copioſo ſero, conducunt.

Dantur in trageis, a ſcrupulo uno ad duos.

SPECIES AROMATICÆ ROSATÆ.

REC. Glycyrrhizæ drachmas ſeptem,
Galangæ drachmam unam,
Ligni Aloës,
Sandali citrini ana drachmas duas,
Cinnamomi acuti drachmas ſex,
Caryophyllorum aromaticorum,
Macis ana drachmas duas ſemis,
Nucis moſchatæ,
Cardamomi minoris ana drachmam unam,
Florum Roſarum uncias duas.

Fiat pulvis.

Completæ redduntur, ſi unciis duabus adduntur
Ambræ griſeæ grana octo,
Moſchi grana tria.

Sunt roborantes, leniter adſtringentes, cephalicæ & carminativæ. In trageis vel confectionibus exhibentur.

Doſis ſcrupulus unus ad duos.

SPECIES DIABORACIS.

REC. Boracis Venetæ unciam ſemis,
Caſſiæ ligneæ,
Croci Orientalis ana drachmam unam,
Raſuræ ligni Sabinæ,
Succini albi præparati ana drachmam ſemis,
Oſſium de cordibus cervi,
Viſci querni,
Florum Cheiri ana ſcrupulum unum.

Miſceantur, fiat pulvis.

Commendantur ab auctore Mynſichto ad partum difficilem, fœtum mortuum & ſecundinas pellendas.

Doſis ſcrupulus unus, vel drachma ſemis.

SPECIES DIACINNAMOMI.

REC. Radicum Enulæ unciam ſemis,
Galangæ unciam unam,
Zinziberis,
Caryophyllorum,
Cardamomi utriusque,
Piperis longi,
Macis,
Nucis moſchatæ,
Ligni Aloës ana drachmas tres,
Croci drachmam unam,
Caſſiæ ligneæ unciam ſemis,
Cinnamomi acuti uncias duas.

Miſce, fiat pulvis.

Digeſtionem promovet, & cum Saccharo, inſtar trageæ, ſumitur.

Doſis drachma ſemis.

SPECIES CORDIALES TEMPERATÆ.

REC. Serici crudi toſti,
Spodii ex ebore,
Coralliorum alborum,
rubrorum ana unciam ſemis,
Margaritarum præparatarum unciam unam ſemis,
Radicum Doronici,
Radicum Been albi &
rubri ana drachmas tres,
Ligni Aloës unciam ſemis,
Cinnamomi,

Caryo-

Caryophyllorum,
Offium e cordibus cervi ana drachmas tres,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Sapphiri ana drachmam unam,
Croci fcrupulos duos.

Fiat omnium pulvis tenerrimus, cui addantur
Foliorum Auri &
Argenti pro lubitu.

Vires funt roborantes, & ad febres malignas, ad palpitationem cordis, lipothymias, a terrore excitatas, commendantur.

Dofis a fcrupulo femis ad drachmam femis.

SPECIES DIACRETÆ MYNSICHTI.

REC. Cretæ albæ, aqua Rofarum præparatæ, unciam unam femis,
Nucum mofchatarum drachmas fex,
Glycyrrhizæ,
Seminis cydoniorum ana unciam femis,
Boli rubræ Orientalis præparatæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmas duas,
Lapidum carpionum,
Macis,
Mafliches electæ,
Croci Orientalis ana fcrupulos quatuor,
Sacchari albiffimi libram unam.

Mifce, fiat pulvis fubtiliffimus.

Acidum in primis viis abforbent, ad ardorem ftomachi, quem Sodam vocant, fluxiones & diarrhœam commendantur.

Dofis drachma una ad duas.

SPECIES DIACRETÆ CAMERARII.

REC. Cretæ præparatæ Anglicæ,
Nucum mofchatarum,
Lapidum cancrorum ana unciam unam femis,
Liquiritiæ,
Seminis cydoniorum ana unciam unam,
Boli Armenæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana unciam femis,
Lapidum carpionum,
Macis,
Mafliches electæ ana fcrupulos octo,
Sacchari albi uncias viginti quatuor.

Mifce, fiat pulvis.

Cum præcedentibus conveniunt.

SPECIES DE GEMMIS FRIGIDÆ.

REC. Eboris fpagyrice præparati unciam unam,
Margaritarum Occidentalium præparatarum drachmas fex,
Corallii utriusque ana unciam femis,
Hyacinthi,
Smaragdi,
Sapphiri,
Sardæ,
Granati,
Sandali albi,
citrini,
rubri ana drachmas tres,
Florum Borraginis,
Bugloffæ,
Nymphææ ana drachmas duas,
Rofarum drachmas tres.

Mifce, fiat pulvis, addantur
Foliorum Auri nro. viginti.

Creduntur analepticæ, & tabe consumtis, nec non sudoribus nocturnis vexatis præscribuntur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPECIES HIERÆ PICRÆ.

REC. Radicum Asari,
Spicæ Indicæ,
Cinnamomi,
Cubebarum,
Mastichis,
Croci ana drachmas sex,
Aloës Succotrinæ libram unam.

Fiat pulvis.

Sunt alvum laxantes, & ob addita aromata, ventriculum roborant.

Paratur ex his speciebus, addito mellis triplo, electuarium, quod clysteribus admiscetur. Raro interne in forma pulveris, sed in pilulari exhibentur.

Dosis grana quindecim ad scrupulum unum.

SPECIES DE HYACINTHO.

REC. Hyacinthi præparati,
Boli Armenæ,
Terræ Lemniæ veræ, aut Strigensis sigillatæ,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmam unam semis,
Margaritarum occidentalium præparatarum,
Smaragdi præparati ana drachmam unam,
Cornu cervi præparati,
Eboris rasuræ præparatæ,
Ossium de cordibus cervorum præparatorum,
Radicum Dictamni albi,
Tormentillæ,
Sandalorum omnium,
Rosarum rubrarum,
Granorum Kermes,
Seminum Acetosæ,
Citri decorticati,
Portulacæ,
Croci optimi,
Myrrhæ electæ ana scrupulos quatuor.

Misce, fiat pulvis.

Leniter adstringunt, ad fluxiones & hæmorrhagias nimias moderandas, pulveribus temperantibus nitrosis utiliter admiscentur.

Ex illis, cum syrupo citri, paratur confectio.

Dosis a scrupulo semis ad unum.

SPECIES DIAJALAPPÆ MYNSICHTI.

REC. Radicis Jalappæ resinosæ uncias duas semis,
Cremoris Tartari scrupulos undecim,
Olei Cinnamomi scrupulum unum.

Misce.

Sine molestia per inferiora purgant.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam unam.

SPECIES IMPERATORIS.

REC. Cinnamomi optimi drachmas decem,
Zinziberis,
Caryophyllorum ana unciam semis,
Galangæ,
Macis,
Nucis moschatæ ana drachmas duas.

Misce.

Ventriculum roborant, & morsulis ac trageis stomachicis adduntur; pro morsulis conficiendis incidendæ, pro trageis pulverisandæ sunt.

SPECIES DIAIREOS SIMPLICES.

REC. Ireos Florentinæ,
Sacchari candi albi,
Specierum Diatragacanthæ frigidarum ana drachmas sex.

Misce,

Misce, fiat pulvis.

Serum acre ad fauces destillans demulcent, atque in tussi sicca commendantur.

Dosis drachma semis ad scrupulos duos.

SPECIES LÆTIFICANTES RHASIS.

REC. Radicum Been albi,
rubri,
Zedoariæ,
Doronici,
Herbæ Melissæ,
Seminum Ocymi caryophyllati,
Pæoniæ,
Croci,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cardamomi minoris,
Cinnamomi,
Corticum citri,
Mastiches ana unciam semis.

Misce, fiat pulvis, qui completus redditur additione
Galliæ moschatæ unciæ semis,
Moschi scrupuli unius.

Attribuuntur vires cordiales, cephalicæ, stomachicæ & lætificantes.

Dantur incompletæ a drachma semis ad unam; completæ a scrupulo uno ad drachmam semis.

SPECIES DIAMARGARITÆ CALIDÆ.

REC. Zinziberis unciam semis,
Doronici,
Zedoariæ,
Been utriusque ana drachmas tres,
Pyrethri drachmam unam,
Seminis Apii,
Cardamomi utriusque,
Nucum moschatarum,
Macis,
Piperis longi,
nigri ana drachmas tres,
Cinnamomi drachmas quinque,
Mastiches,
Margaritarum Orientalium ana unciam semis.

Misce, fiat pulvis.

Ad ventriculi inflationes, morbos nervorum, a causa frigida ortos, in trageis dantur.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

SPECIES DIAMARGARITÆ FRIGIDÆ.

REC. Margaritarum Orientalium drachmas sex,
Corallii albi,
rubri,
Florum Borraginis,
Nymphææ albæ,
Rosarum rubrarum,
Granorum Kermes,
Ligni Aloës,
Sandali albi,
citrini ana drachmas duas.

Misce, fiat pulvis.

Sunt analepticæ, tabidis & a morbis malignis reconvalescentibus dantur.

Dosis scrupulus unus ad duos.

SPECIES DIARRHODON ABBATIS.

REC. Florum Rosarum rubrarum uncias duas,
Radicis Liquiritiæ drachmas duas,
Spicæ Indicæ,
Rhabarbari ana drachmam unam,
Sandali albi,
rubri ana unciam semis,
Seminum Anisi drachmas duas,
Basilici,
Cinnamomi,
Croci Austriaci,
Mastiches,

Matris perlarum præparatæ,
Rafuræ eboris,
Cornu cervi philofophice præparati ana drachmam unam.

Mifce, fiat pulvis.

Roborantes funt, concoctionem & chylificationem adjuvant; in ictero, cardialgia, & cœliaca paffione profunt.

Dantur a drachma femis ad fcrupulos duos.

SPECIES TABACI, PRO FUMO, CAMERARII.

REC. Styracis,
Mafticheś,
Benzoës,
Succini ana unciam femis,
Olibani,
Seminis Fœniculi,
Anifi ana drachmas duas,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cubebarum ana drachmas tres,
Foliorum Tabaci uncias octo,
Majoranæ unciam unam,
Florum Calendulæ,
Cyani,
Rofarum rubrarum Damafcenarum,
Lavendulæ ana unciam femis,
Liliorum convallium drachmas duas.

Incidantur groffo modo.

Commendantur ad dentium dolores & defluxiones rheumaticas.

Hauritur fumus fiftula.

SPECIES TABACI, PRO FUMO, OFFICINALES.

REC. Foliorum Tabaci uncias fedecim,
Majoranæ,
Bafilici ana unciam femis,
Florum Rofarum,
Lavendulæ,
Liliorum convallium ana drachmas duas,
Seminis Anifi uncias quatuor,
Fœniculi unciam unam,
Styracis,
Aiæ dulcis ana drachmas quinque,
Ligni Rhodii,
Sandali citrini,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cubebarum ana drachmas tres.

Incidantur & contundantur groffo modo.

Commendantur, cum præcedentibus, ad eosdem affectus.

SPECIES DIATRION SANDALON.

REC. Trium Sandalorum ana drachmas duas & fcrupulos duos,
Florum Rofarum uncias tres, drachmas tres,
Violarum unciam femis,
Rhabarbari,
Seminis Portulacæ,
Spodii ex ebore,
Succi Glycyrrhizæ ana drachmas duas,
Amyli,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ ana fcrupulos quatuor.

Mifce. Cui camphora arridet, illius fcrupulum unum admifcere poterit.

Veteres perfuafi, fandala calorem hepatis præternaturalem corrigere, exhibuerunt has fpecies, febribus lentis, ictero & hydrope laborantibus, a drachma dimidia ad integram.

SPECIES DIATRAGACANTHÆ FRIGIDÆ.

REC. Gummi Tragacanthæ albæ uncias duas,
Arabici drachmas decem,

Amyli

Amyli unciam ſemis,
Glycyrrhizæ drachmas duas.

Miſce, fiat pulvis.

Serum acre demulcent; ſalutariter exhibentur tuſſientibus, cum calore lento exſiccativo, & in diarrhœa, a ſero acri orta, bonum effectum præſtant.

Doſis drachma ſemis & ultra.

NB. Semina frigida ſunt omiſſa, quoniam brevi tempore rancore inficiunt ſpecies. Hinc conſultius eſt, ſi opus ſit ſeminibus hiſce, illa demum ſub quolibet uſu addere.

SPECIES DIATURBITH, CUM RHABARBARO.

REC. Rhabarbari,
Turbith ana unciam unam,
Hermodactylorum unciam ſemis,
Diacrydii,
Cremoris Tartari,
Seminis Violarum ana drachmas duas,
Olei Cinnamomi guttas quinque.

Miſce, fiat pulvis.

Serum & bilem educunt, arthriticis & hydropicis conveniunt, lumbricos expellunt.

Doſis ſcrupulus unus ad ſcrupulos duos.

SPECIES DECOCTI ANTINEPHRITICI, ſive NEPHROCATHARCTICUM FORESTI.

REC. Radicum Liquiritiæ unciam unam ſemis,
Petroſelini,
Fœniculi ana uncias duas,
Ireos Florentinæ unciam unam ſemis,
Florum Malvæ,
Altheæ ana drachmas ſex,
Seminum Fœniculi,
Saxifragiæ ana drachmas ſex,
Cicerum rubrorum confractorum uncias ſex.
Jujubarum,
Caricarum ana numero triginta,
Hordei mundati & prius loti uncias tres.

Inciſa & contuſa craſſiuſcule ſerventur ad uſum.

In nephritide, ad urinæ ardorem mitigandum & calculum pellendum, utiliter decoctum adhibetur.

Ad libram unam aquæ, ſpecierum uncia una ſemis requiritur.

SPECIES DECOCTI ANTIPODAGRICI VIENNENSIS.

REC. Radicis Polypodii querni,
Chinæ ponderoſæ,
Sarſaparillæ,
Hermodactylorum ana uncias quatuor,
Ligni Guajaci uncias ſex.

Conciſa coquantur cum aquæ libris triginta duabus & vini libris octo, lento igne, ad quartæ partis conſumtionem. (Alii decoctum quoque ſecundarium cum aqua & vino ex iisdem ſpeciebus parant.) Decocti hujus, quod ſtatim ab initio inſultus podagrici inchoandum eſt, uſus tam larga quantitate commendatur, ut intra triduum libræ viginti quatuor conſumantur, ſingulis per diem horis octo circiter uncias bibendo. Diætam ſimul ſtrictam obſervando.

Serum vitioſum hoc modo per diaphoreſin & diureſin evacuando dolores primo ſtatim die mitigari, & curam triduo vel quatriduo abſolvi, experientia docuit; laſſitudine tamen artuum inſigni plerumque remanente. Conſultum

fultum ducitur, laxante congruo curæ finem imponere.

Alii ſcopo præſervativo verno æque ac autumnali tempore per quatuordecim dies Decoctum ſuadent, doſi duarum quotidie triumve librarum, conjunctis lenibus laxantibus.

SPECIES PRO DECOCTO AVENÆ, ſive BROMIO.

REC. Avenæ albæ electæ, ſæpius lotæ & iterum ſiccatæ, uncias ſex,
Ligni Sandali rubri unciam unam,
Radicum Cichorii ſylveſtris unciam ſemis.

Miſce.

Paratur ex his ſpeciebus celeberrimum illud Decoctum Lowerianum: præſcriptam quantitatem in
Aquæ fontanæ libris duodecim,
ad tertiæ partis conſumtionem coquendo, & poſt repetitam colaturam,
Nitri antimoniati unciam dimidiam,
Sacchari uncias duas
addendo.

Commendatur ad defluxiones acres, ſalinas, ſcorbutum, arthritidem, hypochondriacum malum, nephritidem, hecticam; humorum acrimoniam demulcet, humectat, & partes nimium conſtrictas relaxat.

Doſis unciæ ſex, vel octo, quotidie, frigide vel calide, mane & veſperi hauſtæ, uſu per aliquot ſeptimanas continuato.

SPECIES DECOCTI CARMINATIVI.

REC. Seminum Aniſi,
Dauci,
Cumini,
Carvi,
Fœniculi ana uncias duas,
Glycyrrhizæ,
Florum Chamæmeli vulgaris ana drachmas ſex,
Paſſularum uncias ſex.

Inciſa miſceantur.

Decocti uſus eſt in clyſteribus, tormina a flatibus orta mitigat, alvum aperit, & flatus educit; prodeſt etiam, cum decocto ſpecierum emollientium, nephriticis.

Pro adulto ſpecierum unciæ duæ, in aquæ unciis quindecim coquuntur, ad libræ remanentiam, pro clyſmate.

SPECIES CEPHALICÆ, PRO CUCUPHIS.

REC. Radicum Cyperi rotundi,
Iridis Florentinæ ana unciam ſemis,
Florum Lavendulæ,
Roriſmarini,
Roſarum ana drachmas ſex,
Ligni Rhodii,
Sandali citrini,
Aloës ana unciam ſemis,
Caryophyllorum aromaticorum,
Cinnamomi,
Nucis moſchatæ,
Succini citrini,
Styracis ana drachmas tres.

Miſce.

Inciſa & contuſa groſſo modo ſerventur, quibus pro lubitu addi poteſt una aut altera gutta
Olei ligni Rhodii,
Lavendulæ,
Majoranæ.

Uſum docet titulus. Vires ſunt cephalicæ, nervinæ, roborantes.

SPECIES CEPHALICÆ, PRO EPITHEMATE.

REC. Herbar. & ſummitat. Betonicæ,
Hyſſopi,
Her-

Herbar. & summitat. Lavendulæ,
Majoranæ,
Origani,
Rorismarini,
Rutæ,
Salviæ,
Serpilli,
Florum Chamomillæ,
Meliloti,
Rosarum,
Sambuci,
Foliorum Lauri ana unciam unam,
Salis Ammoniaci unciam semis.

Incisa reponuntur.

A Chirurgis pro fomentatione, in capitis & aliarum partium contusione, expetuntur.

Applicantur in sacculis vel epithemati-bus, cum vino calido.

SPECIES EMOLLIENTES.

REC. Radicum Altheæ uncias quatuor,
Herbarum quinque emollientium ana uncias duas,
Florum Chamomillæ vulgaris uncias tres.

Incisa & contusa misceantur.

Inserviunt pro clysteribus, emolliunt alvum, & leniunt dolores, a materia acri in intestinis hærente profectos.

Coquitur uncia una & dimidia in aquæ libra una semis, ut restet libra una, pro clysmate, adulto una vice injiciendo.

In pulverem tritæ, etiam cataplasmati conficiendo aptæ sunt.

SPECIES PRO EPITHEMATE CORDIS ET PULSUUM.

REC. Herbarum Rorismarini,
Majoranæ,
Melissæ,
Florum Cheiri,
Tunicæ ana unciam semis,
Florum Lavendulæ,
Rosarum ana drachmas sex,
Macis,
Nucis moschatæ,
Ligni Aloës,
Rhodii ana drachmas sex,
Cinnamomi drachmas sex,
Corticum Citri,
Aurantiorum ana drachmas tres.

Incisa & contusa grosso modo misce.

Usus ex nomine patet; applicantur in sacculis, aqua carbunculi vel aceto madefactæ.

SPECIES DECOCTI FLORUM ET FRUCTUUM.

REC. Radicum Liquiritiæ uncias duas,
Herbarum Capillorum Veneris,
Endiviæ ana drachmas duas,
Florum Borraginis,
Buglossi,
Violarum,
Rosarum ana drachmam unam,
Lupuli drachmas duas,
Jujubarum,
Siliquarum dulcium,
Prunorum Damascenorum ana uncias duas,
Tamarindorum unciam unam.

Incidantur grosso modo & misceantur.

Sunt pectorales, & pro decocto ordinario inservire possunt.

Sumitur specierum uncia una, pro decocti libra una. Pro decocto dilutiore vero requiruntur ad libras quatuor aquæ, specierum unciæ duæ, ad consumtionem quartæ partis.

SPECIES PRO DECOCTO AD GANGRÆNAM.

REC. Herbæ Millefolii,
Absinthii ana drachmas sex,

Herbæ Scordii,
Salviæ,
Hyſſopi,
Rutæ,
Florum Sambuci,
Hyperici ana unciam ſemis,
Roſarum unciam unam,
Myrrhæ drachmas ſex,
Aloës,
Aſæ fœtidæ ana unciam ſemis,
Lithargyrii uncias ſex.

Inciſa & contuſa ſerventur.

Non ſolum in gangræna & ſphacelo nondum confirmato, ſed etiam in inflammationibus, a contuſionibus vel alia violenta cauſa ortis, & gangrænam minantibus, bono cum ſucceſſu adhibetur decoctum harum ſpecierum cum
Aquæ calcis vivæ libris quinque, &
Aceti vini libris duabus
paratum, atque linteis quadruplicatis, ſingulis duabus vel tribus horis, calide applicatum. Addi poſſunt, ante applicationem,
Spiritus vini camphorati unciæ quatuor, vel ſex.

SPECIES DECOCTI PRO GARGARISMATE ADSTRINGENTE.

REC. Herbarum Plantaginis,
Prunellæ ana uncias quatuor,
Salviæ nobilis uncias duas,
Florum Roſarum rubrarum,
Liguſtri,
Balauſtiorum ana unciam unam.

Inciſa miſceantur.

Virtutes ex nomine patent.

SPECIES DECOCTI PRO GARGARISMATE EMOLLIENTE.

REC. Radicum Altheæ,
Herbæ Malvæ,
Florum Papaveris erratici,
Malvæ arboreæ,
Sambuci ana unciam unam ſemis,
Seminis Pſyllii unciam ſemis,
Caricarum pinguium uncias duas.

Inciſa & contuſa groſſo modo ſerventur.

Uſum titulus docet.

SPECIES DECOCTI LIGNORUM.

REC. Ligni Guajaci libram unam ſemis,
Saſſafras uncias ſex,
Juniperini, uncias quatuor,
Radicum Sarſaparillæ,
Chinæ ana uncias duas,
Liquiritiæ unciam unam ſemis,
Seminum Aniſi,
Fœniculi ana unciam ſemis.

Inciſa & contuſa ſerventur.

Ad luem veneream, ſcabiem, aliosque lymphæ morbos conducit.

Doſis eſt diverſa, pro diverſitate morborum.

SPECIES DECOCTI NIGRI.

REC. Radicum Tormentillæ unciam unam ſemis,
Herbarum Sabinæ,
Rutæ hortenſis,
Scordii,
Salviæ,
Abſinthii,
Foliorum Quercus ana drachmas ſex,
Corticum Granatorum,
Gallarum Turcicarum ana uncias duas ſemis,
Aluminis crudi uncias quatuor,

Vitrio-

Vitrioli viridis uncias duas,
Viridis æris,
Tartari rubri crudi ana unciam unam.

Misce, incisa & contusa serventur.

Sumuntur harum specierum, ad libram unam aquæ fontanæ & libram vini, unciæ sex; decocto, pro intentione Chirurgi & circumstantia morbi, spiritus vini additur.

Usus externus ad ulcera desiccanda inveterata, utplurimum autem ad profundas inflammationes, & gangrænam.

SPECIES DECOCTI PECTORALIS.

REC. Passularum minorum mundatarum unciam unam,
Siliquæ dulcis,
Jujubarum ana drachmas sex,
Dactylorum uncias duas,
Caricarum pinguium,
Hordei mundi ana unciam unam,
Glycyrrhizæ,
Capillorum Veneris ana unciam semis,
Hyssopi drachmas duas.

Incidantur & misceantur.

Decoctum pectorale, lenta, molli, blandaque dulcedine dotatum, partim serum incrassando, acre corrigendo, partim phlegma pulmonibus impactum maturando, bronchia & tracheam demulcendo, humectando, & lubricando, egregie tussientibus convenit; sic etiam in pleuritide, nephritide & variolis, cum fructu adhibetur.

Ad libras duas aquæ fontanæ, specierum uncia una semis additur, & ad quartæ partis consumtionem coquitur.

SPECIES DECOCTI PRO POTU INFANTUM.

REC. Rasuræ Cornu cervi libras duas,
Eboris,
Radicum Liquiritiæ,
Polypodii ana libram semis,
Caricarum pinguium,
Siliquæ dulcis ana libram unam,
Seminum Fœniculi,
Anisi ana libram semis,
Florum Tiliæ uncias quatuor,
Cornu cervi usti libram unam.

Misce, incidantur.

Usus cognoscitur e titulo. Inservit scilicet decoctum harum specierum pro potu ordinario infantum.

Sumitur uncia una ad libras quatuor vel quinque aquæ fontanæ, & post unam aut alteram ebullitionem, colatur.

SPECIES PRO DECOCTO VULNERARIO.

REC. Radicum Enulæ,
Symphyti majoris,
Tormentillæ,
Hirundinariæ ana unciam semis,
Liquiritiæ drachmas sex,
Herbarum Alchimillæ,
Saniculæ,
Plantaginis,
Auriculæ muris,
Hyperici,
Agrimoniæ,
Pimpinellæ,
Bugulæ,
Virgæ aureæ,
Florum Bellidis ana unciam semis,
Seminis Fœniculi drachmas sex.

Incisa serventur.

Sumuntur loco infusi Theæ, in vulneribus tam internis, quam externis.

SPECIES PRO DECOCTO VULNERARIO PARACELSI CORRECTÆ.

REC. Radicum Pimpinellæ albæ,
Ari, ana unciam unam,

Herbarum Saniculæ,
Pyrolæ,
Hederæ terreſtris,
Veronicæ,
Summitatum Centaurii minoris ana unciam ſemis.
Conciſa miſceantur.

Herbæ hæ vulnerariæ ulcera, ſecundum Paracelſum, ab intra purgant. Quarum effectum adhuc ſecuriorem & notabiliorem experti ſunt Medici practici additis radicibus dictis reſolventibus, iisdem virtutem adſtringentem corrigendo.

Drachmæ tres vel uncia ſemis Specierum leniter decoquuntur cum Aquæ libra una, pro uſu interno.

SPECIFICUM ANTATROPHUM WEPFERI.

REC. Sacchari candi albi uncias quatuor,
Fuliginis e camino ſplendentis unciam unam,
Radicum Ireos Florentinæ unciam ſemis,
Ari præparatarum,
Diaphoretici Jovialis,
Martialis,
Lapidum cancrorum præparatorum ana drachmas duas.
Miſce, fiat pulvis.

Commendatur ad atrophiam & rhachitidem, tam puerorum, quam adultorum; acidum inprimis abſorbet, obſtructiones reſerat, atque alvum apertam ſervat.

Doſis a ſcrupulo uno ad drachmam unam.

SPECIFICUM ANTIFEBRILE CROLLII.

REC. Teſtarum concharum oblongarum acuminatarum, quæ in ſtagnis aut lacubus reperiuntur, quantum placet.
Macerentur in aceto forti, ut ab impuritatibus mundari queant, quas, aqua fontana lotas & rurſus exſiccatas, in pulverem ſubtiliſſimum redige.
Crollius conchas calcinare & ita in veram calcem redigere jubet.

Acidum in primis viis potenter abſorbet, ſudorem & urinam movet; calcinatas vero conchas, in majori doſi exhibitas, cardialgiam nonnunquam excitaſſe compertum eſt.

Datur a ſcrupulo uno ad drachmam dimidiam, ante febrium intermittentium paroxyſmum.

SPECIFICUM CEPHALICUM MICHAELIS.

REC. Cinnabaris nativæ ſublimatæ uncias tres,
Radicis Pæoniæ unciam unam ſemis,
Cranii humani,
Ungularum Alcis,
Cornu Cervi ſine igne præparati,
Smaragdi præparati,
Coralliorum rubrorum præparatorum ana drachmas duas,
Margaritarum Occidentalium præparatarum,
Unicornu marini,
Succini præparati ana drachmam ſemis.
Miſce, fiat longa trituratione pulvis ſubtiliſſimus.

Eſt medicamentum longo uſu comprobatum, antiſpaſmodicum & antepilepticum. Commendatur in cephalalgia, hemicrania, epilepſia, aliisque nervorum affectibus.

Doſis a granis decem ad viginti quatuor Dimidiam partem cinnabaris conſtituit.

SPECIFICUM FEBRIFUGUM CRAANII.

Videatur REGULUS ANTIMONII MEDICINALIS.

SPECIFICUM JALAPPINUM.

REC. Magisterii Jalappæ,
Scammonii ana drachmas tres,
Pulveris Jalappæ unciam unam semis,
Cremoris Tartari,
Tartari vitriolati ana unciam unam,
Olei Cinnamomi scrupulum unum.

Magisteria optime cum
Amygdalarum dulcium drachmis duabus,
terantur, quibus additur pulvis Jalappæ, salia, & tandem oleum Cinnamomi.

Purgat satis commode.

Dosis a scrupulo semis ad scrupulum unum, usque ad drachmam semis. Drachma una continet grana quinque Magisterii Jalappæ & totidem Scammonii.

SPECIFICUM TARTARI PHARYNGICUM ZOBELII.

REC. Acidi sive crystallorum Tartari uncias quatuor,
Aluminis crudi,
Nitri crystallisati ana uncias tres,
Aceti vini destillati libras quatuor.

Solvantur & rursus coagulentur.

Magnis laudibus ab Auctore pro more suo evehitur, præsertim vero ad affectus pharyngis, anginam, uvulæ & gingivarum laxitatem commendatur.

Præscribit unciam semis, in Aquæ Plantaginis vel Prunellæ unciis octo solutam, pro gargarizatione, & collutione faucium & oris.

SPERNIOLA CROLLII.

REC. Myrrhæ electæ,
Olibani electi ana uncias duas,
Croci optimi unciam semis.

Misceantur, fiat omnium pulvis subtilissimus, qui in patina vitrea aqua spermatis ranarum, per saccum destillata, vicies & tricies irroretur & exsiccetur, tandem addantur
Camphoræ drachmæ tres,
& exacte mixta asserventur.

Usus est externus, ad hæmorrhagias & inflammationes compescendas.

Commendatur etiam ad vulnera a morsu canis rabidi.

SPIRITUS ÆRUGINIS
sive
VIRIDIS ÆRIS ET VENERIS.

REC. Æruginis, sive viridis æris libram unam.

In pulverem trita immittatur retortæ vitreæ, instituatur destillatio ex arena, per gradus, in fine ad incandescentiam retortæ usque ignem augendo. Prodit liquor acidus, haud ingrati saporis; rectificetur per retortam, & servetur.

A venere nihil participat, sed est acetum destillatum concentratum; interne ad excitandum appetitum & bilem frænandam, sitimque mitigandam, a guttis octo ad quindecim, in vehiculo aquoso datur.

Usibus autem plurimum chemicis inservit, & idoneum præbet menstruum, ad solvenda corpora terrea, & extrahendas tincturas.

Nota: Majorem quantitatem purioris spiritus, Ærugo in aceto destillato soluta, & rursus leni igne coagulata largitur.

SPIRITUS ANGELICÆ.

REC. Radicum Angelicæ uncias quatuor,
Spiritus vini rectificati libras duas,
Aquæ fontanæ libram unam.

Destillentur.

Alexipharmacus est, & carminativus ha-

habetur, & ad drachmam unam, quin duas commendatur.

SPIRITUS ANISI.

REC. Seminis Anisi contusi libram semis,
Spiritus vini libras quatuor & semis.

Macerentur per octiduum, & lege artis spiritus eliciatur.

Est pectoralis & carminativus; aqua & saccharo temperatus bibitur.

SPIRITUS ANTHOS.

REC. Florum Rorismarini recens collectorum uncias sex.

Macerentur & destillentur cum Spiritus vini rectificati libris duabus.

Est cephalicus & nervinus; interne raro, externe sæpius ad odoratum exhibetur.

SPIRITUS APERITIVUS PENOTI.

REC. Vitrioli Hungarici, ad albedinem calcinati, libras quatuor,
Tartari albi, solutione & crystallisatione depurati, libram unam semis.

Pulverisata & mixta cellæ humidæ exponantur, ut paululum deliquescant, tum igne arenæ e retorta destillentur, & spiritus servetur.

Est Spiritus Tartari vitriolatus; laudatur ad obstructiones hepatis, lienis, & mesenterii reserandas. Sudoriferum & diureticum præbet.

Dosis est scrupulus unus ad drachmam semis, in vehiculo aquoso.

SPIRITUS BALSAMICUS vel BALSAMUM VITÆ ALBUM.

REC. Olibani,
Myrrhæ,
Galbani ana uncias tres,
Ligni Aloës,
Caryophyllorum,
Cinnamomi,
Nucum moschatarum,
Galangæ,
Zedoariæ,
Zinziberis ana unciam unam,
Baccarum lauri uncias quatuor,
Terebinthinæ Venetæ uncias duodecim,
Spiritus vini rectificati libras duodecim.

M. destillentur post sufficientem digestionem ex Balneo.

Æquiparatur balsamo illi celebri Augustanorum. Vires sunt stomachicæ, diureticæ, carminativæ, nervinæ. Tam externe quam interne adhibetur.

Dosis guttæ quadraginta ad sexaginta.

SPIRITUS BALSAMI PERUVIANI.

REC. Balsami Peruviani nigri uncias tres,
Salis Tartari siccissimi unciam unam.

Terantur simul, & probe mixtis superaffundantur
Spiritus vini rectificatissimi unciæ quindecim;

Post digestionem per triduum, destillentur lento igne, e balneo, & spiritus prolectus fragrantissimus servetur.

Virtute gaudet analeptica & roborante; sudorem & urinam movet.

Transit, cum Julepo rosato mixtus, in syrupum balsamicum, si nimirum scrupulus unus spiritus hujus addatur unciæ uni julepi.

SPIRITUS BEZOARDICUS BUSSII.

REC. Spiritus cornu cervi volatilis, vel eboris uncias duas,
Salis Ammoniaci uncias quatuor,
Cinerum clavellatorum uncias duodecim,

Suc-

Succini flavi pulverifati uncias fex,
Olei de Cedro drachmas duas;
Mifceatur Sal Ammoniacum cum fuccino & oleo, quibus adde Cineres clavellatos, in libra una aquæ fontanæ folutos;
Spiritus vini rectificati libras tres,
his adjunge Spiritum cornu cervi, & per ignem arenæ, e cucurbita luto probe munita, deftilla.

Potenter fudorem atque urinam movet, antifpafmodica virtute pollet, & ficut reliqua alcalina, acidum infringit.

Dofis guttæ triginta ad quinquaginta.

SPIRITUS CARMINATIVUS SYLVII.

REC. Radicum Angelicæ drachmam unam,
Imperatoriæ,
Galangæ ana drachmam unam femis,
Foliorum Rorismarini,
Majoranæ,
Rutæ hortenfis,
Bafilici,
Summitatum Centaurii minoris ana drachmas duas,
Baccarum Lauri drachmas tres,
Seminum Angelicæ,
Leviftici,
Anifi ana unciam femis,
Zinziberis,
Nucum mofchatarum,
Macis ana drachmam unam femis,
Cinnamomi drachmas fex,
Caryophyllorum,
Corticum Aurantiorum ana drachmam unam.
Concifis & contufis affunde
Vini albi generofi libras quatuor,
Spiritus vini rectificati libram unam.
Digerantur per biduum in Mariæ balneo, hinc deftillentur ad dimidias, & fpiritus egreffus fervetur.

Commendatur ab auctore ad naufeam, vomitus & ructationes, cum Aqua Menthæ, vel Fœniculi & Saccharo mixtus, cachecticis adhibetur.

SPIRITUS CARMINATIVUS DE TRIBUS.

REC. Nitri crudi cryftallini,
Tartari albi puri ana libras duas.
Mifce, & per retortam tubulatam in adaptatum magnum recipientem, cui fpiritus vini rectificati libræ duæ antea infufæ fuerunt, deftilla; hac tamen cautione: ut nunquam ultra drachmæ duæ, vel tres, una vice injiciantur per tubulum, hocque non nifi finita detonatione, repetatur. Peracta deftillatione, fpiritum in recipiente collectum, & ex cucurbita vitrea humili rectificatum, ferva.

Sunt, qui fpiritum refiduo in retorta affundere & rurfus abftrahere jubent; cum vero hoc modo nihil præter fpiritum vini, oleo tartari impraegnatum, producant, præftat fine ulla additione ex cucurbita humili rectificationem inftituere.

Vires titulus indicat. Sunt vero non folum carminativæ, fed & antifpafmodicæ, diaphoreticæ & diureticæ, atque hypochondriacis & hyftericis commendari meretur.

Dofis guttæ triginta ad fexaginta usque.

SPIRITUS CASTOREI COMPOSITUS LONDIN.

REC. Caftorei unciam unam,
Florum Lavendulæ drachmas fex,
Salviæ,
Rorismarini ana drachmas tres,
Cinnamomi drachmas duas,
Macis,

Caryophyllorum ana drachmam unam,
Spiritus vini rectificati libram unam semis,
Aquæ Lavendulæ libram semis,
Salis Ammoniaci uncias duas,
Tartari, vel Cinerum clavellatorum uncias tres.

Misce, & post digestionem per triduum, destillentur, & spiritus unciæ quindecim proliciantur, quibus adde

Camphoræ drachmas duas,
Olei destillati Rutæ,
Succini ana guttas viginti.

Usus est tam internus, quam externus; naribus admovetur in affectibus hystericis.

Datur interne in motibus convulsivis, colica hysterica & torminibus, a scrupulo uno ad drachmam semis, ex aqua Melissæ, vel alio vehiculo.

SPIRITUS CERASORUM NIGRORUM.

REC. Cerasorum nigrorum, maturorum, quantum vis.

Contundantur una cum nucleis, & doliolo querno, ad id accommodato, satisque capaci, indita, loco tepido, pauxillo fæcum cerevisiæ addito, stent, donec fermentando acidiusculum, aut vinosum spirare cœperint odorem; tum e vesica destillentur, & spiritus inde natus rectificetur.

A nucleis vim quandam diureticam, de reliquo vix alias, quam spiritus vini, virtutes habet.

Simili modo parantur, etiam per fermentationem,

SPIRITUS CYDONIORUM, EBULI, SAMBUCI,

& aliorum fructuum.

SPIRITUS COCHLEARIÆ.

REC. Herbæ Cochleariæ florentis libras sex,

Contunde, ac vesicæ immissæ, affunde

Spiritus vini non rectificati libras quatuor,
Aquæ fontanæ libram unam.

Juncturis probe clausis ac munitis, destilla igne moderato spiritum, quem, recenti herbæ rursus affusum, iterum destilla, rectifica, ac in vitro probe obturato serva.

Magnæ efficaciæ est adversus scorbutum; pollet etiam virtute carminativa & diuretica, atque ad ulcera oris & gingivas exulceratas, melle rosato mixtus convenit.

Datur interne a drachma semis ad unam, aqua dilutus.

Per fermentationem quoque paratur, minoris vero efficaciæ ac gratiæ.

SPIRITUS CORNU CERVI.

Uno eodemque labore, quo Sal volatile cornu cervi, obtinetur, & ab oleo empyrevmatico separari & rectificari debet.

Inter merces nundinales pharmacevticas genuinus vix haberi dicitur spiritus C. C. quum partim non ex C. C. sed ex Ossibus quibuscunque, vilioris pretii causa, destillatus sit; partim rectificatione super calcem vivam acrimoniam, quam præ se fert, acquisiverit, ut majorem salis urinosi quantitatem mentiatur.

Est antispasmodicum longo usu probatum, aperitivum, diaphoreticum ac diureticum.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis usque.

SPIRITUS CORNU CERVI AD USUS EXTERNOS.

REC. Olei cornu cervi fœtidi unciam unam,

Ci-

Cinerum clavellatorum uncias duas.

Miſceantur & affundantur

Spiritus vini non rectificati libræ octo,

deſtilletur ſpiritus ex cucurbita vitrea ad dimidias, & ſervetur in vaſe probe clauſo.

Uſus, uti ex titulo patet, eſt externus ad membra paralytica. Interne ſumtus, ſudorem & urinam movet; verum, ob oleum empyrevmaticum ſanguinem exæſtuat: hinc parciori doſi, i. e. ad guttas viginti vel triginta, exhibendus.

Qui ex ſale volatili C. C. mediante ſpiritu vini rectificato, oleum extrahunt, ut ſalem puriorem habeant, eodem labore ſpiritum, oleo cornu cervi impraegnatum, nanciſcuntur, qui addita ſalis alcali portione rectificari poteſt.

SPIRITUS CORTICUM AURANTIORUM.

REC. Corticum Aurantiorum recentium libram unam ſemis,

Spiritus vini rectificati libras octo,

Aquæ fontanæ libras duas.

Deſtillentur e veſica, lento igne, & ſpiritus vini libræ octo proliciantur, qui, aqua fontana dilutus & ſaccharo edulcoratus, ſervetur.

Ad ventriculum confortandum, & flatus pellendos, ſumitur. Non dilutus nec edulcoratus inſervit pro menſtruo Tincturæ corticum aurantiorum.

SPIRITUS CORTICUM CITRI.

Ad normam ſpiritus corticum Aurantiorum, ſuperius modo deſcripti, conficitur.

Easdem virtutes habet, & menſtruum præbet, pro eſſentia carminativa.

SPIRITUS CROCI.

REC. Croci Orientalis uncias duas,

Spiritus vini rectificati libras duas,

Aquæ fontanæ libram ſemis.

Miſceantur & ſtent per aliquot dies in digeſtione, poſtea deſtillentur, leni igne, e cucurbita vitrea, atque ſpiritus unciæ viginti eliciantur. Ex reſiduo Extractum Croci parari poteſt.

Raro in uſum venit, niſi ad Elixir croci anticolicum parandum. Externe, cum aliis ſpirituoſis applicatus, virtute paregorica ſe commendat.

SPIRITUS FORMICARUM.

REC. Formicarum, menſibus Junio vel Julio captarum, libram unam,

Spiritus vini rectificati libras duas.

Miſce. Deſtillentur ex Mariæ balneo ad ſiccitatem.

Adſcribuntur virtutes aphrodiſiacæ, antapoplecticæ, analepticæ & diureticæ. Interne ad drachmam unam, usque ad duas exhibetur. Externe commendatur ad rhevmaticos & arthriticos dolores; paralyticis membris conducit.

Sunt, qui ex formicis, ſine additione ſpiritus vini, per retortam ſpiritum deſtillant volatilem, qui tamen, præ aliis ejusmodi ſpiritibus empyrevmaticis, ex animalibus deſtillatis, vix ullam prærogativam habet. Ad externos uſus ejusmodi ſpiritus cum ſpiritu vini maritantur, uti de ſpiritu C. C. ſuo loco diximus.

SPIRITUS FULIGINIS.

REC. Fuliginis nigerrimæ, compactæ & ſplendentis, quantum vis.

Deſtilletur e retorta, juncturis optime clauſis, igne arenæ, initio leni, poſtea gradatim aucto, ſpiritum prolectum ab oleo ſepara ac rectifica.

Egregium eſt ſudoriferum & diureti-cum

cum. Laudatur etiam ab Hartmanno ad epilepsiam, morbos soporosos & hystericos

Dosis guttæ triginta ad quinquaginta.

SPIRITUS JUNIPERI.

REC. Baccarum Juniperi conquassatarum libras quatuor,
Spiritus vini non dephlegmati libras octo.

Destillentur ad dimidias.

Remedium est carminativum, diureticum & sudoriferum; usus est tam internus, quam externus, in affectibus colicis & rhevmaticis.

SPIRITUS LAVENDULÆ.

REC. Florum Lavendulæ libram unam,
Spiritus vini non rectificati libras quatuor.

Digestione per triduum facta, destillentur ad dimidias.

Raro interne eo utimur; externe ad membra paralytica confortanda, sugillationes resolvendas, & ad odoratum adhibetur.

SPIRITUS LIGNI GUAJACI.

Impleatur retorta scobe ligni sancti vel Guajaci, & igne arenæ destilletur, sic prodit primo phlegma, quod sequitur spiritus, & tandem oleum nigrum empyrevmaticum.

Viribus cum spiritu fuliginis convenit, & eadem dosi dari posset.

SPIRITUS LILIORUM CONVALLIUM.

REC. Florum Liliorum convallium libram unam,
affunde
Vini generosi albi libras decem,
Spiritus vini rectificati libram unam semis,

Ad dimidias e cucurbita destilla, prolectam aquam spirituosam novis affunde floribus, & destilla iterum ad dimidias atque spiritum serva.

Aquarum antapoplecticarum & epilepticarum ingrediens sunt lilia convallium. Adscribitur illis vis specifica, cordialis & nervina, ac memoriam confortans. Raro tamen spiritus interne datur; externe ad convulsiones, luxationes & dolores rhevmaticos utiliter adhibetur; naribus attractus, adversus odontalgiam laudatur.

SPIRITUS LUMBRICORUM VINOSUS.

REC. Lumbricorum terrestrium vivorum libras duas;
Superfunde
Spiritus vini phlegmatici libras quinque semis.

Post digestionem per biduum, destillentur, leni igne, ad dimidias, e vesica.

Usus est externus, & ad rhevmaticos & arthriticos dolores laudatur.

SPIRITUS LUMBRICORUM VOLATILIS.

REC. Lumbricorum terrestrium exsiccatorum libras tres, vel quantum placet.

Committantur retortæ vitreæ, & ex arena, per successivos ignis gradus, destillentur; sic prodeunt spiritus, sal volatile & oleum empyrevmaticum fœtidum, quæ refrigerata separentur, & sal, ut ab oleo fœtido liberetur, ossium calcinatorum triplo vel quadruplo misceatur, & sublimetur; quæ sublimatio bis vel ter repetenda, donec satis albus & ab oleo liberatus existat; spiritus vero, ab oleo empyrevmatico, ope chartæ bibulæ madefactæ, separatus, rectificetur.

Vires habet sal volatilis & spiritus, cum spiritu & sale volatili cornu cervi communes; a nonnullis magis diuretici & antarthritici deprædicantur.

Spi-

Spiritus adhiberi etiam ſolet externe in rhevmatiſmis, contuſionibus, luxationibus & paralyſi.

Rectificatus datur interne ad guttas triginta, & ſal volatile ad grana ſex vel octo.

SPIRITUS MASTICHINUS.

REC. Maſtiches uncias quatuor,
Cinnamomi unciam ſemis,
Caryophyllorum,
Nucis moſchatæ ana drachmas tres,
Zinziberis,
Galangæ,
Cardamomi minoris,
Corticis Winterani ana drachmas duas.

Pulveriſata infundantur in
Spiritus Vini rectificati libris decem.

Stent per aliquot dies in digeſtione, poſtea, additis
Aquæ fontanæ libris duabus,
e veſica deſtillentur.

Quod ſi
Spiritus hujus prolecti libris duabus,
Aquæ fontanæ, in qua Sacchari unciæ decem ſolutæ ſunt, libra una
additur, nominatur

ELIXIR MASTICHINUM,
quod loco aquæ vitæ haurire ſolent.

In morbis ventriculi, a cauſa frigida ortis, colica flatulenta & ructibus, cum inſigni fructu datur.

Doſis aqua diluti & edulcorati, eſt uncia ſemis ad integram.

SPIRITUS MATRICALIS.

REC. Maſtiches,
Myrrhæ,
Thuris,
Succini ana unciam unam ſemis,
Spiritus vini rectificati libras quatuor.

Deſtillentur e balneo, ad ſiccitatem.

Ad luxationes, ſugillationes, & ubi paregorica, ſpirituoſa locum inveniunt, adhiberi poteſt.

SPIRITUS MELISSÆ.

Paratur, ut ſpiritus Lavendulæ.

Nervinus, carminativus, ſtomachicus & uterinus eſt, & pro menſtruo, ad Tincturam Caſtorei extrahendam, inſervit.

SPIRITUS MELLIS.

REC. Mellis puri libras duas,
Arenæ mundæ libras tres.

Miſceantur, & e retorta, arenæ igne, per gradus fiat deſtillatio. Liquor prolectus ab oleo ſeparetur, atque rectificetur, phlegmate prius prodeunte, & dein ſpiritu ſubſequente.

Eſt acidus, & empyrevma olet.

Specifica huic ſpiritui attribuitur vis diuretica; aperitivus & diaphoreticus etiam eſt, quod oleo, quo imbutus, empyrevmatico tribuendum.

Doſis ſcrupulus unus ad drachmam ſemis.

SPIRITUS MENTHÆ.

Cum ſpiritu vini, ad normam Lavendulæ ſpiritus, conficitur.

Vires ſunt ſtomachicæ, nervinæ & carminativæ.

SPIRITUS MINDERERI.

REC. Aceti deſtillati fortiſſimi, quantum lubet;
adde, per vices,
Salis alcali volatilis, ex ſale ammoniaco parati, quamdiu efferveſcentia exinde oritur, ut tandem ſaturatio obtineatur.

Liquor eſt ſalinus, penetrantiſſimus, aperiens, attenuans, diaphoreticus. Ex-

trinſecus fomenti inſtar appoſitus ſummum eſt diſcutiens & reſolvens in morbis ocularis, ubi in cornea aut humore aqueo opaci quid hæret.

SPIRITUS NITRI ACIDUS.

REC. Nitri puriſſimi libram unam,
Terræ argillaceæ, vel Boli rubræ libras ſex.

Pulveriſata miſceantur exacte, humectentur ſufficiente quantitate aquæ fontanæ, atque e maſſa formentur globuli parvi, qui rurſus exſiccati immittantur retortæ lapideæ, aut vitreæ, probe loricatæ, & igne gradatim adminiſtrato, in receptaculum valde capax, cui libra ſemis aquæ ſimplicis antea immiſſa ſit, deſtillentur, donec rubri vapores ceſſent. Spiritus prolectus rectificetur, atque a phlegmate ſeparetur.

Spiritus Nitri plurimum expetitur ad chemicos uſus; externe ad verrucas aliasque excreſcentias præternaturales auferendas Chirurgi eo utuntur.

SPIRITUS NITRI ANTICOLICUS.

REC. Spiritus Nitri acidi ordinarii libram ſemis,
Carminativi Sylvii libram unam,
Eſſentiæ carminativæ Wedelii uncias duas.

Miſceantur, & poſt digeſtionem per triduum filtrentur.

In colica, a flatibus orta, bonam præſtat opem; vim habet carminativam & diureticam.

Doſis ſcrupulus unus vel drachma ſemis.

SPIRITUS NITRI CONCENTRATUS, ſive FUMANS.

REC. Nitri cryſtallini ſicciſſimi, libras duas,
Olei Vitrioli libram unam.

Immittatur Nitrum pulveriſatum, & optime exſiccatum retortæ ſatis capaci, ſiccæ, antea calefactæ; ſuperfunde Oleum vitrioli, & adaptato amplo recipiente ex arena deſtillationem inſtitue, vaſorum juncturis probe clauſis, leni igne: ita ſpiritus ſub fumorum rubicundorum forma prodit, qui in vitro, epiſtomio vitreo clauſo, ſervandus. Si nitrum et oleum vitrioli in quantitate anatica ſumuntur, ſuperflua quantitas acidi vitriolici in retorta remanebit, vel adhibito igne fortiori ſpiritus cum nitroſo ſimul valde vitriolicus propelletur.

Obtinetur ita acidum concentratum puriſſimum nitri; & ad ſpiritus nitri dulcis præparationem inſervit.

Curioſum eſt experimentum, quod cum oleo caryophyllorum genuino, terebinthinæ, aliisve inſtituitur: quando ſcilicet ſpiritui huic fumanti nitroſo inſtillantur guttæ aliquot prædictorum oleorum, flamma erumpit, citra acceſſum ignis elementaris, luculentiſſima.

Si vaſi recipienti ante deſtillationem aqua fontana in ratione ſubquadrupla reſpectu ingredientium immittitur, ſpiritus nitri pro ſcopis docimaſticis ſatis adhuc generoſus obtinetur. Exploratur ſinceritas ſpiritus, addendo tantillum ſolutionis lunæ, utpote per quam acidum vitrioli vel ſalis communis, quod ſpiritui nitri admixtum eſſet, cum luna ad fundum præcipitatur, ſicque depuratur ſpiritus Nitri.

SPIRITUS NITRI DULCIS.

REC. Spiritus Nitri fumantis unciam unam ſemis,
Vini rectificatiſſimi libram unam.

Spiritus Nitri ſucceſſive inſtilletur ſpiritui vini, & poſt digeſtionem aliquot dierum, in loco frigido, lento

lento igne e cucurbita vel retorta destillentur.

Criterium dulcificationis est, si spiritus cum instillato oleo Tartari per deliquium nullam excitet effervescentiam.

Cum vehiculo aquoso in colica flatulenta egregium effectum anodynum & carminativum exserit.

Scopo diuretico etiam a guttis quadraginta ad sexaginta, sufficienti aqua dilutos, dari potest.

SPIRITUS PANIS.

REC. Panis triticei bis cocti, optime siccati, quantum placet.

Immittatur in frusta confractus retortæ vitreæ, atque ex arena, leni igne per gradus aucto, destilletur. Spiritus, post destillationem ab oleo separatus, rectificetur.

Adscribuntur vires stomachicæ, & appetitum confortantes.

Inprimis vero ad Coralliorum Tincturam extrahendam adhibetur.

Dosis a scrupulo uno ad drachmam semis.

SPIRITUS ROSARUM.

Pari ratione, ut Spiritus Liliorum convallium, destillatio peragitur.

SPIRITUS ROSARUM, PER FERMENTATIONEM.

REC. Florum Rosarum, in mortario contusorum, libras duodecim,
Sacchari libras duas,
Fermenti panis libram semis,
Aquæ fontanæ tepidæ libras triginta.

Stent in vase ligneo, donec fermentata odorem vinosum spirent; destillentur postea e vesica, & spiritus rectificetur.

Laudantur eædem virtutes, quæ Spiritus Liliorum convallium.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI ANISATUS.

REC. Salis Ammoniaci in pulverem triti libram semis,
Cinerum clavellatorum libram unam,
Seminis Anisi uncias tres,
Spiritus vini non dephlegmati libras quatuor.

Misceantur & destillentur ex cucurbita vitrea, atque proliciantur liquoris oleosi volatilis libræ duæ semis.

Serventur in vitro probe clauso.

Pectoris infarctu pituitoso resolvendo, tonum pulmonum roborando, decubitum humorum prohibendo, & flatibus discutiendis, egregium est remedium.

Dosis guttæ decem ad quadraginta.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI AROMATICUS, PHARMACOP. EDINBURG.

REC. Radicum Angelicæ,
Galangæ,
Summitatum Majoranæ,
Rorismarini,
Corticum Aurantiorum,
Citri,
Cinnamomi ana drachmas sex,
Caryophyllorum,
Nucum moschatarum,
Macis ana drachmas tres;

Incisis & contusis affunde
Spiritus vini non dephlegmati libras tres.

Digerantur per triduum, postea addantur cinerum clavellatorum,
Salis Ammoniaci ana unciæ quatuor.

Destillentur leni igne ex cucurbita vitrea ad dimidias.

Vires celebrantur cephalicæ, stomachicæ, carminativæ, nervinæ. Externe etiam odoratui inservit, & spiritibus nervinis, pro frictione membrorum paralyticorum, additur.

Dosis a guttis quindecim ad quadraginta in vehiculo aquoso.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI SIMPLEX.

REC. Salis ammoniaci,
Cinerum clavellatorum partes æquales.

Immittantur cucurbitæ vitreæ, atque affundatur quintuplum ponderis aquæ fontanæ. Alembico superimposito, et juncturis probe lutatis, leni igne instituatur destillatio, ut proliciatur spiritus, quousque fortis et sale probe impraegnatus fuerit, qui seorsim servetur. Si mutato recipiente destillatio continuetur, quamdiu aliquid salis volatilis odore sese manifestat, posterior hic spiritus debilior novis ejusmodi præparationibus reservari potest.

Vires sunt, sali volatili alcalino purissimo, ab omni oleo empyrevmatico depurato, competentes.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI SUCCINATUS,
sive
ESSENTIA SUCCINI, SPIRITU SALIS AMMONIACI EXTRACTA.

REC. Succini flavi odorati uncias duas.

Pulverisato affunde
Spiritus salis Ammoniaci vinosi uncias sex.

Digerantur in vitro probe clauso, in loco tepido, per aliquod tempus; postea clarum a spisso, per inclinationem separetur & servetur.

Nobile ac egregium est cephalicum, anticatarrhale, stomachicum, anthysteri-cum & diureticum.

Dosis guttæ quindecim ad quadraginta.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI VOLATILIS VINOSUS.

REC. Salis Ammoniaci in pulverem triti libram semis,
Cinerum clavellatorum libram unam.

Immittantur cucurbitæ vitreæ atque affundatur
Aquæ fontanæ libra semis,
Spiritus vini rectificati libra una.

Alembico superimposito, & juncturis probe lutatis, destillentur lento igne, ex arena, & spiritus volatilis prodeuntis circiter unciæ decem vel undecim colligantur.

Est sal volatile liquidum, urinosum, purissimum, & in morbis partium solidarum, ab atonia ortis, scopo tonico, bonam præstat opem, egregium est diureticum & resolvens.

Datur interne a guttis viginti ad triginta; externe ad resolvendum, cum aliis nervinis spiritibus mixtus, dolentibus partibus illinitur.

Additis oleis destillatis, varia salia volatilia, sic dicta oleosa, ex tempore parari possunt.

SPIRITUS SALIS AMMONIACI VOLATILIS URINOSUS.

REC. Calcis vivæ recens calcinatæ uncias duodecim,
Salis ammoniaci uncias quatuor,
Aquæ fontanæ libras duas.

Calci vivæ & sali ammoniaco, singulis seorsim in pulverem redactis, & cucurbitæ vitreæ immissis, superfundatur aqua fontana, & juncturis, imposito alembico, probe lutatis, statim leni igne instituatur destillatio, & spiritus unciæ octo proliciantur, qui in vase optime clauso servandus.

Debilior, qui in destillatione sequitur, seorsim potest servari, & novæ destillationi, loco aquæ, addi.

Penetrantior est illo, cum cineribus clavellatis destillato, & conservari vix potest.

Usus

Usus utplurimum est externus, ad excitandos sopore profundo sepultos; naribus epilepticorum etiam admovetur, sub ipso paroxysmo; additur spiritibus nervinis, ad membra paralytica fricanda.

SPIRITUS SALIS COAGULATUS.

REC. Salis Absinthii uncias duas,
Spiritus Salis unciam unam, vel quantum ad saturationem sufficit.

Evaporentur mixta in vitro, ad siccitatem.

Ad Salis febrifugi Sylvii naturam accedit, & virtutes habet diureticas, resolventes.

SPIRITUS SALIS COMMUNIS ACIDUS.

REC. Salis communis decrepitati libras duas,
Terræ figulinæ libras sex.

Misceantur, addita aquæ sufficiente quantitate, ut globuli exinde formari possint, qui exsiccati retortæ loricatæ indantur, & igne gradatim adhibito in vas recipiens amplum destillatio instituatur, quousque nulli amplius spiritus, sub nebularum forma comparentes, egrediantur. Liquor destillatus rectificetur.

Quæ de concentrato mox dicentur, hic etiam locum habent.

SPIRITUS SALIS COMMUNIS CONCENTRATUS, sive GLAUBERIANUS.

REC. Salis communis libram unam; humectetur
Aquæ fontanæ unciis tribus vel sex.

Immittatur cucurbitæ vitreæ, atque successive superaffundantur
Olei vitrioli unciæ sex vel septem.

Superimposito alembico & juncturis optime clausis, leni igne arenæ instituatur destillatio. Spiritus prolectus fumans, volatilis, e cucurbita rectificari potest, & in vitro, epistomio vitreo clauso, asservari.

Genuinus hic spiritus salis est, & brevi compendio paratur, acidissimi saporis est, & subtilissimus, cum ex vitro aperto omnis exhalet, & conclave vapore albo repleat.

Virtute gaudet refrigerante & diuretica; additur julapiis, appetitum excitat, cruditates biliosas præcipitat, alvum & urinam movet. Pectori inimicus est, nec etiam, ubi suspicio ulceris renum adest, adhiberi debet.

Dari potest a guttis tribus ad octo, in vehiculo aquoso copioso.

Externe putredini potenter resistit, in pustulis oris gangrænosis, aqua dilutus, specificus est, penicillo applicandus. Cum spiritu vini rectificatissimo mixtus in ulceribus cancrosis multum valet.

SPIRITUS SALIS DULCIS.

REC. Spiritus Salis concentrati unciam unam & semis,
Vini rectificatissimi uncias duodecim.

Digerantur, postquam spiritus salis vini spiritui successive instillatus est, per aliquot dies, in vase probe clauso, & postea destillentur e cucurbita, atque aliquoties cohobentur.

Spiritus nitri & vitrioli, cum spiritu vini alembicum transcendunt, atque sic dulcificantur; spiritus salis vero cum spiritu vini quidem non evehitur, veruntamen illum notabili acido sapore inficit.

Aperitivus, stomachicus & diureticus est.

Datur a guttis triginta ad quadraginta.

SPIRITUS SAMBUCI FLORUM.

Ad normam Spiritus Lavendulæ destillatur.

Est bezoardicæ & anodynæ virtutis.
Datur a drachma una ad unciam semis.

SPIRITUS ANTISCORBUTICUS DRAWIZII.

REC. Vitrioli ad rubedinem calcinati libras duas,
superfunde
Spiritus Tartari libram unam,
Cochleariæ uncias quatuor.

Digerantur per aliquot dies, postea destillentur e retorta, donec & spiritus vitrioli transierit. Spiritus prolectus, sulphurei odoris & acidiusculi saporis, servetur.

Cum Spiritu aperitivo Penoti convenit. Laudatur ab Auctore in scorbuto; conducit etiam in hypochondriaco malo, calculo & arthritide.

Dosis guttæ triginta ad quadraginta.

SPIRITUS SERPILLI.

Paratur ad modum Spiritus Melissæ, Menthæ &c.

Si ter, quaterve super novas herbas cohobatur, virtute gaudet egregia roborante, discutiente, anodina, & utplurimum externe in affectibus rheumaticis & arthriticis, item in cephalalgia commendatur.

SPIRITUS SULPHURIS PER CAMPANAM.

Funditur sulphur citrinum, vel, si haberi potest, griseum in olla figulina, tres pollices alta & quatuor lata; vasculum hoc, sulphure fuso, ponatur sub camino, qui fumum perfecte sursum dirigit, emittit. Incendatur sulphur, atque statim superponatur campana magna vitrea, quæ antea supra vaporem aquæ calidæ fuit detenta, ut superficies ejus interna subhumida sit; campana vitrea formam habeat alembici, ut per ejus rostrum spiritus in vas recipiens adpositum destillare possit, ita etiam disponatur, ut lateribus in triangulum positis innitatur, & aëris tantum admittat, ut flamma non extinguatur. Tali modo, multiplicatis campanis, & novi sulphuris repetita accensione, colligitur liquor acidus flavescens. Melius succedit operatio noctu & diebus frigidis, pluviosis, quam sereno tempore.

Nulla quidem inter spiritum sulphuris & spiritum vitrioli est differentia, & plerumque spiritus vitrioli a destillatoribus pro sulphuris spiritu venditur; destillatio per campanam etiam non solum tædiosa, sed & pretiosa est, & magno cum sulphuris dispendio fit, libra integra enim vix ultra drachmas duas acidi concentrati exhibet; attamen, quia nonnulli vim quandam specificam in spiritu sulphuris quærunt, in eorum gratiam celeberrimus Stahlius aliam methodum faciliorem, & quæ copiosiorem spiritus quantitatem elargitur, tradit: jubet, eum in finem, lintea solutione saturata salis alcali madefieri, atque sulphure incenso, in vase ad hunc laborem adaptato, perfumare; sic alcali acidum sulphuris avide attrahit, & cum illo in sal abit neutrum. Cui, mediante aqua fontana, e linteis extracto, & ad siccitatem fere inspissato, superfunditur oleum vitrioli, & per retortam, leni igne, spiritus volatilis sulphuris expellitur; e residuo vero Tartarus vitriolatus parari potest.

Inservit spiritus sulphuris usibus chemicis; additur julapiis & potionibus, ut acido imbuantur sapore, ad sitim & calorem nimium temperandum.

Dosis guttæ tres vel plures, pro aciditate spiritus.

SPIRITUS TARTARI SIMPLEX.

REC. Tartari depurati, quantum vis.
Imple

Imple illo duas tertias retortæ, ac ex arena in recipientem ſatis capacem, probe adaptatum ac lutatum, primo moderato, poſtea gradatim aucto igne, ſpiritus omnes, una cum oleo fœtido, deſtilla; ſpiritum ab oleo, mediante charta emporetica duplicata, humectata, ſepara, ac utrumque per ſe, e cucurbita, rectifica.

Sal Tartari in reſiduo calcinato quære, &, ut artis eſt, ſolvendo elue, coagula & depura.

Multi rectificationem ſpiritus Tartari diſſuadent; quod vi ſua ex parte privetur: ſi vero oleum charta emporetica ab illo ſeparatur, & ſpiritus e retorta ad ſiccitatem abstrahitur, fœtorem non ſolum deponit, absque ulla virium ſuarum jactura, ſed & penetrantior evadit.

Incidit, attenuat, reſolvit, ſudorem atque urinam movet, in colica, menſibus retentis, paralyſi, ictero, & hydrope conducit.

Doſis a ſcrupulo uno ad duos.

OLEUM TARTARI FOETIDUM, quod ſimul acquiritur, raro, ob fœtorem, in uſum vocatur; potens tamen eſt reſolvens, unguentis ad ſcabiem addi poteſt, mulieribus hyſtericis pro odoratu convenit.

SPIRITUS TARTARI VOLATILIS.

Videatur SAL VOLATILE TARTARI.

SPIRITUS TEREBINTHINÆ.

REC. Terebinthinæ claræ libras duodecim.

Affuſis, in veſica cuprea,
Aquæ fontanæ libris quadraginta octo,

deſtillentur; ſic prodit, una cum aqua, oleum æthereum Terebinthinæ clarum, quod ab aqua ſeparandum, & propter ſubtilitatem, Spiritus Terebinthinæ vocatur.

Reſiduum in veſicam exhibet

TEREBINTHINAM COCTAM:
Vel ulteriori coctione, absque aqua, lento igne inſtituta, brunnum colorem induit, & tunc

COLOPHONIUM

nuncupari ſolet.

Interne in gonorrhœa & ſcopo diuretico, ad paucas guttas, quinque vel duodecim, datur; externe ad puncturas nervorum, tendinum, vulnera, & hæmorrhagias ſiſtendas, calide applicatur.

SPIRITUS THERIACALIS.

REC. Radicum Angelicæ,
Imperatoriæ,
Serpentariæ Virginianæ,
Zedoariæ ana unciam unam,
Herbæ Scordii uncias duas,
Corticum Citri,
Baccarum Juniperi,
Myrrhæ rubræ ana unciam unam,
Croci Orientalis unciam ſemis,
Theriacæ Andromachi libram ſemis,
Spiritus vini ſimplicis libras ſeptem.

Radices, herba & reliqua, pulveriſata ſpiritu vini infuſa, digerantur Theriaca, & lento igne libræ quatuor ſpiritus abſtrahantur.

Cui, pro lubitu, ad unciam unam, camphoræ ſcrupulus unus additur, & tunc vocatur

SPIRITUS THERIACALIS CAMPHORATUS.

Eſt alexipharmacus, ſudorifer & anodinus.

Datur a guttis triginta ad ſeptuaginta quinque.

Ingreditur mixturam ſimplicem. Externe, ob pretium, raro adhibetur, cum ſpiritus vini camphoratus eadem præſtet.

SPIRITUS TRIFOLII FIBRINI.

Eodem modo parari poteſt, quo ſpiritus cochleariæ evocatus fuit.

Eſt antiſcorbuticus, & pro conficienda eſſentia ſervatur.

SPIRITUS VINI CAMPHORATUS.

REC. Spiritus vini optime rectificati libram unam,
Camphoræ drachmas ſex.

Stent in digeſtione, paucarum horarum ſpatio, atque ſic a ſoluta camphora ſpiritum vini imprægnatum habebis.

Uſus eſt externus, roborat, inflammationes, congeſtiones dolorificas diſſipat, & in affectibus ſpaſticis bonum edit effectum. Quibus cautionibus vero in ambuſtione, eryſipelate & lymphæ congeſtionibus adhiberi debeat, minus longum foret, hic commemorare; igitur lectorem ad practicos ablegamus.

SPIRITUS VINI RECTIFICATUS.

E veſica cuprea, per alembicum ſtanneum, deſtillatur, & a phlegmate fœtido ſeparatur; & ſi delicatior, atque ab omni fœtore liber expetitur, denuo bis vel ter, addita tertia parte aquæ fontanæ, deſtillatio repetenda. Cui nihil phlegmatis aquoſi adeſt, *Spiritus rectificatiſſimus, Alcohol Vini*, vocatur.

Spiritus vini rectificatus ad ambuſta, ſugillationes, luxationes, & ad hæmorrhagias externe adhibetur; inprimis inſervit ad eſſentias & tincturas parandas.

SPIRITUS VINI TARTARISATUS.

REC. Spiritus vini optime rectificati libras duas,
Salis Tartari probe depurati & ſiccati uncias quatuor,

Miſce, & e cucurbita vitrea, juncturis exacte munitis, igne arenæ moderato deſtilla.

Inſervit extrahendis reſinoſis, Succini & Ambræ eſſentiis, nec non aliis uſibus chemicis & pharmaceuticis.

SPIRITUS VITRIOLI COAGULATUS.

Eadem methodo, qua ſpiritus ſalis coagulatus, paratur; loco ſpiritus ſalis, ſpiritum Vitrioli ſumendo.

Cum tartaro vitriolato convenit, & virtutes habet aperientes, reſolventes, incidentes atque diureticas.

SPIRITUS VITRIOLI DULCIS.
Videatur LIQUOR ANODYNUS.

SPIRITUS VITRIOLI PHILOSOPHICUS.

REC. Aquam a præcipitatione & edulcoratione Mercurii vitæ, bibula colatam; infunde retortæ vitreæ, ac calore leniſſimo, primum phlegma omne ſuperfluum evapora, donec guſtu perceperis ſpiritum ſatis acrem, linguam tentantem; tunc admoto ac adaptato recipiente, & lutatis juncturis, igne pedetentim aucto, omnem ſpiritum, ad ſiccitatem usque, evoca.

Nihil minus, quam vitrioli ſpiritus eſt; potius ſpiritus ſalis communis vocandus eſſet: omnes enim ejus qualitates habet, & a ſale communi, quod in Mercurii ſublimati præparatione adhibitum fuit, ortum habet.

SPIRITUS VITRIOLI SIMPLEX.

Deſtillatur e vitriolo, ad albedinem calcinato, per retortam vitream loricatam, recipiente capaciſſimo munitam, cui aquæ quarta pars, reſpectu ponderis vitrioli, ad hoc opus aſſumti, inſit, igne aperto primum leni, tum aucto gradatim ac ſucces-

cessive igne ad candescentiam usque retortæ, donec omnes nebulæ simulque spiritus cessant. Tum recipientem caute separa, ocyssime obtura; spiritus prolectos, e retorta vitrea, arenæ igne rectifica.

Cum spiritu sulphuris convenit, & iisdem usibus destinatur.

SPIRITUS URINÆ.

Videatur SAL VOLATILE URINÆ, ubi simul modus, spiritum destillandi, docetur.

Usibus nonnullis chemicis inservit; in medicina easdem virtutes, quas Spiritus cornu cervi, habet.

Dosis guttæ viginti quinque ad quinquaginta.

SPONGIARUM TOSTIO.

Fragmenta spongiarum in figulino vase, operculo tecto, igne aperto torrentur, atque tosta in pulverem teruntur.

Expetuntur inprimis ad pulveres strumales, quorum præcipuum sunt ingrediens.

SUCCINUM PRÆPARATUM.

Succinum in subtilissimum teratur pulverem, atque, addita aqua fontana, super marmore, sicut reliqua præparata, lævigetur.

Leniter adstringit & calefacit; ad capitis & uteri affectus, catarrhos, & mensium vitia commendatur.

Dosis scrupulus unus ad duos.

SUCCUS ACETOSELLÆ, BERBERUM, CITRI, CYDONIORUM, MORORUM, RUBI IDÆI, &

alii defæcati, in vitro, collo angustiori prædito, superaffuso oleo, in loco frigido asservantur.

Pro syrupis parandis asservari solent.

SULPHUR AURATUM ANTIMONII.

Scoriæ Reguli Antimonii simplicis, vel residuum a tinctura Antimonii, affusa aquæ simplicis fontanæ aut pluviæ ea quantitate, quæ sufficere videtur, solvantur, & solutio per chartam emporeticam percoletur. Filtratæ huic solutioni seu lixivio, ex quo, sub refrigeratione & mora aliquot dierum, sulphur majori portione reguli fœtum sponte jam subsedit, post cautam decantationem in vitro, aut olla munda debite vitreata, inspergatur acetum vini, unde præcipitabitur ingens sulphuris quantitas, quæ, ope chartæ bibulæ, a lixivio separetur. Huic liquori vel lixivio denuo acetum inspergatur, & demittetur inde alius pulvis, aurantii coloris, quem, a lixivio separatum, seorsim serva. Denique eidem lixivio iterum novum & multum acetum adde, & præcipitabitur pulvis levissimus, aurantio-pallidi coloris, qui edulcorandus, & sub inscriptione SULPHURIS ANTIMONII TERTIÆ PRÆCIPITATIONIS, servandus.

Primæ præcipitationis sulphur vim plerumque habet emeticam, & hinc rarus ejus usus est.

Secundæ præcipitationis autem adultioribus;

Tertiæ vero etiam teneræ ætati præberi potest.

Insignes sunt vires hujus sulphuris aurati, bene præparati, ad contumaces & chronicas affectiones, præsertim quæ ex stagnatione & corruptione lymphæ proveniunt; ad pertinaces nimirum glandularum rebelles tumores, ulcera inveterata, aliosque cutaneos morbos, interposito decocto diluente & sanguinem depurante; ad asthma porro convulsivum, tussim ferinam infantum, peripnevmoniam, affectus spasmodicos, catarrhos suffocativos, hemicra-

craniam, febres intermittentes pertinaces, ſcabiem malignam, quin & prava ex lue venerea incommoda hoc pharmaco profligata eſſe, celeberrimus Hoffmannus perhibet.

Augentur vires, ſi cum Mercurio dulci adminiſtratur; requiritur vero continuatus uſus, etiam ſi primis diebus nauſeam excitaſſe obſervatum ſit, tamen diebus ſubſequis nullam amplius ſtomacho moleſtiam faceſſit.

Doſis in tenera ætate, ſulphuris tertiæ præcipitationis, granum unum, duo, ad tria, in adultioribus ad grana ſex, vel ſcrupulum ſemis evehi poteſt.

SULPHUR AURATUM ANTIMONII LIQUIDUM.

REC. Solutionem ſcoriarum Reguli Antimonii;

Dimidiam ejus partem evaporationi ſubjice, donec ovum illi innatare poſſit; tum vero ſtatim admiſce æqualem quantitatem

Olei expreſſi Papaveris vel Amygdalarum,

& leniter coque, donec oleum non amplius conſpiciatur, & maſſa digito faciliime obediens prodeat; poſtea alteram lixivii ſulphurati partem ſucceſſive affunde, coctionem continua, usque dum alcalini ſaporis nihil deprehendatur, nec oleum amplius ſibi relictum appareat. Puls hæc ſaponacea probe deſiccetur, & in mortario lapideo cum Tinctura Antimonii acri per abſtractionem ſpiritus ad dimidium redacta, ad eminentiam trium digitorum affuſa, per horas aliquot probe tere, poſtea cucurbitæ indita per viginti quatuor horas digere. Ita prodibit peramœna Tinctura, acredinis expers, quæ totum ſaponem una cum ſulphure Antimonii ſolutum ſiſtit, nullo in cucurbita reſiduo relicto.

Virtus ejus reſolvens & ſanguinem purificans inſignis ex indole ſaponis medicati & ſulphuris Antimonii facile eluceſcit, eaque in forma ſoluta magis penetrans.

Doſis guttæ quadraginta cum Decocto conveniente.

SUPPOSITORIUM COMPOSITUM.

REC. Specierum Hieræ picræ unciam ſemis,
Salis Gemmæ ſcrupulum unum,
Mellis ad ſpiſſitudinem cocti uncias duas.

Miſce, & fiant ſuppoſitoria, variæ magnitudinis.

SYRUPUS DE ABSINTHIO COMPOSITUS.

REC. Abſinthii pontici ſicci libram ſemis,
Florum Roſarum rubrarum uncias duas,
Nardi Indicæ drachmas tres.

Infundantur incisa in
Vini albi &
Succi cydoniorum ana unciis octo;

Digerantur in loco calido per biduum, poſtea exprimantur;
Colaturæ unciis decem adde
Sacchari albi uncias ſedecim.

Fiat ſyrupus, per pannum colandus.

Ventriculi & aliorum viſcerum, a cauſa frigida ortis vitiis auxiliatur; cachecticis prodeſt, appetitum reſtaurat, flatus diſcutit, ictericis convenit.

Datur in potionibus & electuariis.

SYRUPUS ACACIARUM FLORUM.

REC. Florum Acaciarum recentium libras duas.

Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libris duabus;

Stent in digeſtione per noctem, in vaſe figulino vitreato, probe tecto, mane leviter exprimantur & colentur.

Co-

Colaturæ unciis novendecim adde
Sacchari albi uncias triginta duas.

Fiat unica ebullitione syrupus, qui per linteum colatus servetur.

Vires habent alvum laxandi; laudatur anthelminticus & antinephriticus; datur etiam in epilepsia & tussi.

Teneris a drachma una ad drachmas tres; adultioribus ad drachmas sex, vel unciam unam exhibetur.

SYRUPUS ACETOSELLÆ ET ACETOSÆ.

E succi depurati unciis decem, & sacchari unciis sedecim,
semel ebulliendo, fiat syrupus.

Commendatur biliosis, atque ad sitim caloremque restinguendos.

SYRUPUS ACETOSITATIS CITRI.

REC. Succi Citri uncias decem,
Sacchari albi uncias sedecim.

Fiat unica ebullitione syrupus, in vase vitreo servandus.

Julapiis & potionibus additur, sitim & æstum mitigat.

SYRUPUS DE AGRESTA.

REC. Agrestæ, sive succi uvarum, paulo antequam maturuerint, expressi, libram unam semis,
Sacchari albi libras duas.

Coquantur, in vase figulino vitreato, ad justam syrupi consistentiam.

Usus est in febribus malignis, & virtute cum syrupo citri convenit. Additur mixturis & julapiis.

SYRUPUS DE ALTHEA FERNELII.

REC. Radicum Altheæ,
Graminis,
Asparagi,
Glycyrrhizæ,
Herbar. Altheæ,
Parietariæ,
Pimpinellæ,
Plantaginis,
Adianthi albi & nigri ana drachmas tres,
Uvarum passarum mundatarum ana unciam semis,
Cicerum rubrorum unciam unam.

Incisa coquantur ex
Aquæ libris quatuor,
usque dum unciæ viginti octo supersint, deinde cum
Sacchari albi libris quatuor
fiat ex arte syrupus.

Commendatur ad urinæ ardorem in nephritide & tussi, a materia acri & salsa orta.

Additur vel decoctis, vel cochleatim sumitur, ad unciam unam & ultra.

SYRUPUS DE AMMONIACO.

REC. Gummi ammoniaci electi uncias duas;
Solve in
Vini albi unciis decem.
Solutioni admisce
Sacchari albi, ad consistentiam tabulati cocti, uncias sedecim;
Agitentur, usque dum refrigescant. Syrupus asservetur.

Validissime incidit, detergit & purgat pulmones; eleganter confert inveteratis affectibus, a crassa & lenta pituita ortis; in asthmate specifice conferre perhibetur.

Dosis per se uncia semis, drachmæ sex, ad unciam unam.

SYRUPUS DE ARTEMISIA.

REC. Radicum Rubiæ tinctorum,
Rusci ana uncias duas,
Herbarum Artemisiæ unciam unam,
Pulegii,

Herbarum Melissæ,
Dictamni Cretici,
Sabinæ ana drachmas tres,
Florum Hyperici drachmas duas,
Seminis Nigellæ unciam semis,
Cassiæ ligneæ unciam unam.

Radices incisas infunde in
Aquæ fontanæ libris tribus; macerentur per noctem, mane leniter ebulliant, ad colaturæ remanentiam librarum duarum, in qua infunde herbas & reliqua ingredientia, minutim incisa; facta digestione per viginti quatuor horas, exprimantur; in
Colaturæ unciis novem
dissolve
Sacchari albi uncias sedecim,
& per pannum colatus
Syrupus servetur.

Potionibus additur, ac in mensium suppressione, & lochiorum imminuto vel plane suppresso fluxu utimur.

Dosis drachmæ sex ad unciam unam.

SYRUPUS BALSAMICUS.

REC. Julapii rosati libram unam, vel uncias duodecim,
addantur
Essentiæ Balsami Peruviani drachmæ quatuor.
Mixta serventur.

Est stomachicus & vere balsamicus; prodest vulneratis, & ubicunque suspicio ulceris interni est, sine notabili tamen calore febrili; tussientibus & asthmaticis conducit.

Dosis drachmæ tres.

SYRUPUS BELLIDIS E SUCCO.

REC. Succi e tota planta Bellidis minoris depurati, & ad dimidias evaporati, uncias novem,
Sacchari albi uncias sedecim.
Fiat, saccharum unica ebullitione solvendo, syrupus, qui, per pannum colatus, servetur.

Prodest tussientibus, vulneratis, ad sanguinem coagulatum resolvendum ab alto lapsis, &c.

SYRUPUS BERBERUM.

REC. Succi Berberum depurati uncias decem,
Sacchari albissimi uncias sedecim.
Fiat syrupus.

Refrigerans est, sitim & æstum mitigat, & calidis in febribus inprimis convenit.

SYRUPUS BETONICÆ.

REC. Herbæ Betonicæ recens siccatæ uncias quatuor.
Incisa macerentur in
Aquæ Betonicæ destillatæ libra una;
Post sufficientem extractionem exprimantur, & in expressi unciis novem, dissolve unica ebullitione
Sacchari albi uncias sedecim.
Syrupus, colatus per pannum, servetur.

Capiti dicata est betonica, vulneraria est & diuretica; leniter adstringit, in calculo renum & vesicæ commendatur; ob vim adstrictoriam & vulnerariam, etiam in lochiorum nimio, post partum, fluxu, adhibetur. Easdem virtutes etiam syrupus habet, & commode potionibus medicis additur.

SYRUPUS BORRAGINIS.

REC. Florum Borraginis recentium libram semis.
Infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libra una;
Digerantur per noctem, exprimantur, & infusi clarificati unciis novem, adde

Sac-

Sacchari albi uncias ſedecim.
Fiat ſyrupus.

Adſcribuntur vires cor roborantes, antimelancholicæ & antimaniacæ.

Pari modo paratur:

SYRUPUS BUGLOSSI.

Cui tribuuntur vires eædem.

SYRUPUS BRUNELLÆ.

REC. Succi herbæ Brunellæ depurati, & ad dimidias lento igne evaporati uncias novem,
Sacchari albi uncias ſedecim.
Fiat ſyrupus.

Commendatur ad oris & faucium ulcera & inflammationes, aphthis medetur.

Pari modo paratur:

SYRUPUS PLANTAGINIS MAJORIS.

SYRUPUS BRYONIÆ.

REC. Succi radicum Bryoniæ defæcati libram unam ſemis,
Sacchari uncias triginta duas.
Fiat, unica ebullitione, poſt ſacchari deſpumationem, ſyrupus.

Serum expurgat, potenter reſolvit; hinc hydropicis & aſthmaticis commendandus; ob inſignem amaritiem etiam vermibus & aliis inſectis, atque beſtiolis, in corpore humano natis, adverſatur, menſtruum educit, & ad virginum morbos laudatur.

Doſis uncia ſemis ad unciam unam.

SYRUPUS CAPILLORUM VENERIS SIMPLEX, MONSPELIENSIS.

REC. Capillorum Veneris, parum inciſorum, uncias tres.
Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libris tribus ſemis;
Stent in digeſtione per noctem, mane leniter coquantur ad ſeptimæ partis conſumtionem, colatura albumine ovorum clarificetur, & cum
Sacchari albi libris tribus,
fiat ſyrupus, cui pro lubitu addantur, vel
Aquæ Roſarum, vel
Naphæ uncia una aut duæ.

Humores incidit, attenuat & reſolvit; loco ſacchari, pro edulcoratione infuſi Theæ utuntur, ad tuſſim & ad pectoris morbos, a materia viſcida ortos.

SYRUPUS CAPILLORUM VENERIS COMPOSITUS.

REC. Capillorum Veneris uncias quinque,
Linguæ Cervinæ unciam ſemis,
Malvæ drachmas duas,
Radicum Aſparagi unciam unam,
Glycyrrhizæ uncias duas.
Macerentur in
Aquæ fontanæ ſimplicis libris duabus,
& digerantur loco calido per noctem. Mane coquantur ad conſumtionem circiter unciarum ſex. Reſiduo expreſſo, & albumine ovi clarificato, adde
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat, unica ebullitione, ſyrupus.

Vires non differunt a præcedentis.

SYRUPUS CARDIACUS.

REC. Vini generoſi uncias octo,
Aquæ Roſarum uncias duas ſemis,
Cinnamomi drachmas tres,
Caryophyllorum drachmam unam,
Zinziberis drachmam ſemis.
Infuſa digerantur, ac ſufficienti facta extractione exprimantur; in expreſſo ſolvantur

Sacchari unciæ ſex & decem.
Fiat ſyrupus.
Eſt gratus, aromaticus, ventriculum roborans; additur electuariis.

SYRUPUS CARDUI BENEDICTI.

REC. Succi defecati, & ad dimidias evaporati, Cardui Benedicti, uncias octodecim,
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat ſyrupus.
Tribuuntur illi vires ſtomachicæ, alexipharmacæ, antifebriles; potionibus & electuariis additur.

SYRUPUS CENTAURII MINORIS.

REC. Florum Centaurii minoris recentium libram unam.
Inciſi infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libra una;
Stent per noctem, mane exprimantur, & in expreſſo
Florum recentium libra una infundatur; poſt macerationem per noctem exprimantur,
Colaturæ, albumine ovi clarificatæ, unciis novem
adde
Sacchari albi uncias ſedecim.
Fiat ſyrupus.
Auctor, qui commendat, Quercetanus, ait: hoc ſyrupo nunquam carere debent officinæ, ob ſummam ejus neceſſitatem ac utilitatem; febrium ex bile ortarum ferociam compeſcit, bilioſum illum ſuccum benigne educit, ictericis conducit; proprium in ſe continet Rhabarbarum Centaurium minus, fel terræ & febrifuga appellatur, electuariis additur.

SYRUPUS CERASORUM ACIDORUM.

REC. Succi Ceraſorum acidorum, per ſubſidentiam defecati, uncias viginti,
Sacchari albiſſimi uncias triginta duas.
Fiat ſyrupus.
Convenit cum reliquis ſyrupis acidiuſculis, inprimis berberum.

SYRUPUS CHAMOMILLÆ.

REC. Florum Chamomillæ vulgaris recentium libram unam,
infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libra una.
Stent in vaſe probe clauſo, per duodecim horas, poſtea exprimantur; infuſio repetatur,
Chamæmeli novam ſumendo libram,
poſt extractionem exprimatur & clarificetur infuſum, atque ex
ejusdem unciis novem,
cum
Sacchari albi unciis ſedecim
fiat ſyrupus.
Multum valet hic ſyrupus ad colicam; tam flatulentam, quam ſpaſmodicam, in febribus, quartana & tertiana, cum aliis permixtus, bonum edit effectum; adhibetur in potionibus, vel electuariis, additur etiam clyſteribus.

SYRUPUS CHENOPODII ſive ATRIPLICIS MEXICANÆ.

REC. Herbar. Chenopodii ſive Atriplicis ſuaveolentis Mexicanæ, manipulos quatuor,
Eryſimi,
Urticæ ana manipulos duos,
Farfaræ manipulum.
Infundantur in aquæ fontanæ bullientis libra una, & ſucci Raparum albarum libra ſemis, poſt ſufficientem extractionem exprimantur, expreſſo addantur
Sacchari albi libræ duæ.
Fiat ſyrupus.

Pecto-

Pectoralis & diureticus est, atque in asthmate & nephritide laudatur.
Dosis uncia dimidia vel drachmæ sex.

SYRUPUS DE CICHORIO, CUM RHABARBARO.

REC. Radicum Cichorii uncias duas semis.
Coque in
Aquæ fontanæ libra una semis, ad remanentiam libræ unius, huic adde
Rhabarbari minutim incisi unciam unam,
Salis Tartari grana viginti.
Ebulliant lento igne, exprimantur, in expresso dissolve
Sacchari albi uncias sedecim; clarificato & colato syrupo adde
Aquæ Cinnamomi spirituosæ unciam unam.
Servetur.

Bilem leniter subducit; pueris recens natis & infantibus a drachma una, ad drachmam unam semis, usque ad unciam semis, ad educendum meconium, & in torminibus, indeque ortis motibus convulsivis, commode datur.

SYRUPUS CINNAMOMI.

REC. Cinnamomi optimi, crassiuscule contusi, uncias quinque;
Reponantur in cucurbitam vitream, addanturque
Aquæ Cinnamomi optimæ, cum vino destillatæ, libræ duæ,
Aquæ rosarum odoratissimæ unciæ duæ.
Stent in loco calido, bene obturato vase, ne quid exspiret, horis viginti quatuor, atque, cum
Sacchari albissimi clarificati, ad consistentiam tabularum cocti, libris tribus, unciis quatuor.
Fiat syrupus.

Virtute gaudet analeptica, & ventriculum, nec non nervos roborante. Datur vel per se, vel cum aquis cordialibus.

SYRUPUS CITRI E TOTO.

REC. Corticum Citri exteriorum recentium uncias duas semis, incisos infunde in
Succi Citri recentis unciis viginti duabus.
Post digestionem exprimantur, in expresso dissolve
Sacchari albi uncias triginta.
Servetur usui syrupus.

In febribus malignis, exanthematicis, potionibus additur, malignitatem non solum arcere, sed & vires restaurare compertus est.

SYRUPUS COCHLEARIÆ.

REC. Succi Cochleariæ recenter expressi libram unam semis.
Abstrahantur lento igne, in cucurbita vitrea, unciæ sex; residuum clarificetur & evaporetur ad remanentiam unciarum sex, in quo dissolve
Sacchari albi uncias octodecim, atque per pannum colato syrupo adde
Aquam abstractitiam,
& serva.

Cochlearia est antiscorbutica planta; hinc syrupus inde confectus scorbuticis convenit.

SYRUPUS CONTRAYERVA.

REC. Radicum Contrayerva minutim incisarum uncias quatuor.
Infundantur per noctem in
Aquæ fontanæ ferventis libris duabus,
mane leniter ebulliant, ad colaturæ, expressione forti factæ, remanentiam libræ unius, adde
Succi Citri uncias octo,
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat, saccharum unica ebullitione solvendo,

vendo, syrupus, in vitreo vase reponendus.

Laudatur in febribus malignis, variolis, morbillis & aliis exanthematicis, atque, ob vim blandam alexipharmacam, non adeo calidam, commendari meretur, potionibus & mixturis admiscendus.

SYRUPUS CONTRAYERVA COMPOSITUS.

REC. Pomorum Citri integrorum numero sex,
concisis & cucurbitæ vitreæ injectis adde
Radicum Contrayerva unciam unam semis,
Serpentariæ Virginianæ unciam unam,
Seminum Cardui benedicti,
Mariæ ana unciam semis,
Granorum Chermes drachmas duas,
Succi Granatorum dulcium libras duas.

Digerantur per viginti quatuor horas, tum, facta expressione ac additis
Sacchari albi libris tribus,
fiat, in vase probe vitreato clauso, syrupus, qui colatus servetur.

Est alexipharmacus, malignitati & putredini resistit, virtute analeptica vires restaurat, diuretica & diaphoretica vi materiam noxiam, tam per sudorem, quam urinam, expellit.

SYRUPUS CORALLIORUM.

REC. Coralliorum rubrorum pulverisatorum uncias duas,
Succi Berberum, perfectæ maturitatis, depurati libram unam.

Digerantur, calore moderato, per triduum, vel quousque corallia bullulas emittere cessant: dein succus affusus, per inclinationem, separetur.

REC. Succi hujus, coralliorum solutione impraegnati, uncias decem, &
Sacchari uncias sedecim,
lenta ebullitione, redigantur in formam syrupi.

Virtutes sunt refrigerantes, leniter adstringentes, in fluxionibus quibuscunque cohibendis, ad abortum & hæmorrhagias uteri præcavendas muliercula utuntur.

Potionibus & electuariis additur, vel solus, ab uncia semis ad integram, sumitur.

SYRUPUS CORTICUM AURANTIORUM.

REC. Corticum Aurantiorum recentium & extimorum uncias quatuor,
Vini albi generosi libram unam.

Macerentur per viginti quatuor horas, in loco calido, bene obturato vase; postea vinum decantetur, filtretur, & cum
Sacchari clarificati, atque ad consistentiam tabellarum cocti, unciis octodecim permiscendo.

Fiat syrupus.

Ventriculum roborat, flatus dissipat, & virtute gaudet analeptica & carminativa.

Exhibetur in potionibus.

SYRUPUS CORTICUM CITRI.

REC. Corticum Citri recentium & extimorum uncias quatuor,
Granorum Chermes drachmas duas,
Vini albi generosi libram unam.

Macerentur loco calido, vase bene tecto, per viginti quatuor horas; postea vinum decantetur, filtretur, atque, cum
Sacchari clarificati, & ultra consistentiam tabellarum cocti, unciis octodecim.

Fiat

Fiat syrupus.

Est cordialis, alexipharmacus & carminativus, ad febres epidemicas catarrhales, malignas laudatur. Addi etiam potest potionibus.

SYRUPUS CROCI.

REC. Croci Orientalis drachmas sex, infunde in
Aquæ ferventis fontanæ unciis decem.
Stent, vase clauso, in digestione per triduum, postea exprimantur. In colatura dissolve
Sacchari albi uncias sedecim,
& post unicam ebullitionem, coletur syrupus per pannum.

Lene & securum præbet anodinum pueris; pectorale & alexipharmacum, in catarrhis utiliter adhibetur.

Uncia una hujus syrupi, Croci fere habet grana quindecim.

Pueris teneris, pro una dosi, ultra drachmam unam non dandus.

SYRUPUS DE CUCURBITA, MESUES.

REC. Cucurbitam sativam magnam, pasta pro pane involutam, coque cum pane in clibano; e calente adhuc succum exprime, & ex unciis duodecim, ad novem usque, & sacchari evaporati & clarificati unciis sedecim syrupum confice.

Vires laudantur ad febres biliosas & ardentes, ardorem urinæ, & sitim mitigandam; ad pectoris affectus, pleuritidem & faucium asperitatem.

SYRUPUS CYDONIORUM.

REC. Succi Cydoniorum, ad tertiæ partis consumtionem evaporati, libram unam semis,
Sacchari albi libras duas semis.

Fiat dissolutione & despumatione, unica ebullitione facta, syrupus.

Gratus est stomacho, leniter adstringit, & in nausea, vomitu & fluxionibus alvi, & ad abortum præcavendum adhiberi potest. Electuariis & potionibus additur.

Dosis ad unciam unam & ultra.

SYRUPUS DIACODION, sive DE CAPITIBUS PAPAVERIS, seu DIACODIUM LIQUIDUM MONTANI.

REC. Capitum Papaveris nondum plane maturorum, cum seminibus, uncias duas,
Siliquarum dulcium uncias duas semis;
incisis affunde
Aquæ fontanæ libram unam semis.
Coquantur lento igne, ad colaturæ remanentiam unciarum decem, in fine coctionis addendo
Liquiritiæ recentis minutim incisæ unciam unam semis;
in colatura dissolve
Sacchari candi rubri uncias sedecim.
Despumatus & colatus syrupus servetur.

In tussi acri, ad materiam incrassandam, a veteribus valde laudatur.

Dari potest infantibus lingendus, ad drachmam unam; adultis, ad unciam unam.

SYRUPUS, DIACODIUM CROCATUM.

Fit, syrupo antecedenti, sive Diacodio simplici addendo
Croci optimi drachmam unam.

Vires sunt eædem, propter crocum tamen magis anodinæ & resolventes.

SYRUPUS DOMESTICUS, five DE SPINA CERVINA.

REC. Baccarum fruticis, quem Spinam cervinam vocant, circa finem Septembris, aut Octobris initio collectarum, quantitatem fufficientem;
Conquaffatæ & calefactæ exprimantur.
Succi hujus colati unciis viginti addantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ, folvantur & colentur, addendo, in petia ligata,
Anifi,
Mastiches ana drachmas tres,
Zinziberis,
Cinnamomi,
Caryophyllorum ana drachmam unam femis.
Fiat fyrupus.

Commendatur ad hydropem, cachexiam, arthritidem, nec non luem veneream. Sunt, qui etiam recens natis, ad expurgandum meconium, dare folent.

Datur drachma una ad unciam & ultra.

SYRUPUS EMETICUS.

REC. Vitri Antimonii hyacinthini, fubtiliffime pulverifati, drachmas duas,
affunde
Vini albi Rhenani uncias duodecim.
Stent per triduum, leni calore in digeftione; poft per chartam bibulam filtratis, adde
Sacchari albi uncias triginta duas.
Sola diffolutione & unica ebullitione, fiat fyrupus, in vafe vitreo reponendus.

Delicatulis propinatur, ad vomitum ciendum.

Dofis eft a drachma una ad drachmas quinque vel fex.

In apoplexia & catarrho fuffocativo etiam clyfteribus, ab uncia una ad unciam unam femis addi poteft.

SYRUPUS EMETICUS ANGELI SALÆ.

REC. Vitri Antimonii optime triti unciam unam,
Cinnamomi electi,
Zedoariæ,
Seminis Angelicæ ana drachmas duas,
Sandali rubri unciam femis,
Croci Orientalis drachmam femis.
Infundantur in
Aceti rofati unciis viginti;
Macerentur per viginti quatuor horas, colentur & filtrentur, in filtrato liquore diffolvantur
Sacchari albi unciæ viginti.
Fiat fyrupus.

Vires funt eædem, quæ præcedentis.

Dofis drachma una ad unciam dimidiam.

SYRUPUS ENULÆ.

REC. Succi radicis Enulæ defæcati libram unam femis,
Sacchari albi libras duas femis.
Solvantur & fiat fyrupus, per pannum colandus.

Refolvit, & ad pectoris vitia adhibetur.

SYRUPUS DE ERYSIMO LOBELII.

REC. Eryfimi totius recentis uncias tres,
Radicum Helenii,
Tuffilaginis ana uncias duas,
Herbarum Borraginis,
Cichorii,
Capillorum Veneris ana unciam femis,
Florum quatuor cordialium,
Anthos,
Florum Stœchadis Arabicæ ana drachmas duas,

Se-

Seminis Anisi drachmas sex,
Passularum mundatarum uncias duas.

Incisa & contusa coquantur in
Aquæ fontanæ libris duabus & semis,
Succi Erysimi unciis sex,
ad remanentiam unciarum octodecim, in expresso liquore dissolvantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ.

Fiat syrupus.

Ad raucedinem præcipue commendatur, & multis jam amissam vocem restituisse, exempla prostant.

Datur ab uncia dimidia ad integram, ex infusis, decoctis, sero lactis, aliisque vehiculis.

SYRUPUS FARFARÆ E FLORIBUS.

REC. Florum Farfaræ, sive Tussilaginis recentium libram unam semis,
affunde
Aquæ fontanæ ferventis libras duas.

Macerentur per viginti quatuor horas, exprimantur, & in
Colaturæ unciis novem
dissolve
Sacchari albi uncias sedecim.

Fiat syrupus.

Ad pectoris vitia inservit, materiam acrem salsam incrassat, & expectorationem adjuvat.

Datur in decoctis pectoralibus.

SYRUPUS FRAGORUM.

REC. Succi Fragorum depurati uncias decem,
Sacchari uncias sedecim.

Fiat lege artis syrupus, ad normam syrupi Berberum.

Est analepticus & diureticus.

SYRUPUS DE FUMARIA.

Paratur e
Succi defæcati, & ad tertiæ partis consumtionem inspissati, unciis novem, &
Sacchari unciis sedecim.

Ad sanguinem & lympham corrigendam; scabiem & alia cutis vitia commendatur.

Addi potest electuariis & decoctis.

SYRUPUS GLYCYRRHIZÆ.

REC. Glycyrrhizæ uncias duas,
Capillorum Veneris unciam unam,
Hyssopi unciam semis,
Aquæ libras duas.

Species prædictæ in aqua, prius fervefacta, horis viginti quatuor macerentur, deinde decoquantur ad dimidias, colaturæ addendo
Mellis despumati uncias octo,
Sacchari albi uncias sedecim,
Aquæ rosarum uncias quatuor.

Fiat syrupus, secundum artem.

Cum Syrupo Capillorum Veneris convenit; pectoralis est, & pro edulcoratione decoctorum pectoralium inservire potest.

SYRUPUS GRANATORUM.

REC. Succi Granatorum acido-dulcium depurati uncias decem,
Sacchari albissimi uncias sedecim.

Solvantur & colentur; syrupus in vase vitreo servetur.

Est analepticus & leniter adstringens; refrigerat, sitim sedat, bilem refrænat.

Datur in potionibus, mixturis & julapiis.

SYRUPUS GRANORUM KERMES.

REC. Coccinellæ unciam semis.
Optime trita in

Aquæ Rosarum &
Cinnamomi, sine vino, ana unciis duodecim,
Salis Tartari fixi granis duodecim.
Infundantur per noctem, addantur
Sacchari albi unciæ triginta duæ,
Succi granorum Kermes unciæ duodecim.
Unica ebullitione fiat syrupus liquidus, qui, per linteum colatus, reponatur.

Analepticus est, diureticus & alexipharmacus; datur in variolis & morbillis, nec non febribus catarrhalibus. Cum Confectione Alkermes convenit.

SYRUPUS HEDERÆ TERRESTRIS.

Sicut Syrupus Betonicæ ex aqua destillata & herba sicca paratur.

Hedera terrestris vulneraria est, & nephritica; Syrupus ad abscessus internos, sputum cruentum famosum phthisicorum commendatur; consolidat & mundificat, urinam & menses promovet, ut & hydropicis utilis est.

In potionibus & electuariis propinari potest.

SYRUPUS HYPERICI.

REC. Florum Hyperici recentium libram unam semis,
Aquæ fontanæ ferventis libram unam.
Macerentur per diem integrum in loco calido; postea exprimantur, & ex
Infusi clarificati unciis novem, cum
Sacchari albi unciis sedecim.
Fiat syrupus.

Easdem vires, quas flores, habet; vulneratis, calculosis, ac renum doloribus vexatis auxiliatur.

Docente Quercetano, instar balsami omnibus resistit corruptionibus ventriculi; specificum est contra vermes.

SYRUPUS HYSSOPI.

REC. Hyssopi siccatæ uncias duas,
Capillorum Veneris unciam semis,
Radicum Helenii unciam unam,
Apii unciam semis.
Coque radices & Capillum Veneris in
Aquæ libris duabus semis,
ad colaturæ remanentiam unciarum sedecim, in qua infundatur Hyssopus, & post digestionem in loco calido, infuso expresso & clarificato adde
Sacchari albi libras duas, uncias octo.
Fiat syrupus.

Viscidos humores resolvit, pulmones roborat, tussientibus & asthmaticis commendatur, in potionibus & electuariis.

SYRUPUS DE JUJUBIS.

REC. Jujubarum recentium uncias tres,
Liquiritiæ drachmas sex,
Capillorum Veneris,
Florum Violarum ana drachmas quinque,
Seminum Malvæ,
Cydoniorum,
Papaveris albi ana drachmas tres.
Incisa coquantur, in
Aquæ fontanæ libris duabus semis, ad colaturæ remanentiam unciarum octodecim, in qua dissolve
Tragacanthæ albæ electæ drachmam unam,
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat syrupus, qui, per colatorium trajectus, servetur.

Commendatur ad tussim siccam, sputum tenue suo lentore maturat, incrassat, glu-

glutinat & expectorationem adjuvat, idemque ad urinæ vitia confert.

Propter mucilaginosa semina & tragacantham, est consistentiæ spissioris, & potius linctus, quam Syrupus, vocari deberet; præstat etiam, illum per linctus, quam haustus, assumi, aut aquis dilutum hauriri.

SYRUPUS KINÆ KINÆ.

REC. Corticum Kinæ Kinæ pulverisatorum uncias quatuor,
Cinnamomi electi unciam unam,
Vini rubri generosi libras duas.
Macerentur, in vitro probe clauso, sæpius vitrum movendo, per biduum; postea exprimantur ac colentur, in colatura, unica ebullitione, dissolve
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat syrupus, qui per pannum colatus, servetur.

Pueris medicamenta reformidantibus dari potest; præter vim antifebrilem, etiam tonicam & stomachicam habet.

Dosis uncia semis ad integram.

SYRUPUS CASCARILLÆ, E CORTICIBUS LIGNI SASSAFRAS,

eodem modo, quo præcedens, parari possunt, scilicet
Cascarillæ, vel
Corticum ligni Sassafras uncias tres,
in
Vini albi unciis viginti duabus,
infundendo, & cum
Sacchari unciis triginta duabus,
in syrupum redigendo.

Vires habent easdem, quas cortices, ex quibus parati sunt.

SYRUPUS DE MANNA LAXATIVUS.

REC. Radicis Polypodii unciam unam semis,
Specierum decocti florum & fructuum,
Passularum minorum ana uncias duas.
Macerentur, per noctem, in
Aquæ fontanæ ferventis libris duabus semis,
mane coquantur ad tertiæ partis consumtionem, colentur, in colatura infunde
Foliorum Sennæ electæ uncias quatuor,
Seminum Anisi,
Fœniculi,
Galangæ,
Macis,
Zinziberis ana drachmam unam.
Digerantur per viginti quatuor horas, in loco calido, exprimantur, expressum albumine ovi clarificetur, atque cum clarificato dissolvantur
Mannæ Calabrinæ unciæ sex,
Sacchari albi unciæ viginti duæ.
Fiat syrupus.

Datur pueris, scopo laxativo, ad humores a pectore derivandos, & recens natis, ad meconium educendum.

Dosis scrupuli duo ad unciam semis.

SYRUPUS MASTICHINUS.

REC. Mastiches electæ, parum contusæ, uncias duas,
infunde in
Aquæ Mastichinæ unciis duodecim.
Stent in vase probe clauso, in digestione, per triduum; postea colentur; in colatura dissolve
Sacchari albi uncias sedecim.
Syrupus in vase probe munito servetur.

Ad ventriculi vitia, a causa frigida orta, catarrhos, & ad cerebrum roborandum convenit.

Potionibus & electuariis additur; vel etiam, pro lubitu, ab uncia dimidia ad integram exhibetur.

SYRUPUS MENTHÆ.

REC. Herbæ Menthæ ſiccæ uncias quatuor,
Aquæ Menthæ libram unam.

Digerantur in vaſe clauſo, per biduum, exprimantur, & in colatura, unica ebullitione, diſſolvantur
Sacchari albi unciæ ſedecim.

Ventriculum roborat, vomitus & nauſeam tollit; carminativus & hyſtericus eſt.

SYRUPUS MELISSÆ.

Eodem modo paratur.

Adſcribuntur vires cordiales, nervinæ & uterinæ.

SYRUPUS MERCURIALIS, ſive PROPHYLACTICUS,

SYROP DE LONGUE VIE DICTUS.

REC. Succorum Mercurialis libras quatuor,
Borraginis,
Bugloſſi ana libram unam,
Mellis optimi albi libras ſex.

Coquantur & deſpumentur; poſtea

REC. Radicum Gentianæ uncias duas,
Iridis noſtratis uncias tres,
Vini albi libram unam ſemis.

Radices inciſæ macerentur in vino, per viginti quatuor horas; poſtea exprimantur; cum ſuccis & melle permiſceantur, lenique igne ad ſyrupi conſiſtentiam coquantur, atque per pannum colatus ſyrupus ſervetur.

Adſcribitur huic Syrupo virtus ſingularis prophylactica, ad vitam prolongandam, podagræ, hydropis, calculi, aliorumque morborum inſultus arcendos & mitigandos.

Doſis, jejuno ſtomacho, quotidie uncia dimidia, vel integra.

SYRUPUS MORORUM.

REC. Succi Mororum maturorum uncias viginti,
Sacchari albiſſimi uncias triginta duas.

Fiat ſyrupus.

Cum ſyrupo ceraſorum convenit; præcipue autem ad oris & linguæ aſperitatem & inflammationem, aphthas & anginam laudatur.

SYRUPUS DE MUSCO QUERNO,

ad Tuſſim convulſivam.

REC. Muſci querni barbati, Bryon dicti, uncias tres,
Herbæ Botryos, ſive Atriplicis Mexicanæ ſuaveolentis,
Paſſularum minorum ana unciam unam ſemis,
Radicum Symphyti majoris unciam unam,
Liquiritiæ unciam ſemis.

Infundantur in
Aquæ fontanæ ferventis libra una ſemis;
digerantur per noctem, coquantur lento igne, ad colaturæ remanentiam unciarum decem, in qua clarificata diſſolve
Sacchari uncias ſedecim.

Fiat ſyrupus, cui refrigerato adde
Balſami Tolutani drachmam unam ſemis,
cum
Sacchari albi uncia una ſemis triti.

Miſce exacte, & ſerva.

Celebris in Anglia & efficax eſt contra tuſſes clangoſas & convulſivas puerorum, ſi cochlear unum vel duo propinentur, ſæpe, in die, ante & poſt ſingulos tuſſiendi conatus.

Dari etiam poteſt in aqua hyſſopi, vel decocto pectorali, per aliquot dies.

SY-

SYRUPUS MYRTILLORUM.

E succo, sicut Syrupus Mororum, paratur.

Refrigerat & leniter adstringit, in fluxionibus alvi & sanguinis commendatur.

SYRUPUS DE NICOTIANA.

REC. Succi Nicotianæ libras duas, Hydromellis simplicis libram unam semis,
Oxymellis simplicis uncias quatuor.

Digere in balneo, aut alio loco temperato, per duos vel tres dies, ut defæcetur; clarum, per declinationem vasis, a fæcibus separatum, denuo, per viginti quatuor horas, digere, donec ab omni fæculentia succus depuratus sit, adde
Sacchari albi libras tres.

Permisce, & in syrupi consistentiam redige.

Nota: Ad vehementiam Nicotianæ corrigendam, opus est, ut digeratur & quasi fermentetur succus, quæ vehementia postea per longiorem coctionem magis diminuitur; secundum descriptionem igitur præparanda est.

Ad asthmaticos affectus, ubi pulmones pituita crassa ac viscosa infarcti, tussim humidam, ubi expectoratio difficulter succedit, commendatur; cerebrum a catarrhis & fluxionibus serosis & frigidis liberare, imo epilepsiam tollere perhibent; præter quod pectus mirifice per superiora evacuet, per inferiora etiam potenter educit.

Pectorali scopo, modica quantitate, quæ vomitum excitare nequeat, sed potius resolvendo & anodyno effectu juvet, Syrupus hic exhiberi debet; quodsi vero vomitus vel nausea excitetur, hausto vino calido aromatisato mox conquiescet.

Dosis drachma una ad duas, tres, vel quatuor.

SYRUPUS NUCISTÆ.

REC. Nucis moschatæ uncias duas;
Pulverisatis affunde
Vini generosi Burgundiaci libram unam.

Digerantur in vase clauso, per tres dies; postea exprimantur, & in colatura dissolvantur
Sacchari albi unciæ sedecim.

Servetur syrupus.

Est carminativus & stomachicus, alvi fluxiones & vomitus sedat.

Datur in mixturis & electuariis.

SYRUPUS PAPAVERIS ALBI.

REC. Capitum Papaveris albi, cum seminibus, uncias octo,
Aquæ libras quatuor.

Decoquantur ad dimidium, clarificato decocto addantur
Sacchari albi libræ tres,

Fiat syrupus.

Adhiberi solet in tussi acri, a materie tenui; humores inspissat, demulcet, anodynus est, & somnum conciliat; datur etiam in ardore urinæ; exhibetur in emulsionibus, vel solus.

Dosis a drachmis duabus ad sex.

SYRUPUS PAPAVERIS ERRATICI.

REC. Florum Papaveris erratici libras duas,
infundantur in
Aquæ ferventis puræ libris tribus.

Macerentur per viginti quatuor horas, exprimantur, & cum
Sacchari albissimi libris quinque, & unciis quatuor,

fiat syrupus.

Specificum habetur in pleuritide: blandissimum est anodynum & demulcens; additur julepis & electuariis, nec non decoctis.

SYRUPUS FLORUM PARALYSEOS,
five
PRIMULÆ VERIS.

REC. Florum Paralyfeos mundatorum recentium libram unam,
affunde
Aquæ ferventis fontanæ uncias decem.
Poft fufficientem macerationem exprimantur, in colatura, unica ebullitione, diffolve
Sacchari albi uncias fedecim.
Servetur fyrupus per pannum colatus.

Speciales floribus Paralyfeos adfcribuntur vires nervinæ; datur igitur etiam Syrupus convulfis, tremulis, & paralyticis; ulcera oris perfanare & tuffientibus auxiliari creditur.

SYRUPUS PERSICORUM FLORUM.

REC. Florum Perficorum recentium libram unam.
Macerentur horis duodecim in
Aquæ calentis libra una;
poftea exprimantur, & in
Colaturæ depuratæ unciis novem,
folvendo
Sacchari albi uncias fedecim,
fiat fyrupus.

Infantibus teneris vomitum movet; provectioris ætatis laxat alvum, bilem & lumbricos educit.

Datur a drachma una ad unciam dimidiam & integram.

SYRUPUS PÆONIÆ FLORUM.

REC. Florum Pæoniæ recentium libras tres femis,
Aquæ fontanæ ferventis libras quatuor.
Fiat infufio per horas viginti quatuor, poftea exprimantur.

REC. Expreffi hujus uncias octodecim,
Sacchari albi uncias triginta duas.
Fiat fyrupus.

Epilepticis dicatus eft, & vi fua anodyna motus reftinguere valet.

Datur in mixturis infantibus ad drachmas duas vel tres.

SYRUPUS DE RHABARBARO DEODATI.

REC. Rhabarbari veri,
Foliorum Sennæ ana unciam unam femis,
Cinnamomi drachmam unam femis,
Salis Tartari fcrupulos duos,
Zinziberis drachmam femis.
Infunde incifa in
Aquæ Cichorii unciis decem,
Rofarum unciis quatuor;
ftent in digeftione, per triduum, in loco calido, donec, unica ebullitione facta, exprimantur; in
Colaturæ, albumine ovi clarificatæ, unciis novem
diffolve
Sacchari albi uncias fedecim.
Fiat fyrupus.

Alvum leniter fubducit, bilem evacuat, & præcipue recens natis, ad educendum meconium utiliter datur.

Dofis tenerrimis drachma femis, fcrupuli duo ad drachmam unam; in adultioribus ad unciam unam afcendere licet.

SYRUPUS RIBIUM.

REC. Succi Ribium depurati uncias decem,
Sacchari albiffimi uncias fedecim.

Acidus eft, & mitior fyrupo Berberum; fitim & æftum mitigat, & biliofis convenit.

SYRUPUS RORELLÆ.

REC. Herbæ Rorellæ uncias duas,
Eryfimi drachmas fex,
Pulmonariæ quercinæ unciam femis,

Flo-

Florum Farfaræ,
Radicum Curcumæ ana drachmas duas,
Liquiritiæ unciam unam,
Paſſularum minorum uncias duas,
Croci Orientalis drachmam unam.

Inciſa perfundantur
Aquæ fontanæ bullientis libris tribus.

Coquantur parum, exprimantur; in expreſſo diſſolvantur
Sacchari albi libræ duæ,
coquantur ad juſtam ſyrupi conſiſtentiam.

Commendatur ad raucedinem inveteratam, aſthmaticis, & tuſſim ferinam.

Doſis uncia ſemis ad integram.

SYRUPUS ROSATUS SOLUTIVUS.

REC. Florum Roſarum pallidarum libras quatuor.

Infundantur in
Aquæ fontanæ calidæ libris octo,
ſtent per viginti quatuor horas in digeſtione, poſtea colentur & exprimantur. In colatura denuo
Roſarum eadem quantitas
infundatur, idque tertium repetatur; tandem, in
Infuſi unciis novem,
ſolvendo
Sacchari albi uncias ſedecim,

Fiat ſyrupus.

Alvum blande ſubducit, & neonatis atque tenerrimis ad drachmam unam datur; adultioribus ab uncia ſemis ad drachmas ſex porrigi poteſt.

SYRUPUS E ROSIS SICCIS.

REC. Florum Roſarum rubrarum ſiccorum, finiſſimorum libram ſemis,

Aquæ fontanæ ferventis libram unam ſemis.

Macerentur per viginti quatuor horas, exprimantur, & in
Colaturæ unciis novem
diſſolvantur
Sacchari albi unciæ ſedecim,
fiatque ſyrupus.

Leniter adſtringit, atque in alvi fluxionibus utiliter adhibetur.

SYRUPUS ROSATUS SIMPLEX.

REC. Muchari Roſarum libram unam ſemis,
Sacchari albi uncias triginta duas.

Solvantur unica ebullitione, & per pannum colatus ſyrupus ſervetur.

Alvum laxat leniter; Aphthis medetur, ac non ſine fructu decoctis pectoralibus additur.

SYRUPUS RUBI IDÆI.

REC. Succi baccarum rubi idæi depurati uncias viginti,
Sacchari albi uncias triginta duas.

Fiat ſyrupus.

Sunt, qui baccis rubi idæi acetum vini ad eminentiam digiti latitudinis affundunt, poſt quietem quinque vel ſex dierum ſuccum ex conquasſatis & fervefactis baccis exprimunt, & cum ſaccharo in ſyrupum redigunt.

Sapore & odore delectat, analepticus & refrigerans eſt; admiſcetur julapiis & mixturis cordialibus, & in febribus tam intermittentibus, quam continuis malignis, non ſine effectu exhibetur.

SYRUPUS SCELOTYRBICUS.

REC. Succi Naſturtii aquatici,
Beccabungæ ana libram ſemis,
Fumariæ,
Lupuli ana uncias tres.

Miſceantur & coquantur cum

Sacchari albi unciis ſedecim,
ad ſyrupi ſpiſſioris conſiſtentiam, qui, per pannum colatus,
Aquæ Naſturtii,
vel
Cochleariæ uncia una, vel duabus
diluendus.

Commendatur ſcorbuticis, & præſertim ejus uſus externus, ad oris & gingivarum exulcerationes.

SYRUPUS SCORDII.

REC. Herbæ Scordii, in umbra ſiccatæ, uncias quatuor,
infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libra una.
Digerantur per noctem, poſtea exprimantur, & in
expreſſi clarificati unciis novem diſſolve
Sacchari albi uncias ſedecim.
Fiat ſyrupus.

Alexipharmacus & anthelminticus eſt.

SYRUPUS DE SCILLA, ſive OXYSACCHARUM SCILLITICUM LONDINENS.

REC. Aceti ſcillitici libram unam ſemis,
Cinnamomi acuti,
Zinziberis ana unciam unam.
Poſt digeſtionem per triduum colentur, addantur
Sacchari albi unciæ triginta,
& fiat unica ebullitione, in vaſe figulino probe vitreato, ſyrupus, qui colatus, in vitro, vel vaſe porcellano, ſervandus.

Prodeſt aſthmaticis, reſolvit atque easdem, quas oxymel ſcilliticum, vires habet; gratior tamen eſt, & pro illis, qui mel tolerare nequeunt, parandus.

Doſis drachmæ duæ, uncia dimidia ad drachmas quinque.

SYRUPUS SEDI MAJORIS, ſive SEMPERVIVI.

REC. Succi Sempervivi majoris, ad dimidiæ partis conſumtionem, in vaſe terreo vitreato, evaporati, uncias decem,
Sacchari albi uncias ſedecim.
Miſce, fiat ſolvendo, ebulliendo & colando ſyrupus.

Febrium æſtus potenter extinguit, præcipue vero ad linguæ & faucium ariditatem, aphthas, & inflammationem valet.

Datur cum mucilagine cydoniorum.

SYRUPUS DE STOECHADE.

REC. Florum Stœchadis Arabicæ uncias duas,
Roriſmarini drachmas duas,
Calaminthæ montanæ,
Origani,
Thymi ana drachmas tres,
Betonicæ,
Salviæ ana drachmas duas,
Seminum Aniſi,
Pæoniæ ana drachmas duas ſemis,
Calami aromatici,
Cinnamomi,
Zinziberis ana drachmam unam.
Inciſa infundantur in
Aquæ ferventis libra una;
Macerentur per biduum in loco calido, poſtea exprimantur, & in
expreſſi unciis novem,
diſſolve, unica ebullitione,
Sacchari albi uncias ſedecim.

Per pannum colatus ſyrupus ſervetur.

Cerebri atque nervorum morbis, a cauſa frigida, medetur, ventriculum corroborat, & concoctionem adjuvat.

Additur electuariis & potionibus.

SY-

SYRUPUS SULPHURIS, five ARCANUM BECHICUM WILLISII.

REC. Epatis fulphuris unciam femis.
Solve in
Aquæ fontanæ &
Fœniculi ana unciis quatuor femis,
adde
Sacchari albi uncias fedecim.
Unica ebullitione coquantur in fyrupum, qui, per pannum colatus, fervetur.

Laudatur a celeberrimo Auctore ad afthma, tuffim, phthifin.

Dofis uncia femis ad integram.

SYRUPUS E SYMPHYTO FERNELII.

REC. Radicum & foliorum Symphyti majoris manipulos fex,
Rofarum rubrarum,
Betonicæ,
Plantaginis,
Pimpinellæ,
Polygoni,
Scabiofæ,
Tuffilaginis ana manipulos duos.
E contufis omnibus recentibus exprimatur fuccus, cujus, defpumati vel defæcati, unciis novem adde
Sacchari uncias fedecim.
Fiat fyrupus.

Auctor de hoc fyrupo promittit, quod tabidorum & ulceratorum pulmonum faniem & pus blande expurget, fine metu hæmorrhagiæ; fubadftringens eft, & non minus ad omnis generis fluxus, tam alvinos, quam fanguineos, utiliter adhiberi poteft. Additur electuariis, potionibus & decoctis.

SYRUPUS TUNICÆ FLORUM.

REC. Infufi florum Tunicæ faturati uncias novem,
Sacchari uncias fedecim.
Fiat, lege artis, fyrupus.

Analepticus, ventriculo & nervis gratus eft, leniterque adftringit.

SYRUPUS VERONICÆ.

REC. Herbæ Veronicæ recentis ficcatæ uncias fex.
Macerentur in
Aquæ Veronicæ, cum vino deftillatæ, libra una;
poft fufficientem extractionem, in loco calido, fortiter exprimantur, in expreffo diffolvantur
Sacchari albi unciæ fedecim.
Fiat fyrupus.

Abftergit & confolidat, pulmonibus & renibus præcipue convenit.

Datur cum decoctis & electuariis; in tuffi pulmonali etiam folus, vel per fe, ad unciam dimidiam, vel integram, fumi poteft.

SYRUPUS VIOLARUM.

REC. Florum Violarum recentium, mundatorum, libram unam.
Contundantur in mortario lapideo, & fuperaffundantur, in vafe figulino, optime vitreato,
Aquæ fontanæ ferventis puriffimæ unciæ octodecim;
poft digeftionem, per aliquot horas, exprimantur & colentur.

REC. Infufi hujus colati uncias viginti,
adde
Sacchari albiffimi Canarienfis uncias triginta duas.
Leni ac unica ebullitione, in ftanneo vel figulino vafe facta, fiat fyrupus, qui, per pannum colatus, fervetur.
Sunt, qui, ob meliorem confervationem coloris,
Succi Citri unciam unam, quin &
Spiritus falis drachmam
addunt. Tum vero fyrupus virtu-

tem reagentem erga acidum et alcali minus exerit.

Teneræ ætati potissimum dicatus est, & ad aphthas, tussim, pectoris infarctus, ardorem urinæ, & calorem præter naturam temperandum, commendatur.

Cum aqua cerasorum plerumque adhibetur, vel cum oleo amygdalarum dulcium lingendus propinatur.

SYRUPUS VIOLARUM SOLUTIVUS.

REC. Florum Violarum mundatorum uncias quatuor,
Foliorum Sennæ electæ uncias duas,
infunde in
Aquæ fontanæ ferventis libra una.
Digerantur per noctem, in loco calido, mane exprimantur; ad expressi uncias novem,
adde
Sacchari albi uncias sedecim.

Colata serventur.

Leniter alvum subducit, & pueris delicatioribus, qui alia medicamenta reformidant, datur.

Dosis a drachmis duabus ad sex, vel unciam unam.

TARTARI OLEUM PER DELIQUIUM.

Fit, sal Tartari, in manica, aëri humido in cella exponendo, ut sensim in vitrum suppositum destillet; liquor salinus, per chartam filtratus, servetur.

Citius autem parari potest:
Salis tartari libram unam in
Aquæ calidæ fontanæ unciis quatuor, vel quinque,
solvendo & filtrando.

Usibus pharmaceuticis & chemicis inservit.

TARTARI TERRA FOLIATA.

Videatur ARCANUM TARTARI.

TARTARUS CHALYBEATUS.

REC. Tartari albi crudi, pulverisati, libram unam,
Limaturæ ferri uncias quatuor.
Coque cum
Aquæ fontanæ libris duodecim, ad remanentiam quartæ partis; liquorem colatum per chartam emporeticam filtra, atque ad crystallisandum, in cellam vel locum frigidum repone.

Crystallos a liquore salino, rursus evaporando, & ad crystallisationem reponendo, separa ac sicca.

Ictericis, cachecticis & hypochondriacis, febre quartana laborantibus convenit.

Dosis a granis decem ad quindecim.

In majori quantitate exhibitus, nauseam & vomitus excitare solet.

TARTARUS EMETICUS.

REC. Croci metallorum,
Crystallorum tartari ana uncias sex.
Affundantur
Aquæ fontanæ libræ duæ semis;
stent per unum alterumque diem, pro lubitu.

Hinc leni igne, in vase figulino, probe vitreato, coquantur, ad sufficientem solutionem & imprægnationem tartari. Liquor fervens filtretur, filtratus evaporetur lenissimo igne, sub perpetua agitatione, fere ad siccitatem; & postquam leni calore tartarus penitus exsiccatus fuerit, in pulverem teratur, non ita quidem albidum futurum, ac ille crystallisatus, sed efficaciorem.

Est emeticum universale, & datur tenerioribus a grano dimidio ad unum & semis; robustiores grana duo, tria, vel quatuor perferre possunt. Optimus modus, tartarum hunc exhibendi

di est, cum grana tria in unciis tribus vel quantitate, pro lubitu, majore aquæ solvuntur, hujusque solutionis hauriat æger dimidiam partem, vel duas tertias; si effectus voto non respondeat, reliqua portio dari potest. Ita hyperemesis periculosa evitatur.

TARTARUS TARTARISATUS, *SAL VEGETABILE* dictus.

REC. Salis Tartari libram unam, vel quantum lubet.

Dissolvatur in

Aquæ fontanæ libris tribus, vel quatuor.

Ebullienti injiciantur per vices

Crystalli Tartari, in pulverem triti, quantum ad saturationem salis alcali sufficit, & usque dum a novis crystallis adjectis nulla ulterius excitetur effervescentia.

Liquor saturatus per chartam bibulam filtretur, atque ad siccitatem evaporetur.

Ex hac combinatione acidi & alcalini tartari resurgit novum salis medii genus, propter oleosas, quas Tartarus continet partes, saponaceam indolem habens; Virtute gaudet leniter purgante, resolvente & diuretica. Maniacis quoque larga dosi & continuato usu datum, perquam utile observatum est.

Dari potest scopo laxandi, a drachmis duabus ad quatuor, in sufficiente quantitate aquæ dilutus; scopo digestivo & diuretico sufficit drachma dimidia vel integra. Externe ulceribus sordescentibus mundificandis prodest.

TARTARUS VITRIOLATUS.

REC. Salis Tartari, per deliquium, vel in aqua fontana soluti & purificati, uncias quatuor.

Huic spiritus Vitrioli guttatim instilletur tantum, donec effervescentia cesset, postea humiditate lento calore evocata, exsiccentur.

TARTARUS VITRIOLATUS TACKENII.

REC. Cinerum clavellatorum,
Vitrioli Hungarici ana libras duas.

Utrumque separatim in aqua calida solvendum est; deinde solutiones successive confundantur, & quidem tam diu, donec non amplius effervescant, vel sibilent. Præstat autem, plus salis alcali, ut omne vitriolum saturetur, addere. Reponantur commixti liquores ad subsidentiam, a qua limpidus humor decantetur; massæ vero subsidenti superfunditur denuo aqua calida, & spatula agitatur; post subsidentiam rursus limpidior humor decantandus, atque hoc modo omnis salsedo extrahenda est.

Postea in vase vitreo humor, ad tertiam partem, evaporandus, & in locum frigidum ad crystallisationem reponendus. Crystallis supernatans humor, decantatus, rursus evaporetur, & ad crystallisandum reponatur; crystalli collectæ probe exsiccandæ sunt.

Est sal medium, ex acido vitrioli & alcali enatum, & revera digestivum universale, ad solvendos & emendandos spissos lentosque humores. Conducit hypochondriacis, lienosis, cachecticis, ictero & hydrope laborantibus; in febribus maximi est usus.

Dari potest a scrupulo uno ad quatuor, imo, scopo laxativo & diuretico, ad drachmas duas, in aqua dilutus.

Præmissa tam de tartaro vitriolato e spiritu vitrioli, & e tartaro parato, quam de Tacheniano, intelligi volumus; qui posterior, præter dictos effectus, etiam excellit in ulceribus repurgandis, atque in carne gingivarum

luxuriante, & quæ in vulneribus capitis e meningibus pullulat, inspersus, præstantissimam fert opem.

TEREBINTHINA COCTA.

Coquitur Terebinthina Veneta, in sufficienti quantitate aquæ fontanæ, ad spissitudinem, quæ cum refrigescit, duritiem acquirit.

Inservit pro conficiendis pilulis de Terebinthina. Oleo æthereo suo ex parte orbata, secure interne datur, in Gonorrhœa, ulceribus internis; &c.

Datur drachma semis ad scrupulos duos.

TERRA VITRIOLI DULCIS.

vid. VITRIOLI TERRA.

TESTES EQUI PRÆPARATI.

E vivo equo exemti, vino albo abluendi, atque in clibano exsiccati, in pulverem terantur.

In epilepsia, calculo, colica, fœtu mortuo pellendo, partu difficili & lochiis suppressis commendantur.

Dosis a scrupulo uno ad duos.

THERIACA.

Videantur ELECTUARIA.

THERIACA COELESTIS WIRTENBERGICA.

Compositionem jam olim magnis sumtibus conciliavit sibi Serenissima Domus Wirtenbergica, inter arcana hactenus servatam, seniori Archiatrorum & Pharmacopœo aulico solis cognitam.

Usu apud nos dudum invaluit, seque laudatissimis viribus anodynis, sedativis, antispasmodicis, bezoardicis & analepticis ita commendavit, ut in vulgus innotuerit, ceu polychrestum, medicisque etiam non consultis expetatur frequentissime.

Dosis est infanti a grano dimidio ad unum, adulto a granis duobus ad quatuor.

TINCTURA ALOES.

REC. Aloës Succotrinæ uncias duas,
Spiritus vini rectificati uncias decem,

Stent in leni digestione, ad sufficientem extractionem; postea filtrata tinctura servetur.

Excellens est vulnerarium & mundificans, ac a Chirurgis expetitur. Usus internus rarus.

TINCTURA AMARA LONDINENS.

REC. Radicum Gentianæ uncias duas,
Flavedinis Aurantiorum unciam unam,
Cardamomi minoris unciam dimidiam,
Spiritus Vini libram unam semis.

Digerantur, & post extractionem sufficientem exprimantur & filtrentur.

Stomachica & tonica est.

Dosis guttæ quinquaginta & ultra.

TINCTURA ANODINA.

Videatur ESSENTIA ANODINA.

TINCTURA ANTIMONII ACRIS HOFFMANNI.

REC. Reguli Antimonii martialis uncias quatuor,
Nitri purissimi uncias viginti, vel plures.

Pulverisata & mixta detonentur in crucibulo, & operculo tecta, fortiter per aliquot horas calcinentur, atque, dum adhuc calet materia, in mortario calefacto illico contundatur, vitroque digestorio, itidem calefacto, immittatur;
Spiritusque Vini rectificatissimi libra una semis
affundatur, atque, ope caloris, tinctura rubicunda extrahatur.

Est potentissimum resolvens, & in affectibus lymphæ rebellibus, tumoribus hydropicis

hydropicis, ſuppreſſione urinæ & venerea lue, non ſine inſigni fructu, datur.

Doſis, propter acrimoniam, non temere larga nimis ſit; in vehiculo etiam aquoſo exhibenda; ſufficiunt guttæ triginta ad quadraginta quinque.

TINCTURA ANTIMONII TARTARISATA.

REC. Salis Tartari libram unam,
Antimonii electi libram ſemis.

Pulveriſata & mixta fluant in crucibulo, valido igne, per horam; poſtea maſſa in mortarium calidum effunditur citiſſime, & ignita adhuc, in pulverem contunditur. Pulveri, in phiola,
Spiritus Vini rectificatiſſimi libra una
affunditur, & ad digeſtionem reponitur. Liquor, rubineo colore tinctus, a fæcibus ſeparatur, atque reſiduo
Spiritus Vini rectificatiſſimi libra ſemis
denuo affunditur, qui tinctus, uti prior, decantetur.

E reſiduo ſulphur Antimonii parari poteſt.

Reſolvit, ſanguinem purificat, attenuat, urinam movet, ictericis, hypochondriacis & lienoſis prodeſt.

Doſis guttæ quadraginta ad ſeptuaginta.

TINCTURA ANTIPHTHISICA GARMANNI.

REC. Sacchari Saturni unciam ſemis,
Vitrioli Martis drachmas tres,
Aceti vini boni non deſtillati,
Spiritus vini rectificati ana uncias duas,
Aquæ Roſarum drachmas ſex.

Solvatur Saccharum Saturni aceto, in vaſe ferreo, leni igne, admiſceatur Vitriolum Martis tritum, invicem ſolutis addatur ſpiritus vini rectificatus, Aqua Roſarum permixtus; reponantur in locum temperatum.

Aqua Roſarum additur, ut phlegma ſpiritui vini, alias huc non rectificato expetito, reſtituatur, præcipitatio evitetur, tinctura ſaturatior atque ideo gratior obtineatur, ſimulque fœtor empyrevmaticus, qui ſpiritui vini non rectificato inhæret, evitetur.

Eſt mixtura ſaturnino-martialis, valde adſtringens; hinc vix in phthiſi, niſi ſymptomatibus urgentibus, ſudoribus ſcilicet colliquativis, ſuadenda eſt; laudatur etiam ad ſiſtendam gonorrhœam, & pollutiones nocturnas; caute tamen ubique, vel nunquam, adhibendam eſſe, cenſemus.

Doſis guttæ viginti ad triginta.

TINCTURA AROMATICA LONDINENS.

REC. Cinnamomi acuti drachmas ſex,
Cardamomi minoris drachmas tres,
Piperis longi,
Zinziberis ana drachmas duas,
Spiritus Vini libram unam.

Miſceantur, atque poſt digeſtionem exprimantur et filtrentur.

Datur ad ventriculum roborandum, atque phlegmaticis convenit.

Doſis guttæ quinquaginta ad ſexaginta usque.

TINCTURA BELLIDIS FLORUM.

REC. Florum Bellidis hortenſis, colore rubro, a capitulis ſuis decerptorum & exſiccatorum, unciam ſemis,
Spiritus Vitrioli drachmam unam,
Aquæ florum Bellidis uncias quatuor.

Stent in digeſtione per diem & noctem; poſtea exprimantur & filtrentur.

Pari modo parantur:

TINCTURA FLORUM AQUILEGIÆ, PAPAVERIS, ROSARUM.

Ad fervorem & æstum sanguinis temperandum commendatur.

Dosis a dimidia uncia ad integram. Julapiis & potionibus admisceri possunt.

TINCTURA BEZOARDICA LUDOVICI.

REC. Radicum Angelicæ,
Carlinæ,
Enulæ,
Fraxinellæ ana unciam unam,
Myrrhæ electæ drachmas sex,
Croci Orientalis drachmas duas,
Castorei drachmam unam semis,
Spiritus Vini rectificati uncias quadraginta.

Stent in digestione ad sufficientem extractionem, exprimantur, & in expresso dissolvatur
Opii thebaici drachma una semis.

Filtretur tinctura & servetur.

Vires sunt eædem, ac tincturæ bezoardicæ officinalis; magis tamen propter opium, cujus uncia una ultra duo grana continet: anodyna & sudorifera est.

Dosis guttæ quadraginta ad quinquaginta.

NB. Aliam etiam descriptionem hujus tincturæ circumferunt, quæ largiorem opii dosin continet; cum vero hæc, quam dedimus, jam a longo tempore in officina nostra aulica in usu est, illam merito præferre voluimus.

TINCTURA BEZOARDICA MICHAELIS.

REC. Radicum Zedoariæ uncias duas,
Angelicæ,
Pimpinellæ,
Valerianæ veræ,
Vincetoxici,
Calami aromatici ana unciam unam,
Costi electi,
Corticum Citri exteriorum recentium,
Baccarum Juniperi ana uncias duas,
Myrrhæ uncias tres,
Herbarum Scordii unciam unam semis,
Melissæ,
Millefolii,
Rutæ ana unciam semis,
Camphoræ unciam unam,
Theriacæ optimæ libram unam,
Spiritus vini rectificati libras sex.

Post octiduanam digestionem adde
Aquæ fontanæ libras duas;
abstrahatur spiritus, cujus
REC. libras duas,
Spiritus Tartari genuini libram semis,
Spiritus Vitrioli uncias tres.

Misceantur & tingantur cum fructu Solani quadrifolii, quod vulgo Herba Paris dicitur, ac filtrentur.

Propter exteros libuit, tam Tincturam bezoardicam Michaëlis, quæ ob longum usum in officinis plurimis prostat, & nil nisi Mixtura simplex tincta est, quam Wedelii apponere, quibus ambabus officinalem nostram virtute nullo modo cedere, sed palmam simplicitate præripere, censemus.

TINCTURA BEZOARDICA OFFICINALIS ORDINARIA.

REC. Radicum Zedoariæ,
Serpentariæ Virginianæ,
Angelicæ,
Pimpinellæ,
Herbarum Scordii,
Dictamni Cretici,
Baccarum Juniperi,

Cor-

Corticum citri,
Myrrhæ ana drachmas ſex,
Sandali rubri unciam unam.
Inciſis & contuſis affunde
Spiritus florum Sambuci rectificati libram unam.
Poſt ſufficientem extractionem exprimantur; expreſſo adde
Spiritus Tartari uncias ſex,
Vitrioli uncias duas,
Camphoræ unciam ſemis.
Miſce, poſt digeſtionem filtrentur, & ad uſum reponantur.

Vires ſunt alexiteriæ, ſudoriferæ; hinc in eryſipelate, febribus, quas vocant, malignis & continuis, bono cum effectu adhibetur: flatus etiam diſſipat, & urinam movet.

Doſis a ſcrupulo uno ad drachmam ſemis.

TINCTURA BEZOARDICA WEDELII.

REC. Radicum Zedoariæ,
Gentianæ veræ,
Angelicæ,
Anthoræ,
Contrayervæ,
Carlinæ,
Biſtortæ,
Dictamni albi,
Tormentillæ,
Scorzoneræ Italicæ montanæ,
Vincetoxici,
Olsnitii ana unciam unam,
Florum Galegæ,
Ulmariæ,
Calendulæ,
Scabioſæ,
Rutæ ana unciam ſemis,
Seminum Fraxini,
Cardui benedicti,
Aquilegiæ,
Rutæ ana drachmas duas,
Baccarum Paridis unciam unam ſemis,
Cubebarum,
Granorum Chermes,
Opobalſami ana unciam ſemis,
Corticum citri drachmas ſex,
Camphoræ,
Myrrhæ electæ ana unciam unam,
Croci drachmam unam.
Conciſis & contuſis, groſſo modo, affundantur
Spiritus ſambuci citrati rectificati libræ tres;
Cum per aliquot dies ſteterint, in leni digeſtione, addantur
Spiritus ſalis volatilis unciæ duæ,
Sandali rubri uncia una ſemis.
Tinctura ſaturata exprimatur, & filtrata ſervetur.

Vires, quæ ordinariæ officinalis.

Doſis eadem.

TINCTURA CANTHARIDUM PHARM. EDINBURG.

REC. Cantharidum drachmas duas,
Coccinellæ drachmam ſemis.
In pulverem tritis ſuperaffundantur
Spiritus vini rectificatiſſimi unciæ octodecim,
Digerantur leniſſimo calore per biduum, addatur
Reſinæ Guajaci uncia ſemis,
Balſami de Copaiva uncia una,
Camphoræ drachmæ duæ,
Olei Juniperi drachma una.
Poſt ſufficientem digeſtionem ad ſolutionem reſinæ & balſami, clarum a ſpiſſo per inclinationem vaſis ſeparetur.

Commendari ſolet ad gonorrhæam pertinacem; circumſpectionem tamen adhibendam eſſe cenſemus.

Doſis guttæ viginti ad viginti quinque.

TINCTURA CORALLIORUM.

REC. Coralliorum rubrorum, pulveriſatorum, uncias duas,
affunde

Aceti destillati libram unam.

Stent in digestione, per triduum, ebulliant aliquoties, ad coralliorum sufficientem solutionem; refrigerata solutio per chartam bibulam filtretur, atque in vase figulino, vel vitreo, ad siccitatem evaporetur.

REC. Solutionis hujus siccæ unciam unam,

solve in

Aquæ cinnamomi cydoniatæ unciis tribus,

solutioni adde

Spiritus vini rectificati unciam unam semis,

Tincturæ sacchari unciam semis.

Digerantur per aliquot dies; postea, per chartam bibulam filtrata tinctura servetur.

Leniter adstringit, roborat, sudorem & urinam movet.

Dosis scrupulus unus ad drachmam semis.

TINCTURA CROCI.

REC. Croci Austriaci drachmas decem.

In Spiritus vini rectificati libra semis

macerentur, & post digestionem exprimantur, atque Tinctura, per chartam bibulam filtrata, servetur.

Anodynæ, cordialis & antispasmodicæ est virtutis; menstrua movet, atque ad icterum laudatur.

Dosis guttæ triginta ad quadraginta.

TINCTURA CROCI VINOSA.

REC. Croci Austriaci unciam unam,

Micæ panis similaginei uncias duas.

Contundantur simul in mortario lapideo, sensim affundendo vini boni Canariensis quantitatem sufficientem, ut fiat puls mollis, omniaque stamina croci sint comminuta. Pulti huic porro affunde vini ejusdem uncias sex, & in vitro probe clauso aliquandiu relinque ac digere.

Tinctura sanguinis instar rubicunda a fecibus separetur, & loco frigido servetur.

Roborare, excretiones sine violentia stimulare, animam exhilarare, lithiasin cohibere, & ad vitam longam ac sanam procurandam, utilissime adhiberi, B. Schulzius censet.

Dosis guttæ decem, viginti, triginta, usque quinquaginta.

NB. Essentiæ & Tincturæ, menstruo vinoso paratæ, vel acescunt, vel mox situ corrumpuntur. Igitur vel parva in quantitate parandæ, vel parum spiritus vini rectificati addi debet.

TINCTURA GINGIVALIS BALSAMICA.

REC. Terræ Japonicæ,

Myrrhæ electæ ana unciam unam.

In pulverem trita irrorentur

Balsami Peruviani drachma una.

Superfundantur

Spiritus Cochleariæ,

Vini rectificati ana unciæ tres.

Digerantur, & per chartam filtrata tinctura servetur.

Commendatur ad stomacacem, seu scorbutum oris, laxitatem & purulentam affectionem gingivarum, atque, cum melle rosato mixta, applicari solet.

TINCTURA HELLEBORI COMPOSITA.

REC. Fibrarum Hellebori nigri unciam unam semis,

Squinanthi unciam unam,

Galangæ minoris unciam semis,

Cardamomi minoris drachmas tres,

Croci drachmam unam femis,
Vini Canarienfis,
Spiritus vini ana libram unam.

Stent in digeftione, poft fufficientem extractionem, exprimantur atque filtrentur.

Commendatur in affectibus hypochondriacis, obftructione menfium. Datur maniacis & melancholicis.

Dofis drachma una vel una femis.

TINCTURA LACCÆ.

REC. Gummi Laccæ, quod baculis adhæret, & cui tinctura nondum extracta, unciam unam,
Aluminis crudi drachmam unam femis,
Aquæ Salviæ,
Rofarum,
Cochleariæ ana unciam unam femis.

Lento igne, in vafe fictili, ebulliant, & colata ufui afferventur.

Ad laxitatem & cruentationem, a fcorbutica ulceratione gingivarum adhibetur; locum etiam invenit in tonfillarum & uvulæ relaxatione, quæ fub falivatione, a mercurio excitata, exoriri folet.

TINCTURA MARTIS ADSTRINGENS.

REC. Limaturæ Martis puriffimæ uncias quatuor,
Aceti vini albi uncias novem.

Stent in digeftione, ad fufficientem extractionem; poftea in vafe ferreo acetum, ad quartæ partis remanentiam, fub continua agitatione, fpatula ferrea, evaporetur, & refiduo magmati, in vitro,
Spiritus cydoniorum unciæ quatuor
affundantur, & per digeftionem probe unitis, clarum a fpiffo, per chartam bibulam colando, feparetur.

Omnes quidem tincturæ martiales funt adftringentes, pro ratione vero menftrui, quo extractæ funt, plus aut minus. Hæc tinctura, aceto parata, magis adftringit, reliquis, & in fluxionibus quibuscunque inhibendis, & ubi adftrictione opus eft, adhibetur.

TINCTURA MARTIS APERITIVA, five AROPH PARACELSI.

REC. Florum Salis Ammoniaci Martialium unciam unam,
Spiritus Vini rectificatiffimi uncias quatuor.

Mifce exacte, & lentiffimo igne tincturam, aurei coloris, extrahe, quæ filtrata reponatur.

Hæc tinctura præ aliis fe commendat, quod, fine alteratione pelluciditatis cum aliis effentiis ac tincturis fpirituofis commifceri poffit. Suavitate odoris, & virtute leniter adftringente ac anodyna alias præcellit; in atonia vifcerum, & ex illa natis morbis, cachexia, hypochondriaco malo, ictero, & poft febres intermittentes, ea, bono cum fucceffu, uti licet.

Dofis guttæ triginta quinque ad quadraginta.

TINCTURA MARTIS APERITIVA, TARTARISATA LUDOVICI.

REC. Vitrioli Martis unciam unam,
Cremoris Tartari uncias quatuor.

Coque, in vafe ferreo, cum
Aquæ fontanæ libris fex,
fub continua agitatione, fere ad ficcitatem, exponatur per aliquot dies aëri, ut humiditatem attrahat. Maffæ grifeæ vel quafi ochreæ
adde
Aquæ Cinnamomi, fine vino, uncias quatuor, &
Spiritus Vini rectificati uncias octo.

In phiala alta ebulliant ſimul, ſpatio horæu nius; poſt refrigerationem liquorem tinctum decanta, & percolatum ſerva.

Reſiduum cum novo ſpiritu, aqua Cinamomi diluto, tartari poteſt.

Tonica eſt, roborat, & appetitum excitandi gratia, poſt diuturnos morbos, in refracta doſi exhibetur.

Doſis guttæ quinquaginta ad octoginta.

TINCTURA MARTIS COERULEA ETTNERI.

REC. Limaturæ Martis puriſſimæ,
Salis Ammoniaci ana quantum vis.

Probe mixta deſtillentur, & ſi flores aſcendere incipiunt, deſiſtatur a deſtillatione. Maſſa vero relicta ſtet adhuc, per tempus, ſupra fornacem hypocauſti calidi, ut hoc fotu magis magisque aperiatur limatura Martis. Tunc adde
Salis Tartari,
vel
Cinerum clavellatorum ana,
&
Aquæ fontanæ tantundem,
inde deſtilletur ſpiritus.

E reſiduo vero ſal elixivietur, & ad ſiccitatem iterum evaporetur, cui ſali affundatur ſpiritus prolectus, qui, colore cœruleo inde tinctus, ſervetur.

Magis curioſa, quam utilis eſt hæc tinctura, & colorem a particulis venereis, marti adhærentibus, habet.

Commendatur ab auctore hypochondriacis & melancholicis; quæ virtus potius ſpiritui ſalis ammoniaci adſcribenda videtur.

Doſis guttæ viginti ad triginta.

TINCTURA MARTIS CYDONIATA.

REC. Limaturæ Martis puriſſimæ libram unam,
affunde
Succi cydoniorum, recens expreſſi, libras tres.

Stent per aliquot dies in digeſtione, poſtea lento igne, in cacabo ferreo, ad dimidiæ partis conſumtionem, coquitur; ab igne remotis adde
Aquæ cinnamomi ſpirituoſæ uncias tres.

Probe mixta filtrentur & ſerventur.

NB. Aquam cinnamomi addimus, ut gratior ſtomacho exiſtat, & ne ſitu corrumpatur tinctura.

Vires habet, cum aliis martialibus, adſtringentes, tonum viſcerum roborat, atque in cachexia, hypochondriaco affectu, anomaliis menſium, utiliter dari poteſt.

Doſis eſt ſcrupulus unus ad ſcrupulum unum ſemis, in convenienti vehiculo.

TINCTURA MARTIS ELLEBORATA.

REC. Tincturæ Martis Ludovici uncias quatuor,
Extracti Ellebori nigri drachmas duas.

Mixta digerantur & filtrentur.

Commendatur in affectibus hypochondriacis & melancholicis, & febre quartana inveterata, expugnandis.

Doſis guttæ quadraginta & ſexaginta; majori alvum laxat.

TINCTURA MARTIS POMATA.

Eodem modo paratur, quo Tinctura Martis cydoniata, atque easdem cum illa virtutes habet, eademque doſi exhibetur.

TINCTURA MARTIS, CUM VINO MALVATICO ET POMIS AURANTIIS.

REC. Limaturæ Martis puriſſimæ uncias quatuor,
Pomorum Aurantiorum amara-

rorum, ſucculentorum, numero quatuor.

Excorticentur poma Aurantia, & a fungoſa albedine & ſeminibus liberentur; poſtea cortices & ſucculenta caro, in mortario lapideo, cum limatura Martis impaſtentur; paſta reponatur in vitro, ampliore collo, ad digerendum per biduum; donec affundantur

Vini Malvatici unciæ decem,
Spiritus corticum Aurantiorum unciæ duæ.

Digeſta & expreſſa filtrentur.

Cum reliquis tincturis martialibus, virtute leniter adſtrictoria, tonica convenit; præter hanc etiam gaudet viribus balſamicis, ſtomachicis & carminativis, atque hypochondriacis, flatibus & ructibus vexatis, & poſt febres diuturnas, exhibetur.

Doſis drachma ſemis ad ſcrupulos duos.

TINCTURA MARTIS, E VITRIOLO, ZWOELFFERI.

REC. Vitrioli Martis,
Arcani, ſive Terræ foliatæ Tartari ana unciam unam.

Vitriolum Martis pulveriſatum immittatur patinæ terreæ, calefiat leniſſimo igne, ſpatula agitando, immiſceatur Terra foliata Tartari, & ab igne remota repone in locum temperatum, usque dum floreſcere cœperint; deinde diſſolve in

Aquæ Cinnamomi, ſine vino, unciis tribus,
Spiritus Vini rectificati unciis quinque.

Serva ad uſum in loco frigido.

Cum reliquis martialibus tincturis, uſu & viribus convenit, &, ob virtutem blandam reſolventem conjunctam, prærogativam meretur.

Doſis guttæ triginta ad quinquaginta.

TINCTURA METALLORUM.

REC. Reguli Antimonii martialis uncias duas,
Cupri,
Stanni Anglici ana unciam unam;

fundantur violento igne, fuſa effundantur.

Reguli hujus, in pulverem redacti, recipe uncias duas,
Nitri optimi cryſtalliſati, ſicciſſimi, pulveriſati, uncias duodecim.

Commiſceantur exacte, & paulatim in crucibulum probe candens injiciantur; detonatione peracta, tegatur crucibulum tegula, ignisque adhibeatur vehemens, in quo detineatur, donec maſſa in ſcorias cœruleas, virideſcentes redacta ſit. Tum in mortarium effundatur calefactum, pulveriſetur ſtatim, & vitro immiſſæ ſuperaffundatur

Spiritus vini rectificatiſſimi libra una ſemis.

Digerantur, donec tinctura ſit extracta pulcherrime rubens.

Cum Tinctura Antimonii acri convenit, & ad viſcidos & lentos humores reſolvendos utilis; adeoque in humorum impuritatibus, obſtructionibus, & infarctibus viſcerum & glandularum adhibetur.

Doſis, propter acrimoniam, parca ſit, & in vehiculo adhibeatur aquoſo; ſufficiunt guttæ triginta ad quadraginta.

TINCTURA ODONTALGICA MAURIT. HOFFMANNI.

REC. Raſuræ ligni ſancti uncias duas,
Corticum ligni Saſſafras unciam ſemis,
Seminis hyoſcyami,
Radicis pyrethri ana drachmas duas,
Caryophyllorum,

 Pi-

Piperis longi ana drachmam unam,
Camphoræ,
Opii ana drachmam ſemis,
Sandali rubri drachmas duas,
Spiritus vini rectificati uncias quindecim.

Digerantur, & poſt ſufficientem extractionem filtrentur.

Efficaciſſimum remedium contra dolores dentium, vel goſſypio denti dolenti ſuperimpoſitum, vel parum calefactum in ore detentum.

TINCTURA PROPRIETATIS MYNSICHTI.

REC. Spiritus Aniſi uncias ſedecim,
Elixirii proprietatis unciam unam,
Confectionis Alkermes unciam ſemis,
Florum Tunicæ rubrorum drachmam unam.

Stent in digeſtione, donec perfecte tingantur, poſtea ſpiritum tinctum & filtratum ad uſum ſerva.

Auctor eam laudat, pro more ſuo, in melancholia, hemicrania, vertigine, paralyſi, catarrho, aſthmate, tuſſi, cardialgia & cæteris morbis.

Nobis eſt ſtomachicum, carminativum & pectorale remedium non contemnendum.

Doſis drachma una ad unam ſemis.

TINCTURA RHABARBARI, ſive ANIMA RHABARBARI.

REC. Pulveris Rhabarbari optimi unciam unam,
Salis tartari drachmas duas,
Aquæ Cichorii,
Cinnamomi bugloſſatæ ana uncias ſex.

Infuſa ſtent loco calido, per horas viginti quatuor; poſtea per bibulam colentur.

NB. Situi valde obnoxia eſt hæc tinctura; parari igitur debet ex tempore, igne leni: ſi vero Rhabarbarum aqua fervida infunditur, ſex vel octo dies conſervari poteſt.

Hypochondriacis & ictericis conducit, reſolvit, & majori doſi exhibita, alvum laxat, quo ſcopo ad unciam integram, imo duas, dari poteſt; ſcopo alterante ſufficiunt drachmæ duæ.

TINCTURA RHABARBARI COMPOSITA.

REC. Rhabarbari unciam unam,
Gentianæ drachmam unam ſemis,
Serpentariæ Virginianæ drachmam unam,
Spiritus vini,
Vini generoſi ana libram ſemis.

Miſceantur, & extrahatur Tinctura.

Laudatur in affectibus bilioſis, febribus; & ipſa dyſenteria.

Doſis guttæ quinquaginta ad octoginta.

TINCTURA STOMACHICA AROMATICA.

REC. Cinnamomi acuti unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Nucum moſchatarum,
Croci Orientalis ana unciam ſemis,
Calami aromatici drachmas ſex,
Macis drachmas duas,
Corticum Citri recentium ex duobus pomis,
Aurantiorum recent. unius pomi.

Inciſa & contuſa infundantur
Spiritus vini rectificati libra una ſemis.

Poſt digeſtionem exprimantur, & per chartam filtrentur.

Ori & ſtomacho grata eſt, atque vel ſola, vel cum aliis Eſſentiis amaris mixta, ad guttas quinquaginta vel octoginta exhiberi poteſt.

TIN-

TINCTURA STOMACHICA MARTIALIS EDINBURGENS.

REC. Radicum Calami aromatici,
Galangæ,
Gentianæ,
Zedoariæ,
Corticum Aurantiorum,
Peruvianor. ana unciam ſemis,
Herbarum Abſinthii,
Centaurii minoris,
Florum Chamomillæ Romanæ ana drachmas duas,
Limaturæ ferri unciam unam ſemis,
Vini albi generoſi uncias ſedecim,
Spiritus vini rectificati uncias duas.

Digerantur per plures dies, & poſt extractionem ſufficientem exprimantur, atque filtrentur.

Ad tonum ventriculi & viſcerum reſtaurandum poſt febres diuturnas, imo in febribus intermittentibus, cachexia, ictero, menſium vitiis, commendabilis eſt.

TINCTURA STOMACHICA LIPSIENSIS.

REC. Spiritus Salis armoniaci vinoſi uncias duas,
Vini rectificatiſſimi unciam unam,
Olei deſtillati veri Abſinthii drachmas tres,
Caryophyllorum aromaticorum drachmam ſemis.

Miſceantur & digerantur, addatur
Tincturæ Sandali rubri uncia una.

Efficaciſſima eſt in affectibus ventriculi, ſic dictis frigidis, tonum reſtaurat, digeſtionem promovet, flatus diſcutit, & anthelmintica cenſetur.

Doſis guttæ viginti ad triginta.

TINCTURA SULPHURIS.

REC. Sulphuris citrini unciam unam ſemis.

Fluat lento igne, in patina terrea, admiſce ſucceſſive
Salis Tartari,
vel
Cinerum clavellatorum ſiccorum uncias tres;
Auge ignem, ut materia fluat, cui, in mortarium calidum effuſæ atque pulveriſatæ, in vitro,
Spiritus Vini rectificatiſſimi uncias decem
affunde, & extrahe tincturam.

Ad pectoris affectus, ſcabiem, ulcera ſcorbutica, commendatur.
Doſis guttæ quadraginta ad ſexaginta, in vehiculo idoneo.

TINCTURA TARTARI ACRIS.

REC. Salis Tartari uncias ſex,
Pulveris carbonum unciam unam ſemis.

Miſceantur, & calcinentur fortiſſimo igne, per horam integram. Maſſæ ſalinæ ſuperaffunde
Spiritus Vini rectificati libram unam.

Digerantur leni calore, & tinctura, per inclinationem vaſis a fecibus ſeparata, ſervetur.

Magis ignea eſt tinctura ordinaria tartari, atque cum Tinctura Antimonii acri convenit, & eadem doſi exhibetur.

TINCTURA TARTARI.

REC. Salis Tartari depurati libram ſemis.

Fundatur in valido crucibulo, igne intenſo, atque in fluore tam diu conſer-

conservetur, donec in colorem e rubro cœruleum transierit; effusum in mortarium calefactum cito pulverisetur, & calens, ne aërem attrahat, in phialam siccam, itidem prius calefactam, immittatur, superfundatur

Spiritus vini rectificatissimi libra una;

digerantur, per aliquot dies, in arena, interdum agitando, donec spiritus vini rubicundo colore tingatur, qui decantatus, pro tinctura Tartari, servetur.

Est tinctura alcalina, ideo, quæ de tinctura antimonii & metallorum diximus, huc referenda. Resolvens est & egregium diureticum, illis etiam utiliter adhibetur, in quibus acidum in primis viis peccat.

Dosis guttæ triginta ad septuaginta.

TRAGEA AROMATICA GABELKOVERI.

REC. Cinnamomi drachmam unam,
Zinziberis drachmam semis,
Caryophyllorum aromaticorum,
Galangæ minoris,
Granorum Paradisi,
Macis,
Nucis Moschatæ ana grana quindecim,
Sandali albi,
rubri ana drachmam semis,
Sacchari albi uncias octo.

Misce, fiat pulvis.

Concoctionem adjuvat, & tam grato sapore, quam virtute roborante, stomachica & carminativa se commendat.

Sumitur cum pane tosto & vino, vel per se, ad drachmas sex.

TRAGEA AROMATICA OFFICINALIS.

REC. Cinnamomi acuti unciam unam,
Caryophyllorum aromaticorum,
Nucis moschatæ ana drachmas tres,
Macis drachmas duas,
Zinziberis drachmas tres,
Sandali rubri unciam semis,
Sacchari albi uncias triginta duas.

Misce, fiat pulvis.

Vires sunt eædem, quæ præcedentis.

TRAGEA GRANORUM ACTES.

REC. Succi baccarum Sambuci, quantum placet,
Farinæ secalinæ, quantum sufficit.

Misceantur, fiat pasta, ex qua formentur panes parvi, in clibano ad duritiem coquendi. Cocti denuo in pulverem terantur, & succo sambuci impraegnati, rursus exsiccentur, laborque tertia vice repetatur.

Tandem

Massæ hujus, in pulverem tritæ, singulis unciis

addatur

Nucis moschatæ drachma una.

Egregium celebratur antidysentericum, & a drachma una ad drachmas duas exhibetur.

TRAGEA OPHTHALMICA.

REC. Euphrasiæ drachmas decem,
Millepedum præparatorum unciam semis,
Macis,
Cubebarum ana drachmam unam,
Fœniculi drachmas tres,
Cinnamomi acuti drachmam unam semis,
Sacchari albi uncias tres.

Trita serventur.

Præter usum ad visus debilitatem, etiam confert ad capitis dolores, urinam movet, & chylificationem adjuvat, emendat.

Dosis

Dosis a drachmis duabus ad unciam semis, bis de die sumenda.

TROCHISCI ALHANDAL.

Fructus Colocynthidis, a corticibus exterioribus & seminibus mundatus, cum mucilaginis Tragacanthæ & Gummi arabici sufficiente quantitate, in mortario contunditur; postea massa, leni calore exsiccata, in pulverem teritur, & vel in forma pulveris servatur, vel in trochiscos, ope mucilaginis tragacanthæ, formatur, sic enim melius vires integræ conservari creduntur, quam, si aër omnes pulveris atomos subire & vires auferre, vel alterare potest.

Sunt vehementer purgantes, & pilulis, pro stimulo, adduntur.
Dosis grana duo ad quinque.

TROCHISCI ALIPTÆ MOSCHATÆ.

REC. Styracis calamitæ uncias quatuor,
Ladani,
Benzoës ana unciam unam,
Ligni Aloës, subtilissime pulverisati, drachmas sex,
Sacchari albissimi unciam unam semis,
Moschi Orientalis scrupulum unum,
Ambræ grisеæ drachmam unam.

Omnibus subtilissime pulverisatis, fiat, sufficiente quantitate mucilaginis tragacanthæ, aqua rosarum paratæ, massa, ex qua formentur trochisci minores.

Trochiscorum horum usus plerumque est ad suffitus, vel suffimigia pretiosa, cucuphas, aliasque res odore imbuendas.

Interne commendatur pueris, asthmate & constrictione pectoris laborantibus, & lac revomentibus, quibus pauca grana, unum, duo vel tria sufficiunt.

TROCHISCI ALKEKENGI.

REC. Baccarum Alkekengi,
Seminum Papaveris albi ana unciam unam,
Apii,
Hyoscyami ana drachmas duas,
Gummi Arabici,
Amyli,
Tragacanthæ,
Radicis Altheæ,
Succi Liquiritiæ inspissati ana unciam unam semis,
Boli Armenæ,
Thuris,
Sanguinis draconis ana drachmas undecim,
Succini præparati,
Terræ sigillatæ ana drachmas duas.

Pulverisata aqua rosarum, vel alkekengi humectentur, & in massam cogantur, ex qua formentur trochisci.

Si præcedentibus opii drachmæ duæ adduntur, fiunt:

TROCHISCI ALKEKENGI, CUM OPIO.

Commendantur ad renum & vesicæ ulcera, ac natam inde dysuriam; acrimoniam urinæ temperant, & ardorem mitigant.

Quælibet drachma habet opii granum unum.

Dosis est a scrupulis duobus ad drachmam unam; sed, cum continuari debeant, præstat sine opio sumere.

Sumuntur autem in Syrupo dialtheæ, aqua alkekengi, vel alia diluto, quibus, pro lubitu, oleum amygdalarum dulcium addi potest.

TROCHISCI ALKERMES COMPLETI.

REC. Confectionis Alkermes completæ unciam unam semis,

Laccæ Florentinæ drachmas tres,
Ambræ,
Moſchi ana ſcrupulum ſemis,
Sacchari albi uncias ſedecim,
Mucilaginis Tragacanthæ, aqua roſarum factæ, quantum ſatis.

Fiant trochiſci minores.

Ad bonum halitum conciliandum, & caput confortandum, ſumuntur.

TROCHISCI DE AMBRA.

REC. Ambræ griſeæ ſcrupulum ſemis,
Olei Cinnamomi deſtillati guttas ſex,
Moſchi grana quatuor,
Sacchari albiſſimi uncias ſedecim,
Mucilaginis Tragacanthæ, quantum ſatis.

Fiant trochiſci minores.

Sunt cephalici, & bonum halitum conciliant.

TROCHISCI ANTHELMINTICI, ſive HERMETICI SCRETÆ.

REC. Mercurii dulcis unciam ſemis,
Cornu cervi, philoſophice præparati, ſcrupulos duos,
Cinnamomi acuti ſcrupulum unum,
Diacrydii ſulphurati drachmam unam,
Sacchari albi unciam unam,
Conſervæ Roſarum rubrarum drachmas duas.

Cum mucilagine Tragacanthæ, in aqua roſarum ſolutæ, fiant trochiſci, numero ſexaginta quatuor.

Adverſus vermes, & inde ortos morbos, utiliter adhibentur.

Pendet trochiſcus grana quindecim, & continet mercurii dulcis grana quatuor, diacrydii granum unum.

Doſis, pro ratione ætatis, unus vel duo.

TROCHISCI BECHICI ALBI.

REC. Sacchari albiſſimi libram unam, uncias octo,
Radicum Ireos Florentinæ unciam unam ſemis,
Amyli uncias duas ſemis,
Mucilaginis Tragacanthæ albiſſimæ, aqua roſarum factæ, quantum ſatis.

Fiat maſſa, ex qua formentur trochiſci parvi.

TROCHISCI BECHICI CITRINI.

REC. Sacchari albi libram unam,
Radicis Ireos Florentinæ,
Liquiritiæ ana unciam unam,
Croci ſcrupulos duos,
Mucilaginis Tragacanthæ, quantum ſufficit.

Fiant maſſa & trochiſci.

TROCHISCI BECHICI NIGRI.

REC. Pulveris Radicum Ireos Florentinæ,
Liquiritiæ,
Seminum Aniſi,
Fœniculi ana unciam unam,
Succi Liquiritiæ, in Aqua Hyſſopi ſoluti, uncias quatuor,
Sacchari albi uncias ſedecim,
Mucilaginis Tragacanthæ,
Aqua Roſarum ſolutæ, quantum ſufficit.

Miſce, fiant ex arte trochiſci.

TROCHISCI BECHICI RUBRI.

REC. Specierum Diatragacanthæ,
Boli Armenæ ana unciam unam,
Sacchari albi libram unam.

Fiat, cum mucilagine Tragacanthæ, maſſa, ex qua formentur trochiſci minores.

Trochiſci bechici tam albi, quam nigri &

& reliqui, ad tussim acrem, raucedinem & defluxiones acres, catarrhales inserviunt, & tam resolvendo, quam demulcendo opem ferunt.

TROCHISCI DE CARABE.

REC. Carabe, id est, Succini drachmas sex,
Cornu cervi usti,
Corallii rubri,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ,
Mastiches,
Gummi Laccæ,
Succi Acaciæ,
Hypocistidis,
Balaustiorum,
Seminis Papaveris nigri ana drachmas duas,
Thuris,
Croci,
Opii ana drachmam unam, grana quindecim,
Mucilaginis Psyllii quantum satis.

Formentur trochisci.

Sunt adstringentes & opiati. Commendantur ab auctore Mesua *ad hæmorrhagias, & in specie ad sputum cruentum & uteri fluxum; diarrhœas & hæmorrhoides nimium fluentes sistunt.*

Drachma continet grana tria opii; hinc in dosi, nisi urgente necessitate, non ultra scrupulum excedendum.

TROCHISCI CATECHU, sive MUSCERDÆ.

REC. Terræ Catechu unciam unam,
Sacchari candi albi uncias duas,
Ambræ gryseæ,
Mosci Orientalis ana scrupulum semis,
Mucilaginis Tragacanthæ quantum satis.

Fiant trochisci, instar muscerdarum.

Ad laxitatem gingivarum corrigendam, & bonum halitum conciliandum, in ore detinentur.

TROCHISCI DE TERRA CATECHU, AD SPUTUM CRUENTUM.

REC. Terræ Catechu pulverisatæ unciam unam,
Succi Liquiritiæ uncias tres,
Specierum diatragacanthæ unciam semis.

Misce, fiant trochisci minores; qui, in ore liquefacti, acrimoniam salsam mitigant, & hæmoptoicis mire prosunt.

TROCHISCI DE CREMORE TARTARI.

REC. Cremoris Tartari unciam unam semis.
Sacchari albissimi uncias sex,
Mucilaginis Tragacanthæ quantum satis,

Fiat massa, ex qua formentur trochisci.

Ad æstum febrilem temperandum, & sitim mitigandam commendantur.

TROCHISCI ESCHAROTICI.

REC. Mercurii sublimati corrosivi unciam semis,
Amyli albi,
Panis triticei ana unciam unam,
Minii rubri unciam semis,
Mucilaginis Tragacanthæ quantum sufficit.

Fiant trochisci.

Inserviunt Chirurgis, ad mundificanda ulcera, & carnem luxuriantem extirpandam.

TROCHISCI GALLIÆ MOSCHATÆ.

REC. Ambræ gryseæ drachmas tres,
Ligni Aloës drachmas quinque,
Moschi drachmam unam,
Sacchari albi unciam unam,

Mucilaginis gummi tragacanthæ, quantum sufficit.
Misce, fiant trochisci.

Adduntur speciebus & pulveribus, atque aliis medicamentis, ut odorem gratum ipsis tribuant.

TROCHISCI DE MYRRHA.

REC. Myrrhæ electæ drachmas tres,
Asæ fœtidæ,
Sagapeni,
Opoponacis,
Rubiæ tinctorum,
Foliorum Rutæ,
Menthastri,
Seminis Cymini,
Lupinorum ana drachmas duas.

Myrrha, Asa fœtida, Sagapenum & Opoponax vino humectantur, quibus reliqua pulverisata adjiciuntur, ut fiat massa, ex qua formentur trochisci.

Menstrua suppressa, fœtum mortuum, & secundinas retentas promovent.

Dantur a drachma semis ad integram.

TROCHISCI DE SCILLA.

REC. Scillam albam ponderosam.

Cortice exteriori detracto, & parte inferiori duriore, cui fibrosæ radices adhærent, adjecta, massæ panis, e farina & aqua, involve, atque in clibano, donec massa panis in crustam abierit, coque, quam separabis, atque medullosam vel carnosam scillæ partem, in mortario marmoreo, pistillo ligneo, quam optime in pultem contunde; ad
Scillæ libram unam, vel uncias duodecim,
adde
Farinæ Orobi, vel lupinorum uncias octo,
atque contundendo in massam redige, ex qua formentur trochisci, pondere drachmarum duarum, qui leni calore siccandi.

Sunt ingrediens Theriacæ; vim habent resolvendi, alexipharmacam, diureticam, & in majori dosi exhibiti, emeticam.

Dosis grana quinque ad octo.

TROCHISCI DE VIPERA.

REC. Viperas, detractis exuviis, capitibus & caudis, truncatas, atque exenteratas, quantum voles.

Coquantur in sufficiente quantitate aquæ fontanæ, sale & anetho conditæ, donec caro a spinis secedat.

Recipiantur Carnis hujus, aliquantum a nimia humiditate siccatæ, unciæ octo,
Panis triticei albissimi, bis cocti & in pollinem redacti, unciæ duæ,
contundantur in mortario marmoreo, in massam, ex qua trochisci formentur tenues, in umbra siccandi, & ne situm contrahant, sæpius vertendi, postea in vitro, in loco temperato sicco servandi.

Quamvis trochisci de viperis plerumque ex Italia petantur, tamen descriptionem præparationis apponere libuit; nam dubium non est, quin viperæ nostræ indigenæ eandem fere virtutem habeant, & cum ad Theriacæ confectionem expetantur, præstaret, istos recentes confectos adhibere, quam inveteratos ex Italia conquirere. Raro præscribuntur, sed potius pulvere viperarum ex Italia allato, vel nostrarum viperarum utimur.

TURPETHUM MINERALE.

REC. Argenti vivi puri,
Olei Vitrioli rectificati ana uncias quatuor.

Abstrahatur a Mercurio ex retorta Oleum Vitrioli, quod sub forma spi-

ſpiritus ſulphuris tranſtillat. Continuetur ignis, donec ad ſiccitatem perveniat, & non amplius fumet materies, ſed in maſſam albam ſalinam abeat. Huic affundatur aqua fervida, & ſecedet ad fundum pulvis citrinus, qui ſatis edulcoratus, & exſiccatus *Turpethi Mineralis* nomine ſervetur.

Apud veteranos nonnullos Chirurgos in uſu eſt, ad ſalivationem excitandam; exhibent grana tria ad quinque, pro doſi. Non raro ſurſum ac deorſum purgat; præſtat igitur, ab ejus uſu abſtinere, cum alia minus violenta & ſecuriora mercurialia proſtent. Noviter tanquam ſpecificum contra Hydrophobiam, vel rabiem caninam, ab Anglis commendatur.

Doſis grana tria. Videant. Collect. Lipſienſ. Tom. IV.

Not. In aqua, cum qua edulcoratio inſtituta fuit, quædam portio Mercurii, ope acidi, ſolvitur: qua evaporata, ſal obtinetur, qui in cella repoſitus deliquium patitur, & tum *Oleum Mercuriale* appellatur.

TUTIA PRÆPARATA.

Aliquoties, vel ad minimum ter, in crucibulo candefiat, ſingulis vicibus in aqua extinguatur, tum demum trita in marmore lævigetur.

Uſus eſt in collyriis, unguentis & emplaſtris exſiccantibus.

VENTRICULORUM GALLINARUM PRÆPARATIO.

Mundatæ pelliculæ vino laventur, & leni calore exſiccatæ ſerventur.

Commendantur ob vim leniter adſtringentem, ad ventriculum roborandum, alvi fluxum, & vomitus compeſcendos.

Dantur in trageis a drachma dimidia ad integram.

VINUM CYDONIORUM. GRANATORUM. RUBI IDÆI.

Adæquata proportio eſt, ut in libra una ſucci diſſolvantur unciæ tres ſacchari. Colentur, ſerventur, ſuperfuſo oleo olivarum.

Julapiis & mixturis adduntur.

VITRIOLI GILLA THEOPHRASTI.

Videatur GILLA.

VITRIOLI ROS, ſive PHLEGMA.

Eſt phlegma acidulum, primo in deſtillatione vitrioli deſtillans.

Adſcribitur illi vis roborans ventriculum, & expellendi lumbricos.

Doſis guttæ viginti ad triginta.

VITRIOLI TERRA DULCIS.

Eſt edulcoratum caput mortuum, ab olei vitrioli deſtillatione, in retorta relictum, vel Colcothar edulcoratum.

Vires ſunt exſiccantes, uſus in emplaſtris.

VITRIOLUM MARTIS.

REC. Limaturæ Martis libram unam. Superfundatur

Spiritus vitrioli, tripla aquæ fontanæ quantitate diluti, libra una;

digerantur in loco calido, usque dum efferveſcere deſinant, liquor filtratus ultra dimidium, vel eo usque, dum in ſummitate pelliculam contrahat, lento igne exhalet, ſic in frigido concreſcent cryſtalli viridiuſculæ, quæ exſiccentur, remanens vero liquor ulterius, pro vitriolo exin colligendo, debite exhalet.

Ad nonnullas præparationes pharmaceuticas requiritur; datur vero etiam

in substantia, aliis pulveribus mixtum, uti in pulvere absorbente Wedelii. Adstringit, roborat, lumbricis, præsertim latis, adversatur; utiliter datur cachecticis, & mensium vitiis laborantibus; specifice laudatur ad vias lymphaticas iterum consolidandas, in hydropicis, post aquarum evacuationem, ubi, pro singulis diebus, granum unum vitrioli martis, in pauxillo sacchari, ex vino vel aqua, hora una ante prandium, præbere jubent, & per triginta vel quadraginta dies continuare suadent.

Dosis sit parcior, sufficiunt grana duo, vel tria.

VITRUM ANTIMONII CERATUM.

REC. Ceræ flavæ drachmam unam, cui in cochleari ferreo fusæ

Vitri Antimonii in pulverem tenuissimum redacti uncia una additur, totum leni igne liquatur, & spatula continuo actum, per semi horam, in pulverem, tabaco hispanico æmulum, redigitur.

In dysenteriis omnibus specificus, & omni ætati utilis venditatur a medicis Edimburg. In aliis quoque evacuationibus nimiis & hæmorrhagiis varii varie laudant.

Dosis a granis duobus ad decem, duodecim.

VITRUM ANTIMONII HYACINTHINUM.

REC. Antimonii crudi pulverisati, quantum lubet.

Calcinetur in patina terrea non vitreata, rutabulo vitreo, vel fistula tabaci Coloniensi, perpetuo, ne in grumos abeat, agitando, lenissimo igne, donec fumare cessat; si forsan in grumos concrescat, denuo pulverisandum est Antimonium, atque iterum, sub agitatione perpetua, in calcem grysei coloris, quæ sulphur non redolet, redigendum.

Calx hæc Antimonii crucibulo inditur, atque igne forti, in furno anemio, liquatur, &, ubi colorem pellucidum, hyacinthinum acquisiverit, pauxillum Antimonii crudi, vel Sulphuris, adjicitur, & in pelvim vel laminam cupream effunditur.

Vinum, vitro huic affusum, Huxham, *longa edoctus praxi, præparatis antimonialibus plurimis præfert. Suadet nimirum unciam semis vitri pulverisati cum vini boni hispanici libra una, per decem, duodecim dies digerere, interdum concutere, tandem a subsidentibus partibus decantare, filtrare, & vase clauso servare.*

Dosis pro infantibus, scopo alterante, aperiente & sudorifero, guttæ sex, decem, viginti; adultis a guttis viginti ad quinquaginta, in potu theiformi, bis terve de die. In morbis cutaneis, intestinorum, viarum urinæ, asthmate, ictero, cephalalgiis rebellibus, epilepsia, mania, febribus intermittentibus, chronicis, catarrhalibus, pulmonum suppressis sputis.

Scopo vomitorio adultis uncia semis, una, ad duas.

Ex vitro antimonii & tartari crystallis nonnulli parare solent tartarum emeticum, qui efficacior illo, e croco metallorum parato, creditur.

UNGUENTUM ÆGYPTIACUM.

REC. Æruginis uncias tres,
Mellis puri uncias octo,
Aceti Vini acerrimi uncias quatuor.

Ærugo in pulverem teritur, aceto diluitur, mellique permixta, lento igne, ad mellis consistentiam reducitur.

Vim habet deficcandi & mundificandi, se-

ſepticam; hinc in ulceribus malignis, ſinuoſis & Sphacelo utiliter Chirurgi adhibent; cum melle roſato mixtum gingivis putridis & ulceroſis conducit.

UNGUENTUM AGRIPPÆ.

REC. Radicum Bryoniæ libras duas,
Cucumeris aſinini libram unam,
Ebuli,
Filicis,
Ireos noſtratis ana uncias tres,
Scillæ libram ſemis.
Tribulorum aquaticorum uncias duas.

Radices omnes recentes, conciſæ & contuſæ, cum tribulis macerentur, per octiduum, in
Olei olivarum libris ſex, poſtea lento igne coctis & expreſſis, addatur
Ceræ flavæ libra una.

Colliquata & mixta colentur; fiat unguentum.

Confert lienoſis, alvi obſtructione & duritie laborantibus, hydropicis & œdematoſis, tumoribus duris, ſcirrhoſis.

UNGUENTUM ALABASTRINUM.

REC. Flor. & Herbar. Chamæmeli,
Rutæ ana uncias tres,
Roſarum,
Sambuci,
Betonicæ ana unciam unam ſemis,
Radicis Altheæ uncias duas,
Olei roſati libram unam ſemis.

Contundantur, & ad humiditatis exhalationem coquantur, poſtea colentur, & exprimantur. E colatura, cum
Alabaſtri puri, optime lævigati, unciis tribus,
&
Ceræ albæ unciis quinque.

Fiat unguentum.

Temporibus, fronti, ſpinæ dorſi, & plantis pedum illinitur, & lintea, illo imbuta, imponuntur; refrigerat, dolores mitigat, & ſomnum conciliat.

UNGUENTUM ALBUM CAMPHORATUM.

REC. Axungiæ porcinæ libram unam,
Ceruſſæ Venetæ pulveriſatæ uncias octo,
Camphoræ drachmas ſex.

Miſce.

Deſiccat, refrigerat, & levioribus inflammationibus medetur. Cave vero, in eryſipelate applices.

UNGUENTUM ALBUM SIMPLEX.

REC. Axungiæ porcinæ libram unam,
Ceruſſæ albæ, ſubtiliſſime pulveriſatæ, uncias octo.

Miſceantur exacte, & agitentur piſtillo ligneo.

Deſiccat atque refrigerat; ad ſcabiem & reliqua cutis vitia, a ſero acri enata, ut & ambuſta conducit.

UNGUENTUM ALTHEÆ.

REC. Mucilaginis Radicum Altheæ libram unam,
Fœni græci,
Lini ana libram ſemis,
Butyri libras quatuor,
Ceræ libram unam,
Terebinthinæ uncias duas,
Reſinæ uncias ſex.

Mucilagines coquantur cum butyro, & cum aquoſum conſumtum fuerit, addatur
Pulveris radicum Curcumæ uncia una;
denique cera & reſina.

His liquatis & colatis, terebinthina admiſceatur, unguentum ſervetur.

Usitatissimum ac celeberrimum hoc unguentum emollit, calefacit, & resolvit; commendatur in pleuritide, nephritide, retentione urinæ, ad mammarum tumores resolvendos, & membra rigida.

UNGUENTUM AD AMBUSTA.

REC. Corticum mediorum ſucculentorum Sambuci,
Tiliæ ana unciam unam ſemis,
Succi Plantaginis recens expreſſi uncias duas,
Sempervivi majoris unciam unam,
Olei lini expreſſi uncias ſex,
Sevi cervini unciam unam.

Bulliant leni igne, ad conſumtionem humiditatis, oleo colato immiſceantur exacte, in mortario plumbeo,
Ceruſſæ Venetæ, minutiſſime tritæ, ac Aqua Roſarum lotæ, uncia una,
Sacchari drachmæ duæ,
Olei ovorum recens parati uncia ſemis.

Fiat, ſecundum artem, unguentum.

Ad ambuſta, uti titulus docet, adhibetur; paregoricum & refrigerans eſt.

UNGUENTUM ANODYNUM.

REC. Florum recent. Chamomillæ libras duas,
Malvæ,
Meliloti,
Verbaſci,
Anethi,
Folior. recent. Hyoſcyami ana unciam unam,
Radicum recent. Altheæ uncias duas,
Seminis Fœni græci,
Lini ana drachmas tres.

Flores, herbæ & radices recentes, cum ſeminibus probe contuſis, macerentur in
Olei Olivarum libris duabus,
per diem & noctem, poſtea leni igne coquantur, ad humiditatis omnis conſumtionem, in colatura colliqua
Ceræ flavæ recentis uncias quatuor.

Fiat ſic, lege artis, unguentum.

Dolores a rigida fibrarum tenſione mitigat, convenit in cephalalgia, & lumborum doloribus ex nephritide & febre.

UNGUENTUM APOSTOLORUM.

REC. Terebinthinæ,
Reſinæ,
Ceræ citrinæ ana uncias duas,
Ariſtolochiæ longæ,
Thuris,
Bdellii,
Myrrhæ,
Galbani ana unciam ſemis,
Opopanacis præparati,
Æruginis ana drachmas duas,
Lithargyrii unciam unam,
Olei communis libras tres.

Oleum cum Lithargyrio coquatur, lento igne, inter coctionem
Aceti vini albi uncias duas addendo;

Poſtea immiſceatur cera, cum reſina, liquefacta & colata, atque his, ab igne remotis, & nonnihil refrigeratis, terebinthina ac reliqua in pulverem contrita addantur.

Fiat unguentum.

Mundificat, detergit, maturat & conſolidat; utplurimum ad ulcerum curam adhibetur.

UNGUENTUM DE ARTHANITA.

REC. Succi radicum Cyclaminis, vel, in ejus defectu, Bryoniæ libras tres,
Cucumeris agreſtis,
Butyri recentis ana libram unam,

Olei

Olei Olivarum libras duas,
Polypodii querni uncias ſex,
Pulpæ Colocynthidis uncias quatuor.

Polypodium & Colocynthis, minutim inciſa, contundantur cum ſucco; & macerentur per viginti quatuor horas; poſtea, additis oleo & butyro, coquantur, ad humiditatis conſumtionem, exprimantur & colentur, in colatura diſſolvantur

Ceræ flavæ unciæ quinque, refrigeſcant, & ſub continua agitatione, pulverem e ſequentibus inſperge:

Pulveris Aloës epaticæ,
Baccarum Mezerei,
Colocynthidis, vel trochiſcorum Alhandal,
Scammonei,
Turbethi ana unciam unam,
Euphorbii drachmas ſeptem,
Salis gemmæ,
Florum Chamomillæ,
Myrrhæ,
Piperis longi,
Zinziberis ana unciam ſemis;

tandem adde

Fellis tauri, ad mellis conſiſtentiam inſpiſſati,
Sagapeni in aceto ſoluti ana unciam unam.

Exactiſſime uniantur, reponatur unguentum.

Ob multa, quæ ad hoc unguentum concinnandum accedunt, purgantia fortiſſima, abdomini illitum, alvum clauſam reſerandi virtutem accipit, tumores œdematoſos diſcutit, aquas hydropicorum expellit, menſes retentos & ſuppreſſos provocat, vermes, abdomini applicitum, expellit; ſed cave, ne pueris delicatioribus, ſub emplaſtri ſpecie, imponas, euphorbium enim rubefaciendi vim habet, & excoriationem excitat.

Sufficit, inunxiſſe abdomini unguentum ſemel in die.

UNGUENTUM AUREUM.

REC. Olei communis libras duas ſemis,
Ceræ citrinæ libram ſemis,
Terebinthinæ uncias duas,
Colophonii,
Reſinæ pini ana unciam ſemis.

Lento igne colliquatis, colatis, & nonnihil refrigeratis, inſpergantur

Pulveris Maſtiches,
Thuris ana uncia una,
Croci drachma una.

Miſce, fiat unguentum.

Vulnerarium eſt, & per excellentiam vocatur aureum, conducit in vulneribus, ubi nulla adeſt inflammatio, & præſertim membranoſarum & nervearum partium vulneribus ſanandis inſervit.

UNGUENTUM BASILICUM.

REC. Ceræ flavæ,
Sevi arietini,
Reſinæ pini,
Picis navalis,
Terebinthinæ ana uncias tres,
Olei communis olivarum libram unam.

Fundantur, lento igne, cera, ſevum, reſina & pix cum oleo, quibus liquatis additur terebinthina, & per ſtupam colatis, adde

Pulveris Olibani unciam unam ſemis.

Miſce.

Digerit, maturat, ſuppurationem promovet.

UNGUENTUM CALENDULÆ FLORUM.

REC. Florum Calendulæ recentium,

um, excerptorum, uncias quatuor,
Butyri recentis, non saliti, libram unam.

Incisi flores coquantur cum butyro, ad humiditatis consumtionem, expressum, & colatum unguentum reponatur.

Emolliente & discutiente vi pollet, tumores mammarum lactantium resolvit, & a mulierculis ad ambusta, aliasve leves inflammationes adhibetur.

UNGUENTUM CARMINATIVUM.

REC. Florum recent. Chamomillæ uncias tres,
Meliloti,
Herbarum rec. Abrotani,
Hederæ terrestris,
Rutæ,
Menthæ crispæ,
Tanaceti ana unciam unam.

Contusis & conquassatis addatur
Olei Olivarum,
Adipis porcini recentis ana libra una;

Macerentur per dies aliquot, dein leniter ebulliant, ad humiditatis consumtionem, exprimantur & colentur, adde
Ceræ citrinæ uncias duas,
Olei destillati Anisi,
Carvi,
Menthæ ana drachmam unam,
Lauri expressi uncias duas.

Misce pro unguento.

In colica, torminibus infantum & flatulentia, distensione abdominis, utiliter abdomini illinitur.

UNGUENTUM CLYSMATICUM.

REC. Radicum Altheæ recentium,
Radicum Liliorum alborum ana uncias duas,
Herbarum Parietariæ,
Malvæ,
Mercurialis ana unciam unam semis,
Altheæ,
Violariæ,
Florum Chamæmeli,
Meliloti, omnium recentium, ana unciam unam.

Coquantur in
Butyri recentis, non saliti, libris duabus,
ad humiditatis consumtionem,
exprimantur & colentur.

Abdomini illitum alvum emollit, & clysteribus, eodem scopo, additur ad unciam semis, usque ad uncias tres.

UNGUENTUM COMITISSÆ.

REC. Corticum mediorum Glandium,
Castanearum,
Quercus arboris junioris,
Baccarum Myrti,
Gallarum,
Acinorum uvarum,
Calicum glandium,
Sorborum immaturorum siccorum,
Mespilorum acerborum siccatorum,
Foliorum Plantaginis,
Quercus,
Equiseti,
Pruni silvestris,
Radicis Tormentillæ ana unciam unam semis.

Contundantur aliquantulum, coquantur in
Aquæ fontanæ
&
Vini rubri ana libra una, donec media pars consumta fuerit.

Co-

Colatura ulterius coquatur, cum
Olei Myrtillorum libra una semis, ad humiditatis aquosæ consumtionem; postea in ea dissolvantur
Ceræ novæ unciæ octo semis; ab igne repositis addatur
Olei mastichini libra una semis, atque inspergatur sequentium tenuissimus pulvis:

REC. Corticum Quercus arboris unciam unam,
Sanguinis Draconis,
Nucis Moschatæ,
Gallarum,
Succi hypocistidis,
Baccarum myrti,
Acinorum uvarum,
Sorborum immaturorum ana unciam semis,
Trochiscorum de carabe uncias duas.

Misce, fiat unguentum.

Unguentum hoc e meris adstringentibus & siccantibus paratum, laudatur ad abortum probibendum, uteri, alvi & renum laxitatem, ad hernias, ani & uteri procidentias.

Applicatur lumbis, abdomini & femoribus, vel illinendo, vel linteis illitum imponendo.

UNGUENTUM DIGESTIVUM.

REC. Terebinthinæ Venetæ libram semis,
solve ac misce cum
Vitellis ovorum, numero quatuor,
adde
Olei Hyperici unciam unam semis,
Pulveris Olibani,
Myrrhæ ana drachmas tres.

Misce.

Digerit & suppurationem promovet, in vulneribus ac abscessibus.

UNGUENTUM DIGITALIS.

REC. Florum Digitalis purpureæ vulgaris uncias quatuor,
Adipis Suillæ libram unam.

Macerentur per aliquot dies, postea coquantur lento igne ad humiditatis consumtionem, coletur & servetur in vase vitreo unguentum.

Commendatur ad ulcera scrophulosa humida, pure manantia. De digitali Itali dicere solent: Aralda tutte le piaghe salda. *h. e. Digitalis sanat omnia vulnera.*

UNGUENTUM ENULATUM.

REC. Radicum Enulæ recentium libram unam,
Pinguedinis porcinæ libram semis,
Olei Olivarum purissimi uncias quatuor.

Pinsantur in mortario lapideo, coquantur leni igne, ad humiditatis consumtionem, exprimantur & colentur; colaturæ adde
Ceræ flavæ,
Terebinthinæ puræ ana unciam unam.

Optime commixta fiant unguentum.

Laudatur ad scabiem & tineam, & bono cum effectu adhibetur, ubi mercurio & metallicis præparatis mixta unguenta locum non habent.

UNGUENTUM FUSCUM.

REC. Olei communis libram unam semis,
in quo dissolve
Ceræ flavæ recentis uncias quatuor,
Colophonii,
Picis navalis ana uncias duas,
Mastiches electæ,
Terebinthinæ ana unciam unam.

Colentur, atque colaturæ refrigeratæ admiſce
Gummi Galbani,
Sagapeni,
Thuris electi ana unciam unam,
Ariſtolochiæ rotundæ unciam ſemis.

Miſce, fiat unguentum.

Eſt vulnerarium, emolliens, & mundificans; digerit & carnem generat.

UNGUENTUM DE HYOSCYAMO.

REC. Foliorum Hyoſcyami recentium libram unam.
Contundantur cum
Axungiæ porcinæ unciis decem;
coquantur ad humiditatis conſumtionem, exprimantur & expreſſo addantur
Olei Hyoſcyami, e ſemine expreſſi, unciæ duæ.

Mixta ſerventur.

Anodynum eſt, & egregium emolliens; cum unguento linariæ, hæmorrhoidum dolores ſedat.

UNGUENTUM INFRIGIDANS GALENI.

REC. Olei roſati libram unam,
Ceræ albæ uncias tres.

Cera liquetur, & oleo permiſceatur, ut fiat unguentum.

Nephriticis & hecticis, dorſo & renum regioni inunctum commendatur.

UNGUENTUM DE LINARIA.

REC. Herbæ Linariæ, cum floribus,
Pinguedinis porcinæ ana libram unam.

Contundantur, coquantur ad humiditatis conſumtionem, & exprimantur.

Specificum creditur eſſe ad hæmorrhoides dolentes, quibus plumaceolo, vitello ovi mixtum, applicatur.

UNGUENTUM DE LIQUIRITIA.

REC. Radicum Liquiritiæ recentis & ſucculentæ, inciſarum,
Butyri recentis ana libram unam.

Pinſantur ſimul in mortario, poſtea frixentur in ſartagine, ad humiditatis conſumtionem, & prelo exprimantur, expreſſo adde
Pompholygos drachmas ſex,
Ceruſſæ ſubtiliſſime tritæ uncias tres,
Camphoræ ſcrupulos duos.

Fiat unguentum.

Inflammationes partium leviores, vel potius excoriationes, a ſero ſalſo productas, ut & fiſſuras papillarum in mammis lactantium, ſanat.

UNGUENTUM DE LITHARGYRIO.

REC. Lithargyrii libram ſemis,
Ceruſſæ unciam unam ſemis,
Aceti libram ſemis,
Olei roſati libram unam.

Fiat in mortario plumbeo, optime agitando, unguentum.

Epuloticum & ſarcoticum eſt, adverſus ſcabiem, pruritum & alia cutis vitia, utiliter adhibetur.

UNGUENTUM MALVÆ.

REC. Herbæ Malvæ recentis libram unam ſemis,
Butyri recentis libras duas.

Contundantur inſimul, & coquantur leni igne, ad humiditatis conſumtionem, colentur cum expreſſione, & unguentum ad uſum reponatur.

Cum Unguento Clyſmatico convenit, & eisdem uſibus inſervit.

UNGUENTUM MAJORANÆ.

REC. Herbæ recentis Majoranæ,
Butyri recentis ana libram unam.

Contu-

Contusa & probe mixta coquantur leniſſimo igne, ad humiditatis exhalationem, exprimantur & colentur, colaturæ adde
Olei deſtillati Majoranæ guttas triginta.

In narium infantum obſtructione, a muco viſcido, expetitur; loco unguenti carminativi etiam abdomini illini poteſt.

UNGUENTUM MARTIATUM.

REC. Foliorum Lauri recentium libram unam,
Rutæ hortenſis uncias decem,
Majoranæ uncias octo,
Rorismarini uncias ſex,
Myrti veræ,
Ebuli,
Menthæ,
Baſilici ana uncias duas.

Herbæ & folia recentia, minutim inciſa, macerentur in
Vini albi libra dimidia, &
Olei Olivarum libris duabus, per aliquot dies digeſtis adde
Butyri recentis,
Axungiæ Urſi,
Gallinæ,
Medullæ Cervi ana unciam unam ſemis.

Coquantur leniſſimo igne, ad humiditatis conſumtionem, colentur & exprimantur; in expreſſo diſſolvantur
Ceræ flavæ unciæ quindecim,
refrigerato unguento admiſceantur
Styracis drachmæ decem,
Maſtiches uncia una,
Thuris drachmæ quinque,
omnia in ſubtilem pulverem trita.

Cum unguento nervino convenit, & ad nervorum reſolutionem, tumores a cauſa frigida ortos, infantum tormina & hydropem commendari ſolet.

UNGUENTUM DE MINIO CAMPHORATUM.

REC. Olei roſati libram unam ſemis,
Lithargyrii uncias duas,
Minii uncias tres,
Ceruſſæ unciam unam ſemis,
Tutiæ præparatæ,
Camphoræ ana drachmas tres,
Ceræ albæ uncias duas.

Liquatam lento igne ceram, oleum, & reliqua tenuiſſime trita, additis
Aceti deſtillati unciis tribus,
commiſce, ſub finem addendo camphoram ſpiritu vini ſolutam.

Refrigerantis & exſiccantis virtutis eſt, & ad ulcera, quæ ob humorum acrimoniam ſerpunt, conducit, & ambuſtis medetur.

UNGUENTUM MUNDIFICANS STAHLII.

REC. Mercurii vivi,
Saturni ana unciam unam.

Fluat plumbum in tigillo, cui adde mercurium, & ſpatula agita, quo uniantur, & fiat amalgama, quod, cum
Terræ Tripolitanæ uncia una,
ſubtiliſſime teratur. Qui pulvis
Unguenti albi camphorati unciis octo
optime permiſceatur.

Ad efflorescentias cutis ſcabioſas, præſertim ſiccas & pruriginoſas, præmiſſis præmittendis, utile eſt, ſi vel immediate loco affecto inducatur, vel articulationibus manuum & brachiorum ſubinde affricetur.

UNGUENTUM NEAPOLITANUM.

REC. Mercurii crudi uncias quatuor,
Terebinthinæ claræ unciam unam ſemis.

Probe miſceantur, ut Mercurius extinguatur, adde

Axungiæ porcinæ lotæ uncias decem,

Olei Spicæ drachmam unam.

Uſus eſt in lue venerea, ad ſalivationem excitandam; modus applicandi e practicorum libris petendus.

UNGUENTUM NERVINUM.

REC. Herbarum Salviæ,

Chamæpytis,

Majoranæ,

Rorismarini,

Menthæ,

Rutæ,

Lavendulæ,

Hyperici,

Paralyſeos, cum flore,

Florum Chamæmeli,

Meliloti,

Hyperici,

Summitatum Anethi,

Baccarum Lauri,

Juniperi viridium ana drachmas ſex.

Inciſa & contuſa macerentur in

Olei Olivarum libra una,

per aliquot dies; poſtea lento igne, ad humiditatis conſumtionem, coquantur, exprimantur & colentur. Colaturæ adde

Terebinthinæ Venetæ uncias duas,

Ceræ citrinæ uncias quatuor & ſemis,

Olei Terebinthinæ unciam unam,

Lumbricorum cocti,

Laurini ana uncias duas,

Benzoës, in unciis tribus ſpiritus vini rectificatiſſimi ſoluti, unciam unam.

Fiat unguentum.

Ad frigidos nervorum affectus, paralyſin & ſimiles commendatur.

UNGUENTUM DE NICOTIANA.

REC. Foliorum Nicotianæ libras duas,

Succi Nicotianæ libram ſemis,

Axungiæ vel pinguedinis porci libram unam.

Herba inciſa & contuſa, cum ſucco & adipe ſuillo, per noctem maceretur; mane lento igne, ad humiditatis conſumtionem, coquantur, exprimantur, & colentur, addantur

Reſinæ unciæ duæ,

Ceræ uncia una,

Ariſtolochiæ rotundæ, ſubtiliſſime tritæ, unciæ duæ.

Fiat unguentum.

Auctor Laurentius Joubertus miram huic unguento, in ſcrophulis diſſipandis, vim adſcribit; laudatur etiam ad ulcera, ad morphœam & tineam capitis; cutim a ſcabie ſanat.

UNGUENTUM NIGRUM.

REC. Olei olivarum libram unam,

Butyri recentis,

Sevi vervecini,

Axungiæ porci,

Ceræ citrinæ,

Lithargyrii ana uncias quatuor.

Oleo & reliquis lento igne liquatis lithargyrium tenuiſſime tritum addatur, omnia deinde ſub perpetua agitatione ad nigredinem & conſiſtentiam unguenti coquantur.

Tanquam digerens, maturans & ſuppurationem promovens in Pharmacopœa Pariſienſi *deſcribitur, in noſodochiis uſitatum, titulo: UNGUENTI DE LA MERE.*

UNGUENTUM NIHILI AD OCULOS.

REC. Tutiæ præparatæ,

Nihili albi ana unciam unam,

Coralliorum rubrorum præparatorum,

Matris

Matris perlarum anâ unciam semis,
Camphoræ drachmam unam,
Pinguedinis porcinæ mundatæ libram unam.
Fiat miscendo unguentum.
Ad ophthalmiam, a sero acri salso, & dolores inde natos, conducit.

UNGUENTUM NUTRITUM.

REC. Aceti Lithargyrii libram unam. adde, sub perpetua agitatione,
Olei rosati libram dimidiam, quantum sufficit ad formam linimenti vel unguenti.
Vires. Præstans est ad inflammationes, & convenit cum Unguento de Lithargyrio, & de Minio.
Ad ophthalmiam, a sero acri salso, & dolores inde natos, conducit.

UNGUENTUM PECTORALE.

REC. Olei Amygdalarum dulcium uncias quatuor,
Chamæmelini,
Violati ana uncias tres,
Butyri recentis uncias sex,
Pinguedinis Gallinæ,
Anatis ana uncias duas,
Ireos Florentinæ drachmas duas,
Croci drachmam semis,
Ceræ albæ uncias tres.
Cera & pinguedine in oleis liquatis, postea addito Ireos & croci pulvere, fiat unguentum.
Commendatur in pleuritide, ad tussim & difficilem respirationem infantum.

UNGUENTUM PEDICULORUM.

REC. Seminis Staphidis agriæ uncias duas,
Hellebori albi unciam unam,
Argenti vivi uncias duas,
Pinguedinis porcinæ libras tres,
Olei laurini uncias sex,
Saponis Veneti uncias tres.
Sapo in lixivio solutus, cum pinguedine coquatur, ad humiditatis aquosæ consumtionem, postea oleum Laurinum & pulveres, tandem Mercurius cum
Terebinthinæ Venetæ uncia una, extinctus
addatur.
Fiat unguentum.
Usum titulus indicat.

UNGUENTUM sive POMATUM FLORUM NAPHÆ, PHARM. PARIS.

REC. Adipis suilli, puri, libras quinque,
Florum Aurantiorum recentium & integrorum, libras sex.
Indantur fictili vasi, probe vitreato, atque Balneo Mariæ per unam aut alteram horam, ad digestionem, committantur. Exprimantur, &, ut cito citius refrigescant, & adeps concrescat, in cellam reponantur.
Repetatur processus tertia vice, adipi recentes flores addendo; ultima tamen unciæ quatuor florum sufficiunt. Tandem fæces ab unguento, vel pomato separentur, & aquæ florum Naphæ fragrantissimæ unciæ octo addantur, liquatum cum aqua unguentum supernatans, caute separetur, atque ab omni humiditate liberum, reponatur.
Pari methodo ex aliis floribus odoratis, Jasmino, Lavendula, Rosis &c. unguenta fragrantia parari possunt.
Usus omnibus est notus, cosmeticus, & ad capillamenta & capillos inungendos.

UNGUENTUM DIAPOMPHOLYGOS.

REC. Olei Rosarum uncias sex,
Ceræ albæ,
Succi baccarum Solani ana uncias quatuor,
Cerussæ optime tritæ uncias duas,
Plumbi usti,
Pompholygos, sive Nihili albi,
Thuris electi ana unciam unam.
Oleum rosarum, cum succo baccarum solani,

ſolani, ad humiditatis conſumtionem, coquitur, & in colatura cera diſſolvitur, quibus refrigeratis, reliqua, in ſubtiliſſimum pollinem trita, admiſcentur.

Commendatur ad ulcera exſiccanda atque conſolidanda. A nonnullis etiam ad ophthalmiam adhiberi ſolet.

UNGUENTUM POPULEUM.

REC. Oculorum, ſive gemmarum, Populi arboris recentium libram unam ſemis,
Pinguedinis porcinæ depuratæ libras quatuor.

Oculi contundantur & macerentur in pinguedine, donec ſequentes herbæ per æſtatem colligi queant, ſcilicet
Cymarum rubi tenerrimarum,
Foliorum Papaveris albi,
Hyoſcyami,
Bardanæ, cum radicibus,
Solani,
Lactucæ,
Herbarum Violariæ ana uncias tres,
Sempervivi majoris uncias quatuor,
Sempervivi minoris uncias tres.

Herbæ contundantur, & miſceantur cum Oculis Populi & pinguedine, deinde coquantur lento igne, ad humiditatis aqueæ conſumtionem, colentur & exprimantur.

Eſt paregoricum, refrigerans & emolliens; commendatur ad hæmorrhoidum dolores, ambuſta, lac in mammis coagulatum diſſolvendum, linteis impoſitum, & in febribus, ſi temporibus, plantis pedum & pulſibus manuum applicetur, ſomnum conciliare perhibent.

UNGUENTUM PURPUREUM WURZII.

REC. Terræ Vitrioli dulcis uncias duas,
Viridis Æris drachmas decem,
Aceti vini,
in quo
Radices Scrophulariæ,
Folia Plantaginis, &
Chelidonii majoris, recentia, ſingulorum drachmæ tres,
per aliquot dies macerata, ac poſtea expreſſa fuerint, uncias quinque,
Mellis deſpumati uncias octo.

Inſpiſſentur leni igne, continuo agitando, ad mellis conſiſtentiam.

Convenit cum Ægyptiaco unguento; commendatur ad gangrænam & ſphacelum, ulcera putrida ſinuoſa, & carnem luxuriantem auferendam.

UNGUENTUM RESOLVENS MAMMARUM TUMORES.

REC. Olei olivarum quantum lubet.
huic exacte miſce in mortario lapideo
Spiritus Salis ammoniaci cum calce viva parati, quantum ſufficit pro componendo Linimento, debitæ conſiſtentiæ.

Vires titulus docet. Tempore uſus recens parctur.

P.N. *Butyrum recens, cum ſale volatili Cornu Cervi mixtum, eosdem proſperos edit effectus.*

UNGUENTUM RESUMTIVUM.

REC. Seminum Lini,
Altheæ,
Fœni græci,
Gummi Arabici,
Tragacanthæ ana drachmas duas.

Macerentur & bulliant in
Aquæ ſimplicis libra ſemis, eliciatur mucilago, quæ cum
Butyri recentis libra dimidia,
Pinguedinis ſuillæ,
Gallinæ,
Anſeris,
Anatis ana unciis duabus,
coquantur, ad humiditatis aquoſæ conſumtionem, poſtea addantur
Sevi hircini uncia ſemis,

Olei Violarum,
Chamæmeli,
Amygdalarum dulcium
ana unciæ duæ,
Medullæ vituli libra ſemis.

Fiat ſecundum artem unguentum.

Hecticis, pleuriticis & tabidis, e longo morbo reſurgentibus, membris a luxatione, vulneratione & fractura rigidis conducit.

UNGUENTUM ROSATUM.

REC. Axungiæ porcinæ albiſſimæ libram unam.

Lavetur aliquoties Aqua roſarum fragrantiſſima, adde

Florum roſarum albarum, contuſarum, uncias quindecim;

coque lento igne, ad humiditatis conſumtionem, colentur & addantur

Olei roſarum veri deſtillati grana tria.

Miſce.

Ad hæmorrhoidum dolores, & unguento infrigidanti & anodyno ſubſtitui poteſt.

UNGUENTUM ROSATUM SIMPLEX.

REC. Axungiæ porci albiſſimæ libram unam.

Lavetur ſæpius aqua roſarum odoratiſſima, donec albiſſimum & odoratum fuerit unguentum; adde

Olei ligni Rhodii guttas duodecim.

Uſus eſt ad capillos & capillamenta inungenda, quo pulvis ex amylo facilius adhæreat.

UNGENTUM RUBRUM, AD LABIA ORIS.

REC. Radicum Alkannæ unciam unam ſemis,
Ceræ albæ drachmas ſex,
Olei amygdalarum dulcium recens expreſſi, uncias duas,
Vini rubri uncias tres.

Radices minutim inciſæ in vino rubro macerentur, his adde oleum amygdalarum, & leniſſimo igne, ad humiditatis conſumtionem, in vaſe terreo vitreato coquantur; addatur ſub finem cera alba, exprimantur, & in aquam roſarum effundantur. Refrigerata denuo, leniſſimo igne liquentur,

Olei cinnamomi guttæ decem

addantur,& in capſulas papyraceas, ſicut ceratum citrinum, effuſa, in vitro probe clauſo ſerventur.

Ad fiſſuras labiorum a calore nimio interno, vel a frigore ortas, mulierculæ utuntur, & nocte, ante cubitum, labia oris eo illinunt.

UNGUENTUM RUBRUM POTABILE.

REC. Radicum Alkannæ libram unam,
Vini rubri odorati libram ſemis.

Macerentur per dies aliquot, loco frigido, cum

Butyri majalis recentis, non ſaliti, libris ſex.

Coquantur leni igne, ad conſumtionem humiditatis, colentur & exprimantur.

Commendatur iis, qui ex alto ceciderunt, ſanguinem ſpuentibus, & tuſſi ferina vexatis, atque ad ſanguinem intus coagulatum, a contuſione, reſolvendum.

Datur ad unciam unam, cum juſculo & cerevifia, calidis.

UNGUENTUM SANDALINUM.

REC. Sandali albi,
citrini ana drachmas ſex,
rubri drachmas decem,
Florum Papaveris erratici recentium unciam unam ſemis,
Roſarum rubrarum recentium uncias duas ſemis.

Macerentur in

Olei roſacei libra una,
Vini albi unciis quatuor, per biduum; poſtea, ad conſumtionem humiditatis, leni igne coquantur, exprimantur & colen-

colentur. Expreſſis adde
Boli Armenæ, in pulverem ſubtiliſſimum tritæ,
Ceræ albæ uncias tres,
Camphoræ drachmas duas.
Fiat unguentum.
Virtute gaudet refrigerante & roborante; hepati & lieni a veteribus dicatum eſt.

UNGUENTUM SAPONACEUM.

REC. Saponis Veneti uncias duas,
Olei Laurini,
Lumbricorum terreſtrium ana unciam unam.
Igne leni liqueſcant mixta, remotis ab igne, & refrigeratis, admiſce
Spiritus volatilis ſalis ammoniaci drachmas duas.
Egregium & ſecurum eſt reſolvens in tumoribus tam inflammatoriis, quam frigidis, arthriticis, quin & in pleuritide, ſuper linteo cerato vel tenui corio extenſum, ſingulis duodecim horis imponendum.

UNGUENTUM AD SCABIEM.

REC. Terebinthinæ, in Aqua roſarum lotæ, uncias duas ſemis;
Solvantur
Vitellis ovorum numero tribus, adde
Butyri recentis uncias ſex,
Olei laurini unciam unam,
Styracis liquidæ unciam ſemis,
Mercurii præcipitati albi drachmas duas,
Ceruſſæ Venetæ optime pulveriſatæ, unciam unam.
Miſce exacte, ut fiat unguentum.
Uſum titulus indicat. Inungantur hoc unguento vel articulationes in brachiis, manibus & pedibus, vel puſtulæ ſcabioſæ ipſæ; ſufficit pro una vice drachmam omnibus inungere.

UNGUENTUM AD SCABIEM ZELLERI.

REC. Unguenti roſati uncias tres ſemis,
Mercurii præcipitati albi unciam ſemis.
Miſce.
Proxime antecedentis uſum & vires æquat, odore vero gratius eſt.

UNGUENTUM SOMNIFERUM.

REC. Unguenti alabaſtrini,
roſati ana unciam ſemis,
populei uncias duas,
Olei Hyoſcyami unciam ſemis,
Nuciſtæ expreſſi drachmam unam ſemis,
Opii Thebaici, in Aqua roſarum ſoluti, drachmam unam,
Croci Orientalis drachmam ſemis,
Ceræ albæ unciam ſemis.
Fiat unguentum.
Vires hujus unguenti titulus docet; temporibus & carpis, non ſine fructu, linteis applicatur.

UNGUENTUM SPLENETICUM.

REC. Radicum Filicis,
Ari, cum herba, ana uncias duas,
Foliorum Aſari,
Hyoſcyami,
Cicutæ,
Naſturtii aquatici ana unciam unam ſemis,
Nicotianæ drachmas tres,
Florum Chamomillæ,
Hyperici,
Geniſtæ,
Sambuci ana unciam unam.
Omnia contuſa macerentur cum
Axungiæ ſuillæ libra una ſemis,
poſtea coquantur lento igne, ad humiditatis conſumtionem; expreſſo colato adde
Ceræ citrinæ unciam unam ſemis,
refrigeratis adjunge
Gummi Ammoniaci,
Galbani ſubtiliſſime pulveriſati ana drachmas ſex,
Olei

Olei destillati Cymini,
Anethi,
Ceræ ana drachmam unam.

Reponantur ad usum.

Utiliter adhibetur ad inflationes abdominis, duritiem & infarctum lienis & epatis, prodest hypochondriacis, ictericis, & flatibus vexatis; Hypochondria, lumbi & totum abdomen, hoc unguento inungi debent.

UNGUENTUM STOMACHALE.

REC. Herbæ Absinthii,
Menthæ,
Salviæ ana uncias duas,
Florum rosarum unciam unam,
Olei olivarum uncias decem.

Herbæ & flores, recenter conquassati, coquantur lento igne, ad humidi exhalationem, exprimantur, in expresso dissolvantur
Ceræ citrinæ unciæ duæ.

Misceantur exacte; refrigeratis adde
Styracis liquidæ unciam unam,
Olei destill. Menthæ,
Caryophyllorum,
Absinthii ana scrupulum unum.

Serventur.

Illinitur externe ventriculo & abdomini, ad vomitus & diarrhœas compescendos, ubi insimul effectum carminativum præstat.

UNGUENTUM DE STYRACE.

REC. Styracis liquidæ,
Gummi Elemi,
Ceræ citrinæ, ana uncias septem & semis,
Colophonii uncias duas,
Olei Nucum libras duas & semis.

Misce, fiat secundum artem unguentum.

Virtute balsamica conducit in partibus ligamentosis & membranosis.
Convenit cum Unguento aureo.

UNGUENTUM AD TABIDA MEMBRA.

REC. Olei Laurini uncias tres,
Juniperi,
Laterini, sive Philosophorum,
Castorei,
Spicæ,
Petræ rubri ana unciam semis,
Axungiæ Caponis,
Cati silvestris,
Anatis,
Anseris ana unciam unam,
Hominis unciam unam semis,
Pulveris Euphorbii unciam semis,
Aluminis plumosi,
Herbæ sabinæ ana drachmas duas,
Saponis Veneti,
Spiritus Vini rectificati ana uncias tres.

Fiat, saponem in spiritu vini solvendo, & cum reliquis commiscendo, unguentum.

Ad ariduram partium, e causa frigida, commendatur; prodest paralyticis.

UNGUENTUM CONTRA VERMES.

REC. Radicum Filicis,
Bryoniæ,
Allii ana unciam unam semis,
Herbarum Abrotani,
Absinthii,
Tanaceti ana drachmas duas,
Butyri recentis libram unam.

Contusa coquantur lento igne, sub perpetua agitatione, ad humiditatis consumtionem. Exprimantur, in expresso dissolve
Ceræ flavæ unciam unam semis,
refrigescant; refrigeratis insperge

Pulveris Aloës epaticæ unciam unam,
trochiſcorum alhandal unciam ſemis;
probe ſubactis adde
Fellis tauri, ad mellis conſiſtentiam inſpiſſati, uncias duas.
Serventur.

Abdomini inunctum, vel linteis applicitum, vermes enecat, expellit, & alvum laxat.

UNGUENTUM VIRIDE POTABILE.

REC. Herbarum recent. Abrotani,
Artemiſiæ,
Bellidis,
Betonicæ,
Fœniculi,
Hyſſopi,
Menthæ,
Matriſilvæ,
Millefolii,
Majoranæ,
Plantaginis,
Veronicæ,
Verbenæ,
Salviæ,
Rutæ ana unciam unam.
Baccarum juniperi viridium uncias tres,
Butyri recentis, non ſaliti, libras tres.

Inciſa & contuſa miſceantur & coquantur cum butyro, leni igne, ad humiditatis evaporationem, exprimantur & colentur.

Tam externus, quam internus ejus eſt uſus; datur ex alto lapſis, parturientibus & vulneratis, cochlear unum aut alterum, cum juſculo; externe ad ſugillationes, & leniendos partium dolores, adhibetur.

UNGUENTUM DE UVIS.

REC. Succi uvarum nigrarum minorum,
Aquæ roſarum fragrantis,
Butyri recentis ana uncias ſedecim,
Ceræ flavæ odoratæ uncias quatuor.

Coquantur lento igne, in vaſe figulino, ſpumam ſub coctura, cochleari ligneo, ſemper auferendo, donec ſpumare deſierit; effundantur refrigerata. Unguentum, ab adhærentibus fecibus mundatum, denuo leniſſimo igne liquetur, atque in patinas, vel vaſa porcellana, antea aqua roſarum humectata, effundatur. Refrigeratum inter chartas in ſcatula, loco frigido, ſervetur.

Refrigerat & leniter adſtringit; ad fiſſuras labiorum oris, mammarum papillas, hæmorrhoides & intertrigines adhibetur.

UNGULA ALCIS PRÆPARATA.

Lima in ſcobem, & poſt in alcohol redigitur.

Pro ſpecifico antepileptico habetur, & fere omnibus pulveribus antepilepticis admiſcetur.

Doſis grana quindecim ad viginti quinque.

UNICORNU MARINUM PRÆPARATUM.

Lima in ſcobem redactum in pulverem ſubtiliſſimum teritur.

Cordiale, antiſpaſmodicum, nervinum prædicatur.

Doſis ſcrupulus ſemis ad drachmam ſemis.

FINIS.

I.

INDEX

SIMPLICIUM ET COMPOSITORUM

QUÆ

TAM IN PRIORI

QUAM

IN POSTERIORI PARTE

PHARMACOPOEÆ WIRTENBERGICÆ

CONTINENTUR.

NB. *Lit. b. partem posteriorem denotat.*

INDEX I.

Aqua

Essen-

Lapis

Mofchus

Palam-

Semen

Tinctura

II.

TABLE DES NOMS FRANCOIS.

Cajeput,

Racine

Sarra-

III.

Teutsches Register.

Berg=

Ginster-

Menschen-

Sieg-

SYL-

SYLLABUS
MEDICAMENTORUM
COMPOSITORUM
IN
PHARMACOPOEA
WIRTENBERGICA
COMPREHENSORUM

JUXTA QUEM

PHARMACOPOLIA

COMMODE VISITARI POSSUNT

ET QUI SIMUL

PHARMACOPOEIS PRO CANONE

INSERVIRE DEBET.

ILLA SCILICET

QUÆ MAJORIBUS LITTERIS SUNT EXCUSA

OMNIA

ETIAM IN MINORUM OPPIDORUM

PHARMACOPOLIIS

SECUNDUM HANC

PHARMACOPOEAM

PRÆPARATA

PROSTARE

ATQUE

TEMPORE VISITATIONIS

VISITATORIBUS

EXHIBERI DEBENT.

HIS

PHARMACOPOEI MAJORUM OPPIDORUM

ADDANT ILLA

QUIBUS ASTERISCUS PRÆMISSUS EST.

CAETERA,

MINORIBUS TYPIS EXCUSA

MINUS USUALIA,

MEDICORUM ET PHARMACOPOEORUM

RELINQUUNTUR ARBITRIO.

STUTGARDIÆ,

SUMTIBUS JOANNIS CHRISTOPHORI ERHARDI BIBLIOPOLÆ.

ANNO MDCCLXXI.

CLASSIS PRIMA.

AQUÆ COMPOSITÆ.

Aqua Acuſtica.
Anhaltina.
Antiſcorbutica temperata.
Apoplectica ſpirituoſa.
*Apoplectica minus ſpirituoſa.
Arthritica.
Aſthmatica.
Balſamica Riverii.
Benedicta Serpilli.
Caponis.
Carbunculi.
*Carminativa officinalis.
Carminativa ſpirituoſa.
Carminativa per infuſionem.
*Caryophyllorum aromaticorum.
*Cephalica C. V.
Chamomillæ vinoſa aniſata.
Cinnamomi bugloſſata.
Cinnamomi cydoniata.

Aqua Cinnamomi ſine vino.
Cinnamomi ſpirituoſa.
Cinnamomi vinoſa.
Confortativa ſive perlata.
Cordialis frigida.
Cordialis temperata.
Cordis cervi.
*Cornu cervi citrata.
Corticum Aurantiorum.
Diuretica e nucleis.
Embryonum ſeu Balſamum Embryonum.
Epidemica.
*Epileptica Langii.
Fortis.
*ad Gonorrhœam.
Griſea.
Hirundinum cum caſtoreo.
Hirundinum ſine caſtoreo.
Hungarica.
Hyſterica.
Ligni Saſſafras compoſita.
Liliorum convallium vinoſa.
Looch ſani & experti.
Magnanimitatis.
Maſtichina.
Anti-Melancholica.
*Meliſſæ compoſita, ſ. *Eau des Carmes.*
Meliſſæ anthyſterica.
Meliſſæ cum vino.
Mercurialis ad uſus externos.
Myrrhæ.
Odorifera.
Ophthalmica ſapphirina.
Panis.

Aqua Phagedænica.
*Phyſagoga.
Prophylactica.
Regis.
Salviæ compoſita.
Splenetica.
Stomachica.
Theriacalis compoſita.
Theriacalis ſimplex.
Typhorum cervi compoſita.
Typhorum cervi ſimplex.
Veronicæ cum vino.
Viſceralis.
Vitæ mulierum.
Vulneraria, *Eau d' Arquebuſade ſpirituoſa.*
Vulneraria, *Eau d' Arquebuſade vinoſa.*
*Zedoariæ aniſata.
Zedoariæ cum vino.

CLASSIS SECUNDA.

AQUÆ SIMPLICES SINE VINO DESTILLATÆ.

Aqua Abſinthii.
Acaciarum ex floribus.
Acetoſæ.
Acetoſellæ.
Alkekengi ex fructibus.
Anagallidis.
Anethi.
Angelicæ.
Aniſi.
Anſerinæ.
Artemiſiæ.

Aqua *Aurantiorum ex floribus.
Beccabungæ.
Betonicæ.
Borraginis.
Buglossi.
Bursæ pastoris.
Calami.
*Calcatrippæ sive consolidæ regalis.
Calcis vivæ per infusionem.
Cardui benedicti.
Cardui Mariæ.
Carvi.
*Cascarillæ.
Centaurii minoris.
Cerasorum.
Cerefolii.
Chamomillæ.
Cheiri.
Chelidonii majoris.
*Cichorii.
*Citri e corticibus.
Cochleariæ.
Coriandri.
Cyani ex floribus.
Endiviæ.
Euphrasiæ.
Fabarum e floribus.
Farfaræ.
Florum omnium.
Fœniculi.
Fragariæ.
*Fragorum.

Aqua

Aqua Fumariæ.
Galegæ.
Graminis ex radicibus.
Hederæ terreſtris.
Hepaticæ nobilis.
Hyperici.
Hyſſopi.
Juniperi.
Lactucæ.
Lavendulæ.
Leviſtici.
*Liliorum alborum.
Liliorum convallium.
Majoranæ.
Marrubii.
Matricariæ.
Meliloti.
Meliſſæ.
Menthæ.
*Millefolii.
Naſturtii aquatici.
Nivis.
*Nymphææ.
Ononidis.
Origani.
Pæoniæ ex floribus.
Papaveris erratici.
Paralyſeos ſeu primulæ veris.
Petroſelini.
Plantaginis.
Portulacæ.
Prunellæ.
Pulegii.
Quercus ex foliis.

Aqua Raphani.
Roris majalis.
Rorismarini.
Rosarum albarum.
Rosarum rubrarum.
Rubi idæi.
*Rutæ.
Salviæ.
Sambuci.
Saxifragiæ.
Scabiosæ.
Scordii.
Scorzoneræ.
Sedi majoris.
Serpilli.
*Sigilli Salomonis.
Solani.
Spermatis ranarum.
Squamariæ.
Tanaceti.
Taraxaci.
Tiliæ florum.
Tormentillæ.
Trifolii fibrini.
Tunicæ florum.
Valerianæ.
Verbasci.
*Verbenæ.
Veronicæ.
Violarum.
Virgæ aureæ.
Ulmariæ.
*Urticæ.

CLASSIS TERTIA.

ACETA, VINA ET SUCCI.

Acetum Bezoardicum.
*Lavendulæ.
Odoratum.
Papaveris.
*Roſarum.
Rutæ.
Sambuci.
*Saturninum.
Scilliticum.
Theriacale.
Tunicæ.
Vini deſtillatum.

Vinum Ceraſorum.
*Cydoniorum.
Granatorum.
Rubi idæi.

Succus Acetoſellæ.
*Berberum.
*Chermes.
Citri.
Mororum.

CLASSIS QUARTA.

S P I R I T U S.

Spiritus Æruginis.
Angelicæ.
Aniſi.
*Anthos.

Spiritus Aperitivus Penoti.
Aurantiorum e corticibus.
Balſami Peruviani.
Balſamicus, v. Balſamum vitæ album.
Bezoardicus Buſſii.
Carminativus Sylvii.
Caſtorei compoſitus.
Ceraſorum.
Cochleariæ.
Cornu cervi volatilis.
Cornu cervi ad uſus externos.
Corticum citri.
Croci.
Formicarum.
Fuliginis.
Juniperi.
*Lavendulæ.
Ligni Guajaci.
*Liliorum convallium.
Lumbricorum vinoſus.
Lumbricorum volatilis.
Maſtichinus.
*Matricalis.
*Meliſſæ compoſitus, ſive *Eau des Carmes.*
Mellis.
Menthæ.
*Mindereri.
Nitri anticolicus.
Nitri communis.
Nitri concentratus.
Nitri dulcis.
Panis.
Roſarum abſtractitius.
Roſarum per fermentationem.

Spiri-

Spiritus Rorismarini ſive Anthos.
Salis armoniaci aniſatus.
Salis armoniaci aromaticus Edinburg.
*Salis armoniaci ſimplex.
Salis armoniaci ſuccinatus.
Salis armoniaci vinoſus.
Salis armoniaci urinoſus.
Salis communis.
Salis concentratus Glauber.
*Salis dulcis.
Sambuci florum.
Antiſcorbuticus Drawiz.
*Serpilli.
Sulphuris per campanam.
Tartari ordinarius.
Tartari volatilis.
Terebinthinæ.
Theriacalis.
Trifolii fibrini.
Vini camphoratus.
Vini rectificatus.
Vini tartariſatus.
Vitrioli communis.
Vitrioli dulcis, ſive Liquor anodynus.
Vitrioli philoſophicus.
Urinæ.

CLASSIS QUINTA.

ELIXIRIA, ESSENTIÆ, LIQUORES ET TINCTURÆ.

Elixir *Acidum Dippelii.
Antifebrile.

Elixir Anticolicum crocatum. v. Elix. cord. & ſtomach. vulgo *Garrus.*
Aperitivum Clauderi.
Balſamicum pectorale Edinburgenſe.
Balſamicum ſpirituoſum Hoffmanni.
Balſamicum ſtomach. temperatum Hoffm.
Cordiale & ſtomach. vulgo *Garrus.*
Myrrhæ, Londinenſe.
Pectorale Regis Daniæ.
*Pectorale Wedelii.
Polychreſtum Halenſe.
Proprietatis album Helmontii.
Proprietatis dulce.
*Proprietatis cum acido Bœrhaav.
Proprietatis ſine acido Bœrhaav.
Proprietatis Helvetii.
Proprietatis Paracelſi.
Proprietatis Rhabarbarinum.
Salutis.
Vitæ Matthioli.
Vitrioli Mynſicht.
Uterinum Crollii.

Eſſentia *Abſinthii compoſita.
Abſinthii ſimplex.
Alexipharmaca ordinaria St.
*Alexipharmaca temperata.
Amara.
Ambræ balſamica Dippelii.
*Ambræ liquida.
Ambræ ſicca.
Angelicæ.
Anodyna officinal.
Anodyna Ludovic.
Anodyna antarthritica opiata M. Hoffm.
Anodyna antarthritica ſine opio.

Eſſen-

Eſſentia Anthydropica Hoffm.
Antiſcorbutica.
Balſamica Gmelin.
Balſami Peruviani.
Benzoës compoſita.
Benzoës ſimplex.
Cardamomi minoris.
Cardui benedicti.
Carminativa Wedel.
Caſtorei.
Centaurii minoris.
Cephalica.
Corticum aurantiorum ſpirituoſa.
*Corticum aurantiorum cum vino malvatico.
Corticum Chacarillæ.
Corticum Chinæ chinæ.
Corticum chinæ compoſita Hellw.
Corticum Culilawani.
Dulcis.
*Fuliginis.
Fumariæ.
Galangæ.
Gentianæ.
Hyperici.
Leviſtici.
Ligni Aloës.
Ligni Saſſafras compoſita.
*Ligni Saſſafras ſimplex.
Lignorum.
Lumbricorum terreſtrium.
Martiata aperitiva.
Millefolii.
*Millepedum.

Essentia Mumiæ purificans Clauder.
*Myrrhæ alkalisata.
Myrrhæ sine alkali.
Pareiræ bravæ.
Pimpinellæ.
Pini antiscorbutica.
Populi vulneraria.
Scillæ.
Scordii composita.
Scordii simplex.
Serpentariæ Virginianæ.
Spicæ Indicæ.
Splenetica Stahlii.
Stomachica polychresta Gundelsh.
Succini alcalisata.
Succini sine alcali.
Succini G.
Terræ Catechu.
Theriacalis.
Travmatica.
Trifolii fibrini.
Valerianæ composita.
Vincetoxici.

Liquor Anodynus mineralis.
*Cornu cervi succinatus albus.
Cornu cervi succinatus ordinarius.
sive Guttæ Anglicanæ cephalicæ.
ad Gangrænam.
Laudanum liquidum Sydenhami.
*Nitri fixi.
Oleosus, sive Sal volatile oleosum Sylvii.
Oleosus, sive Sal volatile oleosum aromaticum.
sive Sal volatile Angelicæ Boerhaav.
Probatorius.
Salinus laxativus.

Liquor

Liquor Spleneticus Tartari.
Stypticus Weberi.
Tartari, ſive Oleum Tartari per deliquium.
*Terræ foliatæ Tartari ſpirituoſus.
Terræ foliatæ Tartari aquoſus.
Viſceralis.
Vulnerarius Bilgeri.
Vulnerarius mineralis Dippelii.
Vulnerarius vegetabilis Dippel.

Mixtura *Simplex alba.
Simplex Ludovic.
Simplex ordinaria.
Tonico - nervina Stahl.
*Topica Dippelii.

Clyſſus Antimonii.

Tinctura *Aloës.
Amara Londinenſ.
*Antimonii acris.
Antimonii tartariſata.
Antiphthiſica.
Aquilegiæ.
Aromatica Londinenſ.
Bellidis.
Bezoardica Ludovici.
Bezoardica Mich.
Bezoardica officinal.
Bezoardica Wedel.
Cantharidum Edinburg.
Coralliorum.
Croci Spirituoſa.
Croci vinoſa.
Gingivalis Balſamica.
Hellebori compoſita.
Laccæ.

Tinctura Martis adstringens.
*Martis aperitiva, Aroph Paracelsi.
Martis cœrulea Ettn.
Martis cydoniata.
Martis elleborata.
Martis pomata.
Martis tartarisata.
Martis cum vino malvatico & pomis aurantiis.
*Martis ex vitriolo Zwœlff.
Metallorum.
Odontalgica Hoffm.
Papaveris.
*Proprietatis M.
Rhabarbari.
Rosarum.
Stomachica martialis Edinburg.
Stomachica Lipsiensis.
Sulphuris.
Tartari acris.
Tartari ordinaria.

CLASSIS SEXTA.
OLEA DESTILLATA.

Oleum Absinthii.
Ammoniaci.
*Anethi.
Angelicæ.
*Animale Dippelii.
Anisi.
Antimonii, sive Butyrum Antimonii.
Artemisiæ.
*Aurantiorum e corticibus.
Benzoës.

Oleum

Oleum Bezoardicum Wedelii.
Buxi ex ligno.
Cajeput.
*Calami aromatici.
Camphoræ.
Cardamomi.
Carvi.
Caryophyllorum.
Ceræ.
Chamomillæ cœruleum.
Chærefolii.
Cinnamomi.
*Citri.
Coriandri.
Cornu cervi.
Cubebarum.
Cymini.
Fœniculi.
Fuliginis.
Galbani.
Guajaci ligni.
Hyſſopi.
Juniperi e baccis.
Lavendulæ.
Lauri.
*Macis.
*Majoranæ.
Maſtiches.
Meliſſæ.
Menthæ.
Millefolii.
Myrrhæ.
Nucis moſchatæ, expreſſum.

Oleum *Origani.
Philoſophorum ſ. laterum.
Piperis.
*Pulegii.
*Rhodii ligni.
Rorismarini.
Roſarum.
Rutæ.
Sabinæ.
*Salviæ.
Sandali citrini.
*Saponis.
*Saſſafras.
Serpilli.
Spicæ.
Succini album.
Succini rubrum.
*Sulphuris.
*Tanaceti.
Tartari.
Terebinthinæ.
Thymi.
Vitrioli.
Zedoariæ.
Zinziberis.

CLASSIS SEPTIMA.

B A L S A M A.

Balſamum Arcæi.
Apoplecticum.
Caryophyllorum.

Balſa-

Balſamum Cephalicum.
Cinnamomi.
*Commendatoris de Perne.
Lavendulæ.
*Locatelli.
*Magicum.
Majoranæ.
Odontalgicum.
Rutæ.
Somniferum.
Stomachicum.
Succini.
Sulphuris amygdalatum.
Sulphuris aniſatum.
Sulphuris Rulandi.
Sulphuris ſuccinatum.
Sulphuris terebinthinatum.
Vitæ.
*Vulnerarium Dippel. vid. Liquor.
Vulnerarium Minder.
Vulnerarium Stahlii.

CLASSIS OCTAVA.

JULAPIA, SYRUPI ET MELLA.

Julapium è Camphora acetoſum.
Roſatum.
Sambucinum.
Violatum.
Syrupus Abſinthii.
Acaciarum ex floribus.
*Acetoſellæ.
Acetoſitatis citri.
de Agreſta,

Syrupus Altheæ Fernelii.
de Ammoniaco.
Artemisiæ.
Balsamicus.
Bellidis.
Berberum.
Betonicæ.
Borraginis.
Brunellæ.
Bryoniæ.
Buglossi.
Capillorum veneris compositus.
*Capillorum veneris simplex.
Cardiacus.
Cardui benedicti.
Centaurii minoris.
*Cerasorum acidorum.
Chacarillæ.
Chamomillæ.
Chenopodii compositus.
Cichorii cum Rhabarbaro.
*Cinnamomi.
Citri e toto.
*Cochleariæ.
Contrajervæ compositus.
Contrajervæ simplex.
Coralliorum.
Corticum aurantiorum.
Corticum citri.
*Croci.
Curcubitæ Mesues.
Cydoniorum.
Diacodium, sive Capitum Papaveris.

Syrupus

Syrupus Diacodium crocatum.
Domeſticus.
Emeticus Noricor.
Emeticus Angeli Salæ.
Enulæ.
Eryſimi Lobelii.
Farfaræ.
Fragorum.
Fumariæ.
Glycyrrhizæ.
Granatorum.
Granorum Kermes.
Hederæ terreſtris.
Hyperici.
Hyſſopi.
Jujubinus.
*Kinæ Kinæ.
Mannæ laxativus.
Maſtichinus.
Meliſſæ.
*Menthæ.
Mercurialis compoſitus ad vitam longam.
Mororum.
Muſci querni ad Tuſſim convulſivam.
*Myrtillorum.
Nicotianæ.
Nuciſtæ.
Pæoniæ.
Papaveris albi.
Papaveris erratici.
Paralyſeos ſive primulæ veris.
Perſicorum ex floribus.
Plantaginis.
Rhabarbari Deodati.

Syrupus Ribium.
Rorellæ.
Rosarum siccarum.
*Rosatus solutivus.
Rosatus simplex.
Rubi idæi.
Scelotyrbicus.
Scillæ sive Oxysaccharum scilliticum.
Scordii.
Sedi majoris.
Stœchadis Arabicæ.
Sulphuris Willisii.
*Symphyti majoris.
*Tunicæ ex floribus.
Veronicæ.
Violarum purpurearum.
Violarum solutivus.

Mel Anthosatum.
Despumatum.
Mercuriale.
Rosatum simplex.
Rosatum solutivum.
Salviatum.
Sambuci.
Violarum.

Oxymel *Colchicum.
Scilliticum.

CLASSIS NONA.

ROOB ET CONSERVÆ.

Roob Berberum.
Cerasorum.
Cornorum.
*Cydoniorum.

Roob Cynosbati.
Ebuli.
Juniperi.
Mororum.
Nucum.
Ribium.
Rubi idæi.
Sambuci.

Conſerva Abſinthii.
Acetoſæ.
Acetoſellæ.
Anthos.
Beccabungæ.
Bellidis.
Betonicæ.
Borraginis.
Bugloſſi.
Cichorii.
*Citri ex pulpa.
Cochleariæ.
Euphraſiæ.
*Farfaræ.
Fumariæ.
Hederæ terreſtris.
Majoranæ.
Meliſſæ.
Menthæ.
Millepedum.
*Naſturtii aquatici.
Pæoniæ.
Papaveris erratici.
Perſicorum florum.
Primulæ veris.
Roſarum albarum.

Conſerva Roſarum rubrarum.
Roſarum vitriolata.
Salviæ.
Scabioſæ.
Spagyrica completa.*
Spagyrica incompleta.
Tunicæ.
*Veronicæ.
Violarum.

CLASSIS DECIMA.

C O N D I T A.

Conditum Aurantiorum corticum.
Berberum.
Calami aromatici.
Caryophyllorum aromaticorum.
Ceraſorum acidorum.
Cichorii radicum.
Citri carnis.
*Citri corticum.
Conſolidæ majoris radicum.
Cydoniorum.
Enulæ radicum.
Eryngii radicum.
Lactucæ Hiſpanicæ.
*Nucum Indicarum.
*Nucum juglandium.
Ribium.
Rubi idæi.
Satyrii radicum.
Scorzoneræ radicum.
*Zinziberis in India confecti.

CLAS-

CLASSIS UNDECIMA.

CONFECTIONES LIQUIDÆ, ELECTUARIA ET PULPÆ.

Confectio Alkermes completa.
Alkermes incompleta.
de Cinnamomo regia.
de Hyacintho.

Electuarium de Acorō.
Baccarum lauri.
Catholicum.
Chalybeatum.
Gingivale.
Hieræ picræ,
Lenitivum Florenzolæ.
de Manna.
Mithridatium.
Orvietanum.
Philonium Romanum.
Requies Nicolai.
*Resumtivum.
Sanans Fulleri.
de Satyrio.
dia Scordii.
Tamarindorum.
Theriacæ Andromachi.

Gelatina Ribium.

Looch *ad Asthma s. de Scilla.
*de Farfara.
de Pulmone vulpis.
Sanum & expertum.
Saponatum.

Pulpa Cassiæ.
Passularum.

Pulpa Prunorum.
*Tamarindorum.
Passulæ Laxativæ.
Pruna Laxativa.

CLASSIS DUODECIMA.

EXTRACTA COMPOSITA ET SIMPLICIA.

Extractum *Aconiti.
Anodynum.
Bezoardicum Camerarii.
Catharcticum Londin.
Catholicum.
Cicutæ.
Diacarthami.
Laudanum opiatum.
Marocostinum.
*Martis pomatum.
Opii cydoniatum.
Panchymagogum.
*Phlegmagogum.
Theriacale.
Absinthii.
*Agarici.
Aloës gummosum.
Aloës insuccatæ.
Aloës rosatæ.
Aloës violatæ.
Angelicæ.
*Aristolochiæ longæ.
Aristolochiæ clematitidis.
*Artemisiæ.
Asari.

Extractum

Extractum Bellidis.
Bryoniæ.
Calami aromatici.
Cardui benedicti.
Caſtorei.
Centaurii minoris.
Chacarillæ.
Chinæ chinæ.
Cicutæ.
*Cochleariæ.
*Colocynthidis.
Croci.
Elaterii.
Enulæ.
Eſulæ.
Fumariæ.
Gentianæ.
Hellebori nigri.
Hyoſcyami.
*Jalappæ.
Iridis florentinæ.
Iridis noſtratis.
Ligni Aloës.
*Ligni Guajaci.
Mechoacannæ albæ.
*Myrrhæ aquoſum.
*Nicotianæ.
Opii ſimplex.
Opii per fermentationem.
*Papaveris.
Pimpinellæ.
*Pini ex ſummitatibus.

Extractum Plantaginis.
*Pæoniæ.
Rhabarbari veri.
*Rutæ.
Sabinæ.
*Sarſaparillæ.
*Scordii.
*Sennæ foliorum.
Stramonii.
*Tanaceti.
Tormentillæ.
Trifolii fibrini.
Veronicæ.
Zedoariæ.

CLASSIS DECIMA TERTIA.

PILULÆ.

Pilulæ Æthiopicæ.
Aloëphanginæ.
*Alterantes Plumeri.
de Ammoniaco.
Angelicæ.
Aperientes Stahlii.
Aureæ.
Balſamicæ Morton.
Cachecticæ.
Cephalicæ.
Cochiæ.
de Cynogloſſo cum caſtoreo.
de Cynogloſſo ſine caſtoreo.
Emanuelis.
Fœtidæ.

Pilulæ

Pilulæ de Hiera cum Agarico.
*Hydropicæ.
Hyſtericæ.
Laudani diuretici, ſive urinarii M.
Laudani hyſterici.
Laudani opiati.
Lucis, ſive opticæ.
Maſtichinæ.
Mercuriales.
Polychreſtæ balſamicæ.
Polychreſtæ Starckey.
Scilliticæ.
Solares Wildeganſii.
Splenetiсæ.
de Styrace.
de Succino Cratonis.
Tartareæ Bontii.
Tartareæ Schrœderi.
*de Therebinthina.
de Theriaca cœleſti.

CLASSIS DECIMA QUARTA.

TROCHISCI, PASTÆ ET BACILLI, &c.

Trochiſci Alhandal.
Aliptæ moſchatæ.
Alkekengi, cum & ſine opio.
*Alkermes.
*de Ambra.
*Anthelmintici, ſive Hermetici.
Bechici albi.

Trochiſci *Bechici citrini.
Bechici nigri.
*Bechici rubri.
de Carabe ſive ſuccino.
de Catechu, ſive Muſcerdæ moſchatæ.
de Catechu ad Sputum cruentum.
*de Cremore Tartari.
Diarrhodon.
Eſcharotici.
Galliæ moſchatæ.
de Myrrha.
de Scilla.
Sief albi cum & ſine opio.
de Viperis.

*Agaricus trochiſcatus.

*Paſta Altheæ, Gallis, *Pâte de Guimauve.*

Bacilli de Liquiritia coĉta albi.

Bacilli de Liquiritia coĉta citrini.

Chocolada.

Maſſa ad fornacem.

Maſſa Liquiritiæ fuſca.

Candelæ fumales.

Globuli carminativi.

Suppoſitoria.

CLASSIS DECIMA QUINTA.

CONFECTIONES SACCHARATÆ SICCÆ, MORSULI ET ROTULÆ.

Confeĉtio *Aniſi laxativa.
Aurantiorum corticum.
Calami.
*Cardamomi.
Carvi.

Confeĉtio

Confectio Caryophyllorum.
Cichorii radicum.
Coriandri.
Corticum citri.
*Cubebarum.
Cynæ.
Erucæ.
Fœniculi.

Morſuli ad Ardorem ventriculi ſive Sodam.
Imperatoris.
Purgantes.
*Reſtaurantes Kunckel.
Roſati, ſive Saccharum roſatum tabulatum.
contra Vermes.

Rotulæ Berberum.
Diaireos.
Manus Chriſti ſive ſaccharum perlatum.
contra Vermes.

*Globuli Moſchati.

*Panis Cydoniorum ſine & cum aromatibus.

CLASSIS DECIMA SEXTA.

PULVERES COMPOSITI.

Pulvis contra Abortum.
Abſorbens Wedel.
*contra Acredinem.
Alexipharmacus ruber.
Alexipharmacus Camerarii.
Alexipharmacus ſive Bezoardicus Rollwag.
Analepticus frigidus Mind.
Anodynus Camerarii.
Anodynus Ludovici.
Anonymus.

Pulvis Antarthriticus.
Antisyssus Londin.
Antispasmodicus nitrosus.
Bezoardicus albus Ludov.
*Bezoardicus Anglicus completus.
Bezoardicus Anglicus incompletus.
Bezoardicus Halensis.
Bezoardicus Sennerti cum pretiosis.
*Bezoardicus Sennerti sine pretiosis.
Cachecticus Quercetani.
ad Calculum.
contra Casum.
Cephalicus albus.
Cephalicus Camerarii.
Cephalicus ruber, sive Specificum cephalicum Michaëlis.
Cephalicus Winteri.
Cervinus Camerarii.
e Chelis cancrorum compositus pretiosus.
e Chelis cancrorum minus pretiosus.
Anticolicus Camerarii.
Confortans Camerarii.
Contrayervæ compositus.
*Cordialis Cellensis.
*Cornachinus.
Cosmeticus ad manus.
Dentifricius.
Digestivus.
Dysentericus.
ad Dysuriam sive mitigans Wepferi.
Epilepticus Cellarii.
Epilepticus de Gutteta Riverii.
Epilepticus Holsaticus.
Epilepticus Marchionis.
Epilepticus mirabilis Mynſ.

Pulvis

Pulvis Epilepticus niger Viennens.
Epilepticus ruber.
*Eryſipelatodes Mynſichti.
ad Flatus.
Fumalis Haug.
*Fumalis odoratus.
Galactopœus.
Haly contra phthiſin.
*Hepaticus ruber.
Hyſtericus.
*Incidens Stahl.
Lenitivus tartariſatus.
Mantuanus.
Martialis Anglicus.
Mitigans ſive ad dyſuriam.
ad Morſum canis rabidi.
Nephriticus pretioſus.
Pannonicus ruber minus pretioſus.
Pannonicus ruber ordinarius completus.
Pannonicus ruber incompletus.
Parturientium ſive Partum promovens.
Pectoralis balſamicus Wedelii.
Pectoralis reſolvens Wedelii.
Pleuriticus.
*Pleuriticus Mynſicht.
Præcipitans Stahl.
Purpureus Anglicus.
Reſolvens compoſitus Stahl.
Reſolvens ſimplex Stahl.
Scillæ compoſitus.
Sternutatorius albus Camerarii.
Sternutatorius albus Gmelini.
Sternutatorius Nopfii.
Sternutatorius variegatus.
Sternutatorius viridis.
Stomachicus Birckmanni.

Pulvis Strumalis.
Temperans Stahl.
*ad Tormina infantum.
Tunchinensis.
contra Vermes.
Viennensis albus.
*Vitæ Imperatoris.

Tragea Aromatica Gabelkover.
Aromatica officinalis.
Granorum actes.
Ophthalmica.

CLASSIS DECIMA SEPTIMA.

SPECIES AROMATICÆ, ALTERANTES ET PURGANTES.

Species Diambræ.
Dianisi.
Dianthos.
contra Apoplexiam.
Aromaticæ caryophyllatæ.
Aromaticæ rosatæ.
Diaboracis.
Diacinnamomi.
Cordiales temperatæ.
Diacretæ Camerarii.
Diacretæ Mynsichti.
de Gemmis frigidæ.
de Hiera.
de Hyacintho.
Diajalappæ Mynsichti.
*Imperatoris.
Diaireos.
Lætificantes Galen.

Species

Species Diamargaritæ calidæ.
Diamargaritæ frigidæ.
Diarrhodon Abbatis.
Diatrion ſandalon.
*Diatragacanthæ frigidæ.
Diaturbith cum Rhabarbaro.

CLASSIS DECIMA OCTAVA.

PRÆPARATA.

Præparatum Alabaſtri.
Amethyſti.
Boli Armenæ.
Calaminaris lapidis.
Carneoli ſive Sardæ.
Chalybis ſive alcohol Martis.
Chryſolithi.
*Cinnabaris antimonii.
Cinnabaris factitiæ.
*Cinnabaris nativæ.
Concharum.
Concharum citratum ſ. acido citri ſaturatum.
Coralliorum alborum.
Coralliorum rubrorum.
Cornu alcis.
Cornu cervi ſine igne.
Cornu cervi uſti.
Cornu Rhinocerotis.
Cranii humani.
Cretæ albæ.

Præparatum Cryſtalli montanæ.
Dentium Apri.
Dentium Hippopotami.
Eboris ſine igne.
Eboris uſti, ſive Spodii.
Granati.
Hæmatitæ.
Hyacinthi.
Judaici lapidis.
Lyncis lapidis.
Magnetis.
*Manati lapidis.
*Mandibularum lucii piſcis.
Margaritarum Orientalium.
Margaritarum Occidentalium.
Matris perlarum acido citri ſaturatum.
Oculorum Cancrorum.
Oculorum Cancrorum acido citri ſaturatum.
*Percarum lapidum.
Pumicis lapidis.
Rubini.
Sapphiri.
Smaragdi.
Succini albi.
Topaſii.
Tutiæ.
Ungularum alcis.
Unicornu foſſilis.
Unicornu marini ſive veri.

CLAS-

CLASSIS DECIMA NONA.

PRÆPARATA CHEMICA.

Æs uſtum.
Æthiops antimonialis.
Æthiops mineralis.
Alumen ſaccharinum.
Alumen uſtum.
*Antihecticum Poterii, ſive Diaphoreticum joviale.
Antimonium diaphoreticum martiale Ludovic.
Antimonium diaphoreticum ſimplex.
Arcanum corallinum.
Arcanum duplicatum.
Arcanum Tartari.
*Aurum fulminans.
*Bezoardicum animale.
*Bezoardicum joviale.
Bezoardicum martiale.
Bezoardicum minerale.
Cauterium potentiale, ſive Lapis cauſticus.
Chalybs ſulphure præparatus.
*Cinnabaris antimonii.
Cinnabaris factitia.
*Cinnabaris nativa rectificata.
Colcothar.
Cornu cervi auratum.
Crocus Martis adſtringens.
Crocus Martis aperitivus.
Crocus Martis aperitivus antimonialis Stahl.
Crocus metallorum.
Crocus ſolis.

Crocus veneris.
*Diacrydium Glycyrrhizatum.
Diacrydium rofatum.
Diacrydium fulphuratum.
Fæcula Ari.
Fæcula Bryoniæ.
Fæcula Iridis noftratis.
Fæcula Pæoniæ.
Flores Antimonii.
*Flores Benzoës.
*Flores falis armoniaci martiales.
Flores fulphuris compofiti.
Flores fulphuris fimplices.
Flores viridis æris, five Æs viride cryftallifatum.
Flores Zinci.
Gilla Theophrafti.
*Globuli bezoardici.
*Globuli martiales.
Hepar Antimonii.
Hepar Sulphuris.
*Kermes minerale.
Lac Sulphuris.
Lapis divinus five ophthalmicus.
Lapis de Goa.
Lapis infernalis.
*Lapis medicamentofus Crollii.
Lapis prunellæ.
Magifterium Gummi Guttæ.
Magifterium, five Refina jalappæ.
*Magifterium Marcafitæ.
*Magifterium faturni.
Magifterium five Refina fcammonii.
Magnes arfenicalis.

Magne-

Magneſia alba.
*Materia perlata.
Mercurius dulcificatus.
Mercurius præcipitatus albus.
Mercurius præcipitatus ruber.
Mercurius præcipitatus viridis.
Mercurius ſublimatus corroſivus.
*Mercurius vitæ.
Mercurii mucilago.
*Naphtha Nitri.
*Naphtha Vitrioli.
Nitrum antimoniatum.
Nitrum cryſtalliſatum.
Nitrum perlatum.
Nitrum roſatum.
Nitrum ſaturniſatum.
Nitrum tabulatum.
*Panacea mercurialis.
Phoſphorus urinæ.
Plumbum uſtum.
*Regulus Antimonii martialis.
Regulus Antimonii medicinalis.
*Regulus Antimonii ſimplex.
Saccharum lactis.
Saccharum ſaturni.
Sal Abſinthii.
Acetoſellæ eſſentiale.
Ammoniacum depuratum.
Anglicum catharticum.
Cinerum clavellatorum.

Sal Digeſtivum Sylvii.
*Egranum ex acidulis.
Febrifugum Sylvii.
Herbarum.
*Mirabile Glauberi.
Polychreſtum è Nitro & Sulphure.
*Polychreſtum Seignette.
*Sedativum Hombergii.
Sedlicenſe.
Tartari fixum.
Volatile alcalinum ex ſale ammoniaco.
Volatile anglicum odoratum.
Volatile cornu cervi.
Volatile Lumbricorum.
Volatile Succini.
Volatile Tartari.
Volatile viperarum.
Volatile urinæ.
Sapo ſive Corrector Starckeii.
Solutio coralliorum.
Solutio matris perlarum.
*Solutio oculorum cancrorum.
*Specificum antatrophicum Wepferi.
Specificum antifebrile Crollii.
Specificum cephalicum Michaëlis.
Specificum jalappinum.
Specificum ſtomachicum Poterii.
Specificum Tartari Zobelii.
Sperniola Crollii.
Spiritus Salis coagulatus.
Spiritus vitrioli coagulatus.
*Sulphur auratum Antimonii.
Sulphur auratum Antimonii liquidum.

Sulphur

Sulphur auratum Antimonii tertiæ præcipitationis.
Tartarus chalybeatus.
Tartarus emeticus.
Tartarus ſolubilis, ſive tartariſatus.
Tartarus vitriolatus Tachenii.
Terra foliata Tartari, ſive Arcanum Tartari.
Terra vitrioli dulcis.
*Turpethum minerale.
Vitriolum Martis.
Vitriolum Veneris.
Vitrum antimonii.
*Vitrum antimonii ceratum.

CLASSIS VIGESIMA.

DE SPECIEBUS PRO DECOCTIS ET EPITHEMATIBUS.

Species decocti Antinephritici Foreſti.
Antipodagrici Viennenſis.
Avenæ.
Carminativi.
Cephalici pro cucuphis.
Cephalici pro epithemate.
Emollientis.
*Florum & fructuum.
ad Gangrænam.
*pro Gargariſmate adſtringente.
*pro Gargariſmate emolliente.
Lignorum.

Species decocti Nigri.
Pectoralis.
*pro potu infantum.
Vulnerarii.
Vulnerarii Paracelsi.
pro Epithemate cordis & pulsuum.
Tabaci pro fumo Camerarii.
Tabaci pro fumo officinales.

CLASSIS VIGESIMA PRIMA.

OLEA COCTA, INFUSA ET EXPRESSA.

Oleum Absinthii.
Amygdalarum amararum.
Amygdalarum dulcium.
*Anagallidis.
*Anethi.
*sive Butyrum Cacao.
*Capparum.
Carminativum.
*Castorei.
Chamomillæ.
*Cheiri.
Colocynthidis.
Costinum.
Euphorbii.
Florum Slotani.
Formicarum.
Hyoscyami.

Hyperi-

Oleum Hyperici.
Laurinum.
Liliorum alborum.
Lini.
Lumbricorum terreſtrium.
Majoranæ.
*Maſtichinum.
Menthæ.
*Momordicæ.
Nicotianæ.
Nuciſtæ.
Nucum.
Olivarum.
Ovorum.
*Papaveris.
*Roſarum.
*Rutæ.
Scorpionum.
Scorpionum compoſitum.
Septem florum.
*Spermatis ranarum.
Verbaſci.
Violarum.
Vulpinum.

CLASSIS VIGESIMA SECUNDA.

UNGUENTA ET AXUNGIÆ.

Unguentum Ægyptiacum.
Agrippæ.

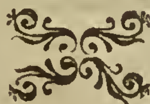

Unguentum *Alabaſtrinum.
*Album camphoratum.
Album ſimplex.
Altheæ.
*Ambuſtorum.
Anodynum.
*Apoſtolorum.
Arthanitæ.
Aureum.
*Baſilicum.
*Calendulæ.
Carminativum.
*Clyſmaticum.
*Comitiſſæ.
Digeſtivum.
Enulatum.
Fuſcum.
de Hyoſcyamo.
Infrigidans Galeni.
*de Linaria.
de Liquiritia.
de Lithargyrio.
Malvæ.
Majoranæ.
Martiatum.
de Minio camphoratum.
Mundificans Stahlii.
Neapolitanum.
Nervinum.
Nicotianæ.
Nigrum.
Nihili ad oculos.

Unguen-

Unguentum Nutritum.
Pectorale.
Pediculorum.
*ſive Pomatum florum Naphæ.
Diapompholygos.
Populeum.
*Purpureum Felic. Wurzii.
Reſolvens mammarum tumores.
Reſumtivum.
Roſatum.
Roſatum ſimplex.
Rubrum ad labia oris.
*Rubrum potabile.
Sandalinum.
Saponaceum.
ad Scabiem officinale.
ad Scabiem Zelleri.
Somniferum.
Spleneticum.
Stomachale.
*de Styrace.
ad Tabem.
*contra Vermes.
Viride potabile.
de Uvis.

CLASSIS VIGESIMA TERTIA.

EMPLASTRA ET CERATA.

Emplaſtrum Adhæſivum Edimburg.
Album coctum.
*de Ammoniaco.
Anodynum.
Antipodagricum.
pro Apoplecticis.
de Baccis lauri.
de Betonica.
Capucinorum.
de Cicuta.
*Citrinum.
ad Clavos & verrucas.
*de Cruſta panis.
de Cumino.
Defenſivum rubrum officinale.
Defenſivum Wepferi.
Defenſivum viride.
Diabotanum Blondelli.
Diachylon cum Gummi.
Diachylon ſimplex.
Diapalmæ.
Diaphoreticum.
Diapompholygos.
Diaſulphuris Rulandi.

Empla-

Emplastrum Divinum.
Filii Zachariæ.
ad Fracturas.
de Galbano crocatum.
Griseum.
*pro Herniosis.
Hyoscyami.
Ischiaticum.
Magneticum.
Malacticum cum Gummi.
Malacticum sine Gummi.
Mammillare.
Matricale.
de Meliloto.
Mercuriale.
de Minio rubrum.
*Miraculosum.
Nervinum.
de Nicotiana.
Noricum.
Odontalgicum.
*Opodeldoch.
Oxycroceum.
*de Ranis cum Mercurio.
*de Ranis sine Mercurio.
*Regium Burrhi.

Emplaſtrum *Sandalinum ſive incognitum.
Saponatum Barbette.
Saturninum.
de Scrophularia.
Spermatis ceti.
Spermatis ranarum.
Spleneticum.
Sticticum Crollii.
*Stomachale de Tacamahaca.
*Triapharmacum.
contra Vermes.
Veſicatorium.

Ceratum *Saturninum Goulardi.
Cera Arborea.
Sigillaris rubra.
Sigillaris viridis.

F I N I S.

